ΣΠΗΛΙΟΥ Χ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΑΔΟΥ
ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΟΥ

957

ΠΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΑ ΘΡΑΚΗΣ ΚΑΙ ΙΩΝΙΑΣ

ΕΝ ΤΗι ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΙ

ΜΕΤΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΩΣ
ΚΑΙ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΤΕΡΩΝ ΕΠΙΓΡΑΦΩΝ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΘΡΑΚΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΙΣ Ι. ΒΑΡΤΣΟΥ. - ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ 21
1929

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ Ν. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΑΔΟΥ ΠΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΑ ΘΡΑΚΗΣ

ΣΠΗΛΙΟΥ Χ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΑΔΟΥ
ΑΡΕΟΠΑΓΙΤΟΥ

ΠΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΑ ΘΡΑΚΗΣ ΚΑΙ ΙΩΝΙΑΣ

ΕΝ ΤΗι ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΙ

ΜΕΤΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΩΣ
ΚΑΙ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΤΕΡΩΝ ΕΠΙΓΡΑΦΩΝ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΘΡΑΚΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΙΣ Ι. ΒΑΡΤΣΟΥ. - ΠΡΑΞΙΤΕΛΟΥΣ 21
1929

ΤΗ,

ΙΕΡΑ, ΜΟΙ ΜΝΗΜΗ,

ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΜΟΥ

ΧΡΗΣΤΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΔΩΡΑΣ

ΑΦΙΕΡΟΥΤΑΙ

C. X. C.

SISMANOGLIO

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΠΗΓΑΙ

(ΤΟΜΟΥ ΠΡΩΤΟΥ)

1. Ἡροδότου Ἱστορίαι.
2. Στράβωνος Γεωγραφικά.
3. Ξενοφῶντος Κύρου Ἀνάβασις καὶ Ἑλληνικά.
4. Θουκυδίδου Ἱστορία.
5. Ἀθηναίου Δειπνοσοφισταί.
6. Ἀπολλοδώρου Βιβλιοθήκη.
7. Διονυσίου Οἰκουμένης Περιήγησις.
8. Εὐσταθίου Παρεκβολαὶ εἰς Διονύσιον.
9. Ἀρριανοῦ Περίπλους Εὐξείνου Πόντου καὶ Ἀλεξάνδρου Ἀνάβασις.
10. Ἀπολλωνίου Ῥοδίου Ἀργοναυτικά.
11. Φιλοστράτου Εἰκόνες.
12. Σκύμνου Χίου Περιήγησις.
13. Σκύλακος Καρυανδέως Περίπλους.
14. Δημοσθένους Λόγοι (Φιλιππικοί, κατὰ Ἀριστοκράτους, πρὸς Πολυκλέα, περὶ τῶν ἐν Χερρονήσῳ, περὶ Ἁλοννήσου, περὶ τῆς Ῥοδίων Ἐλευθερίας, περὶ τοῦ Στεφάνου, περὶ Παραπρεσβείας, κατὰ Θεοκρίνου καὶ Ἐπιστολὴ Φιλίππου).
15. Φωτίου Λέξεων Συναγωγὴ καὶ Βιβλιοθήκη, ἔκδ. Becker.
16. Μαρκιανοῦ Ἡρακλεώτου Περίπλους, ἔκδ. Miller.
17. Πλουτάρχου Ἀλέξανδρος καὶ ἰδίου Κράσσος.
18. Σουΐδας, Ἁρποκρατίων, Ἡσύχιος Λεξ.
19. Κλαυδίου Πτολεμαίου Γεωγραφία.
20. Ἱεροκλέους Συνέκδημος.
21. Στεφάνου Βυζαντίου Ἐθνικά.
22. Ἀλεξ. Ραγκαβῆ Λεξικὸν Ἀρχαιολογίας.
23. Ἡρακλείδου τοῦ Ποντικοῦ περὶ πολιτειῶν (Λείψανα).
24. Ἀππιανοῦ Ἀλεξανδρέως Ρωμαϊκῶν (ἐμφυλ.) ἔκδ. Becker.

SISMANOGLIO

25. Πολυβίου Ἱστορίαι.
26. Διοδώρου Ἱστορικά.
27. Plinii (secundi) Historiae naturalis.
28. Titi Livii Ab urbe condita libri.
29. Ammiani Marcellini Rerum gestarum.
30. Ovidii Epistolae ex Ponto.
31. Pomponii Melae de situ orbis.
32. Tomaschek Die alten Thraker (Eine ethnologische Untersuchung εἰς Sitzungsberichte der philosophisch-historischen Classe der Wiener Academie τόμ. CXXVIII (1893).
33. Albert Dumont Inscriptions et monuments figurés de la Thrace.
34. A. Dumont Rapport sur un voyage archéologique en Thrace.
35. Th. Homolle Mélanges d'archéologie et d'Epigraphie (ἐπανέκδοσις καὶ τῶν ἀνωτέρω ἔργων τοῦ A. Dumont).
36. Barclay Head – I. Σβορώνου Ἱστορία τῶν νομισμάτων.
37. Droysen Geschichte des Hellenismus, μετάφρασις Πανταζίδου.
38. I. Beloch Griechische Geschichte (δευτέρα ἔκδοσις).
39. E. Curtius Griechische Geschichte, μετ. Σ. Λάμπρου.
40. Ch. Seignobos Histoire ancienne – Gréce.
41. G. Glotz Histoire ancienne, deuxieme parti, Hist. Grecque.
42. Iornandes De Getarum sive Gotharum origine et rebus gestes.
43. Antonini Augusti Itinerarium, ἔκδοσις Wesselingii.
44. Fragmenta Historicorum Graecarum, ὑπὸ K. Müller.
45. Bulletin de Correspondance Héllenique.
46. Dittenberger Sylloge Inscriptionum graecarum, Β' ἔκδοσις.
47. Revue Archéologique.
48. Revue des Études grecques.
49. Στοβαίου Ἀνθολόγιον περὶ νόμων καὶ ἐθῶν.
50. Pape Wörterbuch.
51. Α. Παπαδοπούλου Κεραμέως Ἀρχαιότητες καὶ Ἐπιγραφαὶ

Θρᾴκης καὶ Μακεδονίας (συλλεγεῖσαι κατὰ τὸ 1885).
52. Βλ. Σκορδέλη Θρᾳκικαὶ μελέται.
53. Θρακικὴ Ἐπετηρίς, ἔτος πρῶτον (1897).
54. Γ. Ι. Λαμπουσιάδου Θρακικαὶ Μελέται.
55. Μελιρρύτου Περιγραφὴ Μαρωνείας (1871).
56. Μ. Χριστοδούλου Περιγραφὴ τῆς Ἐπαρχίας Σαράντα-Ἐκκλησιῶν.
57. Χρυσ. Παπαδοπούλου ἡ «Μάδυτος» (1890).
58. Κουρτίδου «Θρακικά».
59. «Θρακικὰ» ἔτος Α' (1928), τοῦ ἐν Ἀθήναις Θρακικοῦ Κέντρου.

ΕΞΗΓΗΜΑ

ΣΥΝΤΕΤΜΗΜΕΝΩΝ ΤΙΝΩΝ ΠΑΡΑΠΟΜΠΩΝ

B. C. H.=Bulletin de correspondance Hellènique.
C. I. G.=Corpus inscriptionum Graecarum.
C. I. A.=Corpus inscriptionum Atticarum.
R. Et.=Revue des études greques.
Ditt. Syl.³=Sylloge inscriptionum Graecarum. Iterum ed. G. Dittenberger.
Dareste I. J. G.=Recueil des inscriptions juridiques Grecques par R. Dareste, B. Haussoulier, Th. Reinach.
Rev. Arch.=Revue Archéologique.
Ath. Mitt.=Mitteilungen des Kaiserlich deutschen archäologischen Instituts. Athenische Abteilung.
Tomaschek=Tomaschek Die alten Thraker εἰς Sitzungsberichte der fhilosophisch-historischen. Wien 1923.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΠΟΛΕΙΣ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΑ ΘΡΑΚΗΣ

ΜΕΤΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΤΕΡΩΝ ΕΠΙΓΡΑΦΩΝ

Σεύθης Ξενοφῶντι:

«Οὐδενὶ ἂν ἀπιστήσειεν Ἀθηναίων· καὶ γὰρ ὅτι συγγενεῖς εἶεν εἰδέναι καὶ φίλους εὖνους, ἔφη, νομίζειν».

(Ξενοφ. Κύρ. Ἀνάβ. VII, II 31)

Ξενοφῶν Σεύθη:

«Ἐγὼ δέ, ὦ Σεύθη, οὐδὲν νομίζω ἀνδρί, ἄλλως τε καὶ ἄρχοντι κάλλιον εἶναι κτῆμα οὐδὲ λαμπρότερον ἀρετῆς καὶ δικαιοσύνης καὶ γενναιότητος».

(Ξενοφ. Κύρ. Ἀνάβ. VII, VII 42)

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Δυσχερὲς λίαν εἶνε τὸ ἔργον τοῦ ἐπιχειροῦντος νὰ ἐξετάσῃ καὶ διακριβώσῃ κατὰ τὸ ἐνὸν τὰς ἀρχαίας πόλεις τῆς Θράκης καὶ Ἰωνίας, τὸν ὀργανισμὸν αὐτῶν καὶ τὰ καθόλου θέσμια, τὰ κρατοῦντα ἐν ταῖς χώραις ταύταις ἐν τῇ ἀπωτέρᾳ ἀρχαιότητι. Ἡ δυσχέρεια ἐμφανίζεται μείζων εἰς τὸν μελετῶντα τὰ τῆς Θράκης, ἐντεινομένη ἐκ τῆς ἐλλείψεως σχετικῶν συγγραφῶν καὶ τῆς ἀσυμφωνίας ἐν πολλοῖς τῶν περὶ αὐτῆς πενιχρῶν πληροφοριῶν, ἀπηχουσῶν ἀνελέγκτους φήμας ἢ παραδόσεις μυθικάς, ὡς εἶχε παρατηρηθῇ πρὸ πολλοῦ ὑπὸ τοῦ λατίνου ἱστορικοῦ Ἀμμιανοῦ Μαρκελλίνου (Rerum gestarum XXVII 4,2.)

Ἄλλοις ἁρμοδιοτέροις προσήκει εὐρύτερον νὰ ἐξετάσωσι καὶ ἀκριβέστερον νὰ προσδιορίσωσι τὰ ἐν τῷ παρόντι πονήματι θέματα. Ὁ κύριος σκοπὸς ἡμῶν ἦτο νὰ προωθήσωμεν τὴν ἔρευναν τῶν ἐν λόγῳ ζητημάτων, ἡ μελέτη τῶν ὁποίων, πρὸς τῇ ἐξυπηρετήσει τῶν ἐθνικῶν δικαίων, παρ' ἡμῖν πλειότερον ἐνέχει τὸ θέλγητρον καὶ ἰδιάζον κινεῖ τὸ ἐνδιαφέρον.

Ἡ ἔρευνα τῶν ἐν ταῖς Θρακικαῖς καὶ Ἰονικαῖς πόλεσι θεσμῶν καὶ ἐθίμων, ὧν τὴν μελέτην ἀρχικῶς προεθέμεθα, περιληφθέντων συναμφοτέρων ὑπὸ τὸν γενικὸν χαρακτηρισμὸν τῶν θ ε σ μ ί ω ν, συνεφείλκεν ἐν συναφείᾳ καὶ τὴν ἱστορικὴν τῶν πόλεων ἐπισκόπησιν, χρήσιμον διὰ τὴν κατὰ τὰ τοπικὰ καὶ χρονικὰ ὅρια ἀνερεύνησιν τῶν νομίμων. Ἀλλ' ἡ πληρότης τοῦ ἔργου, οὕτωσὶν

ἐπεκταθέντος, ἀπῄτει εὐρυτέραν τὴν ἀρχαιογνωσίαν καὶ εἰδικωτέραν περὶ τὴν ἀρχαιολογίαν συγκρότησιν, χρόνον μακρὸν καὶ ἐν πολλοῖς λεπτομερῆ ἐπιτόπιον ἐξέτασιν. Ἑπόμενον δ' ἐκ τῶν ἐλλείψεων τούτων νὰ ἐμφανισθῶσιν ἀτέλειαι καὶ πλάναι.

Χάριτες οὐκ ὀλίγαι ἐν τέλει ὁμολογητέαι τῷ εὐπαιδεύτῳ ἀρχαιολόγῳ κ. Εὐστρ. Πελεκίδῃ, ὑποδείξαντί μοι πολλὰς τῶν πηγῶν, ἐξ ὧν ἠρύσθην τὴν σχετικὴν ὕλην, καὶ εἰς τὸν παρὰ τῇ Ἐθνικῇ βιβλιοθήκῃ εὐπροθύμως καὶ εὐχερῶς τιθέμενον εἰς τὴν διάθεσίν μου βιβλία δυσεύρετα γνωστὸν ἱστοριοδίφην κ. Στέφανον Θωμόπουλον.

Σ. Χ. Σ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ

§ 1. *Ὁριογραφία τῆς Θράκης*

Θράκη ἀπεκαλεῖτο κατὰ τοὺς παλαιοτάτους χρόνους ἡ ἐπέκεινα τοῦ ὄρους Ὀλύμπου χώρα κατ' ἔκτασιν ἐξικνουμένην μέχρι τοῦ Σαύου καὶ πρὸς τὸν Εὔξεινον Πόντον ἄχρι τοῦ Ἴστρου (Δουνάβεως), ἀλλὰ μὴ ἀκριβῶς προσδιοριζομένην. Παρὰ τῷ Ὁμήρῳ φαίνεται νοουμένη ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο ἡ ἀρκτικῶς καὶ πέραν τῆς Θεσσαλίας ἐκτεινομένη χώρα καὶ ὁ Ὄλυμπος ἀναφέρεται ὡς ὄρος τῆς Πιερίας καὶ Ἡμαθίας ἐγγὺς τῆς Θράκης[1]. Ὑπὸ τοῦ Ἑκαταίου Θράκη ἐννοεῖται τὸ πλεῖστον μέρος τῆς νῦν παραιμίου ἢ βαλκανικῆς χερσονήσου, περιλαμβάνον καὶ τὴν Μακεδονίαν. Ὁ Στράβων ἀναγράφει[2] ὅτι «Πιερία γὰρ καὶ Ὄλυμπος καὶ Πίμπλα καὶ Λείβηθρον τὸ πάλαι ἦν Θράκια χωρία καὶ ὄργ, νῦν δὲ ἔχουσι Μακεδόνες». Κατὰ τὸν γεωγράφον τοῦτον, ὡς καὶ τὸν Πλίνιον καὶ Σκύλακα[3] ἡ Θράκη ἐξετείνετο ἀπὸ τοῦ Στρυμόνος μέχρι τοῦ Ἴστρου, ὅστις καὶ ὑπὸ τοῦ Σκύμνου Χίου τίθεται ὡς ὅριον τῆς Θράκης[4]. Ἀπὸ χρόνων ὅμως Φιλίππου τοῦ πατρὸς τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου, τὸ δυσμικὸν ὅριον τῆς Θράκης ἀπετέλει τὸ Σκόμιον ὄρος μετὰ τοῦ Νέστου «τοῦ διορίζοντος Μακεδονίαν καὶ Θράκην, ὡς Φίλιππος καὶ Ἀλέξανδρος ὁ τούτου παῖς διώριζον ἐν τοῖς κατ' αὐτοὺς χρόνοις»[5]. Ἀπεριόριστον γῆν ἔχουσιν οἱ Θρᾶκες, λέγει

1. Ὁμ. Ἰλ. Σ 225—229 καὶ Β 844, 845.
2. Στράβ. I, 471.
3. Plnii nat hist. XVII, 5 «Dein Macedoniae terminus amnis Strymon, ortus in Haemo».—Σκύλ. Περ. 67 «διήκει δὲ ἡ Θράκη ἀπὸ Στρυμῶνος ποταμοῦ μέχρι Ἴστρου ποταμοῦ τοῦ ἐν Εὐξείνῳ Πόντῳ».
4. Σκύμν. Χίου Περιήγ. 665.
5. Στράβ. Z, 331.

ὁ Διονύσιος εἰς τὴν Οἰκουμένης περιήγησιν ἐν τοῖς ἑξῆς στίχοις (323—326) :

αὐτοί τε Θρῆικες ἀπείρονα γαίαν ἔχοντες
οἱ μὲν ἐπὶ προβλῆσι Προποντίδος ἀμφιτρίτης,
οἱ δ' ὑπὲρ Ἑλλήσποντον ἀγάρουν, οἱ δ' ὑπὲρ αὐτῆς
Αἰγαίης βαθὺ κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης

Ὡσαύτως καὶ ὁ Ἡρόδοτος[6] λέγει τοὺς Θρᾶκας μέγιστον τῶν ἐθνῶν μετὰ τοὺς Ἰνδοὺς καὶ προστίθησι περὶ αὐτῶν, ὅτι θὰ ἦσαν ἀκαταμάχητοι καὶ κράτιστοι, ἐὰν ἐτάττοντο ὑπὸ ἕνα ἡγεμόνα καὶ ἦσαν ὁμόφρονες. Παρά τισιν ἡ μυθικὴ Θράκη, διακρινομένη τῆς ἱστορικῆς, περιορίζεται ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Πιερίας ἄχρι τῶν κλιτύων τοῦ Ἑλικῶνος καὶ τῶν ὁρίων τῆς Ἀττικῆς[7].

Ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων τὸ βορείως τοῦ Αἵμου ἄχρι τοῦ Ἴστρου τμῆμα τῆς Θράκης ἀπετέλεσεν ἰδίαν ἐπαρχίαν, ὀνομασθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου Μοισίαν, καὶ ὑπὸ τοῦ γεωγράφου Πτολεμαίου[8] ἡ κάτω Μοισία ἀναφέρεται ὡς ἀρκτικὸν ὅριον τῆς Θράκης. Ὑπὸ τῶν μεσαιωνικῶν συγγραφέων ἡ Βόρειος Θράκη καὶ ἡ σημερινὴ Ἀνατολικὴ Ῥωμυλία συνήθως ὀνομάζεται Μακεδονία, μεθ' ἧς συγχύζουσι καὶ αὐτὴν καὶ τὴν κυρίως Θράκην[9]. Νῦν Θράκη λέγεται ἡ χώρα ἡ ἐντεῦθεν τοῦ Αἵμου, ἡ ὁριζομένη ὑπὸ τούτου, τοῦ Εὐξείνου Πόντου, τῆς Προποντίδος, τοῦ Αἰγαίου Πελάγους ἄχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νέστου καὶ τοῦ ποταμοῦ τούτου. Ἐκ τοῦ Παυσανίου πληροφορούμεθα ὅτι «ἡ ὀρεινὴ τῆς Θράκης, ἡ ἔνδον Νέστου ποταμοῦ, τοῦ ῥέοντος διὰ τῆς Ἀβδηριτῶν, καὶ ἄλλα θηρία, ἐν δὲ αὐτοῖς παρέχεται καὶ λέοντας», κατὰ τὴν μαρτυρίαν δὲ τοῦ ἰδίου καὶ ἄρκτους λευκὰς [10].

6. Ἡροδ. Ε, 3.— Ὅρα καὶ Παυσαν. I, IX, 5.
7. Offried Müller Orchom. und die Minyer σ. 372 καὶ ἑπ.
8. Πτολεμ. Γεωγρ. Γ' II. 1.
9. Ἐπιθ. Ἀμάντου Μακεδονικά, σ. 8.
10. Παυσαν. VI, 5 καὶ VIII, 17.

§ 2. Ὀνομασία Θράκης

Κατ' ἀπόσπασμα τοῦ Ἀνδρωνος τοῦ Ἁλικαρνασέως, ἀναφερόμενον ὑπὸ τοῦ Τζέτζη[1], Θράκη ὠνομάσθη ἐκ τῆς ὁμωνύμου θυγατρὸς τοῦ Ὠκεανοῦ, ὅστις γήμας τὴν Πομφολύγην καὶ τὴν Παρθενόπην ἀπέκτησεν ἐκ μὲν τῆς μιᾶς τὴν Ἀσίαν καὶ Λιβύαν, ἐκ δὲ τῆς ἑτέρας τὴν Εὐρώπην καὶ Θράκην. Εἰς ἀπόσπασμα ἄλλο ὅμως τοῦ Ἀρριανοῦ διαλαμβάνεται, ὅτι τὸ ὄνομα τοῦτο ἔλαβεν ἀπό τινος νύμφης Θράκης, πρότερον Πέρκη καλουμένη[2]. Κατ' ἄλλην παράδοσιν τὴν κλῆσιν ἔλαβεν ἀπὸ «Θρακὸς βασιλέως τοῦ πάλαι ἐν αὐτῇ τελευτήσαντος ἢ ἀπὸ νύμφης Τιτονίδος, ἀφ' ἧς καὶ Κρόνου Δόλογκοι»[3]. Ὑπὸ τοῦ Ἰουδαίου ἱστοριογράφου Ἰωσήπου σημειοῦται, ὅτι ἐκλήθη οὕτως ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ Θύρα, ἑνὸς τῶν ἑπτὰ υἱῶν τοῦ Ἰάφεθ, ἀπογόνου τοῦ Νῶε, πρώτου οἰκιστοῦ κατ' αὐτὸν[4], σημειοῦντα (κατὰ τὴν εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν ἔκδοσιν) «Θύργς δὲ Θεῖρας μὲν ἐκάλεσεν, ὧν ἦρξεν, Ἕλληνες δὲ Θρᾶκας αὐτοὺς μετωνόμασαν», ἀλλὰ τὸ ἀπίθανον τῆς τοιαύτης ἐκδοχῆς ἐπιτείνει ἡ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως ἀφήγησις παραπλησίου μυθεύματος, ὅτι «ἀπὸ Ἰωωάννου Ἰωνία καὶ πάντες οἱ Ἕλληνες γεγόνασι».

Πιθανοτέρα φαίνεται ἡ γνώμη ὅτι ἡ Θράκη εἶνε μετασχηματισμὸς τῆς λέξεως Τραχεῖα, οὕτως ὀνομαζομένη ἡ χώρα διὰ τὸ τραχὺ καὶ δυσχείμερον τοῦ κλίματος, ὡς οἰκήτορες δ' αὐτῆς λέγονται οἱ Σκέλλις καὶ Κασσαμενὸς κατ' ἀπόσπασμα τοῦ Ἀνδρίσκου (fr. 2, ε' βιβλίου. Παρθεν. Erat. 19 «Ἱστορεῖ Ἀνδρίσκος ἐν Ναξιακῶν β' Σκέλλις τε καὶ Κασσαμενός, οἰκήτορες Θράκης, ὁρμήσαντες ἀπὸ νήσου τῆς πρότερον μὲν Στρογγύλης, ὕστερον δὲ Νάξου κληθείσης»). Εἰς τὴν Θράκην ἀποδίδονται διάφοροι ἐν ταῖς

1. Τζέτζης εἰς Κασσάδραν Λυκόφρ. 894.
2. Εὐσταθ. εἰς Διον. 140 «ὁ δ' αὐτὸς Ἀρριανὸς καὶ Θρᾴκην τινὰ ἱστορεῖ νύμφην σοφὴν ἀμφὶ ἐπῳδάς τε καὶ φάρμακα καὶ οἵαν τὰ μὲν ἑλκύσαι τῶν παθημάτων φαρμάκοις, τὰ δὲ ἐργάσασθαι.... καὶ ἀπὸ ταύτης τῆς Θρᾴκης δοκεῖ ὠνομάσθαι ἡ χώρα, Πέρκη ποτὲ καλουμένη».
3. Κωσ. Πορφυρογεν. Περὶ θεμάτων Β, ι.
4. Ἰωσήπ. Ἀρχαιολ. βιβ. Α, κεφ. στ'.— Ὅρα καὶ ἑτέραν ἐκδοχὴν εἰς Εἰσαγωγὴν Π. Καρολίδου ἐν Ἱστορίᾳ Παπαρρηγοπούλου σελ. μη' ὑποσ. 1.

συγγραφαῖς τῶν ἀρχαίων προσωνυμίαι· ἀποκαλεῖται δυσχείμερος, χιονώδης, εὔπωλις, ἱπποτρόφος, ὁ δὲ Ὅμηρος ὀνομάζει αὐτὴν ἐριβώλακα καὶ μητέρα μήλων, ἤτοι προβάτων καὶ αἰγῶν[5]. Παλαιοτέρα ὀνομασία τῆς Θράκης ἦτο Πέρκη, ὡς εἴρηται, καὶ Ἀρία.

§ 3. Φυλαὶ Θράκης

Πολυάριθμοι ἦσαν αἱ ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Θράκῃ οἰκοῦσαι φυλαί. Αἱ σημαντικότεραι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον μεταξὺ αὐτῶν, οὐχὶ ἐν ἑνότητι διαβιουσῶν, ἀλλ' ἀλληλομάχων, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, μνημονεύονται αἱ ἀκόλουθοι, παρατιθέμεναι κατ' ἀλφαβητικὴν τοῦ ὀνόματος αὐτῶν σειράν.

Ἄβαντες.— Θράκιον ἔθνος ὀνομάζει ὁ Στράβων καὶ τοὺς Ἄβαντας, οἵτινες ἀναφέρονται ὡς οἰκήσαντες ἐν Εὐβοίᾳ, ἀποκληθέντες οὕτως ὑπὸ τοῦ Ἀργείου Ἄβαντος, υἱοῦ τοῦ Ποσειδῶνος, διαλαμβανόμενοι καὶ παρ' Ὁμήρῳ ὡς μεγάθυμοι[1].

Ἄορσοι.— Ἔθνος, ὅπερ καὶ ὡς Σκυθικὸν ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Στράβωνος[2].

Ἄρταικοι ἢ Ἀρτάκιοι[3]. Κατοικοῦντες παρὰ τὸν Αἷμον εἰς τὸ οὐχὶ μακρὰν τῆς Φιλιππουπόλεως διαμέρισμα, τὸ λεγόμενον Ἀρτακία· ἐντεῦθεν, φαίνεται, ὀνομάζεται ἡ καὶ ἐν Θράκῃ λατρευομένη Ἥρα Ἀρτακηνὴ καὶ Ἄρτακος ὁ Τόνζος.

Ἀστοί.— Δυτικῶς τοῦ Βυζαντίου, ἐκτεινόμενοι βορείως πέραν τοῦ Σαλμηδυσσοῦ, «πρὸς ὃν οἱ ἐκπίπτοντες ὑπὸ τῶν Ἀστῶν διαρπάζονται τῶν ὑπερκειμένων, Θρακίου Ἔθνους», κατὰ τὸν Στράβωνα[4], σημειοῦντα περαιτέρω «ὑπέρκειται δὲ τοῦ Βυζαντίου τὸ τῶν Ἀστῶν Ἔθνος». Ἡ χώρα αὐτῶν Ἀστικὴ ἀναφέρεται ὡς τῶν Βυζαντίων ὑπὸ τοῦ Θεοπόμπου, καθὰ μαρτυρεῖται παρὰ

5. Ἀπολλ. I, 826.—Ὁμήρ. Ἰλιάς Δ, 222 «ὃς τράφη ἐν Θράκῃ ἐριβώλακι μητέρι μήλων».

1. Εὐσταθ. Παρεκβ. εἰς Διονύσ.—Στράβ, I, 445.
2. Στράβ. 492, 506.
3. Δίων Κάσ. Ἱστορ. Ῥωμ. ΔΙ, 27.
4. Στράβ. Z, 319 καὶ 320.

Στεφάνῳ Βυζαντίῳ[5]. Πρωτεύουσα αὐτῶν ἦτο ἡ Βιζύη.

Ἀψίνθιοι.— Ὤκουν περὶ τὴν Αἶνον, ἥτις καὶ Ἄψινθος ἐκαλεῖτο, ὡς καὶ ἡ χώρα αὐτῶν, καὶ βορειανατολικώτερον ταύτης. Ἀναφέρονται ὑπὸ τοῦ Στεφάνου Βυζαντίου, ὡς καὶ παρ' Ἡροδότῳ[6].

Βέννοι.— Ἐγκατεστημένοι ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ ἀρχαίου Ἀρτίσκου, νῦν Ἄρδα, σημειοῦνται καὶ ὑπὸ τοῦ Πλινίου[7]. Ἐγειτνίαζον μετὰ τῶν Κορπύλλων καὶ Ὀδρυσσῶν καὶ ἐπεξετάθησαν νοτίως πρὸς τὴν παραλίαν περὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Μέλανος ἢ Ἀψίνθου καὶ τούτου ἕνεκεν συγχέονται πρὸς τοὺς Ἀψινθίους[8]. Ἀναφέρεται καὶ πόλις Βέννα καὶ Βεννικὸς κόλπος ὑπὸ τοῦ Στεφάνου Βυζαντίου, καθ' ὃν ἐλέγοντο καὶ Βεννάσιοι οἱ αὐτοί.

Βέσσοι ἢ Βεσσοί, ὑπὸ δὲ τοῦ Ἡροδότου καὶ Βησσοὶ λεγόμενοι[9]. Ἦσαν ἐγκατεστημένοι παρὰ τὸν Ἔβρον, ἀλλ' εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ ποταμοῦ τούτου τμῆμα καὶ πρὸς τὴν Ροδόπην, ἐφ' ἧς εἶχον ἀνεγείρει ἱερὸν τοῦ Διονύσου, περὶ ὧν καὶ ὁ Στράβων (Z, 318) ἱστορεῖ, ὅτι ᾤκουν ὑπὸ τὸν Αἷμον· ἡ πρωτεύουσα δ' αὐτῶν ἦτο περὶ τὴν νῦν Ἀδριανούπολιν· Ἐξαίρεται τὸ τολμηρὸν καὶ ἀνυπότακτον αὐτῶν, πολλάκις ἐξεγερθέντων κατὰ τῶν Ῥωμαίων κατακτητῶν, ἡττηθέντες ὑπὸ τοῦ Λουκούλλου (73 π. χ.) καὶ βραδύτερον ἐπὶ Ὀκταβίου, ἀλλὰ τελείως καθυπέταξεν αὐτοὺς ὁ στρατηγὸς τοῦ Αὐγούστου Πίσων μετὰ τριετῆ χαλεπὸν ἀγῶνα. Τολμηρότατον γένος ἀποκαλεῖ τοὺς Βέσσους καὶ ὁ Ἀμμιανὸς Μαρκελλῖνος[10].

Βισάλται.— Ἐκ τῶν πρώτων καὶ ἰσχυροτέρων Θρακικῶν λαῶν, παρὰ τὸν Νέστον οἰκοῦντες καὶ ἐπεκτεινόμενοι εἰς τὰ

5. Στέφ. Βυζαν. ἐν λ. «Ἄσται ἔθνος Θράκης· Ἀρτεμίδωρος ἐν ἐπιτομῇ τῶν ια'. τὸ κτητικὸν Ἀστικός Ἀστικὴ χώρα Βυζαντίων, ὡς Θεόπομπος μζ'.»

6. Ἡροδ. Στ, 34 καὶ Θ, 19 «... Οἰόβαζον.. Θρήικες Ἀψίνθιοι λαβόντες ἔθυσαν Πλειστώρῳ, ἐπιχωρίῳ Θεῷ».

7. Plinii Nat. Hist. IV, 11 (18).

8. Tomaschek σ. 83—84.

9. Ἡροδ. Z. 3. Βησσοὶ παρὰ Δίονι Κασσίῳ (47, 508), Βεσσοὶ δὲ παρὰ Πολυβίῳ (24,6) καὶ Στράβωνι (Z, 318), ὅρα Livius XXXIV, 53, 12.

10. Amm. Marcellini Rerum gestarum XXVII, 4, 2 «Lucullus qui cum durissima gente Bessorum conflixit..» Ἐν ἄλλῃ ἐκδόσει φέρεται ἀντὶ durissima gente» «audacissima gente», ἤτοι εὐτολμώτατον γένος.

περὶ τὸν Στρυμόνα μέρη[11] ἐντεῦθεν καὶ ὁ Στέφανος Βυζάντιος σημειοῖ ὅτι «Βησαλτία πόλις καὶ χώρα Μακεδονίας».

Β ί σ τ ο ν ε ς.— Ἀρχαιότατος Θρακικὸς λαὸς παρὰ τὴν ὁμώνυμον λίμνην Βιστονίδα, κοινῶς Πόρτο-Λάγο καλουμένην, λιμνοθάλασσαν νῦν, κατοικοῦντες «ἐπ ᾗώσιν Ἀψίνθοιο» κατὰ Διονύσιον (Οἰκουμ. Περ. 575). Μνημονεύονται μεταξὺ τῶν ἐθνῶν, διὰ τῆς χώρας τῶν ὁποίων διῆλθεν ὁ Ξέρξης, ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου (Ζ, 110 «Ἔθνεα δὲ Θρηίκων, δι᾽ ὧν τῆς χώρας ὁδὸν ἐποιέετο τοσάδε, Παῖτοι, Κίκονες, Βίστονες»).

Β ρ ί γ ε ς.— Οἱ κατόπιν Φρύγες κατ᾽ ἐναλλαγὴν ἐπικαλούμενοι, περὶ ὧν σχετικῶς ὁ μὲν Ἡρόδοτος σημειοῖ «οἱ δὲ Φρύγες, ὡς Μακεδόνες λέγουσι, ἐκαλέοντο Βρίγες χρόνον ὅσον Εὐρωπῆιοι ἐόντες σύνοικοι ἦσαν Μακεδόσι, μεταβάντες δὲ ἐς τὴν Ἀσίην ἅμα τῇ χώρᾳ καὶ τὸ οὔνομα μετέβαλλον», ὁ δὲ Στράβων «Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ Φρύγες Βρίγες εἰσί, Θράκιόν τι Ἔθνος» καὶ ἀλλαχοῦ «ὁμοίως δὲ καὶ Βρίγοι καὶ Βρίγες καὶ Φρύγες οἱ αὐτοὶ»[12].

Γ α ῖ ν ο ι.—Βορειανατολικῶς τῶν Ἀψινθίων κατοικοῦντες.

Γ έ τ α ι.— Οἱ βορειότεροι τῶν Θρακῶν, ἐπέκεινα τῆς ὀροσειρᾶς τοῦ Αἵμου, ἐκτεινόμενοι καὶ πέραν τοῦ Ἴστρου, ἐφ᾽ ἑκάτερα τοῦ ὁποίου ᾤκουν, καθὰ ἀναγράφει ὁ Στράβων[13], ὁ δὲ Ἀρριανὸς ἐν τῇ Ἀναβάσει Ἀλεξάνδρου ἱστορεῖ[14], ὅτι ἀπεφάσισε «διαβαίνειν τὸν Ἴστρον ἐπὶ τοὺς Γέτας, τοὺς πέραν τοῦ Ἴστρου ᾠκισμένους». Ὁ Εὐστάθιος περιέχει ἀκριβῆ περίληψιν ἐκ τῶν ἀρχαίων γεωγράφων περὶ τοῦ τόπου, ἔνθα κατῴκουν, σημειῶν[15] «ὅτι τοὺς Γέτας Διονύσιος μὲν πρὸς βορρᾶν τοῦ Ἴστρου οἶδεν.. ..Ἡρόδοτος δὲ μέρος οἴεται εἶναι τῶν Θρακῶν τοὺς Γέτας, ὁ δὲ γεωγράφος ἐφ᾽ ἑκατέρου τοῦ ποταμοῦ αὐτοὺς οἰκεῖν ἱστορεῖ». Ἐκ τῆς τελευταίας ταύτης βεβαιώσεως τοῦ Στράβωνος δύναται νὰ ἐξηγηθῇ ὅτι οἱ Γέται ἀναφέρονται καὶ ὡς Θρακικὸν καὶ ὡς

11. Livius XLV, 30, 3.— ὅρα καὶ Tomaschek σ. 62—63.

12. Ἡροδ. Ζ, 73.— Στράβ. Ζ. 295 καὶ 302 καὶ ΙΒ. 550.

13. Στραβ. Ζ, 295 «οἱ τοίνυν Ἕλληνες τοὺς Γέτας Θρᾷκας ὑπελάμβανον· ᾤκουν δὲ ἐφ᾽ ἑκάτερα τοῦ Ἴστρου», ὅρα καὶ Ἡροδ. Δ. 118 in fine.

14. Ἀρριαν· Ἀλ. Ἀν. Α, γ. 5.

15. Εὐσταθ. Παρεκβ. εἰς Διονύσ. 304.

Σκυθικὸν γένος. Ὁ Φιλόστρατος[16] φαίνεται διακρίνων τοὺς Μυσοὺς καὶ Γέτας τῶν Θρακῶν, ἀλλ᾽ εὐεξήγητον τοῦτο ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἔγραφε κατὰ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους, ὅτε ἡ Μοισία ἀπετέλει τὸ ἀρκτικὸν ὅριον τῆς Θράκης. Κατὰ τὸν Δίονα Κάσσιον[17] πάλαι οἱ Μυσοὶ καὶ οἱ Γέται ἐνέμοντο τὴν μεταξὺ Αἵμου καὶ Ἴστρου χώραν. Ὁ Θουκυδίδης (Β, 96) ἀναφέρει «τοὺς ὑπερβάντι Αἷμον Γέτας» ὡς ἱπποτοξότας καὶ προστίθησιν «εἰσὶ δὲ οἱ Γέται καὶ οἱ ταύτῃ ὅμοροί τε τοῖς Σκύθαις καὶ ὁμόσκευοι». Γετία ὠνομάζετο ἡ χώρα αὐτῶν, καλουμένων καὶ Γετηνῶν[18]. Οἱ Γέται «Θρηίκων ἐόντες ἀνδρηιότατοι καὶ δικαιότατοι» καθ᾽ Ἡρόδοτον (Δ, 93) ἀπετέλουν λαὸν ἰσχυρόν. Περιῆλθον εἰς σύγκρουσιν μετὰ τῶν Μακεδόνων· ἠχμαλώτισαν τὸν Λυσίμαχον καὶ τὸν μετ᾽ αὐτοῦ συστρατευθέντα Κλέαρχον, καθὰ διαλαμβάνεται ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Μέμνονος[19]. Ὁ Iordanes σημειοῖ, ὅτι οἱ Γέται ὅλων σχεδὸν τῶν βαρβάρων ἦσαν οἱ σοφώτεροι καὶ παρόμοιοι τοῖς Ἕλλησι περίπου[20].— Περὶ τῶν βασιλέων τῶν Γετῶν ὁ Κρίτων ἐν τοῖς Γενικοῖς (fr 2) κατὰ μαρτυρίαν τοῦ Σουΐδα γράφει «οἱ δὲ βασιλεῖς τῶν Γετῶν ἀπάτῃ καὶ γοητείᾳ δεισιδαιμονίαν καὶ ὁμόνοιαν ἐνεργησάμενοι αὐτοῖς, μεγάλων ἤδη ἐφίενται».

Δ α ν θ υ λ ῖ τ α ι.— Ἀναφέρονται ὡς ἔθνος Θρακικὸν ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου[21], ἐξιστοροῦντος ὅτι ὁ ἑαυτῶν βασιλεὺς δὲν ὑπετάχθη εἰς τὸν Ξέρξην, ἐξορύξας τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν υἱῶν αὐτοῦ, διότι παρὰ τὴν ἀπαγόρευσίν του ἐδέχθησαν νὰ στρατευθῶσι κατὰ τῆς Ἑλλάδος. Ὑπὸ τοῦ Στράβωνος καταλέγονται μεταξὺ τῶν ὑπὸ τὸν Αἷμον Θρακικῶν λαῶν· ᾤκουν περὶ τὴν λεκάνην τῆς Παυταλίας πιθανῶς. Κατὰ τούτων ἐπολέμησε Φίλιππος ὁ Ε'.

16. Φιλοστρ. (εἰς Ἀπολ. VII, 3) «Θρᾷκας γὰρ καὶ Μυσοὺς καὶ Γέτας δουλοῦσθαι μὲν ῥᾴδιον, ἐλευθεροῦν δ᾽ εὔηθες».

17. Δίων Κάσ. Ῥωμ. Ιστ. ΛΙ, 27.

18. Στεφ. Βυζ. ἐν λ. «Γετία ἡ χώρα τῶν Γετῶν, Γέτης γὰρ τὸ ἐθνικόν, οὗ τὸ κύριον. Ἔστι δὲ Θρακικὸν ἔθνος... Ἀρριανὸς δὲ Γετηνοὺς αὐτούς φησι.»

19. Μέμνονος fr. V «Κλέαρχος... καὶ κατὰ Γετῶν Λυσιμάχῳ συστρατευόμενος ἑάλω τε σὺν αὐτῷ· ἀφεθέντος τῆς αἰχμαλωσίας ἐκείνου, καὶ αὐτὸς ὕστερον τῇ Λυσιμάχου προνοίᾳ ἀφίετο.»— Παυσαν. Ι, ΙΧ, 6.

20. Iordanes 5 «Getae paene omnibus barbaris sapientiores semper exisserunt, Graecisque paene consimilis».

21. Ἡροδ. Η, 116.— Στράβ. Ζ, 318.

Δερσαῖοι ἢ Δάρσιοι.—Διαλαμβάνονται ὑπὸ τοῦ Θουκυδίδου ὡς «πέραν τοῦ Στρυμῶνος πρὸς βορέαν Θρᾶκες». Διὰ τῆς χώρας αὐτῶν διῆλθεν ὁ Ξέρξης, ὁδεύων κατὰ τῆς Ἑλλάδος[22]. Ὁ Στέφανος Βυζάντιος σημειοῖ «Δεραῖοι Θρακικὸν Ἔθνος». Τούτων διακριτέον τοὺς Δαρσίους, οἵτινες, κατὰ τὸν αὐτόν, ἦτο διάφορον ἔθνος, μνημονευόμενον καὶ παρ' Ἑκαταίου ἐν Εὐρώπῃ.

Δίγεροι.—Ἦσαν ἐγκατεστημένοι μεταξὺ τῶν προρρηθέντων Δανθυλιτῶν καὶ Βεσσῶν καὶ μνεία αὐτῶν γίνεται καὶ παρὰ Πλινίῳ[23].

Διόβεσσοι.—Diobessoi διαλαμβανόμενοι ὑπὸ τοῦ Πλινίου. Ὤκουν μεταξὺ Νέστου καὶ Ῥοδόπης. Ἴσως ἀνάμικτος ἐκ Δίων καὶ Βέσσων λαὸς καὶ ἐντεῦθεν σχὼν τὴν ὀνομασίαν.

Δῖοι.—Περὶ τούτων σχετικῶς γράφει ὁ Θουκυδίδης[24] ὅτι ὁ Ὀδρύσης Σιτάλκης ὁ Τήρεω «παρεκάλει δὲ καὶ τῶν ὀρεινῶν Θρακῶν πολλοὺς τῶν αὐτονόμων καὶ μαχαιροφόρων, οἵ Δῖοι καλοῦνται, τὴν Ῥοδόπην οἱ πλεῖστοι οἰκοῦντες». Οἱ Δῖοι (θεῖοι δηλαδὴ) ἀνήκουσιν εἰς τοὺς ἀρχαιοτέρους περὶ τὴν Ῥαδόπην λαούς[25].

Δόλογκες.—Κληθέντες ἀπὸ τοῦ Δολόγκου, υἱοῦ τοῦ Κρόνου καὶ τῆς νύμφης Τιτανίδος[26]. Κατῴκουν ἐπὶ τῆς Θρακικῆς ἄχρι τοῦ Μέλανος ποταμοῦ Χερσονήσου, περὶ τὸ ἐσώτερον αὐτῆς ἰδίᾳ, παρ' οἷς ἦρξε Μιλτιάδης ὁ πρεσβύτερος τοῦ Κυψέλου, μεταβὰς ἐκεῖ τῷ 560 ἢ 559 π. χ. τῇ προσκλήσει αὐτῶν τῶν Δολόγκων, ὅστις, κατὰ τὴν ἀφήγησιν τοῦ Ἡροδότου[27], «παραλαβὼν Ἀθηναίων πάντα τὸν βουλόμενον μετέχειν τοῦ στόλου, ἔπλεεν ἅμα τοῖσι Δολόγκοισι καὶ ἔσχε τὴν χώραν καὶ μὶν οἱ ἐπαγαγόμενοι τύραννον κατεστήσαντο».

Θυνοί.—Παρὰ τὴν πόλιν καὶ τὸν αἰγιαλὸν Σαλμυδησσὸν οἰκοῦντες. Ὁ Στέφ. Βυζάντιος[28] ἀναφέρει καὶ Βιθύας. Οὗτοι βεβαίως εἶνε οἱ καὶ Βιθυνοὶ καλούμενοι. Ὑπὸ τοῦ ἰδίου σημειοῦται Βιθυνόπολις, κληθεῖσα ἀπὸ Βίθυος. Οἱ Θυνοὶ εἶνε οἰκισταὶ τῶν ἐν Βιθυνίᾳ Θυνῶν ἢ Βιθυνῶν· τοῦτο κατὰ Στράβωνα «ὁμολογεῖται παρὰ πλείστων· καὶ σημεῖα τίθενται, τοῦ μὲν τῶν Βιθυνῶν ἔθνους, τὸ μέχρι νῦν ἐν τῇ Θράκῃ λέγεσθαι τινας Βιθυνούς· τοῦ δὲ τῶν Θυνῶν, τὴν Θυνιάδα ἀκτὴν τὴν πρὸς Ἀπολλωνίᾳ καὶ Σαλμυδησσῷ»[29].

Κάρποι.—Λαὸς παρίστριος, συγχεόμενος μετὰ τῶν Θρακικῶν ἐθνῶν καὶ τοῦ Δακικοῦ[30]. Μνείαν ποιεῖται αὐτῶν καὶ ὁ Ζώσιμος ἐν τῇ ἱστορίᾳ του (Α, 20). σημειῶν περὶ τοῦ βασιλέως Φιλίππου (145) «ἐπὶ Κάρπους ἐστράτευσεν ἤδη τὰ περὶ τὸν Ἴστρον λῃσαμένους».

Καινοί.—Παρὰ Πλινίῳ Caenici, ἐγκατεστημένοι παρὰ τῷ Ἐργίνῃ ποταμῷ, ἐκτεινόμενοι δὲ ἄχρι τῆς Προποντίδος. Ὡς ἔθνος Θράκιον ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Ἀπολλοδώρου ἐν Χρονικῶν τετάρτῳ κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Στεφάνου Βυζαντίου. Οἱ Ῥωμαῖοι μίαν τῶν στρατηγιῶν αὐτῶν ὠνόμαζον Καινικήν. Τούτους ἐχειρώσατο ὁ Ἄτταλος, στρατεύσας εἰς τὴν Θράκην[31].

Κίκονες.—Ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων Θρακίων λαῶν ἐν τῇ ὁμωνύμῳ χώρᾳ Κικονίᾳ ἐγκατεστημένοι, ἐν τῇ ἔναντι τῆς Σαμοθράκης παραλίᾳ τοῦ Αἰγαίου, ὡς ἄγριοι ἐμφανιζόμενοι ἐν τοῖς προϊστορικοῖς χρόνοις[32].

Κεβρήνιοι.—Ὤκουν παρὰ τὸν Ἄρισβον ποταμόν, εἰσβάλλοντα εἰς τὸν Ἕβρον, καθὰ ἐκτίθησιν ὁ Στράβων[33].

Κοιλῖται.—Μνημονευόμενοι ὑπὸ τοῦ Τακίτου μεταξὺ τῶν

22. Θουκυδ. Β, 101.— Ἡροδ. Ζ, 110

23. Plinii Nat. Hist. IV, 11 (18)

24. Θουκυδ. Β, 26 καὶ Ζ, 27 «...καὶ Θρακῶν τῶν μαχαιροφόρων τοῦ Διακοῦ γένους».

25. Tomaschek σ. 71.

26. Στέφ. Βυζάντ. ἐν λ.

27. Ἡροδ. Στ, 34.

28 Στεφ. Βυζαν. ἐν λ. Βιθύαι «ἔθνος Θράκης ἀπὸ Βίθυος τοῦ Ἄρεως καὶ Σήτης τῆς Ῥησου ἀδελφῆς».

29. Στραβ. ΙΒ, 541.— Ἡροδ. Α, 20 καὶ Ζ, 75.— Ἀρριαν. Περίπλ. Εὔξ. Πόντου 13.— Εὐσταθ. εἰς Διονύσ. 809, διαλαμβάνοντος, ὅτι οὕτω ἐκλήθησαν «ἀπό τινων ἀδελφῶν ἐπιφανῶν Θυνοῦ τε καὶ Βιθυνοῦ, παίδων Φινέως κατὰ τὴν ποίησιν.. καθὰ φησιν Ἀρριανός..»— Ἀθην. 271, 6.

30. Tomaschek σ. 108. Ἀναφέρεται καὶ πόλις Καρποβαίμων ὅρα κατωτέρω.

31. Στράβ. ΙΓ, 624.

32. Ὁμήρ. Ὀδ. Ι, 39.—Ἰλιάδ. Β, 846.—Ἡροδ. Ε, 59, 108 καὶ 110. Μαξίμου Τυρίου Λόγ. ΚΒ, 6 «Τὰ δὲ Ὀδυσσέως θεάματα ἢ Θρᾶκες ἦσαν ἢ Κίκονες ἄγριοι.»

33. Στράβ. 15, 590 «ἔστι δὲ καὶ ποταμὸς Ἄρισβος ἐν Θράκῃ, ὡς εἴρηται, καὶ τούτου πλησίον οἱ Κεβρήνιοι Θρᾶκες».—Πολυαίνου VII, 22.

ἰσχυρῶν ἐθνῶν τῆς Θράκης[34]. Πιθανῶς εἰσιν οἱ αὐτοὶ πρὸς τοὺς ὑπὸ τοῦ Πλινίου σημειουμένους Coelaletae. Κοιλαλῆται διαλαμβάνονται καὶ εἴς τινα ἐπιγραφήν.

Κ ό ρ α λ λ ο ι.—Περὶ τὸν Αἷμον πρὸς τὸ μέρος τοῦ Πόντου ἐγκαταβιοῦντες, ληστρικότατοι δέ[35].

Κ ο ρ π ί λ λ ο ι.—Κατοικοῦντες μεταξὺ τῆς Βιστονίδος λίμνης καὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἔβρου, ὑπερθεν τῆς νῦν Ἀλεξανδρουπόλεως (Δεδὲ—ἀγάτς).

Κ ρ ό β υ ζ ο ι.—Μνημονεύονται ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου[36], σημειοῦντος «διὰ δὲ Θρηίκης καὶ Θρηίκων τῶν Κρωβύζων ῥέοντες Ἄθρυς καὶ Νόης καὶ Ἀρτάνης ἐκδιδοῦσιν εἰς τὸν Ἴστρον», καὶ τοῦ ἀρχαιοτέρου Ἑκαταίου ἐν Εὐρώπῃ, κατὰ τὴν μαρτυρίαν Στεφάνου Βυζαντίου, καὶ τοῦ Φυλάρχου κατ᾽ ἀπόσπασμα διασωζόμενον παρ᾽ Ἀθηναίῳ. Κατῴκουν, ὡς βεβαιοῖ ὁ Σκύμνος Χῖος, παρὰ τὴν Ὀδησσὸν καὶ Διονυσόπολιν, ὁμοίως ὁ Στράβων λέγει περὶ αὐτὸν καὶ τῶν Τρωγλοδυτῶν ὅτι «ὑπεροικοῦσι... τὸν περὶ Κάλλατιν, καὶ Τόμιν καὶ Ἴστρον τόπον».

Μ α ῖ δ ο ι.—Ὅμοροι τῶν Σιντίων, ἐγκατεστημένοι περὶ τὸν Αἷμον, εἰς τὸ πρὸς τὸν Πόντον μέρος αὐτοῦ[37], μνεία αὐτῶν γίνεται καὶ παρὰ Λιβίῳ, ὅτι ἐπέτρεχον συχνὰ εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ ἐν ἀποσπάσματι Διοδώρου (XXX fr. 19) ἀναφέρεται Μαιδική. Κατὰ Στέφ. Βυζάντιον «ἔθνος Θράκης πλησίον Μακεδονίας· ἐκ τούτων μεταβάντες τινὲς εἰς Μακεδόνας Μαιδοβιθυνοὶ ἐκλήθησαν». Εἰς τὴν χώραν τῶν Μαίδων ὁ Ἀλέξανδρος ἔκτισε κατὰ τὸ 339 τὴν ὁμώνυμον πόλιν, ὡς ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ διαλαμβάνει ὁ Πλούταρχος (Ἀλεξ. Θ) «Μαίδων τε τοὺς ἀφεστῶτας κατεστρέψατο καὶ πόλιν ἑλὼν αὐτῶν, τοὺς μὲν βαρβάρους ἐξαπήλασε, συμμίκτους δὲ κατοικήσας Ἀλεξανδρούπολιν προσηγόρευσε».

Μ ε λ α ν δ ῖ τ α ι.—Τούτους ἀναφέρει καὶ ὁ Ξενοφῶν, συνθηκολογήσας μετ᾽ αὐτῶν, οἰκούντων οὐχὶ μακρὰν τῶν περὶ τὸ Βυ-

34. Tacit. Annal. III, 28 «Coelitae, Odrysaeque et alii validae nationes».
35. Στραβ. Z, 318.
36. Ἡροδ. Δ, 49.—Ἀθην. Δειπν. XII, 51.—Στραβ. Z, 318.
37. Στράβ. Z, 316, 318.

ζάντιον καὶ Σηλυβρίαν μερῶν[38]. Ἡ παρὰ τὸ στόμιον τοῦ Ἀθύρα Μελαντιὰς ἀναφέρεται καὶ Μελαντία[39].

Μ ε λ ι ν ο φ ά γ ο ι.—Περὶ τὸν Σαλμηδυσσὸν καὶ νοτιανατολικῶς τούτου ἐγκατεστημένοι.

Μ ο ι σ ο ί.—Οἰκοῦντες περὶ τὸν Ἴστρον καὶ νοτίως αὐτοῦ, βορείως δὲ τοῦ Αἵμου[40]. Καθὰ ἐκτίθησι Δίων ὁ Κάσσιος[41] «Τὸ μὲν γὰρ πάλαι Μυσοί τε καὶ Γέται πᾶσαν τὴν μεταξὺ τοῦ τε Αἵμου καὶ τοῦ Ἴστρου οὖσαν ἐνέμοντο· προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου καὶ εἰς ἄλλα τινὲς αὐτῶν ὀνόματα μετέβαλλον καὶ μετὰ τοῦτ᾽ εἰς τὸ τῆς Μυσίας ὄνομα πανθ᾽ ὅσα ὁ Σαῦος εἰς τὸν Ἴστρον ἐμβάλλων συγκεχώρηκε». Μετὰ τῶν Μυσῶν συγχέονται καὶ οἱ Ἄβιοι, ὅμοροι τούτων, οὓς ὡς Θράκιον ἔθνος διαλαμβάνει καὶ ὁ Δίδυμος εἰς τὸ μὴ σωζόμενον ἔργον αὐτοῦ περὶ Θρακίων ἐθνῶν, ὡς βεβαιοῖ ὁ Στέφανος Βυζάντιος, καθ᾽ ὃν ὅμως οὗτοι εἶνε ἔθνος Σκυθικὸν καὶ ὑπὸ τοῦ Αἰσχύλου καὶ Φιλοστεφάνου (fr. 19) καλοῦνται Γάβιοι. Μυσοὶ δέ, ὡς γνωστόν, ἐλέγοντο καὶ οἱ ἐν τῇ βορείως τῆς Λυδίας χώρᾳ, τῇ μικρασιατικῇ Μυσίᾳ, οἰκοῦντες[42].

Ν ι ψ α ῖ ο ι.—Τούτους ἀναγράφει ὁ Ἡρόδοτος ὡς παραδοθέντας μετ᾽ ἄλλων εἰς τοὺς προελαύνοντας ὑπὸ τὸν Δαρεῖον Πέρσας[43].

Ξ ά ν θ ι ο ι.—Σημειούμενοι ὑπὸ τοῦ Στράβωνος, ὅστις παρατηρεῖ[44] ὅτι «πολλαὶ δ᾽ ὁμωνυμίαι Θραξὶ καὶ Τρωσίν· οἷον.... Ξάνθιοι Θρᾶκες καὶ Ξάνθος ποταμὸς ἐν Τροίᾳ». Μνησονεύονται καὶ ὑπὸ τοῦ Ἑκαταίου ἐν Εὐρώπῃ, καθὰ μαρτυρεῖ Στέφανος ὁ Βυζάντιος. Ὤκουν πιθανῶς περὶ τὴν νῦν Ξάνθην, Ξάνθιαν παλαιότερον.

Ὁ δ ό μ α ν τ ο ι.—Ὁ Θουκυδίδης περιλαμβάνει τούτους μεταξὺ τῶν πέραν τοῦ Στρυμόνος πρὸς βορρᾶν αὐτονόμων Θρακῶν, ὁ δὲ Ἡρόδοτος ἀναφέρει, ὅτι νέμονται καὶ αὐτοὶ τὰ ἐν τῷ Παγγαίῳ

38. Ξενοφ. Κύρ. Ἀνάβ. Z, 2, 32.
39. Tomaschek σ 46.
40. Στράβ. Z, 302 καὶ 318.—Plinii ἔνθ. ἀν. III, 29, 1.
41. Δίων Κασσ. LI, 22.
42. Αἰλιαν. περὶ ζώων ΙΔ, 25 «Μυσοὺς δὲ οὐχ οἱ τοῦ Τηλέφου τὸ Πέργαμον οἰκοῦντες, ἀλλ᾽ ἐκείνους τοὺς πρὸς τῷ Πόντῳ μοι νόει τοὺς κάτω».
43. Ἡροδ. Δ, 93.
44. Στράβ. ΙΓ, 590.

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ὄρει χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ μέταλλα[45]. Μνημονεύονται καὶ παρὰ τῷ Ἀριστοφάνει[46].

Ὀ δ ρ ύ σ σ α ι.— Ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων καὶ μᾶλλον ὀνομαστῶν καὶ ἰσχυρῶν λαῶν τῆς Θράκης, ἐγκατεστημένοι ἀνατολικῶς τῶν Βησσῶν ἐν τῇ ἀνωτέρω λεκάνῃ τοῦ Ἕβρου[47] πρὸς τὸν Ἄρτίσκον (Ἄρδαν) ποταμόν. Ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις χρόνοις ἐμφανίζονται ὡς ὠμὸν καὶ ληστρικὸν γένος[48]. Σημαντικώτερον βασιλέα ἔσχον τὸν Σιτάλκην, τὸν διαδεχθέντα τὸν ἑαυτοῦ πατέρα Τήρην καὶ συμμαχήσαντα μετὰ τῶν Ἀθηναίων. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ Σεύθης ὁ Α′ καὶ ὁ Σεύθης ὁ υἱὸς τοῦ Μησάδου ὁ Β′ καὶ οἱ μετ' αὐτοὺς βασιλεύσαντες τῶν Ὀδρυσσῶν διετήρουν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον φιλικὰς μετὰ τῶν Ἀθηναίων σχέσεις, ἐξαιρέσει τοῦ Κότυος τοῦ Α′, ὁ δὲ Κερσοβλέπτης συνωμολόγησε συνθήκην πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, εἰς οὓς παρεχώρησε τὴν Θρακικὴν Χερρόνησον. Ἀποφυγόντες, ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτῶν, τὴν Περσικὴν ὑποδούλωσιν, εἰς ἣν πολλαὶ παραθαλάσσιαι Θρακικαὶ πόλεις ὑπεβλήθησαν, ἐκτήσαντο μεγάλην ἰσχύν, ἐπεκταθέντες εἰς τὸ πλεῖστον τῆς Θράκης[49].

Π α ῖ τ ο ι.— Κατῴκουν ἐν τῇ ἐξ αὐτῶν ὀνομασθείσῃ Παιτικῇ χώρᾳ παρὰ τῷ Ἕβρῳ ποταμῷ[50].

Π α ν α ῖ ο ι.— Ἀναφέρονται μεταξὺ τῶν αὐτονόμων Θρακῶν ὑπὸ τοῦ Θουκυδίδου, ἀναγράφοντος (Β 101) πρὸς τοῖς ἄλλοις «οἱ πέραν Στρυμόνος πρὸς βορέαν Θρᾷκες, ὅσοι πεδία εἶχον Παναῖοι καὶ Ὀδόμαντοι καὶ Δρύοι καὶ Δερσαῖοι· αὐτόνομοι δ' εἰσὶ πάντες.»

Σ ά β ο ι.— Ἐγκαταριθμοῦνται μεταξὺ τῶν Θρακίων λαῶν, περὶ ὧν ὁ Εὐστάθιος σημειοῖ «ἦσαν δὲ καὶ ἔθνος Θρακικὸν Σάβοι, ὅπερ τοὺς Βάκχους δηλοῖ Φρυγίᾳ διαλέκτῳ, ἐξ οὗ καὶ ὁ Διονύσιος ἔοικε Σαβάζιος λέγεσθαι».

Σ ά τ ρ α ι.— Δι' αὐτῶν διῆλθεν ἡ ὑπὸ τὸν Ξέρξην στρατιὰ

45. Θουκυδ. Β, 101.—Ἡροδ. Ζ, 112.

46. Ἀριστοφ. Ἀχαρ. 158 «Τίς τῶν Ὀδομάντων τὸ πέος ἀποτεθρίακεν;»

47. Plinii Nat. Hist. IV, II (18) «Odryssarum gens fundit Hebrum adcolentibus Cabyletis.—Tacit. Ammal. III, 28.—Ἡροδ. Δ, 92.

48. Ammian. Marcel. XXXVII, 4, 9'— Μαξίμου Τυρίου Λόγος ΛΖ, 6 «Θρακῶν οἱ Ὀδρύσσαι ὄρειον γένος, λῃσταὶ καὶ ἄξενοι, ἀλλ' εἰπονιό γε Ὀδρύσσαι ἑκόντες ἡγεμόνι Ὀρφεῖ, καλῇ κηλούμενοι ᾠδῇ».

49. Θουκυδ. Β, 29 καὶ 97.

50. Ἡροδ. Β, 110.—Ἀριστοτ. Ἐκκλ. 987.—Ἀρριαν. Α, 11, 7.

προελαύνουσα κατὰ τῆς Ἑλλάδος τῆς κυρίας. Ἰσχυρὸς καὶ καὶ εὔτολμος λαὸς καὶ καθὰ ἱστορεῖται ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου[51], ὤκουν εἰς ὑψηλὰ ὄρη, ἔχοντες καὶ μαντεῖον τοῦ Διονύσου καὶ μόνοι ἐκ τῶν Θρακῶν διατηρήσαντες τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν.

Σ έ λ λ α ι ἢ Σ ε λ λ ι ῶ τ α ι.— Παρὰ τὸν Τόντζον ποταμόν, ἐν τῇ κοιλάδι αὐτοῦ κατοικοῦντες.

Σ ε ρ δ ο ί.— Κατῴκουν εἰς τὴν παρὰ τὴν νῦν Σόφιαν χώραν, Σερδικὴν ἢ Σαρδικὴν καλουμένην. Ὁ Λικίνιος Κράσσος, καθὰ ἱστορεῖ ὁ Δίων Κάσσιος, «τοὺς Σερδοὺς μάχαις κατακρατῶν ἐχειρώσατο[52].»

Σ ί θ ω ν ε ς.— Μεταξὺ τῶν σημαντικῶν Θρακικῶν φυλῶν κατατάσσει αὐτοὺς εἰς τὰς διηγήσεις του ὁ Κόνων κατὰ τεμάχιον διασωζόμενον παρὰ Φωτίῳ[53]. Καθ' Ἡρόδοτον ὅμως Σιθωνία καλεῖται ἡ ἐν τῇ Χαλκιδικῇ χώρα ἡ περιλαμβάνουσα τὰς πόλεις Τορώνην, Γαληψόν, Σερμύλην, Μηκύβερναν καὶ Ὄλυνθον[54].

Σ ί ν τ ι ε ς καὶ Σ ά π α ι ἢ Σ α π α ῖ α ι.— Περὶ αὐτῶν γράφει ὁ Στράβων[55], «Σίντιες γὰρ ἐκαλοῦντό τινες τῶν Θρᾳκῶν, εἶτα Σίντοι, εἶτα Σάϊοι... οἱ δ' αὐτοὶ οὗτοι Σάπαι νῦν ὀνομάζονται· πάντες γὰρ οὗτοι περὶ Ἄβδηρα τὴν οἴκησιν εἶχον.» Ἡ Κερκίνη ἦτο τὸ μεθόριον τῶν Σίντων καὶ Μαιόνων κατὰ Θουκυδίδην[56]. Οἱ Σαπαῖοι διαλαμβάνονται καὶ ὑπὸ τοῦ Ἑκαταίου κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Στεφ. Βυζαντίου· ᾤκουν δὲ παρὰ τὸν Νέστον ποταμὸν καὶ τὴν Ῥοδόπην[57]. Κατὰ τὸν ἴδιον Στ. Βυζαντίον Σιντοὶ ἢ Σίντιες ἐλέγοντο οἱ οἰκοῦντες τὴν Σιντίαν, ἥτις ἦτο «πόλις τῆς Μακεδονίας πρὸς τῇ Θράκῃ.» Οἱ Σίντιες ὡς ἐγκατεστημένοι εἰς τὸ ὄριον τῶν χωρῶν τούτων, ὧν ἀσταθῆ ἐν τῇ ἀπωτέρᾳ ἀρχαιότητι τὰ ὅρια, παρίστανται ὡς Μακεδόνες καὶ παρ' ἄλλων ὡς Θρᾷκες.— Ἐξ ἀπο-

51. Ἡροδ Ζ, 110 καὶ 111. «Σάτραι δὲ οὐδενὸς κω ἀνθρώπων ὑπήκοοι ἐγένοντο...»

52. Δίων Κάσ. ΛΙ, 25, 4.

53. Φωτίου βιβλ. (ἔκδ. Bekker) σ 186.—Εὐσταθ. εἰς Διονυσ. 323 «ἐπιφανῆ δὲ ἔθνη εἰσὶ Σίθωνες, Τριβαλλοί, Βίστωνες ...»

54. Ἡροδ. Ζ, 122.

55. Στράβ. ΙΒ, 549 καὶ Χρηστ. Ζ, 21.

56. Θουκυδ. Β, 98 «διὰ Κερκίνης ἐρήμου ὄρους, ὃ ἐστι μεθόριον Σίντων καὶ Παιόνων».

57. Plinii IV, 18... «ad Mestum ammem et ima Rodopa».

σπάσματος τοῦ Φυλοχώρου μανθάνομεν ὅτι οἱ Σίντιες ὡρμήθησαν ἐκ τῆς νήσου Λήμνου καὶ τὸν λόγον, οὗ ἕνεκεν ὠνομάσθησαν Σίντιες[58]. Οὕτω καὶ ὁ Ὅμηρος ἐν Ἰλιάδι.

Σ ῖ ρ ε ς.— «Ἔθνος Θράκης ὑπὲρ τοὺς Βυζαντίους» κατὰ Στ. Βυζάντιον.

Σ κ α ι ο ί.— Ὁ Στράβων[59] ἀναγράφει «Σκαιοὶ Θρᾷκές τινες...» ὁ δὲ Στέφ. Βυζάντιος «Σκαιοὶ ἔθνος Θρακικὸν μεταξὺ τῆς Τρωάδος καὶ τῆς Θράκης, ὡς Ἑκαταῖος ἐν Εὐρώπῃ.» Φαίνεται ὅτι οἰκοῦντες μεταξὺ Τρωάδος καὶ Ἑλλησπόντου ἐπεξετάθησαν καὶ ἐπὶ τοῦ μέρους τῆς Θρακικῆς Χερρονήσου, τὸ καταληφθὲν βραδύτερον ὑπὸ τῶν Δολόγκων[60].

Σ κ ο ρ δ ί σ κ ο ι. — Ὁ Στράβων[61] διακρίνει εἰς μεγάλους Σκορδίσκους, οἰκοῦντας μεταξὺ τῶν ἐκβαλλόντων εἰς τὸν Ἴστρον ποταμῶν Νοάρα καὶ Μάρτου ἢ Μάργου, καὶ μικροὺς καλουμένους Σκορδίσκους, οἵτινες κατῴκουν πέραν καὶ ἦσαν ὅμοροι τῶν Τριβαλλῶν καὶ Μυσῶν. Κατὰ τὸν ἴδιον γεωγράφον «εἶχον καὶ τῶν νήσων τινὰς οἱ Σκορδίσκοι· ἐπὶ τοσοῦτον δ' ηὐξήθησαν, ὥστε καὶ μέχρι μῶν Ἰλλυρικῶν καὶ τῶν Παιονικῶν καὶ τῶν Θρακίων προῆλθον ὁρῶν.» Κατεστράφησαν ἐκ τῶν ἀλλεπαλλήλων πολέμων, ὡς καὶ οἱ Τριβαλλοί[62].

Σ κ υ ρ μ ι ά δ α ι.— Ἀναγράφονται ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου[63] ὡς παραδοθέντες εἰς τοὺς διὰ τῆς χώρας αὐτῶν προελαύνοντας Πέρσας.

Τ έ ρ ι ζ ο ι.—Ἀρχαῖος λαὸς μνημονευόμενος παρὰ τοῦ Ἑκαταίου καὶ κατὰ μαρτυρίαν τοῦ Ἑλλανίκου, ἀναφερομένην ὑπὸ τοῦ Φωτίου καὶ Σουΐδα «ἀθανατίζουσι δὲ καὶ Τέριζοι καὶ Κρόβυζοι καὶ τοὺς ἀποθανόντας εἰς Ζάμολξιν φασὶν οἴχεσθαι, ἥξειν δὲ αὖθις»— ὀνομάζεται Τίριζα ἢ Τίριψις καὶ προεξέχουσα ἄκρα.

58. Φυλοχώρου fr. 6 «ἐπεὶ πλεύσαντες εἰς Βραυρῶνα κανηφόρους παρθένους ἥρπασαν. Σίνεσθαι δὲ τὸ βλάπτειν λέγουσι».—Ὁμήρ. Ἰλ. Β, 593—594.—Ὑπὸ τοῦ Hasse, ὅτι οἱ σημερινοὶ Τσίγγανοι εἶνε ἀπόγονοι τῶν Σιντίων, οἵτινες ἦσαν Ἰνδοὶ ἐξ Ἰνδικῆς ἀποδημήσαντες.

59. Στραβ. 15, 590.

60. Tomaschek σ. 51.

61. Στράβ. Z, 318.

62. Ἀππιαν. Ἱστορ. Ἰλλυρ. 3 Tomaschek σ. 90, φρονοῦντα ὅτι ἦσαν ἐγκατεστημένοι κατὰ μῆκος τοῦ Βρόγκου (Μοράβα).

63. Ἡροδ. Δ, 93.

Τ ι λ α τ α ῖ α ι.—Ἐγειτνιάζον πρὸς τοὺς Τριβαλλοὺς καὶ κατῴκουν «πρὸς βορέαν τοῦ Σκομίου ὄρους καὶ παρήκουσι πρὸς ἡλίου δύσιν μέχρι τοῦ Ὀσκίου ποταμοῦ,» ὡς ἱστορεῖ ὁ Θουκυδίδης[64].

Τ ρ α ν ί ψ α ι.—Ἀναφέρονται ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος, συνθηκολογήσαντος μετ' αὐτῶν καὶ τῶν Μελανδιτῶν κατὰ τὴν διεκπεραίωσίν του μετὰ τῶν μυρίων εἰς Σηλυμβρίαν[65].

Τ ρ ά λ λ ε ι ς καὶ Τ ρ α λ λ ε ῖ ς ἢ Τ ρ ά λ λ ο ι.—Παρίστανται ὡς ὠμὸν καὶ φονικὸν τὸ Θρακικὸν τοῦτο ἔθνος. Ὑπὸ τοῦ Πλουτάρχου[66] ἐκτίθεται, ὅτι διὰ τὴν διέλευσιν ἐκ τῆς χώρας αὐτῶν «μισθὸν ᾔτουν τὸν Ἀγησίλαον ἑκατὸν ἀργυρίου τάλαντα καὶ τοσαύτας γυναῖκας.» Καὶ ὁ Ἡσύχιος σημειοῖ περὶ τούτων «Τράλλεις ἐκαλοῦντο μισθοφόροι Θρᾷκες, οἱ τοῖς βασιλεῦσι τὰς φονικὰς χρείας πληροῦντες.»

Τ ρ α υ σ ο ί.—Ὁ Ἡρόδοτος[67] ἀναγράφει ἐνδιαφέρον αὐτῶν ἔθιμον. Κατὰ τὸν Λίβιον[68] κατῴκουν περὶ τὰ Τέμπυρα. Κατὰ Στ. Βυζάντιον τούτους οἱ Ἕλληνες ὠνόμαζον Ἀγαθύρσους. Ἀλλ' ὅτι οἱ τελευταῖοι ἦσαν διάφοροι προκύπτει ἐκ τῶν ἀφηγήσεων Ἡροδότου (Δ,100,104 καὶ 125), ὅτι ᾤκουν ἀλλαχοῦ, ἰδιάζοντα ἔχοντες ἔθιμα.

Τ ρ ῆ ρ ε ς.—Ἦσαν ὅμοροι τῶν Τριβαλλῶν[69]. Ὁ Θεόπομπος ἀναφέρει καὶ Τρῆρος ἢ Τρᾶρος χωρίον Θράκης κατὰ Στ. Βυζάντιον.

Τ ρ ι β α λ λ ο ί.—Ὡς ἀναγράφει ὁ Στράβων[70] «Μετὰ δὲ τὴν Σκορδίσκων χώραν παρὰ μὲν τὸν Ἴστρον ἡ τῶν Τριβαλλῶν καὶ Μυσῶν ἐστι.» Κατῴκουν ἀρκτικῶς τῆς ὀροσειρᾶς τοῦ Αἵμου καὶ κατὰ μῆκος τοῦ κάτω Ἴστρου[71], ἐκδιωκόμενον ἐκ τῆς παρὰ τὸν Ἄγγρον (Μοράβαν) ἀρχικῶς χώρας αὐτοῦ, ἐτράπη πρὸς τὰ γειτο-

64. Θουκυδ. (Β, 96.

65. Ξενοφ. Κύρου Ἀνάβ. Ζ, 2, 32.—Στέφ. Βυζάντ. «Λαβεψοὶ καὶ Τράνιψοι ἔθνη Θυνῶν».—Τὸ Θρᾴκιον τοῦτο ἔθνος σημειοῦται καὶ «Θρανίψαι».

66. Πλουτάρχ. Ἀγησίλ. 16.—ὅρα καὶ κατωτέρω περὶ Τραλλέων.

67. Ἡροδ. Ε, 3, 4.— Ὅρα καὶ κατωτέρω

68. Livius XXXIII, 41, 6

69. Θουκυδ. Β, 96.—Στράβ. 15, 586... «Τρῆρες καὶ οὗτοι Θρᾷκες».—Ὁ Πλίνιος σημειοῖ ὅτι ᾤκουν οἱ Treres περὶ τὰ ὄρια τῆς Μακεδονίας.—Tomaschek σ. 54.—Ὁ Glotz ταυτίζει τοὺς Τρῆρας πρὸς τοὺς δυτικοὺς Κιμμερίους (Hist. σ. 166).

70. Στράβ. Ζ, 318 καὶ 304.

71. Ἡροδ. Δ, 49.—Δίων Κασ. Ρωμ. Ἱστ. ΛΙ, 27.—Στράβ. Ζ, 304 καὶ 318.

νικὰ μέρη ἐπεκταθὲν ἄχρις Ἀβδήρων[72]. Οἱ Τριβαλλοί, πολέμιοι τῶν Μακεδόνων, καθυπετάχθησαν ὑπὸ τοῦ Φιλίππου καὶ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, προελάσαντος ἄχρι τοῦ Ἴστρου[73]. Φαίνεται ὅτι ἐξέλειπον ἐνωρίς, καταστραφέντες ἐκ τῶν συχνῶν πολέμων, καθ' ὅσον ὁ Ἀππιανός, γράφων κατὰ τὸν δεύτερον μ. χ. αἰῶνα, ἐκτίθησιν (Ἰλλυρ. 3) «Σκορδίσκοι καὶ Τριβαλλοὶ ἐς τοσοῦτον ἀλλήλους πολέμῳ διέφθειραν, ὡς Τριβαλλῶν εἴ τι ὑπόλοιπον εἰς Γέτας ὑπὲρ Ἴστρον φυγεῖν καὶ γένος αὐτὸ ἀκμάσαν μέχρι Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου νῦν ἔρημον καὶ ἀνώνυμον τοῖς τῇδε εἶναι».—Διάταξις τῶν αὐτοκρατόρων Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ ἐν L. Cod. (8,48) τοῦ 291 χρονολογεῖται «Decemb. TRIBALLIS .

Τ ρ ω γ λ ο δ ύ τ α ι.—Περὶ τούτων γράφει ὁ Στράβων[74], ὡς καὶ περὶ τῶν Κροβύζων, «ὑπεροικοῦσι τῶν περὶ Κάλλατιν καὶ Τόμιν καὶ Ἴστρον τόπων».

Τ ψ ά λ τ α ι.—Διαλαμβάνονται μεταξὺ τῶν Θρακικῶν λαῶν, ἐγκατεστημένοι πλησίον τοῦ Ἕβρου, παρὰ τὰ Κύψελλα πιθανῶς.

Ὑπὸ τοῦ Ἑκαταίου, καθὰ μαρτυρεῖ Στέφ. ὁ Βυζάντιος, ἀναφέρονται ὡς ἔθνη Θράκης οἱ Βάντιοι, Ἐντριβαὶ καὶ Τρισῶλαι, ὑπὸ δὲ τοῦ Σουΐδα καὶ Ἡσυχίου οἱ Σάκαι, διάφοροι τῶν Σαπαίων.

Δὲν κατηριθμήσαμεν μεταξὺ τῶν Θρακίων λαῶν καὶ τοὺς Ἀγριάνας, διότι οὗτοι περιελαμβάνοντο εἰς τοὺς Παίονας (ἐν οἷς οἱ Σιριοπαίονες καὶ Ὑπερπαίονες) ἀρχικῶς ἐμφανιζόμενοι εἰς τὴν παρὰ τὸν ἄνω Ἀξιὸν χώραν.

§ 4. *Κυριαρχίαι ἐπὶ τῆς Θράκης*

Πρῶτοι οἱ Πέρσαι ἐν τῇ ἀρχαιότητι καθυπέταξαν τὰς πλείστας τῶν Θρακικῶν φυλῶν[1] ἐκτὸς τῶν ἐνδοτέρων, ὧν σημαντικώτεροι οἱ Ὀδρύσσαι, διατηρήσαντες τὴν ἑαυτῶν ἀνεξαρτησίαν· ἡ δὲ νοτίως τοῦ Δουνάβεως χώρα μετὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ Δαρείου ἐκ τῆς

72. Droysen Geschichte (μετάφρ. Πανταζίδου) Α. σ. 139.—Tomaschek σ. 90.

73. Ἀρριαν. Ἀνάβ. Ἀλεξ. Α, 6.—Στράβ. Ζ, 301.—Σιγκέλου σ. 261.

74. Στράβ. Ζ. 318.

1. Ἡροδ. Ε, 2 «ὡς δὲ ἐχειρώθη ἡ Πέρινθος ἤλαυνε τὸν στρατὸν ὁ Μεγάβαζος διὰ τῆς Θρηίκης, πᾶσαν πόλιν καὶ πᾶν ἔθνος τῶν ταύτῃ οἰκημένων ἡμερούμενος βασιλέϊ».

κατὰ Σκυθῶν ἐκστρατείας αὐτοῦ (κατὰ τὸ 508 π. χ.) διὰ Θράκης πάλιν ἐσχημάτιζε τὴν σατραπείαν τῆς Θράκης. Μετὰ τὰς Ἑλληνικὰς ὅμως νίκας κατὰ τῶν ἐπελθόντων Περσῶν ἐν Πλαταιαῖς, Σαλαμῖνι καὶ Μυκάλῃ ἠναγκάσθησαν ν' ἀποσυρθῶσι τῆς Θράκης, ἧς ἀρκετὸν μέρος ἀνακαταλαμβάνεται ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ἀρξαμένων ἀπὸ τοῦ Βυζαντίου καὶ τῆς ἐνδοχώρας αὐτοῦ (διὰ τοῦ Παυσανίου κατὰ τὸ 477 π. χ.). Βραδύτερον Φίλιππος ὁ Μακεδὼν ἐπεξέτεινε τὴν ἐξουσίαν εἰς μέγα μέρος τῆς Θράκης[2], ἀκολούθως δ' ὁ μέγας Ἀλέξανδρος, συμπληρῶν τὸ πατρικὸν ἔργον, ὑπήγαγε, κατανικήσας τοὺς Τριβαλλοὺς καὶ τοὺς Γέτας, εἰς τὴν κυριαρχίαν αὐτοῦ τὴν Θράκην, δοθεῖσαν μετὰ τὴν τελευτήν του, ὅτε διετεμαχίσθη ἡ μεγάλη τοῦ Ἀλεξάνδρου αὐτοκρατορία, περιλαμβάνουσα καὶ τὴν ἄχρι τοῦ Ἴστρου τότε Θράκην, εἰς τὸν ἐκ τῶν διαδόχων αὐτοῦ Λυσίμαχον, ὅστις ἡγήθη τοῦ νέου τῆς Θράκης βασιλείου, καταστήσας πρωτεύσαν τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἱδρυθεῖσαν ἐπώνυμον πόλιν Λυσιμάχειαν, ἀλλὰ καὶ πρὸ τοῦ τεμαχισμοῦ ἤδη ἀπὸ τοῦ 335 π.χ. διετέλει ἡ Θράκη ὑπὸ Μακεδόνα στρατηγόν[3].

Ἀλλὰ τὸ αὐτοτελὲς τοῦ Λυσιμάχου βασίλειον τῆς Θράκης ἦτο βραχύβιον, καθ' ὅσον ἡττηθέντος καὶ πεσόντος τούτου ἐν τῇ κατὰ Σελεύκου τοῦ Νικάτορος ἐν Μικρασίᾳ ἐκστρατείᾳ, προσηρτήθη εἰς τὸ τῶν Σελευκιδῶν (κατὰ τὸ 281) καὶ ἠνώθη μετὰ τῆς Μακεδονίας. Ἀκολούθως Πτολεμαῖος ὁ Εὐεργέτης, ἐν ἔτει 247, κατέλαβε πολλὰς προσακτίους πόλεις τῆς Θράκης, ἐν αἷς καὶ τὴν Λυσιμάχειαν, αἵτινες παρέμειναν ἐπὶ πεντηκονταετίαν ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Ἑλλήνων βασιλέων τῆς Αἰγύπτου[4].

Κατὰ τὸν τρίτον π. χ. αἰῶνα τὸ πλεῖστον τῆς Θράκης ὑπεβλήθη εἰς τὴν τῶν Γαλατῶν δεσποτείαν, μὴ διαρκέσασαν ἐπὶ πολύ, περὶ ὧν σχετικῶς ἱστορεῖ ὁ Πολύβιος[5] ὅτι «κρατήσαντες τῶν Θρακῶν καὶ κατασκευασάμενοι βασίλειον τὴν Τύλην, εἰς ὁλοσχερῆ κίνδυνον ἦγον τοὺς Βυζαντίους».—Ἡ Θράκη ὑπεβλήθη μετέπειτα εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν κυριαρχίαν, ἀφ' οὗ βαθμηδὸν ἀφῃρέθη ἡ αὐτονομία τῶν κατοίκων αὐτῆς παρὰ τῶν Ῥωμαίων, οἱ ὁποῖοι διαρκῶς εἶχον τὴν ἐπι-

2. Ἀρριαν. Ἀναβ. β. Ἀλεξ. Ζ, Θ, «Τῆς Θράκης τὰ πολλὰ τῇ Μακεδονίᾳ προσέθηκε».

3. Droysen Geschichte des Hell. μετάφρ. Πανταζίδου Α. σελ. 186.

4. Πολυβ. Ἱστορ. Ε, 34 καὶ 35.

5. Πολυβ. αὐτ. V, 46.

τήρησιν καὶ ἐπαγρύπνησιν ἐπὶ τῆς χώρας ταύτης ἀπὸ τοῦ τρίτου π. χ. αἰῶνος· οὕτω Φίλιππον τὸν Ε, ὅστις κατεῖχε τὰ νότια παράλια τῆς Θράκης, ἐγκαταστήσας φρουρὰς (κατὰ τὸ 185 π. χ.) εἰς τὴν Μαρώνειαν καὶ Αἶνον, ἐξηνάγκασαν νὰ ἐγκαταλείπῃ ταύτην κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος[6]. Ὅταν δὲ βραδύτερον ὁ Ἕλλην βασιλεὺς τῆς Συρίας Ἀντίοχος ὁ δεύτερος ἀπεβιβάσθη εἰς τὴν Θρακικὴν Χερρόνησον διὰ νὰ καταλάβῃ τὰς ὑπὸ τοῦ μνησθέντος Φιλίππου ἐγκαταλειφθείσας χώρας διαμαρτυρήθησαν οἱ Ῥωμαῖοι, οἱ δὲ πρέσβεις αὐτῶν ἔλαβον ἐπὶ τῶν σχετικῶν παραστάσεων τὴν ἑξῆς παρὰ τοῦ Πολυβίου ἀναφερομένην ἀπάντησιν τοῦ Ἀντιόχου, «πρῶτον μὲν διαπορεῖν, ἔφη, κατὰ τίνα λόγον ἀμφισβητοῦσι πρὸς αὐτὸν ὑπὲρ τῶν ἐπὶ τῆς Ἀσίας πόλεων, πᾶσι γὰρ μᾶλλον ἐπιβάλλειν τοῦτο εἰπεῖν ἢ Ῥωμαίοις· δεύτερον δ' ἠξίου μηδὲν αὐτοὺς πολυπραγμονεῖν καθόλου τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν· οὐδὲ γὰρ αὐτὸς περιεργάζεσθαι τῶν κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἁπλῶς οὐδέν· εἰς δὲ τὴν Εὐρώπην, ἔφη, διαβεβηκέναι μετὰ τῶν δυνάμεων, ἀνακτησόμενος τὰ κατὰ τὴν Χερρόνησον καὶ τὰς ἐπὶ Θράκης πόλεις.»— Ἠτιημένου ἐντοσούτῳ τοῦ Ἀντιόχου ἐν τῇ κατὰ τῶν Ῥωμαίων πάλῃ, παρεσχέθη ἡ Θρακικὴ Χερσόνησος εἰς τὸν βασιλέα τῆς Περγάμου Εὐμένην εἰς ἀνταμοιβὴν τῶν ὑπὲρ τῶν Ῥωμαίων ὑπηρεσιῶν[8]. Τέλεον δ' ἀπεστερήθη τῆς αὐτονομίας ἡ Θράκη μετὰ τὸν θάνατον Ῥοιμητάλκου τοῦ δευτέρου, τελευταίου αὐτῆς ἡγεμόνος, μεταβληθεῖσα εἰς Ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν κατὰ τὸ 46 μ. χ. ἔτος[9], καίτοι ἡ ὁριστικὴ αὐτῆς προσάρτησις ἐμφανίζεται πλήρως συντελεσθεῖσα ἐπὶ Βεσπασιανοῦ. Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ὅμως οἱ Ῥωμαῖοι ἀλλεπαλλήλους ἐπεχείρησαν ἐκστρατείας πρὸς καθυπόταξιν τῶν ἐξεγειρομένων ἑκάστοτε φυλῶν, ἰδίᾳ τῶν Βεσσῶν, καθ' ὧν καὶ εἰς σκληρὰς προέβησαν ὠμότητας, ἐπισύραντες τὴν σφοδρὰν τοῦ ῥήτορος Κικέρωνος κατάκρισιν.

6. Πολυβ. αὐτ. XXIV, 6 «ἀπέβη μὲν ἀπὸ τῶν ἐπὶ Θράκης Ἑλληνίδων πόλεων ὁλοσχερῶς ὁ Φίλιππος καὶ τὰς φρουρὰς ἐξήγαγε».

7. Πολυβ. αὐτ. XVIII, 34.—Ἀππιανοῦ Συρ. III.

8. Στράβ. IΓ, 624.

9. Καὶ ἐν τῇ Θράκῃ ἐφήρμοσαν οἱ Ρωμαῖοι τὸ σύνηθες αὐτοῖς ἐν τῇ ὑποδουλώσει τῶν κατακτωμένων λαῶν σύστημα, περὶ οὗ γράφει ὁ Montesquieu (Considérations sur les causes de la Grandeur des Romaines etc. VI) «On vainquait un peuple, et on se contentait de l' affaiblir· on lui imposait des conditions, qui le minaient insensiblement».

Κατὰ τοὺς ὑστέρους χρόνους ἡ Θράκη ἀλληλοδιαδόχους ὑπέστη ἐκδρομὰς καὶ καταστροφὰς (ὑπὸ Οὔνων, Σλαύων, Ἀβάρων, Βουλγάρων, Κουμανῶν, Οὐγκρων κ.λ.π.). Ἐκ τῶν μεγαλειτέρων δὲ εἶνε ἡ τῶν ἐπιπεσόντων ἐκ Βορρᾶ Σκυθῶν, ἧς τὸ μέγεθος ἀπεικονίζεται ὑπὸ τοῦ Εὐναπίου,[10] γράφοντος «Ἡ μὲν γὰρ Θράκη πᾶσα καὶ ἡ συνεχὴς αὐτῇ χώρα... Τοσαύτην δὲ οὖσαν αὐτὴν καὶ οὕτω πολυάνθρωπον, εὐδαίμονά τε καὶ εὔανδρον ἡ τῶν Σκυθῶν ἄπιστος καὶ παράλογος ἐπανάστασις ἐξαπιναίως καὶ παραχρῆμα τῆς διαβάσεως συντολμηθεῖσα καὶ ἀνοιδήσασα κατεστόρεσεν ἐς τοσόνδε καθημάξευσε ταῖς συμφοραῖς, ὥστε χρυσὸν ἀποδειχθῆναι πρὸς τὰ Θράκια πάθη τὴν Μυσῶν παροιμιώδη λείαν... Πόλεις γοῦν εὐαρίθμητοι καὶ ὀλίγαι τινὲς διεσώθησαν καὶ ἔτι σώζονται τειχῶν ἕνεκεν καὶ οἰκοδομημάτων· ἡ δὲ χώρα καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἀπανάλωται καὶ ἐστιν ἀοίκητος καὶ ἄβατος διὰ τὸν πόλεμον».—Δεινὴν ὡσαύτως καταστροφὴν ὑπέστη ἡ Θράκη ἐκ φοβεροῦ σεισμοῦ, ἐπισυμβάντος διαρκοῦντος τοῦ Σκυθικοῦ πολέμου, περιγραφομένην ἐν σωζομένῳ τεμαχίῳ τῶν Πρίσκου Πανίτου[11].

Ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ὅτε αἱ ἀνατολικαὶ χῶραι εἶχον διαιρεθῆ εἰς πέντε διοικήσεις, ἡ Θράκη συνεκρότει ἰδίαν διοίκησιν, ὑποδιαιρουμένην εἰς ἐπαρχίας, ὧν σπουδαιοτέρα ἦτο ἡ ἐπαρχία Εὐρώπης[12].

Καίτοι πολλοὺς μετηλλάξατο ἡ Θράκη κυριάρχους, οὐδαμῶς ἀπέβαλλε τὴν Ἑλληνικὴν αὐτῆς χροιάν, διατηρηθεῖσαν καὶ κατὰ τὴν ἀρτίως ἐν μέρει ἀποτιναχθεῖσαν δεσποτείαν· καὶ ὅτε οἱ Ῥωμαῖοι ἐκράτησαν τῆς Θράκης, παρ' ὅλην τὴν μεθοδικὴν ἐνέργειαν, ὅπως ἐκρωμαΐσωσι τὴν χώραν, ἣν στρατιωτικῶς ὠργάνωσαν, ἀπέτυχον εἰς τὰς προσπαθείας αὐτῶν. αἱ δὲ καὶ εἰς τὰ ἐσώτερα ἔτι ἀνευρισκόμεναι ἐπιγραφαὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐποχῆς εἰσιν Ἑλληνικαὶ

10. Εὐναπίου fr. 42.

11. Πρίσκου Πανίτου fr. 43.— Εὐαγρίου Ἱστορ. Ἐκκλησ. II, 14.— Πολλὰ ὑπέστη ἡ Θράκη καὶ ἐκ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν Λατίνων, περὶ ὧν σημειοῖ ὁ Νικήτας Χωνιάτης (Τὰ μετὰ τὴν ἅλωσιν σ. 402) «ἀλλ' οἱ μὲν Λατῖνοι τῆς Ἀσίας ἀναχωρήσαντες τὴν Θράκην ἔκοπτον, μόνην ἀναρριπτοῦσαν τῶν ὑπὲρ ἐλευθερίας Ρωμαίων κίνδυνον».—Ρωμαῖοι (Ρωμιοὶ κοινῶς) ἐννοοῦνται οἱ Ἕλληνες (ὅρα καὶ Ἔσσελιγκ Βυζάντιον σ. 25).

12. Χέρτσβεργ Ἱστ. (μεταφρ. Καρολίδου) Τόμ. Γ σ. 236.

καὶ ὁ διακεχυμένος καὶ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην πολιτισμὸς εἶνε Ἑλληνικὸς καὶ οὐχὶ Ῥωμαικός[13].

Ὑφ' ἁπάσας τὰς δεσποτείας ταύτας καὶ καθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς εὑρίσκομεν τὴν Ἑλληνικὴν ἐπενέργειαν καὶ συνάφειαν. Ἀπὸ τῆς μυθικῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ὁ Ἡρακλῆς παρίσταται δαμάζων τοὺς ἀνημέρους ἵππους τοῦ Διομήδους ἐν Θράκῃ, ἄχρι τῆς εἰς τοὺς Τούρκους δουλώσεως, ὅτε οἱ πρῶτοι Σουλτάνοι ποιοῦνται κατ' ἀνάγκην χρῆσιν τῆς Ἑλληνικῆς, ἵνα ἐπισήμως ἀνακοινῶσι τὰς ἑαυτῶν διαταγὰς τοῖς ὑποτελοῖς ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Ὁ Εὐριπίδης[14] παριστῶν τὸν Ἡρακλέα λέγοντα τῷ Ἀδμήτῳ ν' ἀναμείνῃ αὐτόν,

ἕως ἂν ἵππους δεῦρο Θρηκίης ἄγων
ἔλθω, τύραννον Βιστόνων κατακτανών

οὐδὲν ἄλλο ὑποδεικνύει ἢ τὴν ἀπὸ τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους ἐπίδρασιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ, πλήττοντος τοὺς τυράννους καὶ ἐξημεροῦντος τὴν χώραν.

§ 5. *Καταγωγὴ καὶ ἰδιώματα Θρακῶν*

Οἱ Θρᾶκες, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ Ἕλληνες, προῆλθον ἐκ τῆς αὐτῆς Ἀρίας φυλῆς, ἀποτελούσης κλάδον τῆς μεγάλης Ἰνδοευρωπαϊκῆς οἰκογενείας, ἀλλ' αἱ περὶ αὐτῶν ἀφεθεῖσαι παρὰ τῶν ἱστορικῶν πληροφορίαι ἀνεπαρκεῖς ὅλως εἰσίν, ἀρχαιολογικαὶ δὲ μελέται συστηματικαὶ καὶ ἀναζητήσεις δὲν ἐγένοντο καὶ μόλις ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ λήξαντος αἰῶνος ἤρξατο ἡ Θράκη νὰ ἐφελκύῃ ὁπωσδήποτε τὴν προσοχὴν τῶν γεωγράφων καὶ ἀρχαιολόγων.

Οἱ Θρᾶκες ἦσαν ἐκ τῶν ἰσχυροτάτων κατὰ Πλίνιον[1] ἐθνῶν, οἱ δ' ἐσώτεροι κυρίως εἶχον ἰδιάζοντα ἤθη, παραλλάσσοντα τῆς κυρίας Ἑλλάδος, ὅπερ ἀποδοτέον εἰς τὴν ἀπομόνωσιν τῶν μεσογειοτέρων ἐκ τῶν ἐπιπροσθουσῶν ἐκτεταμένων ὀρεσιρῶν, ἐξ ὧν ἐδυσχεραίνετο καὶ ἡ πρὸς ἀλλήλας καὶ ἡ μετὰ τῆς κυρίας Ἑλλάδος ἐπικοινωνία τῶν φυλῶν. Ἡ στασιμότης ἐν τῇ ἀπωτέρᾳ ἀρχαιότητι

13. Dumont Rapport σ. 26 καὶ ἑπ.—Ἡ γλῶσσα τοῦ τόπου, λέγει ὁ ἐπιφανὴς οὗτος ἀρχαιολόγος, ἦτο Ἑλληνικὴ καὶ προστίθησι «Toutes les inscriptions particulieres à des Thraces sont en grec, même les plus barbares».

14. Εὐριπίδ. Ἄλκηστις 1021—1922.

1. Plinii Nat. Hist. IV, II (18). «Threcia... inter validissimas gentis» καὶ XVIII, 15.

τῶν Θρακῶν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ταχυτέραν πρόοδον τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ἐθεωρεῖτο βαρβαρότης, καὶ τὰ διάφορα αὐτῶν ἤθη ἐνεφανίζοντο ὡς παράδοξα καὶ ἄγρια, εἰ καὶ πολλὰ τούτων, ὡς ὁ στιγματισμὸς τοῦ σώματος διὰ ποικιλμάτων, αἱ κατὰ τὴν θανὴν εὐωχίαι, δὲν συναντῶνται ἐν μόνῃ τῇ Θράκῃ, ἀλλ' ἦσαν γενικώτερον Ἑλληνικά[2].

Οἱ Θρᾶκες, ὡς παρακατιόντες ἐν τῇ ἐρεύνῃ τῶν θεσμίων θέλομεν διαλάβει, ἦσαν πολύγαμοι ἐν τῇ ἀρχαιότητι καὶ ἀναφέρονται ὡς οἰνερασταὶ καὶ ἀκρατοπόται. Ἦσαν μάχιμοι καὶ ἀνδρεῖοι, ἰδίᾳ οἱ Γέται[3], ἐξαίρεται δὲ ἱππεῖς, εἰς ὃ συνέβαλλε καὶ τὸ κάλλιστον εἶδος τῶν ἵππων· διὸ καὶ παρὰ τῷ Εὐρωπίδῃ λέγεται[4]:

Αἴ, αἰὼ Θρήκης
λογχοφόρον, ἔνοπλον, εὔϊππον, Ἄρει
κάτοχον γένος

Παρ' ὅλον τὸ διάφορον, ἐν πολλοῖς, τῶν ἠθῶν τῶν παναρχαίων Θρακῶν πρὸς τὰ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων, τὸ ὁμόφυλον οὐχ ἧττον μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἐκείνων διαπιστοῦται, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἐκ τῆς ταὐτότητος τῶν λατρευομένων θεῶν[5] καὶ τῆς ὀνοματολογίας τῶν κυριωτέρων τῆς Θράκης ὀρέων (Ῥοδόπη, Αἷμος, Ὄρβηλος, Πύργνα) καὶ ποταμῶν (Ἕβρος, Νέστος), ἑλληνικὴν φερόντων ὀνομασίαν, διαμεμορφωμένην καὶ διεξηγουμένην κατὰ τὰς μυθικὰς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος παραδόσεις· οὕτως ὁ Ἀπολλόδωρος ἀφηγεῖται[6] ὅτι ὁ Τυφὼν καταδιωκόμενος ὑπὸ τοῦ Διός, βάλλοντος κεραυνοὺς κατ' αὐτοῦ «ἦκεν εἰς Θράκην καὶ μαχόμενος περὶ τὸν Αἷμον ὅλα ἔβαλλεν ὄρη· τούτων δ' ἐπ' αὐτὸν ὑπὸ τοῦ κεραυνοῦ πάλιν ὠθουμένων πολὺ ἐπὶ τοῦ ὄρους ἐξέκλυσεν αἷμα· καὶ φάσιν ἐκ τούτου τὸ ὄρος κληθῆναι Αἷμον.» Κατ' ἄλλον μῦθον ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Θρασύλλου Μενδησίου (fr. 1) διαλαμβανόμενον εἰς τὸ περὶ ποταμῶν ἔργον τοῦ

2. Τσούντα ἐν Θρακ. Ἐπετηρίδι (1897) σελ. 233, καὶ Μ. Ἀποστολίδου εἰς Θρακικὰ Α' σελ. 75.—Δ. Κονδύλη περὶ γλώσσης κ.λ.π. Θρακῶν σ. 26.

3. Ἡρόδ. Δ, 94 «Οἱ δὲ Γέται... Θρηϊκων ἐόντες ἀνδρειότατοι καὶ δικαιότατοι».—Νεαρὰ 26 Ἰουστινιανοῦ περὶ τοῦ πραίτωρος Θράκης. «Εἴ τις τὴν Θρακῶν ὀνομάσειε χώραν, εὐθὺς συνεισέρχεται τῷ λόγῳ καὶ τις ἀνδρείας καὶ στρατιωτικοῦ πλήθους καὶ πολέμων καὶ μάχης ἔννοια· ταῦτα γὰρ ἐγγενῆ τε καὶ πάτρια τῇ χώρᾳ καθέστηκεν ἐκείνῃ».

4. Εὐρυπ. Ἑκάβη στιχ. 1065—1067.

5. Ἐπιθ. καὶ κατωτέρω

6. Ἀπολλοδ. Βιβλιοθ. Α, 6, 3.

Πλουτάρχου, ἀφορῶντα τὸν Αἷμον καὶ τὴν Ῥοδόπην «ὄρη μέγιστα καὶ κάλλιστα ὀρῶν ἁπάντων» κατὰ τὸν Λουκιανόν[7], παρίσταται, ὅτι «ὄρη Ῥοδόπη καὶ Αἷμος. Οὗτοι ἀδελφοὶ τυγχάνοντες καὶ εἰς ἐπιθυμίαν ἀλλήλων ἐμπεσόντες, ὁ μὲν αὐτὴν Ἥραν προσηγόρευσεν, ἡ δὲ τὸν ἀγαπώμενον Δία, μισοπονήρως. Οἱ δὲ ἀτιμούμενοι θεοὶ τὴν πρᾶξιν βαρέως ἐνεγκόντες εἰς ὁμώνυμα ὄρη μετέβαλλον ἀμφοτέρους, ὡς ἱστορεῖ Θράσυλλος Μενδήσιος.»—Χαρακτηριστικὸν ἐπὶ πλέον καὶ ἐνδεικτικὸν τῆς συγγενείας Θρακῶν καὶ Ἑλλήνων εἶνε καὶ τό, κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ Ξενοφῶντος[8], λεχθὲν εἰς αὐτὸν ἐπανακάμπτοντα μετὰ τῶν μυρίων κατὰ τὴν ἐκ Θράκης διέλευσιν παρὰ τοῦ βασιλέως αὐτῆς Σεύθη «ὅτι οὐδενὶ ἂν ἀπιστήσειεν Ἀθηναίων καὶ γὰρ ὅτι συγγενεῖς εἶεν εἰδέναι καὶ φίλους εὖνους, ἔφη, νομίζειν,» ἀπηχοῦν τὴν ἀντίληψιν καὶ ἐπίγνωσιν αὐτῶν, ἐρειδομένην βεβαίως εἰς τὰς παραδόσεις, ὅτι Θρᾷκες καὶ Ἀθηναῖοι ἦσαν συγγενεῖς λαοί[9]. Πρὸ τῆς διεισδύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ διεκρίνοντο οἱ ἀρχαῖοι Θρᾷκες ἐπὶ ἀπαιδευσίᾳ· κατὰ μαρτυρίαν τοῦ Ἀνδρωτίωνος (fr. 36), ἀναφερομένην ὑπὸ τοῦ Αἰλιανοῦ[10], «Τῶν ἀρχαίων φυσὶ Θρακῶν μηδένα ἐπίστασθαι γράμματα. Ἀλλὰ καὶ ἐνόμιζον αἴσχιστον εἶναι πάντες οἱ τὴν Εὐρώπην οἰκοῦντες βάρβαροι χρῆσθαι γράμμασιν... Ταῦτα Ἀνδρυτίων λέγει εἴτε ὑπὲρ τῆς ἀγραμματίας καὶ ἀπαιδευσίας Θρακῶν τεκμηριῶσαι.»

§ 6. *Ἐπικοινωνία Θράκης μετὰ κυρίας Ἑλλάδος*

Ἀπὸ τῆς μυθολογικῆς ἐποχῆς ἐμφανίζεται ὁ Θρακικὸς λαὸς σχετιζόμενος καὶ ἐπικοινωνῶν μετὰ τῆς κυρίας Ἑλλάδος. Ὡς Θρᾴξ ἀναφέρεται ὁ Εὔμολπος, οὗ τὸ μνῆμα ἦτο ἐν Ἐλευσῖνι κατὰ τὴν

7. Λουκιανοῦ Δραπέται 25.

8. Ξενοφ. Κύρου Ἀν. VII, 11, 31 καὶ Ζ, γ. 39.

9. Πρβ. Βλ. Σκορδίλη Θρακικαὶ μελέται 1. σ. 41.—Αἰλιαν. Ποικ. Ἱστορία Η. 6.

10. Αἰλιαν. αὐτ. VIII, 6 —Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Κόνωνος, ἀναφερομένην ὑπὸ τοῦ Φωτίου (Βιβλιοθ. ἔκδ. Bekker σ. 140) ἐν τούτοις «φιλόμουσον γοῦν τὸ Θρᾳκῶν καὶ Μακεδόνων γένος».—Ὁ Τάκιτος ἀναφέρει (Annal. IV, 46) ὅτι οἱ ἐν τοῖς ὑψηλοῖς ὄρεσιν οἰκοῦντες Θρᾷκές εἰσιν ἀπαίδευτοι καὶ διὰ τοῦτο ἀγριώτερον ἐνεργοῦσι.—Χαρακτηριστικὸν τῆς πνευματικῆς ἐλαττώσεως Θρακῶν τινων εἶνε ὅτι ἠδυνάτουν ν' ἀριθμήσωσιν ἐπέκεινα τῶν τεσσάρων (Ἀριστ. Προβλήμ. XV, 3).

παράδοσιν, ἀπηχουμένην ὑπό τε τῶν Ἑλλήνων καὶ Λατίνων ἱστορικῶν. Ὁ Παυσανίας[1] διαλαμβάνει «τοῦτον τὸν Εὔμολπον ἀφικέσθαι λέγουσιν ἐκ Θράκης, Ποσειδῶνος παῖδα ὄντα καὶ Χιόνης,» ὁ δὲ Ὀβίδιος ἐν τῇ μακρᾷ ἐμμέτρῳ ἐπιστολῇ, ἣν ἀπηύθυνεν ἐξόριστος ὢν εἰς τὴν Ἑλληνίδα πόλιν Τόμιν πρὸς τὸν γνωστὸν βασιλέα τῶν Θρακῶν Κότυν τὸν Ε, ἀποκαλεῖ αὐτὸν ἐν ἀρχῇ ἀπόγονον βασιλέων, τῶν ὁποίων ἡ εὐγενὴς καταγωγὴ ἐξικνεῖται μέχρι τοῦ ἐνδόξου Εὐμόλπου, γράφων[2],

> Regia pro genies cui nobilitatis origo
> Nomen in Eumolpi pervenit usque, Coty.

καὶ περαιτέρω :

> Hoc tibi et Eumolpus generis clarissimus auctor
> Et prior Eumolpo suadet Erichtonius

Κατὰ τοὺς παναρχαίους χρόνους εὑρίσκομεν τοὺς Θρᾷκας εἰσερχομένους εἰς τὴν Βοιωτίαν καὶ διεισδύοντας ἐν τῇ Φωκίδι. Ἀπὸ τῆς πρώτης ἐμφανίσεως ἡ μουσικὴ καὶ ἡ ποίησις ἐν Ἑλλάδι εὑρηται ἐν ἀδιαλείπτῳ μετὰ τῶν Θρακῶν συνδέσμῳ[3]. Ἐν ταύτῃ ἐμφανίζεται. ἡ λατρεία τῶν Μουσῶν, ἡ προσιδιάζουσα εἰς τοὺς Πιερεῖς Θρᾷκας, οἵτινες προσέδοσαν καὶ ὀνόματα τῆς πατρίδος αὐτῶν, τὸν Ἑλικῶνα, τὸ Λιβυθρηνὸν ἄντρον κλπ. Ἐν Δαυλίδι, ὡς ὁ Στράβων[4] ἱστορεῖ «Τηρέα τὸν Θρᾷκά φασι δυναστεῦσαι.»—Ὁ Κάδμος πρὶν ἢ ἔλθῃ εἰς Βοιωτίαν καὶ κτίσῃ τὴν Καδμείαν εἶχεν ἐγκατασταθῇ εἰς Θράκην, ὅπου, ὡς μυθολογεῖται, ἐνεταφιάσθη ἡ μήτηρ αὐτοῦ Τηλέφασα[5]. Θρᾴξ ἦτο καὶ ὁ ἀρχαιότατος ἀοιδὸς Θάμυρις ὁ τυφλωθεὶς ὑπὸ τοῦ Μουσῶν, ὡς τολμήσας νὰ προκαλέσῃ αὐτὰς εἰς διαγωνισμόν, καθ' ὃν ἂν ἐνίκα θὰ ἐλάμβανε ταύτας συζύγους, ἡττώμενος

1. Παυσ· Α, 38, 3.— Λουκιανοῦ Ἀνάχαρσις 34. — Ἀπολλοδ, Βιβλ. ΙΙΙ, 15, 4.—Ἰμερίου Λίγος Β. 10.—Λυκούργου κατὰ Λεωκράτους κδ', I, fr. Εὐριπίδου Ἐρεχθεύς.—

2. Ovid. Eristola IX—Cotyi regi.

3. Παπαρρ. Ἱστορία ἔκδ. 4 σ. 964 —Ὅρα καὶ κατωτέρω

4. Στράβ. Θ, 422 – ὅρα καὶ Θ. 401.

5. Ἀπολλοδ Βιβλ. Γ, 1, 2 «Κάδμος δὲ καὶ Τηλέφασα ἐν Θράκῃ κατῴκησαν». Πρβ καὶ Wachsmth die Stadt Athen 1 σελ. 401, ὅστις παραδέχεται ὅτι ἐγένοντο οἰκήσεις Θρακῶν ἐν Ἐλευσῖνι.—K. Hermann Lehrbuch Griech. Staatsalterthümer Τόμ. Α. Τεῦχ I (ἔκδ. 6 ὑπὸ V. Thumser) σελ. 53.—Πρβ. καὶ G. Glotz Histoire Grécque Τόμ. I. σ. 68 καὶ σ. 97, 149.

ὅμως θὰ ἐστερεῖτο οἱουδήποτε αὐταὶ ἤθελον, ὡς καὶ ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Θράκης Οἰάγρου[6] καὶ τῆς Μούσης, ὁ περίφημος λυρικὸς Ὀρφεύς, ὁ ἀκολουθήσας τοὺς Ἀργοναύτας, οἵτινες ἐχώρουν πρὸς τὸν Πόντον μελπόμενοι[7] ἐκ τῆς θαυμασίας αὐτοῦ λύρας, ἐκ τῆς θείας μολπῆς τῆς ὁποίας γοητευθεῖσαι καὶ αὐταὶ αἱ συμπληγάδες μένουσιν ἔκτοτε ἀκίνητοι. Οἱ αὐτοὶ Ἀργοναῦται ἐν Σαλμυδησσῷ τῆς Θράκης συμβουλεύονται τὸν ἐκεῖ βασιλεύοντα ὀνομαστὸν μάντιν Φινέα καὶ ἀπελευθεροῦσιν (ὁ Κάλαΐς καὶ Ζήθης) τοῦτον ἐκ τῶν ἅρπυιῶν, ἃς ὁ Ἀπόλλων κατ' αὐτοῦ, δεινῶς κακομεταχειρισθέντος τοὺς υἱούς του, ἐξαπέλυσε[8].—Ἀπὸ τῆς προϊστορικῆς ἐποχῆς ἡ Ἑλληνικὴ ναῦς προσπελάζει τὰς Θρακικὰς ἀκτάς· μετὰ τὴν Ἀργώ, ὁ Ὀδυσσεύς, διατρέχων τὰς μεσημβρινὰς αὐτῆς ἀκτάς, ἀποβιβάζεται εἰς Ἴσμαρον καὶ Μαρώνειαν καὶ ὁ πολύτροπος αὐτὸς ἀνὴρ «ὁ μάλα πολλὰ πλάγξας» συμβολίζει τὰς ἐκεῖσε καὶ ἀπὸ τοῦ Αἰγαίου καὶ Ἰονίου πελάγους διαδρομὰς καὶ μετακινήσεις τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς.

Παρὰ τῷ Στράβωνι ἐκτίθεται[9], ὅτι μετὰ τὸν ἐν Ἀρκαδίᾳ θάνατον τοῦ Ὀρέστου «διαδέξασθαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ Πενθίλον καὶ προελθεῖν μέχρι Θράκης ἑξήκοντα ἔτεσιν ὕστερον, ὑπ' αὐτὴν τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν εἰς Πελοπόννησον κάθοδον.»—Εἶνε γνωστοὶ οἱ ἐν Δελφοῖς Θρακῖδαι[10], προελθόντες ἐκ Θράκης, ὡς ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτῶν δῆλον γίνεται, καὶ ἐν ἐπιγραφῇ τῶν Δελφῶν φέρεται «ἐπὶ Θρακικὸς ἄρχοντος.» Ἐν σπηλαίῳ τῆς Θράκης κατῴκει καὶ ὁ Ζέφυρος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Βορέως, ὅστις καὶ βασιλεὺς τῆς Θράκης μυθολογεῖται, ἁπαγαγὼν ἐξ Ἀττικῆς τὴν μητέρα τῶν Βορεαδῶν Ζήτου καὶ Καλλαΐδος Ὠρείθυιαν, καθὰ ὁ Ἀπολλώνιος Ρόδιος γράφει ἐν τοῖς Ἀργοναυτικοῖς (Α, 23) :

6. Χάρακος fr. 20 «Ἔστι δὲ τοῦ γένους τάξις κατὰ τὸν ἱστορικὸν Χάρακα αὕτη. Αἰθούσης (Θούσης) Θράσσης Λίνος, τοῦ δὲ Πίερος, τοῦ δὲ Οἴαγρος, τοῦ δὲ Ὀρφεύς».

7. Ἀπολ. Ροδ. Ἀργοναυτικά Β, 703:

μελπόμενοι· σὺν δὲ σφὶν ἑὸς παῖς Οἰάγροιο·
Βιστονίῃ φόρμιγγι λιγείης ἦρχεν ἀοιδῆς

8. Ἀπολλοδ. Βιβλ. Α, 9, 21.—Σοφοκλ. Ἀντιγ. 970.

9. Στράβ. 15, 3, 2.

10. Διοδ. Σικελ. XVI, 24, 3 «.. καὶ καταλαβόμενος [ὁ Καλλίστρατος] τὸ μαντεῖον τούς τε Θρακίδας καλουμένους τῶν Δελφῶν ἐναντιουμένους ἀνεῖλε καὶ τὰς οὐσίας αὐτῶν ἐδήμευσε».

Θρήικος Βορέης ἀνερείψατο Κεκροπίηθεν
Ἰλησσοῦ προπάροιθε χορῷ ἔνι δινεύουσαν

Ἐν Θράκῃ τὸ πρῶτον ἤρξαντο αἱ τελεταὶ καὶ τὰ ὄργια τοῦ Διονύσου, ὃν ἐκεῖ μυθολογεῖται ὅτι ἔκρυψεν ὁ πατήρ του Ζεύς, μεταβαλὼν τοῦτον εἰς ἔριφον.—Ἡ ἀπαγωγὴ τῆς διαληφθείσης Ὠρειθυίας, θυγατρὸς τοῦ βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν Ἐρεχθέως, ἐκ τοῦ Ἰλισσοῦ, ὅπου συνέλεγεν ἄνθη, εἰς Θράκην καὶ τὰ λοιπὰ σχετικὰ μυθεύματα εἶνε συμβολισμός, ἐμφαίνων τὴν ἀπὸ τῆς προϊστορικῆς ἐποχῆς ἐπικοινωνίαν καὶ σχέσιν τῶν Θρακῶν μετὰ τῆς κυρίας Ἑλλάδος[11].

Καὶ αἱ μεταξὺ ἐπισήμων οἴκων Ἀθηναίων καὶ Θρακῶν ἐπιγαμίαι προσεπιμαρτυροῦσι τὴν οἰκειότητα τῶν σχέσεων. Ἡ Ἠγησιπύλη, ἡ μήτηρ τοῦ Κίμωνος καὶ σύζυγος Μιλτιάδου τοῦ νεωτέρου, ἦτο θυγάτηρ τοῦ Θρακὸς βασιλέως Ὀλόρου. Χαρίδημος ὁ ἐξ Ὠρεοῦ στρατηγὸς εἶχε λάβει σύζυγον τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Κότυος τοῦ Α' (158 π.χ.). Υἱὸς Θράττης ἦτο καὶ ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων Τιμόθεος[12], ὁμοίως ὁ Ἰφικράτης, ὁ ἐκ τῶν καλλίστων τῆς ἀρχαιότητος στρατηγῶν, ὁ ὀργανώσας τῶν στρατὸν τῶν Ἀθηναίων καὶ τελειοποιήσας τὸν ἱματισμὸν καὶ ὁπλισμὸν αὐτοῦ, ἀντικαταστήσας τὴν βαρεῖαν ἀσπίδα διὰ τῆς Θρακικῆς πέλτης, σταλεὶς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων εἰς Θράκην πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς αὐτῶν ἐπιρροῆς, εἶχε νυμφευθῇ (τῷ 382 π.χ.) θυγατέρα τοῦ Θρακὸς βασιλέως Κότυος καὶ αὐτοῦ ὀνομαζομένου, ἡ γαμήλιος μάλιστα ἑορτὴ ἀπετέλεσε θέμα κωμῳδίας, ἐν ᾗ ἀναπαρίσταται ἡ ἀγορὰ τῆς πρωτευούσης τοῦ Κότυος. Ὁ δ' ὀνομαστὸς Θρᾴξ βασιλεὺς Σιτάλκης τοῦ Τήρεω ἔλαβεν ὡς σύζυγον τὴν ἀδελφὴν τοῦ προξένου τῶν Ἀθηναίων Νυμφοδώρου τοῦ ἐξ Ἀβδήρων, τοῦ ἐπιτυχόντος νὰ καταστήσῃ σύμμαχον τῶν Ἀθηναίων τὸν ἰσχυρὸν τοῦτον Θρᾷκα βασιλέα[13]. Ἡ μήτηρ τοῦ κατὰ τὸ 422 π.χ. γεννηθέντος φιλοσόφου Ἀντισθένους ἦτο Θρᾶσσα[14],

11. Πλάτωνος Φαῖδρος ΙΙΙ — Ἰμερίου λόγος Α'.— Πρβ. καὶ Th. Homolle εἰς B. C. H. 23 σ. 512.—Ch. Seignobos Histoire ancienne, Grecque σ. 188. «Les Grecs furent de bonne heure en rapport avec les Thraces».—Ὅρα καὶ G. Glotz Histoire Grécque Tom. I. p. 68.

12. Πλουτάρχ. Κίμων Δ.—Δημοσθ. κατὰ Ἀριστοκρ. 163. — Ἀθηναίου ΙΓ, 38.

13. Θουκυδ. Β, 29.

14. Διογέν. Λαέρτ. VI, Α «ἐδόκει γὰρ εἶναι [Ἀντισθένης Ἀντισθένους φιλόσοφος] Θράττης μητρός».

καὶ τοιαύτη πιθανότατα καὶ ἡ τοῦ Θεμιστοκλέους κατὰ τὸ ὑπὸ τοῦ Πλουτάρχου ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ[15] παρατιθέμενον δίστιχον τοῦ Ἀμφιαράτου ἐν τῷ περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν συγγράματι αὐτοῦ.—Ἀλλὰ καὶ παλαίτατα ἔτι, εἰς τοὺς μυθικοὺς χρόνους ἐπανερχόμενοι, εὑρίσκομεν ὅτι τὴν Πρόκνην, θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῆς Ἀττικῆς Πανδίονος εἶχε νυμφευθῇ ὁ βασιλεὺς τῆς Θράκης Τηρεύς, ὁ υἱὸς τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς νύμφης Βιστονίδος, ὁ γνωστὸς διὰ τὸ πρὸς τὴν γυναικαδέλφην του Φιλομήλαν ἀνοσιούργημα[16], οὗ ἕνεκεν ἀγανακτήσαντες οἱ θεοὶ μετεμόρφωσαν αὐτὸν μὲν εἰς ἔποπα, τὴν Πρόκνην εἰς ἀηδόνα καὶ τὴν Φιλομήλαν εἰς χελιδόνα, καὶ περὶ τοῦ ὁποίου ἡ μυθικὴ παράδοσις ἐπὶ πλέον ἔφερεν ὅτι ἐβασίλευσε Θρακῶν κατοικησάντων ἐν Δαυλίᾳ.

Ἐκτὸς τῶν οὐχὶ σπανίων ἐπιγαμιῶν καὶ αἱ πολιτικαὶ σχέσεις Θρακικῶν λαῶν ἦσαν οἰκειόταται μετὰ τῶν Ἀθηναίων, ἐχόντων συμμάχους Θρακικὰ φῦλα ἀπὸ τῆς ἀπωτέρω ἀρχαιότητος[17] Κατὰ τὸ 431 π.χ. συνωμολόγησαν συνθήκην μετὰ τῶν Ὀδρυσσῶν καὶ τὴν μετὰ τοῦ βασιλέως Σιλτάκους συμμαχίαν ἐθεώρουν οἱ Ἀθηναῖοι ὡς τὴν ἀξιολογωτέραν πασῶν[18], καὶ ὁ ἰσχυρὸς οὗτος βασιλεὺς τῆς Θράκης ἀναφέρεται ὡς ὑπεράγαν ἀγαπῶν τοὺς Ἀθηναίους, ὥστε ὁ Ἀριστοφάνης, σκώπτων τὸ φιλαθήναιον αὐτοῦ, παρίστησιν εἰς τοὺς Ἀχαρνεῖς[19], ὅτι ἔγραφεν ἐν τοῖς τοίχοις τὸ ὄνομα τῶν Ἀθηναίων, ὁ δ' υἱός του Σάδοκος, εἰσποιηθεὶς Ἀθηναῖος πολίτης, ἐπεθύμει νὰ μετέχῃ τῶν ἑορτῶν καὶ συμποσίων τῆς νέας αὐτοῦ πατρίδος[20]. Ἀθηναῖοι ὁμοίως ἐθεωροῦντο καὶ οἱ Θρᾷκες βασιλεῖς Τήργης καὶ Κερσοβλέπτης, ὡς φανεροῦται καὶ ἐξ ἐπιστολῆς τοῦ βασιλέως Φιλίππου πρὸς τοὺς Ἀθηναίους[21], ἐν ᾗ λέγει πρὸς τούτους, «ἀλλὰ καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις γράφετε ἐν τοῖς ψηφίσμασιν ἐμοὶ προ-

15. Πλουτάρχ. Θεμιστ.—Ἀθην. Λειπν. ΙΓ, 37.—Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΒ 13.

Ἀβρότονον Θρῄσσα γυνὴ γένος, ἀλλὰ τεκέσθαι
τὸν μέγαν Ἕλλησι φασὶ Θεμιστοκλέα

16. Ἀπολλοδ. Γ, 14, 8.—Θουκυδ. Β, 29.—«Τηρεῖ δὲ τῷ Πρόκνην τὴν Πανδίονος ἀπ' Ἀθηνῶν σχόντι γυναῖκα προσήκει ὁ Τήρης οὗτος οὐδέν».

17. Δημοσθ. περὶ Στεφάνου 27... «ἵν' ἐχόντων τῶν Θρακῶν τῶν... συμμάχων».

18. Κουρτίου Ἑλλ. Ἱστορία, μετάφ. Λάμπρου Τόμ. Ε, σ. 12.

19. Ἀριστ. Ἀχαρν. στ. 141 καὶ ἑπ., ὅρα καὶ σ. 199.

20. Κουρτίου αὐτ. σ. 12.—Θουκυδ. Β, 29.

21. Ἐπιστολὴ Φιλίπ. εἰς λόγους Δημοσθ. ΧΙΙ, 169.

στάττοντες Τήργην καὶ Κερσοβλέπτην ἐᾶν Θράκης ἄρχειν ὡς ὄντας Ἀθηναίους.» Ἐν ἐπιγραφῇ, ἀνακαλυφθείσῃ πρὸ ἐτῶν ἐν τῇ ἀκροπόλει Ἀθηνῶν φέρεται ὁ Θρᾴξ βασιλεὺς Κετρίπορις (354 π.χ.) σύμμαχος τῶν Ἀθηναίων, ἐν δ' ἑτέρᾳ, αὐτόσε εὑρεθείσῃ κατὰ τὸ 1889, διαλαμβάνεται καὶ βασιλεὺς Ὀδρυσσῶν Ἑβρυτέλμης συμμαχίαν συνάψας μετὰ τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ Μυστυχίδου ἄρχοντος[22], ἤτοι κατὰ τὸ 386—385 π.χ.—Μετὰ τοῦ μνησθέντος Κερσοβλέπτου εἶχον συνομολογήσει οἱ Ἀθηναῖοι συνθήκην, δι' ἧς, ὡς προείρηται, παρεχωρεῖτο αὐτοῖς οἱ Θρακικὴ Χερσόνησος καὶ ἀνεγνωρίζοντο οἱ προστατευόμενοι τῶν Ἀθηναίων Ἀμάδοκος καὶ Βηρισάδης ἀνεξάρτητοι[23], ὁ δὲ προσημειωθεὶς ὡς τελευταῖος βασιλεὺς τῆς Θράκης Ροιμητάλκης, πολιτογραφηθεὶς ὡσαύτως ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ὡς ἐπώνυμος ἄρχων ἀναφέρεται κατὰ τὸ 27 π.χ. ἔτος. Ἐν γένει δὲ διαρκῆ εὑρίσκομεν τὴν μέριμναν τῶν Ἀθηναίων πρὸς διατήρησιν φιλίων μετὰ τῶν Θρακῶν βασιλέων σχέσεων[24], καὶ περὶ πολλοῦ ἐποιοῦντο τὰς μετ' αὐτῶν συνθήκας καὶ ἰδιαζόντως τὴν ἀφορῶσαν τὴν Θρακικὴν Χερσόνησον μετὰ τοῦ Κερσοβλέπτου, διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὁποίας ἀπέστειλαν κατὰ τὸ 358 π.χ. τὸν στρατηγὸν Χαβρίαν.—Ἐκτὸς τῆς φιλικῆς ὑπὸ Σεύθου τοῦ Β′ δεξιώσεως τοῦ Ξενοφῶντος καὶ ὁ Ἕλλην στρατηγὸς Δερκυλλίδας, ὁπόταν μετὰ τοῦ στρατεύματός του διεπεραιώθη ἐκεῖσε «διὰ φιλίας τῆς Θράκης πορευθεὶς καὶ ξενισθεὶς ὑπὸ Σεύθου ἀφικνεῖται εἰς Χερρόνησον», καθὰ ἐξιστορεῖ ὁ Ξενοφῶν[25].

Ἀλλὰ καὶ Θράκια ἀναθήματα ἐν τῇ κυρίᾳ Ἑλλάδι ἀνευρίσκομεν. Τοιαῦτα ἀναφέρονται ὑπὸ τοῦ Παυσανία[26] τῶν ἐν Θράκῃ Μεν-

22. Ἀρχαιολ. Ἐφημ. Ἀθηνῶν Τόμ. Ε′ σ. 203.—Τὰ πολυάριθμα Φιλίππεια καὶ Ἀλεξάνδρεια νομίσματα καὶ ἀρκετὰ τοῦ Λυσιμάχου τὰ ἀνευρεθέντα πολλαχοῦ τῆς Θράκης καταδεικνύουσι τὴν εὐρυτάτην ἐπέκτασιν τῶν μετὰ τῆς Θράκης σχέσεων τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος (Πρβ. Homolle Dumont Mél. σ. 202). —Ὅρα καὶ Tomaschek σ. 83, διαπιστοῦντα τὴν εἰσροὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ ἐκεῖ.

23. Δημοσθ. κατὰ Ἀριστοκρ. 178 καὶ ἑπ.—Αἰσχίνη κατὰ Κτησιφ. 61 «Κερσοβλέπτην τὸν Θράκης βασιλέα, ἄνδρα φίλον καὶ σύμμαχον τῇ πόλει».

24. Ξενοφ. Ἑλλην. Γ, 2, 2 καὶ Δ, 8, 26, «Μήδοκόν τε τῶν Ὀδρυσσῶν βασιλέα καὶ Σεύθην τὸν ἐπὶ θαλάττῃ ἄρχοντα. . Ἀθηναίοις δὲ φίλους καὶ συμμάχους». Διοδώρ. ΧΙΙΙ, 105

25 Ξενοφ. Ἑλλην. Γ, 6, 10

26.— Παυσαν. Ἠλειακ. V, 27, 12 καὶ VI 15, 7, «ἀναθήματα ἔστω τις Βυζαντίων ὄντας».

δαίων, Βυζαντίων καὶ ἄλλων. Ἡ περικαλλὴς ἐκ Θράκης Ῥοδόπη ἢ Ροδώπις πολλοὺς ἐν Δελφοῖς ὀβελίσκους εἶχεν ἀναθέσει[27]. Πολλαχῶς ἐκδηλοῦται ἡ σχέσις καὶ ἡ πνευματικὴ ἔτι ἐπικοινωνία Θράκης καὶ λοιπῆς Ἑλλάδος. Ἐκτὸς τῆς πρωϊαίτατα ἐμφανιζομένης λατρείας τῶν Πιερίδων μουσῶν καὶ τῆς ἐπιδράσεως, ἣν ἔσχον κατὰ τὰς παραδόσεις εἰς τὴν ἐθνικὴν τῶν Ἑλλήνων παίδευσιν οἱ μυθικοὶ Θρᾶκες ἀοιδοί, ὁ Ζάμολξις, θεωρούμενος ὡς νομοθέτης μέρους τῶν Θρακῶν ἐφέρετο ὑπὸ τῆς φήμης ὡς μαθητὴς τοῦ Πυθαγόρα[28]. Οἱ τυραννοκτόνοι Θρᾶκες ἀδελφοὶ Πύθων καὶ Ἡρακλείδης, οἱ φονεύσαντες τὸν ἐχθρὸν τῆς ἐλευθερίας Κότυν τὸν Α΄, ἐμαθήτευσαν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τοῦ Πλάτωνος. Τοῦ ὀνομαστοῦ ἐξ Ἀβδήρων σοφιστοῦ Πρωταγόρα, μαθητοῦ τοῦ Δημοκρίτου, αἱ ἰδέαι συζητοῦνται καὶ ἐλέγχονται ἐν Ἀθήναις[29]. Ἀλλ' αἱ σχέσεις ἰδιαίτατα ἐπυκνώθησαν καὶ οἱ δεσμοὶ μετὰ τῶν Θρακῶν συνεσφίχθησαν διὰ τῶν ἀποικισμῶν ἐκ τῆς κυρίας Ἑλλάδος ἐν Θράκῃ, ὁπωσδήποτε δὲ καὶ ἐκ τῶν ἐκεῖθεν ἀφικνουμένων πολεμιστῶν, οὓς ὡς ἐπικούρους, ἔστιν ὅτε, καὶ ἐπὶ μισθῷ προσελάμβανον. Θρᾷκας μισθοφόρους εἶχον οἱ Ἀθηναῖοι ἐν ἀρχῇ τοῦ Σικελικοῦ πολέμου, ἀλλ' ἠναγκάσθησαν ἐλλείψει χρηματικῶν μέσων ν' ἀποστείλωσιν εἰς τὰ ἴδια[30], πρὸς δὲ καὶ ἐκ τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν μετὰ τῆς Θράκης, ἐξ ἧς κυρίως οἱ Ἀθηναῖοι ἐπορίζοντο τὴν πρὸς ναυπηγίαν ξυλείαν, ὡς καὶ τὴν πίσσαν καὶ δέρματα[31].

§ 7 *Ἀποικίαι καὶ κληρουχίαι ἐν Θράκῃ*

Ἡ τῆς Θράκης ἐξελλήνισις συντελεῖται διὰ τῆς ἐγκαταστάσεις ἐν αὐτῇ ἐξ ἄλλων ἑλληνικῶν πόλεων, ἐξ Ἀθηνῶν κυρίως, ἐκπεμπομένων ἀποικιῶν καὶ τῶν Ἀθηναϊκῶν κληρουχιῶν, δι' ὧν

27. Σουΐδας: Ροδώπιδος ἀνάθημα. Περὶ ταύτης λέγεται, ὅτι ἰδίᾳ δαπάνῃ εἶχε κατασκευάσει πυραμίδα ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἐνυμφεύθη αὐτὴν Αἰγύπτιος βασιλεύς, θαυμάσας τὴν κομψότητα τοῦ σανδαλίου της, ὅπερ ἀετὸς ἁφαρπάσας, ὅτε ἐλούετο εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Νείλου, ἀφῆκε νὰ πέσῃ πρὸ τῶν γονάτων αὐτοῦ ἐν ὑπαίθρῳ καθημένου καὶ δικαιοδοτοῦντος,—Στράβ. ΙΖ, 808.

28. Στράβ. Ζ, 297. ΙΟ, 762.—Ὅρ. καὶ κατωτέρω.

29. Πλάτων. Πρωταγόρας.—Boeckk, Staatshaush. t. I σ. 141.

30. Θουκυδ. Ζ, VII, 27 «Ἀφίκοντο δὲ καὶ Θρακῶν τῶν μαχαιροφόρων τοῦ Διακοῦ γένους ἐς τὰς Ἀθήνας πελτασταὶ ἐν τῷ αὐτῷ θέρει τούτῳ τριακόσιοι καὶ χίλιοι...».

31. Schoemann—Galuscki σ. 597.

ἀπεφεύγοντο τὰ ἐκ τῆς ὑπερπληρώσεως τῶν κατοίκων δεινὰ διὰ τῆς ἀπομακρύνσεως τῶν ἐνδεῶν, μεταβαλλομένων εἰς γαιοκτήμονας εὐπόρους ἐν τῇ νέᾳ χώρᾳ. Δι' αὐτῶν ἐνετάθη ἡ ἐπιμιξία μετὰ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος καὶ μετωχετεύθη ἐκεῖσε, ἰδίᾳ εἰς τὰ παράλια τῆς Θράκης, ἀγνὸν ἑλληνικὸν αἷμα καὶ γνησιότατος ἑλληνικὸς πολιτισμός.—Τῶν ἀποικιῶν διακριτέον τὰς κληρουχίας, καίτοι καὶ αὗται καὶ ἐκεῖναι, φορεῖς τῆς προόδου, ἐξεπολίτιζον καὶ συνέβαλλον εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων καὶ ἐνεργειῶν καὶ ἐπαύξησιν τῆς δυνάμεως τῆς ἀποστελλούσης αὐτὰς χώρας[1]. Αἱ μὲν ἀποικίαι κατὰ τὸ πλεῖστον καθίσταντο αὐτόνομοι πόλεις, μὴ ἐξαρτώμεναι ἐκ τῆς μητροπόλεως, τῆς ὁποίας μετέφερον τὰς παραδόσεις καὶ τὸ πολίτευμα, καὶ μεθ' ἧς ἠθικοὶ δεσμοὶ υἱικῆς εὐλαβείας διετηροῦντο κατὰ κανόνα, ἀλλὰ μὴ ἐκτίνουσαι φόρους τῇ ἐκπεμψάσῃ, οὐδ' ἄλλην τινὰ ἐξάρτησιν ἔχουσαι, παρέμενον ἐλεύθεραι νὰ μεταβάλλωσι τὸ πολιτειακὸν σύστημα καὶ ῥυθμίσωσιν αὐτοβούλως τὰ καθ' ἑαυτάς. Ἀντιθέτως διὰ τῶν κληρουχιῶν, ἐγκαθισταμένων ὑπὸ Ἀθηναίων εἰς χώρας καταλαμβανομένας, διεμοιράζετο ἡ γῆ διὰ κλήρων καὶ κατὰ ὡρισμένας μοίρας μεταξὺ τῶν ἐποίκων, εἴτε ἐν ὅλῳ, ἐν περιπτώσει ἐκβολῆς συμπάντων τῶν πρώην οἰκητόρων, εἴτε τμήματος κατὰ παραχώρησιν τῶν προτέρων κατόχων· τοιουτοτρόπως ἡ κληρουχουμένη χώρα ἐθεωρεῖτο μέρος προκεχωρημένον τῆς ἀποστειλάσης, ἐξ ἧς ἐν συνδέσμῳ ἀναποσπάστῳ ἐξήρτητο, ἐκλεγομένων ὑπὸ τῶν κληρούχων τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν αὐτῆς. Οἱ κληροῦχοι παρέμενον δημόται τῶν Ἀθηνῶν, διατηροῦντες καὶ δυνάμενοι ν' ἀσκήσωσιν ἐκεῖ ἅπαντα τὰ πολιτικὰ δικαιώματα, καταβάλλοντες φόρους καὶ στρατευόμενοι μετὰ τῶν Ἀθηναίων[2], καὶ ὑπαγόμενοι εἰς τὴν ὑπερτέραν δικαιοδοσίαν τῶν αὐτόθι δικαστηρίων, ἐξαιρέσει τῶν μηδαμινῶν δικῶν, καὶ μετέχοντες τῶν μεγάλων ἑορτῶν τῆς μητροπόλεως, τὰς συνηθείας καὶ τὰ νόμιμα τῆς ὁποίας συνέχιζον εἰς τὰς νέας αὐτῶν ἐγκαταστάσεις. Οἱ κληροῦχοι ἐδικαιοῦντο νὰ ἐκμισθῶσι τὸν λαχόντα αὐτοῖς κλῆρον, ὡς δύναταί τις δὲ νὰ συναγάγῃ ἐκ ψηφίσματος, ἀφορῶντος τὴν

1. Gilbert ἐγχειρ. Ἀρχαιολ. (μετάφρ. Πολίτου) Τομ Α, σ. 568 καὶ ἑπ.—καὶ Wachsmuth dis Stadt Athen I, 637 καὶ ἑπ.

2. Κατὰ ψήφισμα τοῦ ἕκτου π. Χ. αἰῶνος «σὺν Ἀθηναίοισι τελεῖν καὶ στρατεύεσθαι» C. I. At. IV, σ. 57.

ἐποίκησιν τῆς Βρέας[3], διαλαμβάνοντος ὡς ἐκλεκτέους δέκα γεωνόμους πρὸς διαμοιρασμὸν τοῖς κληρούχοις τῆς γῆς, καὶ ἀναφέροντος προσθέτως «Αἰσχίνην δ' ἀκολουθοῦντα ἀποδιδόναι τὰ χρήματα», τὸν κυρίως ἀποικιστήν, ἐξουσιοδοτημένον νὰ ἐνεργήσῃ κατὰ τὸν κρείττονα τρόπον, ἠκολούθουν καὶ βοηθητικοί τινες ὑπάλληλοι διὰ τὸν ἀναδασμὸν τῆς χώρας καὶ τὸν μερισμὸν χρημάτων εἰς τοὺς κληρούχους, εἰς οὓς, φαίνεται, παρείχοντο τοιαῦτα διὰ τὴν πρώτην αὐτῶν ἐγκατάστασιν[4]. Διὰ τῶν ἐν λόγῳ κληρουχιῶν, οἵτινες ἐπὶ Περικλέους πολυάριθμοι ἐξεπέμφθησαν εἰς Θράκην, σὺν τῇ παροχῇ εἰς τοὺς ἀπόρους τῶν πρὸς βιοπορισμὸν μέσων, ἀπεσκοπεῖτο σύναμα καὶ ἡ χρησιμοποίησις αὐτῶν ὡς οἱονεὶ μονίμων φρουρῶν πρὸς διασφάλισιν ἐπικαίρων σημείων καὶ τήρησιν ἐν ἑνότητι καὶ ὑποταγῇ τῶν ἐν τῷ καταλαμβανομένῳ τόπῳ οἰκούντων[5].—Πρὸς ἐμπέδωσιν ἰδίᾳ τῆς ἑαυτῶν θέσεις ἐν τῇ Θρακικῇ Χερρονήσῳ, ἐφ' ἧς διὰ τὸ σημαντικὸν τῆς θέσεις ἀδιάλειπτον καὶ ἀτενῆ εἶχον στρέψει τὴν προσοχήν οἱ Ἀθηναῖοι, κατεκληρούχουν τὰς ἐν αὐτῇ πόλεις καὶ συνεκρότουν τοιοτρόπως ἰσχυρὰ ἐρείσματα· διὸ καὶ ὁπόταν ὁ στρατηγὸς Χάρης ἐκυρίευσε τὴν Σηστόν, «ἀπέστειλεν ὁ δῆμος κληρούχους εἰς τὰς πόλεις» κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Πολυβίου[6], ὁμοίως παρὰ τῷ Διοδώρῳ ἀναφέρεται[7], ὅτι ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς Περικλῆς «ἐλθὼν εἰς Χερρόνησον χιλίους τῶν πολιτῶν κατεκληρούχησε τὴν χώραν»[8].

§ 8. *Διείσδυσις ἑλληνισμοῦ εἰς τὸ ἐσώτερον Θράκης*

Διὰ τῶν εἰρημένων ἀποικισμῶν, ἐγκαθισταμένων εἰς τὰ προσάκτια ὡς ἐκ τῶν εὐναήτων πλεονεκτημάτων, ἅτινα παρεῖχον,

3. C. I. A I, 31.—Ἐπιθ. καὶ Δημοσθ XIV (περὶ τῶν συμμοριῶν 182, καὶ Ἁρποκρατ. ἐν λ. Κληροῦχοι... «Κληρουχικὰ ἂν λέγοι τὰ τῶν ἐκπεμφθέντων εἰς ἑτέραν χώραν, ἣν τινα δή ποτε, κατὰ κληρουχίαν· πῶς γὰρ οἷόν τε τὸν μὴ ἐπιδημοῦντα, Ἀθήνησι τριηραρχεῖν;».—Θουκυδ. Γ, 50.

4. Gilbert αὐτ. Τόμ. A, σ. 568 σημ. 3.

5. Ἰσοκράτ. Πανηγ. 107.. «Τὰς κληρουχίας ἡμῶν ὠνείδιζον, ἃς ἡμεῖς εἰς τὰς εἰρημένας τῶν πόλεων φυλακῆς ἕνεκα τῶν χωρίων, ἀλλ' οὐ διὰ πλεονεξίαν ἐξεπέμπομεν».—Πλουτάρχ. Περικλ. II «.. φόβον δὲ καὶ φρουρὰν τοῦ μὴ νεωτερίζειν τι παρακατοικίζων τοῖς συμμάχοις».

6. Πολυβ. Ἱστορ. XVI, 24, 4.—C. I. A. II, I, 400.

7. Διοδώρου XI, 88.

8. Ὁ ἐπὶ Θράκης φόρος ἢ ἀπὸ Θράκης, ὁ διαλαμβανόμενος εἰς ἐπιγραφὰς ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας τῶν Ἀθηναίων ἀπετέλει ἓν τῶν πέντε φορολογικῶν τμημάτων. Πρβ. καὶ Gilbert. –Πολίτου ἐγχειρ. Ἀρχ. Α σ. 537.

ἅπασα ἡ προσθαλάσσιος χώρα τῆς Θράκης εἶχε πλήρως ἐξελληνισθῇ, ἀποτελοῦσα πλαίσιον συνεχὲς λαμπροῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, μεταδιδομένου, τοῦ χρόνου προϊόντος, καὶ εἰς τὰ ἐσώτερα. Ἡ διείσδυσις τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ παιδείας καὶ λατρείας τῶν αὐτῶν θεῶν, μεταδιδομένης ὑπὸ τῶν ἀποίκων, εἰς τὰς ἐνδοχώρας διαπιστοῦται ἐκ τῶν ἀνευρισκομένων νομισμάτων, ἐφ' ὧν τύποι καὶ στοιχεῖα Ἑλληνικά. Πολλὰ τοιαῦτα ἀνεκαλύφθησαν οὐχὶ πρὸ μακροῦ χρόνου ἐν τῇ ἐνδοτέρᾳ Βιζύῃ, ἥτις ἐπὶ Κότυος τοῦ Ε' συνεκέντρου τοὺς ἐπιφανεστέρους Ἕλληνας καὶ Λατίνους ποιητάς, εὑρίσκοντας φιλόξενον ἐντευκτήριον παρὰ τῷ Κότυι, δοκιμοτάτῳ καὶ πρώτῳ ἐν τοῖς ἐστεμμένοις ποιητῇ, περὶ οὗ γράφει ὁ Ὀβίδιος[1], ὅτι θὰ ὑπερηφανεύηται ἡ Βιστωνὶς χώρα δι' αὐτόν. Εἰς πλεῖστα νομίσματα τῆς Βιζύης ἐπὶ τοῦ ἑνὸς μέρους παρατηρεῖται ἡ προτομὴ τοῦ Κότυος μεθ' ἐπιγραφῆς "ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΚΟΤΥΣ„ καὶ ἐπὶ τοῦ ἑτέρου ἀναπαρίσταται ἡ Νίκη, κρατοῦσα στέφανον.

Αἱ καὶ εἰς αὐτὰ τὰ βορειότερα καὶ ἐσώτερα μέρη τῆς Θράκης ἀνευρισκόμεναι ἀρχαῖαι ἐπιγραφαὶ εἰσιν Ἑλληνικαί, καὶ Ἑλληνικὸν φέρουσι τὸν τύπον τὰ παλαιὰ μνημεῖα. Εἰς τὴν Βερόην ἀρκεταὶ ἀνεκαλύφθησαν Ἑλληνικαὶ ἐπιγραφαί[2]. Εἰς τὴν ἀρχαιοτάτην Σαρδικήν, τὴν νῦν Σόφιαν, ἀνακαλύπτονται νομίσματα καὶ ἄλλα ἀρχαιολογικὰ λείψανα Ἑλληνικά, πάμπολα δὲ εἰς τὴν περὶ τὴν Φιλιππούπολιν χώραν[3], ἐν οἷς καὶ ἀνάγλυφα ἀπεικονίζοντα τὸν Ἀπόλλωνα, τὸν Γανυμήδην καὶ διάφορα ἄλλα Ἑλληνικὰ εἴδωλα· εἴς τινα δὲ τούτων, προερχόμενα ἐκ Νικοπόλεως παρὰ τὸν Ἴστρον, ἀναπαρίσταται ἡ Ἥρα, ὁ Ζεὺς ὁ Κεραυνὸς ἀετοφόρος καὶ ποικίλα ἄλλα ἑλληνικὰ τὴν τέχνην καὶ κατὰ τὸ περιεχόμενον εἰκονίσματα. Ὁ ἐπιφανὴς ἀρχαιολόγος Dumont ἐκ τῆς κατὰ τὴν ῥωμαϊκὴν

1. Ovid. Epistola IX Cotyi regi :

Nove sub hic tractu vates foret unicus Orpheus
Bistonis ingenio terra suberba tuo est.

2. Ὅρα καὶ κατωτέρω, ὡς καὶ Homolle—Dumont σ. 201, ὁ τελευταῖος ἀρχαιολόγος κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἐπιτοπίων ἐρευνῶν αὐτοῦ διαπιστοῖ ὅτι «τὰ μνημεῖα τῆς καλῆς Ἑλληνικῆς ἐποχῆς οὐδαμῶς εἰσι σπάνια καὶ εἰς τὰ μέρη ἔτι τῆς ἀνωτέρας λεκάνης τοῦ Ἔβρου καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὸν τόπον τῶν Βεσσῶν».

3. Ἐπιθ. μελέτην G. Seure εἰς Revue des études Grecques Τόμ. XXVI σελ. 225 καὶ ἑπ.

περίοδον ἐρεύνης τῆς Θράκης προέρχεται[4] εἰς τὸ ἀνεπιφύλακτον συμπέρασμα «ὅτι ὁ πολιτισμὸς ἦτο λίαν διακεχυμένος ἐν Θράκῃ καὶ εἰς τὰ μέρη τὰ μᾶλλον ἀπομεμακρυσμένα, ἀλλὰ σχεδὸν ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ πεδινὰ» καὶ «ὅτι ὁ πολιτισμὸς οὗτος ἦτο Ἑλληνικὸς καὶ οὐχὶ Ρωμαικός», ὅτι «ἡ γλῶσσα τοῦ τόπου ἦτο Ἑλληνική», ὅτι «καὶ τὰ τιμητικὰ ψηφίσματα ὑπὲρ τῶν Κυβερνητῶν τοῦ τόπου εἰσὶν εἰς τὴν Ἑλληνικήν».

Ἐπὶ τούτοις ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ παραβολικῶς, ὅτι, ὡς ὅταν φύλλον χάρτου ἐπαλειφθῇ δι' ἐλαίου εἰς τὰ ἄκρα, ἐμποτίζεται ἐξ αὐτοῦ βαθμηδὸν τὸ ἐσώτερον, οὕτω καὶ ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς ἐλαιώσας ἀρχικῶς τὰ ἐν τῷ Εὐξείνῳ, Βοσπόρῳ, Προποντίδι, Ἑλλησπόντῳ καὶ Αἰγαίῳ προσάκτια κράσπεδα τῆς Θράκης, ἐπεξετείνετο, σὺν τῷ χρόνῳ, καὶ εἰς τὸ ἐσώτερον τῆς χώρας. Ὅτι δ' ἐξελληνίσθη πρωΐμως καὶ ἐθεωρεῖτο τμῆμα τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀναπόσπαστον ἡ Θράκη, προσεπιμαρτυρεῖ καὶ τὸ γεγονός, ὅτι ὁ Περικλῆς, ἀποφασίσας νὰ συγκαλέσῃ, καθὰ ἀφηγεῖται ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ ὁ Πλούταρχος, «πάντας Ἕλληνας τοὺς ὁπήποτε κατοικοῦντας Εὐρώπης ἢ τῆς Ἀσίας.... εἰς σύλλογον», ἀπέστειλε πρὸς τοῦτο εἴκοσιν ἄνδρας, ἐξ ὧν πέντε εἰς Θράκην[5].

Τὸν τοιοῦτον πολιτισμόν, μαρτύριον περίτρανον τοῦ ἐθνικοῦ τῆς Θράκης χαρακτῆρος, δὲν ἠδυνήθη ν' ἀλλοιώσῃ ἡ ῥωμαϊκὴ κατάκτησις οὐσιωδῶς· δύναταί τις μάλιστα νὰ εἴπῃ, ὅτι μέτρα τινά, κατατείνοντα εἰς τὴν ἀμεσωτέραν πρὸς τὴν Ῥώμην συνάφειαν τῆς Θράκης, συνέβαλλον εἰς τὸν ἐξελληνισμὸν τοῦ ἐσωτέρου, ἀντὶ τοῦ ἐπιδιωκομένου ἐκρωμαϊσμοῦ. Αἱ στρατιωτικαὶ ὁδοὶ τῶν Ῥωμαίων, ἡ Via Egnatia καὶ ἡ ἑτέρα ἐπίσης μεγάλη ὁδὸς ἡ ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως διήκουσα δ' Ἀδριανουπόλεως, Φιλιππουπόλεως, Σαρδικῆς καὶ Σιγγιδόνος, πρὸς τὸ Σέρμιον διακλαδουμένη καὶ πρὸς

4 Dumont—Homolle Melanges σελ. 213 —Ἐξ ἐπιγραφῆς τοῦ τετάρτου ἢ τρίτου π. Χ αἰῶνος Ἑλληνικῆς, εὑρεθείσης εἰς τὸ ἐσώτερον τῆς Θράκης, ἐν τῇ Βεσσαπάρᾳ, (inscript. et monum. figurés σελ. 61) προέρχεται ὁ αὐτὸς ἀρχαιολόγος εἰς τὸ ἀσφαλὲς συμπέρασμα ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα ἀπὸ τῆς ἀπωτέρας ταύτης ἐποχῆς ὡμιλεῖτο καὶ ἐγράφετο εἰς τὸ βάθος τῆς Θράκης. Τοῦτο προσεπιμαρτυρεῖται καὶ ἐξ ἄλλων ἐπιγραφῶν ἀνευρεθεισῶν αὐτόσε καὶ εἰς τὴν ἐνδοτέραν Βερόην καὶ Σαρδικήν (ὅρα ταύτας καὶ κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 115—123).— Περὶ διεισδύσεως Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ γλώσσης ἐν τῇ κεντρῴᾳ Θράκῃ παράβαλ. καὶ Tomaschek σελ. 83

5. Πλουτάρχ. Περικλῆς XVII.

τὸν Δούναβιν, διηυκόλυνον τὴν εἰσχώρησιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ εἰς τὰ μεσογειότερα τῆς χώρας ταύτης, ἀνακοπτομένην πρότερον ἐκ τῆς ἐλλείψεως συγκοινωνίας. Λίθοι, τιθέμενοι κατὰ διαστήματα ἐπὶ τῶν ὁδῶν τούτων πρὸς κατάδειξιν τῶν ἀποστάσεων, ἑλληνικὰς ἔφερον τὰς ἐπιγραφάς· τοιοῦτος μιλιοδείκτης, εὑρεθεὶς πρὸ πεντηκονταετίας περίπου[6] πλησίον τῆς ἀρχαίας Βεσσαπάρας (παρὰ τῷ νῦν Τατάρ—Παζαρτζὶκ) φέρει ἑλληνικὰ γράμματα.

§ 9. *Ἀποικισμοὶ ἐκ Θράκης*

Ἐκτὸς τῶν εἰς τὴν Βοιωτίαν θρυλλουμένων, ὡς προείρηται, εἰσχωρήσεων Θρακίων πληθυσμῶν, ἡ παράδοσις ἀπήχει διείσδυσιν καὶ ἐγκατάστασιν Θρακῶν καὶ ἐν τῇ Ἀττικῇ. «Τὴν μὲν γὰρ Ἀττικὴν οἱ μετὰ Εὔμολπον Θρᾶκες ἔσχον» ἀναγράφει ὁ Στράβων[1], ἐν ἀποσπάσματι δὲ διασωθέντι τοῦ Ἀκεσοδώρου[2], συγγράψαντος περὶ πόλεων, φέρεται «Κατοικῆσαι δὲ τὴν Ἐλευσῖνα ἱστοροῦσι πρῶτον μὲν τοὺς αὐτόχθονας, εἶτα Θρᾷκας τοὺς μετ' Εὐμόλπου παραγενομένους πρὸς βοήθειαν κατὰ τὸν πρὸς Ἐρεχθέα πόλεμον».

Θρᾶκες ἐπίσης ἀναφέρονται διαπεραιωθέντες ἐν τῇ ἀντίπεραν τῆς νοτίας Θρακικῆς ἀκτῆς Σαμοθράκῃ καὶ κατοικήσαντες ἐν αὐτῇ, περὶ ἧς ὁ Ἡρακλείδης ἐν τῷ περὶ πολιτειῶν (Σαμοθράκης fr. XXI) συγγράμματι αὐτοῦ διαλαμβάνει «Ἡ Σαμοθράκη τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἐκαλεῖτο Λευκανία, διὰ τὸ Λευκὴ εἶναι· ὕστερον δέ, Θρακῶν κατασχόντων, Θρακία. Τούτων δ' ἐκλιπόντων ὕστερον ἔτεσιν ἑπτακοσίοις, Σάμιοι κατῴκησαν αὐτήν, ἐκπεσόντες τῆς οἰκείας, καὶ Σαμοθράκην ἐκάλεσαν». Κατ' ἀπόσπασμα ὅμως ἐκ τῆς Σαμοθρακῶν πολιτείας τοῦ Ἀριστοτέλους (fr. 171), μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ σχολιαστοῦ τοῦ Ἀπολλωνίου Ῥοδίου[3], μετωνομάσθη ἡ πρότερον

6) Dumont αὐτ. σελ. 215.—Ἔπιθι καὶ Ἡρ. Βασιάδου Θρακικὸς λόγος σελ. 36'—Εἰς πολλὰ Θρακικὰ νομίσματα τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων ἀναπαρίσταται ὁ Ἑρμῆς οἷος ὁ τοῦ Πραξιτέλους τῆς Ὀλυμπίας, ὁ δ' Ἀπόλλων ὡς Λύκειος ἢ Σαυροκτόνος, ἀλλὰ καὶ εἰς ἀγαλμάτια τῆς Νικοπόλεως παρὰ τὸν Ἴστρον ἀναγνωρίζει τις ὅτι ἐτεχνουργήθησαν κατὰ τὰ ἑλληνικὰ ὑποδείγματα (examplaria graeca).

1. Στράβ. Ζ, 231 καὶ Η, 383.

2. Fragmenta Historicorum Graecorum ὑπὸ K. Müller Τομ. 2 σελ. 464.—Σχολ. Σοφοκλ. Οἰδ 1051

3 Σχολ. Ἀπολλ. Ῥοδίου I, 917.

Λευκωσία ἀπὸ Σάου τοῦ Ἑρμοῦ καὶ Ῥήγνης παιδὸς Σάμος κατὰ παρένθεσιν τοῦ μ. Θρακῶν δὲ οἰκησάντων αὐτὴν ἐκλήθη Σαμοθράκη. Καὶ μετὰ τῆς ἄλλης οὐχὶ μακρὰν νήσου Λήμνου οἱ Θρᾶκες εὑρίσκοντο εἰς ἐπικοινωνίαν καὶ ἐπιγαμίας καὶ ἀμφοτέρωθεν μετῴκουν, ὡς δύναταί τις νὰ εἰκάσῃ καὶ ἐκ τῶν σημειουμένων ἐν σωζομένῳ ἀποσπάσματι Ἀσκληπιάδου τοῦ Τραγηλησίου, ἀναγράφοντος[4], ὅτι ἡ Ἀφροδίτη ὀργισθεῖσα κατὰ τῶν Λημνίων, μὴ ἀποδιδόντων αὐτῇ τὰς συνήθεις θυσίας, «τοῖς μὲν ἀνδράσιν ἵμερόν τινα τῶν Θρακίων ἐμβαλεῖν γυναικῶν, τῶν δὲ ἰδίων ἀμελῆσαι καὶ καθίζεσθαι ἐφ' ἡσυχίας. Διέβαινον οὖν εἰς τὴν Θράκην περιέποντες καὶ συμμιγνύμεναι ταῖς ἐνταῦθα. Ταῖς δὲ γυναιξὶ τῶν Λημνίων ἔκτοπον λύσσαν ἐμπεσεῖν, ὥστε ψηφίσασθαι πάσας ἀνδροκτονεῖν». Θρᾶκες εἶχον κατοικήσει καὶ εἰς τὸν μυχὸν τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου κατ' ἀφήγησιν τοῦ Μαιανδρίου Μιλησίου, μαρτυρουμένην ὑπὸ τοῦ Στράβωνος[5], ὅστις ἐπὶ πλέον ἱστορεῖ[6], ὅτι «φησὶ δ' Ἀριστοτέλης ἐξ Ἄβας τῆς Φωκικῆς Θρᾶκας ὁρμηθέντας ἐποικῆσαι τὴν νῆσον καὶ ἐπονομάσαι Ἄβαντας τοὺς ἔχοντας αὐτήν», τὴν νῆσον Εὔβοιαν δηλονότι, ἥτις ἐντεῦθεν ἐκαλεῖτο καὶ Ἀβαντίς.

Ἡ σημαντικωτέρα ἐν τούτοις καὶ μᾶλλον βεβαία μετακίνησις Θρακίων πληθυσμῶν εἶνε ἡ γενομένη ἐν τῇ Μικρασίᾳ. Οἱ πρῶτοι ἐκ Θράκης ὑπερβάντες τὸν Βόσπορον καὶ Ἑλλήσποντον διαχυθέντες ἐν Μικρασίᾳ φαίνεται ὅτι ἦσαν οἱ Δάρδανες καὶ οἱ Μυσοί, μετέπειτα δὲ οἱ Φρύγες, οἱ Βιθυνοὶ καὶ ἄλλοι[7]. Οἱ ἐν ταύτῃ ἐγκαταστάντες ὀνομάζονται Ἀσιανοὶ Θρᾶκες· διὸ καὶ ὁ Εὐστάθιος[8], ἐπικαλούμενος καὶ τὸν Ἀρριανὸν σημειοῖ «Θρᾶκες οὐ μόνον Εὐρωπαῖοι, ἀλλὰ καὶ Ἀσιανοί, κατὰ τὴν Ἀρριανοῦ ἱστορίαν, λέγοντος, ὥσπερ Φρύγας καὶ Μυσούς, οὕτω δὴ καὶ Θρᾷκας ἐξ Εὐρώπης διαβῆναι εἰς Ἀσίαν μετὰ Πατάρου τινὸς ἡγεμόνος, ὅτε οἱ Κιμμέριοι

4. Ἀσκληπιάδου Τραγκλησ. fr. 13.— Σχολ. Ven. Hom. II, n, 467. (Ἀποστολ. XI, 98).

5. Μαιανδρίου Μιλησίου fr. 9.—Στραβ XII, 553 «Μαιάνδριος γοῦν ἐκ τῶν Λευκοσύρων φησὶ τοὺς Ἐνετοὺς ὁρμηθέντας, συμμαχῆσαι τοῖς Τρωσὶν· ἐκεῖθεν δὲ μετὰ τῶν Θρακῶν ἀπᾶραι καὶ οἰκῆσαι περὶ τὸν τοῦ Ἀδρία μυχόν».

6. Στραβ. X, 445.

7. G. Radet La Lydie et le monde Grec σ. 51.

8. Εὐσταθ. εἰς Διονυσ. 140.—Ἀρριαν. Ἀνάβ. Ἀλεξάν. Α, κθ, 5.—Ἡροδ. Γ, 90 «...καὶ Θρηίκων τῶν ἐν τῇ Ἀσίῃ».

τὴν Ἀσίαν κατέτρεχον, οὓς ἐκβαλλόντες ἐκ Βιθυνίας οἱ Θρᾷκες ᾤκησαν αὐτοί· καὶ τάχα ἐκ τῶν τοιούτων Θρακῶν παλαιωθέντων καὶ τὸ νῦν λεγόμενον Θρακήσιον τὴν κλῆσιν ἔλαβε».

Ἐξηγκριβωμένον ἤδη εἶνε ὅτι Θρακικοὶ πληθυσμοὶ μετὰ τὰ Τρωϊκὰ μετηνάστευσαν εἰς τὸ βορειοδυτικὸν τμῆμα τῆς μικρασιατικῆς χερσονήσου εἰς τὴν χώραν τὴν ἀποκληθεῖσαν Βιθυνίαν ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ ἐγκαταστασθέντων Θυνῶν ἢ Βιθυνῶν, ἀνηκόντων εἰς τὸ ὁμώνυμον ἐν Θράκῃ γένος, ὁπόθεν ἐν τοῖς ἀπωτάτοις χρόνοις ἀφωρμήθησαν[9]. Τὴν ἐν τῇ Ἀσίᾳ Θράκην, ὡς τὴν ἀποκαλεῖ, ὁ Ξενοφῶν ἐν τῇ Κύρου ἀναβάσει καθορίζει ἐναρχομένην ἀπὸ τοῦ στομίου τοῦ Εὐξείνου Πόντου μέχρις Ἡρακλείας ἐπὶ δεξιᾷ τοῦ εἰσπλέοντος εἰς τὸν Πόντον[10]. Τοὺς ἐν τῇ μικρασίᾳ Θρᾶκες τούτους, ὡς καὶ τοὺς Δάρδανας καὶ Τυρρηνούς, ὁ Κούρτιος ὀνομάζει ἀνατολικοὺς Ἕλληνας[11]. Ἐπὶ τοῦ ἄκρου τῆς χώρας ταύτης Βιθυνίας πρὸς τὸν Θρακικὸν Βόσπορον εἰς τὸ στόμιον τοῦ Εὐξείνου Πόντου ἔκειτο, ὡς ἀναφέρει ὁ Ἀρριανὸς[12] χωρίον λεγόμενον Ἱερόν, ἀπέχον ἀπὸ τοῦ Βυζαντίου ἑκατὸν εἴκοσι σταδίους, ἐν τῷ ὁποίῳ ἦτο ὁ ὀνομαστὸς ναὸς τοῦ Οὐρίου Διός.—Ἡ Βιθυνία ἢ Βιθυνὶς ἐπὶ Κροίσου εἶχε περιέλθει εἰς τὸ Λυδικὸν κράτος καὶ μετὰ τὴν κατάλυσιν αὐτοῦ εἰς τὸ Περσικόν, ἔχουσα πρωτεύουσαν τότε τὸ Δασκύλιον. Βραδύτερον ὅμως, ὅτε ἤρχισε νὰ παρακμάζῃ τὸ Περσικὸν κράτος, ἀνέκτησε τὴν ἀνεξαρτησίαν αὐτῆς, ἔχουσα ἰδίους ἡγεμόνας, ὧν ἐπιφανέστερος ὁ κτίσας τὴν ὁμώνυμον πόλιν Νικομήδης ὁ Α΄, υἱὸς τοῦ Ζιποίτου «ὃς τῆς Θυνιακῆς ἐπῆρχε Θράκης» κατ' ἀπόσπασμα τοῦ Μέμνονος[13]. Ὑπὸ τούτων ἐκτὸς τῆς Νικομηδείας, τῆς πατρίδος τοῦ Ἀρριανοῦ, ἱδρύθη ἡ Προῦσα καὶ πολλαὶ ἄλλαι Ἑλληνικαὶ πόλεις. Ἐν τῇ Βιθυνίᾳ σημαντικὴ πόλις ἦτο καὶ ἡ ἐν τῷ μυχῷ τοῦ ὁμωνύμου κόλπου ἀρχαιο-

9. Ἡροδ. Α, 28.— Στράβ. ΙΒ, 541 «οἱ μὲν οὖν Βιθυνοί, διότι πρότερον Μυσοὶ ὄντες μετωνομάσθησαν οὕτω ἀπὸ τῶν Θρακῶν τῶν ἐποικησάντων, Βιθυνῶν τε καὶ Θυνῶν, ὁμολογεῖται παρὰ τῶν πλείστων...»—Θουκυδ Δ, 75.— Le Bas Asie Mineur σ. 25.

10. Ξενοφ. Κύρ. Ἀνάβ. VI, Δ, Ι...«ἐν τῇ Θράκῃ τῇ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἀρξαμένη δὲ ἡ Θράκη αὕτη ἐστὶν ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ Πόντου μέχρις Ἡρακλείας ἐπὶ δεξιᾷ εἰς τὸν Πόντον εἰσπλέοντι».

11. Κουρτίου Ἑλλ. Ἱστορία μετάφρ. Λάμπρου τόμ. Ι. σ. 56.—Ὅρα καὶ Ξενοφ. Ἑλλην. Γ, 2, 1 «εἰς Βιθυνίδα Θράκην».

12. Ἀρριαν. Περ. Εὐξ. Πόντου 12, 1—2.

13. Φωτίου Βιβλ. Ἔκθ. Bekker σ. 227.

τάτη πόλις Κῖος, ἥτις κατὰ τὰς παραδόσεις ἱδρύθη ὑπὸ τοῦ Πολυφήμου, ἑνὸς ἐκ τῶν Ἀργοναυτῶν, ὡς καὶ ἡ ἐν τῇ βορείῳ αὐτῆς ἀκτῇ Ἡράκλεια, ἥτις πρὸς διάκρισιν τῆς ἑτέρας ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Θράκῃ ὀνομάζεται Ἡράκλεια ἡ ἐν τῷ Πόντῳ καὶ συνηθέστερον ἤδη Ποντογράκλεια.

Καὶ ἡ περὶ τῶν Φρυγῶν, ὡς ἀποίκων τῶν Θρακῶν, βεβαίωσις τοῦ Στράβωνος[14], καὶ αἱ παλαιότεραι σύμφωνοι μαρτυρίαι[15] προσεπικυροῦνται ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἐν Φρυγίᾳ ἐρευνῶν, καὶ περὶ τῶν ἐν Μικρασίᾳ Τράλλεων (Αϊδίνι), κατὰ τὰ ἱστορούμενα ὑπὸ τοῦ Στράβωνος[16], «Κτίσμα δὲ φασὶν εἶνε τὰς Τράλλεις Ἀργείων καί τινων Θρακῶν, ἀφ' ὧν τοὔνομα».—Καὶ κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους ὠνομάζετο εὐρεῖα περιφέρεια, ἀντιστοιχοῦσα εἰς τὸν νομὸν Σμύρνης περίπου, Θρακήσιον θέμα ἐκ τῶν μετοικησάντων Θρακῶν[17]. Ἐκ τῶν προεκτεθέντων ἐνδείκνυται ὅτι οὐ μόνον μετὰ τῆς κοινῆς μητρός, ἀλλὰ καὶ μετ' ἀλλήλων στενὴν εἶχον τὴν συγγένειαν καὶ συνάφειαν αἱ πατρίδες τοῦ Ὁμήρου καὶ Ὀρφέως, ὡς ὁμογάλακτοι τῆς Ἑλλάδος θυγατέρες[18].

§ 10. *Σημαντικοὶ ἐκ Θράκης ἄνδρες*

Ἐν τῇ ἐρεύνῃ τῶν καθ' ἑκάστην Θρακικῶν πόλεων σημειοῦνται αἱ γενέτειραι ἐπιφανῶν ἀνδρῶν. Ἁπάντων τούτων προτακτέος ὁ περίφημος φιλόσοφος Δημόκριτος, ὁ τὰ πάντα καταγελῶν καὶ Γελασῖνος τούτου ἕνεκεν ἐπικαλούμενος, ἐξ Ἀβδήρων, ἀκμάσας περὶ τὰ 440—357 π.χ. καὶ δεχόμενος, ὡς γνωστόν, σκοπὸν τοῦ βίου τὴν εὐθυμίαν καὶ ψυχικὴν ἀταραξίαν καὶ ἠθικὴν γαλήνην, ὡς δ' ἐκτήθησιν ὁ Αἰλιανὸς[1] «οἱ Ἀβδηρῖται ἐκάλουν τὸν Δημόκριτον Φιλοσοφίαν, τὸν δὲ Πρωταγόραν Λόγον· κατεγέλα δὲ πάντων ὁ Δημόκριτος καὶ ἔλεγεν αὐτοὺς μαίνεσθαι· ὅθεν καὶ Γελαστῖνον αὐτὸν ἐκάλουν οἱ πολῖται». Μὴ κατανοούμενον ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν του τὸ φιλοσοφικὸν αὐτοῦ σύστημα, ὑπελήφθη ὡς ἀπότοκον φρενοπαθείας, πρὸς θεραπείαν τῆς ὁποίας μετεκαλέσαντο ἐκ Κῶ τὸν Ἱπποκράτην[2]. Ἐξ Ἀβδήρου ἦτο καὶ ὁ εὐφυέστατος σοφιστής, ὁ καὶ ἐν Ἀθήναις διδάξας Πρωταγόρας (485—415 π.Χ.), τοῦ ὁποίου ἀξίωμα ἦτο «πάντων χρημάτων μέτρον ἄνθρωπος», γνωστὸς καὶ ἐκ τοῦ ἐξ αὐτοῦ σχόντος τὴν ἐπίκλησιν ἔργου τοῦ Πλάτωνος, παρ' οὗ καὶ ἀλλαχοῦ μνημονεύεται[3]. Ἐντεῦθεν ἦτο καὶ ὁ φιλόσοφος καὶ ἱστορικὸς Ἑκαταῖος, ὁ συνοδεύσας τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον εἰς Ἀσίαν, ὃν διακριτέον τοῦ ταὐτωνύμου ἱστοριογράφου Μιλησίου. Ἀποκαλεῖται καὶ Τήϊος ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ Εὐπόλιδος, ἀλλὰ τοῦτο ἐξηγεῖται ἐκ τοῦ λόγου ὅτι Τήϊοι ἀπῴκησαν τ' Ἄβδηρα. Ἐξ αὐτῶν ὡσαύτως ἦτο καὶ ὁ Ἀνάξαρχος, ὀπαδὸς τῆς φιλοσοφίας τοῦ συμπολίτου αὐτοῦ Δημοκρίτου, κατ' ἐφαρμογὴν τῶν διδαγμάτων τοῦ ὁποίου ἐπεζήτει ἐν τῇ ἠρεμίᾳ καὶ ἀπαθείᾳ τῆς ψυχῆς, παραμενούσης ἀδιαταράκτου, τὴν εὐδαιμονίαν, διὸ καὶ Εὐδαιμονικὸς ἐπωνομάσθη. Τοῦτον ἀναφέρει ὁ Πλούταρχος[4] ὡς εἰπόντα πρὸς Ἀλέξανδρον τὸν Μέγαν τὰ ἀξιομνημόνευτα «οὐκ οἶσθα ὅτι τὴν Δίκην ἔχει πάρεδρον ὁ Ζεὺς καὶ τὴν Θέμιν, ἵνα πᾶν τὸ πραχθὲν ὑπὸ τοῦ κρατοῦντος θεμιτὸν ᾖ καὶ δίκαιον». Ἐξ Ἀβδήρων ἦτο καὶ ὁ μηχανικὸς Διοκλείδης, ὁ ἐφευρὼν ἑλέπολιν καλουμένην μηχανὴν καὶ κατασκευάσας τοιαύτην διὰ Δημήτριον τὸν Πολιορκητήν[5], ὡς καὶ Νυμφόδωρος ὁ Πύθων, μεσολαβήσει τοῦ ὁποίου, γενομένου προξένου τῶν Ἀθηναίων, ἐπετεύχθη ἡ συμμαχία τούτων μετὰ τοῦ ἐπ' ἀδελφῇ γαμβροῦ του Σιτάλ-

14. Στράβ. X, 471 «...ὥσπερ αὐτοὶ οἱ Φρῦγες Θρακῶν ἄποικοί εἰσιν, οὕτω καὶ τὰ ἱερὰ ἐκεῖθεν μετηνέχθαι», καὶ VII, 295, XII, 572, «τῶν δὲ Φρυγῶν ἐκ τῆς Θράκης περαιωθέντων».—Στραβ. XII, 541—542.

15. Ἡροδ. II, 2.—H. G. Wells Διάγραμμα Παγκοσμίου Ἱστορ. Κεφ. XXI.

16. Στράβ. Ιδ, 649.

17. Κωνσταν Πορφυρ. Περὶ θεμάτων I, 3.—Παυσαν. Z, 5, 8.

18. Πρβ. καὶ Pastoret Histoire de la Legisl. Τόμ. IX, σ. 248.—M. Vivier de saint Martin Description historique et géographique de l' Asie Mineur (1852) Τομ. A, σελ. 165.

1. Αἰλιαν. Ποικ. Ἱστορ. Δ, 20.—

2. Ἐπιστ. Ἱπποκράτους.—Μεταξὺ τῶν ἀποδιδομένων εἰς τὸν μέγαν τῆς ἀρχαιότ. ἰατρὸν ἐπιστολῶν—ἀμφισβητουμένης υἱότητος—ὑπάρχει καὶ μία περιγράφουσα μετὰ περισσῆς χάριτος τὴν μετάκλησιν καὶ ἰατρικὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Ἱπποκράτους, ὅστις μετ' αὐτὴν εἰς τὰς ἱκεσίας τῶν Ἀβδηριτῶν, ὅπως σώσῃ τὸν πάσχοντα, ἀπήντησεν εὐχαριστῶν ὅτι ἐγένοντο ἀφορμὴ νὰ γνωρίσῃ τὸν μέγιστον τῶν φιλοσόφων.

3. Πλάτ. Θεαίτ. 152 καὶ Φαῖδρ. 267.—Φιλοστράτου Βίοι σοφιστ. A, κ. «Πρωταγόρας δ' ὁ Ἀβδηρίτης σοφιστὴς μὲν καὶ Δημοκρίτου ἀκροατὴς οἶκοι ἐγένετο».—Τὸ 416 ἐξεδιώχθη ἐξ Ἀθηνῶν.

4. Πλουτάρχ. Ἀλέξανδ ΝΒ.

5. Πλουτάρχ. περὶ ποταμ. XXII, 2 «Διοκλείδης μὲν ὁ Ἀβδηρίτης θαυμαζέτω ἐπὶ τῇ πρὸς τὴν Ῥοδίων πόλιν ὑπὸ Δημητρίου προσαχθείσῃ τοῖς τείχεσιν ἑλεπόλει».—Ἀθην. E, 206.

κους τοῦ Τήρεω, βασιλέως τῶν Θρακῶν[6], ὡς καὶ ὁ Βίων, ἀναφερόμενος μεταξὺ τῶν ἐπὶ παιδείᾳ διακριθέντων ὑπὸ τοῦ Ἡσυχίου[7], ὡς καὶ ὁ Λεύκιππος ὁ μετὰ τοῦ Δημοκρίτου ἀναπτύξας τὴν ἐν ταῖς φυσικαῖς ἐπιστήμαις ἀτομικὴν θεωρίαν, ὡς καὶ ὁ Διοσκουρίδης, ἐπαινούμενος εἰς ψήφισμα εὑρισκόμενον ἐν τῷ μουσείῳ Ἀκροπόλεως[8].

Ἄλλοι ἐξ ἄλλων Θρακικῶν πόλεων σημαντικοὶ ἄνδρες εἰσιν ὁ ἐκ Σηλυμβρίας ἰατρὸς καὶ παιδοτρίβης Ἡρόδικος, περὶ τὸν πέμπτον π.Χ. αἰῶνα ζήσας, ὁ Εὐμένης ὁ Καρδιανός, οὗ τὸν βίον περιέγραψεν ὁ Πλούταρχος, οἱ ἐξ Ὀδυσσοῦ ἱστοριογράφος Ἡρακλείδης καὶ ὁ συγγράψας ἱστορίαν τῆς πόλεως ταύτης Δημήτριος, οἱ ἐξ Αἴνου Πύθων καὶ Ἡρακλείδης οἱ μαθητεύσαντες παρὰ τῇ Ἀκαδημίᾳ τοῦ Πλάτωνος, ὁ περίφημος γλύπτης Παιώνιος ἐκ Μένδης (οὐχὶ τῆς ἐν Παλλήνῃ τῆς Χαλκιδικῆς), ὁ ἀρχαῖος ἱστορικὸς Δημήτριος ὁ Καλλατιανός, ὡς καὶ ὁ ἐλεγειακὸς ποιητὴς Φαίδιμος ὁ Βισανθηνός.

Πλείστους σημαίνοντας ἄνδρας ἀνέδειξεν ἡ κεφαλὴ τῆς Θράκης, τὸ περίκλειτον Βυζάντιον, ἐν τῇ ἀρχαιότητι, ἐκτὸς τῶν πολυαρίθμων ἄλλων, οἵτινες ἐμφανίζονται κατὰ τὴν Βυζαντινὴν περίοδον, ἥτις ἐκφεύγει τῆς μελέτης ἡμῶν, διερευνώντων τὴν προβυζαντινὴν Θράκην. Ἐκτὸς τοῦ κτήτορος αὐτοῦ Βύζαντος, ρέκτου καὶ δικαιοτάτου ἀνδρός, καὶ τοῦ διαδεχθέντος τοῦτον Δεινία σημειωτέον τὸν Ἀρίστωνα, τὸν Τιμάσιον, τὸν Καλλιάδην, τὸν Θρασύβουλον, τὸν Βοσπόριχον, τὸν Ἀθήναιον, τὸν Κώθωνα τοῦ Καλλιγείτονας καὶ ἄλλους διαπρέψαντας ὡς στρατηγοὺς ἢ ἄρχοντας. Ἀλλὰ καὶ πολλοὺς λογίους σημαντικοὺς ἔσχε τὸ Βυζάντιον. Ἐντεῦθεν ἦτο ὁ ἀρχαῖος ῥήτωρ καὶ σοφιστὴς Θεόδωρος, ὁ ἀποκαλούμενος ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος[9], «λογοδαίδαλος Βυζάντιος», ὡς καὶ ὁ κατὰ τὸν τρίτον π.Χ. αἰῶνα ζήσας μηχανικὸς Φίλων, σύγχρονος τοῦ Κτησιβίου, ὁ περὶ πολιορκητικῶν μηχανῶν συγγράψας, ὡσαύτως ὁ σοφιστὴς Μάρκος καταγόμενος ἐκ τοῦ ἀρχαιοτάτου γένους τοῦ Βύζαντος[10], ὁ συγγραφεὺς τῆς πρώτης Ἑλληνικῆς γραμματικῆς πολυμαθὴς Διονύσιος ὁ Θράξ, ὅστις κατὰ τὸν σχολιαστὴν[11] «τὸ μὲν γένος ἦν Βυζάντιος, ἐκαλεῖτο δὲ Θράξ, τῷ μείζονι κοσμούμενος τῆς χώρας ὀνόματι». Πρὸς δὲ ἡ ποιήτρια Μοιρώ ἢ Μυρώ, ζήσασα κατὰ τὸ τέλος τοῦ τετάρτου αἰῶνος π.Χ., πιθανότατα, στίχους τῆς ὁποίας ἐκ τοῦ ποιήματος «Μνημοσύνη» εὑρίσκομεν διασωθέντας παρ' Ἀθηναίου, ὡς καὶ ὁ Κλήμης, περὶ οὗ ὁ Φιλόστρατος[12] ἀναγράφει «Κλήμης, γὰρ ὁ Βυζάντιος τραγωδίας ὑποκριτὴς ἦν μὲν οἷος οὔπω τις τὴν τέχνην».

Ἐκ Θράκης, λέγουσιν ὅτι ἦτο καὶ ὁ Μουσαῖος[13] καὶ ὁ Μάγδιος ἢ Μάγδης, περὶ οὗ ὁ Δοῦρις ἐν τῷ περὶ τραγωδίας ἔργῳ αὐτοῦ διαλαμβάνει κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ Ἀθηναίου[14], ὅτι ὠνομάσθη ἡ μάγαδις «ἀπὸ Μάγδιος Θρακὸς γένος». Ὁ αὐτὸς Δοῦρις ἐν τεμαχίῳ μνημονευομένῳ ὑπὸ τοῦ Διογένους τοῦ Λαερτίου[15] ἀναφέρει ὡς Θρᾶκα τὸν πατέρα τοῦ γνωστοῦ σοφοῦ Πιττακοῦ τοῦ Μιτυληναίου. Θρᾳξ τὸ γένος ἦτο καὶ ὁ ἀρχαῖος τραγῳδὸς Μέλητος, ὁ διαλαμβανόμενος ἐν τοῖς Βατράχοις Ἀριστοφάνους καὶ ἀποκαλούμενος «τραγῳδίας φαῦλος ποιητής»[16], καὶ ὁ Αἴσωπος κατ' ἀπόσπασμα Ἡρακλείδου ἐκ τῆς πολιτείας Σαμίων[17], ἐκ Μεσημβρίας κατὰ τὸν Εὐγείτονα, καίτοι ἄλλοι λέγουσιν αὐτὸν Σάμιον ἢ Φρύγα. Θρᾶκες δὲ ἦσαν οἱ, περὶ ὧν εἴρηται ἀνωτέρω ἀρχαιότατοι ἀοιδοὶ Θάμυρις[18] καὶ Ὀρφεύς. Ἐκ Θράκης ἦτο καὶ ὁ Σπάρτακος, ὅστις διαφυγὼν ἐκ Καπύης, ὅπου ἐκρατεῖτο ἠγήθη τῶν ἐξεγερθεισῶν κατὰ τῶν Ῥωμαίων ἐργατικῶν τάξεων κατὰ τὸ 71 π.Χ. καὶ ἔπε-

6. Θουκυδ. Β, 19.

7. Ἡσυχ. Μιλησ. Περὶ τῶν ἐν παιδείᾳ διαλαμψάντων Β, 12 «Βίων ἄλλος Ἀβδηρίτης ἔγραψεν εἶναί τινας οἰκήσεις, ἔνθα γίνεσθαι ἓξ μηνῶν τὴν νύκτα καὶ ἓξ τὴν ἡμέραν».

8. Diu. Syl.[3] Δ 207.—Ἐξ Ἀβδήρων ὡρμᾶτο καὶ ὁ ποιητὴς Νικαίνετος.

9. Πλάτων. Φαῖδρ. 31... «βέλτιστον λογοδαίδαλον Βυζάντιον ἄνδρα».

10. Φιλοστρ. Βίων σοφισ. Α, 24 «Μάρκῳ τοίνυν ἦν ἀναφορὰ τοῦ γένους εἰς τὸν ἀρχαῖον Βύζαντα.»

11. Ἑλλην. Βιβλιοθ. Φαβρικίου Τομ. 6 σελ. 310.

12. Φιλοστρ. αὐτ. Β, 27.

13. Ἀρποκρ.: «Μουσαῖος...περὶ μὲν Μουσαίου Ἀριστόξενος ἐν τοῖς Πραξιδαμαντίοις φησὶν ὅτι οἱ μὲν ἐκ Θράκης εἰρήκασι τὸν ἄνδρα εἶναι, οἱ δὲ αὐτόχθονα ἐξ Ἐλευσῖνος».—Στράβ. I, 471.—

14. Ἀθην. Δειπν. XIV, 636.—Ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ἀθηναίου (IB, 74) ἀναφέρεται καὶ ὁ Βυζάντιος ῥήτωρ Πύθων.

15. Διογέν. Λαέρτ. 1, 74.—Σουΐδας λ. «Πιττακὸς υἱὸς Καΐκου ἢ Ὀρραδίου Θρακός, μητρὸς Λεσβίας».

16. Ἀριστοφ. fr 268—Σχολ. εἰς Πλάτ. ἀπολογίαν ἔκδ. Bekker σ 330.

17. Ἡρακλείδου περὶ Πολιτ. (Σαμίων) fr. χ. «Αἴσωπος δὲ ὁ λογοποιὸς ηὐδοκίμει τότε· ἦν δὲ Θρᾳξ τὸ γένος».

18. Εὐρυπ. Ῥῆσος στ. 924—926:

> Μοῦσαι μεγίστην εἰς ἔριν μελῳδίας
> κλεινῷ σοφιστῇ Θρῃκί, κατύφλωσαν
> Θάμυριν, ὃς ἡμῶν πόλλ' ἐδίνασε τέχνῃ

σεν ἐν τῇ μάχῃ τῆς Ἀπουλίας. Περὶ τούτου ἐκτίθησιν ὁ Πλούταρχος ἐν βίῳ Κράσσου (VIII) ὅτι «Σπάρτακος, ἀνὴρ Θρᾷξ, νομαδικοῦ γένους, οὐ μόνον φρόνημα μέγα καὶ ῥώμην ἔχων, ἀλλὰ καὶ συνέσει καὶ πραότητι τῆς τύχης ἀμείνων καὶ τοῦ γένους ἑλληνικώτερος», ὁ δὲ Ἀππιανὸς[19] περὶ τοῦ ἰδίου γράφει ὅτι ἦτο αἰχμάλωτος ἀργυρώνητος τῶν Ῥωμαίων καὶ «ἐν τοῖς μονομάχοις ὤν, ἔπεισεν αὐτῶν ἐς ἑβδομήκοντα ἄνδρας μάλιστα κινδυνεῦσαι περὶ ἐλευθερίας μᾶλλον ἢ θέας ἐπιδείξεως». Ἐκ Μαρωνείας τῆς Θράκης ἦτο καὶ ἡ φιλόσοφος καὶ συγγραφεὺς Ἱππαρχία, ἡ ἀδελφὴ τοῦ Μητροκλέους, ὡς καὶ ὁ σκωπτικὸς ποιητὴς Σωτάδης, περὶ ὧν διαλαμβάνομεν καὶ κατωτέρω (σελ. 60). Ὀνομαστὸς λόγιος ἦτο καὶ Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος ἐπὶ Πτολεμαίων ἐν Ἀλεξανδρείᾳ διατρίβων καὶ ἐν τῇ ἐκεῖ μεγάλῃ βιβλιοθήκῃ ἐφορεύσας, ὡς καὶ ὁ ποιητὴς Μένανδρος, Βυζάντιος ὁμοίως, μαθητὴς πιθανῶς τοῦ Ἐρατοσθένους. Ὡς Θρᾷκα τὸ γένος ἀναφέρουσι καὶ τὸν Κύκνον, πατέρα τοῦ Τέννου, οἰκιστοῦ τῆς Τενέδου[20].

19. Ἀππιαν. Ῥωμαϊκ. Ἐμφυλ. Α, 116.
20. Στράβ. ΙΓ, 604.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΘΡΑΚΙΑΙ ΠΟΛΕΙΣ

§ 11. *Πόλεις μεταξὺ Νέστου καὶ Ἔβρου*

ΑΒΔΗΡΑ. Ἐπὶ τῆς νοτίου παραλίας τῆς Θράκης, πλησίον καὶ πρὸς ἀνατολὰς τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νέστου, ἔκειντο τὰ Ἄβδηρα, ὧν ἡ θέσις κατὰ τρόπον ἀναμφίβολον προσδιωρίσθη κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας πλησίον τῆς Μπαλούστρας πρὸς δυσμὰς τοῦ κολπίσκου τῆς Βιστωνίδος (Πόρτο-Λάγο) λίμνης, ἔνθα ἦτο τὸ Βυζαντινὸν Πολύστηλον[1]. Περὶ τοῦ πρώτου οἰκιστοῦ δὲν συμπίπτουσιν αἱ ἱστορικαὶ πληροφορίαι. Παρὰ τοῦ Στράβωνος[2] ἀναφέρεται «Ἄβδηρα πόλις ἐπώνυμος Ἀβδήρου, ὃν οἱ τοῦ Διομήδους ἵπποι ἔφαγον». Πρὸς τιμὴν δὲ τοῦ Ἀβδήρου, ἑταίρου τοῦ Ἡρακλέους ἐκτίσθησαν ὑπὸ τοῦ τελευταίου κατὰ τὸν Ἀπολλόδωρον[3] ἱστοροῦντα... «τῶν δὲ Βιστόνων σὺν ὅπλοις ἐπιβοηθούντων, τοὺς μὲν ἵππους παρέδωκεν Ἀβδήρῳ φυλάσσειν· οὗτος δὲ ἦν Ἑρμοῦ παῖς, Λωκρὸς ἐξ Ὀποῦντος, Ἡρακλέους ἐρώμενος, ὃν οἱ ἵπποι διέφθειραν ἐπισπασάμενοι· πρὸς δὲ τοὺς Βίστωνας διαγωνισάμενος καὶ Διομήδην ἀποκτείνας τοὺς λοιποὺς ἠνάγκαζε φεύγειν, καὶ κτίσας πόλιν Ἄβδηρον παρὰ τὸν τάφον τοῦ διαφθαρέντος Ἀβδήρου, τοὺς ἵππους κομίσας Εὐρυσθεῖ ἔδωκεν». Σύμφωνος πρὸς τὴν ἀφήγησιν ταύτην καὶ ἡ μαρτυρία τοῦ Ἑλλανίκου, διασωθεῖσα ὑπὸ Στεφάνου Βυζαντίου καὶ τοῦ Φιλοστράτου[4]. Ὁ δὲ Πομπώνιος Μέλας γράφει[5] ὅτι τὴν

1. Β. C. H, 37 (1913) σ. 117.—Μπαλοῦστρα=Πολλοὶ στῆλοι.
2. Στράβ. Ζ, 331.—Ὠνομάζοντο Λάμπος, Δεῖνος, Ξάνθος καὶ Ποδάργης οἱ ἵπποι.
3. Ἀπολλοδ. Βιβλ. Β, 5, 8.
4. Φιλοστράτ. Εἰκόν. 11, 25 «πόλιν δὲ τῷ Ἀβδήρῳ ἀνίστησιν [ὁ Ἡρακλῆς] ἣν ἀπ' αὐτοῦ καλουμένην καὶ ἀγὼν τῷ Ἀβδήρῳ κεῖσεται».
5. Pomp. Mel. B, II, 8... «Diomedis... et urbs, quam soror eius suo nomine nominavit Abdera».

ὀνομασίαν ἔσχεν ἐξ ὁμωνύμου ἀδελφῆς τοῦ Διομήδους, βασιλέως τῶν Βιστόνων, ὁ δὲ Ἡρόδοτος[6] ἐκτίθησιν ὅτι ὁ Τιμήσιος ἐκβληθεὶς ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων αὐτοῦ ἐκ Κλαζομενῶν κατὰ τὸ 656 π.χ. ὤκισεν, ἡγούμενος συμπολιτῶν αὐτοῦ Κλαζομενίων, τ' Ἄβδηρα, ἄτινα, καταστραφέντα ἐν τῷ μεταξὺ ὑπὸ ὁμόρων Θρακῶν, ἐπανιδρύθησαν ἀκολούθως τῷ 543 πιθανῶς π.χ. ὑπὸ ἀποίκων Ἑλλήνων ἐκ τῆς ἐν Ἰωνίᾳ πόλεως Τέω, μὴ ἀνεχομένων τὴν δούλωσιν τῶν Περσῶν, οἱ ὁποῖοι ἐκπατρισθέντες ἐντεῦθεν ἐγκατεστάθησαν εἰς Ἄβδηρα κατὰ Στράβωνα[7] ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Ἀνακρέοντος. Τὰς ἀφηγήσεις ταύτας ἐναρμονίζουν πρὸς ἀλλήλας οἱ ἑξῆς στίχοι τοῦ γεωγράφου Σκύμνου Χίου[8] :

> Τῶν δ' ἐπὶ θαλάττῃ κειμένων ἔστι πόλις
> Ἄβδηρα, ἀπ' Ἀβδήρου μὲν ὠνομασμένη
> τοῦ καὶ κτίσαντος πρότερον αὐτήν, ὃς δοκεῖ
> ὑπὸ τῶν Διομήδους ὕστερον ξενοκτόνων
> ἵππων φθαρῆναι· Τήιοι δὲ τὴν πόλιν
> συνῴκισαν φυγόντες ὑπὸ τὰ Περσικά.

Ὡς «κτίσμα Τηΐων» μνημονεύονται τ' Ἄβδηρα καὶ ἀλλαχοῦ καὶ ἐκ τούτου ἐξηγεῖται, ὅτι Τήιοι ἀποκαλοῦνται ἔνιοι τῶν ἐν Ἀβδήροις γεννηθέντων ἐπιφανῶν ἀνδρῶν.

Τ' Ἄβδηρα ὑπετάγησαν εἰς τοὺς Πέρσας, προελαύνοντας κατὰ τῶν Ἑλλήνων διὰ Θράκης ὑπὸ τὸν Ξέρξην, παρ' οὗ ὑποχωροῦντος μετὰ τὴν ἧτταν αὐτοῦ δῶρα ἔλαβον πλούσια κατὰ τὰς βεβαιώσεις τοῦ Ἡροδότου (Η, 120). Ἀκόλουθως ὑπήχθησαν εἰς τὴν κυριαρχίαν τῶν Ἀθηνῶν καὶ, ὡς διαλαμβάνει ὁ Διόδωρος[9], ὁ Θρασύβουλος ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς «πλεύσας εἰς Ἄβδηρα προσηγάγετο πόλιν ἐν τοῖς δυνατωτάτοις οὖσαν τότε τῶν ἐπὶ Θράκῃ.» Εἰς πίνακα περιέχοντα τὰς συμμαχίδας κατὰ θάλασσαν πόλεις ἀναφέρονται καὶ τ'

6. Ἡροδ. Α, 168 ...«Τήιοι... οἴχοντο πλέοντες ἐπὶ τῆς Θρηίκης καὶ ἐνθαῦτα ἔκτισαν πόλιν Ἄβδηρα, τὴν πρότερος ταύτην Κλαζομένιος Τιμήσιος κτίσας».

7. Στράβ. ΙΔ, 644 «Ἐνθένδ' ἐστὶν Ἀνακρέων, ὁ μελοποιός, ἐφ' οὗ Τήϊοι τὴν πόλιν ἐκλιπόντες, εἰς Ἄβδημα ἀπῴκησαν, Θρακίαν πόλιν, οὗ φέροντες τὴν τῶν Περσῶν ὕβριν· ἀφ' οὗ καὶ τοῦτ' εἴρηται·

Ἄβδηρα, καλὴ Τηΐων ἀποικία.

8. Σκύμ. Χίου Περιήγ. στ. 667—672.

9. Διοδ. XIII, 72,2.

Ἄβδηρα, ἀποτελοῦντα ἀπὸ τοῦ 418 π.χ. μέρος τῆς συμμαχίας τῶν Ἀθηναίων[10], οἵτινες βραδύτερον (τῷ 376) πέμψαντες τὸν στρατηγὸν αὐτῶν Χαβρίαν εἰς Θράκην ἀπηλευθέρωσαν τὴν πόλιν ταύτην ἐκ τῶν ἐπελθόντων βαρβάρων[11]. Οἱ καταβαλλόμενοι ὑπὸ τῶν Ἀβδηριτῶν τοῖς συμμάχοις Ἀθηναίοις φόροι ἐτησίως ἀνήρχοντο εἰς δεκαπέντε τάλαντα, ὅσον ποσὸν δηλαδὴ ἐξέτιε καὶ τὸ Βυζάντιον· τοῦθ' ὅπερ μαρτυρεῖ τὴν σημαντικότητα καὶ οἰκονομικὴν ἀκμὴν τῶν Ἀβδήρων κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην.

Κατὰ τὸ 363 π.χ. προσεχώρησαν τ' Ἄβδηρα εἰς τὴν τῶν Μακεδόνων συμμαχίαν μετὰ προηγηθείσας προσβολὰς καὶ δοκιμασίας, ἃς ὑπέστησαν ὑπὸ τῶν Τριβαλλῶν. Ὑπὸ τὴν Μακεδονικὴν ἰσχύν, ἰδίᾳ ἀπὸ τοῦ 352 ἔτους, ἐμειώθη οὐσιωδῶς ἡ αὐτονομία τῆς πόλεως ταύτης, ἣν πολλῷ βραδύτερον ἀνακτηθεῖσαν διετήρησε καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων, καίτοι δεινοπαθήσασα μεγάλως κατὰ τὸ 170 ἐκ τῶν κατ' αὐτῆς ἐνεργειῶν τοῦ στρατηγοῦ Ὀρτενσίου, καὶ διεξεδίκησε ζηλοτύπως κατὰ τοῦ βασιλέως Κότυος Β' κατὰ τὸ 166 π.χ, ὡς προκύπτει ἐκ τῆς σχετικῆς ἐπιγραφῆς, περιεχούσης ψήφισμα, δι' οὗ στεφανοῦνται οἱ παρὰ τῆς μητροπόλεως Τέω ζητηθέντες καὶ ἀποσταλέντες εἰς Ῥώμην πρεσβευταὶ διὰ τὴν ἐπιτυχῆ συνηγορίαν[12]. Διετήρει τὴν ἑαυτῆς αὐτονομίαν ἡ πόλις καὶ κατὰ τὸν πρῶτον π.χ. αἰῶνα καὶ ἐλευθέραν πόλιν σημειοῖ ὁ Πλίνιος[13], ἀναφέρεται δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ συγγραφέως τοῦ δευτέρου μ.χ. αἰῶνος Κλαυδίου τοῦ Πτολωμαίου[14].

Ἀπρονοησία, ἰδίᾳ περὶ τὴν διαχείρισιν τῶν δημοσίων, ἀπεδίδετο εἰς τοὺς Ἀβδηρίτας καὶ ἡ κατ' αὐτῶν ἐπὶ ἀσυνεσίᾳ κατάκρισις ἐξίκετο εἰς ὑπερβολήν, ὥστε καὶ ν' ἀποκληθῇ «πατρὶς ἠλιθίων» ἡ πόλις αὐτῶν[15], ὁ δὲ Κικέρων, ἐν τῇ ἐπιστολῇ του πρὸς Ἀττικόν[16], ἀναφέρει τ' Ἄβδηρα πρὸς ἐκδήλωσιν τῆς ἀνοίας καὶ ἐλέγχων τὴν σκέψιν τοῦ Πομπηίου νὰ σταλῇ διοικητὴς ἐν Σικελίᾳ, κάμ-

10. Dit. Syl.³ 147.

11. Διοδώρ. Ἱστορ. Βιβλ. ΙΕ, 36.

12. Ὅρα ὑπ' ἀριθμὸν 5 ἐπιγραφὴν κατωτέρω.

13. Plinii Nat. Hist. IV, 18 «Abdera libera civitas, stagnum Bistonum et gens».

14. Κ. Πτολεμ. Γεωγρ. Βιβλ. Γ, κεφ. ια.

15. Juvenaliis X, 48. Ὁ Λατῖνος οὗτος σατυρικὸς ἐν τῇ δεκάτῃ σατύρᾳ ἐξαίρει τὸν Δημόκριτον καίτοι γεννηθέντα «vervecum in patria».

16. Ciceron A. Atticus IV, 16, 6 «Hic Abdera non tacente me» καὶ VII, 7, 4 «id est Ἀβδηριτικόν».

νει χρῆσιν τῆς ἑλληνικῆς λέξεως «Ἀβδηριτικόν.» Ἐν τούτοις τ' Ἄβδηρα ὑπῆρξαν ἡ γενέτειρα τοῦ εὐφυεστάτου καὶ ἐν Ἀθήναις διδάξαντος σοφιστοῦ Πρωταγόρα, τοῦ ἐπιφανεστάτου φιλοσόφου Δημοκρίτου ὡς καὶ τοῦ Ἑκαταίου καὶ ἄλλων σημαντικῶν ἀνδρῶν[17]. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς δικαιολογίας, ἣν προέβαλλον πρὸς τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον οἱ Ἀβδηρῖται δείκνυται ὅτι δὲν ἦσαν ἐν διαστάσει, ὡς ἐπιστεύετο, πρὸς τὸ εὔστροφον πνεῦμα· οὕτω, ὁπόταν, χωρῶν διὰ Θράκης, ὅτε ἐξεστράτευσε κατὰ τῶν Περσῶν, ἐπλησίασε πρὸς τ' Ἄβδηρα[18], εὗρε κεκλεισμένας παρ' αὐτῶν τὰς θύρας τῆς πόλεως, ἐξ οὗ παροργισθεὶς ὁ Ἀλέξανδρος διέταξε τὸν ἐμπρησμὸν αὐτῆς, τότε ὅμως ἔσπευσαν οἱ Ἀβδηρῖται νὰ στείλωσι πρέσβεις, λέγοντες αὐτῷ κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἱστοριογράφου Καλλισθένους (Κεφ. ΜΓ) «ἡμεῖς ἀπεκλείσαμεν τὰς πύλας οὐχ ὡς ἀντιτασσόμενοι τῷ σῷ κράτει, ἀλλὰ δεδοικότες τὴν τῶν Περσῶν βασιλείαν, μήπως Δαρεῖος ἐπιμείνας τῇ τυραννίδι πορθήσῃ ἡμῶν τὴν πόλιν, ὡς παραδεξαμένων σε. Ὥστε σὺ παρελθὼν ἄνοιξον τῆς πόλεως τὰς πύλας· τῷ γὰρ ἰσχυροτέρῳ βασιλεῖ ὑποτασσόμεθα». Εἰς τὸ εὐφυὲς δικαιολόγημα ὁ μέγας Ἀλέξανδρος ἀπήντησε κατὰ τὸν ἴδιον ἱστορικὸν ὑπερηφάνως, εἰπὼν πρὸς τοὺς πρέσβεις τῶν Ἀβδηριτῶν «πορεύεσθε καὶ ἀνοίξετε τὴν πόλιν ὑμῶν ἕως ἥττήσω, ὃν δεδοίκατε Δαρεῖον βασιλέα, καὶ τότε ὑμᾶς ὑποχειρίους λήψομαι». Ὁ μνησθεὶς Δημόκριτος φαίνεται ὅτι καθεῖξε καὶ ἀνωτέραν τινὰ ἀρχὴν ἐν τῇ πατρίδι του, καθ' ὅσον καὶ αὐτοῦ, ὡς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἡροδότου τὰ ὀνόματα ἀπαντῶσιν ἐπὶ νομισμάτων τῶν Ἀβδήρων[19]. Ἐπὶ Βυζαντινῶν ἐδόθη αὐτοῖς τὸ ὄνομα Πολύστηλον καὶ εἷς τι χειρόγραφον (ἀριθ. 1698 fol. 18ν) φέρεται «Ἄβδηρα τὸ νῦν λεγόμενον Πολύστηλον»[20], ἦτο δὲ ἕδρα ἐπισκόπου.

ΔΙΚΑΙΑ. Ἡ πόλις αὕτη κειμένη πλησίον τῶν Ἀβδήρων, ἐν τῇ βορειοδυτικῇ ἄκρᾳ τῆς λίμνης Βιστωνίδος, ὠνομάσθη οὕτω κατὰ Στέφανον Βυζάντιον ἀπὸ Δικαίου, τοῦ Ποσειδῶνος υἱοῦ, ἀναγραφομένη συνήθως Δίκαια παρ' Ἄβδηρα πρὸς διάκρισιν τῆς ἐν Χαλκιδικῇ ἑτέρας, ἀποίκου τῶν Ἐρετριέων, καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀρποκρατίωνος ἀποκαλεῖται Δικαιόπολις[1]. Ἐν τοῖς καταλόγοις τῶν ἐκτιόντων φόρους εἰς τὰς Ἀθήνας συμμαχίδων πόλεων συγκαταριθμεῖται καὶ ἡ Δίκαια παρ' Ἄβδηρα[2], ἥτις ἀναφέρεται καὶ ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου[3] ὡς καὶ τοῦ ἀρχαίου γεωγράφου Σκύλακος τοῦ Καρυανδέως[4] καὶ τοῦ Πλινίου[5]. Φαίνεται ὅτι, ἐξέλειπεν ἐνωρίς, μὴ μνημονευομένη ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων. Ὑπὸ τὸ ὄνομα Δίκαια ἀναφέρεται καὶ ἡ Δικαιάρχεια, ἀρχαία πόλις τῆς Ἰταλικῆς Καμπανίας ἐν τῇ Τυρρινικῇ λεκάνῃ.—Πλησίον τῆς κώμης Γιασίκοϊ, ἐν θέσει καλουμένῃ Γυφτόκαστρον παρατηροῦνται τείχη παλαιά, ἔνθα εἰκάζεται ὅτι ἔκειτο ἡ ἐν λόγῳ Δίκαια[6].

ΒΙΣΤΟΝΙΣ. Ἐγγὺς τῆς λίμνης Βιστωνίδος, λιμνοθαλάσσης νῦν, ἀποτελούσης συνέχειαν τοῦ κόλπου Πόρτο-Λάγο, ἀνατολικῶς τῶν Ἀβδήρων καὶ εἰς ἀπόστασιν δεκαπέντε περίπου μιλίων ἀπὸ τούτων ἦτο ἡ ὁμώνυμος πολίχνη Βιστωνὶς ἢ Βιστωνία. Ὁ Στέφανος Βυζάντιος σημειοῖ περὶ ταύτης «Βιστονία πόλις Θράκης ἀπὸ Βίστονος καὶ Καλλιῤῥόης τῆς Νέστου». Ἥ τε λίμνη Βιστονὶς καὶ ἡ πολίχνη αὕτη κατὰ τοὺς ὑστέρους χρόνους ἀπεκαλεῖτο Μπουρού κοινῶς ἐκ τοῦ πορ' αὐτῇ βυζαντινοῦ φρουρίου τῶν Πόρων κατὰ παραφθοράν. Ὑπήγετο ἀρχικῶς ὑπὸ τὸν μητροπολίτην Τραϊανουπόλεως, βραδύτερον ὅμως εἰς τὸν τῆς Ξάνθης.

ΤΙΝΔΗ. Παρὰ τὴν Βιστωνίδα λίμνην. οὐχὶ μακρὰν τῶν Ἀβδήρων καὶ ἡ πόλις αὕτη κειμένη, μνημονεύεται διὰ τὰς ἐν αὐτῇ φάτνας τῶν ὀνομαστῶν ἵππων τοῦ βασιλέως Διομήδους, περὶ ὧν μυθολογεῖται, ὅτι ἀπεθηριοῦντο, πίνοντες ἐκ τοῦ ἐκβάλλοντος εἰς τὴν Βιστωνίδα λίμνην Κοσσινίτου ποταμοῦ, εἰ καὶ κατ' ἄλλην μυθολογικὴν ἐκδοχὴν πλησίον τῶν Ἀβδήρων ἦσαν βοσκαί, εἰς ἃς οἱ ἵπποι βόσκοντες καθίσταντο λυσσαλέοι. Τοὺς ἀνθρωποφάγους τούτους ἵππους συλλαβὼν ὁ Ἡρακλῆς, ἐκπληρῶν τὸ ὄγδοον αὐτοῦ ἆθλον, ἐκ-

17. Ἀνωτέρω σελ. 48—49.

18. Ἀρριαν. Ἀνάβ· Ἀλεξ. Α, 11, 3.

19. B. Head—Σβορώνου Ἱστορ. τῶν νομισμ. σ. 325.

20. Cod. gr. 1411 fol. 585 r. Πολύστηλον». — Πλησίον τῶν Ἀβδήρων, καθὰ διαλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ Στεφάνου Βυζαντίου, ἦτο καὶ πόλις Μαραθωνία «πόλις Θράκης, οὐκ ἄποθεν Ἀβδήρων. Τὸ ἐθνικὸν Μαραθωνιάτης».

1. Ἀρποκρατ ἐν λ. «Δικαιόπολις, Λυσίας ἐν τῷ κατὰ Θρασυβούλου, εἰ γνήσιος· πόλις ἐν Θράκῃ πλησίον τῶν Ἀβδήρων» — Ἐν τῇ κατωτέρω ἐπιγραφῇ ἀναφέρεται «Δίκαια» καὶ «Δικαιοπολῖται».

2. C. I. A. I σ. 110.—Dit. Syl 3 Δ 68.

3. Ἡροδ. Ζ, 109... «πόλιας Ἑλληνίδας τάσδε παραμείβετο· Μαρώνειαν, Δίκαιαν, Ἄβδηρα».

4. Σκύλ Περίπλ. 67.

5. Plinii Nat. Hist. IV, 18 «nunc sunt Dicaea».

6. Μελετίου Γεωγραφία (ἐκδ. Ἀνθ. Γκζῆ) Τόμ. Γ, σελ 55.

μισε διὰ θαλάσσης τῷ Εὐρυσθεῖ[1]. Τὸ μύθευμα τοῦτο οὐδὲν ἄλλο συμβολίζει ἢ τὴν πρωϊαιτάτην ἐπήρειαν ἐπὶ τῆς Θράκης ἐκπολιτιστικῶς τῆς κυρίας Ἑλλάδος, ἐκριζούσης τὴν βαρβαρότητα.—Τινδαῖοι ἀναφέρονται εἰς πίνακα φορολογικὸν τῶν Ἀθηναίων[2].

ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ. Βορείως τῶν Ἀβδήρων, ἀπέχουσα τούτων περὶ τὰ εἴκοσι μίλια καὶ οὐχὶ μακρὰν τοῦ ποταμοῦ Νέστου ἔκειτο ἡ Νικόπολις, ἧττον γνωστὴ τῆς ἐν Ἠπείρῳ ὁμωνύμου πόλεως. Εἰς τοὺς ὑστέρους χρόνους ὑπήγετο εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ροδόπης[1]. Ὁ Kipert τίθησι ταύτην ἀνατολικώτερον τοῦ Νευροκοπίου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου χωρίζεται διὰ τοῦ Νέστου καὶ πλησίον τῆς ἀριστερᾶς τούτου ὄχθης. Ὑπὸ τοῦ γεωγράφου Κλαυδίου Πτολεμαίου[2] ἀποκαλεῖται «Νικόπολις ἡ περὶ Νέσσον» πρὸς διάκρισιν βεβαίως τῆς ἐν τῇ βορείῳ Θράκῃ Νικοπόλεως πρὸς Ἴστρον[3]. Ἔν τινι νομίσματι[4] ἀναγράφεται· ΟΥΛΠ. ΝΙΚΟΠΟΛΙC ΠΡΟC ΝΕCΤΩ. Φαίνεται ὅτι τὴν θέσιν αὐτῆς κατέλαβε βραδύτερον ἡ Χριστόπολις. Κατὰ τὴν Βυζαντινὴν ἐποχὴν ἦτο ἕδρα ἐπισκοπῆς, διατελούσης πρότερον εἰς τὴν μητρόπολιν Φιλίππων, ὑπαχθείσης δὲ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου τοῦ νεωτέρου εἰς τὴν τῶν Σερρῶν[5].

ΜΑΡΩΝΕΙΑ. Ἡ παλαιοτάτη καὶ ἀκμάζουσά ποτε πόλις αὕτη ἔκειτο εἰς τὸ μέσον περίπου τῆς μεταξὺ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νέστου καὶ Ἕβρου παραθαλασσίας, εἰς τὸ βάθος κολπίσκου, ἐν τῇ νῦν καλουμένῃ «Σκάλα Μαρωνείας» θέσεως, ἥτις εἶνε ἐπίνειον τῆς νεωτέρας Μαρωνείας, ἀπεχούσης ὀλιγώτερον τῆς ὥρας τῆς Β.Δ. αὐτῆς ἀρχαίας, ἥτις κατὰ Στέφανον Βυζάντιον «πόλις Κικονίας κατὰ τὴν ἐν Θράκῃ Χερρόνησον, ἐν δὲ λίμνῃ Ἰσμαρίς». Ὁ Πομπώνιος Μέλας τίθησι τὴν Μαρώνειαν παρὰ τὸν Σχοῖνον ποταμόν[1]. Τ' ὄνομα ἔλαβεν ἐκ τοῦ ὡς θεμελιωτοῦ αὐτῆς φερομένου Μάρωνος, υἱοῦ τοῦ

1 Ἀπολλοδ Βιβλιοθ. Β, 5, 8

2 C. I. A. 243.

1. Ἱεροκλ. Συνέκδ. 635.

2. Κλ· Πτολεμ. Γεωγρ. Βιβλ. Γ, κεφ. Ια ¿ 13.

3. Ἐπιθ. περὶ ταύτης κατωτέρω.

4. Head—Σβορώνου αὐτ. Τομ. Α, σ. 361.

5. Νεαρὰ XL εἰς Jus Graecoromanum ἔκδ. Zachariae μέρος 3ον σ. 641.

1. Pomp. Melae De situ Orbis B, 11, 8 «tum Schoenos fluvius et ripis ejus adiacens Maronia».

Βάκχου,[2] ἢ κατ' ἄλλους Εὐάνθους τοῦ ἱερέως τοῦ Ἀπόλλωνος,[3] ὅστις ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου ἀναφέρεται[4] ὡς δόσας τῷ Ὀδησσεῖ ἀσκὸν «μέλανος οἴνοιο ἡδέος», δι' οὗ ἐμέθυσεν οὗτος τὸν Πολύφημον. Σχετικῶς περὶ τῆς πόλεως ταύτης ὁ Σκύμνος Χῖος λέγει[5]:

Εἶτεν Μαρώνεια, οὗ κατοικῆσαι τὸ πρὶν
τοὺς Κίκονας ἱστοροῦσι τοὺς ἐν Ἰσμάρῳ.

Ὁ δὲ Σκύλαξ διαλαμβάνει ταύτην μετὰ τὴν Δίκαιαν[6]. Διὰ ταύτης δὲ διῆλθεν ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος, ὅτε διὰ Θράκης ἔβαινε κατὰ τῶν Περσῶν, προχωρῶν «ἐπ' Ἄβδηρα καὶ Μαρώνειαν, πόλεις Ἑλληνίδας ἐπὶ θαλάττῃ ᾠκισμένας», καθὰ ἐκτίθησιν ὁ Ἀρριανός[7]. Ἡ Μαρώνεια μνημονεύεται ἐν στήλῃ ἀρχαίᾳ, περιεχούσῃ τὸν κατάλογον τῶν συμμαχίδων πόλεων, τῶν ἐκτιουσῶν φόρον εἰς τοὺς Ἀθηναίους, οἱ ὁποῖοι καὶ παρενέβησαν ἐν τῇ διαφορᾷ, ἣν οἱ Μαρωνεῖται εἶχον μετὰ τῶν Θασίων καὶ ἠνάγκασαν αὐτοὺς εἰς διαλλαγὴν καὶ λύσιν διὰ διαιτησίας ταύτης[8]. Ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων ἀπέσπασε τὴν Μαρώνειαν Φίλιππος ὁ Μακεδών, καταλαβὼν ταύτην ἐξ ἐφόδου[9]. Τὴν πόλιν ταύτην, ὡς καὶ τὴν Αἶνον, ὁ βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας Φίλιππος ὁ Ε' κατέλαβε (κατὰ τὸ 185 π.χ.), ἐγκαταστήσας φρουρὰς ἐν αὐταῖς, ἀλλ' οἱ Ῥωμαῖοι, παρασκευάζοντες τὴν καθυπόταξιν τῆς Θράκης, διὰ δόγματος τῆς συγκλήτου ἐπέταξαν, ὡς ἱστορεῖ ὁ Πολύβιος «Τὰς φρουρὰς ἐξάγειν ἐξ Αἴνου καὶ Μαρωνείας καὶ συλλήβδην ἀποβαίνειν ἀπὸ τῶν παραθαλαττίων τῆς Θράκης ἑρμάτων καὶ τόπων καὶ πόλεων», ἠναγκάσθη οὕτω τὸ ἑπόμενον ἔτος ν' ἀποσύρῃ ἐντεῦθεν τὰς ἑαυτοῦ φρουράς, ἀλλ' ἐκδικούμενος τοὺς ἀντιπράττοντας κατ' αὐτοῦ ἐκ τῶν Μαρωνιτῶν προέβη εἰς σφαγὴν πολλῶν ἐξ αὐτῶν διὰ τοῦ ἐπὶ Θράκης τεταγμένου Ὀνομαστοῦ[10]. Μεταξὺ τῶν μεσημβρινῶν πόλεων τῆς Θράκης, τῶν ἐχουσῶν Φιλίπ-

2. Εὐρυπ. Κύκλωψ 141 «καὶ μὴν Μάρων μοι πῶμ' ἔδωκε, παῖς Θεοῦ».

3. Φιλοστρ. Ἡρωϊκ. 3, 16 «καὶ Μάρωνα δὲ τὸν Εὐάνθους».

4. Ὁμ. Ὀδύσσ. Ι.

5. Σκύμν. Χίου περιήγ. στ. 676–677. Κατ' αὐτὸν ἐγένετο κτίσις Χίων.

6. Σκυλ. Περ. 67.—Μαρώνεια ὠνομάζετο καὶ τόπος ἐν Ἀττικῇ (Ἁρπόκρ. ἐν λ.).

7. Ἀρριαν. Ἀνάβ. Ἀλεξ. Α, 11, 3.

8. Ἐπιστολὴ Φιλίππου XII, 163.—Ὅρα καὶ C. I. A. σελ. 229.

9. Titi Livii XXXI, 16 «Philippus... et Maroneam quidem primo impetu expugnavit».

10. Πολυβ. Ἱστορ· XXIII, 11 καὶ 13.

πεια νομίσματα ἀναφέρεται καὶ ἡ Μαρώνεια[11]. Ἐνταῦθα παρήγετο ἐξαίρετος ἐρυθρὸς οἶνος, ὃν ἐκθειάζει ὁ Ὅμηρος[12] ὡς «ἡδύν, ἀκηράσιον, θεῖον ποτόν», ὁ Ὀβίδιος[13] καὶ ὁ Πλίνιος· καὶ νῦν ἐν τῇ περιφερείᾳ μεταξὺ Μαρωνείας καὶ Μάκρης παράγεται λαμπρὸς οἶνος, ἐξαιρόμενος καὶ ἤδη ὑπὸ τῆς λαϊκῆς μούσης[14].

Ἡ Μαρώνεια διετήρει τὴν σημαντικότητα αὐτῆς καὶ κατὰ τὸν τέταρτον μ.χ. αἰῶνα, διαλαμβανομένη μεταξὺ τῶν ἀξιομνημονεύτων πόλεων παρὰ τοῦ Ἀμμιανοῦ[15], οὖσα ἕδρα ἀρχιεπισκοπῆς καὶ ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν χρόνων ἀπετέλει μέρος τῆς ἐπαρχίας Ῥοδόπης, ὡς βεβαιοῦται καὶ παρὰ τοῦ Ἱεροκλέους (Συνέκδ. 641). Ἐκ Μαρωνείας ἦτο καὶ ἡ γνωστὴ φιλόσοφος καὶ συγγραφεὺς Ἱππαρχία (328 π.χ.), καταγομένη ἐξ ἐγκρίτου καὶ πλουσίας οἰκογενείας, ἥτις ἐρωτευθεῖσα τὸν πτωχὸν καὶ ἀσχημότατον Θηβαῖον κυνικὸν φιλόσοφον Κράτητα, συνεζεύχθη τοῦτον παρὰ τὴν θέλησιν τῶν ἑαυτῆς γονέων. Ἐκ τῆς πόλεως ταύτης ἦτο καὶ ὁ Σωτάδης, τὰ ποιήματα τοῦ ὁποίου δὲν διακρίνονται ἐπὶ σεμνότητι, ὅστις ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου, ὃν ἐν Ἀντιοχείᾳ διατρίβων ἤλεγξε δηκτικώτατα διὰ τὸν μετὰ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ Ἀρσινόης γάμον[16].

Ὡς ἦν ἐπόμενον ἐν τῇ οἰνοπαραγωγῷ Μαρωνείᾳ ἐτιμᾶτο ἰδιαζόντως ὁ Διόνυσος, ἡ μορφὴ καὶ τ' ὄνομα τοῦ ὁποίου εἶνε κεχαραγμένη ἐπὶ νομισμάτων αὐτῆς, φερόντων βότρυν σταφυλῆς ἢ κλῖμα ἀμπέλου· ὡσαύτως ἐλατρεύετο καὶ ὁ Ἀπόλλων, ὡς προκύπτει ἐξ ἄλλων τῆς πόλεως ταύτης νομισμάτων, ἐφ' ὧν εἰκονίζονται ὁ ἵππος

11. Droysen Ἱστορ. (Μεταφράσεις Πανταζίδου) Τόμ. Α. σελ. 187.

12. Ὁμήρ. Ὀδύσσ. I, 205—211.

13. Ovid. IX, 197.

14. Μιλιρρύτου περιγραφὴ Μαρωνείας (1871) διὰ τοῦ ἑξῆς τετραστίχου ἐκθειάζοντος σύναμα τοὺς Βιστονίδας τοὺς ἰχθῦς καὶ τῶν Ξανθίων γυναικῶν τὸ κάλλος:

Νὰ φάγῃς ψάρι τῆς Μπουροῦς
νὰ πιῇς κρασὶ τῆς Μάκρης
καὶ νὰ φιλήσῃς Ξανθιανὴ
ποτὲ νὰ μὴ ξεχάσῃς.

15. Ammiani Marcel. Rerum Gestarum XXVII, IV, 12.

16. Ἀθήν. XIV, 13, διὰ τοῦ ἑξῆς βωμολοχικοῦ στίχου:

«εἰς οὐχ' ὁσίην τρωμαλίαν τὸ κέντρον ὦθει»

Περὶ τῆς θανατώσεως τοῦ Σωτάδη λέγει ὁ Ἀθήναιος (XIV. 13) Πάτροκλος οὖν ὁ τοῦ Πτολεμαίου στρατηγὸς ἐν Καύνῳ τῇ νήσῳ λαβὼν αὐτὸν καὶ εἰς μολυβοῦν κεραμίδα ἐμβαλὼν καὶ ἀγαγὼν εἰς τὸ πέλαγος κατεπόντισε·,

καὶ τὸ ἡλιοτρόπιον ἄνθος, ἐμβλήματα τοῦ θεοῦ τούτου τοῦ Ἡλίου[17]. Πρό τινων δεκαετηρίδων ἐσώζοντο ἐρείπια τῆς ἀρχαίας πόλεως, ἐν οἷς καὶ μικρὸν ἀμφιθέατρον[18].

ΙΣΜΑΡΟΣ. Ἡ ἀρχαιοτάτη πόλις αὕτη ἔκειτο πρὸς τὸ ὁμώνυμον ὄρος Ἴσμαρον, μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ Βιργιλίου[1] ἐν τοῖς Βουκολικοῖς, ὅτι μετὰ τῆς γείτονος αὐτοῦ Ροδόπης μετὰ θαυμασμοῦ ἤκουε τὰς τοῦ Ὀρφέως συμφωνίας:

Nec tantum Rodope miratur et Ismarus Orphea

Ὑποτίθεται ὅτι ἡ Ἴσμαρος εἶνε ἡ αὐτὴ πρὸς τὴν Μαρώνειαν[2], διότι ὁ ἱδρυτὴς τῆς τελευταίας, ὡς εἴρηται, Μάρων ἐν Ἰσμάρῳ ἐδεξιώθη τὸν Ὀδυσσέα, φεισθέντα αὐτοῦ ἐπὶ λύτροις, ὅτε ἐκυρίευσε τὴν πόλιν ταύτην τῶν Κικόνων, καὶ ἐκεῖ ἐποιεῖτο τὰς διατριβάς του κατὰ τὰς παραδόσεις τὰς ἀπηχουμένας καὶ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους[3]. Ὁ Ἀρποκρατίων σημειοῖ «ἔστι μέντοι καὶ πόλις ἐν Θράκῃ Μαρώνεια, ἣν φασιν εἶνε τὴν ὑφ' Ὁμήρου Ἴσμαρον καλουμένην», ὁ δὲ Τζέτζης (εἰς Λυκόφρ. 818) ἀναφέρει «Ἴσμαρον πόλιν Κικόνων τὴν νῦν λεγομένην Μαρώνειαν». Τοιαῦτά τινα γράφει καὶ ὁ Εὐστάθιος (εἰς Διονύσ. 113). Πάντως ὅμως, ἂν μὴ ἀντικατεστάθη ὑπὸ τῆς Μαρωνείας, πολὺ ἐνωρὶς φαίνεται ἐκλιποῦσα, μὴ μνημονευομένη οὐδὲ παρὰ τοῦ ἀρχαιοτέρου γεωγράφου Σκύλακος τοῦ Καρυανδέως, ἐκ δὲ τοῦ προπαρατεθέντος διστίχου τοῦ Σκύμνου Χίου βεβαιοῦται ὅτι Κίκονες ἐξ Ἰσμάρου κατῴκησαν εἰς τὴν Μαρώνειαν.

ΟΡΘΑΓΟΡΕΙΑ. Καὶ ἡ ἀρχαία αὕτη πόλις ἔκειτο ἐν τῇ παραλίᾳ τῇ νοτίως τοῦ Ἰσμάρου, ἀνατολικῶς τῆς Μαρωνείας πρὸς τὸ Σέρρειον[1]. Παρὰ τῷ Πλινίῳ διαλαμβάνεται, ὅτι Ὀρθαγόρεια ἦτο τὸ πρότερον ὄνομα τῆς Μαρωνείας[2]. Φαίνεται δὲ ὅτι τοιαύτην ὀνομα-

17. Head αὐτ. σ. 326.—B. C. H. 4 (1880) σ. 50 καὶ ἑπ..

18. Ὅρα περιγραφὴν τούτων ὑπὸ Reinach εἰς B. C. H. 5 (1881) σ. 87 καὶ ἑπ. καὶ 8 (1884) σ. 8 καὶ ἑπ. καὶ σ. 141.

1. Virg. Ecloga VI, 30.

2. Pape Wörterbuch ἐν λ..

3. Φιλοστράτου Ἡρωϊκὸς Γ, 16 «Καὶ Μάρωνα δὲ τὸν Εὐάνθους ἀδικοίης, ἂν ἐπιφοιτῶντα ταῖς ἐν Ἰσμάρῳ ἀμπέλοις καὶ ἡδυοίνους αὐτὰς ἐργαζόμενον.»

1. Στράβ. Z, 331 fr. 48.

2. Plinii Nat. Hist. IV, 18 «Maronea prius Ortagurea dicta».

σίαν ἔφερε πρότερον καὶ ἡ Μακεδονικὴ πόλις Στάγειρα[3]. Ἀνευρέθησαν καὶ νομίσματα μετ' ἐπιγραφῆς «Ὀρθαγορέων», ἀνήκοντα πιθανῶς εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην πόλιν[4]. Τοποθετοῦσί τινες τὴν Ὀρθαγόρειαν ἐν τῇ νῦν Μάκρῃ, εἰς ὃ δηλονότι μέρος καὶ ἡ ὑστέρα Ἀναστασιούπολις τίθεται, ὅτε δύναταί τις ν' ἀχθῇ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἀντεκατεστάθη ὑπὸ τῆς Ἀναστασιουπόλεως, περὶ ἧς γράφει ὁ Προκόπιος[5] «Ἀναστασιούπολις, δὲ ἡ τῇδε οὖσα τειχήρης μὲν καὶ πρότερον ἦν, ἐν δὲ τῇ παραλίᾳ κειμένη ἀφύλακτον εἶχε τὴν ταύτῃ ἠϊόνα... Ἰουστινιανὸς δὲ βασιλεὺς διατειχίσματι τὴν παραλίαν περιλαβὼν ὅλην, ταῖς τε ναυσὶ καὶ τοῖς νησιώταις τὴν ἀσφάλειαν ἀνεσπάσατο». Αὕτη καταστραφεῖσα ἐπανιδρύθη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου μετονομασθεῖσα Περιθεώριον καθὰ πληροφορεῖ ὁ Καντακουζηνὸς ἐν ταῖς ἱστορίαις αὐτοῦ (II, XXXVIII), ἀλλ' εἰς πίνακα ἀποδιδόμενον εἰς τὸν Λέοντα τὸν σοφόν, ἐν τῷ ὁποίῳ καθορίζεται ἡ τάξις τῶν θρόνων τῆς Ἐκκλησίας, μεταξὺ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν μητρόπολιν Τραϊνουπόλεως, ἀναγράφεται διακεκριμένως ἡ ἐπισκοπὴ Ἀναστασιουπόλεως τῆς τοῦ Περιθωρίου[6] καὶ τῆς Μάκρης.

ΤΟΠΕΙΡΟΣ. Ἐν τῷ νοτιανατολικῷ τμήματι τῆς Θράκης, μὴ ἀφισταμένη πολὺ τῶν Ἀβδήρων, κειμένη παρὰ τὸν ποταμὸν Κοσσινύτην. Ὑπὸ τοῦ γεωγράφου Πτολεμαίου ὀνομάζεται Τοπηρίς, σημειουμένη μεταξὺ τῶν μεσογείων πόλεων μετὰ τὴν Νικόπολιν[1], Τόπειρα δὲ εἰς τεμάχιον τοῦ Στράβωνος[2] καὶ Topiros civitas ὑπὸ τοῦ Πλινίου[3] καὶ Topiro ἐν τῷ Ὁδοιπορικῷ τοῦ Ἀντωνίνου Αὐγούστου[4]. Τῆς πόλεως ταύτης ἀνευρέθησαν καὶ νομίσματα τῶν αὐτοκρατορικῶν χρόνων ἀπὸ Ἀντωνίου τοῦ Εὐσεβοῦς μέχρι Γέτα, τῶν ὁποίων

3. Κ. Πορφυρογεν. Παράρτ. ἐν τῷ περὶ θεμάτων «Ὅσαι τῶν πόλεων ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις μετωνομάσθησαν» ἀριθ. 18.—Ἔνθα ἀνεξηγήτως σημειοῦται «Ὀρθαγόρεια καὶ Στάγειρα ἡ νῦν Μάκρη».

4. Mionnet Descr. Τόμ. Α. σ. 479 καὶ Suppl. Τόμος Γ, σ. 87.

5. Προκοπ. περὶ τῶν Ἰουστιν. IV, 11.

6. Ράλλη—Ποτλῆ Σύνταγμ. Θείων καὶ ἱερῶν Κανόνων Τόμ. Ε σ. 483.

1. Κλ. Πτολεμαίου Γεωγρ. Β, 6, 111 κεφ. ια ᾧ 13.

2. Στράβ. Ζ, 331 fr. 45 «Τὰ Τόπειρα πρὸς Ἀβδήροις καὶ Μαρωνείᾳ».

3. Plinii αὐτ· IV, 18 —Πιθανῶς τὸ ὄνομα τῆς πόλεως ταύτης παρήχθη ἐκ τῆς λέξεως «Τοπεῖον», δηλωτικὸν ὅτι πλήρης τοπείων. Καὶ λατινιστὶ topiarius, τῆς αὐτῆς ἐννοίας καὶ ῥίζης ἡ λέξις.

4. Anton. Augusti Itinerarium σ. 321. (Ἐκδ. Βισσελιγκίου).

συνήθης τύπος εἶνε Ἡρακλῆς ἐπὶ βράχου καθήμενος[5]. Ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν χρόνων ἦτο σημαίνουσα πόλις ἔχουσα ἴδιον ἐπίσκοπον, καὶ τοιοῦτος ὑπογραφόμενος Εὐσέβιος παρέστη κατὰ τὴν ἐν Χαλκηδόνι οἰκουμενικὴν σύνοδον. Ὁ Ἰουστινιανὸς ἀνύψωσε τὸ περιβάλλον αὐτὴν τεῖχος κατὰ Προκόπιον[6], κατὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ ὁποίου ἡ Τόπιρις «ποταμοῦ μὲν ῥεῖθρα περιβάλλεται ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον, λόφον δὲ αὐτῇ ἐπανεστηκότα ὄρθιον εἶχε, ἐφ' οὗ δὴ ὁ πολλῷ ἔμπροσθεν Σκλαβηνοῖς βαρβάροις ἑάλω». Παρά τινων σημειοῦται Τοπηρὶς πέραν τοῦ Ἔβρου, νοτιοδυτικῶς τῶν Κυψέλων[7]· ἂν μὴ πρόκειται περὶ ἄλλης πολίχνης, ἡ παραπλάνησις ὀφείλεται ἐκ τῶν σημειουμένων τοῦ Πορφυρογεννήτου καὶ Ἱεροκλέους (Συνεκδ. 634), ὅτι ἡ Τόπειρος βραδύτερον ὠνομάσθη Ῥούσιον.—Κατὰ τὸ 551 ἔτος ὑπέστη δεινὰς φρικαλεότητας ὑπὸ τῶν ἐπιδραμόντων ἐκ βορρᾶ βαρβάρων.

ΦΥΤΑΙΟΝ. Μὴ ἐξηκριβωμένη ἡ θέσις τῆς πόλεως ταύτης, περὶ ἧς δὲν εὑρίσκει τίς που πληροφορίας. Ὁ Σουΐδας ἁπλῶς λέγει «Φύττειον ὄνομα πόλεως». Φαίνεται ὅτι ἦν ποτε ἀξία λόγου πόλις, καθ' ὅσον εἶχεν ἴδια νομίσματα, ἐκ τινος τῶν ὁποίων ἐξηκριβώθη ἡ ὕπαρξις αὐτῆς, κειμένης ἴσως πλησίον τῆς Μαρωνείας[1], διαφόρου δὲ τῆς ὑπὸ τοῦ Πλουτάρχου (Κράσσος VIII) καὶ ἄλλων ἀναφερομένης γνωστὴς «τῶν Ἀφυταίων πόλεως ἐν Θράκῃ», μνημονευομένης δ' ἐν ἐπιγραφαῖς[2].

ΣΕΡΡΕΙΟΝ. Τὸ Σέρρειον καὶ Σέρρειον τεῖχος ἔκειτο ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ἀκρωτηρίου (τῆς Μάκρης νῦν) ἐν τῇ παραλίᾳ, πιθανῶς πλησίον τῆς σημερινῆς Μάκρης. Εἰς τὸ λεξικὸν Σουΐδα φέρεται «Σέρρειον τεῖχος καὶ Σέρρειον ὄνομα χωρίου». Πολλάκις γίνεται μνεία τοῦ Σερρείου, ὡς θέσεως ὀχυρᾶς καὶ ἐπικαίρου, ἐν τοῖς λόγοις τοῦ Δημοσθένους, τῷ τρίτῳ καὶ τετάρτῳ κατὰ Φιλίππου, ἐν τῷ περὶ Ἀλονήσου[3]. Ὑπὸ τοῦ Στεφάνου Βυζαντίου ἐκτίθεται «Σέρρειον ἀκρωτήριον τῆς Θράκης, ἔστι καὶ πόλις Σαμοθράκης· τὸ ἐθνικὸν Σερρεεὺς καὶ Σερρειώτης.....καὶ Σέρρειον Τεῖχος». Ὁ Τίτος Λί-

5. Head αὐτόθ. Τόμ. Α, σελ· 362.

6. Προκοπ περὶ τῶν Ἰουστιν. κτισμ. IV, 11.

7. Μελετίου Γεωγρ. (Ἐκδ. Ἀνθ. Γαζῆ) Τόμ. 3 σ. 104.

1 Head αὐτ. σελ. 319.

2. C. I. A. 257.

3. Δημοσθ. VII, 85.—VIII, 105.—IX, 114.—X, 133 καὶ XVIII, 324.

βιος[4] ἀναφέρει τὸ Σέρρειον ὡς φρούριον, ὁ δὲ Πλίνιος[5] δὲν σημειοῖ ἐνταῦθα πόλιν, ἀλλ' ὄρος Σέρρειον (mons Serrium), ὁ δὲ Πομπώνιος Μέλας[6] διαλαμβάνει ἀκρωτήριον Σέρρειον ὑπὲρ τὸν Δαρίσκον ἐκτεινόμενον, τὸ ἔναντι δηλονότι τῆς Σαμοθράκης, ὁμοίως καὶ ὁ Ἀππιανὸς Ἀλεξανδρεὺς μόνον Σέρρειον ὄρος ἀναφέρει, ἱστορῶν τὴν δρᾶσιν ἐν τῇ πρὸς τὸ Αἰγαῖον ἀκτῇ τῆς Θράκης τοῦ Τιλλίου Κίμβρου, ἀπὸ Αἴνου πρὸς τὸ Σέρρειον μετὰ τοῦ στόλου παραπλέοντος πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀπὸ ξηρᾶς προβαινόντων στρατευμάτων, καὶ προστίθησι[7] περὶ τῆς νοτίας ταύτης ἀκτῆς τῆς Θράκης τὰ ἑξῆς «πάλαι μὲν ἦν ἐρημοτάτη, καίπερ εὐγεως οὖσα . . . Ἑλλήνων δ' αὐτήν, ἑτέρων τε καὶ Χαλκηδέων, καταλαβόντων καὶ θάλαττῃ χρωμένων ἤνθει ταῖς ἐμπορίαις καὶ γεωργίαις».

ΤΥΡΟΔΙΖΑ. Ἡ ἀρχαία αὕτη πόλις τῆς Θράκης ἐν τῇ ἀκτῇ τοῦ Αἰγαίου, ἡ καὶ Τυρέδιζα ἀποκαλουμένη, ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ πατρὸς τῆς ἱστορίας ὡς τῶν Περινθίων[1]. Καὶ ταύτην τοποθετοῦσιν οὐχὶ μακρὰν τοῦ Σερρείου. Παρὰ Στεφ. Βυζαντίῳ φέρεται «Τυρέδιζα πόλις Θράκης μετὰ Σέρρειον· Ἑλλάνικος δὲ Τυρόδιζαν αὐτήν φησιν ἐν Περσικῶν δευτέρῳ· τὸ ἐθνικὸν δὲ Τυροδιζαῖος». Φαίνεται ὅμως ὅτι αὕτη ἦτο διάφορος τῆς Τυροδίζου τῶν Περινθίων, ἣν τινες τοποθετοῦσιν ἐν Προνοτιδι.

ΖΩΝΗ. Ἀναφέρεται ὡς πόλις τῶν Κικόνων, ἀρχαιοτάτη δέ, μνημονευομένη ὑπό τε τοῦ Ἑκαταίου[1] καὶ τοῦ Σκύλακος[2] καὶ τοῦ Ἀπολλωνίου Ῥοδίου[3] ἐν τῷ ἑξῆς διστίχῳ.

Φηγοὶ δ' ἀγριάδες κείνης ἔτι σήματα μολπῆς
ἀκτῆς Θρηικίης Ζώνης ἔπι τηλεθόωσαι

Ἔκειτο δέ, καθὰ ἱστορεῖται ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου[4] εἰς τὸν αἰγια-

4. Titi Livii Ab urte condita XXXI, 16.

5. Plinii Nat. Hist. IV, 18·

6. Pomponii Melae de situ orbis B, 11, 8 «Doriscos... deində promontorium Serrhium».

7. Ἀππιαν. Ῥωμ. Ἐμφυλ. Δ, 102.

1. Ἡροδ. Ζ, 25.—Οὕτως σημειοῦται καὶ εἰς ἐπιγραφάς (C. I. A.) Boeck A, σ. 205 n. 143, 4, «Τυρόδιζαν τῶν Περινθίων».

1. Στέφ. Βυζάντ. ἐν λ. Ἔπιθι καὶ ἐν λ Σέρρειον παρ' ἰδίφ.

2. Σκύλακ. περίπλ. 67.

3. Ἀπολλων. Ῥοδίου Ἀργοναυ. Α, 28—30.

4. Ἡροδ. Ζ, 59 «ἐς τὸν αἰγιαλόν, τὸν προσεχέα Δορίσκῳ ἐκόμισαν, ἐν τῷ Σάλῃ τε Σαμοθρηικίῃ πεπόλισται πόλις καὶ Ζώνη».

λὸν τὸν μετὰ Δορίσκον, καὶ μεταξὺ Σερρείου ὄρους καὶ τούτου τίθεται ὑπὸ τοῦ Πλινίου[5], καὶ πλησίον ὀροσυστάδος, καθ' ὅσον παρὰ Νικάνδρου[6] ἀναφέρονται «Ζωναῖά τε ὄργ», καὶ παρὰ ταύτῃ κατὰ τὰς μυθικὰς ἀφηγήσεις ἦσαν καὶ τ' ἄλση τοῦ Ὀρφέως[7]. Ἡ Ζώνη ἦτο μεταξὺ τῶν πόλεων τῶν συμμαχίδων, αἵτινες ἐξέτιον εἰς τοὺς Ἀθηναίους τὸν Θράκιον φόρον, τὸν διαρρυθμισθέντα ἐν ἔτει 425 π.χ., ὡς πιστοῦται εἰς τεμαχίου μαρμαρίνης πλακός, ἀνευρεθέντος πρὸ τριακονταετίας ἐν τῷ δαπέδῳ τοῦ Παρθενῶνος[8], ἐν τῷ ὁποίῳ σημειοῦνται καὶ «Ζόνε παρὰ Σέρρειον» Ἡ πόλις αὕτη ἐνωρὶς ἐξέλειπεν ἢ ἀντικατεστάθη ὑπὸ ἄλλης, μὴ ἀναφερομένη ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων συγγραφέων.

ΜΕΣΗΜΒΡΙΑ. Τὴν ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων ἐν τῇ νοτίῳ Θράκῃ πόλιν ταύτην δέον νὰ διακρίνωμεν τῆς ἑτέρας ταυτωνύμου ἐν τῇ πρὸς τὸν Εὔξεινον Πόντον ἀκτῇ, περὶ ἧς κατωτέρω. Ὁ Ἡρόδοτος περιγράφων τὴν διὰ Θράκης προέλασιν τοῦ Ξέρξου κατὰ τῆς Ἑλλάδος γράφει σχετικῶς (Ζ, 188) πρὸς τὴν τοποθεσίαν τῆς πόλεως ταύτης «παραμείβετο δὲ πορευόμενος ἐκ Δορίσκου πρῶτα μὲν τὰ Σαμοθρηίκια τείχεα, τῶν ἐσχάτη πεπόλισται πρὸς ἑσπέρας πόλις, τῇ τοὔνομά ἐστι Μεσημβρία». Ἡ πόλις αὕτη, ἐκλιποῦσα πρωΐμως φαίνεται, μετὰ τῆς Σάλης, τοῦ Σερρείου καὶ Τεμπύρων ὑπέκειτο εἰς τὴν Σάμον τὴν Θρηικίην, ὡς ἐκαλεῖτο σύναμα ἡ Σαμοθράκη, ἧς ἀπετέλει ἠπειρωτικὸν φρούριον.

ΣΤΡΥΜΗ. Ἡ πόλις αὕτη ἦτο ἀποικία τῶν Θασίων ἐν Θράκῃ, γειτνιάζουσα πρὸς τὴν Μεσημβρίαν, ὡς μανθάνομεν παρὰ τοῦ Ἡροδότου[1], ἀναγράφοντος «...Μεσημβρία· ἔχεται δὲ ταύτης Θασίων πόλις Στρύμη, διὰ δὲ σφέων τοῦ μέσου Λίσος ποταμὸς διαρρέει». Ἀφ' οὗ δὲ ἡ Μεσημβρία ἔκειτο, ὡς προείρηται, κατὰ τὸν αὐτὸν ἱστορικὸν εἰς τὴν ἐσχατιὰν τῶν Σαμοθρακίων τειχῶν, ἀναζητητέα ἡ θέσις τῆς Στρύμης εἰς τὸ δυσμικὸν μέρος τοῦ ἄβακος τοῦ Σερρείου ἀκρωτηρίου[2]. Ὅτι ἦτο ἀποικία τῶν Θασίων, τῶν ὁποίων ἦτο ἐμπό-

5. Plinii αὐτ. IV, 18.

6. Νικάνδρου Θηριακὰ V, 461—462 «Ἕβρος, ἵνα Ζωναῖα τε ὄργ, χιόνεσσι φάληρα».

7 Pompon. Melae αὐτ B, 11, 8.

8. Ὅρα εἰς Δελτίον Ἀρχαιολογικὸν 1888 σ. 115.

1. Ἡροδ. Ζ, 108.—Ἁρποκρατ. ἐν λ. Στρύμη.

2. B. C. H. 37 (1913) σ. 153.—Ὅρα καὶ χάρτην ἐν Νέῳ Ἀναχάρσιδι.

ριον, ἐπιβεβαιοῦται καὶ ἐκ τεμαχίου τοῦ Ἡρακλείδου ἢ Φιλοστεφάνου (fr. 19) παρ᾽ Ἀρποκρατίωνι σωζομένου. Περὶ ταύτης ὁ Στ. Βυζάντιος διαλαμβάνει «Σρύμη πόλις Θράκης, ὡς Ἀνδροτίων ἑβδόμῳ· τὸ ἐθνικὸν Στρυμηνὸς ἢ Στρυμήσιος καὶ Στρυμαῖος». Περὶ τῆς Στρύμης διαφερόμενοι οἱ Θάσιοι καὶ Μαρωνῖται ἀνέθεσαν τὴν διάλυσιν τῆς διενέξεως εἰς διαιτητὰς τῇ ἐπεμβάσει τῶν Ἀθηναίων[3].

ΔΡΥΣ. Πρὸς διάκρισιν ἑτέρας ὁμωνύμου ἐν Ἠπείρῳ λέγεται συνήθως ἡ πόλις αὕτη «Δρῦς παρὰ Σέρρειον», καὶ οὕτω ἀναγράφεται ἐν τῷ φορολογικῷ πίνακι τῶν συμμαχίδων πόλεων, τῶν ἀποτιουσῶν φόρον τοῖς Ἀθηναίοις, τῷ κεχαραγμένῳ ἐν μαρμαρίνῳ τεμαχίῳ ἀνευρεθέντι ἐν τῇ ἀκροπόλει Ἀθηνῶν, ὡς εἴρηται[1]. Ἡ μνεία αὐτῆς παρὰ τῷ Ἑκαταίῳ[2] διαδηλοῖ ὅτι ἦτο ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων ἐν Θράκῃ πόλεων, ἀναφερομένη ὡσαύτως παρὰ τοῦ ἀρχαίου Σκύλακος (Περίπλ. 67) καὶ ἐν τῷ λόγῳ τοῦ ῥήτορος Δημοσθένους κατὰ Ἀριστοκράτους (XXIII, 664) καὶ ὑπὸ τοῦ μεταγενεστέρου συγγραφέως Πολυαίνου[3]. Ἔκειτο δὲ παρὰ ταῖς προμνησθείσαις ἀποικίαις τῆς Σαμοθράκης, δυσμικῶς τοῦ Δεδεαγάτς καὶ τῆς προπεριγραφείσης ἀρχαιοτάτης πόλεως Ζώνης[4]. Εἰς ἀνευρεθὲν ψήφισμα τῆς αὐτοκρατορικῆς ἐποχῆς ἀπαντᾶται καὶ τὸ ὄνομα «Δρῦαι», ἐμφαῖνον τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως ταύτης. Ἐκ τοῦ ῥηθέντος κατὰ Ἀριστοκράτους λόγου τοῦ Δημοσθένους[5] πληροφορούμεθα ὅτι εἰς τὴν Δρῦν κατῴκησεν ὁ κηδεστὴς τοῦ Κότυος γενόμενος Ἰφικράτης, τοῦθ᾽ ὅπερ προσεπιμαρτυρεῖται καὶ ὑπὸ τοῦ Θεοπόμπου κατὰ τὸν Ἀρποκρατιώνα, σημειοῦντα «Δρῦς . . . ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα ἐν Θράκῃ . . . Ταύ-

3. Δημοσθ. XII, 163, ἔνθα ἐπιστολὴ Φιλίππου, γράφοντος «καὶ λογίζεσθ᾽ ὡς ἄλογόν ἐστιν Ἀθηναίους Θασίους μὲν καὶ Μαρωνείτας ἀναγκάσας περὶ Στρύμης διακριθῆναι λόγους».—Καὶ Δημοσθ. πρὸς Πολυκλέα 1213 «παρέπεμπε πάλιν ὁ Τιμόμαχος μετὰ τῶν Θασίων εἰς τὴν Στρύμην σῖτον καὶ πελταστάς».

1. Δελτ. Ἀρχαιολογ. (1888) σ. 115.

2. Στέφ. Βυζάντ. ἐν λ. «Δρῦς πόλις Θράκης. Ἑκαταῖος Εὐρώπῃ .»

3. Πολυαίνου Στρατηγ. Β, 22, 3.

4. B. C. H. 37 σ. 152 καὶ ἑπ., ἔνθα μελέτη κ. Ch. Avezou et Ch. Picard, ἀποκρουόντων τὴν γνώμην κ. G. Seurre (B.C.H. 24 σ. 154) ὡς πρὸς τὴν τοποθεσίαν καὶ τὴν ἔκλειψιν αὐτῆς κατὰ τὸν δεύτερον π.χ. αἰῶνα.

5. Δημοσθ. XXIII, 664 «καὶ εἰς τοῦτο κατέστησε τὸν Ἰφικράτην ἀπορίας, ὥστε ἀπελθόντα εἰς Ἄντισσαν, οἰκεῖν καὶ πάλιν εἰς Δρῦν». Ὅρα καὶ B. C. H. 37 σ. 147.

την Θεόπομπος ἐν εἰκοστῇ πέμπτῃ φησὶν ὑπὸ Ἰφικράτους κατοικισθῆναι».

ΣΑΛΗ. Ἡ πόλις αὕτη τῆς Ἀρχαίας Θράκης τίθεται παρὰ τοῦ Ἡροδότου[1] «ἐς τὸν αἰγιαλὸν τὸν προσεχέα τῷ Δορίσκῳ . . . ἐν τῷ Σάλῃ τε Σαμοθρηικίῃ» καὶ πρέπει ν᾽ ἀναζητηθῇ εἰς τὴν σημερινὴν πόλιν Δεδεαγάτς[2]. Ἡ Σάλη δὲν ἐμφανίζεται ἀπὸ τοῦ πρώτου π.χ. αἰῶνος καὶ ἐντεῦθεν, περιλαμβάνεται δὲ εἰς τὰς συμμαχίδας τῶν Ἀθηνῶν πόλεις τὰς μετεχούσας εἰς τὸν Θράκιον φόρον[3].

ΤΡΑΪΑΝΟΥΠΟΛΙΣ. Ὑπὸ τοῦ ἱδρυτοῦ αὐτῆς αὐτοκράτορος Τραϊανοῦ (53—117 μ.χ.) λαβοῦσα τὸ ὄνομα ἡ πόλις αὕτη, Ζερνὶς πρότερον καλουμένη, ἔκειτο ἐν τῇ κοιλάδι παρὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ ποταμίσκου Λιτζάκιοϊ-Σοῦ, μεταξὺ τῶν νῦν κωμῶν Οὐρουμτζίκ καὶ Λουτροχωρίου (Λιντζάκιοϊ) εἰς μικρὰν τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ἔβρου ἀπόστασιν, ἐν τῇ θέσει τῇ καλουμένῃ σήμερον «Θερμά», (Λίτζα τουρκιστί, ὡς ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ θερμῶν ὑδάτων) παρὰ τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμὴν μεταξὺ Δεδεαγὰτς καὶ Φερρῶν. Ὁ καθορισμὸς τῆς θέσεως ὀφείλεται εἰς τὸν ἀρχαιολόγον Dumont[1], ἀνασκευάσαντα πειστικῶς τὴν γνώμην τοῦ Sprümer, ὅτι ἔκειτο ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Ἔβρου μεταξὺ Κυψέλων καὶ Διδυμοτείχου, καὶ τοῦ Pinder καὶ ἄλλων τοποθετούντων ἐν τῷ αὐτῷ μέρει εἰς τὸ Ὁρίχοβον. Τῶν ἐρειπίων αὐτῆς, ἀφισταμένης εἴκοσι μίλια περίπου τοῦ Ἔβρου, τὸ ὑλικὸν ἐχρησιμοποιήθη διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν φρουρίων εἰς Φερεντζὶκ καὶ Αἶνον. Ἡ Τραϊανούπολις διετέλεσε πρωτεύουσα τῆς Ῥοδόπης, μιᾶς τῶν ἓξ ἐπαρχιῶν, εἰς ἃς ἐπὶ Διοκλητιανοῦ διῃρέθη ἡ διοίκησις Θράκης, ἀκμάζουσα μέχρι τοῦ ἕκτου αἰῶνος. Ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς ἐπηνόρθωσε τὰ προπύργια αὐτῆς[2] καὶ δὲν εἶχεν ἐκλείψει ἐπὶ Τουρκοκρατίας, ὑπαγομένη εἰς τὸν νομὸν Ἀδριανουπόλεως. Ὑπῆρξε σπουδαῖον κέντρον ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ αὐτοκράτορος Σεπτίμου Σεβήρου, ὡς ἐμφαίνεται

1. Ἡροδ. Ζ, 59.

2. G. Seure εἰς B. C. H. 24 σ. 155.

3. Δελτίον Ἀρχαιολογ. (1888) σ. 115. Ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου ὀνομάζεται ἡ Σάλη Σαμοθρηικίη ὡς διατελοῦσα ἐπὶ τῶν χρόνων αὐτοῦ μετὰ τοῦ Σερρείου, Τεμπύρων καὶ Μεσημβρίας ὑπὸ τοὺς Σαμοθράκας.

1. Dumont, Rapport sur un voyage archéol. en Thrace σ. 37 καὶ Inscript. et monuments figurés de la Thrace σ. 62.

2. Προκοπίου περὶ τῶν Ἰουστιν. κτισμάτων IV, 11.

ἐξ ἀνευρεθείσης ἐπιγραφῆς, περιεχούσης ψήφισμα[3], γενόμενον ἐπὶ ἡγεμονεύοντος «τῆς Θρακῶν ἐπαρχίας» Σικινίου Κλάρου, ὅπερ ἀφορᾷ λεπτομερείας τῶν ἐργασιῶν τῶν ἐκτελεσθεισῶν ὑπὸ διαφόρων χωρίων τῆς Θράκης ἐπὶ τῆς Ἐγνατίας ὁδοῦ, διερχομένης καὶ διὰ τῆς Τραϊανουπόλεως, ἐν τῷ ὁποίῳ φέρεται «πρώτη Τραϊανουπόλεως φυλή». Ἀνευρέθησαν διάφορα αὐτῆς νομίσματα, ἐν Ἑλληνικοῖς τύποις καὶ γράμμασι πάντα, ἐν οἷς ἐξεικονίζεται ὁ Ἀπόλλων, ὁ Ζεὺς ἐπὶ τοῦ θρόνου καθήμενος, ἡ Ἀθηνᾶ κρανοφόρος, ὁ Ἕβρος ποταμός[4]. Ἐν τῷ βορείῳ τμήματι τῆς Θράκης περὶ τὴν Παλαιὰν Ζαγορὰν ἀνευρέθη ἐπιγραφὴ φέρουσα «Ἡ Τραϊανέων πόλις». Αὕτη κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Dumont εἶνε διάφορος τῆς Τραϊανουπόλεως, ἥτις ἐπὶ νομισμάτων γράφεται μὲν καὶ Τραϊανή, ἀλλὰ τὸ ἐθνικὸν ταύτης ἦτο Τραϊανουπολείτης, ἐν ᾧ τὸ τῆς πρώτης Τραϊανεὺς καὶ συμπεραίνει ἐντεῦθεν[5] ὅτι κατὰ τὸν δεύτερον πρὸς τὸν τρίτον μ.χ. αἰῶνα εἰς τὸ διαμέρισμα τῆς Παλαιᾶς Ζαγορᾶς ὑψίστατο ἄλλη πόλις Τραϊανή. Ὁμώνυμος πόλις ἦτο καὶ ἐν Κιλικίᾳ, ἡ πρότερον καλουμένη Σελινοῦς, ἔνθα ἐτελεύτησεν ὁ Τραϊανός[6].

ΤΕΜΠΥΡΑ. Προσάκτιος πόλις, ἧς ἡ θέσις εἰκάζεται πρὸς δυσμὰς τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἕβρου ποταμοῦ, εἰδικώτερον δὲ διατυποῦται ἡ γνώμη, ὅτι πρέπει ν' ἀναζητηθῶσι τὰ Τέμπυρα δυτικῶς τοῦ τελευταίου τενάγους τοῦ Ἕβρου παρὰ τὸ στόμιον ποταμίσκου ἐκεῖσε διαρρέοντος[1]. Τῶν Τεμπύρων, ὡς παραλίου πόλεως, εἰς ἣν τις ἀποβιβάζεται, ὁρμώμενος ἐκ Σαμοθράκης πρὸς τὴν ἔναντι ἀκτήν, μνημονεύει καὶ ὁ Ὀβίδιος[2]. Εἰς τὸ Ὁδοιπορικὸν τοῦ Ἀντωνίνου Αὐγούστου σημειοῦται Timporo πρὸ τῆς Τραϊανουπόλεως καὶ ἀναμ-

3. Ὅρα ταύτην ὑπ' ἀριθ. 15 κατωτέρω. — B. C. H, 37 (1913) σ. 147.

4. Head—Σδορώνου αὐτ. σ. 362.

5. A. Dumont εἰς B. C. H, 2 σ. 403.—Ἡ Τραϊανούπολις διαλαμβάνεται ἔν τε τῷ Ὁδοιπορικῷ τοῦ Ἀντωνίνου (Itiner. σ. 175 καὶ 322) ὡς καὶ ἐν τῷ Ἱεροσολυμητικῷ (Hierosol. σ. 602).—Ἡ Τραϊανέων πόλις ἤ, ἄλλως, Αὐγούστη Τραϊανὴ φαίνεται εἶνε ἡ αὐτὴ πρὸς τὴν Βερόην (Στάρα-Ζαγορὰ) μετακληθεῖσα οὕτως ἐκ τοῦ ἐπεκτείναντος αὐτὴν αὐτοκράτορος Τραϊανοῦ.

6. Δίων. Κασσίου LXVIII, 33 ...ἐς Σελινοῦντα τῆς Κιλικίας ἐλθών, ἣν δὲ καὶ Τραϊανούπολιν καλοῦμεν».— Ὁ Μελέτιος (Γεωγρ. Γ, σελ. 102) λέγει ὅτι ἀνακαινισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Θεοδοσίου ἡ Τραϊανούπολις ἐκλήθη Θεοδοσούπολις.

1. G. Seure εἰς B. C. H. 24. σ. 155.

2. Ovid. Tristes 10, 21

φιβόλως πρόκειται περὶ τῶν ἐκεῖ που Τεμπύρων. Ἐν τῷ Itinerarium Hierosolymitanuum ἀναγράφεται Adunimpira καὶ ὁ σχολιαστὴς προέρχεται εἰς τὴν ὑπόθεσιν ὅτι παρήχθη ἐκ τῶν λέξεων ad Timpira[3]. Τὰ Τέμπυρα, μετὰ τῆς Σάλης καὶ τοῦ Σερρείου ὑπέκειντο, ὡς εἴρηται ἤδη, εἰς τὴν ἔναντι Σαμοθράκην, παρ' ἧς ἀπῳκίσθησαν, μνημονευόμενα ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Στράβωνος (Z fr. 48) καὶ τοῦ Τίτου Λιβίου[4], ἀναγράφοντος ὅτι περὶ τὰ Τέμπυρα ἦσαν στενὰ καὶ ἴσως πρόκειται περὶ τῶν Κορπίλων στενῶν, δι' ὧν ὥδευσαν ὁ Βροῦτος καὶ Κάσσιος, προχωροῦντες εἰς Φιλίππους. Ἐν τῷ χάρτῃ τοῦ Ῥήγα Φερραίου σημειοῦνται βορείως τῆς Μαρωνείας καὶ ἐνδότερον τὸ Τέμπυρον ἐν τῇ θέσει τῆς Ζερνίτζας.

§ 12. *Παρέβριαι πόλεις*

Ἕβρος

Ἐν τῇ παραγράφῳ ταύτῃ περιλαμβάνομεν τὰς ἐπὶ τοῦ Ἕβρου κειμένας πόλεις, αἵτινες ἦσαν, καὶ εἶνε αἱ πλείους, αἱ σπουδαιότεραι τῆς Θράκης, εἰς τὴν ἀκμὴν τῶν ὁποίων συνέβαλλεν ὁ ὡραῖος οὗτος ποταμός, ὅστις κατὰ τὸ ἀποδιδιδόμενον εἰς τὸν Πλούταρχον πόνημα περὶ ποταμῶν· «ἐκαλεῖτο πρότερον Ῥόμβος, τὴν προσηγορίαν εἰληφὼς ἀπὸ τῆς συστροφῆς τῆς καταφορᾶς τοῦ ὕδατος». Ὁ Ἕβρος, ἀργυρορρύτης λεγόμενος ὑπὸ τοῦ Εὐριπίδου[2], πηγάζει δυσμικῶς τῆς Φιλιππουπόλεως ἐκ τοῦ ἐνταῦθα ὑψίστου τμήματος τῆς προεκτάσεως τῆς Ῥοδόπης. Ὠνομάσθη δ' Ἕβρος ἀπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ Κασσάνδρου Ἕβρου, ὅστις, καταρραδιουργούμενος ὑπὸ τῆς ὀρεχθείσης αὐτοῦ μητρυιᾶς, ἔρριψεν ἑαυτὸν εἰς τὸν Ἕβρον[3].

ΑΙΝΟΣ. «Αἶνός ἐστι πόλις Θρῄσσα», ὡς γράφει ὁ Αἰλιανός[1]. Μία ἐκ τῶν σημαντικωτέρων ἐν τῇ ἀρχαιότητι πόλεων, περὶ ἧς ὁ Στέφ. Βυζάντιος γράφει «ἐν δὲ τῇ ἐκβολῇ τοῦ Ἕβρου, διστόμου ὄντος, πόλις Αἶνος, κτίσμα Κυμαίων». Ὁ Ἡρόδοτος[2] καὶ ὁ Θουκυ-

3. Itinerar. Hierosolym. Ἐκδ. Wesselingii σ. 566.

4. Titi Livii 38, 41 «...aliae angustiae circa Tempyra excipiunt».

1. Πλουτάρχ. περὶ ποταμ. III, 1.

2. Εὐριπίδου Ἡρακλῆς Μαινόμενος στ. 386.—Ἡροδ. Δ, 90.

3. Μελετίου Γεωγρ. (Ἐκδ. Ἀνθ' Γαζῆ) Τόμ. Γ, σ. 52.

1. Αἰλιαν. περὶ ζώων Ε, 6.

2. Ἡροδ. Ζ, 58 «Αἶνόν τε πόλιν Αἰολίδα».

δίδης[3] ἀποκαλοῦσιν αὐτὴν Αἰολικήν, ὁ δὲ Σουΐδας σημειοῖ[4], ὅτι ἡ Αἶνος ἀρχικῶς ᾠκίσθη διὰ τῆς διαιρέσεως τῆς Ἀλωπεκονήσου, ἀποικίας Ἑλληνικῆς, καὶ ὅτι βραδύτερον ἐκεῖ ἀπῳκίσθησαν Κυμαῖοι καὶ Μυτιληναῖοι. Περὶ τούτου ὑπάρχει καὶ ἡ ἀρχαία μαρτυρία τοῦ Ἐφόρου, εὑρισκομένη παρὰ τῷ Ἁρποκρατίωνι[5], καθ' ὃν «Ἔφορος δὲ ἐν τῇ τετάρτῃ, περὶ Θρακίων πολισμάτων λέγων, φησίν· ἐχομένη δὲ τούτων Αἶνος πόλις, ἣν πρῶτον Ἕλληνες Ἀλωπεκονήσιοι κατῴκησαν, ὕστερον δὲ ἐκ Μιτυλήνης ἐπηγάγοντο καὶ Κύμης ἐποίκους», ὡς καὶ ἡ τοῦ Σκύμνου Χίου[6]. Ὡς κτίστην αὐτῆς ἀναφέρουσιν οἱ Λατῖνοι συγγραφεῖς Βιργίλιος (Aen. III, 17), Ἀμμιανὸς Μαρκελλῖνος[7] καὶ Πομπώνιος Μέλας[8] τὸν Αἰνείαν· τὸ αὐτὸ ἀναγράφεται καὶ εἰς ἀπόσπασμα τῶν διηγήσεων Κόνωνος, μνημονευόμενον παρὰ Φωτίου[9], καθ' ὃ ὁ Αἰνείας μεθ' ἅλωσιν Ἰλίου «κτίζει πόλιν, ἣ τότε μὲν Αἴνεια ἀπὸ τοῦ κτίσαντος, ὕστερον δὲ παρενεγκόντος τοῦ ὀνόματος Αἶνος ἐκλήθη». Ἀλλ' ὁ τοῦ Ἀγχίσου καὶ τῆς Ἀφροδίτης υἱὸς Αἰνείας κατὰ τὰ μυθολογούμενα ἀπῆλθε τῆς Τροίας μετὰ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον, καθ' ὃν μετέσχεν ἐνεργότατα, ἡγούμενος τῶν Δαρδανίων κατὰ τὰ Ὁμηρικὰ ἔπη[10], διασώσας κατὰ τὴν ἅλωσιν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ κομίσας εἰς Ἰταλίαν τὸ Τρωϊκὸν Παλλάδιον[11], ἐν ᾧ ἡ Αἶνος ὑφίστατο κατὰ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον καὶ μάλιστα ἔλαβε μέρος εἰς αὐτὸν καθ' Ὅμηρον (Ἰλιάδ. Δ, 519) ὁ ἐξ αὐτῆς «Πείροος Ἰμβροσίδης, ὃς ἄρ' Αἰνόθεν εἰλήλουθει». Πιθανῶς νὰ συγχέηται ὑπὸ τῶν ρηθέντων συγγραφέων πρὸς τὴν ἑτέραν πόλιν Αἶνειαν, τὴν ἐπὶ τῆς Χαλκιδικῆς, ἀντικρὺ τῆς

3. Θουκυδ. Ζ, 57.

4. Σουΐδα ἐν λ. Ἀλωπεκόνησος.

5. Ἁρποκρατίων. ἐν λ. Αἶνος.—Θουκυδ. Ζ, 57.

6. Σκύμ. Χίου στ. 696—697:

Μετὰ τὴν Μαρώνειαν δὲ κεῖτ' Αἶνος πόλις
ἔχουσα ἐποίκους ἐκ Μιτυλήνης Αἰολεῖς

7. Amian. Marc. αὐτ. XXVII, IV, 12 «et Aenum, qua condida et relicta Aeneas».

8. Pomp. Melae de situ orbis B, 2, 8 «.. Aenos ab Aenea profuga condita».

9. Φωτίου Βιβλ. Ἔκδ. Bekker σ. 228.— Οὕτω καὶ ὁ Προκόπιος περὶ Ἰουστ. κτισμ. IV, 11.

10. Ὁμήρου Ἰλιὰς Β, στ. 819—820, Ν, 459 καὶ 489 κλπ.

11. Πλουτάρ. Κάμιλλος XX «Αἰνείαν δὲ περὶ τὴν ἅλωσιν ἐκκλέψαντα διασῶσαι μέχρι τῆς ἐν Ἰταλίᾳ κατοικήσεως».

Πύδνας καὶ ΒΔ τῆς σημερινῆς κώμης Ἀπανωμῆς κειμένην, ἐξ ἧς καὶ Αἰναῖον τὸ προκείμενον ἀκρωτήριον (τουρκιστὶ Καρὰ-Μπουρνοῦ) ὀνομάζεται, καὶ ἥτις κατὰ τὰς παραδόσεις ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Αἰνείου, καταστραφεῖσα τελείως ὑπὸ τῶν Ρωμαίων[12]. Ἴσως ἐπήγασε καὶ ἐκ τῆς ἄλλης παραδόσεως ὅτι ἐν Θράκῃ ἐτελεύτησεν ὁ Αἰνείας, ὡς οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς Κεφάλων ὁ Γεργίθιος καὶ Ἡγήσιππος ἱστοροῦσι κατὰ τὴν μαρτυρίαν Διονυσίου τοῦ Ἁλικαρνασέως[13].

Ἡ Αἶνος ἀπεκαλεῖτό ποτε Αἴψυθος καὶ πρότερον Πολτυομβρία, ἤτοι πόλις τοῦ Πόλτυος, βασιλέως αὐτῆς, ξενίσαντος τὸν Ἡρακλέα κατὰ τὴν ἐκεῖσε ἀποβίβασίν του[14], τὸ δυσχείμερον δὲ τῆς πόλεως ταύτης ἤγαγε τὸν περίφημον κιθαριστὴν Στρατόνικον νὰ εἴπῃ κατὰ τὴν παρ' Ἀθηναίῳ[15] βεβαίωσιν «ἐν Αἴνῳ... τοὺς μὲν ὀκτὼ μῆνας εἶνε ψῦχος, τοὺς δὲ τέτταρας χειμῶνα». Ἡ θέσις αὐτῆς, περιβαλλομένης κατὰ τὰς τρεῖς πλευρὰς ὑπὸ τῆς κολπουμένης ἐνταῦθα θαλάσσης, ἐπέτρεπε νὰ τύχῃ ὀχυρώσεως, καθιστώσης αὐτὴν δυσπόρθητον, οἷα μαρτυρεῖται ὅτι ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Φιλίππου, ἐκπολιορκήσαντος αὐτήν[16], καὶ «Τὰ Αἰνίων τείχη» σημειοῦνται ἰδιαιτέρως ὑπὸ τοῦ Σκύλακος[17]. Ἰσχυρῶς ἐπανωχυρώθη καὶ ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ὅστις κατὰ Προκόπιον «πανταχόσε φραξάμενος ἀνάλωτον Αἶνον παντάπασι κατεστήσατο»[18].

Ἡ Αἶνος ἦτο μία ἐκ τῶν συμμαχίδων πόλεων τῶν Ἀθηνῶν, παρασχοῦσα ἀρωγὴν τῷ στρατηγῷ αὐτῆς Χάρητι[19] καὶ ἐπικουρίαν κατὰ τοὺς Πελοποννησιακοὺς πολέμους, ἀποστείλασα «καὶ πελταστάς, οἳ ἦσαν ἔκ τε Αἴνου βεβοηθηκότες» κατὰ τὰ ἱστορούμενα ὑπὸ τοῦ Θουκυδίδου, ὅστις ὡσαύτως ἀναφέρει ὅτι εἰς τὴν κατὰ τῶν Συρακουσίων ἐκστρατείαν συνέπραττον καὶ «Αἴνιοι ὑποτελεῖς»[20].

12. Διονυσ. Ἁλικαρν. Ι, 46—49.—Πρβ. καὶ Στράβ. Ζ, 330.

13. Διονυσ. Ἁλικαρν. Α Ρ. 1, 49.

14. Ἀπολλοδ. Βιβλιοθ. Β, 5, 9. «καὶ προσίχει Αἴνῳ, ἔνθα ξενίζεται ὑπὸ Πόλτυος».—Στράβ. Ζ, 319 «...τῆς δὲ πόλεως Βρίας καλουμένης Θρακιστί, ὡς καὶ ἡ τοῦ Σήλυος πόλις Σηλυμβρία προσηγόρευται, ἥ τε Αἶνος Πολτυοβρία ποτὲ ὠνομάζετο».

15. Ἀθην. Δειπνοσ. VIII, 44.

16. Titi Livii XXXI, 16 «...Aenum, inde cum magna labore nequiquam oppugnasset».

17. Σκύλ. Περικλ. 67.

18. Προκοπ. αὐτ. IV, 11.

19. Δημοσθ. LVIII (κατὰ Θεοκρίνου), 1334. Ἔπιθι καὶ C.I.A. σελ 229.

20. Θουκυδ. Δ, 28 καὶ Ζ, 57.

Σφοδρὰ διαπάλη ἐγένετο μεταξὺ τῶν διαδόχων τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου πρὸς ἀπόκτησιν τῆς Αἴνου, διατελεσάσης ὑπὸ τοὺς Πτολεμαίους κατὰ τὸ πλεῖστον. Ἤκμαζεν ἡ πόλις αὕτη καὶ κατὰ τοὺς αὐτοκρατορικοὺς χρόνους, διατηρήσασα τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ μετὰ τὴν Ῥωμαϊκὴν κατάκτησιν, παραμείνασα ἐλευθέρα πόλις[21]. Ὁ δὲ βασιλεὺς Εὐμένης διὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀττάλου, μεταβάντος εἰς Ῥώμην, ἀπῄτησε νὰ τῷ παρασχεθῇ ἐν δωρεᾷ ἡ Αἶνος καὶ ἡ Μαρώνεια, ἀλλ' ἡ σύγκλητος δὲν ἐπραγματοποίησε τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ ἐπαγγελίαν[22]. Ἡ Αἶνος μετὰ τῆς ῥηθείσης Μαρωνείας ἐθεωροῦντο σημαντικὰ ἐρύματα διὰ τὴν κατοχὴν τῆς Θράκης. Ὁ ἱστορικὸς Πολύβιος, λόγον ποιούμενος περὶ τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Φιλοπάτορος καὶ τῶν προκατόχων αὐτοῦ Ἑλλήνων βασιλέων τῆς Αἰγύπτου[23], διαλαμβάνει «ἐφῆδρευον δὲ τοῖς ἐν τῇ Θράκῃ καὶ τοῖς ἐν Μακεδονίᾳ πράγμασι, τῶν κατ' Αἶνον καὶ Μαρώνειαν καὶ παρρώτερον ἔτι πόλεων κυριεύοντες».

Ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς μέσους καὶ νεωτέρους χρόνους ἦτο ἐκ τῶν σημαντικωτέρων Θρακικῶν πόλεων. Ἐπὶ τοῦ στομίου τοῦ Ἔβρου κειμένη, διετήρει διὰ τῆς δι' αὐτοῦ ποταμοπλοΐας ἐμπορικὰς σχέσεις καὶ πρὸς τὰς ἐσωτέρας χώρας, οὖσα τὸ κυριώτερον ἐπίνειον τῆς μεσημβρινῆς Θράκης[24]. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἠσχολοῦντο εἰς τὴν πιθοποιίαν καὶ κατασκευὴν σάπωνος· ἀλλ' ἐκ τῆς προσχώσεως κατὰ μέγα μέρος τοῦ ἀξιολόγου αὐτῆς λιμένος, καταστάντος ἐντεῦθεν ἀπροσίτου εἰς μεγάλα σκάφη, καὶ ἐκ τῆς διελεύσεως τοῦ σιδηροδρόμου ἐκ τοῦ βορειοδυτικώτερον κειμένου Δεδεαγάτς, προῆλθεν ἡ παρακμὴ καὶ κατάπτωσις τῆς Αἴνου, μικρᾶς ἤδη πολίχνης, ἥτις μόλις πρὸ ἑξηκονταετίας ἠρίθμει περὶ τὰ τριακόσια μεγάλα καὶ μικρὰ πλοῖα. Ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ ἦτο πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας Ῥοδόπης, βραδύτερον ὑπήχθη εἰς τὸ θέμα Εὐρώπης.

Τὰ νομίσματα τῆς Αἴνου εἰκονίζουσι τὸν Ἑρμῆν ἐν κατατομῇ,

21. Plinii Nat. Hist. IV, 18 «oppidum Aenos liberum».

22. Πολυβ. Ἱστορ. XXI, 3.

23. Πολυβ. αὐτόθ. V, 34.

24. Ἐπιθ. Ταξειδιον εἰς τὴν Ἀνατολὴν τοῦ Ἄγγλου Ph. du Fresne-Canage. Μετάφρ. Γαλλικ. ὑπὸ M. Haussier σ. 39.— B. A. Μουστακίδου Περὶ Αἴνου κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους εἰς Δελτίον Ἱστορ. καὶ Ἐθνολ. ἑταιρίας Τόμ. Β (1885) σ. 82 καὶ 622.

φέροντα πέτασον[25]. Αἴνιοι ἦσαν καὶ ὁ Πύθων καὶ ὁ Ἡρακλείδης, οἱ ἀποκτείναντες τὸν ἐχθρικῶς πρὸς τοὺς Ἀθηναίους διακείμενον μισελεύθερον βασιλέα Κότυν, ἐφ' ᾧ καὶ κατέστησαν Ἀθηναίους πολίτας καὶ χρυσοῖς στεφάνοις οἱ Ἀθηναῖοι ἐστεφάνωσαν[26], ὡσαύτως ἐξ Αἴνου ἦτο καὶ ὁ Ἀθηνόδωρος, ὅστις, καθὰ ἀναγράφει ὁ Φιλόστρατος[27], «ἐπιφανέστατος ἦν τῶν κατὰ τὴν Αἶνον, τὸ δ' ἐς διδασκάλους καὶ παίδευσιν φανερώτατος τοῦ Ἑλληνικοῦ». Ἐν τῇ Αἴνῳ ἀπεβίωσε καὶ ὁ Ῥωμαῖος στρατηγὸς Καπίων, ἀδελφὸς Κάτωνος τοῦ νεωτέρου, ὅστις μεταβὰς ἐκεῖ ἐπεμελήθη τῆς ἀνιδρύσεως «μνήματος ξεστοῦ λίθων Θασίων ἀπὸ ταλάντων ὀκτώ, κατασκευασθέντος ἐν τῇ Αἰνίων ἀγορᾷ», ὡς ἐν τῇ βιογραφίᾳ τοῦ Κάτωνος ἐκτίθησιν ὁ Πλούταρχος[28]. Πλησίον τῆς Αἴνου εἶνε καὶ ἡ ἀρχαία λίμνη Στεντορίς[29].

ΖΗΡΙΝΘΟΣ. Πλησίον τῆς Αἴνου ἔκειτο καὶ ἡ ἀρχαιοτάτη παράλιος πόλις τῆς Θράκης Ζήρινθος, ἔνθα ἐλατρεύετο καὶ ἡ Ἑκάτη, ἄντρον ὀνομαστὸν ἐκεῖ ἔχουσα. Ἐκτὸς τῆς κυνοσφαγοῦς θεᾶς, ὡς ἀπεκαλεῖτο ἡ Ἑκάτη[1], ἐνταῦθα ἐλατρεύετο καὶ ἡ Ἀφροδίτη, προσονομαζομένη Ζηρινθία καὶ ὑπῆρχε καὶ ναὸς αὐτῆς καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Ζηρινθίου, κείμενος παρὰ τὸ ὄριον τῶν Αἰνίων κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ Λιβίου[2].

ΜΕΝΔΗ καὶ ΣΙΠΤΗ. Ἐκτὸς τῆς ἐν τῇ Παλλήνῃ τῆς Χαλκιδικῆς Χερσονήσου Μένδης, ἀποικίας τῶν Ἐρετριέων, μνημονεύεται ὁμώνυμος πόλις, ἀποικισθεῖσα ὑπὸ Ἰώνων, ἐν Θράκῃ πρὸς τῷ Ἔβρῳ. Ἐκ τῆς τελευταίας ταύτης Θρακίας Μένδης ἦτο καὶ ὁ ὀνομαστὸς τῆς ἀρχαιότητος γλύπτης Παιόνιος, οὗ ἡ Νίκη τίθεται μεταξὺ τῶν ἀριστουργημάτων τῆς τέχνης. Περὶ τῶν κατοίκων αὐτῆς ἱστορεῖ ὁ Παυσανίας[1] «Μενδαίοις δὲ αὐτοῖς γένος τε Ἑλληνικὸν

25. Haed αὐτοθ. σ. 313.—Λάμπρου Ἱστορία Τομ. Β. σ. 152 πίναξ).

26. Δημοσθ. XXIII (κατὰ Ἀριστοκρ.) 659.— Φλοστρ. Ἀπολλ. VII, 2.

27. Φιλοστράτου Βίοι σοφιστῶν Β, 14.

28. Πλουτάρχ. Κάτων XI.

29. Ἡροδ. Ζ, 58 «...καὶ Στεντορίδα λίμνην παρεξιών, ἐς ὃ ἀπίκετο ἐς Δορίσκον» [ὁ τοῦ Ξέρξου στρατός].

1. Λυκόφρ. Ἀλεξάνδρα στ. 77 «Ζήρινθον ἄντρον τῆς κυνοσφαγοῦς θεᾶς».

2. Titi Livii αὐτ. 38, 41 «Inde Aeniorum fines praeter Apollinis, Zerynthium, quem vocant incolae, templum superant».

1. Παυσ. Ἠλιακ. Ε, 27, 12.

καί ἀπὸ Ἰωνίας ἐστίν, οἰκοῦσι δὲ ἀπὸ θαλάσσης, ἄνω τῆς πρὸς Αἶνῳ πόλει». Παρὰ τοῦ αὐτοῦ Πουσανία πληροφορούμεθα, ὅτι οἱ Μενδαῖοι εἶχον ἀναθέσει ἐν Ὀλυμπίοις ἄγαλμα ἀνδρὸς φέροντος ἀλτῆρας ἀρχαίους καὶ τὸ ἑξῆς ἐπὶ τοῦ μηροῦ κεχαραγμένον ἐλεγεῖον :

Ζηνὶ θεῶν βασιλεῖ μ᾽ ἀκροθίνιον ἐνθάδ᾽ ἔθηκαν
Μενδαῖοι, Σίπτην χερσὶ βιασάμενοι.

Περὶ τῆς ἐν τῷ ἐλεγείῳ τούτῳ διαλαμβανομένης Σίπτης προστίθησιν ὁ Παυσανίας «τὸ μὲν δὴ Θρᾳκιόν τι εἶνε τεῖχος καὶ πόλις ἔοικεν ἡ Σίπτη». Ἡ τελευταία αὕτη φαίνεται ὅτι ἦτο πολίχνη, περὶ ἧς ἐλλείπουσιν ἄλλοθεν ἀκριβεῖς πληροφορίαι.

ΔΟΡΙΣΚΟΣ (Φερραί). Ὑπὸ τοῦ Στεφάνου Βυζαντίου[1] σημειοῦται «Δορίσκος πόλις Θράκης καὶ πεδίον. Τὸ ἐθνικὸν Δορίσκιος». Ὁ Δορίσκος εἶνε γνωστὸς ὡς ὀχυρὸν μέρος, περιλαμβάνον τὴν πεπαιδιάδα τὴν πλησίον τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ἕβρου, πρὸς τὰς ἐκβολὰς αὐτοῦ. Ἐνταῦθα καθὰ ἐκτίθησιν ὁ Ἡρόδοτος[2] «τεῖχός τε ἐδέδμητο βασιλήιον τοῦτο τὸ δὴ Δορίσκος κέκληται, καὶ Περσέων φρουρὴ ἐν αὐτῷ κατεστήκεε ὑπὸ Δαρείου ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου ἐπείτε ἐπὶ Σκύθας ἐστρατεύετο». Ἐν τῷ εὐρεῖ τούτῳ τόπῳ, χωρητῷ εἰς δεκακισχιλίους ἀνθρώπους, ἐστάθμευσε προελαύνων κατὰ τῶν Ἑλλήνων ὁ Ξέρξης καὶ ἠρίθμησε καὶ ἐπεθεώρησε τὰ στρατεύματα αὐτοῦ, συγκεντρώσας εἰς τὴν πρὸ αὐτοῦ παραλίαν τὰς ναυτικὰς δυνάμεις[3]. Τοῦ Δορίσκου, ὡς κειμένου μεταξὺ Ἕβρου καὶ Σερρείου, μνείαν ποιεῖται καὶ ὁ Πομπώνιος Μέλας[4], ὡς καὶ ὁ Ἀππιανός[5]. Πολλὴν σπουδαιότητα ἀπέδιδον οἱ Ἀθηναῖοι εἰς τὸν Δορίσκον, θεωρούμενον μετὰ τοῦ Σερρείου τείχους καὶ τοῦ Ἱεροῦ ὄρους ὡς ἔρυμα ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἄμυναν καὶ συγκράτησιν αὐτῶν ἐν

1. Στεφ. Βυζάντ. ἐν λ.—Καὶ ὁ λεξικογράφος Σουΐδας γράφει «Δορίσκος χωρίον Θράκης».

2. Ἡροδ. Ζ, 59 «...ὁ δὲ Δορίσκος ἐστὶ τῆς Θρηϊκης, αἰγιαλός τε καὶ πεδίον μέγα, διὰ δὲ αὐτοῦ ῥέει ποταμὸς μέγας Ἕβρος».

3. Ἡροδ. Ζ, 60.—Διοδ. Σικελ. XI, 3 «ὡς δ᾽ ἦκεν εἰς Δορίσκον, ἐνταῦθα μετεπέμπατο τὸ ναυτικόν, ὥστε ἀμφοτέρας τὰς δυνάμεις εἰς ἕνα τόπον ἀθροισθῆναι· ἐποιήσατο δὲ καὶ τὴν ἐξέτασιν τῆς στρατιᾶς ἀπάσης».

4. Pomp. Melae αὐτ. B, 11, 8 «...Dorisc-s, ubi Xerxen copias suas... deinde promontorium Serrhium».

5. Ἀππιανοῦ Ῥωμαϊκ. Ἐμφύλ. Δ, 102.

Θράκῃ καὶ ὁπόταν ὁ Φίλιππος βασιλεὺς κατέλαβε τὰ καίρια ταῦτα σημεῖα σφοδρὰ ἠγέρθη ἡ φωνὴ τοῦ Δημοσθένους ἐν τῷ τρίτῳ κατὰ Φιλίππου λόγῳ αὐτοῦ (IX, 114). Ὁ ἴδιος δὲ ῥήτωρ ἐν τῷ τετάρτῳ Φιλιππικῷ (X, 133) λέγει περὶ αὐτῶν «ὁρᾶτε Σέρρειον καὶ Δορίσκον· ταῦτα γὰρ πρῶτα ὠλιγωρήθη μετὰ τὴν εἰρήνην, ἃ πολλοῖς ὑμῖν οὐδὲ γνώριμά ἐστιν ἴσως· ταῦτα μέντοι ἐαθέντα καὶ παροφθέντα ἀπώλεσε Θράκην καὶ Κερσοβλέπτην, σύμμαχον ὄνθ᾽ ὑμῶν»[6]. Οὐχὶ μακρὰν τοῦ ἀρχαίου Δορίσκου, βορειότερον αὐτοῦ ἱδρύθησαν αἱ Φερραί, τανῦν κοινῶς Φερετζίκ, πλησίον τῆς ὁποίας διέρχεται ἡ ἐκ Δεδεαγάτς εἰς Ἀδριανούπολιν σιδηροδρομικὴ γραμμή. Αἱ Φερραὶ ἐπὶ τῶν βυζαντινῶν χρόνων ἦσαν ἐκ τῶν σημαντικῶν πόλεων, ἰδίᾳ διὰ τὴν ὀχυρότητα αὐτῆς, περὶ ἧς σχετικῶς ὁ Καντακουζηνὸς ἀναγράφει[7] ὅτι «ἦλθον εἰς Φερρὰς ἅμα μὲν καὶ διὰ τὸ τὴν πόλιν ὀχυρὰν εἶναι, καρτερωτάτην τειχῶν περιβολαῖς καὶ ἀφθονίαν τῶν ἐπιτηδείων δυναμένην χορηγεῖν τῇ στρατιᾷ».

ΔΥΜΗ καὶ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΝ. Πλησίον τοῦ Ἕβρου κειμένη ἡ ἀρχαία πόλις Δύμη μνημονεύεται μετὰ τὴν Δρουσιπάραν ὑπὸ τοῦ κατὰ τὰ μέσα τοῦ δευτέρου αἰῶνος γράψαντος γεωγράφου Κλαυδίου Πτολεμαίου[1], πρὸς δὲ σημειοῦται ἐν τῷ ὁδοιπορικῷ τοῦ Ἀντωνίνου Αὐγούστου ὡς ἀπέχουσα τῆς Τραϊανουπόλεως δεκαὲξ μόλις μίλια[2], ὡς καὶ ἐν τῷ Ἱεροσολυμιτικῷ ὡς στρατιωτικὸς σταθμός[3]. Ἡ ἄνω βεβαίωσις περὶ τῆς ἀποστάσεως ἐκ τῆς Τραϊνουπόλεως σαλεύει πολὺ τὴν ἐκφερομένην ὑπό τινων[4] γνώμην, ὅτι εἶνε ἡ αὐτὴ πόλις πρὸς τὸ μετέπειτα Διδυμότοιχον ἢ Δυμότυχον, ὡς κατὰ τοὺς ὑστέρους χρόνους ἐλέγετο, ἀφιστάμενον ταύτης πολὺ πλεῖον καὶ ὑποτίθεται ὅτι τὰ ἐν τῷ χωρίῳ Καλτερκός, ἀνατολικώτερον τοῦ Φερετζὶκ ἐρείπια εἰσὶ τῆς Δύμης. Εἶνε ἐν τούτοις βέβαιον ὅτι τὸ Διδυμότοιχον ἀνιδρύθη ἐπὶ παναρχαίου συνοικισμοῦ, ὡς ἐξάγεται ἐκ λειψάνων Πελασγικῶν τειχῶν τῆς ἀκροπόλεως, ἐφ᾽ ὧν ἔχει ἐγερθῇ νεώτερος πύργος βυζαντινός[5],

6. Ἔπιθι καὶ Αἰσχίνου 3, 82.

7. Ι. Καντακουζ. Ἱστορ. 1, LII.

1. Κ. Πτολεμ. Γεωγρ. III, Ια, 13.

2. Ant. Augusti Itinerarium. Ἔκδ. Βεσσελιγκίου σ. 322.

3. Itinerar. Hierosolymit. Ἔκδ. Βεσσελιγκίου σ. 602.

4. Μελετίου Γεωγραφ. (Ἔκδ. Ἀνθ. Γαζῆ). Τόμ. Γ, σελ. 202.

5. Dumont-Homolle Mélanges d' arch. et épigr., σ. 196.—Καὶ εἰς χάρτην τοῦ Νικολάου Σοφιανοῦ προσηρτημένον ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ Ph. de Fresne-Canage περὶ τοῦ ἐν Ἀνατολῇ ταξειδίου του τίθεται ἡ Δύμη ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ἕβρου, ἔνθα τὸ Διδυμότειχον.

χρησιμεύων πρὸς κατοικίαν τῶν Σουλτάνων πρὸ τῆς ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Καθὰ δὲ βεβαιοῖ ὁ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ δεκάτου τρίτου αἰῶνος γράψας Γοδοφρέδος Βιλλαρδουΐνος, ὁ μετασχὼν καὶ ἱστορήσας τὰς κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπιχειρήσεις τῶν Φράγκων ὑπῆρχεν ἐκεῖ φρούριον ὀνομαζόμενον Dimit, πολὺ ἰσχυρόν[6]. Εἰς Διδυμότειχον ἐγκαθιδρύθη καὶ Ἀνδρόνικος ὁ Γ΄ καὶ συνεκέντρωσε τὰς στρατιωτικὰς αὐτοῦ δυνάμεις, αἵτινες ὑπὸ τὸν στρατηγὸν αὐτοῦ Συνοδινὸν ἐνίκησαν τὸν αὐτοκράτωρα Ἀνδρόνικον (τὸν Β΄, πάππον του) ἐκθρονισθέντα· ὡσαύτως καὶ Ἰωάν. ὁ Καντακουζηνὸς τὸ Διδυμότειχον εἶχεν ὡς ὁρμητήριον εἰς τοὺς ἐμφυλίους ἀγῶνας κατὰ τοῦ διαδόχου τοῦ Ἀνδρονίκου Ἰωάννου, τοῦ πέμπτου, μεθ' οὗ συνδιαλλαγεὶς ἀκολούθως ἔδοτο τὸ Διδυμότειχον εἰς τὸν υἱόν του Ματθίαν. Ἐνταῦθα κατέφυγε καὶ παρέμεινε καὶ Κάρολος ὁ ΙΒ τῆς Σουηδίας μετὰ τὴν μάχην τῆς Πολτάβας. Οἱ Διδυμοτειχῖται ἦσαν σύμμαχοι τῶν Ἀθηναίων[7].

ΠΑΩΤΙΝΟΠΟΛΙΣ. Μνημονεύεται ἡ πόλις αὕτη καὶ ὑπὸ τοῦ γεωγράφου Πτολεμαίου[1]. Τὴν ὀνομασίαν ἔλαβεν ἐκ τῆς Πλωτίνης, τῆς συζύγου τοῦ Τραϊανοῦ, τοῦ ἱδρύσαντος ταύτην πρὸς τιμὴν τῆς αὐτοκρατείρας κατὰ τοὺς αὐτοὺς πιθανῶς χρόνους μετὰ τῆς Τραϊανουπόλεως. Ἀκαθόριστος ἔτι ἡ ἀκριβὴς θέσις αὐτῆς, κειμένης οὐχὶ μακράν, βορείως πιθανῶς, τοῦ Διδυμοτείχου παρὰ τὸν Ἕβρον, ἀλλ' ἀμφήριστον, ἂν πρὸς τὴν δεξιὰν ἢ ἀριστερὰν ὄχθην αὐτοῦ[2]. Διήρχετο διὰ ταύτης παλαιὰ ἁμαξιτὴ ὁδός, ἥτις ἀρχομένη ἐξ Ἀδριανουπόλεως κατέληγεν εἰς Τραϊανούπολιν, ἔνθα συνηντᾶτο μετὰ τῆς Ἐγνατίας. Ἀνευρέθησαν καὶ νομίσματα αὐτῆς τῶν αὐτοκρατορικῶν χρόνων χαλκᾶ, εἴς τινα τῶν ὁποίων ἀποτυποῦται ὁ ποτάμιος θεὸς Ἕβρος, κατακείμενος καὶ ἔχων τὸν ἕτερον πόδα ἐπὶ ἀνεστραμμένου

6. G. Vielle-Hardouin, Conquête de Constantinople etc. par M. Natalis (Ἔκδ. Παρισίων 1874) σελ. 198.

7. C.I.A 259, ἔνθα διαλαμβάνονται εἰς φορολογικὸν πίνακα Θρακίου καὶ Διδυμοτειχῖται.

1. Κ. Πτολεμαίου αὐτ. ΙΙΙ Ια § 13.

2. Haed αὐτ. Τόμ. Α σελ. 361, ὅστις τίθησιν αὐτὴν ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ἕβρου. Εἰς τὴν γνώμην ταύτην φαίνεται ἀποκλίνων καὶ ὁ Dumont (Inscriptions σ. 35.—Ὅρα καὶ Rapport σελ. 25. Ὁ Ῥαγκαβῆς (Ἀξ. Ἀρχαιολογίας ἐν λ.) τοποθετεῖ ταύτην ἐν τῇ ἀριστερᾷ ὄχθῃ.—Ἐν τῷ Ὁδοιπορικῷ τοῦ Ἀντωνίνου Αὐγούστου (Itinerar. αὐτ. σ. 322) σημειοῦται πρὸ τῆς Ἀδριανουπόλεως, ὡς ἀπέχουσα ταύτης εἴκοσι καὶ ἓν μίλια.

ἀγγείου[3]. Κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους ἀπετέλει μέρος τῆς ἐπαρχίας τοῦ Αἱμιμόντου[4], καὶ τὰ ὀχυρώματα αὐτῆς ἀνῳκοδομήθησαν ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ[5], καὶ ἦτο ἕδρα ἐπισκόπου, εἰς ὑπόμνημα δὲ περὶ μεταθέσεων ἐπισκόπων, γραφὲν πιθανώτατα περὶ τὰ τέλη τῆς δωδεκάτης ἑκατονταετηρίδος[6], ἀναφέρεται ὅτι «ὁ Ἱεροφύλαξ Τραπεζοπόλεως μετηνέχθη εἰς Πλωτινόπολιν τῆς Θράκης». Ἐν τῷ χάρτῃ τοῦ Φερραίου σημειοῦται Νοτιοανατολικῶς τοῦ Διδυμοτείχου[7].

ΚΥΨΕΛΑ. Παρὰ τὸν Ἕβρον ἔκειτο ἡ ὀχυρὰ καὶ ἀρχαία αὕτη πόλις, κληθεῖσα οὕτως ὑπὸ τοῦ κτήτορος, κατά τινα παράδοσιν, Κυψέλου, υἱοῦ τοῦ Ἰξίωνος. Κατεῖχον, φαίνεται, τὴν θέσιν τῆς νῦν πλησίον τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Ἕβρου κώμης Ὕψαλα, ὡς κατὰ παραφθορὰν τῆς λέξεως Κύψελα ὀνομάζεται. Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ τετάρτου π.χ. αἰῶνος, κατὰ τὸ 386 ἔτος πιθανώτατα, ὁ Θρᾷξ βασιλεὺς Ἐβρυτέλμης ὁ πρῶτος κατέστησε τὰ Κύψελα πρωτεύουσαν τῆς Θράκης. Ὑποτίθεται ὅτι ἐν Κυψέλοις, ἐπὶ Κότυος τοῦ Α΄ ἴσως, εἶχεν ἱδρυθῇ νομισματοκοπεῖον[1]. Ἡ ἐν τῇ ἀρχαιοτέρᾳ ἐποχῇ ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων Θρακικὴ αὕτη πόλις παρήκμασεν ἐνωρίς, καταστραφεῖσα ἐκ προσκλύσεων τοῦ ποταμοῦ Ἕβρου. Διὰ ταύτης διήρχετο καὶ ἡ Ἐγνατία ὁδός, διαστολιζομένη διὰ στηλῶν[2]. Ὁ Πομπώνιος Μέλας ἀναγράφει σχετικῶς περὶ τῶν Κυψέλων ὅτι ἦσαν ἄλλοτε περιφανῆ (ingens aliquando Cypsela)[3]. Ἐν τῷ Ἱεροσολυμητικῷ, γραφέντι κατὰ τὸν τέταρτον μ.χ. αἰῶνα, σημειοῦνται ὡς στρατιωτικὸς σταθμός[4], ὑπὸ δὲ τοῦ Ἀμμιανοῦ, τοῦ αὐτοῦ αἰῶνος λατίνου συγγραφέως, ἀναγράφοντος τὰς σημαντικωτέρας ἐν Θράκῃ πόλεις, οὐδαμῶς ἀναφέρονται τὰ Κύψελα, τοῦθ' ὅπερ ἐμφαίνει ὅτι εἶχεν ἤδη παρακμάσει ἡ πόλις αὕτη. Μνεῖα τῶν Κυψέλων, ὡς πόλεως ὀχυρωμένης,

3. Haed αὐτόθ. σ. 361.—Mionnet Descr. Τομ. 1 σελ. 420 καὶ Suppl. Τόμ. 2 σελ. 479.—Eckel D N. Τόμ. 2 σ. 46 καὶ 73.

4. Ἱεροκλ. Συνέκδ. σ. 635.—Κ. Πορφυρογεν. περὶ θεμάτων βιβλ. 2.

5. Προκοπίου περὶ τῶν Ἰουστιν. κτισμ. IV, 11.

6. Ῥάλλη-Ποτλῆ Σύνταγμα θείων καὶ ἱερῶν κανόνων Τόμ. Ε. σ. 392.

7. Ὁ Tomaschek θεωρεῖ πιθανὸν ὅτι ἱδρύθη παρὰ τὴν ἀρχαίαν Βένναν.

1. B.C.H. 20 σ. 478.

2. Στράβ. Ζ, 322 καὶ 329.

3. Pompon. Melae De situ orbis B, 11, 6.

4. Itinerarium Hierosolym. αὐτ. σ. 602.

γίνεται ὑπὸ τοῦ Λιβίου[5], ὁμοίως ἀναφέρει ταῦτα ὁ Πλίνιος[6], ὁ Κλαύδιος Πτολεμαῖος[7] καὶ ὁ Πολύαινος[8], ἐκθέτων στρατήγημα, λαβὸν χώραν ἐκεῖ, ὅτε «Ἀντίοχος ἐπολιόρκει Κύψελα, Θρᾴτταν πόλιν» καὶ ὁ Ἀππιανός[9], ἀφηγούμενος τὴν ἐπὶ Ἀρχελάου κατ' αὐτῶν προέλασιν τοῦ Σύλλα, καὶ ὁ μεταγενέστερος Στέφανος Βυζάντιος, καθ' ὃν οἱ κάτοικοι ὠνομάζοντο Κυψελῖνοι ἢ Κυψελινοί. Ὑφίσταντο καὶ κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους τὰ Κύψελα, μνημονευόμενα ὑπὸ τῶν χρονογράφων[10], καὶ ἦσαν ἕδρα ἐπισκοπῆς, ὑφισταμένης κατὰ τὸν δέκατον τέταρτον αἰῶνα ὡς ἀρχιεπισκοπῆς, καθὰ ἐξάγεται ἐκ συνοδικῆς διατάξεως[11] ἐπὶ τοῦ Πατριάρχου Κωσταντινουπόλεως Ἡσαΐου, ἐκλεγέντος κατὰ τὸ 1323, ἐν ᾗ διακανονίζεται ἡ ἀρχιεπισκοπὴ Κυψέλων νὰ εἰσφέρῃ ὑπὲρ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ὑπέρπυρα 16. Ἀνακαινισθεῖσα ὑπὸ Ἰουστινιανοῦ ἀπεκαλεῖτο ἐπί τινα χρόνον καὶ Νέα Ἰουστινιανή.

ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ. Ἡ σημαντικωτάτη αὕτη ἐπὶ τοῦ Ἕβρου πόλις ἱδρύθη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ, ἀπέχουσα τῆς Κωσταντινουπόλεως περὶ τὰ 240 χιλιόμετρα, κοινῶς λεγομένη νῦν Ἀδριανοῦ, κατὰ παράλειψιν τῆς ὑπονοουμένης λέξεως πόλις· καὶ οἱ Βυζαντῖνοι χρονογράφοι ἀποκαλοῦσιν αὐτὴν συνήθως Ἀδριανοῦ (πόλιν) καὶ πολλαχοῦ Ὀρεστιάδα, καθ' ὅσον κατὰ τὰς παραδόσεις ἡ Ἀδριανούπολις ἀντικατέστησε τὴν ἀρχαίαν ταύτην πόλιν, οὕτως ὀνομασθεῖσαν ἀπὸ τοῦ Ὀρέστου, ὅστις ἀφ' οὗ ἐκαθάρθη εἰς τοὺς περὶ τὸν Ἕβρον τρεῖς ποταμοὺς καὶ ἐθεραπεύθη ἀπὸ τὴν μανίαν, εἰς ἣν περιῆλθεν μετὰ τὴν ἀθώωσιν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου διὰ τὴν μητροκτονίαν[1], ἔκτισεν αὐτήν· οὕτως ὁ Τζέτζης ἀπηχῶν τὰς παραδόσεις ταύτας γράφει[2].

5. Titi Livii αὐτ. XXXI, 16 «deinceps alia castella, Cypsela, et Doriscon et Serheum».

6. Plinii αὐτ. IV, 18 «oppidum Cypsela».

7. Κ. Πτολεμαίου Γεωγρ. III, Ια, § 13.

8. Πολυαίνου Στρατ. IV, 16.

9. Ἀππιανοῦ Μιθρ. (ἔκδ. Becker) σ. 670.

10. Νικήτα Χωνιάτου περὶ Ἀνδρ. Κομνηνοῦ βιβλ. 1. «κατολαμβάνει τὰ Κύψελα» [ὁ Ἀνδρόνικος].

11. Ράλλη-Ποτλῆ αὐτ. Τόμ. Ε σελ. 134.

1. Ι. Ἀντιοχηνοῦ Λόγου δευτέρου fr. 25.

2. Τζέτζη Ἱστορ. 8, 953.—Ἐπίθ. καὶ Tomschek σ. 81 καὶ ἑπ.

«Περὶ Ἀδριανοῦ πόλιν.....
τὸ πρὶν μικρὸν πολίχνιον κλῄσιν Ὀρεστιάδα,
ὃ Ἀγαμέμνονος υἱὸς πρὶν ἤγειρεν Ὀρέστης·
ἐκεῖ λουσθεὶς γὰρ ποταμοῖς ἰάθη τῆς μανίας».

Ἐκτὸς τῶν Βυζαντίνων ἱστοριογράφων Ν. Χωνιάτου, λέγοντος «καὶ γεγονὸς κατὰ τὴν Ὀρεστιάδα, εἴποι δ' ἄν τις ἄλλος Ἀδριανούπολιν», Παχυμέρους[3] καὶ ἄλλων καὶ ὁ Λατῖνος συγγραφεὺς Lampridius ἀναφέρει αὐτὴν Orestiam[4] καὶ εἰς παράρτημα τοῦ περὶ θεμάτων βιβλίου τοῦ Κ. Πορφυρογεννήτου (34) φέρεται «Ὅδρυσὸς καὶ Ὀρεστιὰς ἡ νῦν Ἀδριανούπολις».—Ὡραῖαι γηλοφοσειραὶ καὶ κατάφυτα τοπεῖα περιβάλλουσιν αὐτήν, κειμένην ἐπὶ τοῦ Ἕβρου, δεχομένου ἐνταῦθα ἐκ δεξιοῦ τὸν Ἄρζον παραπόταμον, ἀριστερόθεν δὲ τὸν Τόνζον. Ἐπὶ γηλόφου παρὰ τὸ προάστειον Κίγκιον, ἀποτελοῦν ἕνα τῶν σπουδαιοτέρων προμαχώνων τῆς Ἀδριανουπόλεως, ὑπῆρχε καὶ βωμὸς τῆς Ἀρτέμιδος ἐν τῇ ἀπωτάτῃ ἐποχῇ, ἣν ἀνάγουσιν ἄχρι τοῦ ῥηθέντος οἰκιστοῦ Ὀρέστου[5], ἀνευρέθησαν δὲ καὶ νομίσματα ταύτης, εἰκονίζοντα κεφαλὴν Ἡρακλέους.

Ἐν τῷ ὁμφαλῷ τῆς Θράκης οὖσα καὶ φύσει ὀχυρὰ ἀπετέλει ἔκπαλαι σπουδαιότατον κέντρον, καθ' οὗ κυρίως ἐστρέφοντο οἱ ἐπιτρέχοντες ἑκάστοτε τὴν Θράκην πολέμιοι καὶ κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους ἐθεωρεῖτο ἓν τῶν σημαντικωτέρων ἐρυμάτων[6]. Περὶ αὐτὴν ἀπὸ τῆς ἀρχαίας ἐποχῆς ἄχρι τῶν τελευταίων χρόνων συνεκροτήθησαν μεγάλαι καὶ κρίσιμοι μάχαι. Ἐνταῦθα διεξήχθη ἡ μεγάλη μεταξὺ Λικινίου καὶ μεγάλου Κωσταντίνου μάχη (τῷ 323 μ.χ), καὶ βραδύτερον, κατὰ τὸ 378 ἔτος, οἱ Γότθοι κατενίκησαν τὸν αὐτοκράτορα Οὐάλεντα καὶ ἄλλοι ἀλλεπάλληλοι μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Σλαύων ἔλαβον χώραν συγκρούσεις. Ὅτε, ἐπὶ Θεοδοσίου, διῃρέθη εἰς ἐπαρχίας ἡ Θράκη, ἡ Ἀδριανούπολις καθωρίσθη πρωτεύουσα τῆς ὑπὸ ἡγεμόνα ἐπαρχίας Ἡμιμόντου. Κυριευθεῖσα κατὰ τὸ 1360

3. Παχυμέρ. Ἱστορ. Μιχαὴλ Παλαιολόγου 11, 19 «τοῦ τῆς κατὰ τὴν Ὀρεστιάδα Ἀδριανοῦ πόλεως».

4. Lampridius in Elagabalo κεφ. 7.

5. Λαπουσιάδου Θρακ. μελέται Α, σελ. 18.

6. Νικ. Χωνιάτου Μανουὴλ Κομν., ἔνθα ἀποκαλεῖ ταύτην «τὸ εὐερκὲς Ἀδριανοῦ πόλισμα».—Καὶ οἱ Λατῖνοι δὲν ἠδυνήθησαν ὡς ἐκ τῆς ὀχυρότητος νὰ κυριεύσωσιν καὶ καθὰ ἀναγράφει ὁ ἴδιος (Τὰ μετὰ τὴν ἅλωσιν σ.402) «καὶ δὴ τὴν Ὀρεστιάδα παρεικότως ὡς ἐξ ὧν ἔπαθον οὐχ ἁλώσιμον σφίσι δόξασαν, ἔγνων τὸ Διδυμοτείχῳ προσβαλεῖν».

ἡ Ἀδριανούπολις ὑπὸ τῶν Τούρκων κατέστη ὑπὸ τοῦ Μουρὰτ τοῦ Α΄ τοῦ κατακτητοῦ πρωτεύουσα τοῦ Τουρκικοῦ κράτους καὶ διετέλεσε τοιαύτη ἐπὶ αἰῶνα περίπου μέχρι τῆς ἁλώσεως τῆς Κωσταντινουπόλεως, καλουμένη ὑπὸ τῶν Τούρκων Ἐνδρινὲ κατὰ παραφθορὰν τῆς λέξεις Ἀδριανοῦ, ὡς ὀνομάζεται, καθὰ προείρηται, ὑπὸ τῶν Βυζαντίνων ἱστοριογράφων[7]. Ὁ μετὰ δύο αἰῶνας, ἀφ' ἧς ἀπεσπάσθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων (κατὰ τὸ ἔτος 1573), ἐπισκεφθεὶς αὐτὴν Ἄγγλος περιηγητὴς Philppe du Fresne-Canay εὗρεν αὐτήν, ὡς ἀναφέρει, πλήρη Ἑλλήνων[8]. Ἐν Ἀδριανουπόλει συνωμολογήθη καὶ ἡ μεταξὺ τοῦ Γερμανοῦ Βαρβαρόσα καὶ τοῦ αὐτοκράτορος τῶν Ἑλλήνων Ἀλεξίου Γ' τοῦ Ἀγγέλου συνθήκη εἰρήνης (1190 μ.χ.).—Ὁ Ἀμμιανὸς Μαρκελλῖνος διατείνεται ὅτι ἡ Ἀδριανούπολις ἐλέγετό ποτε Οὐσκουδάμα[9]. Ὑπό τινων ἡ Οὐσκουδάμη τίθεται παρὰ τὴν Στενήμαχον[10].

ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΙΣ. Ἐκτίσθη ἢ μᾶλλον ἀνῳκοδομήθη καὶ ἐξωραΐσθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου Φιλίππου, ἐξ οὗ καὶ ἔσχε τὸ ὄνομα τοῦτο, Εὐμολπιὰς πρότερον καλουμένη[1], κατὰ τὸ 352 π.χ. πιθανώτατα, ὅτε τὸ πλεῖστον τῆς Θρακικῆς χώρας καταλαβὼν εἶχεν ὑπαγάγει εἰς τὴν ἑαυτοῦ κυριαρχίαν ὁ Φίλιππος. Ὑποτίθεται ὅτι κατέλαβε τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Καλύβης, ἐν τῇ ὁποίᾳ μαρτυρεῖται ὅτι ὁ Φίλιππος ἐγκατέστησε τοὺς πονηροτάτους, ἐξ οὗ καὶ Πονηρούπολις ὠνομάσθη[2], ἐν ἀποσπάσματι δὲ τοῦ Θεοπόμπου[3] φέρεται: «Ἔστι δέ τις καὶ περὶ Θράκην Πονηρόπολις, ἣν Φίλιπ-

7. Θεοφυλάκτου Ἱστορ. I, 7, 11, 17, VIII, 5.—Πρίσκου Πανίτου fr. 8. (148 Theodos. am. 4).—Μάλχου Φιλαδελφέως Βυζαντιακὰ fr. 15 «.. πρὸς τῷ Ἔβρῳ καὶ Ἀδριανοῦ πόλει».—Καντακουζηνὸς Ἱστορ. IV, XXXIII «ἐχώρει κατὰ τάχος ἐπὶ τὴν Ἀδριανοῦ».

8. Ὅρα ἔργον αὐτοῦ «Voyage en Grèce» κατὰ μετάφρασιν εἰς Γαλλικὴν ὑπὸ M. Hauser σ. 46

9. Ammian. Marcell. XXVI, IV, 12.

10. Ἐπιθ. καὶ Γεωγραφ. χάρτην Ῥήγα Φερραίου.—Ἡ Οὐσκουδάμα φαίνεται ἦτο ὄνομα καὶ κτίσμα τῶν Ὀδρυσῶν.

1. Tacit. Ammal II, 28 «urbemque Philippopolin a Macedone Philippo sitam...».—Ἰμερείου λόγοι A, 13.—Ammiani Marcel. ἔνθ. ἀν. XXVII, IV, 12 «Philippopolis Eumolpias vetus» καὶ XXII, II, 2 καὶ XXVI.

2. Πλουτάρχ. Ἠθικὰ σ 550, B «ὥσπερ ἡ πόλις, ἣν ἐκ τῶν κακίστων καὶ ἀναγωγοτάτων κτίσας ὁ Φίλιππος Πονηρόπολιν προσηγόρευε».

3. Θεοπόμπου fr. 121, ἐν Μ. Ἀποστολίνου VII, 37.

πόν φασι συνοικίσαι τοὺς ἐπὶ πονηρίᾳ διαβαλλομένους αὐτόθι συναγαγόντα, συκοφάντας καὶ ψευδομάρτυρας καὶ τοὺς συνηγόρους καὶ τοὺς ἄλλους πονηροὺς ὡς δισχιλίους, ὡς Θεόπομπος ἐν ιγ΄ τῶν Φιλιππικῶν φησι». Ὑπὸ τοῦ Πλινίου ταὐτίζεται ἡ Πονηρόπολις ἡ προτέρα πρὸς τὴν Φιλιππούπολιν[4], ἀβέβαιον ἐν τούτοις ἂν κατέλαβε τὴν θέσιν τῆς Καλύβης, ἐφ' ὅσον μάλιστα ταύτην ὁ Στράβων τίθησιν εἰς τὸ ὑπερκείμενον τοῦ Βυζαντίου ἔθνος τῶν Ἀστῶν[5], παρὰ δὲ τῷ Στεφάνῳ Βυζαντίῳ φέρονται κεχωρισμένως αἱ πόλεις Καλύβη καὶ Πονηρόπολις. Ὁ τελευταῖος οὗτος σημειοῖ «Φιλιππούπολις τῆς Μακεδονίας» ἐκ τοῦ λόγου βεβαίως ὅτι ἀνιδρύθη καὶ διῳκήθη ἐπ' ἀρκετὸν ὑπὸ τῶν Μακεδόνων, ἀλλ' ὅτι πρόκειται περὶ τῆς ἐν Θράκῃ δηλοῦται ἐκ τῆς παρὰ τῷ ἰδίῳ προσθήκης «Φιλίππου τοῦ Ἀμύντα κτίσμα ἐν τῷ Ἔβρῳ». Ὁ σχολιαστὴς τοῦ Ὁδοιπορικοῦ τοῦ Ἀντωνίνου Αὐγούστου, ἀναφέρει ὅτι ἔφερέ ποτε καὶ τ' ὄνομα Δᾶτον, οὕτως ὅμως ἐκαλεῖτο πρότερον ἡ πόλις τῶν Φιλίππων, πεπλανημένον δὲ εἶνε καὶ τὸ λεγόμενον[6] ὅτι ἡ Φιλιππούπολις ἐλέγετο καὶ Κρηνῖδες, ὀφειλόμενον ὡσαύτως εἰς τὴν σύγχυσιν πρὸς τοὺς Φιλίππους, περὶ ὧν γράφει ὁ Ἀππιανὸς[7] «οἱ δὲ Φίλιπποι πόλις ἐστίν, ἣ Δᾶτος ὠνομάζετο πάλαι καὶ Κρηνῖδες ἔτι πρὸ Δάτου· κρῆναι γὰρ εἰσι περὶ τῷ λόφῳ ναμάτων πολλαί». Παραπλησία βεβαίωσις εὕρηται καὶ ἐν ἀποσπάσματι τῶν ἀρχαίων ἱστορικῶν Ἐφόρου καὶ Φιλοχώρου, διαλαμβανομένῳ ὑπὸ τοῦ Ἁρποκρατίωνος[8] καὶ παρὰ Στράβωνι[9] καὶ Διοδώρῳ[10]. Ὁ Πλίνιος καὶ ὁ Πτολεμαῖος[11], ὡς καί τινες τῶν Βυζαντινῶν χρονογράφων ἀποκαλοῦσι σύναμα τὴν

4. Plinii ἔνθ. ἀν. IV, II, (18) «oppidum sub Rodopae, Poneropolis antea, mox a conditore Philippopolis, nunc a situ Trimontium dicta».

5. Στραβ. Z, 320 «Ὑπέρκειται δὲ τοῦ Βυζαντίου τὸ τῶν Ἀστῶν ἔθνος, ἐν ᾧ πόλις Καλύβη, Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου, τοὺς πονηροτάτους ἐνταῦθα ἱδρύσαντος».

6. Λαπουσιάδου Θρακ. Μελέται Τόμ. Α. σ. 86.

7. Ἀππιαν. Ρωμ. Ἐμφυλ..

8. Ἁρποκρατ. Λ. «Δατὸς πόλις ἐστι Θράκης· σφόδρα εὐδαίμων· μετωνομάσθη μέντοι ἡ πόλις τῶν Δατηνῶν Φίλιπποι, Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος βασιλέως κρατήσαντος αὐτῆς, ὡς Ἔφορός τε φησὶ καὶ Φιλόχωρος ἐν τῇ πέμπτῃ».

9. Στραβ. Z, 331 fr. 20 «ὅτι οἱ νῦν Φίλιππο πόλις Κρηνίδες ἐκαλοῦντο τὸ παλαιόν», καὶ fr. 60 καὶ 77.

10. Διοδώρου XVI, 71.

11. Plinii ἔνθ. ὡς ἄν. IV, II (18).—Πτολεμαίου Γεωγρ. III, Ια § 12.

Φιλιππούπολιν καὶ Τριμόντιον, οὕτως ὀνομασθεῖσαν ἐκ τῆς λατινικῆς λέξεως trimontium, ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς ἱδρυμένης ἐπὶ τρικορύφου βουνοῦ, ὑπερκειμένου μεγάλης πεδιάδος, Νεβὲ-Τεπὲ τουρκιστὶ λεγομένου καὶ ἀποτελοῦντος σήμερον μίαν ἐκ τῶν συνοικιῶν τῆς Φιλιππουπόλεως[12].

Τὴν Φιλιππούπολιν ἀνήγειρεν ὁ Φίλιππος, ἵνα ἐκ ταύτης ἐν Θράκῃ ἐπαγρυπνῇ κυρίως ἐπὶ τῶν Ὀδρυσσῶν, ἀνυποτάκτου καὶ ἀπαύστως ἐπαναστατούσης φυλῆς. Πάντοτε δέ, πρὶν ἢ ὑποσκελισθῇ ὑπὸ τῆς Ἀδριανουπόλεως, ἐθεωρεῖτο ἓν ἐκ τῶν σημαντικῶν κεντρικῶν τῆς Θράκης ἐρυμάτων, ὅτε δὲ Φίλιππος ὁ πέμπτος ἐξεστράτευσε κατὰ τῶν Ὀδρυσσῶν, Βεσσῶν καὶ Δενθυλιτῶν, κατέλαβεν ἐξ ἐφόδου τὴν Φιλίππου πόλιν, ὡς ὁ ἱστορῶν τὰ περὶ τούτου Πολύβιος ὀνομάζει αὐτὴν[13], τῶν ἐνοικούντων φυγόντωνεἰς τὰς ἀκρωρείας. Ἦτο ἐπιφανεστάτη ἐν τῇ ἀρχαιότητι πόλις. Ὁποία ἦτο καὶ κατὰ τὸν δεύτερον μ.χ. αἰῶνα δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν καὶ ἐκ τῶν γραφομένων κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ὑπὸ τοῦ Λουκιανοῦ, ὅστις παρίστησι[14] τὸν Ἑρμῆν λέγοντα περὶ ταύτης ὅτι εἶνε «μεγίστη καὶ καλλίστη ἁπασῶν· πόρρωθεν γοῦν ἀπολάμπει τὸ κάλλος. Καί τις ποταμὸς μέγιστος παραμείβεται πάνυ ἐν χρῷ ψαύων αὐτῆς». Ἐν ἀποσπάσματι δὲ τῶν Σκυθικῶν τοῦ Δεξίππου[15] φέρεται «Τὴν Φιλιππούπολιν, ἔστι δὲ ἡ πόλις αὕτη μεθόριος μὲν τῆς Θρακῶν καὶ Μακεδόνων γῆς, κεῖται δὲ ἐπὶ τῷ Ἕβρῳ ποταμῷ, οἰκιστὴν δὲ αὐτῇ γενέσθαι λέγουσι Φίλιππον τοῦ Ἀμύντου, Μακεδόνων ἄρχοντα. Ταύτῃ δὴ οἱ Σκύθαι, ὡς ἀρχαιοτάτῃ καὶ μεγίστῃ, προσέβαλλον εἰς πολιορκίαν». Καὶ ὁ μεταγενέστερος τούτων Ἀμμιανὸς ἐξαίρει μεταξὺ τῶν Θρακικῶν πόλεων τὴν Φιλιππούπολιν καὶ Βερρόην, γράφων[16], ὅτι εἰσὶν amples civitates, καὶ ἐκ τούτου δείκνυται, ὅτι κατὰ τὸν τέταρτον αἰῶνα, ὅτε ἔγραφεν ὁ Ἀμμιανός, εἶχεν ἐπανιδρυθῇ καὶ προοδεύσει, παρὰ τὴν ἐπενεχθεῖσαν κατὰ τὸν προηγούμενον αἰῶνα τελείαν καταστροφὴν ὑπὸ τῶν Γότθων[17]. Ἀλλὰ καὶ

12. Dumont Rapport σ. 24 καὶ Homolle - Dumont Mélanges σ. 211.

13. Πολυβ. Ἱστορ. XXIV, 6.

14. Λουκιανοῦ Δραπέται 25.

15. Δεξίππου fr. 50, ἔκδ. Müller Fragm. Hist. Graec. Τόμ. 3, σ. 678.

16. Ammiani Marc. ἐνθ' ὡς ἀν. XXVII, IV, 12.

17. Δεξίππου fr. 16. Συγκέλλου σ. 376, A «Σκύθαι περαιωθέντες οἱ λεγόμενοι Γότθοι τὸν Ἴστρον ποταμὸν ἐπὶ Δεκίου... καὶ τὴν Φιλιππούπολιν ἀπολέσαι, λῃσθεῖσαν ὑπ' αὐτῶν καὶ Θρᾳκῶν πολλοὺς ἀναιρεθῆναι».

κατὰ τοὺς βραδυτέρους Βυζαντινοὺς χρόνους ἦτο σημαντικωτάτη πόλις, κατοικουμένη ὑπὸ Ἑλλήνων μόνον, διὰ τοῦτο, ὅτε οἱ Βούλγαροι κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ δεκάτου τρίτου αἰῶνος, ἐπωφεληθέντες τῆς ἐξασθενήσεως τῶν Ἑλλήνων μετὰ τὴν κατάληψιν τοῦ Βυζαντίου ὑπὸ τῶν Φράγκων, ἐπέδραμον εἰς τὴν Θράκην ὑπὸ τὸν ἡγεμόνα αὐτὸν Ἰωάννην ἢ Σκυλογιάννην, κατέστρεψαν ἐκ βάθρων τὴν Φιλιππούπολιν[18]. Οὐχὶ δὲ μικρὰ ἦτο ἡ καταστροφὴ ἡ ἐκ τῆς ἐπιδρομῆς τοῦ Βαλδουίνου ἐπαχθεῖσα εἰς τὴν Φιλιππούπολιν, ἥτις ὅμως βραδύτερον ἐπανῆλθεν εἰς τὴν προτέραν αὐτῆς ἀκμήν. Ἐντὸς ὡραίας καταφύτου πεδιάδος κειμένη, μακρόθεν θεωμένη, ὁμοιάζει κατὰ τὸν περιηγηθέντα τὴν Θράκην κατὰ τὸ 1573 Ἄγγλον Ph. du Fresne - Canaye καὶ ἐξαίροντα τὴν καλλονὴν τῆς Φιλιππουπόλεως πρὸς μεγάλην ναῦν ἐν μέσῳ γαληνιαίας θαλάσσης.

Οἱ μᾶλλον λατρευόμενοι ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Φιλιππουπόλει θεοὶ ἦσαν ὁ Ἀσκληπιὸς καὶ ἡ Ἄρτεμις, ἐξ ὧν ὠνομάσθησαν καὶ ἐν αὐτῇ φυλαὶ Ἀσκληπιὰς καὶ Ἀρτεμισιάς[19]. Ἐκ παλαιᾶς ἐνταῦθα εὑρεθείσης ἐπιγραφῆς[20] δείκνυται, ὅτι οἱ θηραταὶ ἠφθόνουν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, συμπεπηγμένοι καὶ εἰς σύλλογον («τὸ κυνηγῶν κοινόν»). Μεταξὺ τῶν πολυαρίθμων τύπων τῶν νομισμάτων Φιλιππουπόλεως ὁ μᾶλλον ἀξιοσημείωτος εἶνε ἡ προσωποποίησις τῆς Ῥοδόπης, καθημένης ἐπὶ βράχου, μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς «Κοινὸν Θρᾳκῶν»[21]. Λείψανα περιβόλου πελασγικοῦ μαρτυροῦσι τὴν ἐκεῖ ἐν ἀπωτάτῃ ἐποχῇ ὕπαρξιν συνοικισμοῦ[22]. Εἰς τοὺς ὑστέρους χρόνους ἡ Φιλιππούπολις ἦτο μία ἐκ τῶν πέντε πόλεων τῶν ὑπὸ ὕπατον, τῶν ἀποτελουσῶν τὴν ἐπαρχίαν Θράκης, ἧς διετέλεσε πρωτεύουσα[23].

ΒΕΣΣΑΠΑΡΑ. Ἡ θέσις τῆς παρεβρίου ταύτης Θρακικῆς πόλεως, ἥτις καὶ Οὐεσούπαρον ἐνιαχοῦ λέγεται, ἔχει ἤδη καθορισθῇ ὑπὸ τῶν ἀρχαιολόγων. Ἔκειτο οὐχὶ μακρὰν καὶ δυτικῶς τῆς Φι-

18. Ἀκροπολίτου Ἱστορ. ἔκδ. Heisenberg σ. 63 [κατέσκαψαν]... «ἐκ βάθρων αὐτῶν Φιλιππούπολιν, θαυμαστὴν ἄγαν οὖσαν».—Δεινοτάτην ὁμοίως καταστροφὴν ὑπέστη καὶ ὑπὸ τῶν Γότθων, φονευσάντων ἢ ἐξανδραποδισάντων περὶ τὰς ἑκατὸν χιλιάδας κατοίκων.

19. B.C.H. 37 σ. 150.

20. Ἐπιθι ταύτην κατωτέρω ἐν Παραρτ.

21. Head ἔνθ. ἀν. σ. 362.

22. Dumont Rapport σ. 10.

23. Κ. Πορφυρογεν. περὶ θεμάτων Βιβλ. 2.—Ἱεροκλ. Συνέκδ. 635. Ὅρα καὶ Δουρουῦ Ρωμαϊκὴ Ἱστορία μετάφρασις Ἀργυροῦ σελ. 876.

λιππουπόλεως, εἰς τὴν νοτιανατολικὴν περιφέρειαν τοῦ νῦν Ταταρ-Παζαρτζὶκ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ἕβρου παρὰ τῷ σιδηροδρομικῷ σταθμῷ, ἔνθα κατὰ τὸ 1872, ἰσοπεδουμένου τοῦ ἐκεῖ γηλόφου, ἦλθον εἰς φῶς ἐκ τούτου πάμπολλα ἀρχαῖα καὶ ἐνδιαφέροντα ἀγγεῖα[1]. Πολλοὶ ἄλλοι γήλοφοι (tumuli), προσόμοιοι πρὸς τὸν τύμβον τοῦ Μαραθῶνος, παρετηρήθησαν εἰς τὸ μέρος τοῦτο, ὡς καὶ ἐν τῇ πεδιάδι τῆς Φιλιππουπόλεως[2]. Κατὰ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους ἡ Βεσσαπάρα εἶχε παρακμάσει, ὡς δύναταί τις νὰ εἰκάσῃ ἐκ τοῦ ὅτι δὲν ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Ἀμμιανοῦ Μαρκελλίνου μεταξὺ τῶν μεγάλων πόλεων, τῶν ὁποίων ὁ συγγραφεὺς οὗτος τοῦ τετάρτου αἰῶνος μ.χ. ποιεῖται μνείαν[3]. Τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐτυμολογοῦσιν ἐκ τῶν Βεσσῶν, γνωστῆς Θρακικῆς φυλῆς, σημαῖνον πόλις τῶν Βεσσῶν, τῆς τελευταίας λέξεως ἐμφαινούσης παρὰ Θραξὶ πόλιν ἢ φρούριον[4]. Ὑπὸ τοῦ Προκοπίου σημειοῦται καὶ ἡ Βεσσαπάρα μεταξὺ τῶν ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἀνοχυρωθεισῶν πόλεων[5].

§ 13. *Πόλεις μεταξὺ Ἕβρου καὶ Προποντίδος*

ΔΕΡΙΣ, ΚΩΒΡΥΣ, ΚΥΠΑΣΙΣ. Καὶ τῶν τριῶν τούτων ἀρχαιοτάτων πόλεων μνείαν ποιεῖται Σκύλαξ ὁ Καρυανδεὺς ἐν τῷ περίπλῳ αὐτοῦ[1]. Ἔκειντο ἐν τῇ νοτίῳ Θρακικῇ παραλίᾳ μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ἕβρου καὶ Μέλανος. Ἡ πρώτη ἀναφέρεται ὡς ἐμπόριον, ὡς καὶ ἡ δευτέρα «ἐμπόριον Καρδιανῶν» ὑπὸ τοῦ ῥηθέντος ἀρχαίου γεωγράφου, ὡς καὶ τοῦ Θεοπόμπου, καθὰ γράφει Στέφανος ὁ Βυζάντιος. Ἀβέβαιον ἂν ἡ τελευταία Κύπασις εἶνε ἡ ὑπὸ τοῦ μεταγενεστέρου ἱστοριογράφου Ἀγαθίου ἀναφερομένη ὑπὸ τὸ ὄνομα Κίβυρις, περὶ ἧς σημειοῖ[2], ὅτι ἔκειτο ἐν τῷ ἰσθμῷ τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου, καὶ ὁ Προκόπιος[3] διαλαμβάνει ὅτι ὁ Ἰουστινιανὸς συν-

1. Ὅρα καὶ Λαπουσιάδου Θρακικαὶ μελέται Τομ. Α. σ. 91.
2. Dumont - Homolle Malanges d'arch. σ. 19.
3. Ἐπιθ. καὶ G. Seure εἰς B. C. H. 25, σ. 219.
4. Wisselingio σημ. εἰς Ἔκδοσιν Ὁδοιπορικῶν Ἀντωνίνου κλπ σ. 136
5. Προκοπίου ἔνθ. ἀν. IV, 11.

1. Σκύλ. Περ. 67· — Ἡ Κώβρυς τίθεται παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Μέλανος ἐν δεξιᾷ ὄχθῃ.
2. Ἀγαθίου ἱστορ. V, 12.
3. Προκοπίου ἔνθ. ἀν. IV, 10 «καὶ Κίβειριν πόλιν ἐπὶ ἀδάφους κειμένην τειχήρη πεποιημένος ξυνῴκισεν».

ῴκισε καὶ ὠχύρωσε. Ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου[4] καὶ Θουκυδίδου ἀναφέρεται καὶ Θρακικὸν γένος Δερσαῖοι, οἵτινες καὶ Δερραῖοι λέγονται παρὰ Στεφάνῳ Βυζαντίῳ, ἀλλὰ δὲν φαίνεται πιθανὸν ὅτι ἐκ τῆς ῥηθείσης πρώτης πόλεως οὕτω ὠνομάσθησαν, καθ' ὅσον οἱ Δερσαῖοι ᾤκουν εἰς τὸ βόρρειον μέρος τῆς Θράκης[5], ἐνῷ ἡ Δερὶς ἦτο ἐν τῇ νοτίῳ ἀκτῇ τῆς Θράκης, ὡς προείρηται.

ΑΦΡΟΔΙΣΙΑΣ. Ἡ πόλις αὕτη ἔκειτο εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Μέλανος ποταμοῦ εἰς τὸν ὁμώνυμον τούτου κόλπον ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου. Εἰς τὸ Ὁδοιπορικὸν τοῦ Ἀντωνίνου Αὐγούστου αὕτη φέρεται ἀπέχουσα τῆς Ἄπρου τριάκοντα ἐννέα μίλια[1], ὁ δὲ βυζαντῖνος ἱστοριογράφος τοῦ ἕκτου αἰῶνος Ἀγαθίας τίθησι τὴν Ἀφροδισιάδα ἔνδοθεν τοῦ ἐν τῷ ἰσθμῷ τείχους, τοῦ διήκοντος ἀπὸ τοῦ Μέλανος κόλπου εἰς τὴν ἀντίπεραν θάλασσαν[2]. Ὑπὸ τοῦ Πλινίου[3] διαλαμβάνεται μεταξὺ τῶν πόλεων τῶν Ἀροτήρων (κατοικούντων ἐν τῇ Σκυθικῇ Θράκῃ, ὡς ἡ κάτω Μοισία καλεῖται ὑπὸ τοῦ Ζωσίμου) καὶ Ἀφροδισιάς, ἥτις πιθανῶς εἶνε διάφορος τῆς ἐν λόγῳ πολὺ νοτιωτέρας, εἰ καὶ ὁ Στέφανος Βυζάντιος μὴ διαλαμβάνων τοιαύτην πόλιν ἐν Θράκῃ, ὀκτὼ ἄλλας ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο σημειοῖ, ἐν αἷς καὶ ἡ ἐν Ἰωνίᾳ ὀνομαστὴ Ἀφροδισιάς. Μνημονεύεται ἡ ἐν λόγῳ πόλις παρὰ τοῦ Κλαυδίου Πτολεμαίου[4], ὡς καὶ ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων Κ. Πορφυρογεννήτου καὶ Ἱεροκλέους[5], παρ' οὗ μανθάνομεν ὅτι ἡ Ἀφροδισία, ὡς ταύτην ὀνομάζει, ἦτο μία ἐκ τῶν δεκατεσσάρων πόλεων τῶν ἀποτελουσῶν τὴν ἐπαρχίαν Θράκης Εὐρώπην. Περὶ αὐτῆς ὁ Προκόπιος[6] ἀναγράφει, ὅτι ὁ Ἰουστινιανὸς «πόλιν τε γὰρ Ἀφροδισιάδα ἐρύματι ἐχυρωτάτῳ περιεβάλλετο, ἀτείχιστον ἐκ τῶν ἐπὶ πλεῖστον

4. Ἡροδ. Ζ, 110.
5. Θουκυδ. Β, 101. Ὅρα καὶ σελ. 20.

1. Anton. Aug. Itiner. ὡς ἀν. σ. 333.
2. Ἀγαθίου Ἱστορ. V, ιδ, «ἐν τούτῳ δὲ τῷ ἰσθμῷ τεῖχος ἑκταδὸν ἵδρυται ξυνεχὲς ἑφ' ἑκατέρᾳ θαλάττῃ προβεβλημένον· πόλεις τε ἔνδοθεν αὐτῷ προσπεπηγυῖαι τυγχάνουσιν Ἀφροδισιάς τε...»
3. Plinii ἔνθ. ἀν. IV, 18.
4. Κ. Πτολεμ. ἔνθ. ἀν. III, Ια § 13.
5. Κ. Πορφυρογεν. Περὶ θεμάτων Βιβλ. 2 (ἐπαρχία Θράκης). — Ἱεροκλ. Συνέκδ. 634.
6. Προκοπίου ἔνθ. ἀν. IV, 10.

τὰ πρότερον οὖσαν». Νοτιοδυτικῶς τῆς Καρδίας σημειοῦται ἐν τῷ χάρτῃ Φερραίου.

ΑΠΡΩΣ. Ἐλλείψει ἱκανῶν ἱστορικῶν δεδομένων δὲν δύναται νὰ καθορισθῇ ὁ χρόνος τῆς ἀνιδρύσεως τῆς πόλεως ταύτης· πάντως εἶνε ἀρχαιοτάτη, ὑφισταμένη κατὰ τὸν τέταρτον π.χ. αἰῶνα, ὅτε συνέγραψε τὴν ἱστορίαν του ὁ Θεόπομπος, ὡς δηλοῦται ἐξ ἀποσπάσματος αὐτοῦ ἀναφέροντος τὴν Ἄπρων[1]. Οὕτως ὠνομάσθη ἐκ τοῦ ὁμωνύμου κτήτορος Ἄπρου, ὡς ἱστορεῖ ὁ Γ. Κεδρηνός, γράφων περὶ τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίου[2], «κτίζει δὲ καὶ πόλιν ἐν Θράκῃ, Θεοδοσιόπολιν ὀνομάσας, τὸν πρὶν λεγόμενον Ἄπρων, ἀπὸ τοῦ κτίσαντος αὐτὴν κατ' ἀρχὴν Ἄπρου, ὃς ἦν πενθερὸς Καρίνου, ὃς καὶ ἀνεῖλεν αὐτόν». Καταστραφεῖσα ὑπὸ ἐπιδραμόντων φύλων καὶ ἐπανιδρυθεῖσα ἢ μετονομασθεῖσα ὑπὸ τοῦ Θεοδοσίου πόλις αὕτη ἐπανέκτησε τὸ ἀρχικὸν αὐτῆς ὄνομα, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν ἱστορικῶν[3]. Ἡ Ἄπρως ἢ καὶ ὁ Ἄπρως[4] καθὰ γράφει ὁ Πλίνιος ἀπεῖχε τῆς Βιζύης τριάκοντα μίλια[5]. Ἔκειτο δυσμικῶς τῆς Ῥαιδεστοῦ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῶν Κυψέλων πλησίον καὶ βορειοδυτικῶς τῆς νῦν κώμης Ἀϊνατζίκ. Ἡ Ἄπρως κατὰ τὸν τέταρτον μ.χ. αἰῶνα ἦτο ἐκ τῶν σημαντικῶν ἐν Θράκῃ πόλεων, ὡς προκύπτει ἐκ περικοπῆς τοῦ κατὰ τοὺς χρόνους τούτους γράψαντος Ἀμμιανοῦ, διαλαμβάνοντος[6] ταύτην καὶ τὴν Πέρινθον ὡς τὰς σπουδαιοτέρας πόλεις τῆς ἐπαρχίας Εὐρώπης, καὶ παρὰ τῷ Πτολεμαίῳ (Γ, 11, 13) σημειοῦται μετὰ τὰ Κύψελα «Ἄπρως κολονία».—Ἦτο καὶ ἕδρα μητροπόλεως[7], ὑπέστη δὲ τρομερὰν ὑπὸ τῶν Σκυθῶν κα-

1. Στεφ. Βυζαντ. σημειῶν σχετικῶς «Ἀντιπάτρου διατρίβοντος εἰς Ἄπρων...»—Φαίνεται ὅτι ἦτο ἐν τῇ περιοχῇ τῆς χώρας τῶν Καινῶν (Tomaschek σ. 84).

2. Γ. Κεδρηνοῦ Σύνοψ. Ἱστοριῶν Τόμ. Α', σ. 568 (Ἔκδ. Bekker).

3. Ἐπιθ. Ἄννας Κομνηνῆς Ἀλεξιάδα.—Κ. Πορφυρογεν. ὡς ἀν. βιβλ. Β.—Γ. Παχωμέρη Ἀνδ. Παλαιολ. VI, κ.—Ν Χωνιάτου τὰ μετὰ τὴν ἅλωσιν σ. 405.

4. Καντακουζ. Ἱστορ. Ι, 29.—Τζέτζη Ἐπιστ. 31, σ. 29.

5. Plinii ὡς ἀν. IV, 18 «et a Bizye L milia passum, Apros colonia, quae a Philippis abest CCXXXVIII mil. pass...» καὶ περαιτέρω «nunc habet a colonia Apro XXII mil. passum Resiston...».

6. Ammiani ὡς ἄν. XXVII, IV 12 «Europa omnium ultima, praeter municipia urbibus nitet duabus, Apris et Perintho».

7. Ὁ αὐτοκράτωρ Ἀνδρόνικος ὁ πρεσβύτερος διὰ Νεαρᾶς (ὑπ' ἀριθ. XXIV ἐκδοθ. εἰς Jus Graeco - Romanum ὑπὸ Zachariae Μέρ. Γ, σ. 509) καθώ-

ταστροφήν, ἣν διὰ τῶν ἑξῆς παραστατικῶν ἐκφράσεων ἀφηγεῖται ὁ Νικ. Χωνιάτης εἰς τὰ μετὰ τὴν ἅλωσιν «Ἕτεραι Σκυθῶν ἀποσπάδες μυριάριθμοί τε καὶ μάχιμοι περὶ τὸν Ἄπρων ἐλάσασαι τοῦτον εὐπετῶς χειροῦνται καὶ ὅλων αἱροῦσιν αὐτοβοεὶ καὶ τὸν μὲν καθεῖλον, τοῦ δ' ἐνόντος πλήθους ὃ μὲν ἀπέκτειναν οἱ Σκύθαι, ὃ δὲ ἀπήγεγκον εἰς λαφυροπώλησιν, συνδοῦντες καὶ τὰς χεῖρας ἀποστρέφοντες, πολλοὺς δὲ καὶ πυρὶ παρέδοσαν, νικῶντες, οὐ μὴν ταῖς νίκαις ἀνθρωπίνως χρώμενοι». Ὁ αὐτὸς Χωνιάτης ἀναφέρει[8], ὅτι ὁ ἀδελφὸς τοῦ Βαλδουΐνου Ἐρρῆς, ἐκπορθήσας τὴν Ἄπρων, μετ' ὠμότητος προσηνέχθη εἰς τοὺς κατοίκους. Ἀπετέλει ἡ Ἄπρως μέρος τῆς ἐπαρχίας Εὐρώπης κατὰ τὴν Βυζαντινὴν ἐποχήν[9], ὅτε δὲ οἱ Λατῖνοι εἰσήλασαν εἰς τὴν Θράκην καὶ ἐπέτυχον νὰ ἐγκατασταθῶσιν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐφημέρως, ἡ Ἄπρως ἐδόθη ὡς φέουδον εἰς τὸν Θεόδωρον Βρανᾶν, τὸν σύζυγον τῆς Ἁγνῆς τῆς Γαλλίας, ἀδελφῆς τοῦ Φιλίππου Αὐγούστου. Οἱ κάτοικοι τῆς Ἄπρου ὀνομάζονται Ἀπραῖοι καὶ Ἄπριοι κατὰ Στέφανον Βυζάντιον, ἀλλὰ καὶ Ἀπρηνοὶ ἀναγράφονται εἰς ἀνευρεθεῖσαν ἐν Κυζίκῳ ἀρχαίαν ἐπιγραφήν[10].

ΧΑΡΙΟΥΠΟΛΙΣ. Ἡ πόλις αὕτη βορειανατολικῶς τῆς Ῥαιδεστοῦ κειμένη καὶ κατὰ παραφθορὰν Ἀϊρεμπολοῦ ὑπὸ τῶν Τούρκων ἀποκαλουμένη δὲν ἀναφέρεται ὑπὸ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, καίτοι τινὲς τὴν κτίσιν αὐτῆς ἀποδίδουσιν εἰς τὸν Ἀθηναῖον Χαρίαν. Τοιαύτην γνώμην ἐκφέρει ὁ Μελέτιος ἐν τῇ Γεωγραφίᾳ του, ἄγνωστον ἐπὶ ποίας στηριζόμενος μαρτυρίας, ἴσως εἰς τὴν ὀνομασίαν αὐτῆς. Ἦν ἕδρα ἐπισκοπῆς, ὑπαγομένης ὑπὸ τὸν μητροπολίτην Ἡρακλείας (Θράκης). Ἐνταῦθα εἶχον ἐγκαθιδρυθῆ προσκαίρως, καταδῃοῦντες τὴν πέριξ χώραν, οἱ Πετσενέγοι καὶ Μαγυάροι, οὓς κατεδίωξεν ἄχρι τοῦ Δουνάβεως ὁ Ἀλέξιος Κομνηνός· κατεστράφη δὲ μετ' ἄλλων πόλεων ὑπὸ τῶν Βουλγάρων κατὰ τὸ 1206 μ.χ., ὅτε ἐπέδραμον εἰς Θράκην ὑπὸ τὸν ἡγεμόνα αὐτῶν Σκυλογιάννην.

ρισε «Τὸν ἱερώτατον μητροπολίτην Ἄπρω... λόγῳ καὶ ἀρετῇ κεκοσμημένον ἐπέχειν τὸν τόπον τῶν Εὐχαΐτων καὶ ἀπολαύειν τῆς ἀνηκούσης τῷ τοιούτῳ θρόνῳ τιμῆς».

8. Ν. Χωνιάτου τὰ μετὰ τὴν ἅλωσιν σ. 400 «τὴν δὲ εἴσοδον τοῦ Ἄπρου βιασάμενος ἀνημέρως τοῖς ἐκεῖ προσφέρεται».

9. Ἱεροκλ. Συνέκδ. 634.

10. C. I. G. Τομ. 2 σ. 939 ἀριθ 3685, 10 «Ἀπρηνῶν δ' ἀνεθρέψατο γαῖα».

ΣΥΡΑΛΛΟΝ. Ἡ Θρακικὴ αὕτη πόλις ἐν τῷ Ὁδοιπορικῷ τοῦ Ἀντωνίνου Αὐγούστου[1] σημειοῦται Izirallo καὶ ἀλλαχοῦ Tirallo ἢ Thirallo, εἰς δὲ τὸ Itinerarium Hierosolymitarum ἀναγράφεται Tunerullo· ἐκ τῶν τοιούτων παραφθορῶν ἐξηγεῖται ἡ μεταβολὴ τοῦ Συράλλου εἰς Τουρουλὸν ἢ Τσουρουλὸν κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς[2] καὶ Τυρολόγην ἤδη, διατηροῦσαν τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς θέσιν. Κεῖται βορειοδυτικῶς τῆς Περίνθου, μεταξὺ Ἔδρρου καὶ Προποντίδος πλησίον τῆς γραμμῆς τοῦ σιδηροδρόμου διὰ Κωσταντινούπολιν. Τὸ Σύραλλον μετ' ἄλλων πόλεων τῆς Θράκης ὑπέστη ἐξανδραποδισμὸν κατὰ τὴν ἀγρίαν ἐπιδρομὴν (443 μ.χ.) τοῦ ἐπὶ ὠμότητι γνωστοῦ ἡγεμόνος τῶν Οὔννων Ἀττίλα. Εἰς Τζουρουλὸν ἐπολιορκήθη ὑποχωρῶν πρὸ τῶν ἐπελαυνόντων Ἀβάρων ὁ στρατηγὸς Πρίσκος, ἀρθείσης τῆς πολιορκίας συνεπείᾳ στρατηγήματος, ἀναφερομένου ὑπὸ τοῦ Θεοφυλάκτου[3], τοῦ αὐτοκράτορος Μαυρικίου, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους Βυζαντινοὺς χρόνους ἐδέχθη τὰς ἐπιθέσεις διαφόρων φυλῶν, πολιορκηθεῖσα ἡ Τζουρουλὸς κατὰ τὸ 1237 ὑπὸ τοῦ Ἀσάν, ἡγουμένου τῶν Κουμάνων, καὶ μετ' οὐ πολὺ ὑπὸ τοῦ Βαλδουΐνου, ὅστις ᾐχμαλώτισε καὶ τὸν ὑπερασπίζοντα αὐτὴν Ι. Πετραλοίφαν· πλησίον δὲ τῆς πόλεως ταύτης ὁ Βαγιαζὶτ κατενίκησε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Σελίμ.

ΛΕΓΚΗ ΑΚΤΗ. Ἀρχαία παραθαλάσσιος πολίχνη ἐν τῇ Προποντίδι, παρὰ τὸν αὐχένα τῆς Χερρονήσου, κειμένη, περὶ ἧς ἀναφέρει ὁ Ἡρόδοτος[1], ὅτι εἶχεν ὁρισθῇ μεταξὺ τῶν καταλληλοτέρων τόπων, ἔνθα διέταξεν ὁ Ξέρξης νὰ συγκεντρωθῶσι σιτία, «ἵνα μὴ λιμήνειε ἡ στρατιὴ μηδὲ τὰ ὑποζύγια ἐλαυνόμενα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα». — Τὴν Λευκὴν Ἀκτὴν καταριθμεῖ ὁ Σκύλαξ[2] μεταξὺ τῶν Θρακίων τει-

1. Anton. Augusti Itinerar. σ. 138.

2. Ἄννας Κομνηνῆς Ἀλεξιὰς σ. 48 «φθάσας σὺν τούτοις εἰς Τσουρουλὸν (κώμη δὲ καὶ αὕτη Θρακικὴ) διασώζεται». — Παρὰ τῇ ἰδίᾳ Ἄννῃ ἀλλαχοῦ (αὐτ. σ. 170) ὀνομάζεται «πολίχνιον τοῦτο ἡ Τσουρουλός».

3. Θεοφυλάκτου Ἱστορ. σ. 147. Ὁ Μαυρίκιος ἔπεμψεν ἕνα τῶν σωματοφυλάκων αὐτοῦ, κομίζοντα ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Πρίσκον περὶ τῶν μελετωμένων δῆθεν σχεδίων αὐτοῦ, ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅμως νὰ συλληφθῇ ὑπὸ τῶν πολεμίων, οἵτινες λαβόντες γνῶσιν τοῦ περιεχομένου τῆς ἐπιστολῆς μετὰ τὴν σύλληψιν τούτου ἠναγκάσθησαν, οὕτω φενακισθέντες, νὰ λύσωσι τὴν πολιορκίαν.

1. Ἡροδ. Ζ, 25. — Ἀρποκρατ. ἐν λ. Λευκὴ Ἀκτή.

2. Σκύλ. Περίπλ. 67 «Μετὰ δὲ τὴν Χερρόνησόν ἐστι Θράκια τείχη τάδε· πρῶτον Λευκὴ Ἀκτή, Τειρίστασις...»

χῶν, πρώτην μετὰ τὴν Χερρόνησον, μεταξὺ δὲ αὐτῆς καὶ τοῦ Πτελεοῦ ὑπῆρχεν ὁ ναὸς τοῦ ὁρίου Διός, τοῦ ἀποτελοῦντος τὸ ὅριον τῆς Χερρονήσου, ὡς ἀναφέρει ὁ ῥήτωρ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ Ἀλονήσου λόγῳ[3]. Μνημονεύεται δὲ καὶ ἐν τῷ κατὰ Ἀλκιβιάδου λειποταξίου λόγῳ τοῦ Λυσίου, λέγοντος[4] περὶ αὐτοῦ ὅτι «...ἐκ Λευκῆς ἀκτῆς ὁρμώμενος τοὺς φίλους κατεπόντιζεν».

ΜΥΡΤΗΝΟΝ. Ἡ μικρὰ ἐν τῇ ἀρχαιότητι πολίχνη αὕτη ἀναφέρεται μεταξὺ τῶν ὑπὸ τοῦ Φιλίππου κυριευθεισῶν θέσεων, θεωρουμένη ἐπίκαιρον τῆς Θράκης σημεῖον, ὡς δῆλον γίνεται καὶ ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους[1] ἐν τῷ περὶ Στεφάνου τάδε λεγομένων, «ἵν' ἐχόντων τῶν Θρακῶν, τῶν ὑμετέρων συμμάχων ταῦτα τὰ χωρία, ἃ νῦν οὗτος διέσυρε, τὸ Σέρρειον καὶ τὸ Μυρτηνὸν καὶ τὴν Ἐργίσκην, οὕτω γίγνοιντ' οἱ ὅρκοι, καὶ μὴ προλαβὼν ἐκεῖνος τοὺς ἐπικαίρους τῶν τόπων κύριος τῆς Θράκης κατασταίη». Παρ' Ἁρποκρατίωνι δὲ[2] διασώζονται μαρτυρίαι Μαρσύα καὶ τοῦ Ἀναξιμένους, ὅτι ἦν φρούριον ἐν Θράκῃ Μύρτανον. — Ἀκαθόριστος ἔτι ἡ ἀκριβὴς θέσις τῆς ἀρχαίας ταύτης μικρᾶς πόλεως. Ὁ ἀκαταπόνητος ἀρχαιοδίφης Α. Παπαδόπουλος Κεραμεύς, παρατηρήσας εἰς ἐπιγραφὴν ἐπὶ στηλίδος τετραπλεύρου, εὑρισκομένης ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, κοινῶς Τσιάκαινας, τῆς προσθαλασσίου κωμοπόλεως Χώρας, ἀναφερόμενον «Μυρτηνῷ εὐχήν», θεωρεῖ Μυρτηνὸν τὸν ἐνταῦθα λατρευόμενον Ἀπόλλωνα, καὶ προέρχεται εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι τὸ τοπικὸν τοῦτο ἐπίθετον ἐγγύτατα σχετίζεται πρὸς τὴν μνησθεῖσαν ἀρχαίαν πόλιν, ἀναζητητέαν ἐν τῇ Χώρᾳ, ἢ μᾶλλον ἐν τῇ νῦν κωμοπόλει Μυριοφύτῳ, τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα πιθανῶς νὰ προέκυψεν ἐκ παραφθορᾶς τοῦ Μυρτηνοῦ εἰς Μυρτόφυτον καὶ εἶτα Μυριόφυτον[3].

ΤΙΡΙΣΤΑΣΙΣ. Παράλιος πόλις ἐν τῇ ἀκτῇ τῆς Προποντίδος

3. Δημοσθ. VII, 39 «...ἀλλὰ βωμὸς τοῦ Διὸς τοῦ ὁρίου, ὃς ἐστι μεταξὺ Πτελεοῦ καὶ Λευκῆς Ἀκτῆς».

4. Λυσίου XIV, 27 — Ἡ Λευκὴ Ἀκτὴ τίθεται παρά τινων περὶ τὸ Τσιφτλίκ.

1. Δημοσθεν. XVIII, 234.

2. Ἁρποκρατίωνος ἐν λ. «Μύρτανον, Δημοσθένης ὑπὲρ Κτησιφῶντος· φρούριον ἦν ἐν Θράκῃ, ὡς Μαρσύας ὁ πρεσβύτης ἐν ὀγδόῃ Μακεδονικῶν, καὶ Ἀναξιμένης ἐν Φιλιππικῷ».

3. Α. Παπαδοπούλου Κεραμέως Ἀρχαιότητες καὶ Ἐπιγραφαὶ τῆς Θράκης καὶ Μακεδονίας, συλλεγεῖσαι κατὰ τὸ ἔτος 1885 σελ. 102.

καὶ εἰς τὸ πρὸς αὐτὴν ἄνω βορειανατολικὸν ἄκρον τῆς Θρακικῆς Χερρονήσου. Διασώζει ἄχρι τοῦ νῦν ἡ ἀρχαία αὕτη πόλις τὸ ἑαυτῆς ὄνομα, παρηλλαγμένον πως, καλουμένη κοινῶς Περίστασις (Σάρκιοϊ τουρκιστί). Ἐρείπιά τινα τῆς ἀρχαίας πόλεως εὑρίσκονται πρὸς τὸ ἐσώτερον, δυτικῶς τῆς σημερινῆς πολίχνης εἰς ἡμιωριαίαν ἀπόστασιν. Ταύτην ἀναφέρει ὁ Πλίνιος, ὡς ἀνήκουσαν τῇ πρὸς τὴν Προποντίδα Θρακίᾳ Χερρονήσῳ[1], ὡς καὶ ὁ Σκύλαξ μεταξὺ τῶν ὠχυρωμένων πόλεων[2]. Ὡς φανεροῦται ἐξ ἐπιστολῆς τοῦ βασιλέως Φιλίππου[3] πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ὁ στρατηγὸς τῶν τελευταίων «Διοπείθης ἐμβαλὼν εἰς τὴν χώραν Κρωβύλην μὲν καὶ τὴν Τιρίστασιν ἐξηνδραποδίσατο, τὴν δὲ προσεχῆ Θράκην ἐπόρθησε» καὶ διὰ τοῦτο ὁ Φίλιππος παραπονεῖται κατ' αὐτοῦ, ὑπὲρ οὗ συνηγορεῖ ὁ Δημοσθένης[4], ὑπεραμυνόμενος τῆς τοιαύτης ἐνεργείας τοῦ Διοπείθους.

ΚΡΩΒΥΛΗ. Ἡ ἀρχαία αὕτη πρὸς τὴν Προποντίδα Θρακικὴ πόλις μνημονεύεται ἐν τῇ ἄνω σημειωθείσῃ ἐπιστολῇ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους τοῦ βασιλέως Φιλίππου, διαμαρτυρομένου διὰ τὴν κατάληψιν ὑπὸ τοῦ Διοπείθους, ὅστις ἀντεκδικούμενος διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Φιλίππου παρεχομένην βοήθειαν εἰς τὴν Καρδίαν, ἥκιστα φιλίαν τῶν Ἀθηναίων πόλιν, προέβη εἰς ἐξανδραποδισμὸν τῆς Κρωβύλης καὶ ἄλλων μερῶν τῆς Θράκης κατεχομένων ὑπὸ τοῦ Φιλίππου. Ἐν τοῖς μεταγενεστέροις χρόνοις δὲν ἀναφαίνεταί που, ἐκλιποῦσα ἐνωρὶς πιθανῶν.

ΓΑΝΟΣ καὶ ΓΑΝΙΑΣ. «Γάνος καὶ Γανιάδα, χωρία ἐστὶ Θρακικὰ» σημειοῖ ὁ λεξικογράφος Σουΐδας, παραπλησίως καὶ ὁ Ἁρποκρατίων ἀναγράφει «Γάνος θηλυκῶς καὶ Γανιάδα, Αἰσχίνης κατὰ Κτησιφῶντος· χωρία ἐστὶ Θρακικά, ὡς Ἀρτεμίδωρος». Ἡ παραθαλάσσιος ἐν τῇ Προποντίδι πόλις Γάνος ἔκειτο ἔνθα καὶ ἡ νῦν ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα πολίχνη περίπου· ἡ ἀρχαία κατελάμβανε, φαίνεται, τὸν πρὸς δυσμὰς εὐρὺν λόφον, ἔνθα καὶ ἀκρόπολις ἀπόκρημνος καὶ φύσει ὀχυρά[1]. Ἴσως οὕτως ὠνομάσθη διὰ τὸ λαμπρὸν καὶ χάριεν

1. Plinii ὡς ἀν. IV, 18.

2. Σκύλ. Περίπλ. 67 «Μετὰ δὲ τὴν Χερρόνησον ἐστὶ Θράκια τείχη τάδε· πρῶτον Λευκὴ Ἀκτή, Τειρίστασις, Ἡράκλεια, Γάνος, Γανίαι, Νέον Τεῖχος...»

3. Δημοσθ. XII, 159.

4. Δημοσθ. VII (περὶ τῶν ἐν Χερρονήσῳ) 90 καὶ ἑπ.

1. Dumont Rapport σ. 25.

αὐτῆς[2]. Τῆς Γάνου διάφορος, νοτιοδυτικῶς αὐτῆς πιθανότατα κειμένη, ἤτο ἡ Γανίς, ἀναφερομένη ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος λόγῳ τοῦ Αἰσχίνου[3], ἡ καὶ Γανίαι ἄλλως καλουμένη, ἥτις ὑποτίθεται ὅτι ἔκειτο ἔνθα ἡ νῦν κώμη Χώρα, ἡμίωρον ἀπέχουσα τῆς Γάνου, ἢ μᾶλλον ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ σημερινὸν Ἀδδίν[4]. Ἐν τῷ Περίπλῳ τοῦ Σκύλακος[5] ἀμφότεραι αὗται «Γάνος, Γανίαι» συγκαταριθμοῦνται εἰς «τὰ Θράκια τείχη», ἡ δὲ Γάνος σημειοῦται ὡς πόλις καὶ παρὰ τῷ Πλινίῳ[6]. Τὴν ὀχυρὰν ταύτην πόλιν ὑπεσχέθη ὁ τῶν Θρακῶν βασιλεὺς Σεύθης νὰ παράσχῃ τῷ διαπεραιωθέντι ἐκ Μικρασίας μετὰ τῶν μυρίων εἰς Θράκην Ξενοφῶντι[7]. Ἐν τοῖς ὑστέροις Βυζαντινοῖς χρόνοις ἡ Γάνος ἀνῆκεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Θράκης Εὐρώπην[8], κατωχυρώθη δὲ ὑπὸ τοῦ διαδεχθέντος τὸν Θεόδωρον Λάσκαριν Ἰωάννου ΙΙΙ τοῦ Βατάτζη, περιβαλόντος ταύτην διὰ φρουρίου, μετὰ τὴν ἐκδίωξιν παρ' αὐτοῦ τῶν Ἐνετῶν ἐκ τῆς Καλλιπόλεως (τῷ 1235).— Πλησίον τῆς Γάνου ἐκτεινόμενον ἀπὸ ταύτης νοτιοδυτικῶς κατὰ μῆκος τῶν προσημειωθεισῶν πόλεων Μυρτηνοῦ καὶ Τιριστάσεως κεῖται καὶ τὸ Ἱερὸν ὄρος (Τεκὶρ Δὰγ ἢ Γκάνος Δὰγ κοινῶς), ἔχον καὶ φρούριον ἐπ' αὐτοῦ, περὶ τοῦ ὁποίου ὡς ὀχυροῦ ἐν τῇ Προποντίδι, μέγα ἦτο τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Ἀθηναίων, καὶ κατ' ἐπανάληψιν γίνεται μνεία ἐν τοῖς λόγοις τοῦ Δημοσθένους περὶ Παραπρεσβείας, κατὰ Ἀριστοκράτους καὶ ἀλλαχοῦ[9].

ΔΡΟΓΓΙΛΟΝ καὶ ΜΑΣΤΕΙΡΑ. Ἀμφότεραι αὗται αἱ πολίχναι ἀναφέρονται ἐν τῷ λόγῳ Δημοσθένους περὶ τῶν ἐν Χερρονήσῳ[1]. Ὁ λεξικογράφος Ἀμποκρατίων[2], μὴ εὑρίσκων ἀλλαχοῦ μνημονευομένην τὴν Μάστειραν, σημειοῖ «μή ποτε γραπτέον Βάστειραν ἢ Πί-

2. Ἡ ἑλληνικὴ λέξις γάνος σημαίνει λαμπρότης, λευκότης, χάρμα.

3. Αἰσχίνου 3 (κατὰ Κτησιφ.) 83 «... ὁ πρῶτος ἐξευρών... καὶ Γάνος καὶ Γανίδα, χωρία...»

4. Α. Παπαδοπούλου Κεραμέως ἔνθ. ἀν. σ. 88.

5. Σκύλ. περίπλ. 67.—Εἴς τινας τῶν παρὰ τὴν Γάνον ἀνευρεθεισῶν ἐπιγραφῶν, ἑλληνικῶν ἁπασῶν, ἀναφέρεται καὶ θεὰ Γάνεια ἢ Γάννα,

6. Plinii ἔνθ ἀν. IV, 18 «oppidum fuit Ganos».

7. Ξενοφ. Ἀνάβ Ζ, 5, 8.

8. Ἱεροκλέους Συνέκδ. 633.

9. Δημοσθ. XIX, 390 καὶ XXIII, 655.

1. Δημοσθ VIII, 100 «Δρογγύλον καὶ Καβύλην καὶ Μάστειραν, ἃ νῦν ἐξαιρεῖ καὶ κατασκευάζεται».

2. Ἁρποκρατ. ἐν λ. Μάστειρα

στειραν ἢ Ἐπίμαστον· ἐπεὶ ταύτας τὰς πόλεις εὑρίσκομεν παρ᾽ Ἀναξιμένει ἐν ἑβδόμῳ τῶν περὶ Φίλιππον· τὴν δὲ Μάστειραν οὐδαμοῦ μνήμνης τυχοῦσαν». Ὁ αὐτὸς ἐν τῇ λέξει Δρογγίλον γράφει «Θρακικὸν χωρίον. Δημοσθένης Φιλιππικοῖς».

ΝΕΟΝ ΤΕΙΧΟΣ. Ὁ ἀρχαιολόγος Dumont ὑποθέτει[1], ὅτι τῆς ἀρχαίας καὶ ὠχυρωμένης ταύτης πόλεως τὴν θέσιν κατέσχε τὸ Πάνιον, ἤδη Πάνειδον, ἀλλὰ τοῦτο εἶνε ἁπλῆ εἰκασία, ἐφ᾽ ὅσον, ἄλλως, καὶ ἡ Βισάνθη ἐλέχθη ὅτι ἔκειτο πιθανῶς ἐνταῦθα καὶ οὐχὶ ἐν τῇ ὑπὸ τῆς Ραιδεστοῦ κατεχομένῃ θέσει, ὡς ἐπίσης ἀβεβαίωτον, ἂν ἔκειτο ἐν τῷ νῦν χωρίῳ Ἀϊνατζίκ, ὡς ὡσαύτως ὑπεστηρίχθη, ἢ εἰς τὴν θέσιν τοῦ Κουμπάγ, παρ᾽ ᾧ ἐπὶ τοῦ ὑπερκειμένου βουνοῦ παρετηρήθησαν θεμέλια τειχῶν κατὰ τὴν θέσιν Χρυσόμηλον[2]. Ἐκεῖνο, ὅπερ ὑπεκφαίνεται ἐκ τῆς Ξενοφῶντος Ἀναβάσεως[3] εἶνε ὅτι τὸ Νέον Τεῖχος εὑρίσκετο παρὰ τῆς Γάνον, μεταξὺ ταύτης καὶ Περίνθου, τοῦθ᾽ ὅπερ ἐνδείκνυται καὶ ἐκ τῶν γραφομένων τοῦ Σκύλακος, ὅστις καταριθμῶν αὐτὸ εἰς τὰ «Θράκια τείχη» ἀναγράφει μετὰ τὴν Γάνον καὶ Γανίας καὶ πρὸ τῆς Περίνθου[4]. Τὸ Νέον Τεῖχος ἦτο μία ἐκ τῶν προσενεχθεισῶν τῷ Ξενοφῶντι ὑπὸ τοῦ Σεύθου πόλεων[5]. Ἦτο καὶ ὁμώνυμος πόλις ἐν Μικρασίᾳ (Ἡροδ. Α, 149).

ΠΑΝΙΟΝ. Ἡ ἐν τῇ Προποντίδι πόλις αὕτη πρὸς νότον τῆς Ῥαιδεστοῦ καὶ εἰς μικρὰν ἀπὸ ταύτης ἀπόστασιν κειμένη ἀπαντᾶται μόνον εἰς τοὺς Βυζαντινοὺς συγγραφεῖς, ἐν οἷς καὶ ὁ ἐν ταύτῃ γεννηθεὶς καὶ ἀκμάσας περὶ τὰ μέσα τοῦ πέμπτου μ.χ. αἰῶνος Πρίσκος, Πανίτης ἐντεῦθεν ἐπικαλούμενος, σταλεὶς πρεσβευτὴς εἰς τὸν Ἀττίλαν. Εἶνε ἐν τοσούτῳ ἀρχαιοτέρα, ὑφισταμένη πρὸ Χριστοῦ, ὡς δηλοῦται καὶ ἐκ τῆς ἀνευρέσεως ἐκεῖ σταθμίου, ἐν τῷ μουσείῳ Ῥαιδεστοῦ κατατεθειμένου, τοῦ πρώτου π.χ. αἰῶνος, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀναγράφεται τὸ ὄνομα Πάνι(ον)[1]. Ἐνταῦθα ἀνευρέθησαν ὁμοίως τεμάχιον τοῦ τρίτου αἰῶνος καὶ καλλιτεχνικώτατον ἀνάγλυφον μετ᾽ ἐπιγραφῆς παρὰ τοῦ Α. Παπαδοπούλου Κεραμέως, ὅστις ἐκ τῆς ἐρ-

1. Dumont Rapport σ. 25.
2. Α. Παπαδοπούλου Κεραμέως ἔνθ. ἀν. σ. 88.
3. Ξενοφ. Ἀναβ. VII, 5.
4. Σκύλ. Περιπλ. 67.
5. Ξενοφ. Ἀναβ. VII, 5, 8 «καὶ τέως μὲν ἀεὶ ἐμέμνητο, ὡς ἐπειδὰν ἐπὶ θάλατταν ἀπέλθῃ παραδώσει αὐτῷ Βισάνθην καὶ Γάνος καὶ Νέον Τεῖχος».
1. Α. Παπαδοπούλου Κεραμέως ἔνθ. ἀν. σ. 88.

γασίας αὐτοῦ ὁδηγούμενος χρονολογεῖ αὐτὸ περὶ τὰ μέσα τοῦ τετάρτου αἰῶνος, ὡς καὶ ἄλλα ἀρχαῖα τεμάχια τοῦ πέμπτου πιθανῶς αἰῶνος[2]. Τὴν ὕπαρξιν σημαντικῶν περὶ τὴν πόλιν ταύτην ἀρχαίων λειψάνων εἶχε πρότερον διαπιστώσει ὁ Dumont, ἀνευρὼν ἐπιγραφάς, ἀποδεικνυούσας ὅτι ὑφίστατο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἀττάλου τοῦ Φιλαδελφέως καὶ τοῦ Εὐμένους τοῦ Φιλαδελφέως, κατὰ τὸν δεύτερον δηλονότι π.χ. αἰῶνα[3], καὶ ὑποθέτων, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, ὅτι τὸ Πάνιον ἀντικατέστησε τὸ ἀρχαῖον Νέον Τεῖχος. Ἡ ἐν λόγῳ πόλις, Πάνιδον τανῦν ἀποκαλουμένη, μνημονεύεται ἔν τε τοῖς θέμασι τοῦ Πορφυρογεννήτου, ὡς καὶ παρὰ τῷ Ἱεροκλεῖ[4], παρ᾽ οὗ ὀνομάζεται Πανόνιον.

ΒΙΣΑΝΘΗ. Ἐν τῇ Προποντίδι ἀξία λόγου ἀρχαία πόλις ἡ Βισάνθη ἦτο ἀποικία τῶν Σαμίων, ἱδρυθεῖσα κατὰ τοὺς χρόνους τῆς τυραννίας τοῦ Πολυκράτους. Τὴν Σαμιακὴν αὐτῆς καταγωγὴν βεβαιοῖ ὁ Πομπώνιος Μέλας[1] καὶ ὁ Στέφανος Βυζάντιος[2]. Τὰ μετάλλια αὐτῆς φέρουσι τὸν τύπον τῶν Ἀθηνῶν[3], τοῦθ᾽ ὅπερ δύναται ν᾽ ἀγάγῃ εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι μετὰ τὸν ἐν Σάμῳ ἀποικισμὸν ἐδέχθη βραδύτερον καὶ ἀποικίαν Ἀθηναϊκήν[4]. Ὁ Ἡρόδοτος τίθησι τὴν Βισάνθην ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ οὐχὶ ἐν Προποντίδι[5], ὡς καὶ ὁ Πτολεμαῖος καὶ ἄλλοι, ἀλλ᾽ ἡ μικρὰ αὕτη διαφορὰ ἐξηγεῖται ἐκ τῆς παρατηρήσεως, ὅτι οὐχὶ σπανίως οἱ ἀρχαῖοι συνέχεον τὰς δύω ταύτας συνεχομένας θαλάσσας, ὡς εἶχε ὑποδειχθῆ ὑπὸ τοῦ Στράβωνος, γράφοντος «Ἑλλήσποντος οὐχ ὁμολογεῖται παρὰ πάντων ὁ αὐτός· οἱ μὲν γὰρ ὅλην τὴν Προποντίδα καλοῦσιν Ἑλλήσποντον, οἱ δὲ μέρος τῆς Προποντίδος τὸ ἐντὸς Περίνθου· οἱ δὲ προσλαμβάνουσι καὶ τῆς ἔξω θαλάσσης τῆς πρὸς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος καὶ τὸν Μέλανα κόλπον ἠνεωγμένης»[6]. Παρὰ τοῦ προμνησθέντος γεωγράφου Πτολε-

2. Α. Παπαδοπούλου ἔνθ. ἀν. σ. 88.
3. Dumont Rapport σελ. 25 καὶ Inscriptions etc. σ. 64.
4. Ἱεροκλ. Συνέκδ. 632.
1. Pomponii Melae de situ orbis B, 2, 6 «Bisanthe Samiorum». — Ὠκίσθη περὶ τὸ 603/2 π.χ. πρβ. Goltz Histoire Grécque t. I, σ. 279.
2. Στεφ. Βυζαντ. ἐν. λ. «Ἑλληνὶς ἄποικος Σαμίων».
3. Eckel Doctr. num. tom. II σ. 25.
4. Raoul Rochette Τομ. 3 σ. 427.
5. Ἡρόδ. Ζ, 137 «...κατὰ Βισάνθην τὴν ἐν Ἑλλησπόντῳ».
6. Στραβ. A fr. 57.

μαίου[7] σημειοῦται μεταξὺ τῶν ἐν τῇ Προποντίδι πόλεων «Βισάνθη ἤτοι Ῥαιδεστόν», ἀλλ᾽ ἡ ἐπὶ τῆς βεβαιώσεως ταύτης ἐρειδομένη καὶ γενικῶς κρατοῦσα ἐκδοχή, ὅτι ἡ Ῥαιδεστὸς ἢ τὸ Ῥαιδεστὸν κατέχει τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας Βισάνθης δὲν εἶνε ἀσάλευτος. Ἀποκρούων ταύτην ὁ μνησθεὶς ἀρχαιοδίφης Α. Παπαδόπουλος Κεραμεύς[8], παρατηρεῖ τὸ μὲν ὅτι ἡ περιοχὴ τῆς Ῥαιδεστοῦ δὲν φαίνεται ἐγκρύπτουσα ἀρχαιοτάτης οἰκήσεως λείψανα, τὸ δὲ ὅτι εἶνε ἀρκούντως παλαιὸν τὸ ὄνομα τῆς Ῥαιδεστοῦ, μνημονευομένης καὶ ὑπὸ τοῦ Πλινίου[9], ἐπὶ πλέον δὲ ὅτι οἱ ἡμίσεις τῶν μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντων κωδίκων δὲν περιέχουσι τὴν ἐπεξηγηματικὴν ἄνω προσθήκην «ἤτοι Ραιδεστόν», ἥτις δύναται νὰ θεωρηθῇ ἐκ τούτου μεταγενεστέρα τις παρεμβολή, καὶ προέρχεται εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ Βισάνθη ἔκειτο ἐν ᾗ θέσει ἡ ὑστέρα πόλις Πάνιον (Πάνιδον), εἰς ὡριαίαν ἀπόστασιν τῆς Ῥαιδεστοῦ, ἐξ ἧς Πανίδου καὶ ἀρχαιότατα μνημεῖα, ἀλλὰ καὶ νομίσματα τῆς Βισάνθης ἐξάγονται. Εἰς τὰς παρατηρήσεις ταύτας προσθετέα καὶ ἄλλη οὐχὶ ἀσήμαντος ἴσως, ὅτι δηλαδὴ ὁ Πλίνιος, ἀφ᾽ οὗ ἀναφέρει τὴν πόλιν Βισάνθην (Oppida... Bisanthe) παρακατιὼν διαλαμβάνει[10] ἰδιαιτέρως τὴν Ραιδεστόν, ὡς ἀπέχουσαν τῆς Ἄπρου εἰκοσιδύω μίλια, εὔδηλον κατ᾽ ἀκολουθίαν, ὅτι πρόκειται περὶ διαφόρων πόλεων. Ὁ Dumont ἐν τούτοις ἀνεπιφυλάκτως τίθησι τὴν Βισάνθην ἐν τῇ νῦν Ῥαιδεστῷ καὶ περὶ τὸ ὁροπέδιον, ἔνθα σήμερον ἡ ἐκκλησία τῆς Παναγίας τῆς Ῥευματοκρατορίσσης, ὅπου διατηροῦνται ἀρχαῖά τινα ὑπολείμματα[11], καὶ ἄχρι σήμερον παρατηροῦνται λείψανα ἐκ κολοσσιαίων λίθων τείχους. Τὴν Βισάνθην Σεύθης ὁ Α΄, βασιλεὺς τῶν Θρακῶν προσέφερε τῷ συμμαχήσαντι μετ᾽ αὐτοῦ (κατὰ τὸ 399) Ξενοφῶντι, διερχομένῳ ἐκ Θράκης μετὰ τῶν μυρίων, πρὸς οἴκησιν, λέγων περὶ αὐτῆς κατὰ τὴν μαρτυρίαν[12] τοῦ ἰδίου «ὅπερ ἐμοὶ κάλλιστον χωρίον ἐστὶ τῶν ἐπὶ θαλάττῃ». Περὶ τὴν Βισάνθην ἤγειρε τείχη

7. Πτολεμ. ἔνθ. ἀν. Γ, Ια ξ 6.

8. Α. Παπαδοπούλου ἔνθ. ἀν. σ. 89.

9. Plinii αὐτοθ. IV, 48.

10. Plinii ἔνθ. ἀν. IV, 48 «nunc habet a colonia Apro XXII mll. passuum Resiston ex adverso coloniae Parianae».—Ἐν τοσούτῳ δέον νὰ παρατηρηθῇ ὅτι ἀνευρέθησαν περὶ τὴν Ῥαιδεστὸν εὐάριθμά τινα μνημεῖα ἀρχαϊκῆς τέχνης. (Ὅρα Σ. Πελεκίδου «Ὁ κοῦρος τῆς Ῥαιδεστοῦ» εἰς Θρακικὰ τόμ. Α σελ. 12 καὶ ἑπ.

11. Dumont Rapport σ. 25.

12. Ξενοφ. Κύρου Ἀνάβ. VII, 2, 28.

καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης, ὃν κατηγόρουν ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ κατασκευῇ, ὡς γενομένῃ πρὸς καταφυγὴν αὐτοῦ[13]. Ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Ἰουστινιανοῦ, καθὰ ἀναγράφει ὁ Προκόπιος «χωρίον ἐπιθαλασσίδιον Ραιδεστὸς» καὶ ὁ αὐτοκράτωρ οὗτος κατὰ τὸν ἴδιον[14] «ἐπὶ Ῥαιδεστοῦ.. ἀνέστησε πόλιν, τείχει μὲν ἐρυμνήν, μεγέθει δὲ διαφερόντως ὑπέρογκον».—Ἡ Ῥαιδεστὸς κατὰ ἀρχὰς τοῦ δεκάτου τρίτου αἰῶνος, ὡς βεβαιοῖ ὁ Γάλλος Γοδ. Βιλλαρδουΐνος, ἦτο πόλις πολὺ πλουσία καὶ ὀχυρά, κατοικουμένη ὑπὸ Ἑλλήνων μόνον[15]. Ἐντεῦθεν ἦτο καὶ ὁ ἐλεγειακὸς ποιητὴς Φαίδιμος, ὁ Βισανθηνὸς ἐπικαλούμενος ἐκ τούτου.

ΑΙΡΑΙ. Μεταξὺ τῶν ἀρχαιοτέρων Θρακίων πόλεων αἱ Αἶραι ἀναφέρονται ὑπὸ τοῦ Στεφάνου Βυζαντίου ὡς κείμεναι ἐν Ἑλλησπόντῳ, διάφορος τῆς ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα, ἀλλ᾽ ἄλλην γραφὴν (Ἑραὶ) πολίχνης τῶν Τηΐων πλησίον τῶν ἐν Ἰωνίᾳ Ἐρυθρῶν (Στράβ. ΙΔ, 644). Ἔκειτο, φαίνεται, ἡ πόλις αὕτη δυσμικώτερον τῆς Περίνθου μνημονευομένη ὑπὸ τοῦ Ἀνδρωτίωνος κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἰδίου Στεφάνου[1].

ΠΕΡΙΝΘΟΣ. Ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων Θρακικῶν πόλεων καὶ ἡ μετὰ τὸ Βυζάντιον σημαντικωτέρα ἦτο ἡ Πέρινθος, εὐλίμενος καὶ ὀχυρὰ ἐν τῇ Προποντίδι νοτιανατολικῶς τῆς Ἀδριανουπόλεως καὶ εἰς ἀπόστασιν 150 χιλιομέτρων περίπου ἀπὸ ταύτης κειμένη, λαβοῦσα βραδύτερον τὴν ὀνομασίαν Ἡράκλεια, ἣν τινα διατηρεῖ, κοινῶς λεγομένη νῦν κατὰ παραφθορὰν Ἐρεκλῆ. Τὸ πρῶτον ὄνομα αὐτῆς ἔλαβεν ἐκ τοῦ Περίνθου, συντρόφου ἐξ Ἐπιδαύρου τοῦ Ὀρέστου, ὡς ὁ Στέφανος Βυζάντιος, λέγει. Ἦτο ἐν τούτοις ἀρχαία Ἰωνικὴ ἀποικία, ὑπὸ Ἑλλήνων τῆς Σάμου ἱδρυθεῖσα κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἕκτου π.χ. αἰῶνος[1], ὡς δύναται νὰ τεκμηριωθῇ καὶ ἐκ τῆς ἀπεικονίσεως ἐπί τινων μεταλίων αὐτῆς τῆς Ἥρας, πολιούχου τῶν Σαμίων

13. Πλουτάρ. Ἀλκιβ. 36.

14. Προκοπ. περὶ τῶν Ἰουστιν. κτισμάτων IV, 9

15. G. Vielle - Hardouin, Conquête de Constantinople etc. par M. Natalis Ἐκδ. Παρισίων 1874) σελ. 222 «la cité de Rodestoc, qui ere poplée de Grex, mult riche et mult forz».

1. Στεφ. Βυζαντ. ἐν λ. «Αἶραί... ἔστι καὶ παρὰ Ἑλλησπόντῳ, ἧς τὸ ἐθνικὸν Αἰράτης παρ᾽ Ἀνδρωτίωνι ἐν ἕκτῃ Ἀτθίδος.

1. Οἱ Εὐσέβιος καὶ Σύγγελος ἀναφέρουσιν ὅτι ἐκτίσθη ὑπὸ τῶν Σαμίων κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ΜΕ Ὀλυμπιάδος (600 π.χ.).

θεότητος, ἀλλὰ καὶ μαρτυρεῖται ὑπὸ τοῦ Σκύμνου Χίου[2], ὅτι «καὶ Σαμίων ἀποικία Πέρινθός ἐστιν». Ἐπὶ νομισμάτων τῆς Περίνθου οἱ κάτοικοι ἀποκαλοῦνται Ἴωνες πρὸς δήλωσιν τῆς Ἰωνικῆς καταγωγῆς καὶ εἰκονίζεται ὁ Ἡρακλῆς, λατρευόμενος ὡς κτήτωρ, τοῦ ὁποίου καὶ διάφοροι ἄθλοι ἀναπαρίστανται ἐπὶ πολλῶν πρώτου μεγέθους χαλκίνων νομισμάτων, καὶ εἰς αὐτὸν ὀφείλεται, φαίνεται, τὸ μεταγενέστερον ὄνομα τῆς πόλεως[3]. Μὴ ἐξηκριβωμένον πότε ὠνομάσθη Ἡράκλεια· τὸ λεγόμενον ὅμως ὅτι τὴν ὀνομασίαν ταύτην ἔσχεν ἀπὸ τῆς τετάρτης ἑκατονταετηρίδος[4], ἀποκρούεται ἐκ τῆς παρατηρήσεως ὅτι παρὰ τῷ Πτολεμαίῳ[5], τοῦ δευτέρου μ.χ. αἰῶνος γεωγράφῳ φέρεται «Πέρινθος ἤτοι Ἡράκλεια», ἐκτὸς ἂν εἶνε παρεμβεβλημένη ἡ τελευταία φράσις, παρὰ δὲ τῷ Ἀμμιανῷ Μαρκελλίνῳ, συγγραφεῖ τοῦ τετάρτου μ.χ. αἰῶνος, σημειοῦται[6] ἤδη ὅτι ἡ Πέρινθος μετωνομάσθη Ἡράκλεια. Κατὰ τὸν χρονογράφον Μαλάλαν[7] ὁ Βεσπασιανὸς «τὴν Εὐρώπην ἀπὸ Θράκης ἐμέρισε κτίσας Ἡράκλειαν πόλιν, τὴν πρώην λεγομένην Πείρινθον».

Ὁ Διόδωρος ὡς ἑξῆς περιγράφει[8] τήν τοποθεσίαν τῆς πόλεως ταύτης, «Ἡ γὰρ Πέρινθος κεῖται μὲν παρὰ θάλατταν ἐπί τινος αὐχένος ὑψηλοῦ χερρονήσου σταδιαῖον ἐχούσης τὸν αὐχένα, τὰς δ' οἰκίας ἔχει πεπυκνωμένας καὶ τοῖς ὕψεσι διαφερούσας... καὶ τὸ σχῆμα τῆς ὅλης πόλεως θεατροειδὲς ἀποτελοῦσι».—Ἡ Πέρινθος ἦτο ἐκ τῶν ἰσχυροτάτων ἐν τῇ ἀρχαιότητι πόλεων, ἐρρωμένως ἀντιστᾶσα κατὰ τοῦ Πέρσου στρατηγοῦ Μεγαβάζου, ὅστις ἐν τέλει ἐκυρίευσεν αὐτὴν[9] καί, ὡς λέγει ὁ Ἡρόδοτος[10], οἱ Πέρσαι «πρώτους μὲν Περινθίους Ἑλλησποντίων οὐ βουλομένους ὑπηκόους εἶναι Δαρείου κατεστρέψαντο». Διετέλεσε καὶ ὑποτελὴς σύμμαχος τῶν Ἀθηναίων, ἐκτίουσα ἐτήσιον φόρον ὅσον καὶ ἡ Αἶνος, ἤτοι δέκα τάλαντα. Συνε-

2. Σκύμνου Χίου περιήγ. Στ. 714—715.

3. Haed - Σβορώνου Τόμ. Α. σελ. 341.

4. Βουτυρᾶ Λεξικὸν ἐν λ. Πέρινθος.

5. Πτολεμ. ἔνθ. ἀν. Γ, Ια ⁒ 6.

6. Ammiani Marcel. ἔνθ. XXVII, IV, 12, «Perintho, quam Herecleam posteritus dixit». Κατὰ τὸν αὐτὸν (XXII, 8, 2) ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους, πρὸς τιμὴν τοῦ ἑταίρου αὐτοῦ Περίνθου ὀνομασθεῖσα οὕτω.

7. Μαλάλα Χρονογρ. Βιβλ. X (ἔκδ. Βόννης Dindorf) σ. 262.

8. Διοδώρ. Ἱστορ. XVI, 76, 1.

9. Ἡροδ. Ε, 2 «τότε δὲ ἀνδρῶν ἀγαθῶν περὶ τῆς ἐλευθερίης γινομένων τῶν Περινθίων οἱ Πέρσαι τε καὶ ὁ Μεγάβαζος ἐπεκράτησαν πλήθεϊ».

10. Ἡροδ. Ε, 1.

τήρει στρατιὰν ἐκ τριακοντακισχιλίων ἀνδρῶν[11], καὶ γενναίως ἀντετάχθη καὶ κατὰ τοῦ Φιλίππου, τοῦ πατρὸς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ὅστις, διαγνώσας τὴν ἐπικαιρότητα καὶ σπουδαιότητα τῆς ὀχυρᾶς ταύτης παραθαλασσίας πόλεως, ἐπεχείρησε τὴν κατάληψιν ἐκπολιορκήσας αὐτήν, ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι, παρακελευόμενοι ὑπὸ τοῦ ῥήτορος Δημοσθένους κατὰ τοῦ προσβαλόντος τὴν σύμμαχον πόλιν, ἔπεμψαν βοήθειαν τοῖς Περινθίοις, μεθ' ἣν ὑπεχρεώθη ὁ Φίλιππος ν' ἀποσυρθῇ ἐκεῖθεν[12].

Ἕνεκεν τῆς Περίνθου, ἧς ἡ μεγάλη πρόσοδος ἐφείλκυσε τὴν ἀντιζηλίαν τῶν Μεγαρέων, οὓς συνηγωνίζετο ἐν τῷ Θρακικῷ ἐμπορίῳ, προϋκλήθη πόλεμος μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς μνησθείσης μητροπόλεως τῶν Περινθίων, καθ' ὃν ἠττήθησαν οἱ Μεγαρεῖς[13] περὶ τὸ 565 π.χ. Ὅταν δὲ βραδύτερον ὁ Ἀλκιβιάδης μετὰ τοῦ Ἀθηναϊκοῦ στόλου ἔπλευσεν ἐκεῖ καθὰ ἀφηγεῖται ὁ Ξενοφῶν[14] οἱ «Περίνθιοι εἰσεδέξαντο εἰς τὸ ἄστυ τὸ στρατόπεδον». Ἀνεπιτυχῶς ἐπολιορκήθη ἡ Πέρινθος καὶ παρά τοῦ Μιθριδάτου, ἀναγκασθέντος νὰ διαπεραιωθῇ εἰς Βιθυνίαν[15]. Ἐν ταύτῃ ὑπῆρχε καὶ νεκυομαντεῖον ἢ ψυχοπομπεῖον, ἔνθα οἱ μαντευόμενοι, θύοντες τοῖς θεοῖς τοῖς ὑποχθονίοις, ἐπεκαλοῦντο τὰς ψυχὰς τῶν νεκρῶν[16] καὶ ἐνταῦθα προσέφυγε καὶ ὁ Παυσανίας, ἐκπεσὼν τοῦ Βυζαντίου καὶ ταραττόμενος ἐκ τοῦ φάσματος τῆς Βυζαντίας Κλεονίκης, ἣν ἐφόνευσε «τὴν ψυχὴν ἀνακαλούμενος» αὐτῆς. Εἰς τὴν Πέρινθον διέμεινε, συγγράφων ἐκεῖ τὴν ἱστορίαν του καὶ ὁ ἀρχαιότατος ἱστορικὸς Ἔφορος ὁ Κυμαῖος[17], ὡς καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης, ὅτε τὸ δεύτερον ὑπεχρεώθη ν' ἀπομακρυνθῇ τῶν Ἀθηνῶν. Ἐκτὸς τῶν προπαρατεθέντων συγγραφέων, τῆς Περίνθου μνημονεύουσιν ὁ Σκύλαξ[18], ὁ Πλίνιος καὶ ὁ Στράβων[19], ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ Τίτος Λίβιος καὶ Πολύβιος, συγκαταριθμοῦντες ταύτην μεταξὺ τῶν

11. Κουρτίου Ἑλλ. Ἱστορ. Μετάφρ. Σ. Λάμπρου Τόμ. 5, σ. 479.

12. Πλουτάρχ. Δημοσθ. XVII.

13. Λάμπρου Ἱστορ. Τόμ. Α, σ. 284.

14. Ξενοφ. Ἑλλην. Α, α, 21.

15. Φωτίου Βιβλιοθ. ἐκ τοῦ Μέμνονος τὰ περὶ Ἡράκλειαν (Ἔκδοσ. Bekkeri σ. 233) «Μιθριδάτης δὲ ἀναλαβὼν ἑαυτὸν ὡς ἠδύνατο Πείρινθον ἐπολιόρκει, ταύτης δὲ διαμαρτὼν ἐπὶ Βιθυνίαν διαπερᾶται».

16. Πλουτάρχου Κίμων VI.

17. Διοδώρου XVI, 71.

18. Σκύλακ. Περίπλ. 67 «Πέρινθος πόλις καὶ λιμήν».

19. Plinii ἔνθ. ἀν. IV, 18.—Στραβ. Ζ, 331.

πόλεων, δι' ἃς ἠξιώθη παρὰ τῶν Ῥωμαίων νὰ εἶνε ἐλεύθεροι καὶ αὐτόνομοι[20], παρὰ δὲ τοῦ ναυάρχου τῶν Ῥοδίων Ἀκεσιμβρότου ἐζητήθη «ἀποκαταστῆσαι καὶ Περινθίους εἰς τὴν Βυζαντίων συμπολιτείαν», ὡς γράφει ὁ Πολύβιος (XVII, 2), ὁ δὲ Τάκιτος διαλαμβάνει ὅτι τὸ Βυζάντιον καὶ ἡ Πέρινθος εἶνε πεφημισμέναι πόλεις[21].

Καὶ κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους ἦτο ἡ Ἡράκλεια ἡ δευτέρα μετὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν, τῆς ὁποίας ἦτο ἀντίζηλος, πόλις, ἔχουσα καὶ βασιλικὸν ἀνάκτορον, οἰκοδομηθὲν ὑπὸ τοῦ Βεσπασιανοῦ καὶ ἀμιλλωμένη πρὸς ταύτην[22]. Ἠσπάσθη ἐκ τῶν πρώτων τὸν χριστιανισμὸν ἡ Πέρινθος καὶ λέγεται ὅτι ἐν αὐτῇ ἐμαρτύρησεν ὁ ἅγιος Σεβαστιανός. Ἀναφέρεται πρὸς τούτοις, χωρὶς νὰ βεβαιῶται, ὅτι συνέστη ἐν Περίνθῳ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἀποστόλου Ἀνδρέα Ἐπισκοπή, ἡ προαχθεῖσα ἀκολούθως ἐπὶ Σεπτίμου Σεβήρου εἰς μητρόπολιν, ὑφ' ἣν μετ' ἄλλων ἐτέλει καὶ ἡ ἐπισκοπὴ τοῦ Βυζαντίου, ἀφ' ὅτου ὁ μνησθεὶς αὐτοκράτωρ κατασκάψας τὸ Βυζάντιον ὑπέβαλεν ὑπὸ τὴν Πέρινθον, καὶ εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ταύτης ὑποταγῆς εἴθισται ἄχρι τοῦδε νὰ προσφέρῃ τὴν ῥάβδον εἰς τὸν ἀναγορευόμενον Πατριάρχην ὁ μητροπολίτης Ἡρακλείας· ὁ Ζωναρᾶς δὲ λέγει[23] προσθέτως ὅτι «τὸ χειροτονεῖσθαι σήμερον τὸν κατὰ καιροὺς ἁγιώτατον Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως παρὰ τοῦ κατὰ καιροὺς μητροπολίτου Ἡρακλείας προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Ῥωμαῖος αὐτοκράτωρ Σεβῆρος, ἐκπολιορκήσας τὸ Βυζάντιον, ὑπέταξε τοῦτο εἰς τοὺς Περινθίους, ἤτοι τοὺς Ἡρακλειώτας». Καὶ ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου ἡ Πέρινθος ἐξηκολούθει νὰ εἶνε σημαντικὴ πόλις. Διετέλεσε καὶ νέα πρωτεύουσα τῆς Εὐρώπης, ἐπαρχίας μιᾶς τῶν μεγάλων διοικήσεων, εἰς ἃς διῃρέθησαν αἱ ἀνατολικαὶ χῶραι μετὰ τῆς Θράκης[24]. Ὁ Ἰουστινιανὸς ἀνεκαίνισε τὰ ὑδραγωγεῖα αὐτῆς ὡς ἐξιστορεῖ ὁ Προκόπιος[25]. Πρὸ ἑκατονταετίας παρετηροῦντο

20. Titi Livii ab urbe condita XXXIII, 30.—Πολυβ. ἱστορ. XVIII, 27.

21. Tacit. Annal. 11, 54 «...urbes fama celebratos».

22. Ἔπιθι καὶ Iunior Totius Orbis descriptio εἰς Geogr. Graec. minores Τόμ. Β', σελ. 623 (Ἔκδ. Ditot).

23. Ζωναρᾶ σχόλ. ὑπὸ Γ' κανόνα τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Β' οἰκουμ. Συνόδου (Ράλλη - Ποτλῆ ἔνθ. ἀν. Τόμ. Β' σελ. 173—174).

24. Χέρτσβεργ Ῥωμ. ἱστορ. μετάφρ. Καρολίδου Τόμ. 3 σελ. 286.

25. Προκοπίου ἔνθ. ἀν. IV, 9 «Ἡράκλεια... ἣ πάλαι μὲν τὰ πρωτεῖα τῆς Εὐρώπης ἐβέβαιτο, νῦν δὲ δὴ μετά γε Κωνσταντινούπολιν τὰ δευτερεῖα... ἀλλὰ τὰ συνειθισμένα ποιῶν ὁ χρόνος τῇ πόλει τὴν ὀχεταγωγίαν ἀνῄρηκεν... βασιλεὺς δὲ Ἰουστινιανός... ὕδασί τε αὐτὴν ποτίμοις καὶ διειθέσι ἐπέκλεισε».

σπουδαῖα λείψανα ἀρχαῖα, καὶ εἰς τὸ ὑπέροχον αὐτῆς θέατρον, πεπλανημένως ἀναφερόμενον ὡς ἀμφιθέατρον, ἀνευρέθη ἐπιγραφή, διαλαμβάνουσα τὰς νίκας τὰς κερδηθείσας παρ' ἑνὸς ἀθλητοῦ εἰς τὰ Ἄκτια καὶ τὰ Πύθια κλπ. τῆς Περίνθου, ἐξ οὗ δείκνυται ὅτι οἱ Περίνθιοι ἐτέλουν ἀγῶνας ὁμοίους πρὸς τοὺς ἐν τῇ κυρίᾳ Ἑλλάδι[26]. — Παρά τινων Βυζαντινῶν χρονογράφων ὀνομάζεται καὶ Πείρινθος[27].

ΗΡΑΙΟΝ. Ἔκειτο ἡ πόλις αὕτη πλησίον τῆς Περίνθου, καθὰ καὶ ὁ Ἡρόδοτος[1] σημειοῖ, καὶ εἶνε ἡ αὐτὴ πρὸς τὸ ἐν τοῖς Φιλιππικοῖς Δημοσθένους καὶ ἀλλαχοῦ λεγόμενον Ἡραῖον Τεῖχος, οἰκισθεῖσα παρὰ Σαμίων κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Διονυσίου τοῦ Χαλκιδέως ἐν πέμπτῳ περὶ κτήσεων βιβλίῳ διασωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἁρποκρατίωνος[2], οἱ δὲ κάτοικοι αὐτοῦ ὠνομάζοντο Ἡραῖοι καὶ Ἡραιοτειχῖται[3]. Τὸ Ἡραῖον ἦτο ὀχυρὸν ἑλκύον ζωηρὸν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Ἀθηναίων, οἵτινες πρὸς προστασίαν αὐτοῦ, πολιορκουμένου ὑπὸ τοῦ Φιλίππου, ἀπέστειλαν τὸν Χαρίδημον μετὰ δέκα νηῶν[4].

ΣΗΛΥΜΒΡΙΑ. Ἡ παλαιοτάτη αὕτη ΒΑ τῆς Περίνθου ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς Προποντίδος, μετὰ καλοῦ λιμένος, κειμένη πόλις, διατηρεῖ ἄχρι τοῦδε τὸ ἀρχαῖον ὄνομα, Σηλυβρὶ καὶ ὑπὸ τῶν Τούρκων καλουμένη. Ἀπέχει περὶ τὰ 42 μίλια τοῦ Βυζαντίου, τοῦ ὁποίου εἶνε ἀρχαιοτέρα, ἀποικισθεῖσα πρὸ τῆς ἱδρύσεως τούτου, πιθανῶς κατὰ τὸ 675 π.χ. ὑπὸ Μεγαρέων ὑπὸ τὸν Σῆλυν, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα ἔλαβε, καθ' ὅσον, ὡς παρὰ τοῦ Στράβωνος (Ζ, 319) μανθάνομεν, «τῆς δὲ πόλεως Βρίας καλουμένης Θρακιστί, ὡς καὶ ἡ τοῦ Σήλυος πόλις Σηλυμβρία προσηγόρευται». Ὁ ἀποικισμὸς αὐτῆς παρὰ Μεγαρέων πρὸ τοῦ Βυζαντίου ἀναφέρεται καὶ ὑπὸ τοῦ

26. B. C. H. 22 σ. 597.—Ἔπιθι καὶ Bory de Saint-Vincent etc. Collection de résumés Géographiques σ. 509.

27. Θεοφυλάκτου Ἱστορ. VI, 1, «...ἐπὶ τὴν Πείρινθον, ἣν καὶ Ἡράκλειαν εἴθισται τοῖς νεωτέροις ἀποκαλεῖν». — Ν. Γρηγορᾶ Ἱστορ. Βυζαντ. XXVI, 12 «ἄχρι καὶ εἰς τὴν Πείρινθον, τὴν καὶ Ἡράκλειαν καλουμένην» καὶ XXVIII.

1. Ἡρόδ. IV, 90, «ἐξ Ἠραίου τε πόλιος τῆς παρὰ Περίνθῳ».

2. Ἁρποκρατ. ἐν λ. Ἡραῖον Τεῖχος.—Ὡκίσθη πιθανῶς κατὰ τὸ 603 π.χ.

3. Στέφαν. Βυζάντ. ἐν λ. Ἡραῖον.

4. Δημοσθ. Ὀλυνθιακ. Γ, 4.

Σκύμνου Χίου, γράφοντος ἐν τῇ Περιηγήσει (στ. 715—716) «Σηλυμβρία, ἣν οἱ Μεγαρεῖς κτίζουσι πρὶν Βυζαντίου».

Πολλάκις περιῆλθεν εἰς ῥῆξιν ἡ Σηλυμβρία μετὰ γειτονικῶν Θρακικῶν φυλῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ μέρους τῶν Μακεδόνων ὑπέστη προσβολὰς καὶ κατελήφθη ἐπὶ Φιλίππου, παραπονεθέντος πρὸς τοὺς Ἀθηναίους διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν ὑπ' αὐτῶν κεκαλυμμένως συνδρομήν[1]. Παρὰ τοῦ Ξενοφῶντος δὲ ἱστορεῖται[2], ὅτι ὁπόταν ὁ Ἀλκιβιάδης ἐχώρησε πρὸς τὸ Βυζάντιον, ἡγούμενος Χερρονησιτῶν καὶ ἱππέων Θρακῶν, ἐκυρίευσε προηγουμένως τὴν Σηλυμβρίαν, ἀλλ' ὡς γράφει ἐν τῷ βίῳ Ἀλκιβιάδους ὁ Πλούταρχος (XXX) «Τοὺς Σηλυμβριανοὺς δεηθέντας οὐδὲν ἠδίκησεν, ἀλλὰ χρήματα λαβὼν καὶ φρουρὰν ἐγκαταστήσας ἀπῆλθεν». Φαίνεται δέ, ὅτι εἰς τὴν ἐποχὴν ταύτην ἀναφέρεται ψήφισμα, ἀνευρεθὲν ἐν τῇ ἀκροπόλει Ἀθηνῶν, ἐν τῷ ὁποίῳ λεπτομερῶς διακανονίζονται αἱ σχέσεις αὐτῶν μετὰ τῶν Σηλυμβριανῶν, εἰς οὓς παρέχεται αὐτονομία[3]. Ἡ Σηλυμβρία ἀναφέρεται εἰς τοὺς φορολογικοὺς καταλόγους τῶν Ἀθηνῶν ὡς ἐκτίουσα πέντε τάλαντα ἐτησίως[4], διατελέσασα σύμμαχος τῶν Ἀθηναίων[5]. Ὅτε ὁ Ἀντίοχος ὁ Πτολεμαῖος διέτριβεν εἰς Θράκην, εἰς Σηλυμβρίαν κατέπλευσαν οἱ περὶ τὸν Λεύκιον Κορνήλιον «παρὰ τῆς συγκλήτου πρέσβεις ἐπὶ τὰς διαλύσεις ἐξαπεσταλμένοι τὰς Ἀντιόχου Πτολεμαίου» καθὰ διαλαμβάνεται παρὰ τῷ Πολυβίῳ (Σωζ. XVIII, 32).

Ἡ Σηλυμβρία εἶνε καὶ ἡ γενέτειρα τοῦ κατὰ τὸν πέμπτον αἰῶνα π.χ. ζήσαντος ἰατροῦ καὶ παιδοτρίβου Ἡροδίκου, περὶ οὗ λέγεται ὅτι ἦτο εἷς τῶν διδασκάλων τοῦ Ἱπποκράτους καὶ ὑπῆρξεν ἐκ τῶν πρώτων ἐφαρμοσάντων τὴν γυμναστικὴν ἐν τῇ ὑγιεινῇ, καὶ πρὸς ἰατρείαν.—Εἰς νομίσματα τῆς Σηλυμβρίας φέρεται ἡ κεφαλὴ πωγωνοφόρου Ἡρακλέους ἐν λεοντῇ, ἀνευρέθησαν δὲ καὶ Ἀλεξάνδρεια ταύτης νομίσματα[6].—Ἡ Σηλυμβρία, ἧς μνεία ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου καὶ τοῦ μεταγενεστέρου πολὺ Πλινίου[7], καὶ κατὰ τὸν τέταρτον μ.χ. αἰῶνα ἐμφανίζεται ἐκ τῶν ἀξιολόγων πόλεων, ὡς δύναταί τις νὰ εἰκάσῃ ἐκ τοῦ περὶ αὐτῆς λόγου τοῦ ἀρχιεπισκόπου τότε Σηλυμβρίας Φιλοθέου, ἐξαίροντος τὴν λαμπρότητα καὶ ὀχυρότητα τῆς πόλεως καὶ τὴν ἀνδρείαν καὶ μαχιμότητα τῶν κατοίκων αὐτῆς[8]. Ὁ Philippe du Fresne - Canay βεβαιοῖ τὴν κατὰ τὸ 1573 ὕπαρξιν φρουρίου ἐπιλόφου ἐν τῇ ἀκτῇ τῆς Προποντίδος παρὰ τὴν Σηλυμβρίαν, περιβαλλομένου ὑπὸ ἀρχαίων τειχῶν[9]. Ἐντεῦθεν, ὡς γνωστόν, ἤρχετο τὸ ἀπὸ Προποντίδος ἄχρι Δέρκων ἐν τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ καταλῆγον τεῖχος, πλάτους εἴκοσι περίπου ποδῶν καὶ μήκους 93 χιλιομέτρων, ὅπερ Ἀναστάσιος ὁ Α' κατεσκεύασε. Πρὸ ἑκατονταετίας δὲ ἐδεικνύοντο ἐν Σηλυμβρίᾳ πολλοὶ μαρμάρινοι κίονες, Κορινθιακοῦ ῥυθμοῦ[10], τὸ ἀρχαῖον τῆς πόλεως μεγαλεῖον διαδηλοῦντες. Ἐπὶ τοῦ Ἀρκαδίου ἐκλήθη Εὐδοξιούπολις πρὸς τιμὴν τῆς συζύγου αὐτοῦ Εὐδοξίας καὶ ἐν τῷ Συνεκδήμῳ τοῦ Ἱεροκλέους[11] ἀναφέρεται ἀποτελοῦσα μέρος τῆς ἐπαρχίας Εὐρώπης ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο, ὅπερ ὅμως ἐπὶ βραχὺ διετήρησεν ἀνακτήσασα τὸ ἀρχαῖον. Εὐδοξία πόλις ὀνομάζεται ὑπὸ τοῦ Πορφυρογεννήτου[12], σημειοῦντος, ὅτι ἐπὶ τῶν χρόνων του ἦτο αὕτη μία ἐκ τῶν δεκατεσσάρων «ὑπὸ κονσουλάριον, τοὐτέστι βουλευτὴν» πόλεων τῆς ἐπαρχίας Θράκης.

ΔΑΥΝΙΟΝ ΤΕΙΧΟΣ. Δυσμικῶς καὶ οὐχὶ μακρὰν τῆς Σηλυμβρίας, μεταξὺ ταύτης καὶ τῆς Περίνθου ἔκειτο τὸ Δαύνειον Τεῖχος, ἀρχαιοτάτη πόλις μνημονευομένη καὶ ὑπὸ τοῦ Σκύλακος μετὰ τὴν Πέρινθον καὶ πρὸ τῆς Σηλυμβρίας[1]. Περὶ ταύτης ὁ Στέφανος Βυ-

1. Δημοσθ. XVIII, 251 Ἐπιστ. Φιλιπ. «Εἰ οἴεσθ' ἐμὲ λανθάνειν, ὅτι ἐξαπεστάλη ταῦτα τὰ πλοῖα, πρόφασιν μὲν ὡς τὸν σῖτον παραπέμψοντα ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου εἰς Λῆμνον, βοηθήσοντα δὲ Σηλυμβριανοῖς».

2. Ξενοφ. Ἑλλην. Α, 3, 10.

3. Ditt. Syl.[3] 112.—Περιοδικὸν «Ἀθήναιον» (1876) σελ. 519, ἔνθα παρατηρήσεις τοῦ ἐκδότου Κουμανούδη.—C.I.A. IV, 61.

4. Beloch Griechische Geschichte Τόμ. Α σ. 402.

5. Δημοσθ. XV, 198 (περὶ τῆς Ῥοδίων ἐλευθερίας) «μηδὲ Σηλυμβρίαν πόλιν ὑμετέραν ποτὲ σύμμαχον οὖσαν».

6. Head - Σβορώνου ἔνθ. ἀν. σ. 342.—Droysen Gesch. Hel. μετάφρ. Πανταζίδου τόμ. Α, σελ. 187.

7. Ἡροδ. VI, 33.—Plinii ἔνθ. ἀν. IV, 18 «oppida Selymbria...»

8. Λόγος Φιλοθέου πρὸς Ἀνγ. Ἀγαθόνικον ἐν Πατρολογίᾳ Migne τόμος 154.

9. Voyage de Levant σ. 39.

10. Bory de Saint - Vincent ἔνθ. ἀν. σελ. 508.

11. Ἱεροκλ. Συνέκδ. 632.—Ἔπιθι καὶ μελέτην I. Mordtmann (Archäologisch - Epigraphische Mittheilungen aus Oesterreich, VIII, σ. 203 καὶ ἐπ. περιέχουσαν ἐπιγραφὰς Σηλυμβρίας.—Ἀριστοτ. Οἰκον. Β, 6, 17, ἔνθα ἀναφέρεται νόμος τῶν Σηλυμβριανῶν, ἀπαγορεύων τὴν ἐξαγωγὴν σίτου.

12. Κ. Πορφυρογεν. Περὶ θεμάτ. βιβλ. 2.

1. Σκύλ. ἔνθ. ἀν. 67.—Ἐν τῇ ὑπ' ὄψει ἐκδόσει παλαιᾷ Müller ἀναφέρεται «Δαμινὸν τεῖχος», ἐξ ἐσφαλμένης ἴσως ἀντιγραφῆς χειρογράφου.

ζάντιος ἀναγράφει «Ἔστι καὶ Δαύνιον Τεῖχος πόλις Θράκης· ὁ πολίτης Δαυνιοτειχίτης», εἰς ἐπιγραφὴν δὲ Ἀττικὴν[2] περιέχουσαν κατάλογον ἑξήκοντα συμμαχίδων ὑποτελῶν πόλεων περιλαμβάνονται καὶ «Δαμνιοτειχῖται». Ὑπὸ τῶν Βυζαντίνων χρονογράφων Κεδρηνοῦ, Νικ. Χωνιάτου καὶ Θεοφυλάκτου τὸ Δαύνιον, καὶ Δαόνιον λεγόμενον, ἀναφέρεται ὡς κείμενον πλησίον τῆς Περίνθου[3]. Ἐκφράζεται καὶ γνώμη[4] πειστικὴ ὅτι τὴν θέσιν τῆς πόλεως ταύτης κατέλαβε τὸ Καινὸν Τεῖχος, τὸ καὶ Καινοφρούριον μετονομασθέν, ὅπερ δὲν ἔκειτο μακρὰν τῆς Περίνθου, διαλαμβανόμενον καὶ ἐν τῷ Ὁδοιπορικῷ τοῦ Ἀντωνίνου Αὐγούστου, ὡς ἀπέχον τῆς Περίνθου δεκαοκτὼ μίλια[5]. Τὸ Δαόνειον διετέλεσε καὶ ἕδρα ἐπισκόπου, ὑπαγομένου τῷ μητροπολίτῃ Ἡρακλείας κατὰ σχετικὸν πίνακα περὶ τῆς τάξεως τῆς προκαθεδρίας τῶν ὑπὸ τὸν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως τελούντων μητροπολιτῶν καὶ τῶν ὑπ' αὐτοὺς ἐπισκόπων[6].

ΑΘΥΡΑΣ. Ἐπὶ τῆς Προποντίδος παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ ἐξετείνετο ὁ Ἀθύρας παρὰ τὸ Μέγα Ζεῦγμα (Μπουγιοὺκ-Τζεκμετζέ). Ἄγνωστον πότε ᾠκίσθη τὸ πόλισμα τοῦτο, μὴ μνημονευόμενον παρὰ τῶν ἀρχαιοτέρων συγγραφέων, ἀλλὰ παρὰ τῶν Βυζαντινῶν ἱστοριογράφων. Ἐν τῷ Ἱεροσολυμητικῷ Ὁδοιπορικῷ σημειοῦται (Mansio Atyra) καὶ ἑπομένως ὑφίστατο κατὰ τὸν τέταρτον αἰῶνα, ὅτε ἐγράφετο τοῦτο, ὑπὸ δὲ τοῦ Στεφάνου Βυζαντίου ὅτι «Ἀθύρας ἐπίνειον καὶ ποταμὸς περὶ τὸ Βυζάντιον. Ἔστι δὲ καὶ κόλπος Ἀθύρας». Ἀπὸ τῆς ἀπωτέρας ἐντεῦθεν ἀρχαιότητος ὁ ποταμὸς ἔφερε τὸ ὄνομα τοῦτο, καθ' ὅσον ὁ Εὐφορίων κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἰδίου Στεφάνου γράφει :

Ὕδατα δινήεντος ἀμευσάμενος Ἀθύρεο,

Μᾶλλον ὡς λογοπαίγνιον ἢ ὡς ἐξήγησις τῆς ὀνομασίας δύναται νὰ θεωρηθῇ τὸ σημειούμενον «ὁ Ἀθύρας τὸ τῶν Βυζάντων, ὥς φασιν ἐπίνειον, θύρας ἑτεροίης μέντοι ἐστέρηται»[1]. Ὁ Ἀγαθίας γράφει[2] σχετικῶς περί τε τοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς ὁμωνύμου πολίχνης «... Ἀθύρας... ἠρέμα ἐκκλίνας εἰς τὴν Προποντίδα τὸν ῥοῦν ἀπερεύγεται· ὅθεν δὴ καὶ τὸ πρὸς τῇ ἀκτῇ καὶ ταῖς ἐκβολαῖς παρατεταμένον ἐπίνειον τὴν ἐκείνου φέρεται προσηγορίαν».—Δι' ἔργων τοῦ Ἰουστινιανοῦ ὁ Ἀθύρας ἀπηλλάγη τῆς λειψυδρίας, ὡς ἐκτίθησιν ὁ Προκόπιος[3]. Εἰς ὑπόμνημά τι περὶ μεταθέσεων, ὅπερ φαίνεται γραφὲν περὶ τὰ τέλη τῆς δωδεκάτης ἑκατονταετηρίδος, ἀναφέρεται ὅτι ἐπὶ Πατριάρχου Μιχαὴλ «ὁ ἐπίσκοπος Ἀθύρα ἔλαβε τὴν Σεργέντζαν[4]». Δεινὴν ὑπέστη καταστροφὴν ὁ Ἀθύρας, ὅτε ὁ Ἰωανίτσης ἐπέδραμεν εἰς Θράκην, προβὰς εἰς ἀνηκούστους βουλγαρισμούς[5]. Τὸ ἰσχυρὸν τοῦτο παραθαλάσσιον φρούριον ἐπανέκτησεν ὁ Καντακουζηνὸς ἐξ ἐφόδου ἐπελθών, ὡς οὗτος ἀφηγεῖται (Ἱστορ. Γ, LXXXIV).

ΡΗΓΙΟΝ. Ἔκειτο οὐχὶ πολὺ μακρὰν τοῦ Ἀθύρα, ἐκεῖ ἔνθα τὸ Μικρὸν Ζεῦγμα (Κιουτσοὺκ-Τζεκμετζὲ τουρκιστί). Μνεία ταύτης γίνεται παρὰ τῶν Βυζαντινῶν, οὐχὶ δὲ καὶ τῶν ἀρχαιοτέρων, ἱστοριογράφων. Ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ αὐτοκράτορος Μαυρικίου εὑρίσκετο ἐν παρακμῇ οἰκονομικῇ, πολλοὺς ἔχουσα ἀπόρους, ἂν κρίνῃ τις ἐκ σχετικοῦ τοῦ χρονογράφου Θεοφάνους σημειώματος περὶ τοῦ αὐτοκράτορος τούτου[1]. Ἐνταῦθα κατεσκευάσθη καὶ πολύτοξος γέφυρα ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ἀντικαταστήσαντος παλαιοτέραν ξυλίνην. Ἐκ τοῦ Ῥηγίου ἦγεν ὁδός, διαπλατυνθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, πρὸς τὸ ἐν τῷ προαστείῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως φρούριον Στρογγύλον, ὅπερ «ὁμωνύμως τῇ τοῦ ἐρύματος συνθέσει καλοῦσιν οὕτω», κατὰ Προπόπιον[2]. Τοὺς κατοίκους τῆς πολίχνης ταύτης κατέσφαξαν κατὰ τὰ μέσα τοῦ δεκάτου τετάρτου αἰῶνος οἱ ἐπιδραμόντες ἐν Θράκῃ Τάταροι.

---

2. Ditt. Syl.[3] Δ. 68.—C. I. A. 259.

3. Θεοφυλ. Ἱστορ. 1, 8.

4. Geogr. Graeci Minores Τόμ. Α', σελ. 56 (ἔκδ. Ditot).

5. Ant. Augusti Itiner. ἔνθ. ἀν. σελ. 323.

6. Ῥάλλη-Ποτλῆ ἔνθ. ἀν. Τόμ. Ε, σ. 476.

1. Ἐρ. Στεφάνου Θησαυρὸς Ἑλλ. γλώσσης ἐν λ.—Εὐσταθ. εἰς Ὀδ 1, 1627, 5.—Ὁ Ἀθύρας ἠλώθη ὑπὸ τοῦ Ἀττίλα κατὰ τὸ 443 μ.χ.

2. Ἀγαθίου Ἱστορ. V, 114.

3. Προκοπίου ἔνθ ἀν IV, 8 «Τοῦ δὲ Ῥηγίου ἐπέκεινα πόλις ἐστί που Ἀθύρας ὄνομα, ἧσπερ τοὺς οἰκήτορας δίψῃ δεινοτάτῃ ἐχομένους εὑρὼν τὴν ἀπορίαν διέλυσε σφίσιν ἕλυτρον ἐνταῦθα σεισμάμενος, θησαυρίζων μὲν ἐπικαιριότητα τὴν τῶν ὑδάτων οὐκ' ἀναγκαίαν περιουσίαν».

4. Ῥάλλη-Ποτλῆ ἔνθ. ἀν. Τόμ. Ε' σ. 394.

5. Ὁ Νικήτας ὁ Χωνιάτης ἑτέραν καταστροφὴν περιγράφει (Τὰ μετὰ τὴν ἅλωσιν σ. 405) «ἐπὶ πᾶσι καὶ οἱ τὸ πόλισμα τὸν Ἀθύραν οἰκοῦντες ὀλέθροις ἀνηκέστοις περιεπάρεισαν».

1. Θεοφάν. σ. 225 «ἐν δὲ τῷ Ῥηγίῳ ἐλθόντος τῶν πενήτων τὰ πλήθη ἀργυρίοις ἐψυχαγώγησε».

2. Προκοπ. ἔνθ. ἀν. IV, 8.

ΜΕΛΑΝΤΙΑΣ. Εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἀθύρα καὶ πλησίον τῶν ἐκβολῶν τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ, ἔναντι τοῦ Ρηγίου, κειμένη αὕτη, ἀπεῖχε τριάκοντα περίπου μίλια τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῶν τείχων τῆς ὁποίας μία πύλη ἐκαλεῖτο Μελανδησία ἐκ τῆς πόλεως ταύτης, ἡ μετέπειτα ὀνομασθεῖσα Νέα Πύλη (Γενὶ-Καπί). Τὸ Ὁδοιπορικὸν τοῦ Ἀντωνίνου Αὐγούστου ἀναφέρει μετὰ τὸ Καινοφρούριον πόλιν Melandiada, ἀπέχουσαν εἰκοσιεπτὰ μίλια[1]. Ἡ Μελαντιὰς ἦτο ἁπλῆ κώμη κατὰ τὸν ἕκτον μ. χ. αἰῶνα, ὅτε ἔγραφεν ὁ Ἀγαθίας τὰς ἱστορίας του[2], ἐν αἷς σημειοῖ «ὡς καὶ ἀμφὶ Μελαντιάδα τὴν κώμην στρατεύσασθαι, οὐ πολλῷ τῆς πόλεως διεστηκυῖαν, ὅτι μὴ τεσσαράκοντα καὶ ἑκατόν που σταδίους· παραρρεῖ δὲ αὐτὴν Ἀθύρας».

§ 14. Ἡ Χερρόνησος καὶ αἱ ἐν αὐτῇ πόλεις.

Ἡ Χερρόνησος.

Ἡ συχνὰ μνημονευομένη ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν ῥητόρων καὶ διαφόρων συγγραφέων Θρακικὴ Χερρόνησος, ἡ ἄλλως καὶ ἡ ἐφ' Ἑλλησπόντῳ λεγομένη, ὡς ἀποτελοῦσα τὴν ἐν Εὐρώπῃ ἑτέραν πλευρὰν τοῦ Ἑλλησπόντου, ἀπὸ τῶν ἀπωτάτων χρόνων τοσούτῳ στενῶς εὑρηται συνδεδεμένη μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας, ὥστε προσήκει πρὸ τῆς ἐξιστορήσεως καθ' ἑκάστην τῶν ἐπ' αὐτῆς ἀρχαίων πόλεων νὰ λεχθῶσι γενικά τινα.

Τὸ νοτιανατολικὸν τοῦτο τμῆμα τῆς Θράκης, ὅπερ ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἀποκαλεῖται Χερσόνησος τῆς Καλλιπόλεως, ἐκ τῆς ἐν αὐτῇ σπουδαιοτέρας ἐν τοῖς μεταγενεστέροις χρόνοις πόλεως ταύτης, εἰσχωροῦν πρὸς τὸ Αἰγαῖον καὶ μετὰ τῶν ἔναντι καὶ νοτιανατολικῶς αὐτοῦ μικρασιατικῶν ἀκτῶν σχηματίζον τὸ στενὸν τοῦ Ἑλλησπόντου, ἀπ' αὐτῶν τῶν Τρωϊκῶν χρόνων εἶναι γνώριμον καὶ ἐνδιαφέρον τοῖς Ἕλλησιν, οἵτινες μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας προσωρμίσθησαν ἐν τῇ Χερρονήσῳ, ἔνθα ἦρχε τότε ὁ Πολυμήστωρ, ὡς γνωστὸν ἐκ τῆς ὑποθέσεως τοῦ δράματος «Ἑκάβη» τοῦ Εὐριπίδου. Ἐνταῦθα ἀνήγειραν ἱερὸν πρὸς τιμὴν τοῦ Πρωτεσιλάου, τοῦ πρώτου εἰσπηδήσαντος εἰς τὴν μικρασιατικὴν ἀκτὴν καὶ φονευθέντος γνωστοῦ ἐκ

1. Anton. Augusti Itinerar. (Ἐκδ. Wessel.) σ. 323.

2. Ἀγαθίου Ἱστορ. V, 14.—Τὴν Μελεντιάδα τίθησιν εἰς τὸν Μικρὸν Τζεκμεκτζὲν ὁ Ῥήγας Φερραῖος ἐν τῷ χάρτῃ του.

τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν ἥρωος, τοῦ ὁποίου ὁ τάφος καὶ ὁ ναὸς ὑπῆρχεν ἐν τῷ Ἐλαιοῦντι. Τὸ Πρωτεσίλειον[1] καὶ τὸ ἐν τῇ ἔναντι μικρασιατικῇ παραλίᾳ πρὸς τὸ Σίγειον Ἀχίλλειον, ἔνθα ὁ τάφος καὶ ἡ ὁμώνυμος τοῦ ἑτέρου Ἕλληνος ἥρωος πόλις[2], εἶναι τὰ ἀρχαιότατα ἐν τῇ εἰσόδῳ τοῦ Ἑλλησπόντου, ἀλλὰ καὶ περιφανέστατα τῆς Ἑλληνικῆς ἀλκῆς καὶ δράσεως μνημεῖα καὶ τῆς ἐθνικῆς διεισδύσεως θυσιαστήρια.

Ἡ Θρακία χερρόνησος, προελθοῦσα, κατὰ τὰς ἀφηγήσεις τῶν ἀρχαίων[3], ἐκ ῥήξεως τοῦ ἐδάφους τοῦ ἑνοῦντος τὴν Εὐρώπην μετὰ τῆς Ἀσίας, κατῳκίσθη ὑπὸ τῶν Δολόγκων, ἀνηκόντων, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ Θρᾶκες, εἰς τὴν Ἀρίαν φυλήν, οἵτινες, αἰσθανόμενοι τὴν ἀνάγκην ἡγεμόνος, ᾐτήσαντο παρὰ τῆς Πυθίας τὴν ὑπόδειξιν ἀνδρὸς Ἕλληνος, καὶ τοιοῦτος ἀνεδείχθη, συμφώνως πρὸς τὸν χρησμόν[4], ὁ τοῦ Κυψέλου υἱὸς Μιλτιάδης, θεῖος τοῦ περιδόξου ἐν Μαραθῶνι Περσομάχου Μιλτιάδου, συναποκομίσας μετὰ πολλῶν ἐποίκων Ἀθηναίων καὶ τοὺς θεσμοὺς καὶ τὸ πολιτειακὸν τούτων σύστημα ἐν τῇ διακυβερνήσει τῆς χώρας. Καθὰ δὲ βεβαιοῖ Διογένης ὁ Λαέρτιος[5], ὁ Σόλων ἔπεισε τοὺς Ἀθηναίους «καὶ τὴν ἐν Θράκῃ Χερρόνησον προσκτήσασθαι». Ἔκτοτε αὕτη διετέλει ἐν συνδέσμῳ στενῷ μετὰ τῶν Ἀθηναίων, θεωρούντων τὸ μέρος τοῦτο, τὸ δεσπόζον τῶν πρὸς βορρᾶν θαλασσίων ὁδῶν κατὰ τὰς σταθερὰς αὐτῶν παραδόσεις, ὡς τὸν σπουδαιότερον προμαχῶνα[6], καὶ ὡς ἴδιον καὶ ἀναπόσπαστον ἢ κατὰ τὴν φράσιν τοῦ Κουρτίου[7] «ὑπερπόντιον μέρος τῆς Ἀττικῆς».

1. Ὅρα ἐν σελ. 125, καὶ Ἡροδ. Θ, 116 «ἐν γὰρ Ἐλαιοῦντι τῆς Χερσονήσου ἐστὶ Πρωτεσίλεω τάφος τε καὶ τέμενος περὶ αὐτόν».

2. Ἡροδ. Ε, 94.—Στραβ. XIII, 59· «Κατὰ δὲ τὴν Σιγειάδα ἄκραν ἐστὶν ἐν τῇ Χερρονήσῳ τὸ Πρωτεσίλειον... Τοῦ μὲν οὖν Ἀχιλλέως καὶ ἱερόν ἐστι καὶ μνῆμα πρὸς τῷ Σιγείῳ.» καὶ Στραβ. XIII, 600.

3. Εὐσταθ. Παρεκβ. εἰς Διων. 513 «...Ἴστρον δέ τινα φασὶν ἱστορεῖν τέσσαρας γενέσθαι μεγάλους κατακλυσμούς, ὧν ἐφ' ἑνὶ διαρραγέντα τὸν Ἑλλήσποντον ἀφορίσαι τῆς Ἀσίας τὴν Εὐρώπην».—Στραβ. Α, 49.

4. Ἡροδ. VI, 35, ἔνθα ἀναφέρεται καὶ ὁ χρησμός.—Φερεκύδου fr. 20 «Μιλτιάδης, ὃς ᾤκισε Χερρόνησον».—Παυσ. VI, 16, 6 «Ἀνάθημα Μιλτιάδου τοῦ Κίμωνος, ὃς τὴν ἀρχὴν ἔσχεν ἐν Χερρονήσῳ τῇ Θρακίᾳ πρῶτος».

5. Διογέν. Λαέρτιος Ι. κεφ. 2.

6. Δημοσθ. (Περὶ Παραπρεσβείας) XIX, 327 «καίτοι δύο χρησιμωτέρους τόπους τῆς οἰκουμένης, οὐδ' ἂν εἷς ἐπιδείξαι τῇ πόλει, κατὰ μὲν γῆν Πυλῶν, ἐκ θαλάττης δὲ τοῦ Ἑλλησπόντου».

7. Κουρτίου Ἕλλην. Ἱστορία (μετάφρ. Λάμπρου) Τόμ. Ε, σελ. 468.—Ξενοφ. Ἑλληνικὰ Θ, 11, 34.

Οὕτως ὁ Αἰσχίνης ἐν τῷ περὶ Παραπρεσβείας (72) λέγει «ἐξέλειπον δὲ Χερρόνησον ἡμῶν οἱ πολῖται, τὴν οὖσαν ὁμολογουμένως Ἀθηναίων». Ὁ δὲ Δημοσθένης, ὅτε ἡ Χερρόνησος ἠπειλεῖτο ἐκ καταλήψεως παρὰ τοῦ Φιλίππου καὶ ἐνετάθησαν ἐκ τούτου αἱ σχέσεις αὐτοῦ μετὰ τῶν Ἀθηναίων, ἐξεφώνησε (πατὰ τὸ 341 π. χ.) τὸν γνωστὸν σφοδρὸν λόγον «περὶ τῶν ἐν Χερρονήσῳ» καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν περίπου ἐποχὴν τὸν ἄλλον σχετικὸν τρίτον Φιλιππικόν.— Εὐθὺς δὲ μετὰ τὴν συντριβὴν τῶν Περσῶν εἰς Μικρασίαν ἔσπευσαν οἱ Ἀθηναῖοι νὰ ἐγκαταστήσωσι φρουρὰς ἐν τῇ Σηστῷ, ὡς τῷ ἐπικαιροτέρῳ τῆς Χερρονήσου σημείῳ[8]. Καθὰ δὲ ὁ Πλούταρχος ἀναγράφει, ὁ μὲν Κίμων «ἐξελάσας τοὺς Πέρσας καὶ κρατήσας τῶν Θρακῶν, πᾶσαν ᾠκειώσατο τῇ πόλει τὴν Χερρόνησον», ὁ δὲ Περικλῆς ἐν τῇ Χερρονήσῳ «οὐ μόνον ἐποίκους Ἀθηναίων χιλίους κομίσας ἔρρωσεν εὐανδρίᾳ τὰς πόλεις, ἀλλὰ καὶ τὸν αὐχένα διαζώσας ἐρύμασι καὶ προβλήμασιν ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν ἀπετείχισε»[9].

Τὴν θέσιν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου μέρους οἱ Ἀθηναῖοι ἐπέτυχον νὰ ἐμπεδώσωσι κατὰ τὰ μέσα τοῦ τετάρτου π. χ. αἰῶνος, ἀφ' οὗ ὁ Χάρης ἐπανέφερεν ὑπὸ τὴν Ἀθηναϊκὴν κυριαρχίαν τὴν Χερρόνησον, προελθόντες μετὰ τοῦ φίλου αὐτῶν Κερσοβλέπτου τοῦ Κότυος εἰς συνθήκην, «ἐκχωρήσαντος τοῖς Ἀθηναίοις τὰς ἐν Χερρονήσῳ πόλεις πλὴν τῆς Καρδίας», ὡς ἱστορεῖ ὁ Διόδωρος[10]. Κατὰ τὸν αὐτὸν ἱστορικόν, ὁ δῆμος Ἀθηναίων (περὶ τὸ 353 π. χ.) ἀπέστειλε κληρούχους, οὓς ἐγκαθίστων ἐκεῖ πρὸς ἐνίσχυσιν καὶ παγίωσιν τῆς ἑαυτῶν κατοχῆς, καὶ τοιούτους εἶχον καὶ πρότερον πρὸ ἑκατονταετίας περίπου ἐνταῦθα ἐγκαθιδρύσει[11], ἐπιμελούμενοι ἐν ταυτῷ οἱ Ἀθηναῖοι νὰ διατηρῶσι φιλίας σχέσεις μετὰ τῶν Θρακῶν βασιλέων καὶ συνάπτωσι συμμαχίας διὰ τῶν ἑκάστοτε ἐκεῖ διατριβόντων στρατηγῶν αὐτῶν[12]. Ἐκ ψηφίσματος[13] κοινοῦ

8. Διόδ. Σικελ. XI, 37 «Ξάνθιππος δὲ ὁ στρατηγός, εὐθὺς ἐκ κατάπλου προσβολὰς τῇ πόλει ποιησάμενος εἷλε Σηστὸν καὶ φρουρὰν ἐγκαταστήσας... ἀνέκαμψεν εἰς τὰς Ἀθήνας».

9. Πλουτάρχ. Κίμων 14, 1 καὶ Περικλ. 17.

10. Διοδ. XVI, 34.

11. Διοδ. Σικελ. 11, 8.—Πλουτάρχ. Περικλ. 11 «χιλίους μὲν ἔστειλεν εἰς Χερρόνησον κληρούχους».

12. Διόδ. Σικελ. XIV, 94, 2, ἔνθα ἐξιστορεῖται ὅτι ὁ τῶν Ἀθηναίων Στρατηγὸς Θρασύβουλος «διατρίβων περὶ Χερρόνησον Μήδοκον καὶ Σεύθην τοὺς τῶν Θρακῶν βασιλεῖς συμμάχους ἐποιήσατο».

13. Δημοσθ. XVIII, 256.

τῶν ἐπὶ τῆς Χερρονήσου πόλεων Σηστοῦ, Μαδύτου, Ἐλαιοῦντος καὶ Ἀλωπεκονήσου, μανθάνομεν, ὅτι τῇ βοηθείᾳ τῶν Ἀθηναίων ἀπεδιώχθησαν ἐκεῖθεν οἱ φρουροὶ τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Φιλίππου, ὅστις πρὸ πολλοῦ ἐποφθαλμιῶν τὴν Χερρόνησον ἐκυρίευσεν ἐν τέλει καὶ ἐπ' ἀρκετὸν διετήρησε. Διὰ τοῦ ψηφίσματος τούτου, ἐκδηλοῦντος τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῶν διὰ τὴν παρασχεθεῖσαν ἀρωγὴν «στεφανοῦσιν Ἀθηναίων τὴν βουλὴν καὶ τὸν δῆμον χρυσῷ στεφάνῳ ἀπὸ ταλάντων ἑξήκοντα καὶ χάριτος βωμὸν ἱδρύονται καὶ δήμου Ἀθηναίων, ὅτι πάντων μέγιστον ἀγαθῶν παραίτιος γέγονε Χερρονησίταις, ἐξελόμενος ἐκ τῆς Φιλίππου καὶ ἀποδοὺς τὰς πατρίδας, τοὺς νόμους, τὴν ἐλευθερίαν, τὰ ἱερά...»

Ἡ Χερρόνησος ἐπί τι βραχὺ διάστημα μετὰ τοὺς Πελοποννησιακοὺς πολέμους διετέλεσεν ὑπὸ τοὺς Σπαρτιάτας, ἀλλ' ὑπήχθη καὶ αὖθις εἰς τοὺς Ἀθηναίους, οἵτινες ἐπὶ Ἀριστείδου εἶχον ἐπιβάλει τὸν Ἑλλησπόντιον λεγόμενον φόρον, περιλαμβάνοντα τὰς ἑκατέρωθεν ἀκτὰς τοῦ Ἑλλησπόντου, τὰς παρὰ τὴν Προποντίδα πόλεις καὶ τμῆμα τῆς ἐν Μικρασίᾳ Αἰολίδος μετὰ τῆς Τενέδου. Καὶ Ἑλλησποντοφύλακες ἀναφέρονται.

Ἡ Θρακικὴ Χερρόνησος εἶναι μήκους ὀγδοήκοντα περίπου χιλιομέτρων, ὁ δὲ συνάπτων αὐτὴν μετὰ τῆς λοιπῆς Θράκης ἰσθμὸς ἔχει πλάτος ἑπτὰ χιλιομέτρων, διατειχισθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων τὸ πρῶτον ἀπὸ τοῦ Μέλανος κόλπου ἄχρι τῆς ἑτέρας εἰς τὴν Προποντίδα θαλάσσης, περὶ τὴν Πακτύην τερματιζομένου τοῦ ἰσχυροῦ τείχους. Τὸ σημαντικὸν τῆς θέσεως ἐπόμενον ἦτο νὰ καταστήσῃ αὐτὴν περιζήτητον καὶ πεδίον πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων ἄχρι τῶν τελευταίων χρόνων. Ὁ Ἕλλην βασιλεὺς τῆς Συρίας Ἀντίοχος ὁ Γ' ὠχύρωσε πληρέστερον ταύτην[14], ἣν μετὰ τῶν ἐν Μικρασίᾳ Ἑλληνίδων πόλεων περιέλαβεν εἰς τὸ ἑαυτοῦ κράτος. Παρὰ τῷ Ἀππιανῷ δὲ εὑρίσκομεν τὴν ἀξιομνημόνευτον ἀπάντησιν[15], ἣν ἔδοτο ὁ Ἀντίοχος εἰς τοὺς Ῥωμαίους, ἐξεγερθέντας διὰ τὴν κατάληψιν τῆς Χερρονήσου καὶ ἀξιώσαντας τὴν ἐγκατάλειψιν αὐτῆς, τὴν ὁποίαν ὅμως, κατανικηθέντος τοῦ Ἀντιόχου ἐν Θερμοπύλαις (τῷ 191

14. Ἀππιαν. Συριακ. 28 «Χερρόνησόν τε καὶ Λυσιμάχειαν ἐπιμελῶς ὠχύρου, μέγα (ὥσπερ ἦν) τὸ ἔργον ἡγούμενος ἐπὶ Ῥωμαίοις».

15. Ἀππιαν. Συρ. III «Ὁ δ' ἀπεκρίνατο, Θράκην μὲν τῶν προγόνων αὐτοῦ γενομένην τε καὶ δι' ἀσχολίας ἐκπεσοῦσαν, αὐτὸς ἐπὶ σχολῆς ὢν ἀναλαμβάνειν καὶ Λυσιμάχειαν ἐγείρειν...».

π.χ.) καὶ ἐν Σιπύλῳ, παρεχώρησαν ἀκολούθως (κατὰ τὸ 189 ἔτος) οἱ Ῥωμαῖοι μετ᾽ ἄλλων ἐπαρχιῶν εἰς τὸν βασιλέα τῆς Περγάμου Εὐμένην τὸν Β΄ εἰς ἀντάλλαγμα τῶν ὑπηρεσιῶν του διαρκοῦντος τοῦ κατὰ τοῦ Ἀντιόχου πολέμου[16] καὶ ἀπετέλεσε μέρος τοῦ βασιλείου τῆς Περγάμου, ἐφ᾽ ὅσον ὑφίστατο ἡ δυναστεία τούτου, ἔν τινι δ᾽ ἐπιγραφῇ τῆς Σηστοῦ ἀναφέρεται εἰς τῶν ἐκεῖ διαμενόντων στρατηγῶν τοῦ βασιλείου τούτου[17]. Κατὰ τὸν πρῶτον π.χ. αἰῶνα φθίνοντα, ἐδόθη ὡς ἰδιαιτέρα κτῆσις εἰς τὸν Ἀγρίππαν[18].—Πρότερον ἐπὶ τῶν διαδόχων τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἡ Χερρόνησος μετὰ τῆς λοιπῆς Θράκης περιῆλθεν εἰς τὸν Λυσίμαχον (Δεξίππου τὰ μετ᾽ Ἀλέξ. fr. 1-Φωτίου Cod. 82).

Γονιμοτάτη ἡ Θρακικὴ Χερρόνησος, ἧς ἡ εὐφορία ἐξαίρεται καὶ ἐν τῷ δράματι «Ἑκάβη» τοῦ Εὐριπίδου[19], ὁ δὲ Ξενοφῶν περὶ τῆς εὐφορίας καὶ τοῦ τειχισμοῦ τῆς Χερρονήσου ὑπὸ τοῦ Δερκελλίδα ἱστορεῖ[20] μετὰ τῆς ἰδιαζούσης αὐτῷ χάριτος τ᾽ ἀκόλουθα: «Ἦν καταμαθὼν πόλεις μὲν ἔνδεκα ἢ δώδεκα ἔχουσαν, χώραν δὲ παμφορωτάτην καὶ ἀρίστην οὖσαν, κεκαυμένην δέ... ἐτείχιζε, κατὰ μέρη διελὼν τοῖς στρατιώταις τὸ χωρίον· καὶ ἄθλα ὑποσχόμενος δώσων τοῖς πρώτοις ἐκτειχίσασι καὶ τοῖς ἄλλοις ὡς ἕκαστοι εἶεν ἄξιοι ἀπετέλεσε τὸ τεῖχος, ἀρξάμενος ἀπὸ ἠρινοῦ χρόνου, πρὸ ὀπώρας. Καὶ ἐποίησεν ἐντὸς τοῦ τείχους ἔνδεκα μὲν πόλεις, πολλοὺς δὲ λιμένας, πολλὴν δὲ κἀγαθὴν γῆν σπόριμον, πολλὴν δὲ πεφυτευμένην, παμπληθεῖς δὲ καὶ παγκάλους νομὰς παντοδαποῖς κτήνεσι». Τοιαύτη ἦτο ἡ Θρακία Χερρόνησος, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι παρέμενον προσηλωμένοι τοῖς Ἀθηναίοις καὶ ὅτε ὁ Ἀλκιβιάδης προήλαυνε πρὸς τὸ Βυζάντιον εἶχε μεθ᾽ ἑαυτοῦ ἐπικούρους πάντας τοὺς Χερρονησίτας[21].

ΚΑΡΔΙΑ. Ἐξέχουσαν μεταξὺ τῶν ἐν τῇ Θρακίᾳ Χερρονήσῳ

16. Πολυβ. Ἱστορ. XXII, 26 «καὶ τότε τῆς μὲν Εὐρώπης αὐτῷ [τῷ Εὐμένει] προσέθηκαν Χερρόνησον καὶ Λυσιμάχειαν καὶ τὰ προσοροῦντα τούτοις ἐρύματα καὶ χώραν, ἧς Ἄντιοχος ἐπῆρχε».

17. Le Bas et Waddington Inscr. d'Asie Mineure Τόμ. III σ. 423 «...Στρατηγὸς τῆς Χερρονήσου καὶ τῶν κατὰ τὴν Θράκην πόλεων».

18. Διων. Κασ. Ῥωμ. Ἱστορ. LIV, 29 «καὶ Χερρόνησος ἡ πρὸς τῷ Ἑλλησπόντῳ οὐκ οἶδα ὅπως εἰς τὸν Ἀγρίππαν ἐλθοῦσα».

19. Εὐριπ. Ἑκάβη στ. 8—9.

20. Ξενοφ. Ἑλλ. Γ, 6, 9—10.—Λυκόφρ. Κασσάνδρα στ. 533—534.—

21. Ξενοφ. Ἑλλην. Α, 3, 10 «πρὸς τὸ Βυζάντιον ἥκειν ἔχων Χερρονησίτας πανδημεὶ καὶ ἀπὸ Θράκης στρατιώτας».

πόλεων καθεῖξεν ἡ Καρδία, ἥτις καὶ Καρδιανῶν πόλις λέγεται[1], κειμένη ἐν τῷ βορειοδυτικῷ ἄκρῳ αὐτῆς ἐν τῷ Μέλανι κόλπῳ. Ὑπὸ Μιλησίων τὸ πρῶτον ἱδρυθεῖσα, ἐδέχθη ἀκολούθως, κατὰ τὸ 555 π.χ, ἴσως, νέους ἐποίκους ἐξ Ἀθηνῶν ὑπὸ τὸν Μιλτιάδην τὸν Κυψέλου[2], ὅστις ἵν᾽ ἀποφύγῃ τὰς εἰσβολὰς τῶν Ἀψινθίων εἰς τὴν χώραν ἀνήγειρε μακρὸν τεῖχος, ἀπὸ ταύτης ἀρχόμενον καὶ τερματιζόμενον ἐν τῇ ἀντίπεραν παραλίᾳ τοῦ Ἑλλησπόντου, εἰς ὃ μέρος ἔκειτο ἡ Πακτύη[3], καὶ οὕτως ἡ Χερρόνησος διὰ τοῦ τείχους τούτου, διήκοντος καθ᾽ ἅπαν τὸ στενώτερον τοῦτο μέρος τοῦ ἰσθμοῦ, ἀπεχωρίζετο τῆς λοιπῆς Θράκης, προστατευομένη ἐκ τῶν ἐπιδρομῶν. Τὸ τεῖχος τοῦτο, μήκους ἓξ χιλιομέτρων, ἐπανῳκοδομήθη ὑπὸ τοῦ Λυσιμάχου, καὶ βραδύτερον ὀχυρότερον κατέστησαν οἱ Βυζαντινοί. Καλῶς ὠχυρομένη ἡ Καρδία ἀντέσχε κατὰ διαφόρων ἐπιδρομῶν. Οἱ Φοίνικες καταλαβόντες ποτὲ τῆς Χερρονήσου τὰς ἄλλας πόλεις δὲν ἐπέτυχον νὰ καθυποτάξωσι καὶ τὴν Καρδίαν[4]. Τὸ ὄνομα αὐτῆς κατὰ τὸν Πλίνιον ἔλαβεν ἐκ τοῦ σχήματος τοῦ τόπου, ἐφ᾽ οὗ κεῖται[5]. Κατὰ Στέφανον ὅμως Βυζάντιον τὴν τοιαύτην ὀνομασίαν ἔλαβε, διότι «Ἑρμοχάρους τοῦ κτίστου θύοντος κόρακα τὴν καρδίαν ἁρπάσαντα καὶ ἀναπτάντα εἰς τόνδε τὸν χῶρον μεθεῖναι ... ἢ ὅτι τῇ Σκυθῶν γλώττῃ οὕτως ἐκλήθη».

Ἡ Καρδία καταστραφεῖσα ὑπὸ τοῦ Λυσιμάχου (τῷ 309 π.χ.). ἐπανιδρύθη μετ᾽ οὐ πολύ, πλὴν δὲν ἐπανέκτησε τὴν πρώτην αὐτῆς ἀκμὴν ὡς ἐκ τῆς ἱδρυθείσης οὐχὶ μακρὰν αὐτῆς Λυσιμαχείας. Πεπλανημένον δὲ τὸ λεγόμενον ὑπὸ τοῦ Στεφάνου Βυζαντίου ὅτι ἡ Λυσιμάχεια κατέλαβε τὴν θέσιν τῆς Καρδίας[6]. Ὁ Στράβων[7] ἀναφέρει

1. Δημοσθ. XXIII (κατὰ Ἀριστοκρ.) 68, «Ἔχει δ᾽ ὁρμητήριον παρὰ πάντα τὸν χρόνον αὐτῷ τετηρημένον τὴν Καρδιανῶν πόλιν».

2. Στραβ. Z, 331 fr. «...ἐπὶ μὲν τῷ Μέλανι κόλπῳ Καρδία κεῖται, μεγίστη τῶν ἐν τῇ Χερρονήσῳ πόλεων Μιλησίων ἢ Κλαζομενίων κτίσμα, ὕστερον δὲ καὶ Ἀθηναίων».

3. Ἡροδότ. VI, 36.

4. Ἡροδ. VI, 33 «Τῆς δὲ Χερρονήσου, πλὴν Καρδίας πόλιος, τὰς ἄλλας πάσας ἐχειρώσαντο οἱ Φοίνικες».

5. Plinii ἔνθ. ἀν. IV, 18 «Cardia a Melane sinu, haec ex facie loci nomine accepto».

6. Στεφ. Βυζαντ. ἐν λ. «Λυσιμάχεια, πόλις τῆς ἐν Θράκῃ Χερρονήσου, ἡ πρότερον Καρδία».

7. Στραβ. Z, 332 fr.

«ὅτι ἐν τῷ ἰσθμῷ τῆς Χερρονήσου τρεῖς πόλεις κεῖνται· πρὸς μὲν τῷ Μέλανι κόλπῳ, Καρδία, πρὸς δὲ τῇ Προποντίδι, Πακτύη, πρὸς δὲ τῇ μεσογείᾳ, Λυσιμαχία». Καὶ ὁ Πτολεμαῖος, γράφων κατὰ τὸν δεύτερον μ.χ. αἰῶνα,διαλαμβάνει ὡς κεχωρισμένας, τὴν Λυσιμάχειαν καὶ Καρδίαν, πόλεις[8], ἀλλὰ καὶ οἱ προγενέστεροι αὐτοῦ Πλίνιος καὶ Σκύμνος Χίος[9] ποιοῦνται διάκρισιν τῆς Λυσιμαχείας ἀπὸ τῆς Καρδίας, καὶ ἔτι σαφέστερον ὁ Ἀππιανὸς ἱστορῶν (IV, 88) «Λυσιμάχεια καὶ Καρδία, αἳ τὸν ἰσθμὸν τῆς Θρακίου Χερρονήσου διαλαμβάνουσιν, ὥσπερ πύλαι», ὡς καὶ ὁ Πομπόνιος Μέλας διαγράφων καὶ τὴν θέσιν ἑκατέρας τούτων[10]. Ἡ τοῦ Στεφάνου πλάνη ἐπήγασε φαίνεται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι πολλὰ τῶν κρημνισμάτων τῆς Καρδίας ἐχρησιμοποιήθησαν πρὸς οἰκοδόμησιν τῆς Λυσιμαχείας. Τῆς πόλεως ταύτης γίνεται μνεία καὶ παρὰ Σκύλακι[11], σημειοῦντι «ἐκ Πακτύης δὲ εἰς Καρδίαν διὰ τοῦ αὐχένος πεζῇ στάδια μ΄ ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν».—Μετὰ τῆς Καρδίας ὁ βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας Φίλιππος ἐμερίμνα νὰ εὑρίσκηται εἰς φιλικὰς σχέσεις, καὶ ὁπότε καθυπέταξε πολλὰς πόλεις τῆς Θράκης συνῆψε κατὰ τὸ 352 π.χ. ἔτος συνθήκην· ἐξώθει δὲ καὶ ἐβοήθει αὐτὴν κατὰ τῶν Ἀθηναίων, ὡς πληροφορούμεθα καὶ ἐκ τῶν λόγων τοῦ Δημοσθένους[12], ὅστις πρὸς κατάδειξιν καὶ ἔξαρσιν τῆς θέσεως τῆς Καρδίας λέγει «ὥσπερ γὰρ Χαλκὶς τῷ τόπῳ τῆς Εὐβοίας πρὸς τῆς Βοιωτίας κεῖται, οὕτω Χερρονήσου κεῖται πρὸς τῆς Θράκης ἡ Καρδιανῶν πόλις».—Πολλάκις εἰς τὸν λιμένα τῆς Καρδίας ὁ στόλος τῶν Ἀθηναίων καθωρμίσθη κατὰ τὰς ἑκάστοτε ἐπιχειρήσεις ἐν τῇ Χερρονήσῳ καὶ ἐν τούτῳ μεθωρμίσθησαν οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ Σηστοῦ κατὰ τὸ ἔτος 410[13], «αἰσθόμενοι Μίνδαρον πλεῖν ἐπ᾽ αὐτούς».

Ἡ Καρδία ἦτο πατρὶς τοῦ ἱστοριογράφου Ἱερωνύμου καὶ τοῦ ὀνομαστοῦ Εὐμένους, διατελέσαντος γραμματέως τοῦ Φιλίππου καὶ εἶτα ἀρχιγραμματέως τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὑφ᾽ οὗ καὶ ἀνεδείχθη τριήραρχος καὶ στρατηγός, ἀποσταλεὶς εἰς Ἰνδικήν, καὶ τὸν βίον αὐτοῦ περιέγραψεν ἐν τοῖς Παραλλήλοις ὁ Πλούταρχος[14], παρ᾽ οὗ μανθάνομεν, ὅτι ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἡ Καρδία ἐτυραννεῖτο ὑπὸ τοῦ Ἑκαταίου Καρδιανοῦ, τὸν ὁποῖον κατηγορεῖ ὁ Εὐμένης ἐπὶ τούτῳ «παρακαλῶν Ἀλέξανδρον ἀποδοῦναι τοῖς Καρδιανοῖς ἐλευθερίαν».—Ὑφίστατο καὶ κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους «ἡ Καρδιανῶν πόλις», ὡς ἀποκαλοῦσιν αὐτήν, κατ᾽ ἀπομίμησιν τοῦ Δημοσθένους, οἱ Βυζαντινοὶ ἱστοριογράφοι[15]. Κατὰ τὸν Ἡσύχιον ὠνομάζοντο «Καρδίαι οἱ Ἕλληνες παρὰ Σκύθαις διὰ τὸ πόλιν αὐτοὺς Ἑλληνίδα Καρδίαν διαρπάσαι». Κατὰ τοὺς ὑστέρους χρόνους ἦτο μικρὰ κώμη, Καρδία κοινῶς λεγομένη.

ΑΓΟΡΑ. Τὴν ἀρχαιοτάτην ταύτην Θρακικὴν πόλιν τίθησιν ὁ Σκύλαξ[1] ἐπὶ τοῦ αὐχένος τῆς Χερρονήσου μεταξὺ Καρδίας καὶ Πακτύης· ὁμοίως καὶ ὁ Ἡρόδοτος[2], περιγράφων τὴν προέλασιν τῆς στρατιᾶς τοῦ Ξέρξου μετὰ τὴν ἀποβίβασιν εἰς τὴν Χερρόνησον, ἀναφέρει ὅτι προεχώρει ἐν δεξιᾷ μὲν ἔχων τὸν τάφον τῆς Ἕλλης, ἀριστερόθεν τὴν Καρδίαν «διὰ μέσης δὲ πορευόμενος πόλιος τῇ οὔνομα τυγχάνει Ἀγορά». Ἀνευρέθη καὶ ἐπιγραφή, ἐφ᾽ ἧς φέρεται «Ἀγοραῖος», ὅπερ ἦν τὸ ἐθνικὸν ὄνομα τῆς ἐν λόγῳ πόλεως[3], ἥτις φαίνεται διάφορος τῆς Μεγάλης, Ἀγορᾶς, τιθεμένης εἰς τὴν νῦν κωμόπολιν Μάλγαρα, οὕτως ὀνομασθεῖσαν, ὡς ὑποτίθεται,ἐκ παραφθορᾶς τῶν δύω λέξεων συνεγωθεισῶν, καθ᾽ ὅσον ἡ τελευταία εὑρίσκεται οὐχὶ ἐπὶ τοῦ μεταξὺ Καρδίας καὶ Πακτύης λαιμοῦ, ἀλλὰ βορειανατολικώτερον καὶ ἀρκούντως ἐσώτερον.Ἀμφίβολον ἐπίσης ἂν πρέπει νὰ ταὐτισθῇ πρὸς τὸ Ἀγοραῖον Τεῖχος, ἰδιαιτέρως μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ Στεφάνου Βυζαντίου.—Καὶ ἐκ τοῦ λόγου τοῦ Δημοσθένους

8. Κ. Πτολεμ. Γεωγρ. Γ, Ια ξ 13 καὶ Ιϛ ξ 2.

9. Plinii ἔνθ. ἀν. IV, 18.—Σκύμν. Χίου, 700 σημειῶν τῆς Καρδίας «προσεχὴς δὲ Λυσιμάχεια·.

10. Pompon. Melae De situ Orbis B, 1, 7.

11. Σκύλ. Περιπλ. 67.

12. Δημοσθ. VIII (περὶ τῶν ἐν Χερρον.) 104 καὶ IX (κατὰ Φιλιπ. Γ΄) 120, καὶ XXIII (κατὰ Ἀριστοκρ.) 681.

13. Ξενοφ. Ἑλλην. Α, Ι, 1.—Διοδ. Σικελ. 13, 49.

14. Ἀρριαν. Ἰνδικὴ 18, 7.—Πλουταρχ. Εὐμέν. III.—Ἡροδ. Ζ, 68.

15. Γρηγορᾶ Ἱστορ. Βυζ. γράφει περὶ τοῦ Ἰωαν. Δούκα «Ἔλιε δὲ καὶ πλείστας τῶν παραλίων πόλεων, Καλλιούπολιν καὶ Σηστὸν καὶ τὴν τῶν Καρδιανῶν».

1. Σκύλ. Περιπλ. 67 «ἐν τῷ μέσῳ, ᾗ ὄνομα Ἀγορά».

2. Ἡροδ. Ζ, 58.—Ὅρα καὶ C. I. A. 258, ἔνθα «Χερρονησῖται ἀπ᾽ Ἀγορᾶς».

3 Στέφ. Βυζαντ. ἐν λ. «Ἀγορὰ πόλις ἐν Χερρονήσῳ, ὁ οἰκητὴς ἀγοραῖος·.—Dumont Inscr. et Monuments σ. 64.

4. Δημοσθ. Ζ, 39—41 «καίτοι Χερρονήσου οἱ ὅροι εἰσιν, οὐκ Ἀγορὰ, ἀλλὰ βωμὸς τοῦ Διὸς τοῦ ὁρίου, ὃς ἐστι μεταξὺ Πτελεοῦ καὶ Λευκῆς Ἀκτῆς·.— Ἡ Ἀγορὰ ἀναφέρεται μεταξὺ τῶν ἐκτισουσῶν τὸν Θράκιον φόρον.

περὶ Ἀλοννήσου[4] δείκνυται, ὅτι ἔκειτο ἡ Ἀγορὰ ἐπὶ τοῦ ἰσθμοῦ τῆς Χερρονήσου ἀλλ᾽ ἐντεῦθεν τοῦ ὁρίου αὐτῆς καὶπλησίον τῆς Καρδίας.

ΠΤΕΛΕΟΝ. Ἔκειτο πλησίον τῆς Καρδίας τὸ μικρὸν τοῦτο τῆς Θρακικῆς Χερρονήσου πόλισμα. Μεταξὺ δ᾽ αὐτοῦ καὶ τῆς προεκτεθείσης Λευκῆς Ἀκτῆς ἦτο ὁ βωμὸς τοῦ Διὸς τοῦ ὁρίου, οὕτως ὀνομαζομένου, ὡς ἀποτελοῦντος τὸ ὅριον τῆς Χερσονήσου καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπῆρχε τὸ ἑξῆς ἐν τῷ περὶ Ἀλοννήσου λόγῳ τοῦ Δημοσθένους[1] διαλαμβανόμενον ἐπίγραμμα :

Τόνδε καθιδρύσαντο θεῷ περικαλλέα βωμὸν
Λευκῆς καὶ Πτελεοῦ μέσσον ὅρον θέμενοι
ἐνναέται χώρης σημήϊον· ἀμμορίης δὲ
αὐτὸς ἄναξ μακάρων ἐστι μέσος Κρονίδης.

Ὁμώνυμος ταύτῃ πόλις ἦτο καὶ ἑτέρα, Πτελεὸς σύναμα καλουμένη, ἐν τῷ Παγασητικῷ κόλπῳ, ἀναφερομένη ἐν τῇ Ἰλιάδι (B, 697).

ΘΗΣΚΟΣ. Ἄδηλον πότε ἀνιδρύθη ἡ ἐπὶ τοῦ ἄνω ἄκρου τῆς Χερρονήσου πολίχνη αὕτη, τῆς ὁποίας δὲν γίνεται μνεία παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις, ἀλλὰ παρὰ τοῦ ἱστοριογράφου τοῦ ἕκτου μ.χ. αἰῶνος Ἀγαθίᾳ, σημειοῦντος περὶ ταύτης ὅτι κεῖται ἐν τῷ ἰσθμῷ τῆς Χερρονήσου, ἀλλ᾽ ἔνδοθεν τοῦ ἐπ᾽ αὐτοῦ τείχους[1].

ΠΑΚΤΥΗ. Ἡ παράλιος αὕτη πόλις ἔκειτο εἰς τὸ πρὸς τὴν Προποντίδα ἄκρον τῆς Χερρονήσου καὶ εἰς ταύτην, ὡς προελέχθη, ἐτερματίζετο τὸ μακρὸν τεῖχος τὸ ἐγερθὲν ὑπὸ τοῦ Μιλτιάδου τοῦ Κυψέλου[1], τοῦ καὶ ἀνιδρύσαντος αὐτήν[2]. Κατ᾽ ἀπόσπασμα τῆς ἱστορίας τοῦ Ἑλλανίκου[3], διασωθὲν ἐν σχολίῳ τοῦ Ἀπολλωνίου «τελευτῆσαι τὴν Ἕλλην κατὰ Πακτύην φασίν, ὡς καὶ Ἑλλάνικος μαρτυρεῖ». Εἰς τὴν ἀρχαίαν ταύτην πόλιν ἀπεχώρησεν ὁ Ἀλκιβιάδης κατὰ τὸ 408 π.χ., ὅταν ἀφῃρέθη ἐξ αὐτοῦ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἡ ἀρχηγία τοῦ στόλου. Ὁ γεωγράφος Πτολεμαῖος δὲν συγκαταριθμεῖ ταύτην μετὰ τῶν ἐν Χερρονήσῳ, ἀλλὰ μεταξὺ τῶν ἐν τῇ Προποντίδι[4], ἀλλ᾽ ὡς εἴρηται, ἔκειτο εἰς τὴν ἔξοδον τοῦ Ἑλλησπόντου πρὸς τὴν

1. Δημοσθ. Ζ, 39.

1. Ἀγαθίου ἱστορ. V, 12.

1. Ἡροδ. VI, 36 «Οὕτω δὴ Μιλτιάδης ὁ Κυψέλου... πρῶτον μὲν ἀπετείχισε τὸν ἰσθμὸν τῆς Χερσονήσου ἐς Καρδίης πόλιος ἐς Πακτύην».

2. Σκύμν. Χίου Περιηγ. 711.

3. Ἑλλανίκου fr. 88.—Σχολ. Ἀπολλον. Ἀργον. 11, 1147·

4. Πτολεμ. Γεωγρ. Γ, 1α § 10.

Προποντίδα καὶ ὑπὸ τοῦ Σκύλακος τίθεται εἰς τὰς ἐντὸς τοῦ στομίου αὐτῆς Χερρονησιτικὰς πόλεις[5] καὶ ἐπὶ τοῦ ἰσθμοῦ τῆς Χερρονήσου πρὸς τὴν Προποντίδα ὑπὸ τοῦ Στράβωνος (Z, 331 fr.). Ἡ Πακτύη ὑφίστατο καὶ ἐπὶ τῆς Βυζαντινῆς ἐποχῆς, οὖσα ἕδρα ἰδίας ἐπισκοπῆς, ὑπαγομένης ὑπὸ τὸν Τραϊανουπόλεως μητροπολίτην, προαχθεῖσα καὶ αὐτὴ εἰς μητρόπολιν. Ἡ θέσις αὐτῆς, ἐρειπωθείσης, ὠνομάζετο παλαιὰ Πάτινο, ἐκ παραφθορᾶς πιθανῶς τῆς ἀρχαίας ὀνομασίας[6].

ΛΥΣΙΜΑΧΕΙΑ. Ἡ ὀχυρὰ καὶ σημαντικὴ αὕτη πόλις ἔλαβε τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ κατὰ τὸ 309 π.χ. ἔτος κτίσαντος αὐτὴν Λυσιμάχου[1], ἑνὸς ἐκ τῶν ἐπιφανεστέρων τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου στρατηγῶν. Κατεῖχε τὴν θέσιν τῆς κατόπιν Βυζαντινῆς πόλεως Ἐξαμίλιον, ὅπερ ἤδη κώμη, καὶ ἐν ἐκδόσει μάλιστα τοῦ Κλαυδίου Πτολεμαίου ἀναφέρεται «Λυσιμάχεια (τὸ νῦν Ἐξαμίλιον)», ἀλλ᾽ ἡ τελευταία αὕτη προσθήκη φαίνεται παρεμβεβλημένη ὑστεροχρόνως. Ἔκειτο εἰς τὸ μέσον περίπου τοῦ μεταξὺ Καρδίας καὶ Πακτύης στενοῦ τῆς Χερρονήσου, καὶ ἐκ πλάνης, ὡς προείρεται ἐν τῷ περὶ Καρδίας μέρει, ὁ Στέφανος Βυζάντιος ἀναφέρει ὅτι ἐκτίσθη ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς τελευταίας πόλεως. Κάτοικοι ἐκ τῆς προκαταστραφείσης κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 309 ὑπὸ τοῦ Λυσιμάχου Καρδίας[2], ὡς καὶ ἐκ τῆς Πακτύης,μετῳκίσθησαν ἐν τῇ Λυσιμαχείᾳ καὶ ὑλικὰ ἐκ τῆς ἐρειπωθείσης Καρδίας καὶ εἰς τοῦτο ἀποδοτέον τὴν πεπλανημένην ἄνω ἀφήγησιν τοῦ Στεφάνου. Ὁ Λυσίμαχος ἐξέλεξε τὴν θέσιν ταύτην ἐν τῷ μέσῳ τοῦ αὐχένος, πρὸς πλησιεστέραν ἄμυναν τῆς Χερρονήσου, φραττομένης τῆς πρὸς αὐτὴν ὁδοῦ ἐκ τῆς ὀχυρωθείσης ταύτης πόλεως[3]. Ταύτης μνεία γίνεται καὶ παρὰ τῷ Πομπωνίῳ Μέλᾳ[4] ὡς καὶ παρὰ τῷ Ἀππιανῷ, ὅστις ὡς ἑξῆς ἱστορεῖ[5] τὰ τῆς ἐπανιδρύσεως τῆς Λυσιμαχείας, κατε-

5. Σκυλ. Περιπλ. 67.—Ὅρα καὶ Plinii ἔνθ. ἀν. IV, 18 καὶ Παυσαν. A, 9, 9.—Διοδώρ. Ἱστορ. XIII, 74, 2.

6. Μελετίου Γεωγρ. ἔνθ. ἀν. σ. 58.—Παρὰ τὸν Ἅγιον Γεώργιον τοποθετεῖται παρά τινων.

1. Σκύμν. Χίου Περιηγ. 703—704 «Λυσιμάχεια· ταύτην δ᾽ ἔκτισεν ἐπώνυμον Λυσίμαχος ἀφ᾽ ἑαυτοῦ πόλιν».

2. Παυσαν. A, 9, 9.—Plinii ἔνθ. ἀν. VI, 18.

3. Διοδ. K. 29.

4. Pomponii Melae B, 11, 6 «et in radicem magnae poene insulae sedens Lysimachia».

5. Ἀππιαν. Ῥωμαϊκ. Συρ. 1.

ρειπωθείσης ὑπὸ περιοίκων Θρακῶν, ὑπὸ τοῦ Ἀντιόχου τοῦ Σελεύκου, ὅταν καθυπέταξε τὴν Θράκην «Λυσιμάχειαν ᾤκιζεν, ἣν Λυσίμαχος μέν, ὁ Θράκης ἐπὶ Ἀλεξάνδρου βασιλεύσας, ἔκτισεν, ἐπιτείχισμα τοῖς Θραξὶν εἶναι, οἱ Θρᾷκες δ' ἀποθανόντος τοῦ Λυσιμάχου καθῃρήκεσαν καὶ ὁ Ἀντίοχος συνῴκιζε, τοὺς φεύγοντας τῶν Λυσιμαχέων κατακαλῶν, καὶ οἵτινες αὐτῶν αἰχμάλωτοι γεγονότες ἐδούλεων ὠνούμενος καὶ ἑτέροις προσκαταλέγων καὶ βοῦς καὶ πρόβατα καὶ σίδηρον ἐς γεωργίαν ἐπιδιδούς... πάνυ γὰρ αὐτῷ τὸ χωρίον ἐφαίνετο λαμπρῶς ἔχειν ἐπὶ ὅλῃ Θράκῃ...» Ἡ Λυσιμάχεια ἐπί τινα χρόνον εἶχε περιληφθῆ εἰς τὴν Αἰτωλικὴν συμπολιτείαν, ὁπόταν αὖτη εἶχεν ἐπεκτείνει καὶ εἰς μεμακρυσμένας χώρας τὴν ἐπιρροήν (Πολυϐ. ΙΖ, 3,12).

ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ. Ἐξ ἀποσπάσματος τοῦ ἱστοριογράφου Ἑκαταίου ἐν τῷ περὶ Εὐρώπης μέρει, διασωθέντος ὑπὸ τοῦ Στεφάνου Βυζαντίου, πληροφορούμεθα ὅτι ὑπῆρχε καὶ «πόλις Χερσόνησος ἐν τῷ ἰσθμῷ τῆς Χερσονήσου». Ὡσαύτως διαλαμβάνεται καὶ ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου, ἀφηγουμένου[1] ὅτι οἱ κάτοικοι αὐτῆς «οἱ Χερσονησῖται ἀπὸ τῶν Πύργων ἐσήμηναν τοῖσι Ἀθηναίοισι τὸ γεγονός», τὴν δραπέτευσιν δηλονότι τοῦ ἐν Σηστῷ πολιορκηθέντος Πέρσου ὑπάρχου Ἀρταΰκου, συλληφθέντος ἀμέσως παρὰ τοῖς Αἰγὸς ποταμοῖς. Εἰς ἀρχαῖον κατάλογον περὶ τῶν θρόνων τῶν ἐκκλησιῶν[2] μεταξὺ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ἐπαρχίαν Εὐρώπης ἐπισκόπων ἀναφέρεται μετὰ τὸν τῆς Καλλιπόλεως καὶ πρὸ τοῦ τῆς Κοίλης «ὁ Χερρονήσου».

ΚΑΛΛΙΠΟΛΙΣ. Ἡ ἄχρι τοῦδε διατηροῦσα ἀπαράφθορον τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς ὄνομα Καλλίπολις κεῖται εἰς τὸ βορειανατολικὸν τμῆμα τῆς Θρακικῆς Χερρονήσου, ἀποικισθεῖσα ὑπὸ Ἀθηναίων, οὕτως ὀνομασθεῖσα, ὡς δύναταί τις νὰ εἰκάσῃ, ἐκ τῆς ὡραιότητος τοῦ τόπου, εἰ καὶ ὁ ἱστοριογράφος Ἀγαθίας[1] διαπορεῖ διὰ τὴν προσωνυμίαν, ὡς μὴ σύμφωνον πρὸς τὰ πράγματα. Ὑπὸ τῶν Βυζαντίνων χρονογράφων ἀποκαλεῖται Καλλιούπολις[2] καὶ Καλλιουπόλεως ὁ ἀρχιεπίσκος

1. Ἡροδ. ΙΧ, 118.

2. Ράλλη - Ποτλῆ Σύνταγμα θείων καὶ ἱερ. κανόνων Τόμ. Ε. σ. 455.

1. Ἀγαθ. Ἱστορ. V, 16, «οὐ πόρρω αὐτῆς [τῆς Σηστοῦ] καὶ ἕτερόν τι κεῖται πολίχνιον, ἐλάχιστον μὲν καὶ ἀκαλλὲς καὶ οὐδὲν ὀτιοῦν ἐπέραστον ἔχον, Καλλίπολις δὲ ὅμως ἐπονομαζόμενον» —Εἰς ἐπιγραφὴν ἀρχαίαν, περιεχομένην εἰς C. I. A. 266 ἀναφέρονται καὶ οἱ Καλλιπολῖται εἰς τὸν πίνακα τὸν φορολογικόν.

2. Ν. Γρηγορᾶ Ἱστορ. Β, 5 καὶ Ζ, 4.—Ν. Χωνιάτη Ἰσαάκ. Ἀγγ. VII,

αὐτῆς, ὑπαγόμενος τῷ μητροπολίτῃ Ἡρακλείας, φέρεται ἐν καταλόγῳ περὶ τῆς τάξεως τῶν θρόνων τῶν ἐκκλησιῶν[3]. Τὸ παρὰ τινων λεξικογράφων[4] ἀναγραφόμενον, ὅτι ἀρχαιότερον ἐλέγετο Κριθώτη εἶνε ἀβεβαίωτον, σαλευόμενον ἐξ ὅσων σημειοῖ ὁ Πλίνιος[5] ἐν τῇ διαφαινομένῃ ἐννοίᾳ ὅτι διάφοροι πόλεις. Ὑπὸ τῶν ἀρχαιοτέρων γεωγράφων Σκύλακος καὶ Σκύμνου Χίου δὲν ἀναφέρεται, ἀλλ' ἐμφανίζεται τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τῶν Μακεδόνων βασιλέων, μνημονευομένη καὶ ὑπὸ τοῦ Τίτου Λιβίου[6], ἱστοροῦντος, ὅτι κατελήφθη ὑπὸ τοῦ Φιλίππου μετὰ τῆς Μαδύτου, καὶ ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων τούτου συγγραφέων Κλ. Πτολεμαίου καὶ Ἀππιανοῦ[7], καὶ τοῦ ἔτι ὑστέρου Ἀμμιανοῦ Μαρκελλίνου (ΧΧΙΙ, 8, 2.).

Κατὰ τὸν πέμπτον μ.χ. αἰῶνα ἡ Καλλίπολις ἦτο πολίχνη. Καθὰ λέγει ὁ κατὰ τοὺς χρόνους τούτους γράφων Στέφ. Βυζάντιος «Καλλίπολις πολίχνιον· ἐν τῇ περαίᾳ τῆς Χερσονήσου ἐπ' αὐτῆς κειμένη... δευτέρα κατὰ τὸν ἀνάπλουν». Ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς εἰς τὴν πρὸς τὴν Προποντίδα ἔξοδον τοῦ Ἑλλησπόντου, ἐχούσης καὶ προσφορώτατον δι' ἀγκυροβόλιον ὅρμον, πάντοτε ἐφείλκυε τὴν προσοχὴν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἐχόντων ἢ ἐποφθαλμιώντων τὴν κυριαρχίαν τῶν στενῶν καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς χωρῶν. Οἱ βυζαντινοὶ αὐτοκράτορες, καὶ ἐξ αὐτῶν πρῶτος ὁ Ἰουστινιανός, εἶχον ἐπιμεληθῆ τῆς ὀχυρώσεως αὐτῆς, ἥτις, ἐν τοσούτῳ, δὲν ἐκώλυσε τοὺς Ἐνετοὺς νὰ καταλάβωσι (κατὰ τὸ 1204) τὴν Καλλίπολιν, ἀνακτηθεῖσαν ὅμως μετὰ τρεῖς δεκαετηρίδας παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Νικαίας Βατάτζη· βραδύτερον, κατὰ τὸ 1306 περιῆλθεν εἰς τοὺς ὑπὸ τὸν Ῥογῆρον Καταλανοὺς καὶ κατὰ τὸ 1357 κατελήφθη ὑπὸ τῶν Τούρκων, ἤτοι ἑκατὸν περίπου ἔτη πρὸ τῆς ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως, οὖσα ἡ πρώτη Εὐρωπαϊκὴ πόλις ἡ κυριευθεῖσα ὑπὸ τῶν Τούρκων. Ἐν ταύτῃ ἐγένετο ὑπὸ τῶν Λατίνων πολλῶν κατοίκων

οὕτως καὶ ἐν Νεαρᾷ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου τοῦ Πρεσβυτέρου (Νεαρὰ XXVIII εἰς Jus Graecoromanum ὑπὸ Zachariae Μέρ. Γ, σ. 635).

3. Ράλλη - Ποτλῆ ἔνθ. ἀν. Ε, σελ. 474.

4. Bouillet ἐν λ. καὶ Pape Wörterbuch ἐν λ.

5. Plinii ἔνθ. ἀν. IV, 18 «Chersonesos a Propontide habuit Tiristasin, Crithoten... et Hellespontus... urbes habet in Europa Callipolim et Seston».— Καὶ ὁ Στεφ. Βυζαντ ὡς διαφόρους ἀναφέρει ἑκατέραν.

6. Titi Livii ἔνθ. ἀν. XXX, 16.

7. Κ. Πτολεμ. Γεωγρ. Γ, Ιϐ § 4.—Ἀππιανοῦ Συρ. 21 «ὁ μὲν Μ. Μάνιος ἐπὶ Καλλιπόλεως διώδευε τὸ ὄρος ὃ καλοῦσι Κόρακα».

σφαγή, περὶ ἧς ὁ Γρηγορᾶς γράφει «Πυθόμενοι γὰρ οἱ κατὰ τὴν Καλλιούπολιν Λατῖνοι τὸν τοῦ Καίσαρος φόνον, πρῶτον μὲν πάντας τε ὁπόσοι Ῥωμαίων ἐς Καλλιούπολιν ᾤκουν κατέσφαξαν πάντας».

ΑΙΓΟΣ ΠΟΤΑΜΟΙ καὶ ΚΡΗΣΣΑ. Ἡ ἀρχαία πόλις Αἰγὸς Ποταμοὶ ἔκειτο παρὰ τὸν ὁμώνυμον προσάκτιον ποταμίσκον (Καρακοβᾶ-Δερὲ Τουρκιστί), ὀνομαστὸν διὰ τὴν κατὰ τὰς ἐκβολὰς αὐτοῦ ἧτταν τῶν Ἀθηναίων, καταναυμαχηθέντων κατὰ τὸ 405 π.χ. ὑπὸ τοῦ στόλου τῶν Σπαρτιατῶν ὑπὸ τὸν Λύσανδρον. Ἔκειτο δὲ καθὰ ἀναφέρει καὶ ὁ Ξενοφῶν «ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ Ἑλλήσποντος ταύτῃ σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα»[1]. Περὶ ταύτης γράφει ὁ Στέφανος Βυζάντιος «Αἰγὸς Ποταμοί, πόλις ἐν Ἑλλησπόντῳ, τὸ ἐθνικὸν Αἰγοποταμίτης», μνημονεύεται δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ Σκύλακος[2], διαλαμβάνοντος καὶ ἑτέραν πόλιν Κρῆσσαν, ἥτις φαίνεται εἶνε ἡ αὐτὴ ἡ παρὰ Πλινίου[3] ὀνομαζομένη Κίσσα. Ἡ τελευταία αὕτη πόλις παρ' οὐδενὸς ἄλλου, ἐξ ὅσων γνωρίζομεν, ἀναφέρεται καὶ ἔκειτο φαίνεται ἐν τῇ παραλίᾳ τῇ ἔναντι τῆς Λαμψάκου.—Ἀνευρέθησαν δὲ καὶ μικρὰ ἀργυρᾶ νομίσματα, φέροντα κεφαλὴν αἰγός, ἀποδιδόμενα εἰς τὴν πόλιν ταύτην[4]. Ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Στράβωνος ἀναφέρεται ὡς πολίχνη κατεσκαμμένη[5].—Ἐν ταύτῃ κατέπεσε μέγας[6] ἀερόλιθος καθ' ὃν χρόνον προέγνωσε καὶ εἶπεν Ἀναξαγόρας ὁ Κλαζομένιος. Ἐν τῷ χάρτῃ τοῦ Ῥήγα Φερραίου ἡ Κίσσα τοποθετεῖται παρὰ τὸ Ἀκμπᾶς.

ΜΑΔΥΤΟΣ. Ἀποκαλεῖται καὶ Μαδυτὸς ἡ ἀρχαία αὕτη ἐν τῇ Θρακικῇ Χερρονήσῳ πόλις[1] καὶ Μάδυς ὑπὸ τοῦ Κλ. Πτολεμαίου[2], οἱ ἀρχαιότεροι ὅμως αὐτοῦ Τίτος Λίβιος καὶ Πομπώνιος Μέλας Μάδυτον αὐτὴν ὀνομάζουσι[3], ὡς καὶ ὁ παλαιότερος γεωγράφος Σκύλαξ[4]. Ὑπὸ τοῦ μνησθέντος Πτολεμαίου τίθεται μεταξὺ τῶν μεσογείων πόλεων τῆς Χερρονήσου καὶ ἐντεῦθεν, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ὑποδηλοῦται ὅτι ἡ νῦν ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τοῦ Ἑλλησπόντου Μάδυτος δὲν κατέχει τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας, ἥτις φαίνεται ὅτι εἶχε κτισθῇ ἀνατολικώτερον ἐπὶ τῆς ἀκρωρείας, ἐφ' ἧς κατὰ τὸν μεσαίωνα ὑπῆρχε τὸ τοῦ Ἁγ. Βασιλείου Μοναστήριον[5], καὶ σὺν τῷ χρόνῳ οἱ κάτοικοι συνῳκίσθησαν ἐν τῇ νῦν προσθαλασσίᾳ. Ἡ ἀρχαία Μάδυτος ἐκτίσθη παρ' Αἰολῶν, ἀποίκων ἐκ Λέσβου, ὡς καὶ ἡ Σηστὸς καὶ περὶ ἀμφοτέρων σημειοῖ ὁ Σκύμνος Χίος[6] «Λεσβίων οὖσαι κτήσεις», ἐδέχθη ὅμως καὶ ἐξ Ἀθηνῶν ἀποίκους. Παρὰ τὴν πόλιν ταύτην ἔκειτο καὶ ὁ τάφος τῆς Ἑκάβης, εἰς κύνα κατὰ τὰ μυθολογούμενα μεταμορφωθείσης, διὸ καὶ Κυνὸς σῆμα ἐκαλεῖτο ἐκ τούτου ἐν τῇ ἀρχαιότητι τὸ πλησίον αὐτῆς ἀκρωτήριον, κοινῶς Κιλλίντ-Μπάχρ (κλεὶς τῆς θαλάσσης), παρ' ᾧ εἶχε παραταχθῇ ὁ Ἀθηναϊκὸς στόλος, ὁ καταναυμαχήσας τὸν ἀντίπαλον τῶν Πολεπονησίων καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔστησαν τρόπαιον οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ τῇ νίκῃ ταύτῃ[7].

Ἡ Μάδυτος κατὰ τὸ πλεῖστον διετέλεσεν ὑπὸ τοὺς Ἀθηναίους[7'] καὶ ἐπὶ μακρὸν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Σπαρτιατῶν· ἀκολούθως ὑπετάγη εἰς τὸν Φίλιππον συγχρόνως μετὰ τῆς Καλλιπόλεως[8] καὶ παρέμεινεν ὑπὸ τοὺς Μακεδόνας ἄχρι τῆς Ῥωμαϊκῆς κατακτήσεως. Εἰς τὴν μεγαλειτέραν αὐτῆς ἀκμὴν εὑρίσκετο ἡ Μάδυτος κατὰ τὴν τετάρτην π.χ. ἑκατονταετηρίδα, ὡς δύναταί τις νὰ εἰκάσῃ ἐκ τῶν εὑρεθέντων νομισμάτων τῆς πόλεως, ἀνηκόντων εἰς τὰ μέσα τοῦ τετάρτου αἰῶνος[9]. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς μετέπειτα χρόνους ἦτο σημαντικὴ πόλις καὶ ὁ Στέφανος Βυζάντιος ἀναφέρει ταύτην ὡς πόλιν καὶ τὴν Καλλίπολιν πολίχνην· τοῦ χρόνου ὅμως προϊόντος ἀντε-

1. Ξενοφ. Ἑλλην. Ii, 1, 2.

2. Σκύλ. Περιπ. 67.—Ὅρα καὶ Geographi Graeci Minores Τόμ. Α' σ. 56. σημ..

3. Plinii ἔνθ. ἀν. IV, 18 «Cissam flumini Aegos adpositum».

4. Head - Σβορώνου Τόμ. Α. σ. 327.

5. Στραβ. VII fr. 50.— Ἀναφέρεται ὑπὸ ἰδίου καὶ εἰς Βιβλ. VI, 287.

6. Plinii ἔνθ. ἀν. II, 149. — Ammiani Marcel. XXII, 8, 2 «...et Aegos potamus, inquo loco lapides casuros ex caelo praedixit Anaxagoras».

1. Στεφ. Βυζαντ. ἐν λ. «Μαδυτὸς πόλις Ἑλλησποντία».

2. Κλ. Πτολεμ. Γεωγρ. Γ, κεφ. Ιϐ ᾗ 4.

3. Titi Livi Ab urbe condita XXXI, 16 «et Madytos dedita».—Pomponii Melae B, 11, 8.

4. Σκύλ. Περίπ. 67.—Οὕτως καὶ ὁ Ἡρόδοτος Ζ, 33 καὶ IX, 120.

5. Ἔπιθι καὶ Χρυσ. Παπαδοπούλου «Μάδυτος» (1899).—Ἡροδ. Ζ, 33 «Σηστοῦ τε πόλιος μεταξὺ καὶ Μαδύτου ἀκτὴ παχέα ἐς θάλασσαν κατήκουσα».

6. Σκύμνου Χίου στ. 710·—Εὐσταθ. εἰς Διονυσ. Περιηγ. V, 513.

7. Θουκυδ. Η, 104—106 «στήσαντος δὲ τροπαῖον ἐπὶ τῇ ἄκρᾳ, οὗ τὸ Κυνὸς σῆμα» — Εὐριπίδ. Ἑκάβη 1249 «Κυνὸς ταλαίνης σῆμα, ναυτίλοις τέκμαρ».

7' C. I. A. 258 καὶ 266, ἔνθα οἱ Μαδύτιοι περιλαμβάνονται εἰς τὸν πίνακα τῶν ἐκτιόντων εἰς τοὺς Ἀθηναίους φόρον.

8. Titi Livii ἔνθ. ἀν. XXXI, 16.

9. Haed - Σβορώνου Τόμ. Α. σελ. 330.

στράφησαν οἱ ὅροι καὶ ἡ Μάδυτος ἐμειώθη εἰς πολίχνην ἐπισκιασθεῖσα ὑπὸ τῆς Καλλιπόλεως, προαχθείσης εἰς πόλιν ἀνθηράν, ἥτις ἀπέβη ὁ κυριώτερος ἐμπορικὸς λιμὴν τοῦ Ἑλλησπόντου[10]. Καὶ κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους δὲν εἶχεν ἔτι παρακμάσει ἡ Μάδυτος καὶ ἐκ συνοδικῆς ἀποφάσεως ἐπὶ Πατριάρχου Ἡσαΐου (κατὰ τὸ 1323 ἐκλεγέντος) περὶ χρηματικῶν εἰσφορῶν τῶν μητροπόλεων ὑπὲρ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας[11] μανθάνομεν ὅτι ἡ Μάδυτος, ἕδρα μητροπόλεως, διεκανονίσθη νὰ εἰσφέρῃ πρὸς τοῦτο ὑπέρπυρα 36, ἀπετέλει δὲ τερπνὸν θερινὸν ἐνδιαίτημα, εἰς ὃ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, Ἰωάννης Α΄ ὁ Κομνηνὸς κατὰ τὸ θέρος διέτριβε. Πλὴν κατὰ τὸ 1306 (ἢ τὸ 1307 ἴσως), ἁλωθεῖσα μετὰ ἐννεάμηνον πολιορκίαν ὑπὸ τῶν Καταλανῶν καὶ Ἀμιγαβάρων, ὑπέστη δεινὴν καταστροφήν, ἐξ ἧς δὲν ἠδυνήθη ν᾽ ἀναλάβῃ ἐπὶ μακρὸν χρόνον[12] καὶ ὁ κατὰ τὸ 1573 περιοδεύσας ἐν Ἀνατολῇ Philippe du Fresne-Canay μνημονεύει αὐτῆς ὡς ἁπλοῦ χωρίου, ἐξαιρέτους παράγοντος οἴνους. Ἐκ Μαδύτου ἦτο καὶ ὁ παρὰ τοῦ Ψελλοῦ ἐγκωμιαζόμενος διαπρεπὴς ἱεράρχης Εὐθύμιος.

ΣΗΣΤΟΣ. Ἀρχαιοτάτη ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου ἀναφερομένη εἶνε ἡ Σηστός, «ἀρίστη τῶν ἐν Χερρονήσῳ πόλεων» ὡς περὶ αὐτῆς γράφει ὁ Στράβων[1]. Γνωστὴ λίαν εἰς τὴν ἱστορίαν· ἐκεῖ ἐγεφυρώθη τὸ πρῶτον ὁ Ἑλλήσποντος, ὁπόταν, κατὰ τὸ 480 π.χ., αἱ Περσικαὶ ὁρδαί, ὑπερβᾶσαι τὴν Ἀσίαν, ἠπείλουν τὴν Ἑλληνικήν, ἀλλὰ καὶ τὴν Εὐρωπαϊκὴν γενικώτερον, ἐλευθερίαν, ἣν ὅμως διέσωσεν ἡ ἁλκὴ καὶ ἡ φιλοπατρία τῶν ἀναγκασάντων τὸν Ξέρξην τάχιστα νὰ ἐπαναδιαβῇ τήν, ἣν ἔζευξε παρὰ τὴν Σηστὸν γέφυραν. Καὶ ἐν τῇ μυθολογίᾳ εἶνε ὡσαύτως πολὺ γνώριμος ἐκ τοῦ ἐκεῖ ἐκτυλιχθέντος εἰδυλλίου μεταξὺ Ἡροῦς καὶ Λεάνδρου[2]. Ἐν τῷ ἐν Σηστῷ ναῷ τῆς Ἀφροδίτης ἠράσθη τῆς Ἡροῦς ὁ ἐκ τῆς ἐναντι Ἀβύδου (νῦν Ναγαρᾶ) Λέανδρος, τῶν ὁποίων τοὺς τρυφεροὺς ἔρωτας καὶ τὸ τραγικὸν τέλος ἔψαλλεν ὁ Μουσαῖος ἐν τῷ ποιήματι αὐτοῦ «Τὰ καθ᾽ Ἡρὼ καὶ Λέανδρον».—Τὴν ἀρχαίαν ταύτην πόλιν τοποθετοῦσι συνήθως παρὰ τὸ νῦν χωρίον Γιάλοβα, ἀλλ᾽ ὡς ὀρθῶς παρετηρήθη, τὰ ἐρείπια αὐτῆς δέον ν᾽ ἀναζητηθῶσι πλησίον τῆς θαλάσσης, ἐν ᾧ τὸ μνησθὲν χωρίον εἶνε ἐπὶ θέσεως ἐσωτέρας, ἀφισταμένης τῆς ἀκτῆς, παρὰ τῶν συγγραφέων δὲ ἡ Σηστὸς ἐμφανίζεται ὡς λιμήν, ἐν τῷ ὁποίῳ σημαντικὰ διεδραματίσθησαν ἱστορικὰ γεγονότα, καὶ πολλάκις ἐχρησίμευσεν ὡς ἀγκυροβόλιον ἢ ὁρμητήριον τοῦ Ἑλλην. στόλου[3]. Οἱ ἀρχαιολόγοι κ. Ch. Picard καὶ A. Reinach θεωροῦσιν[4] ἀναζητητέα τὰ ἐρείπια τῆς ἀρχαίας πόλεως εἰς τὸ μικρὸν ὕψωμα τοῦ τεκκὲ Ἀκ Μπασί, δεσπόζον τῆς ἀκτῆς καὶ ἐναρμονιζόμενον πρὸς τὰς ἱστορικὰς ὑποδείξεις.—Ἡ πρώτη ἵδρυσις τῆς Σηστοῦ, ὡς καὶ τῆς βορειότερον αὐτῆς Μαδύτου ἐγένετο ὑπὸ Λεσβίων[5].

Τὴν Σηστόν, κατεχομένην ὑπὸ τῶν Περσῶν, ἀνακατέλαβον οἱ Ἕλληνες μετὰ τὴν ἐκδίωξιν τοῦ Ξέρξου ἐκ τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν ἐν Σαλαμῖνι καὶ Μυκάλῃ ἦτταν αὐτοῦ. Οἱ Ἀθηναῖοι, ἐπικουρούμενοι καὶ ὑπὸ Ἰώνων τῆς Μικρασίας μετὰ τὴν κατὰ θάλασσαν συντριβὴν τῶν Περσῶν ὑπὸ τὸν Ξάνθιππον κατέπλευσαν εἰς Σηστόν, ἣν ἐκυρίευσαν, ἀνασκολοπίσαντες καὶ τὸν Ἀρταΐκην, ἐγκατασταθέντα ἐκεῖ ὕπαρχον τῶν κατὰ τὴν Χερρόνησον χωρῶν ὑπὸ τοῦ Ξέρξου, ὅτε διέβη τὸν Ἑλλήσποντον[6], καὶ συλλαβόντες πολλοὺς αἰχμαλώτους. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανέκτησαν τὴν πόλιν ταύτην, διαφυγοῦσαν τῆς κυριαρχίας αὐτῶν προσκαίρως μετὰ τὴν Ἀνταλκίδειον εἰρήνην, διὰ τοῦ Τιμοθέου (365 π.χ.), μετὰ πενταετίαν ὅμως ἀπώλεσαν αὖθις ταύτην, ἀλλ᾽ ὁ στρατηγὸς αὐτῶν Χάρης ἀνακατέλαβε τὴν Σηστὸν καὶ ἐγκατέστησεν ἐν ταύτῃ ἐποίκους ἐξ Ἀθηνῶν· ἀλλὰ καὶ ὁ Στρομβυχίδης ὁ Χῖος, κυριεύσας τὴν Λάμψακον καὶ τὴν Σηστόν, ὡς ἱστορεῖ ὁ Θουκυδίδης[7] «καθίστατο φρούριον καὶ φυλακὴν τοῦ παντὸς Ἑλλησπόντου». Ὁπόταν, καταναυμαχήσας τὸν Ἀθηναϊκὸν στόλον, ἐκυρίευσε τὴν Σηστὸν ὁ Λύσανδρος ἀπήλασε τοὺς κατοίκους, τοῦτο

10. Χρυσ. Παπαδοπούλου εἰς Θρακικ. Ἐπετηρίδα (1897) σ. 35—42.
11. Ράλλη-Ποτλῆ ἔνθ. ἀν. Τόμ. Ε΄ σ. 134·
12. Παχυμέρ. 578 καὶ ἑπ.
1. Στραβ. ΙΓ, 501.
2. Ἀγαθίου Ἱστορ. V, 12 «Σηστός γέ ἐστι πόλις ἡ περιλάλητος τῇ ποιήσει καὶ ὀνομαστοτάτη, οὐκ ἄλλου του ἕνεκα, οἶμαι, ἢ μόνον ἐπὶ τῷ λύχνῳ τῆς Ἡροῦς ἐκείνης τῆς Σηστίδος καὶ τῷ Λεάνδρου ἔρωτι καὶ θανάτῳ».

3. Θουκυδ. Η, 62 καὶ 107.—Ξενοφ. Ἑλλ. Α, κ, 36 καὶ Ι, 11.
4. B. C. H. 36 (1912) σ. 276.—Ἐν τῇ Γεωγραφίᾳ Μελετίου (Ἔκδοσις Ἀνθ. Γαζῆ) Τόμ. 3 σελ. 57 ἐκτίθεται ὅτι ἔκειτο ἡ Σηστὸς ἐν τῇ θέσει «Καστέλλι Παλαιὸ» ὀνομαζομένῃ.
5. Σκύμν. Χίου Περιηγ. στ. 709—710.—Ἡροδ. Θ, 115.
6. Διοδ. XI, 37.—Πλουτάρχου Κίμων 9.—Ἡροδ. Θ, 115 καὶ ἑπ..
7. Θουκυδ. Η, 62.—Ἡ Σηστὸς ἐκληρουχήθη καὶ κατὰ τὴν δευτέραν συμμαχίαν.

ὅμως ἀπήρεσεν εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπαναγαγόντας τοὺς Σηστίους, ὡς ἀφηγεῖται ὁ Πλούταρχος[8].

Τὸ ἐπίκαιρον τῆς θέσεως ἐξαίρεται ὑπὸ τοῦ Θεοπόμπου[9] κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Στράβωνος. Εἶχεν ἀπὸ τῆς ἀπωτέρας ἀρχαιότητος ἰσχυρὸν τεῖχος, ὡς διαλαμβάνει ὁ Ἡρόδοτος (Θ, 115), ἀνωχύρωσε δ' αὐτήν, ὅτε ἀπεβιβάσθη εἰς τὴν Χερρόνησον, ὁ Ἀντίοχος[10], ἐν ταύτῃ δὲ «ὡς ἐόντος ἰσχυροτάτου τείχεος» καθ' Ἡρόδοτον[11] κατέφυγον οἱ ὑπὸ τὸν Ἀρταΐκην Πέρσαι, «ὡς ἤκουσαν παρεῖναι τοὺς Ἕλληνας εἰς τὸν Ἑλλήσποντον».—Ὁπόσον ἐρυμνὴ καὶ δυσάλωτος ἦτο ἡ Σηστὸς ἐν τῇ ἀρχαιότητι συνάγεται καὶ ἐκ τῶν παρὰ Ξενοφῶντι[12] λεγομένων τῶνδε «ποῖον μὲν ἂν ἰσχυρότερον Σηστοῦ λάβητε χωρίον, ποῖον δὲ καὶ δυσπολιορκητότερον, ὃ καὶ νεῶν καὶ πεζῶν δεῖται».—Τὸ μεταξὺ τῆς Σηστοῦ καὶ τῆς ἀντικρὺ ἐν τῇ μικρασιατικῇ παραλίᾳ Ἀβύδου δίαρμα, συγκροτοῦν τὰ ὀνομαστὰ «κατὰ τὸν Σηστὸν καὶ Ἄβυδον στενὰ» εἶνε ἑπταστάδιον καὶ τὸ στενώτερον τοῦ Ἑλλησπόντου. «Ὀνομάζεται δὲ πρὸς τῇ Σηστῷ τόπος Ἀποβάθρα, καθ' ὃν ἐζεύγνυτο ἡ σχεδία», καθὰ ἐκτίθησιν ὁ Στράβων[13].

Μνεία τῆς Σηστοῦ γίνεται παρὰ Πλινίῳ, διαλαμβάνοντι ὅτι ὁ Ἑλλήσποντος ἔχει τέσσαρας ἀντικειμένας πόλεις, ἐν τῇ Εὐρώπῃ τὴν Καλλίπολιν καὶ τὴν Σηστὸν καὶ ἐν τῇ Ἀσίᾳ τὴν Λάμψακον καὶ Ἄβυδον[14], ὡς καὶ παρὰ τῷ Πτολεμαίῳ[15]. Ἡ Σηστὸς μετὰ τῶν ἀπέναντι Ἀβύδου καὶ Δαρδάνου καὶ τῶν πλησιοχώρων ἐπὶ τῆς Θρακικῆς Χερρονήσου Μαδύτου, Ἐλαιοῦντος, Ἀλωπεκονήσου καὶ Φλαβιουπόλεως συναπετέλει, φαίνεται, ἐπί τι χρονικὸν διάστημα τοὐλάχιστον, συνομοσπονδίαν, ὡς δύναται νὰ συμπερανθῇ ἐξ ἐπιγραφῆς ἐν

8. Πλουτάρχ. Λύσανδρ. XIV.

9. Στραβ. ΙΓ, 591 «Φησὶ δὲ τὴν Σηστὸν Θεόπομπος βραχεῖαν μέν, εὐερκῆ δέ, καὶ σκέλει διπλέθρῳ συνάπτειν πρὸς τὸν λιμένα· καὶ διὰ ταῦτ' οὖν, καὶ διὰ τὸν ῥοῦν κυρίαν εἶναι τῶν παρόδων».

10. Ἀππιαν. Συρ. 21 «ἐξ τε Χερρόνησον διαπλεύσας, πάλιν αὐτὴν ὠχύρου καὶ Σηστὸν καὶ Ἄβυδον ἐκράτυνεν».

11. Ἡροδ. Θ, 115.

12. Ξενοφ. Ἑλλην. IV, 8, 5.

13. Στραβ. 15, 591.—Β, 124.

14. Plinii ἔνθ. ἀν. IV, 18 «quattuor inter se contrarias urbes habet in Europa Callipolin et Seston, et in Asia Lampsacon et Abydon».

15. Κλαυδ. Πτολεμ. Γεωγρ. Γ, 16, 4.— Διονυσίου Οἰκουμ. Περιηγ. στ. 515—516.

στήλῃ, εὑρισκομένῃ ἐν Μαδύτῳ[16], καὶ διαλαμβανούσῃ τοὺς δήμους αὐτῶν.—Ὑφίστατο ἡ Σηστὸς καὶ κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους καὶ παρὰ τῷ Γρηγορᾶ (ἱστορ. XXVI, 19) ἀναγράφεται «εἰς μίαν τῶν ἐν Χερρονήσῳ πόλεων προσωρμίσθησαν, καλουμένην Σηστόν», οἱ δὲ κάτοικοι τῆς πόλεως τούτης ἐκαλοῦντο Σήστιοι καὶ οὕτω φέρονται καὶ ἐν ταῖς ἐπιγραφαῖς (C. I. A. 258).

ΚΟΙΛΑ. Πλησίον καὶ βορειοδυτικῶς τῆς Μαδύτου ἔκειτο ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις ἡ πόλις Κοῖλα[1], ἢ Κοιλοῦς ἢ Κοίλια, ὡς γράφει ταύτην ὁ Ἱεροκλῆς, καταριθμῶν τὴν Κοίλιαν μεταξὺ τῶν συγκροτούντων τὴν ἐν Θράκῃ ἐπαρχίαν Εὐρώπης[2] καὶ Κοίλια ὀνομάζεται καὶ νῦν ὁ πρὸ τῆς ἀρχαίας πόλεως καλπίσκος καὶ οὕτως ὀνομάζει ταύτην καὶ ὁ Κ. Πορφυρογέννητος[3], ἀναγράφων ὅτι ἦτο μία ἐκ τῶν δεκατεσσάρων πόλεων τῆς ἐπὶ τῶν χρόνων αὐτοῦ ἐπαρχίας Θράκης, τῶν ὑπαγομένων ὑπὸ κονσιλιάριον. Ἔν τινι ἐπιγραφῇ[4] ἀναφέρεται «Κοιλανῶν πόλις». Τὴν τοιαύτην ὀνομασίαν ἔσχε φαίνεται ἐκ τοῦ κοίλου τοῦ διαγραφομένου ἐκ τῆς βαθείας διεισδύσεως τῆς θαλάσσης εἰς τὸ προσάκτιον τοῦτο μέρος, ἀποτελοῦντος μικρόν, ἀλλὰ γραφικὸν κόλπον.

Ὁ Πλίνιος βεβαιοῖ ὅτι ἡ παρ' αὐτοῦ σημειουμένη Φλαβιούπολις κατέλαβε τὴν θέσιν τῆς πόλεως Κοῖλα[5]. Ἡ Φλαβιούπολις δέ, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, ἐν ἐπιγραφῇ διαλαμβανούσῃ τοὺς δήμους Σηστέων, Ἀβυδυνῶν, Φλαβιοπολειτῶν, Δαρδανείων, Ἐλεουσίων, Μαδυτίων καὶ Ἀλωπεκονησίων, ἀποτελοῦντας πιθανῶς τοπικὴν συνομοσπονδίαν, ἀναφέρεται, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ πόλις Κοῖλα· ἐντεῦθεν δὲ δύναταί τις νὰ συμπεράνῃ ὅτι πάντως κατὰ τὸν πρῶτον π.χ. αἰῶνα, ἂν μὴ πρότερον, ἡ πόλις τῶν Κοιλανῶν μετωνομάσθη Φλαβιούπολις, βραδύτερον[6] ἀνακτήσασα τὸ ἀρχικὸν αὐτῆς ὄνομα Κοῖλα. Ὡς

16. B. C. H. 36 (1912) σ. 277.

1. «Κύλλα ἢ Κοῖλα» φέρεται παρὰ Κλ. Πτολεμαίῳ (Γεωγρ. Γ, 16, § 4) καὶ B. C. H. 4 (1880) σ. 511 καὶ ἑπ..

2. Ἱεροκλ. Συνέκδ. 6 34.

3. Κ. Πορφυρογ. περὶ Θεμ. Βιβλ 6'.

4. Ὅρα κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 28 ταύτην καὶ Dumont Inscr. σ. 56.

5. Plinii ἔνθ. ἀν IV, 18 «colonia Flaviopolis, ubi antea Caela oppidam vocabatur».

6. Παρ' Ἀμμιανῷ, γράφοντι κατὰ τὸν τέταρτον μ.χ. αἰῶνα γίνεται μνεία τῶν Κοίλων, οὐχὶ δὲ καὶ τῆς Φλαβιουπόλεως (XXVI, 8, 2 «et Coela praeterlabitur et Seston et Callipolin».

ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς ἦτο τὸ κυριώτερον ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἐμπορικὸν κέντρον, ὁπόθεν ἐξήγετο κατὰ τὸ πλεῖστον ὁ σῖτος τῆς Χερρονήσου καὶ ἐκ τῶν σημαντικῶν πόλεων, ἔχουσα ἰδίαν βουλὴν καὶ τελοῦσα ἀγῶνας[7], καὶ ἀπετέλει τὸν συνηθέστερον σταθμὸν τῶν στόλων τῶν κρατούντων τῆς Χερρονήσου διὰ τὸ ὕφορμον καὶ ἐπίκαιρον τοῦ λιμένος αὐτῆς. Ἐνταῦθα καταναυμαχήσαντες οἱ Ἀθηναῖοι τὸν στόλον τῶν Λακεδαιμονίων κατέστρεψαν αὐτόν, παρατεταγμένον κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ναυμαχίας ἀπὸ Ἀβύδου μέχρι Δαρδάνου[8].

Ἀνευρέθησαν σαρκοφάγοι καὶ ἄλλαι ἀρχαιότητες ἐν τῇ θέσει αὐτῆς, ἐπιγραφαί δε τινες, κομισθεῖσαι εἰς Μάδυτον, προέρχονται πιθανῶς ἐκ Κοίλης. Οἱ ὀπισθότυποι πολλῶν νομισμάτων τῆς πόλεως ταύτης ἀναπαριστῶσι τὸν Συληνόν, κομίζοντα ἐπ' ὤμου ἀσκὸν οἴνου[9]. Ἐπὶ τῆς Ῥωμαιοκρατίας, ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Ἀδριανοῦ ἰδίᾳ, εἶχεν αὐξηθῇ ἡ, περὶ ἧς ὁ λόγος, πόλις καὶ συνεκέντρου ἅπαν σχεδὸν τὸ ἐμπόριον τοῦ Ἑλλησπόντου. Κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους διετήρει ποιάν τινα ζωήν, συγκροτοῦσα μετὰ τῆς Μαδύτου ἰδίαν ἐπισκοπήν, εἰς δὲ τὴν ἑβδόμην Οἰκουμενικὴν Σύνοδον συνήδρευσε καὶ «Λεωνίδας ἐπίσκοπος Κοίλων», ὡς ἐν τοῖς πρακτικοῖς αὐτῆς ὑπογράφεται, εἰς ἀρχαῖον δὲ κατάλογον[10] συγκαταριθμεῖται μεταξὺ τῶν ἐπισκόπων τῆς ἐπαρχίας Εὐρώπης πέμπτος «ὁ Κοίλης», ὁ δὲ Νικήτας Χωνιάτης[11] γράφει «κατάγεται εἰς τὰ Κοῖλα, ταῦτα δὴ τὰ περὶ Σηστόντε καὶ Ἄβυδον». Ὁ λιμὴν κατὰ τοὺς ὑστέρους χρόνους γίνεται «Ἁγοίλια Πόρτο» ἐκ παραφθορᾶς βεβαίως τῆς ὀνομασίας Κοῖλα[12].

ΚΡΙΘΩΤΗ. Ἐν τῇ ἀρκτικῇ εἰσόδῳ τοῦ Ἑλλησπόντου ἔναντι τῆς Λαμψάκου ἔκειτο ἡ πόλις αὕτη. Ἂν μὴ Κριθώτη ἦτο ἡ πρότερα ὀνομασία τῆς Καλλιπόλεως, ὅπερ δὲν φαίνεται ἀκριβές, ἀφ' οὗ καὶ ὁ Στέφ. Βυζάντιος καὶ πρὸ αὐτοῦ ὁ Πλίνιος κεχωρισμένως διαλαμβάνουσιν ἑκατέραν, ὡς ἐν τῷ περὶ Καλλιπόλεως ἐλέχθη[1], δὲν ἔκειτο ὅμως μακρὰν τῆς τελευταίας, ἀπέχουσα τῆς Καρδίας ὀγδοή-

7. B.C.A. 4 (1881) σ. 510 καὶ ἑπ.
8. Θουκυδ. Η, 104.
9. Haed - Σβορώνου ἔνθ. ἀν. σ. 329.
10. Ῥάλλη - Ποτλῆ ἔνθ. ἀν. Τόμ. Ε' σ. 458.
11. Ν. Χωνιάτου περὶ Ἀνδ. Κομνηνοῦ V.
12. Μελετίου Γεωγρ. (Ἔκδ. Ἀν. Γαζῆ) Τόμ. Γ, σ. 57.
1. Ἐπιθ. ἀν. σελ. 115.—Plinii ἔνθ. ἀν. IV, 18.

κοντα στάδια[2], ἀναφερομένη δὲ ὑπὸ τοῦ Σκύλακος ὡς κειμένη, διὰ τὸν πλεόντα ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου πρὸς τὴν Προποντίδα, μετὰ τὴν Κρήσσαν καὶ πρὸ τῆς Πακτύης[3], ὁμοίως δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ Σκύμνου Χίου, γράφοντος :

Εἶτ' ἔστι Κριθώτη πόλις τε Πακτύη·
λέγουσι καὶ ταύτας δὲ Μιλτιάδην κτίσαι.

Ὅτι κτήτορα ἔσχε τὸν Μιλτιάδην προσεπικυροῦται ἐκ τῆς μαρτυρίας τοῦ ἀρχαιοτέρου ἱστοριογράφου Ἑλλανίκου τοῦ Μιτυληναίου, διασωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἁρποκρατίωνος, ἀναφέροντος «Κριθωτὴ μὲν πόλις τῶν ἐν Χερρονήσῳ, καθά φησιν Ἑλλάνικος ἐν πρώτῃ Τρωϊκῶν, Ἔφορος δὲ ἐν τῇ τετάρτῃ φησὶν αὐτὴν κατοικηθῆναι ὑπὸ Ἀθηναίων τῶν μετὰ Μιλτιάδου ἐκεῖ παραγενομένων». Ἀναμφήριστον ὅθεν, ὅτι καὶ ἡ πόλις αὕτη, ὡς καὶ αἱ πλεῖσται τῆς Θρακικῆς Χερρονήσου, ἀπῳκίσθη ὑπὸ Ἀθηναίων, οἵτινες πάντοτε ζωηρὸν διετήρουν τὸ ἐνδιαφέρον περὶ αὐτῶν, ὡς ἰδίων χωρῶν, διὸ καὶ ὁ Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Ἀριστοκράτους[4] λέγει τοῖς Ἀθηναίοις «τὰ ὑπόλοιπα τῶν ὑμετέρων χωρίων Κριθώτην καὶ Ἐλαιοῦντα».—Νομίσματα ἀρχαιότατα τῆς Κριθωτῆς εἰκονίζουσι κεφαλὴν Δήμητρος καὶ ἄλλα Ἀθηνᾶς[5], οἱ δὲ κάτοικοι αὐτῆς ὠνομάζοντο Κριθώσιοι[6]. Ὁ γεωγράφος Πτολεμαῖος[7] ἀναφέρει δύο πόλεις μεσογείους τῆς Χερρονήσου, τὴν Μάδυν καὶ τὴν Κριθέαν, ἀλλ' ἡ τελευταία δὲν πρέπει νὰ ταὐτισθῇ πρὸς τὴν ἐν λόγῳ Κριθωτήν, ἥτις καὶ παράλιος ἦτο, ἀλλὰ πρὸς τὴν νῦν κώμην βορειοδυτικῶς τῆς Ἐλαιοῦντος ἐν τῇ νοτίᾳ ἄκρᾳ τῆς Χερσονήσου Κριθίαν. Παρὰ Στράβωνι[8] ἐκτίθεται ὅτι καὶ ἐν Ἀκαρνανίᾳ ἔκειτο «Κριθωτὴ δ' ἐμώνυμος πολίχνη τῆς ἐν τῇ Θρακίᾳ Χερρονήσῳ».

ΕΛΑΙΟΥΣ. Γνωστὸν εἶνε ἐκ τῶν συγγραφέων[1] ὅτι ἡ πόλις αὕτη

2. Στεφ. Βυζαντ. ἐν λ. «Κριθωτὴ πόλις Ἑλλησπόντου, ὀγδοήκοντα στάδια ἀπέχουσα τῆς Καρδίας, τὸ Ἐθνικὸν Κριθώσιος».
3. Σκύλ. Περ. 67.—
4. Δημοσθ. XXIII, 672.
5. Head - Σβορώνου ἔνθ. ἀν. Τόμ. Α. σ. 329.
6. Στεφ. Βυζαντ. ἐν λ.
7. Κ. Πτολεμ. Γεωγρ. Γ, 13, § 4.
8. Στραβ. Ι, 459.
1. Στραβ. Ζ, 331 καὶ ΙΓ, 595.—Κλ. Πτολεμ. Γεωγρ. Γ, 13, § 3 «καὶ ἡ Μαστουσία ἄκρα.—Ἀπὸ δὲ μεσημβρίας τῷ ἐντεῦθεν Αἰγαίῳ πελάγει, ἐν ᾧ πόλεις· Ἐλαιοῦς... καὶ τὸ ἐχόμενον ἄκρον».—Pomponii Melae ἔνθ. ἀν. Β, 11, 8·

ἔκειτο ἐπὶ τῆς νοτίας τῆς Χερρονήσου ἄκρας, τῆς σχηματιζούσης τὸ ἀκρωτήριον Μαστουσία (Σεντὶλ-Μπάχρ). Οἱ Ch. Picard καὶ A. Reinah φρονοῦσιν[2], ὅτι τῆς ἀρχαίας Ἐλαιοῦντος τὴν τοποθεσίαν καταλαμβάνει τὸ νῦν χωρίον Ἐσκὶ-Ἰσσερλίκ, καὶ ἡ γνώμη τῶν ἐγκρίτων τούτων ἀρχαιολόγων ἐκυρώθη καὶ ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν τῶν γενομένων τελευταίως ὑπὸ Γάλλων κατὰ τὰς ἐκεῖ πολεμικὰς ἐπιχειρήσεις τῶν συμμαχικῶν στρατευμάτων. Κατὰ τὸν Μάϊον τοῦ 1915, ἀνορυσσομένων χαρακωμάτων, ἦλθον εἰς φῶς λίθινοι τάφοι καὶ ἀκολούθως ἀνεκαλύφθησαν σαρκοφάγοι, μεγάλαι ὑδρίαι, ἀμφορεῖς ἐξ ἀργίλλου καὶ πάμπολλα ἄλλα ἀρχαῖα εὑρήματα, περὶ ὧν ἁπάντων ὑπεβλήθη λεπτομερὲς ὑπόμνημα τοῦ Γαλλικοῦ ἐπιτελείου, ἀνακοινωθὲν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν (des inscriptions etc.) τῶν Παρισίων ὑπὸ τοῦ κ. Edmond Pottier[3]. Ἡ νεκρόπολις ἐκτείνεται ἐπὶ τοῦ ὀροπεδίου πρὸς βορρᾶν τῆς ἀκροπόλεως παρὰ τὴν φάραγγα τοῦ Σουλεϊμὰν-Δερέ, τερματιζομένη εἰς τὸν κολπίσκον Μόρτο.

Ἡ Ἐλαιοῦς ἀπῳκίσθη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων[4] καὶ συγκατεριθμεῖτο μεταξὺ τῶν συμμαχίδων τῶν Ἀθηνῶν πόλεων εὐθὺς μετὰ τοὺς μηδικοὺς πολέμους καὶ ἐφεξῆς. Ἀδιάπτωτον διετηρεῖτο τὸ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης ἐνδιαφέρον τῶν Ἀθηναίων, οἱ ὁποῖοι, ὡς προκύπτει ἐκ ψηφίσματος ἐν μαρμαρίνῃ πλακί, εὑρεθείσῃ ἐν τῇ Ἀκροπόλει Ἀθηνῶν, ἐπὶ Νικομάχου ἄρχοντος ἐπεξέτειναν καὶ εἰς τοὺς Ἐλευσινίους τὰ ἄτινα πρότερον εἶχον παράσχει τοῖς ἄλλοις Χερρονησίταις πλεονεκτήματα[5], καὶ τῇ ἀρωγῇ αὐτῶν ἐπετεύχθη ἡ ἀπομάκρυνσις τῶν φρουρῶν τοῦ Φιλίππου ἐκ τῆς Ἐλαιοῦντος, Σηστοῦ, Μαδύτου καὶ Ἀλωπεκονήσου, ὡς δῆλον γίνεται ἐκ κοινοῦ τιμητικοῦ ὑπὲρ τοῦ Δήμου Ἀθηναίων ψηφίσματος τῶν τεσσάρων τούτων πόλεων[6]. Ἐν τῷ λιμένι τῆς Ἐλαιοῦντος καταπλεύσαντες οἱ Ἀθηναῖοι παρε-

2. B. C. H. 36 (1912) σ. 314.

3. B. C. H. 39 (1915) σ. 136—229.— Ὅρα καὶ B. C. H. 47 σελ. 511.

4. Σκύμ. Χῖος στ. 707—708: «ἐξῆς Ἐλαιοῦς Ἀττικὴν ἀποικίαν ἔχουσα, Φόρβας, ἣν συνοικίσαι δοκεῖ». Οἱ Ἐλαιούσιοι διαλαμβάνονται εἰς τοὺς φορολογικοὺς πίνακας τῶν Ἀθηναίων C. I. A. 258.

5. Dit. Syl. 1456, κατ' αὐτὸ «εἶναι καὶ τοῖς Ἐλαιουσίοις τὰ αὐτά, ἅπερ ὁ δῆμος ἐψήφισται τοῖς Χερρονησίταις, τὸν δὲ στρατηγὸν Χάρητα ἐπιμεληθῆναι αὐτῶν ἐν τῷ τρόπῳ τῷ αὐτῷ, ὅπως ἂν ἔχοντες Ἐλαιούσιοι τὰ ἑαυτῶν ὀρθῶς καὶ δικαίως οἰκῶσι μετὰ Ἀθηναίων ἐν Χερρονήσῳ». — Ὅρα καὶ Dit. Syl.[2] 147.

6. Δημοσθ. XVIII (περὶ Στεφαν.), 256.—Ὅρα καὶ σελ. 106—107.

σκεύασαν τὴν κατὰ τῶν ὑπὸ τὸν Μίνδαρον Λακεδαιμονίων ναυμαχίαν[7]· ἐν τῷ αὐτῷ λιμένι ἦτο καθωρμισμένος ὁ ἐξ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα τριήρεων στόλος τῶν Ἀθηναίων, ὁπόθεν κατήχθη εἰς Σηστόν, μαθὼν τὴν ἀπώλειαν τῆς Λαμψάκου[8].—Ἐπὶ νομισμάτων τῆς Ἐλαιοῦντος ἀπεικονίζεται ὁ Πρωτεσίλαος, ὁ γνωστὸς ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν ἥρως, ὅστις πρῶτος ἐκ τῶν στρατευσάντων κατὰ τῆς Τρῳάδος Ἑλλήνων ἐξεπήδησεν εἰς τὴν μικρασιατικὴν ἀκτὴν καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος, καίτοι ἐκ τοῦ χρησμοῦ τῷ ἦτο γνωστόν, ὅτι ὁ πρῶτος ἀποβιβαζόμενος θὰ ἐφονεύετο. Ἐνταῦθα ἀνίδρυτο καὶ ὁ ναὸς μετὰ τοῦ τάφου τοῦ Πρωτεσιλάου, τὸ Πρωτεσίλειον[9] λεγόμενον, καὶ Πρωτοσίλεως, ὡς ἀναγράφει τοῦτον ἐν τῷ Ἡρωϊκῷ ὁ Φιλόστρατος[10]. Πολλὰ καὶ βαρύτιμα ἦσαν τὰ ἐν τῷ ναῷ τούτῳ ἀφιερώματα «χρήματα πολλὰ καὶ φιάλαι χρύσεαι καὶ ἀργύρεαι καὶ χαλκοῦς καὶ ἐσθῆς καὶ ἄλλα ἀναθήματα, τὰ Ἀρταῦκτης ἐσύλησε», κατὰ τὰ παρ' Ἡροδότου ἱστορούμενα[11]. Καὶ ὁ μέγας Ἀλέξανδρος κατὰ τὴν Ἀσιατικὴν ἐκστρατείαν του, ἐνῷ ὁ Παρμενίων, ἀφορμώμενος ἐκ Σηστοῦ, διεπεραιοῦτο εἰς Ἄβυδον, «ἐλθὼν εἰς Ἐλεοῦντα θύει Πρωτεσιλάῳ ἐπὶ τῷ τάφῳ, ὅτι καὶ Πρωτεσίλαος πρῶτος ἐδόκει ἐκβῆναι εἰς τὴν Ἀσίαν τῶν Ἑλλήνων τῶν ἅμα Ἀγαμέμνονι ἐς Ἴλιον στρατευσάντων», ὡς γράφει ὁ Ἀρριανός[12].—Ἄξιον μνείας εἶναι ὅτι ἐν τῷ ἔναντι τῆς Ἐλαιοῦντος ἐπὶ τῆς μικρασιατικῆς ἀκτῆς ἀκρωτηρίῳ Σίγειον ἦτο ὁ τάφος τοῦ ἑτέρου τῶν Τρωϊκῶν πολέμων ἥρωος Ἀχιλλέως, ἐξ οὗ ὠνομάσθη καὶ ἡ ἐκεῖ πόλις Ἀχίλλειον[13]. Τὰ ἡρῷα ταῦτα ἐν τῇ πρὸς τὸ Αἰγαῖον πύλῃ τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ ἐν ἑκατέρᾳ τῶν συμπλησιαζουσῶν, Εὐρωπαϊκῆς καὶ Ἀσιατικῆς, ἀκτῶν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς μαρτύρια τῆς φιλοπατρίας καὶ αὐταπαρνήσεως, μεθ' ἧς ἀπὸ τῶν Τρωϊκῶν χρόνων ἐμφανίζεται προβαίνων καὶ ὁρῶν ὁ Ἑλληνισμὸς εἰς τὰς χώρας ταύτας.

7. Διοδ. Σικελ. 13, 39.

8. Πλουτάρχ. Λύσ. 9.—Ξενοφ. Ἑλλην. Α, Ι, 11.

9. Στραβ. ΙΓ, 595 «Κατὰ δὲ τὴν Σιγειάδα ἄκραν ἐστὶν ἐν τῇ Χερρονήσῳ τὸ Πρωτεσίλειον καὶ ἡ Ἐλαιοῦσα».—Θουκυδ. Η, 102.—Ἡροδ. Θ. 116 «ἐν γὰρ Ἐλαιοῦντι τῆς Χερρονήσου ἐστὶ Πρωτεσίλεω τάφος τε καὶ τέμενος περὶ αὐτόν».

10. Φιλοστρ. Ἡρωϊκὸς 3, 3. «Πρωτοσίλεως.· κολωνὸς δ' αὐτὸν ἐπέχει μέγας, οὐτωσὶ δήπου ὁ ἐν ἀριστερᾷ».

11. Ἡροδ. Η, 116.

12. Ἀρριαν. Ἀλεξ. Ἀνάβ. Α, ΙΙ, 5.

13. Ἡροδ. Ε, 94.

ΑΡΑΠΛΟΣ. Ἡ πόλις αὕτη, περὶ ἧς ἐκφέρεται ἡ εἰκασία ὅτι ὀνομαστέα Ἀνάπλους[1], εἶναι ἀρχαιοτάτη, διαλαμβανομένη καὶ ὑπὸ τοῦ Σκύλακος[2] μετὰ τὴν Ἀλωπεκόνησον καὶ πρὸ τῆς Ἐλαιοῦντος καὶ ἑπομένως δέον ν᾽ ἀναζητηθῇ ἡ θέσις αὐτῆς ἐν τῇ ἔναντι τῆς Ἴμβρου δυσμικῇ ἀκτῇ τῆς Χερρονήσου μεταξὺ τῆς Μαστουσίας Ἄκρας καὶ ἀκρωτηρίου Σούβλας, ὅπου τίθεται ὑπὸ τῶν γεωγράφων ἡ Ἀλωπεκόνησος.

ΛΙΜΝΑΙ. Ἀναφέρεται ἡ πόλις αὕτη ὑπὸ τοῦ ἱστορικοῦ Ἑκαταίου, καθὰ βεβαιοῦται ὑπὸ τοῦ Στεφάνου Βυζαντίου[1], εἶναι κατ᾽ ἀκολουθίαν ἀρχαιοτάτη. Ἔκειτο οὐχὶ μακρὰν τῆς Σηστοῦ, ἀλλ᾽ ἐν τῇ δυσμικῇ ἀκτῇ τῆς Χερρονήσου· ὑποτίθεται ὅτι εὑρίσκετο εἰς τὸ τέρμα τῆς γονίμου κοιλάδος, ὅπου τὰ δύο κυριώτερα χωρία Καρναβὶκ καὶ Τουρσούκιοϊ[2].—Τὰς Λίμνας συνῴκισαν Μιλήσιοι, κατὰ τὴν μαρτυρίαν Ἀναξιμένους τοῦ Λαμψακηνοῦ, διασωζομένην παρὰ Στράβωνι[3], ὅπερ ἐπιβεβαιοῦται καὶ ὑπὸ τοῦ Σκύμνου Χίου ἀναγράφοντος (στ. 705) «Λίμναι δ᾽ ἐφεξῆς εἰσιν αἱ Μιλησίων».—Ἐν τῷ πίνακι τῷ διαλαμβάνοντι τοὺς ἐκτίοντας φόρον εἰς τοὺς Ἀθηναίους συμμάχους περιλαμβάνονται καὶ οἱ Λιμναῖοι, ὡς καὶ οἱ Ἀλωπεκονήσιοι, περὶ ὧν ἀμέσως κατωτέρω (C. I. A. 258).

ΑΛΩΠΕΚΟΝΝΗΣΟΣ. Ἐν τῇ βορειοδυσμικῇ ἀκτῇ τῆς Χερρονήσου, νοτιοδυτικώτερον τῆς Καρδίας πρὸς τὸ νῦν ἀκρωτήριον τῆς Σούβλας[1], ἀνίδρυτο ἡ ἀρχαία πόλις Ἀλωπεκόννησος ἢ Ἀλωπεκία νῆσος κατὰ Στέφανον Βυζάντιον, ἀναγράφοντα[2], ὅτι ὠνομάζετο καὶ «Κάληρος... ἀπὸ Καλήρου βασιλέως. Ἀλωπεκόννησος δὲ ὅτι ἐκεῖ εἶδον σκύμνους φέρουσαν κατατιθεῖσαν ἀλώπεκα· τινὲς δὲ ὅτι Κάλαρος ἐκαλεῖτο ἡ πόλις». Ἔκειτο μετὰ τὰς Λίμνας διὰ τὸν ἀναπλέοντα τὴν πρὸς τὸ Αἰγαῖον πλευρὰν τῆς Χερσονήσου καὶ ἀπωκίσθη ὑπὸ Αἰολέων καὶ διὰ τοῦτο ὁ Σκύμνος Χίος[3] λέγει περὶ ταύτης «Αἰολέων Ἀλωπεκόννησος πόλις». Ἐκ τῶν γραφομένων ὑπὸ τοῦ Πομπωνίου Μέλα[4] φαίνεται ὅτι ἔκειτο εἰς τὸν Μέλανα κόλπον οὐχὶ μακρὰν τῆς Καρδίας, ἀλλ᾽ ὅτι ἔκειτο παρὰ τὸ ἀκρωτήριον, ὡς ἐλέχθη, Σούβλας ὑποδηλοῦται καὶ ἐκ τῶν λόγων τοῦ ῥήτορος Δημοσθένους, ὅστις ὁμιλῶν περὶ ταύτης ὡς χώρας ἀνηκούσης τοῖς Ἀθηναίοις λέγει[5] σχετικῶς ὅτι ἦτο ἀκρωτήριον πρὸς τὴν Ἴμβρον προεκτεινόμενον, καὶ ὁ Σκύλαξ καταριθμῶν ἐκ τῶν ἄνω πρὸς νότον τὰς ἐν τῇ ἀκτῇ ταύτῃ πόλεις σημειοῖ μετὰ τὴν Καρδίαν τὴν Ἶδην καὶ Παιῶνα καὶ μετ᾽ αὐτὰς τὴν Ἀλωπεκόννησον[6]. Διετέλεσεν ἐπί τινα χρόνον ὑπὸ τὸν Φίλιππον καταλαβόντα ταύτην μετὰ τῆς Ἐλαιοῦντος[7].

ΙΔΗ καὶ ΠΑΙΩΝ. Ἀμφότεραι αἱ πόλεις αὗται ἀρχαιόταται, ἀναφερόμεναι ἐν τῷ Περίπλῳ τοῦ Σκύλακος, ἔκειντο ἐν τῇ πρὸς τὸν Μέλανα κόλπον ἀκτῇ τῆς Χερρονήσου μετὰ Καρδίας καὶ Ἀλωπεκοννήσου, πρώτη ἡ Ἶδη καὶ νοτιοδυτικῶς αὐτῆς ἡ Παιών. Ἀναφέρεται ὅτι ἡ ἐν Μακεδονίᾳ Παιωνία ὠνομάσθη ἐκ τοῦ Παίονος, υἱοῦ τοῦ Ἐνδυμίωνος, ὡσαύτως εἶνε γνωστοὶ καὶ οἱ ἐν Ἀθήναις Παιωνίδαι, ἀλλ᾽, ὑποθέτομεν, εἶνε ἁπλῆ σύμπτωσις πρὸς τὸ τοιοῦτον τοῦ ὀνόματος τῆς πόλεως, ὀξυτόνως μάλιστα ἐκφερόμενον, Παιών.

ΒΕΡΓΗ. Ἡ πολίχνη αὕτη ἀβεβαίωτον ποῦ ἀκριβῶς ἔκειτο. Περὶ ταύτης ὁ Στέφ. Βυζάντιος[1] ἐκτίθησι «Βέργη πόλις Θράκης

1. Pape Wörterbuch ἐν λ.

2. Σκύλ. Περίπλ. 67.

1. Στεφ. Βυζαντ. ἐν λ. «πόλις ἐν Ἑλλησπόντῳ περὶ Σηστόν. Ἑκαταῖος Εὐρώπῃ».

2. A. Hauvette-Resnault εἰς B. C. H. 4. (1880) σ. 519.— Ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Στραβ. (VII fr. 50) τίθεται μετὰ τὴν Καρδίαν καὶ Δράβον καὶ πρὸ τῆς Ἀλωπεκονήσου».

3. Στραβ. ΙΔ, 635.

1. Στραβ. Ζ, fr. 50.—B. C H. 4 (1880) σ. 519.

2. Στεφ. Βυζαντ. ἐν λ. Κάληρος.

3. Σκυμ. Χίου Περιηγ. στ. 703.—Τοποθετοῦσί τινες τὴν Ἀλωπεκόνησον παρὰ τὸ Καλαφάτι.—Ὁ Πλίνιος ἐκ τῆς ὀνομασίας παρασυρόμενος ὑπολαμβάνει ὡς νῆσον τὴν Ἀλωπεκόνησον.

4. Pompon. Melae ἔνθ. ἀν. B, II, 8 «et ex fluvio, quem accipit Melas dictus duas urbes amplectitur Alopeconesum, etin altero Isthmi litore sitam Cardiam».

5. Δημοσθ. XXIII (κατ᾽ Ἀριστοκρ.) 675 «ἐπ᾽ Ἀλωπεκόννησον, (ἣ Χερρονήσου μὲν ἐστι καὶ ἦν ὑμετέρα, ἀκρωτήριον δ᾽ ἀνέχον πρὸς τὴν Ἴμβρον ἀπωτάτω τῆς Θράκης...)».

6. Σκυλ. Περίπλ. 67.

7. Titi Livii XXXI, 16.—Βραδύτερον εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ τρίτου π.χ. ἑξέδοτο καὶ ἴδια νομίσματα χαλκᾶ, φέροντα τὴν ἀλώπεκα ἢ στάχυν ὡς σύμβολον.

1. Στεφ. Βυζαντ. ἐν λ.—Εἰς τὰ ἔνδον τῆς Χερρονήσου καὶ Β. Κριθώτης σημειοῦται ἐν Χάρτῃ τοῦ Ῥήγα

πρὸς τῇ Χερρονήσῳ· τὸ Ἐθνικὸν Βεργαῖος. Στράβων[2] δὲ κώμην αὐτὴν λέγει, ἐξ ἧς καὶ ὁ Βεργαῖος Ἀντιφάνης ὁ κωμικός, ἄπιστα δὲ οὗτος συνέγραψεν, ὡς φασίν, ἀφ' οὗ καὶ παροιμία Βεργαΐζειν, ἀντὶ τοῦ μηδὲν ἀληθὲς λέγειν».

§ 15. Βόσπορος καὶ ἡ ἐν αὐτῷ πόλις.

Ἐν τῷ Βοσπόρῳ μία μόνον πόλις τῆς Θράκης εὕρηται. Μία, ἀλλὰ ἡ Πόλις, ἡ βασιλὶς τῶν πόλεων, τὸ περίπυστον Βυζάντιον. Τῆς ἐξετάσεως τῆς ἐπιφανεστάτης ἀνὰ τοὺς αἰῶνας πόλεως ταύτης ἀναγκαῖον κρίνομεν νὰ προταχθῶσι γενικά τινα σημειώματα περὶ τοῦ ἱστορικωτάτου ὡς καὶ τὸ Βυζάντιον Βοσπόρου.

Ὁ Βόσπορος

Εἶνε γνωστὸν ἐκ τῆς μυθολογίας ὅτι ὁ Ζεύς, φωραθεὶς ὑπὸ τῆς συζύγου του Ἥρας ἁπτόμενος τῆς κόρης Ἰοῦς, μετεμόρφωσε ταύτην εἰς λευκὴν βοῦν, ἥτις ἐλαυνομένη ὑπὸ οἴστρου, ἐμβληθέντος ὑπὸ τῆς Ἥρας, ὡς ὁ Ἀπολλόδωρος[1] ἀφηγεῖται «πρῶτον μὲν ἦκεν εἰς τὸν ἀπ' ἐκείνης Ἰόνιον κόλπον κληθέντα, ἔπειτα διὰ τῆς Ἰλλυρίδος πορευθεῖσα καὶ τὸν Αἷμον ὑπερβαλοῦσα διέβη τὸν τότε μὲν καλούμενον πόρον Θράκιον, νῦν δὲ ἀπ' ἐκείνης Βόσπορον». Παραπλήσια διαλαμβάνονται παρὰ τῷ Ἀγαθαρχίδῃ[2]. Ὁ Βόσπορος οὗτος ἐκαλεῖτο Θράκιος πρὸς διάκρισιν τοῦ ἑτέρου Βοσπόρου τοῦ Κιμμερίου «δι' οὗ ἡ Μαιῶτις λίμνη τῇ Ποντικῇ συμμίγνυται θαλάσσῃ τοῦ Εὐξείνου»[3] κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Τζέτζη, προσθέτοντος ὅτις ὠνομάζετο κοινῶς ὁ Θράκιος καὶ Προσφόριον, ὁ Εὐστάθιος ὅμως ὑποσημειοῖ[4] ὅτι ἐκλήθη ὁ περὶ τὸ Βυζάντιον λιμὴν Βόσπορος «κατὰ παραφθοράν, Φωσφόριον ὀφείλων καλεῖσθαι, ὡς φασὶν οἱ Παλαιοί». Κατ' ἄλλην ἀφήγησιν, εἰς τὸν Φιλόχωρον ἀποδι-

2. Στραβ. Β, 47 καὶ 100, 104.

1. Ἀπολλοδ. Βιβλιοθ. Β, I, 3.

2. Ἀπόσπ. ἐν Φωτίου Βιβλιοθ. (ἔκδ. Bekker) σ. 443 «Ἰὼ . . . ταυροκέρῳ δὲ μορφῇ διαπτῆναι βοὸς οἰστρώσης τὸ Ποντικὸν πέλαγος, ἀφ' ἧς καὶ Βόσπορον εἰληφέναι τὴν κλῆσιν».—Εὐσταθ. εἰς Διον. 140 «Τοῦτον δὲ τὸν Βόσπορον ἐνῆξατο, φησί, ποτε ἡ Ἰὼ βουλαῖς Ἥρας δάμαλις οὖσα. Διό καὶ Βόσπορος λέγεται, οἱονεὶ βοὸς πόρος ἐκείνης».

3. Τζέτζη Χιλ. I, 832.—Στραβ. Β, 125.

4. Εὐσταθ. Παρεκβ. εἰς Διονύσ. 142.

δομένην, οἱ ἐντὸς τοῦ Εὐξείνου Πόντου ἦσαν ἄπειροι γεωργίας, οἱ δὲ ἐκτὸς ἔμπειροι· διὸ καὶ Βόσπορος ἐκεῖνο τὸ μέρος ἐκαλεῖτο τοῦ πελάγους, ὅτι ἐσπείρετο[5]. Ἑτέρα ἐξήγησις τοῦ Ἰωάννου τοῦ Ἀντιοχέως[6] εἶνε «ὅτι εἰς τὸ Σιγματοειδὲς τοῦ τείχους εἶχον ἔθος πωλεῖν τοὺς βόας (ὃ καὶ ἐκράτει μέχρι τοῦ Κοπρωνύμου)· εἰς δέ ποτε βοῦς οἰστρηλατήσας εἰσῆλθε τὴν θάλασσαν καὶ ἐπέρασεν εἰς Χρυσόπολιν καὶ διὰ ταῦτα ἐκλήθη Βοσπόριον». Εἰς τὴν παράδοσιν δὲ ταύτην ὀφείλεται, φαίνεται, ὅτι τὸ παρὰ τὴν Χρυσόπολιν μέρος λέγεται Βοῦς[7]. Ἐν τῇ Χρυσοπόλει (κοινῶς Σκούταρι ἤδη) εἶχεν ἐγκαθιδρυθῇ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Ἀλκιβιάδου, τὸ δεκατευτήριον, τὸ τελωνεῖον δηλονότι, ἔνθα εἰσεπράττετο ὁ δασμὸς τῆς δεκάτης, ὁ ἐπιβληθεὶς (τῷ 411 π.χ.) εἰς πάντα τὰ ἐκ τοῦ Εὐξείνου εἰσπλέοντα πλοῖα[8] καὶ ἐκ τούτου ἀπεκλήθη Χρυσόπολις κατά τινα παράδοσιν, ἥτις ἀναφέρεται ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Ἱστορίᾳ τοῦ Σωκράτους (Z, 15), ἐν ᾧ κατ' ἄλλην ἐκδοχὴν τοῦ χρονογράφου Μαλάλα (βιβλ. VIII) ὁ μέγας Ἀλέξανδρος «βουλόμενος προτρέψασθαι τὸ ἴδιον στράτευμα ἐρρώγευσεν αὐτοῖς ἐκεῖ πολὺν χρυσὸν καὶ μετεκάλεσε τὸ αὐτὸ ἐμπόριον Χρυσόπολιν». Ἀλλὰ κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν ἀρχαίων Ἐφόρου καὶ Θεοπόμπου, ἃς ἐπικαλεῖται ὁ Στέφανος Βυζάντιος, τὸ ὄνομα τοῦτο ἔλαβεν ἡ Χρυσόπολις ἐκ τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀγαμέμνονος Χρύσου, ἐνταῦθα θανόντος. Καθὰ δὲ ἐκ τοῦ λόγου τοῦ Δημοσθένους πρὸς Φορμίωνα (XXXIV, 216) δῆλον γίνεται, ἐν Χρυσοπόλει οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον ἐγκαταστήσει τοὺς λεγομένους ἐλλιμενιστὰς διὰ τὴν εἴσπραξιν δασμοῦ ἐπὶ παντὸς διακομιζομένου φορτίου. Καὶ οἱ Βυζάντιοι βραδύτερον ἐπὶ τῶν διερχομέ-

5. Ἐτυμολ. Μέγα λ. Βόσπορος.

6. Ἰωάν. Ἀντιοχέως fr. 171 εἰς Geographi Graeci minores (Ἐκδ. Müller) Τομ. Β, σελ. 8.—Κατὰ τὸν χρονογρ. Μαλάλαν (βιβλ. XVIII «...ἐποίησε συντελεῖν Ῥωμαίοις ἀντὶ χρημάτων βόας κατ' ἔτος δεδωκὼς αὐτῇ τῇ πόλει Βοῶν φόρος» [Βόσπορος].

7. Πολυβ. Δ, XLIII «Πρὸς τὴν Βοῦν καλουμένην· ὃς ἔστι τῆς Ἀσίας τόπος, ἐφ' ὃν ἐπιστῆναί φασι πρῶτον οἱ μύθοι τὴν Ἰὼ περαιωθεῖσαν» καὶ Δ, 43, 3.

8. Πολυβ. Δ, XLIII.—Ξενοφ. Ἑλλ. Α, α, 21 «Ἐντεῦθεν δ' ἀφικόμενοι τῆς Χαλκηδονίας εἰς Χρυσόπολιν ἐτείχισαν αὐτήν, καὶ δεκατευτήριον κατεσκεύασαν ἐν αὐτῇ καὶ τὴν δεκάτην ἐξελέγοντο τῶν ἐκ τοῦ Πόντου πλοίων».—Πολυβ. Δ. XLIII, 3 «Χρυσόπολιν, ἣν Ἀθηναῖοί ποτε κατασχόντες, Ἀλκιβιάδου γνώμῃ, παραγωγιάζειν ἐπεβάλλοντο πρῶτον τοὺς εἰς Πόντον πλέοντας».

νων διὰ τοῦ Βοσπόρου πλοίων ἐκ τοῦ Πόντου ἐπέβαλλον διόδια (τὸ ὀνομαζόμενον διαγώγιον ἢ παραγώγιον τέλος), οὗ ἕνεκα καὶ προὐκλήθη ὁ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν Ροδίων πόλεμος.

Ὁ Θράκιος Βόσπορος ἐκαλεῖτο παλαιότερον Μύσιος[9] καὶ κατὰ τὴν ἀρχαιοτάτην ἐποχὴν δὲν ὑφίστατο ὁ πορθμὸς οὗτος, ἀλλ᾽ ἡ Θράκη συνείχετο μετὰ τῆς Μικρασίας. Ὁ Στράβων[10] σχετικῶς ἐξιστορεῖ «ὅτι φησὶν οἴεσθαι τὸν Εὔξεινον μὴ ἔχειν πρότερον τὸ κατὰ Βυζάντιον στόμα, τοὺς δὲ ποταμοὺς βιάσασθαι καὶ ἀνοῖξαι, τοὺς εἰς αὐτὸν ἐμβάλλοντας· εἶτ᾽ ἐκπεσεῖν τὸ ὕδωρ εἰς τὴν Προποντίδα καὶ τὸν Ἑλλήσποντον». Τὴν παράδοσιν ταύτην, διαλαμβανομένην καὶ ὑπὸ τοῦ Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου, ὡς ἀναφερομένην ὑπὸ τῶν Σαμοθρακῶν[11], ἐπιβεβαιοῦσιν αἱ περὶ γεωλογικῆς συστάσεως τῆς Θράκης καὶ Μικρασίας ἔρευναι, καταδεικνύουσαι ὅτι ἡ πρώτη ἀπετέλει συνεχῆ χώραν μετὰ τῆς δευτέρας καὶ προσεπικυροῖ ἡ παρατήρησις, ὅτι ἡ ἐπιφάνεια τοῦ Εὐξείνου Πόντου, εἰς ὃν ἐκ τοῦ Δουνάβεως καὶ τῶν ἄλλων μεγάλων ἐκεῖ ποταμῶν ἐκρέει μεγάλη ποσότης ὕδατος, εἶνε ὑψηλοτέρα κατὰ ἥμισυ μέτρον τῆς ἐπιφανείας τῆς Μεσογείου Θαλάσσης, ἡ δὲ μέση ταχύτης τοῦ ρεύματος τοῦ Βοσπόρου ἀνέρχεται εἰς 3—4 χιλιόμετρα[12].

Περὶ τοῦ Βοσπόρου ἰδίαν πραγματείαν συνέθεσεν ὁ Ἕλλην Διονύσιος, σωζομένην μόνον εἰς τὴν λατινικήν, εἰς ἣν μετεφράσθη, καὶ μόνον τὸ προοίμιον διεσώθη ἐν τῇ Ἑλληνικῇ. Ἡδέα καὶ γραφικώτατα τὰ παρὰ τὰς ἀκτὰς τοῦ Βοσπόρου μέρη, ἔνθα ἡ Ἀσία καὶ ἡ Εὐρώπη συμπλησιάζουσαι ἐναμιλλῶνται εἰς ἐπίδειξιν κάλλους καὶ ἁψιλοῦς παραγωγῆς. Ἐπὶ τῆς Ἀσιατικῆς ἀκτῆς τοῦ Βο-

9. Στραβ· IB, 566 «ἔπειτα Διονύσιος ὁ τὰς κτίσεις συγγράψας, ὃς τὰ κατὰ Χαλκηδόνα καὶ Βυζάντιον στενά, ἃ νῦν Θράκιος Βόσπορος καλεῖται, πρότερόν φησι Μύσιον Βόσπορον προσαγορεύεσθαι».—Ἀρριαν. Παρθ. fr. 35.—Εὐσταθ. εἰς Διον. 140.

10. Στραβ. A, 49.

11. Διοδ. Σικελ. E, 47 «τὸ μὲν πρῶτον τοῦ περὶ τὰς κυανέας στόματος ῥαγέντος, μετὰ δὲ ταῦτα τοῦ Ἑλλησπόντου. Τὸ γὰρ ἐν τῷ Πόντῳ πέλαγος λίμνης ἔχων τάξιν μέχρι τοσούτου πεπληρῶσθαι διὰ τῶν εἰσρεόντων ποταμῶν, μέχρις ὅτου διὰ τὸ πλῆθος, παρεκχυθὲν τὸ ῥεῦμα λάβρως ἐξέπεσεν εἰς τὸν Ἑλλήσποντον».

12. Κ. Μητσοπούλου εἰς Θρακ. Ἐπετηρίδα (1887) σ. 281 καὶ ἐπ. Ἔπιθι καὶ Tournefort Relation d'an voyage au Levant Τομ. 1 σ. 80.

σπόρου ἦτο τὸ Ἱερόν, ἐφ᾽ οὗ καὶ ὁ ναὸς τοῦ Οὐρίου Διός[13], ἀπέχον ἑκατὸν εἴκοσι στάδια τῆς Χαλκηδόνος κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ γεωγράφου Μενίππου[14]. Τὸ Ἱερὸν ἀπέχει τοῦ καταντικρὺ ἐπὶ τῆς Εὐρώπης Σαραπιείου δώδεκα στάδια, καθὰ ἐκτίθησιν ὁ Πολύβιος ἐπιπροσθέτων[15] ὅτι, ὡς λέγεται, ἐπὶ τοῦ Ἱεροῦ «κατὰ τὴν ἐκ Κόλχου ἀνακομιδὴν Ἰάσονα θῦσαι πρῶτον τοῖς δώδεκα θεοῖς». Ἐκεῖ βραδύτερον ὁ Παυσανίας εἰς τὸν χαλκοῦν κρατῆρα, τὸν ἀνακείμενον τοῖς θεοῖς, τοῖς ἐπὶ τοῦ στόματος ἱδρυμένοις, ἐχάραξε τὸ ἑξῆς ἐπίγραμμα :

Μνᾶμ᾽ ἀρετᾶς ἀνέθηκε Ποσειδάονι ἄνακτι
Παυσανίας, ἄρχων Ἑλλάδος εὐρυχώρου,
Πόντου ἐπ᾽ Εὐξείνου Λακεδαιμόνιος γένος υἱὸς
Κλεομβρότου, ἀρχαίας Ἡρακλέος γενεᾶς

Ὁ Βόσπορος εἶχεν «ἐπὶ τῷ στόματι πυρσόν, ὃς ἥρτηται ἐς φρυκτώριον τῶν νεῶν, αἳ πλέουσιν ἐκ τοῦ Πόντου» κατὰ τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ Φιλοστράτου[16]. Ἐν τῷ στόματι τοῦ Βοσπόρου πρὸς τὸν Πόντον κεῖνται καὶ αἱ Κυάνεαι, αἵτινες «εἰσὶ δύο νησίδια, τὸ μὲν τῇ Εὐρώπῃ προσεχές, τὸ δὲ τῇ Ἀσίᾳ, πορθμῷ διειργόμενα ὅσον εἴκοσι σταδίων», ὡς ὑπὸ τοῦ Γεωγράφου[17] διαλαμβάνεται, αἱ ὀνομασταὶ Πλαγκταὶ πέτραι, ἃς πρώτη διεπέρασε καὶ ἀπλάγκτους καθήλωσεν ἡ τολμηρὰ Ἀργώ, τὸ ῥηξικέλευθον δηλονότι τῶν Ἑλλήνων ποντοπόρων πνεῦμα.—Ἐν τῷ Βοσπόρῳ, εἰς τὸν κόλπον τὸν εἰς ὡριαίαν περίπου βορειοανατολικῶς τοῦ Βυζαντίου ἀπόστασιν σχηματιζόμενον, ἀπέθεσεν, ὡς μυθολογεῖται, ἡ Μήδεια τὴν κύστιν τῶν ἑαυτῆς φαρμάκων καὶ ἐντεῦθεν ὠνομάσθη τὸ μέροςΦαρμακία[18].—

13. Μαρκιανοῦ Ἡρακλεώτου Περίπλ. (Ἔκδ. Müller) σ. 122 «Κατὰ τὸν Θράκιον Βόσπορον καὶ τὸ στόμα τοῦ Εὐξείνου Πόντου ἐν τοῖς δεξιοῖς τῆς Ἀσίας μέρεσι... κεῖται χωρίον Ἱερὸν καλούμενον, ἐν ᾧ νεώς ἐστι Διὸς Οὐρίου προσαγορευόμενος».—Ἡροδ. 4,87.—Δημ. 20,36.

14. Στεφ. Βυζαντ. ἐν λ. Χαλκηδών.—Φιλοστρ. βίοι σοφιστῶν A, 2.—

15. Πολυβ. Ἱστορ. IV, 39.

16. Φιλοστρ. Εἰκόνες A, 12.

17. Στραβ. Z, 319.

18. Σωκρατ. Ἐκ. Ἱστορ. Βιβλ. ζ, κεφ. κε, 11. Μετωνομάσθη ἡ Φαρμακία βραδύτερον Θεραπεία ὑπὸ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως Ἀττικοῦ, ἵνα μὴ δυσφήμῳ ὀνόματι καλεῖται ὁ τόπος οὗτος, θερινὸν ἐνδιαίτημα τῶν Ἑλλήνων.—Ἐν τῷ Βοσπόρῳ εὑρίσκομεν τὸ Ἡραῖον (Φενὲρ-Μπαγτσό), τὸ Ἰασώνιον, τὸ Διάντειον (Φουντουκλί), τὸ Ἀφροδίσιον (Τασαλαν-

Πρῶτος γεφυρώσας τὸν Βόσπορον ἀναφέρεται ὁ Ἕλλην ἀρχιτέκτων Μανδροκλῆς ὁ Σάμιος[19] κατ᾽ ἐπιταγὴν τοῦ Δαρείου κατὰ τῶν Σκυθῶν ἐκστρατεύσαντος ἐν ἔτει 508 π.χ., καὶ πολλῷ βραδύτερον (678 μ.χ.) ὁ Ἡράκλειτος ἐπανακάμπτων τροπαιοῦχος ἐκ τῆς κατὰ Περσῶν ἐκστρατείας. Ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ ἀκτῇ καὶ ἐπὶ προεξοχῆς, ἐφ᾽ ἧς ἐγένετο ἡ ῥηθεῖσα γεφύρωσις ἦτο τὸ Ἑρμαῖον[20].

ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ. Κτήτωρ τῆς ἐπιφανεστάτης ἀνὰ τοὺς αἰῶνας πόλεως ταύτης μαρτυρεῖται ὁ Μεγαρεὺς στρατηγὸς Βύζας, συνοικίσας ἐκ τῶν μεθ᾽ ἑαυτοῦ ναυσιβατῶν συμπολιτῶν[1] τὴν ἐπώνυμον αὐτῷ πόλιν, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα διεδραματίσθησαν ἱστορικὰ γεγονότα, ὅσα ἐν οὐδεμιᾷ ἴσως ἄλλῃ. Διὰ τὸ ἐπίκαιρον καὶ ἐξαίρετον τῆς θέσεως πολλῶν, χθιζά τε καὶ πρώϊζα, ἐφείλκυε τὰ λάγνα βλέμματα, καὶ ἡ μετ᾽ αὐτῆς συμμαχία ἢ φιλία ἐθεωρεῖτο πολλοῦ ἀξία· οὕτω ὁ Ἀντίοχος, ὡς ἱστορεῖ ὁ Ἀππιανὸς (Συρ. 561), «καὶ Βυζαντίοις ἐχαρίζετο πολλά, ὡς ἐπίκαιρον ἐπὶ τοῦ στόματος πόλιν ἔχουσι». Ὁ δὲ Πολύβιος τὸ συνεχὲς τῶν πολέμων πρὸς τὴν χώραν τῶν Βυζαντίων ἐξηγεῖ διὰ τῶν ἑξῆς, «Τῆς γὰρ Θράκης κύκλῳ περιεχούσης αὐτῶν τὴν χώραν οὕτως, ὥστε ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν καθήκειν, ἀΐδιον ἔχουσι πόλεμον καὶ δυσχερῆ πρὸς τούτοις», καὶ προστίθησι[2], «Ἀλλ᾽ ὅμως τῶν μὲν ἀπὸ τῶν Θρακῶν πόλεμον ἀναφέροντες, ἔμενον ἐπὶ τῶν ἐξ ἀρχῆς δικαίων πρὸς τοὺς Ἕλληνας».—Τὸ Βυζάντιον ᾠκίσθη κατὰ τὸ 658 π.χ., μετὰ δεκαεπτὰ ἔτη ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς ἀντίπεραν Χαλκη-

τζίκ-Μπουρνοῦ), τὸ Νυμφαῖον (Οὐνκιὰρ-Ἰσκελεσί), τὸ Ἑκάτειον (Ἐμιρκίνογλου) καὶ λοιπὰ μαρτύρια τῆς ἐκ τῆς ἀπωτάτης ἀρχαιότητος ἐμφανίσεως καὶ ἐπεναργείας ἐκεῖ τῶν Ἑλλήνων.

19. Ἡροδ. Δ, 87, «ὁ δὲ Δαρεῖος...ἔπλεε ὀπίσω ἐπὶ τὴν γέφυραν, τῆς ἀρχιτέκτων ἐγένετο Μανδροκλέης Σάμιος».—Ἀγαθημέρου Γεωγρ. ὑποτύπωσις εἰς Geographi Graeci minores Τομ. 2 σ. 474.

20. Πολυβ. IV, XLIII «Μεταξὺ τούτων ἐστὶν Ἑρμαῖον, τῆς Εὐρώπης ἐπὶ προοχῆς τινος ἀκρωτηριαζούσης ἐν τῷ στόματι κείμενον, ὃ τῆς μὲν Ἀσίας ἀπέχει περὶ τὰ πέντε στάδια κατὰ τὸν στενώτατον δὲ τόπον ὑπάρχει τοῦ παντὸς στόματος· ἥ καὶ Δαρεῖον ζεῦξαί φασι τὸν πόρον».

1. Σκύμ. Χίου Περιηγ. 717 «Μεγαρέων ἐκ τῶν Βύζαντος».—Στράβωνος Ζ, 320.

2. Πολυβ. Ἱστορ. Δ, XLV.—Περὶ Βυζαντίου εἶχε γράψει Τεῦκρος ὁ Κυζικινός, ἀλλὰ δὲν σώζεται ἡ περὶ τούτου μονογραφή, ὁ Ἀριστοτέλης δὲ **Βυζαντίων Πολιτεία.**

δόνος, τοὺς οἰκιστὰς τῆς ὁποίας, Μεγαρεῖς ὡσαύτως, ἀπεκάλεσε τυφλοὺς χρησμὸς τοῦ Ἀπόλλωνος[3] «ὅτι πρότεροι πλεύσαντες εἰς τοὺς τόπους, ἀφέντες τὴν περαίαν κατασχεῖν, τοσοῦτον πλοῦτον ἔχουσαν, εἵλοντο τὴν λυπροτέραν», ὁ δὲ Ἡρόδοτος ἀναγράφει[4] ὅτι διὰ τόν λόγον τοῦτον ὁ τῶν Περσῶν στρατηγὸς Μεγάβαζος «ἔφη Καλχηδονίους τοῦτον τὸν χρόνον τυγχάνειν ἐόντας τυφλούς».—Ὁ Βύζας ἀναφέρεται ὡς δικαιότατος ἀνὴρ καὶ ὡς ἄρξας ἁπάσης τῆς παραλίας Θράκης μέχρι τοῦ Αἵμου ὄρους[5], ἀνευρέθησαν δὲ καὶ νομίσματα τὴν προτομὴν τούτου φέροντα. Ἐξαίρεται δὲ καὶ ὁ ἡρωϊσμὸς τῆς συζύγου αὐτοῦ Φιδαλίας, θυγατρὸς τοῦ Βαρβυσίου, ἥτις, ἡγουμένη γυναικῶν, ἀπουσιαζόντων τῶν ἀνδρῶν, ἀπέκρουσεν ἐπιτυχῶς ἐπιδραμόντας κατὰ τοῦ Βυζαντίου περιοίκους βαρβάρους[6], ἐφ᾽ ᾧ καὶ εἰς τῶν ὅρμων τοῦ Βοσπόρου ἀπεκλήθη ἔκτοτε Γυναικῶν λιμὴν[7] (Μπαλτὰν-λιμὰν νῦν). Τὸν Βύζαντα διεδέχθη ὁ Δεινίας, Μεγαρεὺς καὶ οὗτος, ἐκ τῆς μητρὸς δὲ τοῦ Βύζαντος Κεροέσσης ἐπωνομάσθη κατά τινα παράδοσιν καὶ ὁ κόλπος τοῦ Βυζαντίου Κεράτιος, κατ᾽ ἄλλην δὲ διὰ τὴν εὐφορίαν τῶν καρπῶν προσηγορεύθη Κέρας Ἀμαλθείας[8]. Πιθανοτέρα ἐν τούτοις ἡ ἐκδοχὴ ὅτι οὕτως ὠνομάσθη ὁ λιμὴν ἐκ τοῦ σχήματος αὐτοῦ, προσομοίου κέρατι[9].

Οἱ ὑπὸ τὸν Βύζαν Μεγαρεῖς ἤχθησαν εἰς τὴν κτίσιν τῆς πόλεως ταύτης ὁδηγούμενοι ἐκ τοῦ ἀκολούθου χρησμοῦ[10], ὃν ἔδοτο αὐτοῖς ὁ Δελφικὸς Ἀπόλλων :

Ὄλβιοι οἳ ἐκείνην ἱερὴν πόλιν οἰκήσουσιν,
ἀκτὴν θρηικίην, ἔνυγρον παρὰ στόμα Πόντου,
ἔνθα δύο σκύλακες πολιὴν λάπτουσι θάλασσαν,
ἔνθ᾽ ἰχθῦς, ἔλαφός τε νομὸν βόσκονται εἰς ταὐτόν.

3. Στραβ. Ζ, 320.

4. Ἡροδ. Δ, 144.

5. Εὐσταθ Παρεκβ. εἰς Διονύσ. 803.

6. Μαλάλα χρονογρ. βιβλ. XIII.—Ἡσυχίου Μιλησίου βιβλ. Ε, fr. 4.

7. Στεφαν. Βυζαντ. ἐν λ. Γυναικόπολις.

8. Ἡσυχ. ἔνθ. ἀν. fr. 4 § 8.—Κρέουσα ἴσως καὶ οὐχὶ Κερόεσσα ἡ μήτηρ τοῦ Βύζαντος.

9. Στραβ. Ζ, 320 «Ἔστι δὲ τὸ Κέρας προσεχὲς τῷ Βυζαντίῳ τεῖχει... ἐοικὼς ἐλάφου κέρατι».

10. Στεφ. Βυζαντ. «Βυζάντιον πόλις διασημοτάτη πρὸς τὴν Προποντίδα».—Ὁ τόπος ἔνθα ἐκτίσθη τὸ Βυζάντιον ἦτο, ὡς περιγράφεται ὑπὸ τοῦ Πολυβίου «προοχή τις ἀκρωρειάζουσα».

Κατὰ τὴν δοθεῖσαν δὲ ἐξήγησιν σκύλακες δύω τὴν θάλασσαν γλύφοντες ὑπενοοῦντο οἱ εἰς τὸν Κεράτιον ἐκβάλλοντες ποταμίσκοι Βόρβυσος καὶ Κύδαρις, κατὰ τὰς ἐκροὰς τῶν ὁποίων πληθὺς θύννων καὶ ἄλλων ἰχθύων συγκεντροῦται, ἐπιζητούντων τὸ γλυκὺ ποτάμιον ὕδωρ, καὶ ἕλαφοι καταφεύγουσι εἰς τοὺς παροχθίους καλαμῶνας, κατερχόμεναι ἐκ τῶν ὑπερκειμένων λοφοσειρῶν πρὸς νομήν. Ὁ Πολύβιος[11] ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἐξαίρετον τῆς πόλεως τοποθεσίαν ἀναγράφει «Βυζάντιοι κατὰ μὲν θάλατταν εὐκαιρότατον οἰκοῦσι τόπον καὶ πρὸς ἀσφάλειαν καὶ πρὸς εὐδαιμονίαν πάντῃ τῶν ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς οἰκουμένῃ, κατὰ δὲ γῆν πρὸς ἀμφότερα πάντων ἀφυέστατον».

Οἱ Βυζάντιοι κατὰ τὸ 508 π.χ. ὑπετάγησαν εἰς τὸν Περσικὸν ζυγόν, ὅτε ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς Δαρεῖος ὁ τοῦ Ὑστάσπους ἐξεστράτευσε κατὰ τῶν Σκυθῶν καὶ ὁ στρατηγὸς αὐτοῦ Ὄτανος ἐπυρπόλησε τὸ Βυζάντιον, οἱ κάτοικοι τοῦ ὁποίου τραπέντες πρὸς βορρᾶν ἀνίδρυσαν ἐπὶ τῆς δυσμικῆς παραλίας τοῦ Εὐξείνου τὴν Μεσημβρίαν. Κατὰ τὴν ἐπανάστασιν, μετὰ δεκαετίαν, τῶν Ἰόνων ὑπὸ τὸν Ἀρισταγόραν ἀπεσπάσθη ὑπ' αὐτῶν τὸ Βυζάντιον, καθυποβληθὲν ὅμως εἰς τὴν κυριαρχίαν αὖθις τῶν Περσῶν μετ' οὐ πολὺ (τῷ 497 π.χ.). Μετ' ὀλίγας ὅμως δεκαετηρίδας, ὅτε συνετρίβησαν οἱ Πέρσαι μετὰ τὰς περιφανεῖς κατ' αὐτῶν νίκας τῶν Ἑλλήνων, ὁ Παυσανίας, ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς μετ' Ἀθηναίων καὶ ἄλλων συμμάχων καταπλεύσας μετὰ στόλου ἐκ πεντήκοντα πλοίων κατὰ τὸ 478 εἰς τὸ Βυζάντιον, ἐπανέφερεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν κυριαρχίαν αὐτό[12], ὅπερ ἐκαλλώπισεν, ἐπανορθώσας τὰ τείχη αὐτοῦ καὶ ἐγκαταστήσας ἅμα Λακεδαιμονίους[13]. Ἀκολούθως ὑπήχθη ὑπὸ τοὺς Ἀθηναίους ἐπικρατήσαντας καὶ καθιδρύσαντας διοίκησιν ἐλευθεριωτέραν[14] καὶ εἶτα αὖθις εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους. Ὁ Ἀλκιβιάδης ὅμως κατὰ τὸ 411 π.χ. μετὰ τοῦ Θηραμένους ἐκπολιορκήσαν-

11. Πολυβ. Ἱστορ. IV, 38, ἔπιθι καὶ IV, 44.

12. Θουκυδ. Α, 94 «Παυσανίας δὲ ὁ Κλεομβρότου ἐκ Λακεδαίμονος στρατηγὸς τῶν Ἑλλήνων ἐξεπέμφθη μετὰ εἴκοσι νεῶν ἀπὸ Πελοποννήσου· ξυνέπλεον δὲ καὶ Ἀθηναῖοι τριάκοντα ναυσὶ καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων πλῆθος καὶ ἐστράτευσαν... ἐς Βυζάντιον Μήδων ἐχόντων».

13. Ἐκ τούτου ἐπήγασεν ἐν τῇ ἀντιλήψει τινῶν (Κ. Πορφυρογεν. Ἱστορ.) ὅτι τὸ Βυζάντιον ἦτο ἀποικία τῶν Λακεδαιμονίων.

14. Ξενοφ. Ἑλλην. Δ, 8, 26

τες καὶ καταλαβόντες τὸ Βυζάντιον ἐπανέφερον αὐτὸ εἰς τὴν Ἀθηναϊκὴν κυριαρχίαν[15], ἀφ' ἧς διεξέφυγε μετὰ τὴν ἧτταν τῶν Ἀθηναίων καὶ κατίσχυσιν τῶν Σπαρτιατῶν, πεμψάντων εἰς Βυζάντιον τὸν στρατηγὸν Κλέαρχον. Τοῦτον, τύραννον γενόμενον ἐν Βυζαντίῳ καὶ ἀποστάντα τῶν Λακεδαιμονίων, ἀνέτρεψαν αὐτοὶ διὰ τοῦ στρατηγοῦ Πενθοίδα, κατανικήσαντος παρὰ τὴν Σηλυβρίαν τὸν Κλέαρχον, δραπετεύσαντα εἰς Ἀσίαν παρὰ τῷ Κύρῳ.—Οἱ Βυζάντιοι ἐπανακτῶσιν ἀκολούθως τὸ δημοκρατικὸν αὐτῶν πολίτευμα, βοηθούμενοι ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ἐκπεμψάντων εἰς τὸ Βυζάντιον (τῷ 391 π. χ.) τὸν Θρασύβουλον, βραδύτερον δέ, ἐπὶ βραχὺ διάστημα, ὑπήχθησαν εἰς τοὺς Θηβαίους, ὅτε οὗτοι ἐπεκράτησαν διὰ τῶν νικῶν κατὰ τῶν Σπαρτιατῶν διὰ τοῦ Ἐπαμεινώνδα, ἐπισκεφθέντος τότε τὸ Βυζάντιον (Ἰσοκρ. 5, 53). Ὁ Ξενοφῶν πρότερον, (κατὰ τὸ 399) κατὰ τὴν μετὰ τῶν Μυρίων πορείαν, ἐστάθμευσεν εἰς τὸ Βυζάντιον καί ἐκεῖ πρὸς τὰ ὑπ' αὐτὸν στρατεύματα πρὸς συγκράτησιν τῆς τάξεως, εἶπε,[16] πρὸς τοὺς ἄλλους, τὰ ἑξῆς ἀξιοσημείωτα ῥήματα: «Ἄρχοντες δὲ [οἱ Ἀθηναῖοι] τῶν νήσων ἁπασῶν καὶ ἔν τε τῇ Ἀσίᾳ πολλὰς ἔχοντες πόλεις καὶ ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἄλλας τε πολλὰς καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ Βυζάντιον, ὅπου νῦν ἐσμέν».

Τὸ Βυζάντιον, «ἡ μασχάλη τῆς Ἑλλάδος», ὡς ἀπεκάλει αὐτὸ ὁ Στρατόνικος[17], ἄχρις οὗ ὑπέκυψεν εἰς τοὺς Ῥωμαίους, διετήρει τὴν ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν οἰκητόρων αὐτοῦ Ἑλλήνων καὶ ἐτύγχανε τῆς προσοχῆς καὶ ἀντιλήψεως αὐτῶν, ἰδίᾳ τῶν Ἀθηναίων[18], διὰ τῆς ἐπικουρίας τῶν ὁποίων, ἀποστειλάντων κατὰ τὸ 341 π.χ. ἑκατὸν εἴκοσι πλοῖα μετὰ πολλῶν ὁπλιτῶν καὶ πολεμικῶν ἐφοδίων, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ στρατηγοῦ Χάρητος καὶ ἀκολούθως τοῦ Φωκίωνος, διεσώθη πολιορκούμενον ἀπὸ τὸν Φίλιππον, ὅστις «καταπλαγεὶς τῇ

15. Πλουταρχ. Ἀλκιβ. XXXI «Καρτερᾶς δὲ μάχης γενομένης ἐνίκησεν Ἀλκιβιάδης τὸ δεξιὸν κέρας ἔχων, Θηραμένης δὲ τὸ εὐώνυμον... Βυζαντίων δὲ μετὰ τὴν μάχην οὐδεὶς ἀπέθανεν, οὐδ' ἔφυγεν».—Ξενοφ. Ἑλλην Α, 3, 10.—Τότε δ' ἐπεβλήθη ἡ δεκάτη ἐπὶ τῶν ἐκ τοῦ Πόντου.

16. Ξενοφ. Κύρου Ἀνάβ. VII, κεφ. 1 § 27.

17. Ἀθην. Δειπνοσ. VIII, 44.

18. Διοδ. Ἱστορ. XVI, 77, 2.—Θουκυδ. Α, 117.—Δημοσθ. XVIII (περὶ τοῦ Στεφάνου) 253, ἔνθα ὁ ῥήτωρ λέγει «ἀλλὰ τίς ἦν ὁ βοηθήσας τοῖς Βυζαντίοις καὶ σώσας αὐτούς; Τίς ὁ κωλύσας τὸν Ἑλλήσποντον ἀλλοτριωθῆναι κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους; ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι».—Θουκυδ. Α, 117 «ξυνέβησαν δὲ καὶ Βυζάντιοι, ὥσπερ καὶ πρότερον ὑπήκοοι εἶναι».

συνδρομῇ τῶν Ἑλλήνων, τὴν πολιορκίαν ἔλυσεν»[18]. Κατὰ τὴν ἀποβίβασιν δὲ τῆς στρατιᾶς εἰς τὸ μετὰ τὴν Χρυσόπολιν ἀκρωτήριον, ἐφονεύθη καὶ ἡ παρακολουθοῦσα τὸν Χάρητα σύζυγος, ὑπὲρ ἧς ἐγένετο ἀναθηματικὴ ἐνταῦθα στήλη ἐκ λευκοῦ λίθου, ἔνθα ἀναπαρίσταται βοῦς μετ' ἐπιγραφῆς, τὸ δεύτερον τετράστιχον τῆς ὁποίας ἔχει ὡς ἑξῆς[19]:

Εὐνέτης ἦν Χάρητος, ἔπλων δ' ὅτε πλῶεν ἐκεῖνος
Τῇδε Φιλιππείων ἀντίπαλος σκαφέων
Βοιίδιον δ' ἤκουον τότε, νῶν δὲ Χάρητος
Εὐνέτης ἠπείροις τέρπομαι ἀμφοτέραις.

Ὠνωμάζετο δὲ ἀπὸ ταύτης καὶ Δάμαλις τὸ μέρος (Κὶζ-Κουλὲ τουρκ.). Διὰ ψηφίσματος δὲ τοῦ δήμου διετρανώθη ἡ εὐγνωμοσύνη τῶν Βυζαντίων καὶ Περινθίων[20].—Κατὰ τὴν ἐν ἔτει 378 π.χ. δημιουργηθεῖσαν νέαν Ἀθηναϊκὴν συμμαχίαν μετ' ἑβδομήκοντα περίπου πόλεων περιελήφθη καὶ τὸ Βυζάντιον, ἐκτίον τοῖς Ἀθηναίοις φόρον ἐκ δεκαπέντε ταλάντων, ὡς δηλοῦται ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν φοροτελῶν τοῖς Ἀθηναίοις συμμαχίδων πόλεων[21].

Οἱ Βυζάντιοι κατὰ ταῦτα, τηροῦντες τὴν ἑαυτῶν αὐτονομίαν, διετέλουν ἐν πολιτικῇ ἐπαφῇ μετὰ τῶν ἑκάστοτε κρατούντων ἐν τῇ κυρίᾳ Ἑλλάδι, μεθ' ἧς καὶ ἐν πνευματικῇ ἐπικοινωνίᾳ εὑρίσκοντο· οὕτω μαθητὴς τοῦ Πλάτωνος ἦτο ὁ Βυζάντιος Λέων, ὁ διοικῶν κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Φιλίππου πολιορκίαν τὸ Βυζάντιον, φίλος τοῦ Φωκίωνος[22].—Ἐν τῷ Βυζαντίῳ δὲ λέγεται ὅτι μετέφερόν ποτε οἱ Ἀθηναῖοι τὸ θησαυροφυλάκιον διὰ τὴν ὀχυρότητα τῆς πόλεως[23] ταύτης, φίλης καὶ γνωρίμου ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Ἀργοναυτῶν, οἵτινες κατὰ τὴν

18'. Διοδ. Ἱστορ. XVI, 77.—Πλουταρχ. Φωκίων XVII.

19. Διονυσ. Βυζαντ. Ἀνάπλους Βοσπόρου fr. 66.

20. Δημοσθ. XVIII, 256.

21. Belock Griechische Geschichte Τομ. Α, σ. 402.—Gilbert - Πολίτου Α, σ. 558.—C. I. A. II, 19.—Ἐν τῇ συμμαχίᾳ ταύτῃ καθωρίζετο «Τὸ μὲν συνέδριον ἐν ταῖς Ἀθήναις συνεδρεύειν, πόλιν δὲ ἐπίσης καὶ μεγάλην καὶ μικρὰν μιᾶς ψήφου κυρίαν εἶναι, πάσας αὐτονόμους ἡγεμόσι χρωμένας Ἀθηναίοις» Διοδ. ΙΕ, 28.—Dit Syl.3 146.

22. Πλουταρχ. Φωκίων XIV.—Φιλοστρ. Βίου Σοφισ. Α, 2, «Λέων δ' ὁ Βυζάντιος, νέος μὲν ὢν ἐφοίτα Πλάτωνι, ἐς δ' ἄνδρας ἥκων σοφιστὴς προσερρήθη».

23. Εὐσταθ. Παρεκβ. εἰς Διονύσ. 803.

ἐκστρατείαν αὐτῶν ἐστάθμευσαν καὶ ἐκεῖ[24].—Τὸ Βυζάντιον ζηλοτύπως εἶχετο τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτοῦ, διατηρηθείσης, πληρεστέρας μάλιστα, καὶ ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν διαδόχων, ἄχρι τῆς κυριαρχίας τῶν Ῥωμαίων, καὶ μόνον περιορισμὸν ἐπί τινα χρόνον ὑπέστησαν ὅτε οἱ Γαλάται ἐνσφηνωθέντες εἰς Θράκην, ἐνίδρυσαν αὐτόθι τὸ βασίλειον τῆς Τύλης καὶ περιέστησαν εἰς τὴν ἀνάγκην οἱ Βυζάντιοι νὰ ἐκτίωσιν αὐτοῖς βαρὺν φόρον[25].—Καὶ μετὰ τὴν ὑποβολὴν εἰς τοὺς Ῥωμαίους, διετήρει αὐτονομίαν τινα ὑπὸ τὸν Ῥωμαῖον διοικητήν, προσονομαζόμενον «Ἄρχοντα», ὡς σημειοῦται ἐν τοῖς νομίσμασι. Πιεστικώτατος ὅμως ἐδείχθη πρὸς τοὺς Βυζαντίους ὁ ὕπατος τῶν Ῥωμαίων Πίσων, καθ' οὗ ἠγέρθη ἡ φιλελεύθερος τοῦ Κικέρωνος φωνὴ ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Ῥωμαίων, ἀναγκασθέντων νὰ ἀντικαταστήσωσιν αὐτόν.

Δεινοτάτην ὑπέστη καταστροφὴν τὸ Βυζάντιον κατὰ τὸ 196 μ.χ. ὅτε μετὰ τριετῆ πολιορκίαν ὁ αὐτοκράτωρ Σέπτιμος Σεβῆρος, ὑπερνικήσας ἐν τέλει τὴν κρατερὰν ἀντίστασιν, ἐκυρίευσεν αὐτό. Κατεδάφισε τὰ ὑπέροχα τείχη, τὰ ὁποῖα, κατὰ τὰς μυθικὰς παραδόσεις, ὁ Βύζας εἶχεν ἀνοικοδομήσει τῇ συνεργασίᾳ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ Ἀπόλλωνος καὶ ἦσαν «καρτερώτατα», ὡς ἀναφέρει ὁ περιγράφων αὐτὰ Δίων Κάσσιος[26], ὁ δὲ Ἀντιοχεινὸς (fr. 127) ἐξαίρων τὴν ἀντήχησιν τῶν ἑπτὰ αὐτῶν πτερύγων, προστίθησι «...καὶ τούτων εἴ τις τῷ πρώτῳ ἐνεβόησεν ἢ λίθον ἐνέβαλεν αὐτός τε ἦχει καὶ σιωπήσας τῷ δευτέρῳ μετεδίδου τῆς ἠχοῦς καὶ εἶτα τῷ τρίτῳ καὶ ἐφεξῆς»[27]. Ἀπέκτεινε μετὰ τὴν ἅλωσιν ὁ Σεβῆρος πλήθη στρατιωτῶν, μὴ φεισθεὶς οὐδὲ τῶν ἀρχόντων καὶ ὡς ἀφηγεῖται Δίων ὁ Κάσσιος[28] «ἔπαυσε τὴν πόλιν τῆς τε ἐλευθερίας καὶ τοῦ ἀξιώματος τοῦ πολιτικοῦ καὶ δασμοφόρον ἀποφήνας, τάς τε οὐσίας τῶν πολιτῶν δημεύσας, αὐτήν τε καὶ τὴν χώραν αὐτῆς Περινθίοις ἐχαρίσατο». Προσομοία φοβερὰ καταστροφὴ τοῦ Βυζαντίου, μόλις ἀναλαβόντος ἐκ τῆς πρώ-

24. Διοδ. Ἱστορ. IV, 49 «Τοὺς δὲ Ἀργοναύτας κατὰ τὸ στόμα τοῦ Πόντου γενομένους προσπλεῦσαι τῇ γῇ, βασιλεύοντος τότε τῆς χώρας τοῦ Βύζαντος, ἀφ' οὗ καὶ τὴν πόλιν τῶν Βυζαντίων ὀνομάσθαι».

25. Πολυβ. Δ, 46, «κατασκευασάμενοι βασίλειον τὴν Τύλην, εἰς ὅλοσχερῆ κίνδυνον ἦγον τοὺς Βυζαντίους».

26. Ἐπίθι καὶ Παπαμιχαλοπούλου «Ἡ Κωνσταντινούπολις» σ. 25

27. Ὁμοίως καὶ Ἡσύχ. Μιλήσιος fr. 4 § 8 «τοὺς γὰρ ἐν αὐτῷ Πύργους, ἑπτὰ ὄντας ἀντιφθέγγεσθαί τε καὶ διηχεῖν ἀλλήλους συνῆρμοσεν».

28. Δίων. Κασσίου Ῥωμ. Ἱστορ. LXXIV, 4.

της, ἐπηνέχθη μετὰ ἑξηκονταετίαν ὑπὸ τοῦ Γαλλιηνοῦ, ἐξολοθρεύσαντος πάντας τοὺς κατοίκους σχεδὸν καὶ κατασκάψαντος τὰ οἰκοδομήματα καὶ τὰ τείχη τῆς πόλεως, ἅτινα ὑπὸ τοῦ ἰδίου καταστροφέως Σεβήρου ἐν τῷ μεταξὺ εἶχον ἀνοικοδομηθῇ. Ἐπανηγέρθη μετ' οὐ πολὺ τὸ Βυζάντιον ὑπὸ τῶν φιλοπολίδων αὐτοῦ τέκνων Ἀθηναίου καὶ Κλεοδάμου, ἀλλὰ νέας ὑπέστη συμφορὰς ἐκ τῆς ἐπιπτώσεως κατ' αὐτοῦ τῶν Ἑρούλων καὶ ἄλλων βαρβαρικῶν ἐπιδρομῶν, περιελθὸν ἐν ἀφανίᾳ μέχρις οὗ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἀνακαινίζῃ κατὰ τὸ 330 τὴν χώραν τοῦ Βύζαντος, ἀνασκευάσας καὶ ἐπεκτείνας τὰ τείχη αὐτῆς, λαβούσης ἐξ αὐτοῦ καὶ τὸ νέον ὄνομα Κωνσταντινούπολις[29].

Ἐξέρχεται τῆς μελέτης ἡμῶν, ἐρευνώντων ἐν συντόμῳ τὰς κατὰ τὴν προβυζαντινὴν ἀπωτέραν ἐποχὴν πόλεις τῆς Θράκης, ἡ ἐξέτασις τοῦ Βυζαντίου ἀπὸ τῆς ἐπανιδρύσεως καὶ μετονομασίας αὐτοῦ. Ἐκεῖνο, ἐν τοσούτῳ, ὅπερ παρεκβατικῶς δέον νὰ σημειωθῇ εἶναι ὅτι ἐν τῇ Πόλει, τῇ Ἑλληνικῇ ἀπὸ κτήτορος, οἰκητόρων, γλώσσης, τέχνης καὶ γενικώτερον πολιτισμοῦ, καὶ μετὰ τὴν Ῥωμαϊκὴν κατάκτησιν πᾶν ὅ,τι εἶχεν εἰσδύσει εἰς αὐτὴν ἀθνεῖον, τοῦ χρόνου προϊόντος, ἐκβάλλεται καὶ ἐξελληνίζεται. Ἡ λατινική, παρεισαχθεῖσα ὡς ἐπίσημος γλῶσσα, ἐκτοπίζεται βαθμηδὸν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ πρὸ τῆς παρελεύσεως ἑκατονταετηρίδος ἀπὸ τῆς μεταφορᾶς εἰς αὐτὴν τῆς πρωτευούσης ὑπὸ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ὁ αὐτοκράτωρ Ἀρκάδιος ἠναγκάσθη νὰ ἐπιτρέψῃ ὅπως αἱ δικαστικαὶ ἀποφάσεις συντάσσωνται εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Θεοδόσιος ὁ Β'[30] (408—450) νὰ θεσπίσῃ «Ἑλληνιστὶ διατίθεσθαι» καὶ τὸν ἑπόμενον αἰῶνα ὁ Ἰουστινιανὸς ἐκδίδει τοὺς

29. Σωκρατ. Ἐκκλ. Ἱστορ .. «Ὁ βασιλεὺς δὲ τὴν πόλιν Βυζάντιον καλουμένην τὸ πρότερον ηὔξησε τείχη μεγάλα περιβαλών καὶ Κωνσταντινούπολιν μετονομάσας·.—Τῷ 330 ἐγένετο ἡ μετονομασία αὕτη καὶ συμπλήρωσις τῆς ἐπανιδρύσεως καὶ ἀνακαινίσεως, ἀλλ' αἱ πρὸς τοῦτο ἐργασίαι ἤρχισαν ἀπὸ τοῦ Νοεμβρίου τοῦ 328, ἂν μὴ πρότερον.—Ἡ ἱστορία τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκτίθεται ἐν τῇ ἀξίᾳ λόγου μονογραφῇ περὶ αὐτῆς τοῦ κ. Κ. Παπαμιχαλοπούλου «Ἡ Κωνσταντινούπολις ἑλληνικὴ ἐπὶ 2577 ἔτη» (1920).

30. Ἐκ τινος παπύρου ἐμφαίνεται ὅτι ἀπὸ τοῦ Ἀλ. Σεβήρου εἶχεν ἐπιτραπῇ Ἑλληνιστὶ διατίθεσθαι (Mitteis Aus den gr. papyrus σ. 21).—Ὁ Ἰουλιανὸς ἑλληνιστὶ ἔγραφε καὶ συνεβιελέγετο συνήθως, Ἐπ. καὶ Ἐσσελιγκ ἔνθ. κατ. σ. 18.

νέους νόμους—τὰς Νεαράς—εἰς τὴν Ἑλληνικήν, ὡς μόνην ὑπὸ τοῦ πολλοῦ κοινοῦ ἐννοουμένην[31]. Εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ὁμοίως συνέγραψαν οἱ ἐπιφανέστατοι Ῥωμαῖοι νομοδιδάσκαλοι Παπινιανὸς καὶ Ἑρέννιος Μοδεστῖνος[32], ὁ μὲν τὸν Ἀστυνομικόν, ὁ δὲ τὴν μονογραφίαν του «Παραίτησις ἐπιτροπῆς καὶ κουρατορίας», καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν οἱ μετὰ τὸν Ἰουστινιανὸν αὐτοκράτορες ἐκδίδουσι τὰς συνόψεις τῶν νόμων. Τελεία δὲ προβάλλει ἐν τάχει ἡ τοῦ Βυζαντίου ἀρχικὴ Ἑλληνικὴ φυσιογνωμία ἐπὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐν γένει ἐπὶ τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους, ὥστε νὰ ἀναγνωρίζεται καὶ ἀποκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Montesquieu καὶ ἄλλων[33] σοφῶν «Ἑλληνικὸν» καὶ ὡς σημειοῦται[34] ὑπὸ τοῦ Bayet «ἐν τῇ πραγματικότητι ὑπῆρξεν Ἑλληνικὸν ἀπὸ τῶν πρώτων αὐτοῦ ἡμερῶν καὶ εἶλκε τὴν ἰσχύν του ἐκ τοῦ Ἑλληνισμοῦ».—Μετὰ τῆς γλώσσης καὶ ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ τέχνη ἐπικρατεῖ εἰς τὸ Βυζάντιον, ἐμφανιζομένη διὰ πλείστων καὶ καλλίστων ἔργων, διακοσμούντων τὸ ἱπποδρόμιον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καλλιεργουμένη καὶ διαμορφουμένη εἰς τὸν Βυζαντινὸν τύπον καὶ ῥυθμόν. «Κατὰ τὸν ἕκτον αἰῶνα—γράφει ὁ Ἔσσελιγγ—ὁριστικῶς ἡ τέχνη καὶ ἡ γλῶσσα τῶν Ἑλλήνων εἶχεν ἐπικρατήσει τοῦ λατινικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν λατινικῶν γραμμάτων... οἱ ἱστορικοὶ ἔχουσι τὴν συνείδησιν ὅτι συνεχίζουσι μίαν ἐπιβλητικὴν παράδοσιν, ἀκολουθοῦσι δὲ ὅσον τὸ δυνατὸν κατὰ πόδας τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας συγγραφεῖς»[35]. Ἀλλ' ἡ πλήρης ἐξελλήνισις ἢ ἀποκάθαρσις τοῦ λατινισμοῦ διαπιστοῦται ἐπισήμως ἀπὸ τοῦ ἑβδόμου αἰῶνος, ὅτε, ὡς προείρηται, ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα καθιερώθη ὁριστικῶς ὡς γλῶσσα τῶν νόμων, τῶν δημοσίων πράξεων τοῦ αὐτοκρατορικοῦ πρωτοκόλλου, ἑλληνικὰ δὲ ὀνόματα ἔφερον οἱ ἀνώτεροι τοῦ κράτους λειτουργοί, ἀποκαλούμενοι στρατηγοί, λογοθέται, ἔπαρχοι, δρουγάριοι κλπ.

31. Ἰουστ. Νεαρὰ 7 κεφ. 1 ἐν τέλει «ὥστε ἅπασιν αὐτὸν εἶνε γνώριμον».

32. Πρβλ. W. Christ Ἱστορ. τῆς Ἑλλ. Λογοτεχνίας μετάφρ. Κώστα καὶ Πολίτου τομ. Β, σελ. 784.

33. Montesquieu Considerations sur les causes de la grandeur des Romains et de leur décandence κεφ. XXI.

34. Πρβλ. Lavisse - Rambaud Histoire gənerale Τομ. Α, σ. 163 —G. Kurth Les origines de la civil. modérne Τόμ. Α, σ. 235 «Byzance était... de nation gréque...».

35. Δ. Κ. Ἔσσελιγγ Βυζάντιον καὶ Βυζαντινὸς πολιτισμός, μεταφρ. Σ. Χ. Σακελλαροπούλου σ. 100 καὶ 101.

καὶ ὡς λέγει τελευταίως[36] ὁ ἔγκριτος Βυζαντινολόγος Diehl «ἡ Βυζαντινὴ αὐτοκρατορία ἐβυθίζετο διανοητικῶς δι' ὅλων τῶν ῥιζῶν της εἰς τὸ γόνιμον ἔδαφος τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος... Τὸ Βυζάντιον αὐτὸ τοῦτο, ἡ νέα τοῦ Ἑλληνισμοῦ πρωτεύουσα ἦτο οὐσιωδῶς μία πόλις Ἑλληνική». Ἁρμοδίως ὅθεν διαπιστωμένη ἡ ἐθνικὴ τῆς Πόλεως φυσιογνωμία.

Νομίσματα Βυζαντινά εἰκονίζουσι τὸν θύννα, ὅστις ἦν τὸ κυριώτερον ἀντικείμενον τῆς ἁλιείας εἰς τὴν Βοσπόριον θάλασσαν, ἀφθόνους καὶ ἐξαιρέτους ἔχουσαν ἰχθῦς, διὸ καὶ ἐν Βυζαντίῳ «τὸ ἁλιευτικὸν πολύοχλόν ἐστιν», ὡς ἀναφέρεται ἐν ἀποσπάσματι τῆς Βυζαντίων πολιτείας ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους[37].—Ὑπὸ τοῦ Τακίτου ἐξαίρεται ὁ ἐν γένει φυσικὸς πλοῦτος τοῦ Βυζαντίου, ἐκτισμένου ἐπὶ μιᾶς θαλάσσης δαψιλοῦς καὶ ἐπὶ τόπου εὐφόρου[38], ὁ δὲ Πολύβιος θεωρεῖ εὐδαίμονα τὸν τόπον τούτων, διότι, πρὸς τοῖς ἄλλοις, διὰ τῆς κατοχῆς τοῦ Βοσπόρου διακρατοῦντες τὴν κλεῖδα τοῦ Πόντου εἰσὶ κύριοι τῶν ἐκεῖθεν χρησίμων πραγμάτων[39].

§ 16. *Παρευξεινοπόντιοι Θράκιαι πόλεις.*

Διατὶ ἡ Μαύρη θάλασσα ἐλέγετο πρότερον Ἄξενος Πόντος καὶ πῶς ἐγένετο καὶ ὠνομάσθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Εὔξεινος ἐξηγεῖ ὁ Στράβων[1], ἀναγράφων «Ἁπλουν γὰρ εἶνε τότε τὴν θάλατταν ταύτην καὶ καλεῖσθαι Ἄξενον διὰ τὸ δυσχείμερον καὶ τὴν ἀγριότητα τῶν περιοικούντων ἐθνῶν καὶ μάλιστα τῶν Σκυθικῶν ξενοθυτούντων καὶ σαρκοφαγούντων καὶ τοῖς κρανίοις ἐκπώμασι χρωμένων· ὕστερον δ' Εὔξεινον κεκλῆσθαι, τῶν Ἰώνων ἐν τῇ παραλίᾳ πόλεις κτισάντων». Ὑπὸ τοῦ Εὐσταθίου[2], πρὸς τοῖς ἄλλαις ἐκδοχαῖς, ἀναφέρεται ὅτι τινὲς λέγουσιν «Ἡρακλέα κεκαθαρκέναι τὰ τῇδε καὶ εἰς Εὔξεινον μετασκευάσαι τὸν ἄξενον».

36. Gh. Diehl Byzance, graudeur et décadence (Paris 1919 σελ. 260, «Byzance elle-même, sa capitale nouvelle, était essentiellement une cité grèque».

37. Ἀριστοτέλ. fr. 162 (Βυζαντίων πολιτείας) IV, 4, 1.

38. Tacit. Annal XII.

39. Πολυβ. Ἱστορ. Δ, 38 «Ἔχοντος δὲ τοῦ Πόντου πολλὰ τῶν πρὸς τὸν βίον εὐχρήστων τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις, πάντων εἰσὶ τούτων κύριοι οἱ Βυζάντιοι».

1. Στραβ. Ζ, 298.—Οὕτως καὶ Σκύμνος Χίος στ. 733—737.

2. Εὐσταθ. Παρεκβ. εἰς Διονύσ. 146.

Πόλεις σημαντικώτεραι ἐν τῇ πρὸς τὸν Εὔξεινον Πόντον ἀκτῇ τῆς Θράκης ἦσαν ἡ Ἰστρόπολις, οἱ Τόμοι, ἡ Κάλλατις, ἡ Βυζώνη, ἡ Διονυσόπολις, ἡ Ὀδησσός, ἡ Μεσημβρία, ἡ Νίψα, ἡ Ἀγχίαλος, ἡ Ἀπολλωνία, τὸ Αὐλαῖον Τεῖχος, ἡ Τόνζος, Θυνιάς, ἡ Σαλμυδησσός, ἡ Φιλία καὶ ἡ Φινόπολις. Τὰς ἓξ πρώτας περιλαμβάνομεν εἰς τὰς ἀρχαίας Θρακίας πόλεις, ὡς κειμένας ἐντεῦθεν τοῦ Ἴστρου (Δουνάβεως), ἀποτελοῦντος ἐν τῇ ὑπὸ ἔρευναν ἀπωτέρω ἀρχαιότητι τὸ ἀρκτικὸν ὅριον τῆς Θράκης, ὡς προελέχθη, καίτοι εἰδικώτερον ἡ ἐν ᾗ περιελαμβάνοντο χώρα καὶ ἐλάσσων Σκυθία ὠνομάζετο[3], ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὴν νῦν λεγομένην Δουβρουτζᾶν,—καὶ Σκυθία Θράκη καὶ Θρακικὴ Μοισία ἄλλως.

ΙΣΤΡΟΠΟΛΙΣ. Πρώτη πρὸς τὰ ἄνω ἐν τῇ πρὸς τὸν Εὔξεινον πόντον ἀκτῇ τῆς ἀρχαίας Θράκης, βορείως καὶ οὐχὶ μακρὰν τοῦ νῦν λεγομένου Καρὰ-Ἁρμάν, ἦτο ἡ καὶ Ἴστρος[1] λεγομένη πόλις αὕτη, «ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ λαβοῦσα τοὔνομα», ὡς ἐκτίθησιν ὁ Σκύμνος Χίος. Ἦτο ἀποικία τῶν Μιλησίων ἡ παραδουνάβειος αὕτη πόλις, διὸ καὶ ὁ Πλίνιος[2] ὀνομάζει αὐτὴν «Histropolim Milesiorum». Ἱστρία πόλις ἀποκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Ἀρριανοῦ[3] καὶ ἦτο ἰσχυροτάτη ἐν τῇ ἀρχαιότητι[4] καὶ ἐν τῷ περὶ Πολιτειῶν ἔργῳ αὐτοῦ ὁ Ἀριστοτέλης λέγει ὅτι τὸ πρότερον ὀλιγαρχικὸν πολίτευμα αὐτῆς μετετράπη εἰς δημοκρατίαν[5]. Ὁ κάτοικος ταύτης, ἤτις προσθέτως καὶ «Ἱστριανῶν πόλις» λέγεται παρὰ τῷ Δίωνι Κασσίῳ, ὠνομάζετο Ἴστριος ἢ Ἱστριές, καθὰ διαλαμβάνει ὁ Στέφανος Βυζάντιος.

ΤΟΜΟΙ. Νοτίως τῆς προμνησθείσης Ἱστροπόλεως καὶ εἰς ἀπό-

3. Ἀρριαν. Περίπλ. Εὐξ. Πόντου 24, 4 6.—Ammiani Marcel. ἔνθ. ἀν. XXVII, IV. 12.—Plinii ἔνθ. ἀν. IV, 18.

1. Ἀππιαν. Ἰλλυρ. (Ἐκδ. Becker) σ. 683.—Σκυμ. Χίου Περιηγ. 768.—Pomponii Melae ἔνθ. ἀν. B, 11, 5 «In litoribus Istro proxima est Istropolis».—Ἔκειτο νοτιώτερον τοῦ κάτω στομίου τοῦ Δουνάβεως ἐν τῇ θέσει τῇ καλουμένῃ Πορτίτσες ἢ Γεροστοβίτζα κατὰ Μελέτιον (ἔνθ. ἀν. σελ. 48).

2. Plinii ἔνθ. ἀν. IV, 18.—Εὐσταθ. Παρεκβ. εἰς Διονύσ. 823 «Καὶ ὅπου δὲ τελευτᾷ ὁ Ἴστρος περὶ τὸν Εὔξεινον Ἱστριανοὶ κατώκησαν, Μιλησίων ἄποικοι».—Στράβ. Ζ, 319 «Ἴστρος πολίχνιον... Μιλησίων κτίσμα».

3. Ἀρριαν. Περίπλ. 24, 2.—Δίων. Κασσ. Ῥωμ. Ἱστορ. LI, 23 καὶ XXXVIII, 10.

4. Ammiani Marcel. ἔνθ. ἀν. XXII...«Istros quondam potentissima civitas».

5. Ἀριστοτ. Πολ. 5, 5 «Καὶ ἔνθα μὲν πολιτικωτέρα ἐγένετο ἡ ὀλιγαρχία, ἐν Ἴστρῳ δι' εἰς δῆμον ἀπετελεύτησεν».

στασιν τριακοσίων σταδίων, ὡς σημειοῦται ὑπὸ τοῦ Ἀρριανοῦ ἐν τῷ Περίπλῳ (24, 2), περὶ τὴν σημερινὴν Κωστάντζαν[1], ἔκειντο οἱ Τόμοι, οὕτως ὀνομασθείσης τῆς πόλεως ἀπὸ τῆς ἐνταῦθα τομῆς ὑπὸ τῆς Μηδείας τοῦ Ἀψύρτου, κατὰ τὴν ἐξήγησιν ἣν εὑρίσκομεν παρ' Ἀπολλοδώρῳ (A, 9, 24) ἀναφέροντι «Συναθροίζων δὲ Αἰήτης τὰ τοῦ παιδὸς μέλη, τῆς διώξεως ὑστέρησε. Διόπερ ἐπιστρέψας, καὶ τὰ σωθέντα τοῦ παιδὸς μέλη θάψας τὸν τόπον προσηγόρευσε Τόμους». Τὴν ἐντεῦθεν ὀνομασίαν τῆς πόλεως ἐπαναλαμβάνει καὶ ὁ Ὀβίδιος (Trist. 3, 9) «Inde Tomos dictus locus hic, quia fertur in illo membra soror fratris consecuisse sui», ὡς καὶ ὁ Στέφανος Βυζάντιος.—Περὶ ταύτης ὁ Σκύμνος Χῖος ἀναφέρει (στ. 765-766)

Τόμοι δ' ἄποικοι γενόμενοι Μιλησίων
ὑπὸ Σκυθῶν κύκλῳ δὲ περιοικούμενοι.

Ἐκτὸς τοῦ Πλινίου, διαλαμβάνοντος τοὺς Τόμεις μεταξὺ τῶν ἐν τῷ μέρει τούτῳ τοῦ Εὐξείνου ὡραιοτάτων πόλεων, μνεία ταύτης γίνεται καὶ παρὰ τοῦ Πομπωνίου Μέλα[2] καὶ Ἀμμιανοῦ Μαρκελλίνου, ὅστις σημειοῖ τοὺς Τόμεις ὡς μίαν τῶν ἐπιφανεστάτων πόλεων τῆς Σκυθικῆς Θράκης[3], ὑπὸ τοῦ Στράβωνος ἐν τούτοις ἀναφέρεται ὡς πολίχνιον ἀπέχον διακόσια πεντήκοντα στάδια τῆς Ἴστρου[4]. Εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἐξορισθεὶς παρέμεινε καὶ ἀπέθανε (κατὰ τὸ 18 π.χ.) ὁ Ὀβίδιος, ἐνταῦθα συνθέσας καὶ τὰ τελευταῖα αὐτοῦ ἔργα.—Χάριν τῶν Τόμεων οἱ Καλλατιανοὶ καὶ Ἰστριανοὶ περιῆλθον εἰς ῥῆξιν πρὸς τοὺς Βυζαντίους, ὡς εὐθὺς κατωτέρω ἐκτίθεται. Ἐνδιαφέρουσα ἐπιγραφή[5], εὑρεθεῖσα ἐν Κωστάντζῃ, παρ' ᾗ ἔκειτο ἡ πόλις αὕτη καὶ σημειοῦσα ἐν λεπτομερείᾳ τὰ μέτρα, ἅτινα ἔλαβεν ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος πρὸς ἄμυναν τῆς πόλεως, διατρανοῖ τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐν λόγῳ πόλεως. Ἡ Τόμη ἢ οἱ Τόμοι διετέλεσε καὶ πρωτεύουσα τῆς Θρακικῆς Σκυθίας, ἥτις, κατὰ τὴν προρρηθεῖσαν

1. Παρὰ τὴν Κωστάντζαν ἀνευρέθησαν πολυάριθμοι ἐπιγραφαὶ τῶν ἀρχαίων Τόμεων Ἑλληνικαὶ καὶ ἀφιερώματα εἰς τὸν Δία, Ἀσκληπιὸν καὶ Ὑγίειαν (ὅρα B. C. H. Τομ. 15 (1891) σ. 667).

1. Plinii ἔνθ. ἀν. IV, 18.—Eckel D. N. 2 σ. 18—19.

2. Pomponii Melae ἔνθ. ἀν. B, 11, 5.

3. Ammiani Marcel. ἔνθ. ἀν. XXVII, 4, 12.

4. Στραβ. Z, 319 «εἶτα Τόμις ἕτερον πολίχνιον».

5. Ἔπιθι ταύτην κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 92, καὶ εἰς B.C.H., 17, σελ. 406-407.

εἰς θέματα ἀναδιοργάνωσιν, ἀπετέλεσε μίαν τῶν ἕξ ἐπαρχιῶν, ἐξ ὧν ἀπετελέσθη ἡ διοίκησις Θράκης. Κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους ὠνομάσθη Κωσταντία, ἐκ τῆς ἀδελφῆς πιθανῶς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, κοινῶς ἤδη Κωστάντζα. Ἐν τῷ Κώδικι Ἰουστινιανοῦ ὑπάρχει διάταξις, ἀφορῶσα τὴν ἀνασυγκρότησιν τῶν ὑπὸ τὸν ἐπίσκοπον Τόμεων ἐκκλησιῶν[6], αἵτινες περιῆλθον εἰς πενίαν ἐκ τῶν συνεχῶν ἐπιδρομῶν τῶν βαρβάρων.—Εἰς ἀρχαιότατον δὲ κατάλογον περὶ τῶν θρόνων τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς τάξεως τῆς πρωτοκαθεδρίας μετὰ τὸν μητροπολίτην Ὀδησσοῦ «ὁ Τόμης (ἐπαρχίας Σκυθίας)»[7].

ΚΑΛΛΑΤΙΣ. Νοτίως τῆς ἀνωτέρω Τόμεως, ἀφισταμένη ταύτης διακόσια ὀγδοήκοντα στάδια[1], ἔκειτο ἡ Κάλλατις, παρὰ τὴν νῦν Μαγκάλιαν ὀνομαζομένην, ἐκ παραφθορᾶς τῆς ἀρχικῆς λέξεως. Ἦτο ἀρχαιοτάτη πόλις, μνημονευομένη καὶ ὑπὸ τοῦ Σκύλακος[2], πρότερον Κερβάτις ὀνομαζομένη, ὡς λέγει ὁ Πλίνιος[3] καὶ ἦτο ἄποικος τῆς Ἡρακλείας, εἰ καὶ παρὰ τῷ Πομπωνίῳ Μέλᾳ[4] ὡς ἀποικισθεῖσα ὑπὸ τῶν Μιλησίων ἱστορεῖται, πλὴν οὐ μόνον ὁ Μέμνων καὶ ὁ Στράβων[5] ἀλλὰ καὶ ὁ Σκύμνος Χίος ἀναφέρει ὅτι ἡ Κάλλατις ἦτο «ἀποικία τῶν Ἡρακλεωτῶν, γενομένη κατὰ χρησμόν· ἔκτισαν δὲ ταύτην, ἡνίκα τῶν Μακεδόνων ἀρχὴν Ἀμύντας παρέλαβε».—Ἐξηγεῖται ὅμως ἡ βεβαίωσις τοῦ Πομπωνίου Μέλα ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἡ ἀποικήσασα τὴν Κάλλατιν Ἡράκλεια (ἡ ἐν τῷ Πόντῳ) ἦτο καὶ αὐτὴ ἄποικος Μιλησίων (Στράβ, IB, 542). Μεταξὺ τῶν σημαντικῶν τῆς Θρακικῆς Σκυθίας πόλεων συγκαταριθμεῖ ὁ Ἀμμιανὸς Μαρκελλῖνος[6] τὴν Κάλλατιν, ἥτις δεινῶς ἐδοκιμάσθη ἐκ τοῦ μετὰ τῶν Βυζαντίων πολέμου, περὶ οὗ

6. Lex 35 § 2 Cod. (1, 3).

7. Ῥάλλη - Ποτλῆ ἔνθ. ἀν. τομ. E, σελ. 456.—Καὶ μετὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἰουστινιανοῦ ὑπέστη ἐχθρικὰς ἐπιδρομάς, μεγαλειτέρα τῶν ὁποίων ἦτο ἡ τῶν Ἀβάρων. (Θεοφυλ. Σιμοκατ. VII, 13, 3 «ὁ παρὰ τοῖς Ἀβάροις Χαγάνος... εἶτα Τομέᾳ τῇ πόλει ἐφίσταται».—Τομεὺς ἀποκαλεῖται ἡ ἐν λόγῳ πόλις καὶ ὑπὸ Στεφάνου Βυζαντίου «Τομεὺς πόλις πρὸς τῇ Ὀδησσῷ».

1. Στραβ. Z, 319.—Ἀρριαν. Περίπλ. 24, 3, καθ' ὃν ἀπεῖχε 300 στάδια.

2. Σκύλ. Περίπλ. 67.

3. Plinii ἔνθ ἀν. IV, 18 «Callatimque, quae antea Cerbatis vocabatur».—Κάλλατις ὠνομάσθη διότι ἐν ταύτῃ «καλαθὶς εὑρέθη ἠοικυῖα...».

4. Pomponii Melae ἔνθ. ἀν. B, 11, 5 «deinde a Milesiis deducta Callatis».

5. Στραβ Z, 319 «εἶτα πόλις Κάλλατις ἐν διακοσίοις ὀγδοήκοντα, Ἡρακλεωτῶν ἄποικος».—Μέμνωνος fr. XXI.—καὶ Στραβ. Z, 542.

6. Ammiani Marcellini ἔνθ. ἀν. XXVII, IV, 12.

σχετικῶς ἱστορεῖ ὁ Μέμνων[7] κατὰ διασωθὲν ἀπόσπασμα «Οὐπολλῷ δὲ ὕστερον χρόνῳ πόλεμος ἀνερράγη Βυζαντίοις πρὸς Καλλατιανούς (ἄποικοι δὲ οὗτοι Ἡρακλεωτῶν ἦσαν) καὶ πρὸς Ἰστριανοὺς περὶ Τόμεως τοῦ ἐμπορίου, ὃ τοῖς Καλλατιανοῖς ὅμορον ἦν, μονοπώλιον τοῦτο διανοουμένων κατασκευάσαι τῶν Καλλατιανῶν... Πολλὰ δὲ οἱ τῆς Καλλατίδος ὑπὸ τῶν πολεμίων παθόντες ὕστερον εἰς διαλύσεις ἦλθον, ἀπὸ ταύτης τῆς συμφορᾶς οὐκέτι σχεδὸν ἀναλαβεῖν αὐτοὺς δυνηθέντας».—Ὡς πολίχνιον σημειοῦται ὑπὸ τοῦ Στεφάνου Βυζαντίου αὖτη, ἀνοχυρωθεῖσα ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ[8]. Ἐντεῦθεν ἦτο καὶ ὁ ἀρχαῖος ἱστορικὸς Δημήτριος Καλλατιανὸς «γεγραφὼς περὶ Ἀσίας καὶ Εὐρώπης εἰκοσι βιβλία», ὡς γράφει περὶ αὐτοῦ Διογένης ὁ Λαέρτιος[9].

Μετὰ τὴν Κάλλατιν καὶ πρὸ τῆς Βυζώνης ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Ἀρριανοῦ ἡ Τ ε τ ρ α σ ι ά ς, ὡς ἀπέχουσα ἑξήκοντα σταδίους ἀπὸ τῆς τελευταίας, σχόλιον δὲ σχετικὸν[10] ταὐτίζει ταύτην πρὸς τὴν «Τύριζαν Ἄκραν... ὕφορμον τοῖς ἀφ' ἑσπέρας ἀνέμοις», ἴσως δὲ εἶνε ἡ παρὰ Στράβωνι «Τίριψις ἄκρα»,ἥτις, κατὰ τὴν ἀφήγησιν αὐτοῦ, ἦτο χωρίον ἐρυμνόν, χρησιμοποιηθὲν ποτε ὡς γαζοφυλάκιον ὑπὸ τοῦ Λυσιμάχου[11].

ΒΙΖΩΝΗ. Ἡ πρὸς τὸν Εὔξεινον Πόντον πόλις αὕτη, ἥτις καὶ Βυζὼν ἐλέγετο, ἔκειτο νοτίως τῆς Καλλάτιδος εἰς τὸ δυσμικὸν μέρος τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Τίριζας ἄκρης (ἢ Καλῆς ἄκρας), περὶ τὴν σημερινὴν Καβάρναν πιθανῶς, ἀπέχουσα τῆς δυτικωτέρας Διονυσουπόλεως ὀγδοήκοντα στάδια, ὡς βεβαιοῦται παρὰ τοῦ Ἀρριανοῦ[1]. Κατεστράφη ἐνωρὶς ὑπὸ σεισμοῦ καὶ μέγα μέρος αὐτῆς κατεπόθη ἐν τῇ γῇ ὑπὸ διανοιγέντος χάσματος[2]. Ὑπὸ τοῦ Σκύμνου Χίου μνη-

7. Μέμνωνος fr. XXI εἰς Φωτίου Βιβλιοθ. (Ἔκδ. Becker) σελ. 228.

8. Προκοπίου ἔνθ. ἀν. IV, 11.

9. Διογέν. Λαερτ. V, 83.

10. Geogr. Graeci minores ἔνθ. ἀν. Τόμ. Α, σ. 329.

11. Στραβ. Ζ, 319.

1. Ἀρριαν. Περίπλ. Εὐξ. Πόντου 24, 4 «Ἀπὸ Βυζώνης ἐς Διονυσόπολιν στάδιοι ὀγδοήκοντα... αὗται πᾶσαι αἱ πόλεις Ἑλληνίδες εἰσίν».

2. Στραβ. Ζ, 319 «Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ διαστήματι τῷ ἀπὸ Καλλάτιδος εἰς Ἀπολλωνίαν Βιζώνη τέ ἐστιν, ἧς κατεπόθη πολὺ μέρος ὑπὸ σεισμῶν».—Plinii ἔνθ. ἀν. IV, 18 «et Bizonem terrae hiatu raptam». —Pomponii Melae ἔνθ. ἀν. «Fuit hic Bizone mutu terrae intercidit».

μονεύεται ἡ Βιζώνη ὡς πολίχνιον, ἄποικον, ὡς λέγεται, τῆς Μεσημβρίας (στ. 758-760).

ΔΙΟΝΥΣΟΥΠΟΛΙΣ (Κρουνοί). Δυσμικώτερον τῆς προδιαληφθείσης Βιζώνης κατὰ ὀγδοήκοντα στάδια καὶ βορειανατολικῶς τῆς Ὀδησσοῦ ἔκειτο ἡ ἀρχαία αὕτη πόλις, ἥτις ὠνομάζετο πρότερον Κρουνοί, ἀναφερομένη ὑπὸ τὸ ὄνομα Κρουνοὶ μετὰ τὴν Βιζώνην ὑπὸ τοῦ Στράβωνος[1]. Καὶ ὁ Πλίνιος[2] ἐκτίθησι «Dionysopolim Crunon anteam dictam». Ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ Σκύμνος Χῖος[3], ἐξηγῶν τίνος ἕνεκεν ἔσχεν ἑκατέραν τῶν ὀνομασιῶν ἐν τοῖς ἑξῆς στίχοις:

Διονυσόπολις δ', ἥ πρῶτον ὠνομάζετο
Κρουνοὶ διὰ τὰς τῶν ἐγγὺς ὑδάτων ἐκρύσεις·
Διονυσιακοῦ δὲ προσπεσόντος ὕστερον
ἐκ τῆς θαλάττης τοῖς τόποις ἀγάλματος
Διονυσόπολιν λέγουσι κληθῆναι τὴν πόλιν.

Κατὰ τὴν ἐντεῦθεν μαρτυρίαν, ὀφείλεται εἰς τὴν εὕρεσιν ἀγάλματος τοῦ θεοῦ Διονύσου ἄχρις ἐκεῖ παρασυρθέντος. Ὑπὸ τοῦ Πομπωνίου Μέλα σημειοῦται λιμὴν Κρουνὸς καὶ πόλις παρ' αὐτῷ Διονυσόπολις[4]. Ἦτο πολυάνθρωπος καὶ ἐπιφανὴς κατὰ τὸν τέταρτον τοὐλάχιστον αἰῶνα μ.χ. ὅτε ἔγραφεν ὁ Ἀμμιανὸς[5] περὶ ταύτης, τῶν Τόμεων καὶ τῆς Καλλάτιδος ὅτι «celebriora sunt aliis oppida». Τὰς τρεῖς ταύτας πόλεις, ὡς καὶ τὴν Ἴστρον, Ὀδησσὸν καὶ Μεσημβρίαν ἀναφέρων καὶ ὁ προγενέστερος τοῦ Ἀμμιανοῦ ἱστορικὸς Ἀππιανὸς ὁ Ἀλεξανδρεὺς προστίθησιν[6] ὅτι αὗται «εἰσὶν Ἑλληνίδες ἓξ πόλεις Μυσοῖς πάροικοι». Τῆς Διονυσοπόλεως, ὡς καὶ τῆς Καλλάτιδος, ἀνευρέθησαν νομίσματα Ἀλεξάνδρεια, ἀλλὰ ταῦτα ὑποτίθεται, ὅτι ἐκόπησαν ἐπὶ Λυσιμάχου[7].—Τὴν Διονυσόπολιν οἱ γεωγράφοι θέτουσι παρὰ τὸ νῦν Μπαλτζίκ[8].

1. Στραβ. Ζ, 319.

2. Plinii ἔνθ. ἀν. IV, 18.

3. Σκύμν. Χίου Περιήγ. 751—755.

4. Pomponii Melae ἔνθ. ἀν. Β, II, 5 «Est portus Crunos, Urbes Dionysopolis, Odessos, Mesembria, Anchialos».

5. Ammiani Marcel. ἔνθ. ἀν. XXVII, IV, 12.

6. Ἀππιανοῦ Ἰλλυρ. 683.

7. Droysen Geschichte des Hellenismus Ἔκδ. Β (Μεταφρ. Πανταζίδου Τομ. Α σ. 186.

8. Πολλὰ μαρμάρινα μικρὰ ἀγάλματα ἑλληνιστικῆς τέχνης, εὑρεθέντα

ΟΔΗΣΣΟΣ. Ἔκειτο ἐπὶ τοῦ βορείου τμήματος τῆς Θράκης, τοῦ μετέπειτα κάτω Μοισία ὀνομαζομένου, καὶ ἐν τῇ δυσμικῇ τοῦ Εὐξείνου Πόντου ἀκτῇ, παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ Πανύσου, ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς καὶ νῦν ὑπὸ πολλῶν Ἑλλήνων κατοικουμένης πόλεως Βάρνης. Περιττὸν νὰ λεχθῇ ὅτι εἶναι ἄσχετος πρὸς τὴν ἐν τῇ νοτίῳ Ῥωσσίᾳ πρὸς τὴν Μαύρην θάλασσαν ὡσαύτως κειμένην ὁμώνυμον πόλιν.—Ἡ Θρακικὴ αὕτη πόλις, ἀπέχουσα τριακοσίους ἑξήκοντα σταδίους ἀπὸ τὰς πρὸς τὸν Πόντον καθηκούσας ὑπωρείας τοῦ Αἵμου, ὡς σημειοῦται παρ' Ἀρριανοῦ[1], ἦτο «Μιλησίων ἄποικος», καθὰ ἀναφέρει ὁ Στράβων καὶ ὁ Πλίνιος[2] καὶ ὁ ἀρχαιότερος τούτων Σκύμνος Χῖος[3]. Ὁ Ἀπολλόδωρος (fr. 137) λέγει τὴν Ὀδησσὸν ὄρος μέγα, καθὰ μαρτυρεῖ ὁ Στέφ. Βυζάντιος[4], καλεῖται δὲ αὕτη καὶ Ὀδησσόπολις καὶ Ὀδησσηνῶν πόλις ὑπὸ τοῦ Πρίσκου Πανίτου, ἱστοροῦντος ὅτι ἐνταῦθα, ἔνθα διέτριβεν ὁ στρατηγὸς Θεόδουλος, ἔπλευσεν ὁ παρὰ τοῦ Θεοδοσίου σταλεὶς πρὸς τὸν Ἀττίλαν πρεσβευτὴς Σενάτωρ.—Μεταξὺ τῆς Ὀδησσοῦ καὶ τῶν Τόμεων, Καλλάτιδος, Μεσημβρίας καὶ Ἀπολλωνίας ὑπῆρχε συνομοσπονδία, ἧς προΐστατο ἡ πόλις αὕτη, ὡς δείκνυται καὶ ἐκ ψηφίσματος[5] τιμητικοῦ «τοῦ κοινοῦ τῆς πενταπόλεως», ὡς ἀποκαλεῖται ὁ σύνδεσμος τῶν πέντε πόλεων, ὑπὲρ τοῦ ἄρξαντος αὐτοῦ Ἡροσόδου Φαρνάγου. Τῆς Ὀδησσοῦ ἀνευρέθησαν νομίσματα αὐτόνομα καὶ τῶν αὐτοκρατορικῶν χρόνων[6]. Ἡ Ὀδησσὸς καὶ κατὰ τὸν τέταρτον μ.χ. αἰῶνα ἐξηκολούθει νὰ εἶναι σημαίνουσα πόλις, περιλαμβανομένη ὑπὸ τοῦ Ἀμμιανοῦ εἰς τὰς ἀξιομνημονεύτους πόλεις[7]. Παρὰ τοῦ Ἱεροκλέους συγκαταριθμεῖται μεταξὺ τῶν ὑπὸ ἡγεμόνα πόλεων, ἀνήκουσα εἰς τὴν ἐπαρχίαν Μυσίας[8]. Ἡ εὐλίμενος αὕτη πόλις ἀνωχυρώθη ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ[9], καὶ

εἰς τὸ Μπαλτσὶκ καὶ κείμενα ἤδη εἰς τὸ μουσεῖον τῆς Σόφιας προσεπιβεβαιοῦσι τὴν γνώμην ταύτην.

1. Ἀρριαν. Περίπλ. 24, 4.

2. Στραβ. Ζ, 319.—Κατελήφθη ἡ Ὀδησσὸς ὑπὸ τοῦ Φιλίππου κατὰ τὸ 342.

3. Σκύμνου Χίου Περιήγ. στ. 748—749, «Ὀδησσός, ἣν Μιλήσιοι κτίζουσιν, Ἀστυάγης ὅτ' ἦρχε Μηδίας».

4. Στεφ. Βυζαντ. ἐν λ. «Ὀδησσὸς πόλις ἐν τῷ Πόντῳ πρὸς τῇ Σαλμυδησσῷ, Ἀπολλόδωρος δ' ὄρος μέγα τὴν Ὀδησσόν φησιν».

5. C. I. G. 2056c καὶ κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 91 Παραρτήματος.

6. Mionnet vol. I p. 395 καὶ Suppl. vol. 2 p. 356.

7. Ammiani Marcel. ἔνθ. ἀν. XXVII, IV, 12.

8. Ἱεροκλ. Συνέκδ. 366.

9. Προκοπ. ἔνθ. ἀν. IV, II.— Ὀδισσιτανὴ πόλις ἐν Νεαρᾷ 65 Ἰουστινιανοῦ λέγεται.

ἐν ταύτῃ κατὰ τοὺς ὑστέρους χρόνους (1444 ἔτος) ἡττήθη καὶ ἔπεσε μαχόμενος κατὰ τῶν Τούρκων ὁ τῆς Οὐγγαρίας βασιλεὺς Λαδίσλαος ὁ Ε'.—Ἐξ Ὀδησσοῦ ἦσαν Ἡρακλείδης ὁ ἱστοριογράφος καὶ ὁ περὶ τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος γράψας Δημήτριος.—Μετὰ τὴν Ὀδησσὸν ἦτο, καθὰ ὁ Στράβων ἀναφέρει[10], ὁ «Ναύλοχος, Μεσημβριανῶν πολίχνιον».

ΜΕΣΗΜΒΡΙΑ. Σημαντικωτέρα καὶ μᾶλλον γνωστὴ τῆς προδιαληφθείσης ὁμωνύμου ἐν τῇ πρὸς τὸ Αἰγαῖον Θρακικῇ ἀκτῇ ἦτο ἡ ἐν τῷ Πόντῳ Μεσημβρία αὕτη. Κατὰ Στέφ. Βυζάντιον «ἐκλήθη ἀπὸ Μέλσου· βρίαν γὰρ τὴν πόλιν φασὶν οἱ Θρᾷκες, ὡς οὖν Σηλυμβρία, ἡ τοῦ Σήλυος πόλις, Πολτυομβρία ἡ Πόλτυος πόλις, οὕτω Μελσημβρία ἡ Μέλσου πόλις καὶ διὰ τὸ εὐφωνότερον λέγεται Μεσημβρία»· ὁ Στράβων[1] ὅμως ἱστορεῖ, ὅτι ὠνομάζετο «πρότερον Μενεβρία, οἷον Μενάπολις, τοῦ κτίσαντος Μένα καλουμένου». Διασώζουσα ἄχρι τοῦ νῦν τὸ ὄνομα αὐτῆς, κεῖται ἐπὶ τῆς νοτιοδυτικῆς ὑπωρείας τῆς πρὸς τὸν Εὔξεινον Πόντον ἄκρας τοῦ ὄρους Αἵμου, τοῦ Αἱμονίου δηλονότι ἀκρωτηρίου, ὅπερ σκέπει αὐτὴν ἐκ βορρᾶ, ἐπὶ βραχώδους καὶ ἀνύδρου μέρους, ὅπερ θ' ἀπετέλει μικρὰν νῆσον, ἂν μὴ συνήπτετο μετὰ τῆς στερεᾶς διὰ μακροῦ βραχίονος. Ἡ πόλις αὕτη ἐκτίσθη ὑπὸ Ἑλλήνων τοῦ Βυζαντίου καὶ τῆς Καλχηδόνος, οἵτινες, καθ' Ἡρόδοτον[2], ἐπερχομένων τῶν Περσῶν ὅτε ὁ Δαρεῖος ἐξεστράτευσε κατὰ τῶν Σκυθῶν, ἠναγκάσθησαν ν' ἀποσυρθῶσι πρὸς βορρᾶν καὶ ἱδρύσωσιν αὐτὴν[3] κατὰ τὸ ἔτος 508 π.χ.

Μνημονεύεται ἡ Μεσημβρία καὶ ὑπὸ τοῦ Σκύλακος, ἀναγράφοντος[4] ἐν τῷ Περίπλῳ «Εἰσὶ δὲ ἐν τῷ Πόντῳ πόλεις Ἑλληνίδες αἵδε ἐν Θράκῃ. Ἀπολωνία Μεσημβρία, Κάλλατις...» ὡς καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀρριανοῦ, καθ' ὃν ἀπέχει τοῦ Αἵμου ἐννενήκοντα σταδίους[5]. Τῆς πόλεως ταύτης ἀνευρέθησαν νομίσματα τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου π.χ. αἰῶνος, φέροντα κεφαλὴν Ἀθηνᾶς[6]. Εἰς τὴν γενομένην μεταξὺ Εὐ-

10. Στραβ. Ζ, 319.

1. Στραβ. Ζ, 319.

2. Ἡροδ. VI, 33 «Βυζάντιοι μέν νυν καὶ οἱ πέρησθε Καλχηδόνιοι... οἴχοντο ἀπολιπόντες τὴν σφετέραν ἔσω ἐς τὸν Εὔξεινον Πόντον καὶ ἐνταῦθα πόλιν Μεσημβρίαν οἰκησαν».—Ὅρα καὶ Busolt II, σελ. 490.

3. Σκύμν. Χίου στ. 738—742.

4. Σκύλ. Περίπλ. 67.

5. Ἀρριαν. Περίπλ. 24, 4—6.

6. Haed - Σβορώνου ἔνθ. ἀν. σ. 349.

μένους καὶ Φαρνάκη καὶ Μιθριδάτου συνθήκην περιελήφθη καὶ ἡ Μεσημβρία, ὡς πληροφορεῖ ὁ Πολύβιος[7]. Περὶ τὴν πόλιν ταύτην Λέων ὁ Ε' κατενίκησε (τῷ 814 μ.χ.) τοὺς ἐπιδραμόντας εἰς Θράκην καὶ πολλὰς πόλεις αὐτῆς καταστρέψαντας Βουλγάρους, ὧν ἦγεῖτο ὁ Κροῦμος, ὑποστάντας πανωλεθρίαν. Ἐκ Μεσημβρίας ἦτο, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Εὐγείτονος, εὑρισκομένην παρὰ Σουΐδα[8], καὶ ὁ Αἴσωπος, περὶ οὗ καὶ ὁ Ἡρακλείδης (fr. X περὶ πολιτ. (Σαμίων) προσεπιβεβαιοῖ ὅτι «ἦν Θρᾷξ τὸ γένος», εἰ καὶ ἄλλοι ἀναφέρουσιν αὐτὸν Φρύγα.—Ὁ Στράβων ἀναγράφει[9] καὶ Ναύλοχον «ὡς Μεσημβριανῶν πολίχνιον», ὅπερ ἔκειτο βορειότερον τῆς Μεσημβρίας.

ΝΙΨΑ. Ἀρχαία Θρακικὴ πόλις ἡ Νίψα ἀναφέρεται παρὰ τοῦ Στεφάνου Βυζαντίου, παραπέμποντος εἰς τὸν Ἡρόδοτον, ἱστοροῦντα (Δ, 93), ὅτι ἀμαχητεὶ παρεδόθησαν εἰς τοὺς διαβάντας τὸν Βόσπορον καὶ προελαύνοντας ὑπὸ τὸν Δαρεῖον Πέρσας οἱ «ὑπὲρ Ἀπολλωνίης τε καὶ Μεσημβρίας πόλιος οἰκημένοι, καλεύμενοι δὲ Σκυρμιάδαι καὶ Νιψαῖοι».

ΑΓΧΙΑΛΟΣ. Νοτιοδυτικῶς τῆς Μεσημβρίας, ἀφισταμένη ταύτης σταδίους ἑβδομήκοντα, ὡς σημειοῦται παρ' Ἀρριανῷ[1], ἦτο ἱδρυμένη ἡ ἀρχαία καὶ εὐλίμενος αὕτη πόλις. Ἡ Ἀγχίαλος, ἢ Ἀγχιάλη κατὰ Στράβωνα[2], βορειοδυτικῶς καὶ εἰς μικρὰν τῆς σημερινῆς ἀπόστασιν, συνῳκίσθη περὶ τὸ δεύτερον ἥμισυ τοῦ ἕκτου π. χ. αἰῶνος, καταλαβοῦσα τὴν θέσιν τῆς ἀρχαιοτέρας πόλεως Μέσσας[3]. Ἡ Ἀγχίαλος ἦτο αὐτόνομος ἄχρι τοῦ 450 π.χ., ὅτε καθυπετάγη περιληφθεῖσα εἰς τὸ βασίλειον τῶν Ὀδρυσῶν, ἀκολούθως δὲ ὑπεβλήθη εἰς τὸν κατὰ τὴν διαδοχὴν τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου λαβόντα τὴν Θράκην Λυσίμαχον.—Ἐπὶ τῆς Ρωμαϊκῆς κατακτήσεως προσεπεκαλεῖτο καὶ Οὐλπιανή, προσλαβοῦσα τὴν τοιαύτην ὀνομασίαν ἐπὶ Τραϊανοῦ αὐτοκράτορος, ὅστις ἀνέκτισεν αὐτήν, καταστραφεῖσαν ὑπὸ τῶν Γότθων, καὶ εὐηργέτησε παντοειδῶς.

7. Πολυβ. Ἱστορ. XXVI, 6 «Περιελήφθησαν δὲ ταῖς συνθήκαις... τῶν δι' αὐτονομουμένων Ἡρακλεῶται, Μεσημβριανοί, Χερρονησῖται».

8. Σουΐδα λ. «Αἴσωπος Σάμιος ἢ Σαρδιανός. Εὐγείτων δὲ Μεσημβριανὸν εἶπεν· ἄλλοι Κοτωκέα Φρύγα».

9. Στραβ. Ζ, 319.

1. Ἀρριαν. Περιπλ. 24, 4.

2. Στραβ. Ζ, 319.

3. Plinii ἔνθ. ἀν. IV, 18 «Axchialum, ubi Messa fuerit».

Ἡ Ἀγχίαλος κατὰ τὸν τέταρτον μ. χ. αἰῶνα, ὅτε ἔγραφεν ὁ Ἀμμιανός, ἦτο μεγάλη πόλις, ὡς δηλοῦται ἐκ τῶν διαλαμβανομένων παρ' αὐτοῦ, λέγοντος[4] τὴν Ἀδριανούπολιν καὶ τὴν Ἀγχιάλην «civitates magnas». Περιβαλλομένη ὑπὸ τειχῶν ἀπὸ τῆς ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς, ἀνωχυρώθη ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ[5] τελείως. Ὑποστᾶσα ἡ Ἀγχίαλος φοβερὰν καταστροφὴν ὑπὸ σεισμοῦ κατὰ τὸ 740 μ. χ., ἀνηγέρθη βραδύτερον (κατὰ τὸ 785) ὑπὸ τῆς αὐτοκρατείρας Εἰρήνης. Ἐπολιορκήθη δὲ καὶ ὑπὸ τῶν Ἀβάρων ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Χαγάνου[6] κατὰ τὰ ἐκτιθέμενα ὑπὸ τοῦ Θεοφυλάκτου.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΑ (Σωζόπολις). «Ἐξ Ἀγχιάλου εἰς Ἀπολλωνίαν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατὸν στάδιοι», ὡς σημειοῦται ἐν τῷ Περίπλῳ τοῦ Ἀρριανοῦ[1]. Ἡ ἀρχαιοτάτη αὕτη πόλις, ἣν ἀναφέρει καὶ Σκύλαξ ὁ Καρυανδεὺς[2] μεταξὺ τῶν ἐν τῷ Πόντῳ Θρακίων Ἑλληνίδων πόλεων' ἔκειτο νοτιοανατολικῶς τοῦ νῦν Πύργου ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ῥωμυλίᾳ ἐπὶ τῆς ἄκρας τοῦ κάτω σκέλους τοῦ Ἀπολλωνιακοῦ κόλπου, ἀπέχουσα περὶ τὰ εἴκοσι χιλιόμετρα τοῦ Πύργου. Ἡ ὡραῖον ἔχουσα λιμένα Ἀπολλωνία ἀπῳκίσθη ὑπὸ τῶν Μιλησίων, τῶν ὁποίων ἡγεῖτο ὁ Ἀναξίμανδρος[3], πεντήκοντα ἔτη πρὸ τῆς Κύρου βασιλείας, ὡς καθορίζεται ὑπὸ τοῦ Σκύμνου Χίου[4]. Παρ' αὐτῇ ἦτο ἀρχαιοτέρα πόλις τῶν Ἀστῶν Ἄνθειον καὶ κατὰ τὰ ἐκτιθέμενα ὑπὸ Πλινίου ταύτης τὴν θέσιν κατέλαβεν ἡ Ἀπολλωνία[5]. Ἐπώνυμος πόλις τοῦ ἐνταῦθα λατρευομένου Ἀπόλλωνος, συμβολιζομένου ὡς λέοντος, ὅπως καὶ ἐν τῇ μητροπόλει Μιλήτῳ. Ἦτο ὀνομαστὸς ὁ ἐν ταύτῃ ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, τοῦ ὁποίου ὑπῆρχε καὶ κολοσσός, ἔργον τοῦ Κα-

4. Ammiani Marcel. ἔνθ. ἀν. XXVII, IV, 12.

5. Προκοπ. ἔνθ. ἀ, IV, 11.

6. Θεοφύλ. XV.—Τὰ νομίσματα τῆς Ἀγχιάλου φέρουσι βοῦν, ἔμβλημα τῶν ἀποίκων Μιλησίων, μετ' ἐπιγραφῆς «Ἀγχιαλέων», τινὰ δὲ μεταγενέστερα ἀπὸ Τραϊανοῦ καὶ ἐντεῦθεν «Οὐλπιανῶν Ἀγχιαλέων».

1. Ἀρριαν. Περιπλ. 24, 5.

2. Σκύλ. Περιπλ. 66.—Ὁμοίως Ἡροδ. Δ, 90, 93.—Πτολεμαῖος ἔνθ. ἀν. Γ, Ιᾳ, 4.

3. Αἰλιαν. Ποικ. Ἱστορ. Γ, 17 «Ἀναξίμανδρος δὲ ἡγήσατο τῆς εἰς Ἀπολλωνίαν ἐκ Μιλήτου ἀποικίας».

4. Σκύμν. Χίος στ. 729—733.— Στεφ. Βυζαντ. ἐν λ. «Ἀπολλωνία... πρὸς τῇ Σαλμυδησσῷ, ἀποικία Μιλησίων καὶ Ῥοδίων».

5. Plinii ἔνθ. ἀν. IV, II «Astiae regio habuit oppidum Anthium, nunc est Apollonia».

λάμιδος, ὃν ἀφαιρέσας ὁ Μάρκος Λεύκολλος ἀνέθηκεν ἐν τῷ Καπιτωλίῳ[6]. Τῆς πόλεως ταύτης ἀνευρέθησαν νομίσματα τῆς αὐτοκρατορικῆς ἐποχῆς, φέροντα ἐπιγραφὴν «Ἀπολλωνιτέων ἐν Πόντῳ»[7]. Ἡ προμνησθεῖσα Ἀγχιάλη ἦτο καὶ αὐτή, κατὰ τὸν Στράβωνα, τῶν Ἀπολλωνιατῶν πολίχνιον.

Ἡ Ἀπολλωνία ἀντικατεστάθη βραδύτερον ὑπὸ τῆς Σωζοπόλεως, οὕτως ὀνομασθείσης, ὡς σωθείσης ἀπὸ τῶν βαρβάρων πιθανῶς. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἔλαβεν οὐχὶ πρότερον τοῦ πέμπτου αἰῶνος, ὅτε γράφων ὁ Βυζάντιος ποιεῖται μνείαν τῆς Θρακικῆς Ἀπολλωνίας καὶ δεκαπέντε ἄλλων ὁμωνύμων πόλεων.—Ἡ Σωζόπολις ἦτο σημαντικὴ ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν χρόνων πόλις ὀχυρωμένη[8], ὁ δὲ ἱστοριογράφος Ν. Γρηγορᾶς, ἀφηγούμενος τὴν ἅλωσιν τῆς Σωζοπόλεως ὑπὸ τῶν Γενουιτῶν ἀποκαλεῖ[9] ταύτην «βαθύπλουτόν τε καὶ πολυάνθρωπον πόλιν», καὶ ἐν τῇ οἰκουμενικῇ συνόδῳ τῆς Ἐφέσου συμπαρήδρευσε καὶ «ἐπίσκοπος τῆς κατὰ Δουελτὸν καὶ Σωζόπολιν».

ΑΥΛΑΙΟΝ ΤΕΙΧΟΣ (Ἀγαθόπολις). Ἀρχαιότατον τὸ Αὐλαῖον Τεῖχος καὶ ὑποτίθεται ὅτι κατέλαβε τὴν θέσιν τῆς ὑπὸ τῶν Βυζαντίνων ἀναφερομένης καὶ ἄχρι τοῦδε διασωζούσης τὴν ἑαυτῆς ὀνομασίαν Ἀγαθοπόλεως, ἐν τῇ ὁποίᾳ παρατηρεῖ τις ἀρχαῖον φρούριον καὶ ἄλλας τινας ἀρχαιότητας· εἰς τὸ συμπέρασμα τοῦτο ἄγει καὶ ἡ παρὰ τῷ Ἀρριανῷ[1] βεβαίωσις ὅτι ἀπεῖχε τῆς Θυνιάδος ἑκατὸν εἴκοσι σταδίους. Εἰς τοὺς Tabulae Peutingerionae σημειοῦται καὶ Theram καὶ ἐκφέρεται ἡ εἰκασία ὅτι εἶναι τὸ Αὐλαῖον Τεῖχος, ὅπερ ὅμως δὲν φαίνεται σύμφωνον πρὸς τὴν ἐξ Ἀπολλωνίας βεβαιουμένην ἀπόστασιν τῶν τριακοσίων δέκα σταδίων καὶ ἐκφράζεται ἡ γνώμη ὅτι μᾶλλον ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸ μετέπειτα Περοντικόν[2], ὅπερ ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου τίθεται μεταξὺ Ἀπολλωνίας καὶ Θυνιάδος[3].—Ἡ Ἀγαθόπολις, ὡς ἀναφέρεται ὑπὸ τῶν Βυζαντίνων[4] καὶ οὐχί, ὡς ἤδη λέγεται, Ἀγαθούπολις, ἔσχεν ἴσως τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ Ἀγαθοκλέους υἱοῦ τοῦ Λυσιμάχου[5], βασιλεύσαντος τῶν Θρακῶν[6].

ΤΟΝΖΟΣ. Ὑπὸ τοῦ γεωγράφου Πτολεμαίου διαλαμβάνεται μετὰ τὴν Ἀπολλωνίαν ἡ Τόνζος, κειμένη βορειοδυσμικῶς καὶ οὐχὶ μακρὰν τῆς Θυνιάδος (ἄκρας) καὶ μεταξὺ ταύτης καὶ τῆς Ἀπολλωνίας, εἶναι δὲ διάφορος τῆς ὁμωνύμου ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ γεωγράφου σημειουμένης μεταξὺ τῶν μεσογείων ἐσωτέρας Τόνζου. Ἡ, περὶ ἧς ὁ λόγος, προσθαλάσσιος πολίχνη αὕτη συμπεραίνεται ὅτι ἔκειτο παρὰ τὸ μέρος τὸ λεγόμενον Βορδοβίζον καὶ τοιαύτην γνώμην ἀποφαίνεται καὶ ὁ Μελέτιος (Γεωγραφ. Γ, σ. 100).

ΘΥΝΙΑΣ. Νοτιώτερον τῆς Ἀγαθοπόλεως ἦτο ἡ Θυνιάς, «τῶν Ἀπολλωνιτῶν χώρα» ὡς ἐκτίθησιν ὁ Στράβων[1]. Ἥ τε πόλις ὡς καὶ τὸ διασχηματίζον τὸν Θυνιακὸν κόλπον ἀκρωτήριον (κοινῶς Κάβο-Τενιᾶς) ἐκαλοῦντο οὕτω, σημειούμενον συνήθως τὸ τελευταῖον Θυνιὰς ἄκρα.—Ἔκειτο παρὰ τὴν βορειοδυτικῶς τῆς Μηδείας κώμην Νιάδα, φέρουσαν τὸ ἀρχαῖον ὄνομα συγκεκομμένον ἐν ἀρχῇ (Θυνιάδα-Νιάδα), ἀνήκουσα εἰς τὴν φυλὴν τῶν Ἀστῶν[2].—Ἐκ τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ Θυνῶν ἢ Βιθυνῶν, μετοικισάντων εἰς τὴν Μικρασίαν, ὠνομάσθη ἡ ἐν ᾗ ἐγκατέστησαν χώρα Βιθυνία.

ΣΑΛΜΥΔΗΣΣΟΣ (Μήδεια). Σαλμυδησσὸς ἐκαλεῖτο οὐ μόνον ἡ εἰς τὴν Θρακικὴν ἀκτὴν τοῦ Εὐξείνου Πόντου ἀρχαιοτάτη πόλις, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ εὐρυτέραν ἔννοιαν ἅπας ὁ περὶ αὐτὴν αἰγιαλός, ἀριστερὰ τοῦ ἐξιόντος ἐκ τοῦ Βοσπόρου πρὸς τὸν Πόντον ἄχρι τῆς Θυνιάδος ἄκρας, «ἔστι μὲν ἐπ' ἀριστερᾷ τοῦ Πόντου, παρεκτείνων δ' ἐπὶ πολὺ πλεῖστα ποιεῖ ναυάγια» λέγει ὁ Διόδωρος[1], κατὰ δὲ τὴν περιγραφὴν τοῦ Στράβωνος[2] περὶ αὐτοῦ τοῦ Σαλμυδησσοῦ «Ἔστι δ' οὗτος ἔρη-

6. Στραβ. Z, 319.—Ὁ κολοσσὸς οὗτος εἶχεν ὕψος εἴκοσι πήχεων.

7. Head· Σβορώνου ἔνθ. ἀν. σ. 349.—Τῆς Ἀπολλωνίας ταύτης ἀνευρέθησαν ἐπιγραφαὶ καὶ μνημεῖα Ἑλληνικά, ἐν οἷς καὶ ἀνάγλυφα ἐξαιρέτου Ἰωνικῆς τέχνης, κατατεθειμένα εἰς τὸ μουσεῖον τῆς Σόφιας.

8. Ὅρα καὶ Νεαρὰν αὐτοκρ. Ἀνδρονίκου τοῦ πρεσβυτέρου ὑπ' ἀριθ. 28 εἰς Jus Graeco-Romanum Ἔκδ. Zachariae Γ, σελ. 635.

9. Ν. Γρηγορᾶ Ἱστορ. Βυζαντ. XXVI, 17.

1. Ἀρριαν. Περιπλ. 24, 4, 6 «καὶ ἐκ Χερρονήσου ἐς Αὐλαῖον Τεῖχος πεντήκοντα καὶ διακόσιοι. Ἔνθεν δὲ ἐς Θυνιάδα ἀκτὴν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν στάδιοι».

2. Geogr. Graeci minores ὑπὸ Ditot Τομ. Α, σ. 401.

3. Πτολεμ. ἔνθ. ἀν. Γ, Ιχ, 4.— Ἔπιθι καὶ χάρτην Ῥήγα Φερραίου.

4. Γ. Παχυμέρου περὶ Ἀνδρον. Παλαιολόγου VII, In..—Νεαρὰ 28 Ἀνδρονίκου τοῦ πρεσβυτέρου εἰς Jus Graeco—Romanum ὑπὸ Zachariae Γ, σ 635.

5. H. P. Borrel num. Chron. VI, 2.

6. Παυσαν. I, IX, 5 καὶ 6.

1. Στραβ. Z, 319.

2. Σκύμν. Χίου στ. 628—629 «...Θυνιὰς τῆς Ἀστικῆς Θράκης ὑπάρχουσα ἐσχάτη.—Ἀρριαν. Περιπλ. 25.—Πτολεμαίου Γεωγρ. Γ, II ᾗ 4.

1. Διοδ. Ἱστορ. XIV, 37, 2.

2. Στραβ. Z, 319.—Σκύμν. Χίου Περιηγ. 734—735 «Εἶτ' αἰγιαλός τις Σαλμυδησσὸς λεγόμενος ἐφ' ἑπτακόσια στάδια, τεναγώδης ἅγαν».

μος αἰγιαλὸς καὶ λιθώδης, ἁλίμενος, ἀναπεπταμένος πολὺς πρὸς τοὺς βορρέας, σταδίων ὅσον ἑπτακοσίων μέχρι Κυανέων τὸ μῆκος· πρὸς ὃν οἱ ἐκπίπτοντες ὑπὸ τῶν Ἀστῶν διαρπάζονται τῶν ὑπερκειμένων, Θρακίου ἔθνους».—Ἡ πανάρχαιος Σαλμυδησσὸς ἢ Ἁλμυδησσός, ὡς ἀποκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου[3], ἀπεῖχεν ἀπὸ τῆς Θυνιάδος σταδίους διακοσίους[4]. Ἐπικίνδυνος, καθὰ εἴρηται, πολὺ εἰς τοὺς θαλασσοπλοοῦντας ὁ Σαλμυδησσός, τοῦ ὁποίου ὁ μικρὸς λιμὴν οὐδεμίαν παρέχει ἀσφάλειαν καὶ ἐνταῦθα, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Ξενοφῶν «τῶν εἰς Πόντον πλευσῶν νεῶν πολλαὶ ὀκέλλουσι καὶ ἐκπίπτουσι», καὶ μέχρι Σαλμυδησσοῦ προέβη, ὡς ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ ἰδίου Ξενοφῶντος,[5] ἡ ὑπ' αὐτὸν στρατιὰ τῶν Ἑλλήνων, συνεπικούρων τοῦ Σεύθους τοῦ Β', κατὰ τὴν εἰς Θράκην διαδρομὴν τῶν μυρίων. Τὸ παρὰ τὴν Σαλμυδησσὸν μικρὸν ἀκρωτήριον εἶναι ἡ παρὰ τοῦ Αἰσχύλου[6] καλουμένη «Σαλμυδησσία γνάθος, ἐχθρόξενος ναύταισι, μητρυιὰ νεῶν».

Μεταξὺ τῶν σπουδαιοτέρων ἀρχαίων μνημείων τῆς Σαλμυδησσοῦ εἰσιν ἀξιοπερίεργα ὑπόγεια, ὡς καὶ ναός, τεχνικῶς λελαξευμένος, ἐπὶ μονολίθου ὑπὸ τὴν γῆν, ἀνακαλυφθεὶς πρὸ ἑξηκονταετίας εἰς ἀπόστασιν τετάρτου βορειοανατολικῶς τῆς νῦν κωμοπόλεως Μηδείας, ἐφ' ἧς ἔκειτο, φαίνεται, ἡ Σαλμυδησσός.—Ἡ Μήδεια ἦτο παλαιότερον ὀνομαστὴ καὶ ὠχυρωμένη πόλις καὶ ἕδρα ἐπισκοπῆς[7].

ΦΙΛΙΑ. Μετὰ τὴν Σαλμυδησσὸν ὁ Κλ. Πτολεμαῖος[1] ἀναφέρει τὴν Φιλίαν ἄκραν καὶ ἐπὶ ταύτης ἔκειτο πιθανῶς ἡ ὑπό τοῦ Πομπωνίου Μέλα[2] μνημονευομένη ὁμώνυμος πόλις αὕτη, περὶ ἧς ὁ Σκύμνος Χίος γράφει (στ. 722-723):

Τοῦ Ποντικοῦ γάρ στόματός ἐστι πλησίον
Βυζαντίων χώρα, Φιλία καλουμένη.

3. Πτολεμ. Γεωγρ. Γ, ΙΙ, 4.—Ἐν τῷ Μεγάλῳ Ἐτυμολ. σχετικῶς σημειοῦται «ἀπὸ τοῦ Ἁλμηδησσός τις ὤν, ὁ εἰς τὴν ἅλα ἄττων, ὃ ἐστὶν εἰσίων».

4. Ἀρριαν. Περιπλ. 25,1.

5. Ξενοφ. Κύρ. Ἀνάβ. VII, 5, 12.

6. Αἰσχύλου Προμηθεὺς 726.—Ἐπιθ. καὶ Σοφοκλ. Ἀντιγόνη 969.

7. Ὅρα καὶ Νεαρὰν αὐτοκρ. Ἀνδρονίκου εἰς Jus Graeco-Romanum ὑπό Zachariae Γ, σελ. 635.

1. Κλ. Πτολεμ. Γεωγρ. Γ, ΙΙ, 1.

2. Pomponii Melae ἔνθ. ἀν. II, 6 «urbesque sustinet Halmydesson et Phileas et Phinopolim».

Ὑπὸ τοῦ Ἀρριανοῦ[3] μετὰ τὴν Σαλμυδησσὸν σημειοῦται καὶ πόλις Φρυγία, ὡς ἀπέχουσα τριακοσίους τριάκοντα σταδίους τῆς πρώτης καὶ πιθανῶς πρόκειται περὶ τῆς αὐτῆς Φιλίας, ἥτις καὶ Φιλέας διαλαμβάνεται[4].

ΦΙΝΟΠΟΛΙΣ καὶ ΑΝΔΡΙΑΚΗ. Ἡ ἀρχαιοτάτη Φινόπολις, ἥτις καὶ Φιλόπολις ἐκαλεῖτο, ἔκειτο πλησίον τοῦ πρὸς τὸν Εὔξεινον Πόντον στομίου τοῦ Βοσπόρου[1]. Ἡ Φινόπολις καὶ Ἀνδριάκη «συνάπτουσαι τῇ Σαλμυδησσῷ» κατὰ Στράβωνα (Ζ, 319), παρέκειντο καὶ ἡ πρώτη ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ ὡς κτήτορος φερομένου Φινέως[2], ἀπογόνου τοῦ Ἀγήνορος, βασιλέως τῆς προμνησθείσης Σαλμυδησσοῦ. Τὸν πεπηρωμένον τὰς ὄψεις μάντιν τοῦτον Φινέα ἀπήλλαξαν ἐκ τῶν Ἁρπυιῶν, αἵτινες τῷ ἁφῄρουν ἢ κατεμίαινον τὰς τροφάς, οἱ Βορεάδαι Ζήτης καὶ Κάλαΐς κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκεῖθεν διαβάσεως τούτων μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων Ἀργοναυτῶν, πρὸς οὓς παρακληθεὶς ἔδοτο ὁδηγίας ὁ Φινεὺς περὶ τοῦ τρόπου τῆς διαβάσεως τῶν Κυανέων πετρῶν[3], εἰπὼν αὐτοῖς πρὸς τοῖς ἄλλοις κατ' Ἀπολλώνιον (Ἀργον. 317).

. Πέτρας μὲν πάμπρωτον ἀφορμηθέντες ἐμεῖο
Κυανέας ὄψεσθε δύω ἁλὸς ἐν ξυνοχῇσιν

Ὁ Φινεὺς οὗτος κατ' ἀπόσπασμα τοῦ Φερεκύδου (Fr. 68) ἦρξε καὶ πάντων τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ Θρακῶν, Βιθυνῶν καὶ Παφλαγόνων.

Ἡ θέσις ταύτης πιθανῶς εὕρηται νοτιοδυτικῶς τῶν Δέρκων, πόλεως ἄλλοτε, ἀπεχούσης τριάκοντα μίλια τοῦ Βυζαντίου, καθ' ὅσον ἐκτὸς τῶν μαρτυριῶν τοῦ Στράβωνος καὶ Πλινίου καὶ ὁ Κλ. Πτολεμαῖος ἀναγράφων[4] κατὰ σειρὰν ἐκ βορρᾶ πρὸς νότον τὰς πρὸς τὸν Πόντον Θρακικὰς πόλεις σημειοῖ «Ἁλμυδησσὸς (ἤτοι Σαλμυδησσός) αἰγι-

3. Ἀρριαν, Περιπλ. XXV, 3.

4. Geogr. Graeci min. ἔνθ. ἀν Τομ. Α, σελ. 224 σημ — Στεφ. Βυζαντ. ἐν λ. «Φιλέας χωρίον Βυζαντίων, τὸ ἐθνικὸν Φιλεάτης».

1. Plinii ἔνθ. ἀν. IV, II «Phinopolis, juxta quam Bosporus».

2. Στεφ. Βυζαντ. «Φινόπολις, πόλις πρὸς τῷ Πόντῳ ἀπὸ Φινέως».

3. Ἀσκληπιάδου Τραγηλησ. fr. 3. Σχολ. εἰς Ὁμηρ. Ὀδυσσ. Μ, 69 «Τοῦτον οὖν τὸν Φινέα θεωρήσαντες οἱ περὶ τὸν Ἰάσωνα παρεκάλουν ὑποθέσθαι πῶς δεῖ διαπλεῦσαι τὰς Πλαγκτὰς λεγομένας Πέτρας». — Ἀπολλοδ. Α, 9, 21.

4. Κ. Πτολεμαίου Γεωγρ. Γ, ΙΙΙ, 11.

αλός... Φιλία ἄκρα., Φινόπολις (ἢ Φιλόπολις)». Ἀλλὰ καὶ ἐξ ἀποσπάσματος εἰς τὴν λατινικὴν διασωθέντος τοῦ Ἀνάπλου τοῦ Βοσπόρου τοῦ Διονυσίου Βυζαντίου (Fr. 51) δηλοῦται ὅτι ἡ Φινόπολις ἦτο μεταξὺ Σαλμυδησσοῦ καὶ Κυανέων. Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω σημειώματος τοῦ Πτολεμαίου καὶ ἐκ τῆς μαρτυρίας τοῦ Πομπωνίου Μέλα, ἀναφέροντος ἰδιαιτέρως τὸν διαληφθέντα Φιλίαν καὶ τὴν Φινόπολιν, συνάγεται τὸ διάφορον τῶν πόλεων τούτων, ἡ δὲ σύγχυσις αὐτῶν παρὰ τινων δικαιολογεῖται ἐκ τῆς ἐγγύτητος τῆς θέσεως καὶ τῆς ὁμοιότητος τῆς ὀνομασίας.

Πλησίον τῆς Φινοπόλεως, συνεχομένη τοῦ Σαλμυδησσοῦ, ὡς προείρηται, ἔκειτο ἡ Ἀνδριάκη, τὴν θέσιν τῆς ὁποίας καθεῖξεν ἡ κοινῶς λεγομένη Γατάπολι[5]. Μεταξὺ τῶν δύω τούτων πόλεων καὶ τῶν Δέρκων ᾤκουν οἱ ἀρχαῖοι Μελινοφάγοι.

§ 17. *Ἐσώτεραι Θράκιαι πόλεις* *

ΒΕΡΓΟΥΛΗ—ΑΡΚΑΔΙΟΥΠΟΛΙΣ.—Ἐπὶ εὐρείας καὶ εὐφόρου πεδιάδος μεταξὺ Ἀδριανουπόλεως καὶ Περίνθου καὶ εἰς ἀπόστασιν πεντήκοντα τεσσάρων μιλίων ἀπὸ τῆς πρώτης ἔκειτο ἡ ἀρχαία Βεργούλη ἢ Βεργουλαὶ ἢ Βεργούλιον, μεταξὺ τῶν μεσογείων πόλεων ὑπὸ τοῦ γεωγράφου Πτολεμαίου[1] διαλαμβανομένη. Ἐν τῷ ὁδοιπορικῷ τοῦ Ἀντωνίνου σημειοῦται ὅτι ἀπεῖχεν ἡ Βεργούλη τῆς Βουρτιδιζοῦ 18 μίλια. Δι' αὐτῆς διέρχεται καὶ ποταμός, ὅστις φαίνεται ὅτι εἶνε ὁ παρὰ τοῦ Ἡροδότου[2] Κοντάδεστος λεγόμενος (Καραγὰτς-Δερὲ τανῦν τουρκιστί). Τῆς Θρακικῆς ταύτης πόλεως ἡ ἱστορία διασαφηνίζεται μόνον ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ τετάρτου μ.χ. αἰῶνος, ὅτε ἀνοικοδομηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀρκαδίου, τοῦ υἱοῦ τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου, ἀπεκλήθη ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ νέου οἰκιστοῦ Ἀρκαδιούπολις ἢ Ἀρκαδίου πόλις κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν Βυζαντίνων ἱστοριογράφων καὶ ὑπὸ τὴν τελευταίαν ταύτην ὀνομασίαν

5. Μελετίου Γεωγραφ. Γ, σελ. 100 — Ὅρα καὶ Γεωγρ. χάρτην Ῥήγα Φερραίου.

* Μεσογείους τινὰς πόλεις περιελάβομεν εἰς τὰς ἐσωτέρας, καίτοι μεταξὺ Νέστου καὶ Ἔβρου κειμένας, περὶ ὧν ἡ § ἑνδεκάτη.

1. Πτολεμ. Γ, ΙΙ § 12.

2. Ἡροδ. Δ, 90.

ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Ἱεροκλέους[3] ὡς ἀνήκουσα εἰς τὴν ἐπαρχίαν Εὐρώπης. Τῷ 378 κατεστράφη ἐντελῶς ὑπὸ τῶν ἐπιδραμόντων εἰς Θράκην Γότθων. Ἠλώθη δέ, ἀνορθωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Θεοδοσίου, ἀκολούθως ὑπὸ τῶν ἐγκατασταθέντων εἰς τὴν Θράκην Βησιγότθων ὑπὸ τὸν Ἀλλάριχον, προελάσαντα ἄχρι τῶν προθύρων τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὑποστᾶσα νέαν δεινὴν καταστροφὴν καὶ ἀπὸ τοῦ τελευταίου τούτου ἀφανισμοῦ ἐξέλειπεν ὁριστικῶς τὸ πρῶτον τῆς πόλεως ὄνομα, ἀναφερομένη ἐξακολουθητικῶς ἀπὸ τοῦ ἔτους 403 μ.χ., ὅτε ἀνεκτήθη, Ἀρκαδιούπολις[4] ἄχρι τῆς καταλήψεως ὑπὸ τῶν Τούρκων, ὑφ' ὧν, ὡς ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ πολλῶν Πύργων διὰ τῶν ὁποίων ἐνίσχυσε πρὸ εἰκοσαετίας μόλις πρὸ τῆς κατακτήσεως τὰ τείχη τῆς πόλεως ὁ αὐτοκράτωρ Κατακουζηνός, ὠνομάσθη Βουργάζ, καὶ πρὸς ἀποφυγὴν συγχύσεως πρὸς τὴν ἐν Εὐξείνῳ Πόντῳ πόλιν Πύργον, Βουργὰζ τουρκιστί, καὶ πρὸς τὸν Χατζῆ Ἰβέλκι Βουργάζ (φρούριον παρὰ τὸν Ἕβρον πρὸ τῆς Ἀδριανουπόλεως) ἀπεκλήθη τὸ πρῶτον Τσατὰλ Βουργὰζ ἐκ τοῦ λόγου, ὅτι ἐνταῦθα ἐδιχάζετο ἡ ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Οὐγγαρίαν καὶ Πολωνίαν ἄγουσα ὁδός, καὶ βραδύτερον Λουλὲ Βουργάζ, ὡς ἐκ τῶν ἐν ταύτῃ κατασκευαζομένων καλλιτεχνικῶν ἐπιστομίων (λουλέδων) τῶν καπνοσυρίγγων[5].—Μετὰ τεσσαρακονταετίαν περίπου ἀπὸ τῆς ἀνιδρύσεως ὑπὸ τοῦ Ἀρκαδίου ἡ πόλις αὕτη κατεσκάφη ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος τῶν Οὔνων Ἀττίλα καὶ ἀλλεπαλλήλους ἄλλας ὑπέστη καταστροφὰς (ὑπὸ τῶν Λατίνων, Σκυθῶν, Βουλγάρων, Πετζινάκων). Ἐνταῦθα τὰ στρατεύματα τοῦ Ἰωάννου Τσιμισκῆ ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Σκληρὸν κατενίκησαν τοὺς ὑπὸ τὸν Σμιατοσλάβον Ῥώσσους (971 μ.χ.). Τὴν Ἀρκαδιούπολιν, κατεσκαμμένην πλέον προὐτίθετο Ἀνδρόνικος ὁ νέος νὰ ἐπανεγείρῃ, ἀλλ' ὁ ἐπελθὼν θάνατος ἐματαίωσε τοὺς σκο-

3. Ἱεροκλ. Συνεκδ. 632.—Θεοφάν. Χρονογρ. Ἔκδ. Βόννης Τομ. Α, σελ. 707.

4. Ἀρκαδίου πόλις ἀναφέρεται εἰς ἀπόσπασμα (fr. 4) τῶν Βυζαντιακῶν Μάλχου Φιλαδελφέως καὶ Ἀρκαδιούπολις εἰς ἄλλο (fr. 2), ἐν ᾧ ὡς ἑξῆς ἐκτίθεται ἡ πολιορκία ταύτης ὑπὸ τοῦ Θεοδερίχου «Ὁ δὲ Θεοδέριχος ὁ τῶν βαρβάρων ἀρχηγὸς τοὺς πρέσβεις αὐτῶν δεξάμενος ἐκ τοῦ βασιλέως [Λέοντος] ἀπράκτους.. προσεκάθητο τὴν Ἀρκαδιούπολιν μηχανῇ πάσῃ πολιορκῶν. Καὶ ταύτην παραλαμβάνει οὐχ ὅπλοις, ἀλλὰ λιμῷ τοῖς ἔνδον τοῦ ἄστεως».

5. Γ. Λαπουσιάδου Θρακικαὶ Μελέται σελ. 86.

πούς του. Σχετικῶς ὁ Κατακουζηνὸς[6] ἱστορεῖ «ἔμελλεν αὖθις εἰς Θράκην ἐξελθὼν πόλιν παλαιὰν κατεσκαμμένην, (ἣς φασιν Ἀρκάδιον εἶναι οἰκιστὴν τοῦ Θεοδοσίου τοῦ Μεγάλου, ἐξ οὗ καὶ τὴν προσηγορίαν ἔλαχεν, Ἀρκαδίου προσαγορευομένη πόλις) αὖθις ἀνοικοδομεῖν, ἔστιν οὗ καὶ ἄχρι νῦν περισωζομένων τῶν τειχῶν, ἀγασθεὶς τοῦ τόπου τὴν εὐφυΐαν». Τὰ τείχη τῆς Ἀρκαδιουπόλεως διεσώζοντο ὁλόκληρα μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ ΙΘ΄ αἰῶνος. Κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας ἰδιάζουσαν μέριμναν ἐπεδείξατο διὰ τὴν ἐν λόγῳ πόλιν ὁ Μεχμὲτ πασᾶς, πολλὰ δαπανήσας πρὸς ἐξυγίανσιν καὶ βελτίωσιν αὐτῆς[7].

ΟΥΣΤΟΔΙΖΟΣ—ΝΙΚΑΙΑ. Ἔκειτο ἡ Οὐστοδιζὸς μεταξὺ Βεργούλης καὶ Ἀδριανουπόλεως, τῆς ὁποίας ἀπεῖχε δέκα ὀκτὼ μίλια, καθὰ σημειοῦται ἐν τῷ Ὁδοιπορικῷ τοῦ Ἀντωνίνου[1], ἐν ᾗ θέσει πιθανῶς ἡ κώμη νῦν Κούλελι, διάφορος τῆς παρὰ τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμόν, ἔνθα συνενοῦνται αἱ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως καὶ Δεδεαγὰτς διὰ Κωνσταντινούπολιν σιδηροδρομικαὶ γραμμαί, καλουμένη Κούλελι-Βουργάζ. Ἐν τεμαχίῳ τοῦ Ἱλαρίου ἀναφέρεται ὅτι ὠνομάζετο πρότερον Οὐστουδιζὸς ἡ Νίκαια ἡ ἐν Θράκῃ, ἥτις καὶ Νίκη καὶ Μικρὰ Νίκαια ἐκαλεῖτο, πρὸς διάκρισιν τῆς ἐν Μικρασίᾳ ἑτέρας ἱστορικῆς πόλεως. Τοῦτο πιθανολογεῖται καὶ ἐκ τῆς παρατηρήσεως, ὅτι πόλις Οὐστοδιζὸς παύει νὰ μνημονεύηται, ἀφ᾽ ἧς ἡ Μικρὰ Νίκαια ἐμφανίζεται κατὰ τὸν πέμπτον μ.χ. αἰῶνα καὶ οἱ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης καὶ ἐντεῦθεν γράψαντες ἀναφέρουσι μόνον τὴν τελευταίαν. Οὕτως ὠνομάσθη ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐνταῦθα νίκης αὐτοῦ κατὰ τοῦ συνάρχοντος γαμβροῦ του Λικινίου ἐν ἔτει 323 μ.χ.—Ὁ Στέφανος Βυζάντιος[2] εἰς τὰς ὑπὸ τὸ ὄνομα Νίκαια πολλὰς πόλεις διαλαμβάνει καὶ «...ὀγδόη Θράκης». Ἐνταῦθα, ἡττηθεὶς ὑπὸ τῶν Γότθων, ἀπώλετο καὶ ὁ αὐτοκράτωρ Οὐάλης (378 μ.χ.) καὶ οἱ Σκύθαι βραδύτερον, καθὰ ἀφηγεῖται Ἄννα ἡ Κομνηνή[3], «κατὰ κράτος ἡττηθέντος μεταξὺ τοῦ Βουλγαροφύγου καὶ τῆς μικρᾶς Νίκης τὰς σκηνὰς ἐπήγνυντο».—Ἐκφράζεται ἐν τοσούτῳ καὶ ἡ γνώμη

6. Κατακουζηνοῦ χρονογρ. Β, XXXVIII.
7. Ἔκθ. Philippe du Fresne-Canaye Voyage du Levant (1573) σ. 48
1. Itinerarium Antonini Ἔκδ. Βεσσελιγκίου σελ 322.
2. Στεφ. Βυζαντ. ἐν λ. Νίκαια.
3. Ἀνν. Κομνηνῆς Ἀλεξιάς Ἔκδ. Βενετίας σελ. 171.

ὅτι ἡ Οὐστοδιζὸς ἔκειτο παρὰ τὸ χωρίον Χαυσᾶ[4], ἐκτεινόμενον ἐν μέσῳ εὐρείας πεδιάδος, καὶ ὅτι εἶναι ἡ αὐτὴ πρὸς τὴν μετέπειτα ἀπὸ τοῦ τρίτου μ.χ. αἰῶνος ἀναφαινομένην πόλιν Τζόϊδος, διαλαμβανομένη ὑπὸ τοῦ Κ. Πορφυρογεννήτου καὶ Ἱεροκλέους[5] ὡς μία τῶν πόλεων τοῦ διοικητικοῦ διαμερίσματος Αἱμιμόντου καὶ ἕδρα ἐπισκοπῆς, καὶ ὅτι ἐκ παραφθορᾶς ἡ ὀνομασία Οὐστοδιζὸς μετέπεσεν εἰς Τζοϊδῶνα καὶ ἐν τέλει εἰς Τζωΐδην. Καί ὑπὸ τοῦ Προκοπίου[6] ἡ Τζοειδὼν καταριθμεῖται μεταξὺ τῶν ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἐν Ῥοδόπῃ ὀχυρωθεισῶν πόλεων, δὲν σημειοῦται δέ που καὶ ἡ Οὐστοδιζός. Ἀλλ᾽ ἂν ἡ γνώμη αὕτη ἀκριβής, σαλεύεται ἡ προεκτεθεῖσα μαρτυρία ὅτι ἡ Νίκαια κατέλαβε τὴν θέσιν τῆς ἀρχαιοτέρας Οὐστοδιζοῦ, καθ᾽ ὅσον ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ αὐτοκράτορος Λέοντος τοῦ Σοφοῦ ἡ Νίκη ἀπετέλει ἕδραν ἀρχιεπισκοπῆς διαφόρου τῆς τῶν Τζωϊδῶν, ἔνθα ἤδρευεν ἄλλος ἀρχιεπίσκοπος, ὑπαγόμενος τῇ Μητροπόλει Ἀδριανουπόλεως, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ καταλόγου τῆς τάξεως τῶν ἐκκλησιῶν[7] καὶ ἐπιγραφομένου «Ἡ γεγονυῖα διατύπωσις παρὰ τοῦ βασιλέως Λέοντος τοῦ Σοφοῦ, ὅπως ἔχωσι τάξεως οἱ θρόνοι τῶν Ἐκκλησιῶν τῶν ὑποκειμένων τῷ Πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως».

ΧΑΛΚΙΣ. Ἐν τῇ αὐτῇ πεδιάδι τοῦ νῦν χωρίου Χαυσᾶ, παρὰ τὴν Νίκαιαν πιθανῶς, ἔκειτο ἡ Χαλκίς, σημειουμένη ἐν τῷ μνησθέντι καταλόγῳ τῷ ἀποδιδομένῳ εἰς Λέοντα τὸν Σοφόν, ὡς ἕδρα ἀρχιεπισκοπῆς. Μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Μ. Ἀταλλειάτου ἡ πόλις αὕτη, περὶ ἧς ἐπὶ πλέον ἀναφέρεται ὅτι προσεβλήθη ὑπὸ στιφῶν ἐχθρικῶν ἐκ βορρᾶ ὁρμωμένων, ἀποκρουσθέντων ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Νικηφόρου τοῦ Βοτονειάτου. Μετὰ τὸν δωδέκατον αἰῶνα φαίνεται ἐκλιποῦσα, καθ᾽ ὅσον οὐδεὶς λόγος περὶ αὐτῆς γίνεταί που ἐξ ὅσων γνωρίζομεν.

ΔΡΟΥΣΙΠΑΡΑ—ΜΕΣΣΗΝΗ. Τοποθετεῖται ἡ πόλις Δρουσι-

4. Γ. Λαπουσιάδου Θρακικαὶ Μελέται Τομ. Α, σελ. 38. — Ὅρα καὶ Γεωγρ. χάρτην Ῥήγα Φερραίου (1796).
5. Ἱεροκλ. Συνέκδ. 631.
6. Προκοπ. Περὶ τῶν τοῦ Ἰουστινιαν. κτισμάτων IV, 11.
7. Ὅρα τοῦτον εἰς Ῥάλλη καὶ Ποτλῆ Σύνταγμα θείων καὶ ἱερῶν κανόνων Τόμ. Ε΄ σελ. 474 καὶ ἑπ.—Εἰς σύνοδον δὲ γενομένην ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ αὐτοκράτορος Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ συμπαρῆν καὶ ὁ τῆς Νίκης ἀρχιερεύς, Πατριάρχου προκαθημένου τοῦ Λουκᾶ Χρυσοβέργη (αὐτόθ. σελ. 94).

πάρα ἀνατολικῶς καὶ πλησίον τῆς νῦν κώμης Καριστεράν, σημειουμένη ὑπὸ τοῦ Κλαυδίου Πτολεμαίου[1] μετὰ τὴν Πλωτινόπολιν, ἑπομένως ὑφίστατο κατὰ τὸν δεύτερον μ.χ. αἰῶνα, ὅτε οὗτος συνέθετο τὴν γεωγραφίαν του. Ἐν τῷ Ὁδοιπορικῷ τοῦ Ἀντωνίνου ἀναγράφεται[2] ὡς ἀπέχουσα τῆς Βεργούλης (Ἀρκαδιουπόλεως) δεκαὲξ μίλια καὶ ἐντεῦθεν εὐλόγως ὑποτίθεται ὅτι τὴν θέσιν τῆς Δρουσιπάρας κατέλαβεν ἡ πολίχνη Μεσσήνη[3], εἰς ἀρχαιότατον μάλιστα πίνακα[4] περὶ τῶν θρόνων καὶ τῆς τάξεως τῆς πρωτοκαθεδρίας ἀναφέρεται μετὰ τὸν μητροπολίτην Αἴνου «τῆς ἐπαρχίας Εὐρώπης ὁ Δριζιπάρων ἤτοι Μεσσήνης». Δριζίπερα ὀνομάζεται ἡ πόλις αὕτη ὑπὸ τοῦ Βυζαντίνου συγγραφέως Θεοφυλάκτου[5],γράφοντος περὶ τοῦ αὐταδέλφου τοῦ αὐτοκράτορος Μαυρικίου τοῦ Πολεμάρχου Πέτρου ὅτι «ἀπροφοιτήσας τοίνυν τῆς Πειρίνθου ὁ στρατηγὸς ἐπὶ τὰ Δριζίπερα γίνεται». Παρὰ τῷ Σουΐδᾳ ἀναφέρεται Δριξίπαρος πόλις τῆς Θράκης καὶ βεβαίως ἐννοεῖται ἡ προκειμένη Δρουσιπάρα, ἥτις κατεστράφη ὑπὸ τοῦ Ἀττίλα κατὰ τὸ ἔτος 443 μ.χ.[6].—Ἡ Μεσσήνη, οἰκισθεῖσα κατὰ τὴν παράδοσιν, ὑπὸ κατοίκων τῆς ὁμωνύμου πλησίον τῶν Καλαμῶν πόλεως, νοτιανατολικῶς καὶ εἰς τετράωρον περίπου τῆς Ἀρκαδιουπόλεως ἀπόστασιν, ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν χρόνων ἦτο ἀξία λόγου πόλις. Περὶ ταύτην παρατηρεῖται ἐκτεταμένον φρούριον καὶ ἄλλα τινὰ μνημεῖα ἀρχαῖα, ἀνευρέθησαν δὲ καὶ ἐπιγραφαὶ καὶ ἀνάγλυφα, παραδοθέντα εἰς τὸν ἐν Ῥαιδεστῷ φιλεκπαιδευτικὸν σύλλογον. Ἡ Μεσσήνη, καθὰ ἀναφέρει καὶ ὁ Ν. Χωνιάτης[7], μεγάλως ἐδεινοπάθησε κατὰ τὸν δέκατον τρίτον αἰῶνα ὑπὸ τῶν Λατίνων καὶ πλειότερον ὑπὸ τῶν Σκυθῶν.—Εἰς τὴν Νεαρὰν XXVI τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου[8] ἀναφέρεται ἀρχιερεὺς «ὁ μεσήνης», ὡσαύτως εἰς συνοδικὴν ἀπόφασιν ληφθεῖσαν προκαθημένου τοῦ αὐτοκράτορος Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ (1143—1180), δι' ἧς καθηρέθη ὁ Πατριάρχης Κοσμᾶς ὁ Ἀττικὸς ὡς ὁμόφρων τῷ αἱρετικῷ Βογομήλῳ Νίφωνι, συμπαρήδρευσε καὶ ὁ «εὐτελὴς μητροπολίτης Μεσίνης Ἰωάννης», ὡς ὑπογράφεται[9].

1. Κ. Πτολεμ. Γ, II, 13.

2. Antonini Augusti Itinerarium Ἐκδ. Βεσσελεγκίου) σελ. 323.

3. Ἐπιθ. καὶ σημ. Βεσσελιγκίου εἰς ἄνω Itinerar. σελ. 138.

4. Ῥάλλη - Ποτλῆ ἔνθ. ἀν. σ. 457.

5. Θεοφυλ. Σιμοκάττα Ἱστορίαι VII, 1 καὶ VI, 5.

6. Ὅρα καὶ Λαπουσιάδου ἔνθ. ἀν. σελ. 100 καὶ Μελ. Χρηστοδούλου Περὶ ἐπαρχίας Σαράντα Ἐκκλησιῶν σ. 46.—Ὁ προπαρατεθεὶς χρονογράφος Θεοφύλακτος ἀναγράφει ὅτι ὑπέστη ἐπιδρομὴν τῶν Ἀβάρων ὑπὸ τὸν Χάγανον, πυρπολησάντων καὶ τὸν ἐκεῖ ναὸν Ἀλεξάνδρου τοῦ μάρτυρος.

7. Νικ. Χωνιάτου Τὰ μετὰ τὴν ἅλωσιν ὑπὸ τῶν Λατίνων σ. 405.

8. Jus Graecoromanum ὑπὸ Zachariae a Lingental Γ, σελ. 629.

ΒΙΖΥΗ. Βορειοδυτικῶς τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ εἰς ἀπόστασιν ὀγδοήκοντα περίπου μιλίων ἀπὸ ταύτης εὕρηται ἡ μέχρι τοῦδε τὸ ὄνομα καὶ τὴν θέσιν αὐτῆς διατηροῦσα ἀρχαία, ὀχυρὰ καὶ τερπνὴ πόλις Βιζύη, κειμένη ἐφ' ὑψηλῆς βουνοκλιτύος τοῦ Μικροῦ Αἵμου καὶ παρὰ τὰς πηγὰς τοῦ Ἐργίνου (Ἀγριάνου). Τῆς Βιζύης, πρωτευούσης τοῦ βασιλείου τῶν Ἀστῶν, μνείαν ποιεῖται καὶ ὁ Πλίνιος ὡς κειμένης ἐνδότερον τῆς Περίνθου καὶ Σηλυμβρίας καὶ ἀκροπόλεως τῶν βασιλέων Θρακῶν (IV, 18 ...adnexa intus Bizye arx rerum...) ὡς καὶ ὁ Κλ. Πτολεμαῖος. Περὶ τὴν Βιζύην ἐν εὐρείᾳ περιφερείᾳ ἔχουν ἀνευρεθῇ πολλὰ ἀρχαῖα ἀνάγλυφα καὶ ἀγάλματα καὶ ἄλλα παλαιὰ μνημεῖα, μαρτυροῦντα τὴν μεγάλην σημαντικότητα καὶ ἔκτασιν τῆς πόλεως ἐν τῇ ἀρχαιότητι[1], μὴ μελετηθέντα ἔτι ὑπὸ τῶν ἀρχαιολόγων. Ἐξ αὐτῶν πιστοῦται ὅτι διετέλεσε κατὰ τὸν πρῶτον π.χ. αἰῶνα πρωτεύουσα τῶν βασιλέων τῶν Ὀδρυσσῶν (ἀπὸ τοῦ Σαδάλα, ἂν μὴ πρότερον, μέχρι τοῦ Ῥοιμητάλκου τοὐλάχιστον)· οὕτως ἀνευρέθη εἰκὼν τοῦ βασιλέως Σαδάλα καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ Πολεμοκρατείας ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ βάθρου, γενομένη ὑπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτῶν Κότυος (τοῦ Δ') ὡς ἀφιέρωμα «Θεοῖς πατρῴοις» καὶ χαριστήρια τῷ θεῷ συμπλέγματα ὑπὲρ τοῦ Ῥοιμητάλκου καὶ Πυθοδώριδος[2]. Καὶ νομίσματα τῆς Βιζύης ἔχουν ἀνευρεθῇ, πολλὰ τῆς αὐτοκρατορικῆς, ἀλλὰ καί τινα παλαιότερα[3]. Ἀρ-

9. Ῥάλλη - Ποτλῆ ἔνθ. ἀν. Τομ. Ε, σελ. 317. Ὅρα καὶ σελ. 121, ἔνθα ἀναφέρεται ὁμοίως ἀρχιεπίσκοπος Μεσσήνης ὡς συμπράξας εἰς σύνοδον ἐπὶ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἀθανασίου.

1. Ἐπιθ. Μελισ. Χρηστοδούλου Περιγρ. τῆς ἐπαρχίας Σαράντα Ἐκκλησιῶν (1881) σελ. 40.—Ὅρα καὶ Σ. Πελεκίδου εἰς «Θρακικὰ» Τομ. Α, σελ. 5 καὶ ἑπ..

2. Πρβ Γ. Μ. Βιζυηνοῦ εἰς Θρακικὴν Ἐπετηρίδα (1897) σελ. 103.

3. Mionnet. Τομ. I σ. 374 καὶ Supplem. Τομ. 2 σ. 232 καὶ Eckel Τομ. 2 σ. 25. Ὁ Head ἀναφέρει νομίσματα αὐτόνομα μόνον τῆς αὐτοκρατορικῆς ἐποχῆς. Κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ Μελισσηνοῦ Χρηστοδούλου (ἔνθ. ἀν. σ. 39) ἐπὶ ἑνὸς χαλκοῦ νομίσματος εἰκονίζεται πρόσωπον σημειούμενον «Φίλιππος Βασιλεὺς» καὶ ἐν τῇ ἑτέρᾳ προσόψει ἡ λέξις «Βίζα».—Ὅρα κατωτέρω.

κετὰ τῶν νομισμάτων φέρουσι τὴν προτομὴν τοῦ βασιλέως Κότυος· ἔν τισιν ἡ ἐπιγραφὴ «Βιζυανῶν», ἐν ἄλλοις «Βιζηνῶν». Πλησίον τῆς Βιζύης διήρχετο τὸ μακρὸν τεῖχος, ὅπερ ἤγειρεν Ἀναστάσιος ὁ Α΄ μεταξὺ Μαύρης θαλάσσης καὶ Προποντίδος καὶ ἐρείπια τούτου παρατηροῦνται εἰς μικρὰν ἀπ᾽ αὐτῆς ἀπόστασιν παρὰ τὸ σημερινὸν χωρίον Ἰνδσιγή. Κατὰ τὴν βραδυτέραν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων διοικητικὴν διαίρεσιν ἡ Βιζύη ἀνῆκεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Θράκης Εὐρώπην, καὶ κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους ἦτο σημαίνουσα πόλις καὶ χάρις εἰς τὴν φυσικὴν ὀχυρότητα ἀπέφυγε τὴν κατάληψιν ὑπὸ τῶν Σκυθῶν, «ἀλλ᾽ ἐκ πλείστων καὶ μεγίστων πόλεων—ἀναγράφει ὁ Νικήτας Χωνιάτης[4]—ἀσκύλευτοί τε καὶ ἀκαθαίρετοι Βιζύη τε καὶ Σηλυμβρία παρὰ Σκυθῶν ὑπελείφθησαν, μόναι γὰρ αὗται οὐχ ὅπως ἰσχυροῖς διειλημμέναι τείχεσιν, ἀλλὰ καὶ τῇ τῶν τόπων θέσει μάλιστα κρατυνόμεναι».

ΒΟΥΡΤΟΥΔΙΖΟΣ. Σημειοῦται ἡ πόλις αὕτη ἐν τῷ Ὁδοιπορικῷ τοῦ Ἀντωνίνου Αὐγούστου[1], ὡς ἀπέχουσα δεκαεπτὰ μίλια τῶν Βεργουλῶν καὶ ἰσάριθμα περίπου τῆς προμνησθείσης Οὐστοδιζοῦ, καὶ παρὰ τοῦ Προκοπίου[2], ὑπὸ τὸ ὄνομα Βουρτούδγιζι, ὡς ὀχυρωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ. Ἀμφίβολον ἂν ἔκειτο ἐν τῇ νῦν κωμοπόλει Ἐσκὶ-Μπαμπᾶ, ὡς ὑποτίθεται ὑπό τινων, καὶ ἂν τὰ παρατηρούμενα ἐνταῦθα λείψανα τείχους εἶνε τοῦ ἀνεγερθέντος ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ. Δὲν εἶνε ἀπίθανον νὰ ἔκειτο βορειότερον τῆς ῥηθείσης κωμοπόλεως, ὅπου ἀνεκαλύφθησαν πολλὰ ἀρχαῖα νομίσματα παρὰ τοῖς ἐκεῖ γηλόφοις[3]. Τὸ νῦν Ἐσκὶ-Μπαμπᾶ πρὸ τῆς Τουρκικῆς καταλήψεως καὶ μετονομασίας ἐκαλεῖτο Βουλγαρόφυγον, διότι οἱ Βούλγαροι εἰς φυγὴν ἐτράπησαν ἐνταῦθα, ἡττηθέντες ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου (τῷ 1361), κεῖται δὲ νοτιανατολικῶς τῆς Ἀδριανουπόλεως, ἀφ᾽ ἧς δεκάωρον ἀπέχει[4], καὶ βορειοδυτικῶς καὶ ἐγγύτερον τῆς Ἀρκαδιουπόλεως, ἦτο δὲ ἕδρα ἰδίας Ἐπισκοπῆς, ὑφισταμένης καὶ ἐπὶ Λέοντος τοῦ Σοφοῦ, εἰς ὃν ἀποδίδεται ὁ προδιαληφθεὶς κατάλογος τῶν θρόνων τῶν Ἐκκλησιῶν,

4. Ν. Χωνιάτου Τὰ μετὰ τὴν ἅλωσιν σελ. 406.

1. Antonini Itiner. σελ. 323.

2. Προκοπίου ἔνθ. ἀν. IV, 11.

3. Μελισ. Χριστοδούλου περὶ τῆς ἐπαρχίας Σαράντα Ἐκκλησιῶν σ. 48.

4. Γ. Λαπουσιάδου Θρακ. Μελέται Α, σελ. 54.

ἐν τῷ ὁποίῳ περιέχεται μετὰ τὸν τῆς Βρύσεως ὁ ἐπίσκοπος Βουλγαροφύγου.

ΚΑΡΠΟΔΑΙΜΩΝ. Πότε ἀνιδρύθη καὶ ποῦ ἀκριβῶς ἔκειτο ἡ ἀρχαία αὕτη πόλις παραμένει ἀκαθόριστον, εἶναι ἐν τούτοις βέβαιον ὅτι κατὰ τὸν δεύτερον μ.χ. αἰῶνα ὑφίστατο, μνημονευομένη ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου μεταξὺ τῶν μεσογείων τῆς Θράκης πόλεων[1]. Ὑποτίθεται ὅτι ἔκειτο ἔνθα νῦν ἡ πόλις τῶν Σαράντα Ἐκκλησιῶν, αἵτινες κατά τινας ὠνομάζοντο ἀρχαιότερον Καρποδαίμων[2], εἶναι δὲ ἀναμφίβολον ὅτι εἰς τὰς Σαράντα Ἐκκλησίας προϋπῆρξεν ἀρχαῖος συνοικισμός, διότι πολλὰ πολλαχοῦ τῆς περιφερείας αὐτῶν, ἰδίᾳ εἰς τὸ νότιον μέρος, ἀνευρέθησαν ἀρχαῖα νομίσματα καὶ μνημεῖα, ἐν οἷς καὶ ἐπιγραφή, μαρτυροῦσα ὅτι ἐλατρεύετο ἐνταῦθα Ἀπόλλων ὁ Ἀλσινός, ὡς ἐν ταύτῃ ἀποκαλεῖται[3]. Ἐν τῇ ἐπανεκδοθείσῃ ὑπὸ τοῦ Ἀνθίμου Γαζῆ γεωγραφίᾳ τοῦ Μελετίου[4] σημειοῦται «Καρποῦδαι, ἥτις καὶ Κάππα ἐλέγετο, πόλις ποτέ, ταυῦν λέγεται Χαψὰ μεταξὺ τῆς Βιζύης καὶ Βεργούλης».

ΣΚΟΠΟΙ ἢ ΣΚΟΥΠΟΙ. Ὑπὸ τοῦ Στεφάνου Βυζαντίου ἀναγράφεται «Σκοῦποι, πόλις Θράκης. Λέπιδος ἐν ἱστορικῆς ἐπιτομῆς ὀγδόῃ· τὸ ἐθνικὸν Σκουπηνός». Φαίνεται δὲ ὅτι ἔκειτο ἀνατολικῶς τῶν Σαράντα Ἐκκλησιῶν εἰς μικρὰν ἀπόστασιν τῆς διατηρησάσης τὸ ἀρχαῖον ὄνομα σημερινῆς κωμοπόλεως Σκοπός, ἐξαπλουμένης ἐπὶ δύω λόφων, καὶ βορείως αὐτῆς ἐν τῇ θέσει «Κάστρο», ἔνθα παρατηροῦνται ἀρχαῖά τινα μνημεῖα καὶ πρὸ δύω καὶ πλέον αἰώνων ὑπῆρχε, καθὰ βεβαιοῦσι[1], κώμη ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα.

ΣΚΟΠΕΛΟΣ. Ἄδηλος ὁ χρόνος τῆς ἱδρύσεως τῆς πόλεως ταύτης, διασωζούσης τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς Ἑλληνικὸν ὄνομα, Ἐσκὶπολὰζ κατὰ παραφθορὰν ὑπὸ τῶν Τούρκων ἀποκαλουμένης. Ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ φρουρίου αὐτῆς, κειμένης βορείως τῶν Σαράντα Ἐκ-

1. Πτολεμ. Γεωγρ. Γ, ΙΙ, 11.

2. Σκαρλ. Βυζαντ. Λεξικὸν Ἁπλοελλ. εἰς Γεωγραφ. Πίνακα ἐν λ. Σαράντα Ἐκκλησίαι.—Ὕρα καὶ χάρτην Ἑλλην. Αὐτοκρατορίας Ῥήγα Φερραίου.

3. Ἔπιθι καὶ Γ. Παπαδοπούλου Κεραμέως εἰς Θρακ. Ἐπετηρ. (1897) σελ. 8 καὶ Μελισ Χρηστοδούλου ἔνθ ἀν. σελ. 13 καὶ 23.

4. Μελετίου Γεωγραφ. Τομ. Γ, σελ 103 —Ἐν χάρτῃ Σοφιανοῦ φέρεται Κατρηδαίμων

1. Μελισ. Χρηστοδούλου ἔνθ. ἀν. σελ. 27.

κλησιῶν ἐπὶ ὑψηλῆς θέσεως, εὑρέθησαν ἀρκετὰ ἀρχαῖα νομίσματα[1]. Ἀναφέρεται ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν χρονογράφων[2] καὶ ἦτο ἕδρα ἐπισκοπῆς ὑπὸ τὸν μητροπολίτην Ἀδριανουπόλεως.

ΕΡΓΙΣΚΗ. Τῆς Θράκης ἡ παλαιοτάτη αὕτη πόλις παρίσταται ἐν τοῖς λόγοις τοῦ ῥήτορος Δημοσθένους ὡς σημεῖον ἐπίκαιρον[1], ὡσαύτως δὲ μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Αἰσχίνου ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος λόγῳ[2]. Παρὰ τῷ Ἁρποκρατίωνι ἀναφέρεται[3] ὅτι οὕτως «ὠνόμασται ἀπὸ Ἐργίσκου τοῦ Ποσειδῶνος καὶ Ἄβης νύμφης». Ἐκφράζεται ἡ γνώμη[4] ὅτι εἶναι ἡ αὐτὴ πρὸς τὴν βραδύτερον Σεργέντζην ἢ Σεργέντιον, ἡ ταυτῶν κοινῶς Στράντζα, πολίχνην, ἥτις διετέλεσε καὶ ἕδρα ἀρχιεπισκοπῆς, ὑπαγομένης εἰς τὴν μητρόπολιν Ἡρακλείας, τοῦθ' ὅπερ πιθανολογεῖται καὶ ἐκ τοῦ ὀνόματος παραφθαρέντος ἴσως.

ΔΕΒΕΛΤΟΣ. Ἐν ταῖς μεσογείοις πόλεσι καταριθμεῖ ὁ Κ. Πτολεμαῖος (Γ, ΙΙ § 11) καὶ τὴν Θρακικὴν ταύτην πόλιν, ἥτις παρ' αὐτοῦ ἀποκαλεῖται «Δεούελτος κολωνία». Ἀπεῖχε τῆς Ἀγχιάλου περὶ τὰ εἰκοσιπέντε μίλλια, κειμένη μεταξὺ τοῦ Τόνζου ποταμοῦ καὶ τοῦ Ἀπολλωνιακοῦ κόλπου παρὰ τὴν νῦν Ζαγοράν νοτιανατολικῶς τοῦ Ῥουσοκάστρου καὶ οὐχὶ μακρὰν τοῦ ἄκρου τῆς νοτιοδυτικῆς διεισδύσεως τοῦ εἰρημένου κόλπου. Ὀνομάζεται καὶ Δηβελτός, ὁ δὲ Πλίνιος (IV, 18) λέγει περὶ ταύτης «Develeon cum stagno, quod nunc Deultum vocatur veteranorum», ὁ δὲ Ἀμμιανὸς Μακελλῖνος (XXXI, 8, 12) ὀνομάζει αὐτὴν Divaltum καὶ ἐξαίρει τοῦ τόπου τὴν εὐφορίαν, ἐξ ἧς ἐλκυσθέντες οἱ ἐκ βορρᾶ βάρβαροι ἐπέδραμον κατ' αὐτῆς ὠχυρωμένης, ἣν ἐπολιόρκησαν[1]. Ὑπὸ τῶν Βυζαντίνων συγγραφέων ἀναφέρεται συνήθως ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν Δεβελτός, ὁ Νικήτας δὲ Χωνιάτης[2] ὀνομάζει τὴν πό-

1. Μελισ. Χρηστοβούλου ἔνθ. ἀν. σελ. 28—29.

2. Καντακουζηνοῦ Ἱστορ. Βιβλ. Α.—Tomaschek σελ. 85, ὅστις τίθησι ταύτην παρὰ τὰς πηγὰς τοῦ Ἐργίνου.

1. Δημοσθ. περὶ τοῦ στεφ. 324.

2. Αἰσχ. Γ, 82 «οὗτος ἐστίν, ὦ Ἀθηναῖοι, ὁ πρῶτος ἐξευρὼν Σέρριον τεῖχος καὶ Δορίσκον καὶ Ἐργίσκην». Φαίνεται ἦτο παράλιος πόλις.

3. Ἁρποκρατίωνος ἐν λ.

4. Pape Wörterbuch ἐν λ.

1. Ammiani Marc. rerum gestarum XXXI, 8, 9.

2. Νικ. Χωνιάτου Ἀλέξ. ὁ Κομνηνός Γ, 10 σελ. 312. Ὁ ἴδιος ὅμως

λιν ταύτην «Τὸ Διβαλτόν». Μεταξὺ τῶν συνελθόντων ἐν τῇ οἰκουμενικῇ Συνόδῳ τῆς Χαλκηδόνος ἐπισκόπων ἀναγράφεται καὶ Ἰοβῖνος Διβέλλου καὶ πρέπει νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι πρόκειται περὶ τῆς ἐν λόγῳ πόλεως, ἧς τὸ ὄνομα παρηλλάγη πως.—Ὁ αὐτοκράτωρ Βεσπασιανὸς ἐγκατέστησεν ἀποίκους ἐν ταύτῃ, ἀλλ' ὅτε βραδύτερον ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Βισιγότθων (τῷ 377 μ.χ.) ἐπηκαλούθησαν ἀπάνθρωποι τῶν κατοίκων αὐτῆς σφαγαί. Εἰς τοὺς βυζαντινοὺς χρόνους ὑπήγετο εἰς τὴν ὑπὸ ἡγεμόνα ἐπαρχίαν τοῦ Αἱμιμόντου[3]. Διὰ ταύτης διήρχετο ἡ ἐν Βεργούλῃ διχαζομένη ἀπὸ Βυζαντίου ὁδὸς χωροῦσα πρὸς τὴν Μαρκιανούπολιν. Τῆς Δεβελτοῦ ἀνευρέθησαν νομίσματα τῆς αὐτοκρατορικῆς ἐποχῆς[4]. Εἰς τὴν πόλιν ταύτην, ὠχυρωμένην καὶ κατὰ τὴν νεωτέραν βυζαντινὴν ἐποχήν, κατέφυγε μετὰ τῶν λειψάνων τῶν στρατευμάτων, ἀποκομίζων καὶ τὸ θησαυροφυλάκιον αὐτοῦ ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός, ὅτε ἡττήθη ὑπὸ τῶν ἐπιδραμόντων Λατίνων. Νῦν χωρίον κατὰ παραφθορὰν Δαουτλῆ καλούμενον.

ΔΙΟΣΠΟΛΙΣ. Ἡ πόλις αὕτη, ἥτις καὶ Διάμπολις ἐκαλεῖτο βραδύτερον καὶ Ἰαμπολοῦ κατὰ παραφθορὰν ὑπὸ τῶν Τούρκων, κειμένη παρὰ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Τόνζου, ἀναφέρεται καὶ ὑπὸ τοῦ Ἱεροκλέους ὡς ἀνήκουσα εἰς τὴν ἐπαρχίαν Θράκης καὶ εἶναι ὀνομαστὴ διὰ τὸν ἄναγνον αὐτῆς ἐπίσκοπον Ἀλέξανδρον. Ὁμώνυμος ταύτῃ εἶναι ἡ μεγάλη καὶ ὀνομαστὴ Διόσπολις (Διόσπόλις) τῆς ἐν Αἰγύπτῳ Θηβαΐδος, ἡ καὶ ἄλλως Ἑκατόμπολις ὀνομαζομένη. Πολλαχοῦ τῶν ἱστοριῶν Καντακουζηνοῦ σημειοῦται ἡ ἐν λόγῳ ὑπὸ τὸ ὄνομα Διάμπολις, ὁ δὲ Μελέτιος ἐν τῇ Γεωγραφίᾳ του ἀναφέρει τὴν κοινῶς λεγομένην Ἰάμπολιν ὡς Ἰωαννούπολιν καὶ Ἰωαννίπολιν. Τὴν Διάμπολιν ἀνακατέλαβεν Ἀνδρόνικος ὁ Β' παρὰ τῶν Βουλγάρων, καθ' ὧν ἐστράφη, ὅτε ἐξεθρονίσθη ὑπὸ τοῦ ἐγγόνου του, ἐπωφεληθέντων ἐκ τῆς διαμάχης ταύτης, ἵνα ἐπιτρέξωσιν εἰς Φιλιππούπολιν καὶ ἄλλα μέρη τῆς Θράκης.

ΠΥΡΡΟΣ. Ἔκειτο ἀνατολικῶς τῆς Φιλιππουπόλεως καὶ οὐχὶ

('Αλεξ. Ἰσακ. Ἀγγέλου βιβλ. Γ,) διαλαμβάνει «τῆς νυκτὸς ἤλαυνεν εἰς Δεβελτόν».

3. Κ. Πορφυρογεν. περὶ θεμάτων βιβλ. 2 «Ἐπαρχία Ἐμιμόντου· ὑφ' ἡγεμόνα πόλεις ἓξ Ἀδριανούπολις, Ἀγχίαλος, Δεβελτός, Πλωτινόπολις, Τζόπδος».—Οὕτως διαλαμβάνεται καὶ εἰς Χρονικὰ Θεοφάνους.

4. B. C. H. Τομ. 20 σελ. 378.

μακρὰν τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Ἕβρου ἐπὶ τῆς νῦν πόλεως Τσιρμπάν, ὡς δύναται νὰ συμπερανθῇ ἐξ ἀρχαίων ἐπιγραφῶν, εὑρεθεισῶν ἐκεῖ.

ΚΑΒΥΛΗ. Αὕτη κατὰ Πολύβιον[1] εἶναι «πόλις Θράκης οὐ πόρρω τῶν Ἀστῶν χώρας», κειμένη παρὰ τὸν Τάξον (Τούντζιαν) ποταμὸν κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἀναξιμένους, διασωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἀρποκρατίωνος[2] γράφοντος «Καβύλη, Δημοσθένης ἐν ὀγδόῳ Φιλιππικῶν· χωρίον ἐστὶ τῆς Θράκης, ὥς φησι Θεόπομπός τε ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ ἑβδόμῃ καὶ Ἀναξιμένης ἐν ὀγδόῳ Φιλιππικῶν· οὗτος δέ φησιν αὐτὸ ἱδρύσασθαι πρὸς τῷ Τάξῳ ποταμῷ κατὰ μέσα τῆς Θράκης». Ὑπ᾽ ὄψει τούτων οἱ γεωγράφοι Κίππερτ καὶ Δρόϋζεν τοποθετοῦσι τὴν Καβύλην ὀλίγον βορειότερον τῆς Διαμπόλεως (Ἰαμπολοῦ) ἐντὸς τῆς καμπύλης τῆς σχηματιζομένης ὑπὸ τοῦ Τόνζου διὰ τῆς πρὸς νότον στροφῆς αὐτοῦ. Ἡ ὑπόθεσις ὅτι ἡ Καβύλη εἶνε ἡ αὐτὴ πρὸς τὴν Καλύβην σαλεύεται τελείως ἐκ τῆς ἰδιαιτέρας μνείας ἑκατέρας τούτων παρὰ τοῦ Στεφάνου Βυζαντίου, ὅστις, διαπιστῶν ὡσαύτως ὅτι ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Θεοπόμπου, προστίθησιν ὅτι τὸ ἐθνικὸν ταύτης ἦτο Καβυλανός, ἐν ᾧ τῆς Καλύβης οἱ πολῖται ἐκαλοῦντο Καλυβῖται ἢ Καλυβεῖς. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν λεγομένων τοῦ Δημοσθένους ἐν τῷ τετάρτῳ Φιλιππικῷ καὶ ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Χερρονήσῳ[3]. Τὴν Καβύλην ἀναγράφει, ἰδιαιτέρως τῆς Φιλιππουπόλεως, ὁ Κλαύδιος Πτολεμαῖος[4], ἑπομένως καὶ ἂν δεχθῶμεν, ὅτι ἡ Φιλιππούπολις ἀνιδρύθη παρὰ τὴν Καλύβην, ἡ τελευταία πρέπει νὰ διακριθῇ τῆς Καβύλης, καὶ ὁ Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου εἰς τὸ ἀρχαιολογικὸν Χρονικὸν ἐκτίθησιν, ὅτι ὁ Λούκουλος, ὅτε ἐξεστράτευσεν ἐν ἔτει 72 π.χ. κατὰ τῶν Βεσσῶν, ἐκυρίευσε μεταξὺ τῶν ἐπισημοτέρων Θρακικῶν πόλεων καὶ τὴν Καβύλην[5], ἐν δὲ τῷ Ὁδοιπορικῷ τοῦ Ἀντωνίνου Αὐγούστου σημειοῦται ὡς ἀπέχουσα τῆς Ἀδριανουπόλεως μίλλια LXXVIII[6].

ΒΕΡΟΗ. Ἡ πόλις αὕτη καλουμένη ἐν ταὐτῷ καὶ Βέρροια,

1. Πολυβ. Ἱστορ. XIII, 10, 10.

2. Ἀρποκρατ. ἐν λ. Καβύλη—Καὶ παρὰ Σουΐδᾳ φέρεται «Καβύλη χώρα τῆς Θράκης, ἱδρυμένη πρὸς τῷ Τάξῳ ποταμῷ κατὰ μέσον τῆς Θράκης».

3. Δημοσθ. VII, 100 καὶ X, 13.

4. Κλ. Πτολεμ. Γεωγρ. Γ, II, 12.—Ὅρα ἀνωτέρω καὶ σελ. 80—81.

5. Ἔπιθι καὶ Λαπουσιάδου Θρακικαὶ Μελέται σελ. 49.

6. Ἐν τῷ χάρτῃ τοῦ Ῥήγα Φερραίου τίθεται ἐν τῇ νῦν κώμῃ Γενήκοϊ.

ὁμωνύμως τῆς ἐν Μακεδονίᾳ ἑτέρας, ἔκειτο βορειανατολικῶς τῆς Φιλιππουπόλεως μεταξὺ Ἕβρου καὶ τοῦ παραποτάμου αὐτοῦ Τόνζου καὶ οὐχὶ μακρὰν τοῦ τελευταίου ἔνθα ἡ Παλαιὰ Ζαγορὰ (Eski-Zagra) νοτίως τοῦ νῦν Πιζανλῆ. Ἐνταῦθα εὑρέθησαν ἐπιγραφαὶ (ὅρα ὑπ᾽ ἀριθ. 115 καὶ ἐπ. ἐπιγραφάς), μαρτυροῦσαι ὅτι ἥ τε γλῶσσα καὶ ὁ πολιτισμὸς ἦτο Ἑλληνικός. Ἐπὶ Τραϊανοῦ μεγεθυνθεῖσα μετωνομάσθη Τραϊανέων πόλις ἢ Αὐγούστη Τραϊανή. Ἐκ τῆς αὐτοκρατείρας Εἰρήνης κατὰ τὸ ἔτος 780 μ.χ. μεταβάσης εἰς Βερόην, ἣν ἐκπεσοῦσαν ἀνώρθωσε, μετωνομάσθη Εἰρηνούπολις, ὡς ἱστορεῖ ἐν Χρονογραφίᾳ του ὁ Θεοφάνης[1] «...ἐξῆλθεν ἡ βασίλισσα Εἰρήνη σὺν τῷ υἱῷ αὐτῆς μετὰ δυνάμεως πολλῆς ἐπὶ τὴν Θράκην, ἐπιφερομένη ὄργανα καὶ μουσικὰ καὶ ἀπῆλθεν ἕως Βερροίας καὶ ταύτην οἰκοδομηθῆναι κελεύσασα, ἐπωνόμασεν αὐτὴν Εἰρηνούπολιν». Τὸ τελευταῖον ἐν τοσούτῳ ὄνομα ἐπὶ μικρὸν διετήρησεν.

Ἡ ἀπωτέρα ἱστορία τῆς πόλεως ταύτης παραμένει σκοτεινή, τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι, ὅτι αὐτὴ καὶ ἡ Φιλιππούπολις ἦσαν αἱ σημαντικώτεραι ἐν Θράκῃ πόλεις κατὰ τὸν τέταρτον μ.χ. αἰῶνα, ὅτε ἔγραφεν ὁ ἱστορικὸς Ἀμμιανὸς Μαρκελλῖνος, πληροφορῶν, ὅτι ἀμφότεραι ἦσαν μεγαλοπρεπεῖς πόλεις[2]. Ἐπὶ τῶν αὐτοκρατορικῶν χρόνων ἀπετέλει μετὰ τῆς Φιλιππουπόλεως καὶ τριῶν ἄλλων πόλεων τὴν ἐπαρχίαν Θράκης ὑπὸ ὕπατον[3] καὶ πολλάκις μνημονεύεται ὑπὸ τῶν βυζαντίνων χρονογράφων[4], κεκτημένη ἰδιάζουσαν σπουδαιότητα ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς, ἀποτελούσης τὸ σημαντικώτερον ἐν τῇ βορείᾳ Θράκῃ ἔρυμα κατὰ τῶν ἀπὸ βορρᾶ προσβολῶν. Ἐν ταύτῃ ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξιος Κομνηνὸς εἶχεν ἐγκαταστήσει τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ ἐπί τινα χρόνον, ἵνα ἐπαγρυπνῇ ἐπὶ τῶν Πετσενέγων, οὓς διαβάντας τὸν Δούναβιν καὶ πορθοῦντας τὴν Θράκην ἐξεδίωξεν ἐκ ταύτης. Ἐνταῦθα Θεόδωρος Β΄ ὁ Λάσκαρις, ὁ αὐτοκράτωρ Νικαίας, ἐνίκησε τοὺς Βουλγάρους, τοὺς ὁποίους μετέπειτα κατετρόπωσεν εἰς τὸ ὀνομαστὸν καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους

1. Θεοφαν. χρονογρ. Ἔκδ. Βόννης Τομ. 1 σελ. 707.

2. Ammiani Marcel. ἔνθ. ἀν. XXVII, IV, 12 «Philippopolis Eumolpias vetus et Beroea amplae civitates exornant».

3. Ἱεροκλ. Συνέκδ. 635.—Κωνστ. Πορφυρογεν. Περὶ θεμάτων βιβλ. 2, 1.

4. Νικ. Χωνιάτου Περὶ Ἰσαακίου Ἀγγέλου βιβλ. II «...ἐκεῖθεν ἀπάρας εὐθὺ τῆς Βερόης ἐπορθρευσάμενος ἥπτετο».

Ῥοῦπελ ἢ Ῥουπέλιον στενόν. Ἡ Βερόη ἐπολιορκήθη καὶ ὑπὸ τοῦ Χαγάνου, ἡγουμένου τῶν Ἀβάρων, ἄνευ ἀποτελέσματος, καίτοι ὁ Βουσᾶς, ὁδηγῶν αὐτούς, ὑπέδειξε καὶ ἐδίδαξε νὰ χειρίζωνται πολιορκητικὸν μηχάνημα[5]. Ὁ Ἐρρῖκος δὲ τῶν Φράγκων, καταδιώκων τοὺς Βουλγάρους ἐπιδρομεῖς ὑπὸ τὸν βασιλέα αὐτῶν Ἰωάννην, κατέλαβε τὴν Βερόην, κατοικουμένην ὑπὸ Ἑλλήνων, οἵτινες ἀποχωρήσαντες ἐξ αὐτῆς ἐπεκαλέσθησαν τὴν ἐπικουρίαν τοῦ πρώτου[6]. Ἡ Βερόη ἦτο ἕδρα ἰδίας ἐπισκοπῆς, εἰς ἀρχαῖον δὲ κατάλογον περὶ τῶν θρόνων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς τάξεως τῆς πρωτοκαθεδρίας ἀναφέρεται μετὰ τὸν μητροπολίτην Ἀρκαδιουπόλεως ὁ Βερόης[7].

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΣ. Ἀκαθόριστος ἔτι, ἐξ ὅσων γνωρίζομεν, ἡ θέσις τῆς ἀρχαίας ταύτης πόλεως, ἥτις, ὡς καὶ ἡ Φιλιππούπολις, ἱδρύθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Ἀλεξάνδρου πρὸς ἐπιτήρησιν τῶν ἐσωτέρων φυλῶν τῆς Θράκης καὶ συγκράτησιν αὐτῶν ἐν ὑποταγῇ ὡς στρατιωτικὸς καὶ πολιτικὸς ἅμα σταθμός[8]. Κατὰ βεβαίωσιν τοῦ Πλουτάρχου ἵδρυσεν αὐτὴν ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Μαίδων.

ΤΥΛΟΣ. Ἡ πόλις αὕτη ὀνομάζεται Τύλις ὑπὸ τοῦ Στεφάνου Βυζαντίου[9], καθ' ὃν «Τύλις πόλις Θράκης τοῦ Αἵμου πλησίον καὶ κλίνεται Τύλεως· τὸ ἐθνικὸν Τυλίτης». Ἐν ταύτῃ, ὡς πρωτευούσῃ, ἐπί τι χρονικὸν διάστημα εἶχον ἐγκαθιδρυθῇ οἱ Γαλάται, νικήσαντες κατὰ τὸ 278 π.χ. τοὺς Θρᾶκας, ὑπὸ τὸν βασιλέα αὐτῶν Κομοντόριον. Τὸ κράτος τῆς Τύλεως μετὰ τὴν ἐξόντωσιν τῶν Τριβαλλῶν καὶ Γετῶν ὑπὸ τῶν Γαλατῶν ἐξετείνετο ἑκατέρωθεν τοῦ Αἵμου, ἀποτελέσαν κίνδυνον σοβαρὸν κατὰ τῶν Βυζαντίων, ὡς γράφει ὁ Πολύβιος[1], καταλυθὲν κατὰ τὸ 220 π.χ..

5. Θεοφυλ. Ἱστορ. II, 16.

6. G. Vielle - Hardouin Conquete de Constantinople etc. (Ἔκδ. Παρισίων 1874) σελ. 264.

7. Ράλλη - Ποτλῆ ἔνθ. ἀν. Τομ. 5 σελ. 457.

8. Droysen Geschichte des Hell., μετάφρασις Πανταζίδου Τομ. Α, σ. 186.

9. Στεφ. Βυζαντ. ἐν λ — Ἡ Τύλος ἦτο πιθανῶς εἰς τὸ χωρίον Τούλοβον τῆς περιφερείας Ζαγορᾶς πρὸς τὸ ἄνω ῥεῖθρον τοῦ Τούντζα, ἀνατολικώτερον τοῦ Καζαντλίκ· ἔπιθι καὶ Tomaschek σ. 91. — Ἐκδιωχθέντες ἐκ Θράκης κατὰ τὸ 220 π.χ. οἱ Γαλάται κατέφυγον κατὰ μέγα μέρος εἰς τὸ παρ' αὐτῶν ὀνομασθὲν τμῆμα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας (τὴν Γαλατίαν).

1. Πολυβ. Ἱστορ. V, 46 «Κρατήσαντες τῶν Θρακῶν καὶ κατασκευασάμενοι βασίλειον τὴν Τύλην, εἰς ὀλοσχερῆ κίνδυνον ἦγον τοὺς Βυζαντίους».

ΣΠΑΡΤΑΚΟΣ. Παρὰ τοῦ Στεφάνου Βυζαντίου ἀναφέρεται «Σπάρτακος πόλις Θράκης, Ἐρατοσθένης ἐν Γαλατικῶν δευτέρῳ». Τοιαύτη πόλις δὲν φαίνεται μνημονευομένη παρ' ἄλλου ἀρχαίου συγγραφέως ἐκτὸς τοῦ κατὰ τὴν ἄνω μαρτυρίαν Ἐρατοσθένους, ὅστις ἴσως εἶναι ὁ ἱστορικὸς Καλλισθένης. Ὁμώνυμος τῇ πόλει ταύτῃ εἶναι καὶ ὁ ὀνομαστὸς μονομάχος, ὁ ἡγηθεὶς τῶν ἐργατικῶν τάξεων καὶ πολεμήσας κατὰ τῶν Ῥωμαίων, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται[2].

ΑΔΡΑΝΗ. Ἡ πόλις αὕτη ἐν τῷ δεκάτῳ τρίτῳ βιβλίῳ τῶν ἱστοριῶν Πολυβίου σημειοῦται Ἀδρήνη κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Στεφάνου Βυζαντίου, παρὰ τῷ ὁποίῳ διαλαμβάνεται καὶ ἑτέρα μαρτυρία τοῦ Θεοπόμπου, ὅτι ἔκειτο ἡ ἐν λόγῳ πόλις πλησίον τῆς Βερενίκης.

ΒΕΡΕΝΙΚΗ. Γειτνιάζουσα πρὸς τὴν προσημειωθεῖσαν Ἀδράνην μνημονεύεται ἡ ἐν Θράκῃ Βερενίκη ὑπὸ τοῦ Στεφάνου Βυζαντίου, ἀναφέροντος καὶ πέντε ἄλλας ὁμωνύμους πόλεις, ἀλλ' ἦσαν περισσότεραι.

ΜΑΡΚΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ. Ἔκειτο ἐν τῷ ἀρκτικῷ τῆς ἀρχαίας Θράκης τμήματι, ὅπερ ἀπετέλεσε τὴν Μοισίαν, δυσμικώτερον τῆς Ὀδησσοῦ (Βάρνας) μεταξὺ τῆς Προβάδης καὶ τῆς λίμνης Δέβνου, ὀνομασθεῖσα οὕτως ἐκ τῆς ἀδελφῆς τοῦ ἱδρυτοῦ αὐτῆς αὐτοκράτορος Τραϊανοῦ[3]. Σχετικῶς πρὸς τὴν ὀνομασίαν καὶ τὴν κατ' αὐτῆς προσβολὴν τῶν Σκυθῶν ἀναφέρονται τὰ ἑξῆς ἐν διασωθέντι ἀποσπάσματι τοῦ Δεξίππου[4] «...Μαρκιανούπολιν, τὸ δὲ ὄνομα Τραϊανοῦ τοῦ βασιλέως τὴν ἀδελφὴν ἐνδεδωκέναι τῇ πόλει λέγουσιν οἱ ἐγχώριοι· ταύτην δὴ οὖν τὴν πόλιν οἱ Σκύθαι... κατὰ κράτος ἁλώσιμον εἶναι νομίσαντες, ἀπεῖχον μὲν τῆς εὐθὺ προσβολῆς...» Κατὰ τὸ 378 μ.χ. ἔτος διηρπάγη ὑπὸ τῶν ἐπιπεσόντων κατ' αὐτῆς δυσμικῶν Γότθων (Βισιγότθων), βραδύτερον δέ, ἐν ἔτει 584, ἐκυριεύθη

2. Ὅρα σελ. 51—52.

3. Ammiani Marc. Rerum gestarum XXVII, IV, 12, «Dein Mysia, ubi Marcianopolis est a sorore Trajani principis ita cognominata». Ἔπιθι καὶ Jornandes de Getarum origine et rebus gestes κεφ. v. — Ἡ Μαρκιανούπολις (Πρεσλάβα) ἀπετέλει τὴν πρωτεύουσαν Μοισίας Β', μιᾶς τῶν ἓξ ἐπαρχιῶν, εἰς ἃς ὑποδιῃρέθη ἡ διοίκησις Θράκης ἐπὶ μεγάλου Κωνσταντίνου.

4. Δεξίππου Σκυθ. fr. 17.

SISMANOGLIO

ὑπὸ τῶν Ἀβάρων[5]. Ἡ Μαρκιανούπολις ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Ἱεροκλέους[6] μεταξὺ τῶν ὑπὸ ἡγεμόνα πόλεων διατελέσασα πρωτεύουσα τῆς Μυσίας, μιᾶς τῶν ἓξ ἐπαρχιῶν, εἰς ἃς ὑποδιῃρέθη ὑπὸ τοῦ Διοκλητιανοῦ ἡ Θράκη. Ἡ Μαρκιανοῦ πόλις, ὡς ἀναγράφεται ὑπὸ τῶν Βυζαντίνων ἱστοριογράφων, ἀνωχυρώθη ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ[7], εἶναι δὲ ἀξιοσημείωτος καὶ διὰ τὴν περιφανῆ νίκην Ἰωάννου τοῦ Τσιμισκῆ παρὰ ταύτην, ἣν ἐπανέκτησεν ἐπενεγκὼν μεγάλην καταστροφὴν εἰς τοὺς Ῥώσσους, οἵτινες κατὰ τὸ 971 εἶχον καταλάβει ταύτην, ὁδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ Σβιατοσλάβου. Ἐνταῦθα καὶ Κλαύδιος ὁ Β′ ἐνίκησε τοὺς Γότθους ἐκδιωχθέντας ἐπέκεινα τοῦ Δουνάβεως καὶ ἐν ταύτῃ, ὡς κυρίᾳ βάσει, εἶχεν ἐγκαταστήσει τὰς στρατιωτικὰς αὐτοῦ δυνάμεις ὁ Θευδέριχος[8].— Ἡ Ἄννα ἡ Κομνηνὴ ἐν τῇ Ἀλεξιάδι (βιβλ. VII) γράφει ὅτι ἦν ποτε μεγάλη πόλις· ἀνευρέθησαν καὶ νομίσματα τῶν αὐτοκρατορικῶν χρόνων τῆς πόλεως ταύτης[9] καὶ εἷς τι ἐξ αὐτῶν σημειοῦται ἡγεμὼν Μάρκος Τερεβεντῖνος. Ἐν τῇ ἐν Νικαίᾳ οἰκουμενικῇ συνόδῳ συμπαρῆδρευσε καὶ ὁ τῆς πόλεως ταύτης ἐπίσκοπος Πίστος Μαρκιανοπολιτῶν ὑπογραφόμενος, ἐξ ἀρχαίου δὲ σημειώματος περὶ τῶν θρόνων τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς τάξεως τῆς πρωτοκαθεδρίας δείκνυται ὅτι προήχθη εἰς μητρόπολιν[10]. Οἱ Βούλγαροι μετωνόμασαν ταύτην Πρισλάβαν.

ΔΟΡΟΣΤΟΛΟΝ. Ἔκειτο ἡ πόλις αὕτη τῆς κάτω Μοισίας πλησίον τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Δουνάβεως παρὰ τὴν Σιλίστριαν, ὡς μετωνομάσθη ὑπὸ τῶν Τούρκων κατὰ τὸν Μελέτιον[1] ἡ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους σημαντικὴ πόλις Τιριστή, ἴσως ἐκ κακῆς προφορᾶς τοῦ κοινοῦ ὀνόματος αὐτῆς Δρίστα. Ἐν τῷ Ὁδοιπορικῷ τοῦ Ἀντωνίνου ἀναφέρεται Dorostoro ὡς καὶ παρὰ τοῦ Τακίτου[2]. Ἐκ τῆς

5. Θεοφυλ. Ἱστορ. 1, 8.

6. Ἱεροκλ. Συνέκδ. 366.

7. Προκοπ. ἔνθ. ἀν. IV, 11.—Θεοφυλ. Ἱστορ. VII, 2.

8. Μάλχου Φιλαδελφέως Βυζαντιακὰ fr. 15 «Τούτων δὲ ὁμωθέντων αὐτὸν μὲν Θευδέριχον ἔδοξε κινήσαντα τὴν αὐτοῦ δύναμιν ἐν Μαρκιανοῦ πόλει τὴν πᾶσαν ἱδρυμένην, εἰς τὸ εἴσω ἐλαύνειν».

9. Mionnet Τομ. A, σελ. 357 καὶ Suppl. Τομ. B. σελ. 70

10. Ὅρα τοῦτο εἰς Ῥάλλη - Ποτλῆ ἔνθ. ἀν. Τόμ. E, σελ. 455.

1. Μελετίου ἔνθ. ἀν. σελ. 47, ὅστις ὅμως φρονεῖ ὅτι τὸ Δουρόστολον ἢ Δορόστορον, ὡς ἀποκαλεῖ τοῦτο, εἶναι ἡ ἐπὶ τῶν χρόνων, καθ' οὓς ἔγραφε, κώμη, ἡ φέρουσα τὸ ὄνομα τοῦτο, κοινῶς Δουρόστο.

2. Taciti An. IV, 5.

παρὰ τῷ τελευταίῳ τούτῳ ἱστορικῷ μνείας ἐμφαίνεται ὅτι ἦτο ἀρχαία πόλις, μεταξὺ δὲ τῶν ἀξιολογωτέρων κατὰ τὸν τέταρτον μ.χ. τῆς Μοισίας, διαλαμβανομένη ὑπὸ τοῦ Ἀμμιανοῦ Μαρκελλίνου[3]. Ἀναγράφεται ὑπὸ τοῦ νεωτέρου Βυζαντινοῦ συγγραφέως Θεοφάνους[4], ὑπὸ δὲ τοῦ Λέοντος τοῦ διακόνου, συχνὰ μνημονεύοντος αὐτῆς, καλεῖται Δωρύστολον. Ἐν τῷ ἀνωτέρῳ μνησθέντι καταλόγῳ περὶ τῶν θρόνων τῶν ἐκκλησιῶν μεταξὺ τῶν ἐπισκόπων τῆς ἐπαρχίας Αἱμιμόντου σημειοῦται καὶ ὁ Ῥοδοστόλου. Ἡ πόλις αὕτη ἡλώθη ὑπὸ τῶν Ἀβάρων, ὁδηγουμένων ὑπὸ τοῦ Χαγάνου κατὰ τὸ 584 ἔτος, περὶ αὐτὴν δέ, πολιορκηθεῖσαν κατὰ τὸ 972 ὑπὸ τοῦ Βυζαντινοῦ στρατοῦ, κρατεραὶ διεξήχθησαν μάχαι κατὰ τῶν Ῥώσσων ὑπὸ τὸν Σταντίσλαβον[5].

ΠΑΡΘΕΝΟΠΟΛΙΣ. Πόλις Θρακική, ἐν τῇ κάτω Μοισίᾳ ὡσαύτως κειμένη, ὑφισταμένη ἀπὸ τοῦ πρώτου τοὐλάχιστον αἰῶνος π.χ. ὅτε ἔγραφεν ὁ Πλίνιος ὁ δεύτερος, ἀναφέρων ταύτην μετ' ἄλλων πόλεων, εὑρισκομένων, καθὰ γράφει, εἰς διαμέρισμα κατεχόμενον ὑπὸ Σκυθῶν, ἐπιλεγομένων Ἀροτήρων, ἔνθα ᾤκει τὸ γένος τῶν Πυγμαίων[1]. Βραδύτερον, ὡς γίνεται γνωστὸν ὑπὸ τοῦ Κ. Πορφυρογεννήτου, ὑπήγετο εἰς τὸ θέμα τῆς ἐπαρχίας Ῥοδόπης[2].

ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ πρὸς Ἴστρον. Μετὰ τῆς τοιαύτης προσθήκης «πρὸς Ἴστρον» ἢ «Ἴστρῳ» ἀναφέρεται ἐν ἐπιγραφαῖς ἡ ἐν τῇ ἀρκτικῇ ἐσχατιᾷ τῆς ἀρχαίας Θράκης κατωτέρω τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Δουνάβεως κειμένη πόλις αὕτη, πρὸς διάκρισιν τῆς ἑτέρας ἐν Θράκῃ Νικοπόλεως, ἥτις ὡς προδιείληπται (σελ. 50) ἐκαλεῖτο «Νικόπολις ἡ περὶ Νέσον». Ὡσαύτως ἐλέγετο καὶ Νικόπολις ἡ περὶ Αἷμον καὶ οὕτως σημειοῦται ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου. Ἡ ἐν λόγῳ Νικόπολις ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Τραϊανοῦ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ δευτέρου μ.χ. αἰῶνος εἰς

3. Ammiani Marc. ἔνθ. ἀν. IV, 12 «Dein Mysia ubi... Dorostorus...»

4. Θεοφαν. χρονογρ. Τομ. I, 51 «ἐμαρτύρησε δὲ καὶ Δοροστόλῳ τῆς Θράκης Αἰμιλιανὸς ἀπὸ στρατιωτῶν».

5. Θεοφυλ. Ἱστορ. I, 8 «Οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Χαγάνον... εἷλόν τε πόλεις πολλάς... καὶ Δορόστυλον...». — Οὐχὶ μακρὰν τοῦ Δοροστόλου ἦτο ἡ κώμη Ὑπακοή, οὕτως ὀνομασθεῖσα κατὰ τὴν παράδοσιν ἐκ τῆς ὑπακοῆς τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, ἐν ταύτῃ διατρίβοντος, εἰς τὸ ἐν τῷ οὐρανῷ ἀναφανὲν σημεῖον τοῦ σταυροῦ.

1. Plinii Nat. Histor. IV, 18.

2. Κ. Πορφυρογεν. περὶ Θεμάτων βιβλ. 2.

ΙΣΙΣ ΜΑΝΟΓΛΙΟ

ἀνάμνησιν τῆς περιφανοῦς νίκης αὐτοῦ κατὰ τῶν Δακῶν. Περιελαμβάνετο εἰς τὰς πόλεις τῆς ἐπαρχίας Μοισίας τὰς ὑπὸ ἡγεμόνα ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων[1] καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀμμιανοῦ Μαρκελλίνου[2] κατατάσσεται ἐν ταῖς σημαντικαῖς, ἀνωχυρώθη δὲ ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ[3]. Ὅτε οἱ Γότθοι ἐπὶ Δεκίου περαιωθέντες διὰ τοῦ Ἴστρου ἐπέδραμον εἰς τὴν Θράκην, ἐπολιόρκησαν καὶ τὴν Νικόπολιν[4]. Μεταξὺ τῶν πολλῶν τύπων τῶν νομισμάτων εἶναι καὶ εἷς φέρων προσωποποιημένον τὸ ὄρος Αἷμος εἰς κυνηγὸν καθήμενον ἐπὶ βράχου καὶ ἐν τῇ βάσει αὐτοῦ ἄρκτον[5]. Ταύτης διακριτέον τὴν ἐν τῇ Θρακικῇ ἐπίσης Μοισίᾳ ὑπὸ τοῦ Ἡρακλείτου ἱδρυθεῖσαν καὶ ἄχρι τοῦδε σωζομένην Νικόπολιν, ὀνομαστὴν διὰ τὴν ἐνταῦθα νίκην τοῦ Βαγιαζὴτ ἐν ἔτει 1396 κατὰ τῶν σταυροφόρων καὶ τὴν ἧτταν τῶν Τούρκων (κατὰ τὸ 1598) ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας Μιχαήλ.—Τ' ἀρχαῖα μνημεῖα καὶ ἀνάγλυφα πολλὰ τῆς Νικοπόλεως ἐμελετήθησαν ὑπὸ τοῦ G. Seure (ὅρ. R. A. 1907—1908 καὶ R. Et XXVI, σ. 228).

ΣΑΡΔΙΚΗ. Πόλις τῆς βορείου ἀρχαίας Θράκης ἐκ τῶν ἀξιολογωτέρων ἦτο ἡ Σαρδική[6], κειμένη περὶ τὴν νῦν Σόφιαν. Εἰς ἐπιγραφὴν ἐκεῖ που εὑρεθεῖσαν ἀναγράφεται «Θρήικες οἱ ναίοντες ἀγάκλυτον ἄστυ τὸ Σάρδων». Τῆς Σαρδικῆς μνείαν ποιεῖται καὶ ὁ Κλ. Πτολεμαῖος· ἦτο δὲ αὕτη προσφιλὴς πόλις τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, σκεφθέντος νὰ μεταφέρῃ ἐκεῖ τὴν πρωτεύουσαν καὶ λέγοντος «ἡ ἐμὴ Ῥώμη, Σαρδικὴ ἐστίν». Ἀπεκαλεῖτο εἰς τοὺς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους καὶ Οὐλπία Σαρδική, ὑπὸ δὲ τῶν Βυζαντίνων Τριαδίτσα. Ἐκ ταύτης ἦτο καὶ ὁ αὐτοκράτωρ Γαλέριος, καὶ ἐν ταύτῃ συνῆλθε καὶ ἡ καταδικάσασα τὰς δοξασίας τοῦ Ἀρείου σύνοδος (ἐν ἔτει 344).

ΠΑΥΤΑΛΙΑ. Μεσόγειος πόλις εἰς τὸ δυσμικὸν ἄκρον τῆς ἀρχαίας Θράκης, νοτιοδυτικῶς τῆς Σαρδικῆς. Ἀνευρέθησαν διάφορα ταύτης νομίσματα, τινὰ τῶν ὁποίων φέρουσι τύπους, συμβολίζοντας τὴν εὐφορίαν καὶ τὸν μεταλλικὸν αὐτῆς πλοῦτον[1]. Ὁ Κλ. Πτολεμαῖος

1. Ἱεροκλ. Συνέκδ. 366.
2. Ammiani ἔνθ. ἀν. XXVII, IV, 12.
3. Προκοπ. περὶ Ἰουστιν. κτισμάτων IV, 11.
4. Συγκέλλου σ. 376.—Δεξίππου fr. 16.
5. Haed - Σβορώνου ἔνθ. ἀν. Τομ. A, σ. 346.
6. Σημειοῦται καὶ πόλις ἡ ἄστυ τῶν Σάρδων (ἢ Σέρδων) εἰς πολλὰς ἐπιγραφὰς ἢ κείμενα. Ἴδε R. Et. XXVI σ. 466 καὶ Wilhelm. N. Beitr., I, 44—46.—Ὅρα ἀνωτ. σ. 25.
1. Haed - Σβορώνου Τομ. A, σ. 361.

μεταξὺ «τῶν μεσογείων πόλεων διαλαμβάνει ὅτι εἶναι καὶ ἡ Παυταλία ἢ Πανταλία[2], ὑπὸ δὲ τοῦ Προκοπίου[3] βεβαιοῦται, ὅτι ὁ Ἰουστινιανὸς «καὶ Πανταλίας διερρωγότα τῷ χρόνῳ τα τείχη εὐρών, οἰκοδομησάμενός τε ξὺν τῷ ἀσφαλεῖ ἅμαχα τοῖς πολεμίοις διεπράξατο». Ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο ἐνοεῖτο συνάμα καὶ χώρα[4].

ΑΡΖΟΣ. Ἡ πόλις αὕτη δὲν ἔκειτο, ὡς ἠδύνατο νὰ ὑποτεθῇ, ἐγγὺς τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ. Ταύτην θέτουσιν ἐπὶ τῆς εἰς Βερόην ὁδοῦ παρὰ τὸ νῦν χωρίον Καραμπουνάρ[5]. Ὁ Πτολεμαῖος ἀναγράφει ταύτην μετὰ τὴν Φιλιππούπολιν καὶ πρὸ τῆς Τόνζου[6], καὶ τὴν Ἄρζον ὁ Προκόπιος καταλέγει μεταξὺ τῶν ὀχυρωθεισῶν ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ.

ΠΙΖΟΣ ἢ ΠΙΝΖΟΣ. Ἡ οὐχὶ ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων πόλις αὕτη ἐμφανίζεται ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Σεπτίμου Σεβήρου, καθ' οὓς φαίνεται ἱδρύθη, ὑποστηρίζεται μάλιστα, ὅτι ἐκτίσθη μεταξὺ τῶν ἐτῶν 202-205 μ.χ.[7]. Ἐξ ἐπιγραφῆς εὑρεθείσης κατὰ τὸ ἔτος 1885 εἰς τὸ χωρίον Τσεκερλερῆ τῆς περιφερείας Στάρας Ζαγορᾶς ἐνδείκνυται ὅτι ἔκειτο εἰς τὸ παρ' αὐτῷ ὕψωμα, ὀνομαζόμενον τουρκιστὶ Χισὰρ Κασαμπᾶ, ὠχυρωμένη πόλις δηλαδή[8], ὡς δὲ βεβαιοῦται ὑπὸ Προκοπίου εἶχεν ὀχυρωθῇ ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ. Πρὸ τῆς ἀνευρέσεως τῆς μνησθείσης ἐπιγραφῆς ὑπετίθετο ὅτι ἡ Πίζος ἔκειτο πλησίον τοῦ σημερινοῦ χωρίου Ἀλμαλῆ ἐγγὺς τοῦ Ἔβρου[9]. Ἡ Πίνζος κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς θεμελιώσεως αὐτῆς ἦτο σπουδαῖον ἐμπορικὸν κέντρον. Εἰς τὸ Ὁδοιπορικὸν Ἀντωνίνου ἀναφέρεται ὑπὸ τὸ ὄνομα Opizo πόλις, ἀλλὰ πρόκειται ἀναμφιβόλως περὶ τῆς αὐτῆς πόλεως, ὡς παρατηρεῖ ὁ ἐκδότης αὐτοῦ Βισσελίγκιος[10].

ΖΕΙΡΙΝΙΑ. Ἀρχαία Θρακικὴ πόλις ἡ Ζειρινία, διαλαμβανομένη ὑπὸ τοῦ Θεοπόμπου, καθὰ ὁ Στέφανος Βυζάντιος μαρτυρεῖ, εἶναι

2. Κ. Πτολεμ. ἔνθ. ἀν. Γ, II, 12.
3. Προκοπ. ἔνθ. ἀν. IV, I.
4. Στεφ. Βυζαντ. «Παυταλία μοῖρα Θράκης. Τὸ ἐθνικὸν Παυταλιώτης».
5. B. C. H., 22, σ. 521 καὶ σ. 473.
6. Κ. Πτολεμ. ἔνθ. ἀν. Γ, 11 § 12.
7. B. C. H., 20 (1896) σ. 370.
8. G. Seure εἰς B.C.H., 22 (1898) σ. 472 καὶ ἑπ.
9. Sirecek Die Heerstrasse von Belgrad nach Constantinopel 1887.
10. Antonini Itinerarium σ. 136.

δὲ πιθανῶς ἡ αὐτὴ πρὸς τὴν μνημονευομένην ἐν τῷ Ὁδοιπορικῷ τοῦ Ἀντωνίνου ὑπὸ τὸ ὄνομα Zeruis.

ΑΙΣΥΜΗ. Εἶναι ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων ἐν Θράκῃ πόλεων, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς μνείας παρ' Ὁμήρῳ[11], ἡ αὐτὴ ἴσως πρὸς τὴν Οἰσύμην.

ΣΜΥΛΑ. Καὶ ἡ πόλις αὕτη εἶναι ἀρχαιοτάτη τῆς Θράκης, διότι κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ αὐτοῦ Στεφ. Βυζαντίου ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ παλαιοτάτου ἱστορικοῦ Ἑκαταίου.

ΦΟΡΟΥΝΑ. Αὕτη ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Πολυβίου ἐν τῇ ἱστορίᾳ αὐτοῦ, σχετικῶς δὲ περὶ ταύτης γράφει Στ. Βυζάντος«Φόρουννα πόλις Θράκης. Πολύβιος ἐννάτῳ».

ΠΕΡΓΑΜΟΝ. Δὲν γνωρίζομεν τὸν χρόνον τῆς ἱδρύσεως τῆς πόλεως ταύτης, ὑφισταμένης πάντως κατὰ τὸν δεύτερον μ.χ.αἰῶνα, ὅτε ἔγραφεν ὁ σημειῶν αὐτὴν Πτολεμαῖος[12]. Ἔκειτο βορειοδυτικῶς τῆςΚομοτινῆς (Γκιουμουλτζίνας) καὶ ἦτο ἕδρα ἐπισκόπου, ὑπαγομένου ὑπὸ τὸν μητροπολίτην Τραϊανουπόλεως.

ΟΡΚΕΛΑΙΣ. Ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου[13] καὶ ἡ πόλις αὕτη, κειμένη νοτιοδυτικῶς τῆς Βιζύης παρὰ τὸ λεγόμενον Κουτζοὺκ Δερβέν, σημειουμένη ἐν τῷ χάρτῃ Ν. Σοφιανοῦ.

ΔΙΟΚΛΗΤΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ. Ἐν τοῖς Βυζαντινοῖς χρονογράφοις σημειοῦται καὶ Διοκλητιανοῦ πόλις[14], καθ' ἣς ἐπέδραμον οἱ Ἄβαρες κατὰ τὴν εἰς Θράκην εἰσχώρησιν αὐτῶν. Ἡ μεσόγειος αὕτη πόλις, ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Διοκλητιανοῦ κτισθεῖσα, ἦτο οὐχὶ μακρὰν τῆς Φιλιππουπόλεως, ἀνήκουσα εἰς τὴν ἐπαρχίαν Θράκης[1] καὶ ἔχουσα ἰδίαν ἐπισκοπήν.

ΜΑΞΙΜΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ. Ἡ πόλις αὕτη ἔκειτο βορειότερον καὶ οὐχὶ μακρὰν τῆς Βιστονίδος λίμνης παρὰ τὴν πρὸς ἀνατολὰς προέ-

11. Ἰλιαδ Θ, στ. 304 «τὸν ῥ' ἐξ Αἰσύμηθεν ὀπυιομένη». — Θουκυδ. Δ, 107.

12. Πτολεμ. Γεωγρ. Γ, Ια ζ 13.

13. Πτολεμ. ἔνθ. ἀν. Γ, Ια, ζ 12. — Ἡ Ὀρκελλὶς ἢ Ὀρκελλαὶ κατεῖχε τὴν θέσιν τοῦ βραδύτερον ἐμφανιζομένου φρουρίου καὶ χωρίου Γολόη. Ὅρα καὶ Tomaschek σ. 92.

14. Θεοφυλακτ. Ἱστορ. σ. 37.

1. Ἱεροκλ. Συνέκδ. 635.

κτασιν τῆς ὀροσειρᾶς τῆς Ῥοδόπης ἐν τῇ θέσει πιθανῶς τῆς βραδύτερον ἐμφανιζομένης Κωμοτινῆς. Μνημονεύεται ὑπὸ τοῦ Ἀμμιανοῦ Μαρκελλίνου[2] καὶ ἐν τῷ Ἱεροσολυμιτικῷ Ὁδοιπορικῷ[3]. Ὁ Ἰουστινιανὸς ἐπανώρθωσε κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ Προκοπίου τὰ ὀχυρώματα αὐτῆς «Τὰ ἐν τοῖς προβόλοις σαθρὰ γεγονότα»[4], διετέλεσε δὲ καὶ ἕδρα μητροπολίτου, τάξιν ἔχοντος μετὰ τὸν τῆς Ἀπαμείας, ὡς δηλοῦται ἐν ἀρχαίῳ καταλόγῳ.

ΚΛΑΥΔΙΟΥΠΟΛΙΣ. Ἡ πόλις αὕτη ἀναφέρεται μεταξὺ τῶν κατασκαφεισῶν ὑπὸ τῶν Βουλγάρων, ὅτε ἐπέδραμον εἰς τὴν Θράκην ὑπὸ τὸν βασιλέα Σκυλογιάννην[5]. Φαίνεται ὅτι ἔκειτο βορείως. τῆς Μάκρης καὶ ἐλλείπουσι περὶ ταύτης ἐπαρκεῖς πληροφορίαι.

ΞΑΝΘΕΙΑ, Ἡ νῦν Ξάνθη, Ξάνθεια συνήθως καλουμένη ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν, δὲν ἀναφέρεται, ἐξ ὅσων γνωρίζομεν, κατὰ τὴν προβυζαντινὴν ἐποχήν, οὐχ ἧττον ὅμως μνημονεύονται καὶ Ξάνθιοι Θρᾷκες ὑπὸ τοῦ Στράβωνος[6], οἰκοῦντες ἐν τῇ περιφερείᾳ ταύτης.

Ἄλλαι πόλεις ἐσώτεραι τῆς Θράκης, διαλαμβανόμεναι ὑπὸ τοῦ Κλαυδίου Πτολεμαίου μεταξὺ τῶν Μεσογείων, ἦσαν τὸ Πρασίδιον, ἡ Ὄσταφος, Οὔαλλα, Ὀπίσηνα καὶ Τέρτα.

Αἱ προσημειωθεῖσαι Θρακικαὶ πόλεις, ἄλλαι μὲν ἀρχαιόταται, τινὲς δὲ ἧττον ἀρχαῖαι, πᾶσαι ἱδρύθησαν εἰς χρόνους πρωϊαιτέρους οὐχὶ δὲ κατὰ τὴν Βυζαντινὴν περίοδον, ἥτις ἐκφεύγει τῆς προκειμένης μελέτης. Παρεκβατικῶς δὲ εἰρήσθω ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην περίοδον ἀξιοσημείωτοι πόλεις ἐμφανίζονται ἡ Μοσυνόπολις, κειμένη παρὰ τὴν Ῥοδόπην, βορειότερον τῆς Μαρωνείας, μεταξὺ Ξάνθης καὶ Κωμοτινῆς καὶ εἰς μικρὰν ἀπὸ ταύτης ἀπόστασιν, ἔνθα ἐρείπια εὐρυτάτου ὀχυρώματος, διάφορος δὲ τῆς πολὺ μακρὰν ταύτης προμνησθείσης Μεσσήνης, ἣν οὐχὶ ὀρθῶς, νομίζομεν, ταὐτίζουσί τινες πρὸς τὴν πρώτην[1]· (Παρὰ ταύτῃ κατενι-

2. Ammiani ἔνθ. ἀν. XXVII, IV, 12 «Rodopa huic adnexa Maximianopolim habet».

3. Itiner. Hierosolymit. Ἐκδ. Βισσελιγκίου σ. 602.

4. Προκοπ. ἔνθ. ἀν. IV, 11.

5. Ἀκροπολίτου (Ἐκδ. Heisenberg) σ. 63.

6. Στραβ. IΓ, 590. Ὅρα καὶ σελ. 10.—Ξάνθη ἦτο τ' ὄνομα μιᾶς τῶν Ὠκεανίδων τῶν ἀναφερομένων ὑπὸ τοῦ Ἡσιόδου (Θεογον. 346—366).

1. Στιλ. Κυριακίδου Θρακικαὶ παραδόσεις Ἡμερολ. Μεγάλης Ἑλλάδος σ. 244.

κήθησαν οἱ Νορμανδοὶ παρὰ τοῦ Ἀλεξίου Βρανᾶ, ἀνακόψαντος τὴν περαιτέρω αὐτῶν προέλασιν) ὁ Κερεόπυργος, διαλαμβανομένη ὑπὸ τοῦ Ἱεροκλέους[2] μεταξὺ τῶν ὑπὸ ἡγεμόνα ἓξ πόλεων τῶν συγκροτούντων τὴν ἐπαρχίαν Ῥοδόπης, ἡ Θεοδωρούπολις ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Θράκης Εὐρώπη ἀνήκουσα καὶ καταριθμουμένη ὑπὸ τοῦ Προκοπίου[3] εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ οἰκοδομηθέντα φρούρια «ἐν Ῥοδόπῃ τὰ καινούργια», αἱ Μέτραι, ὑπὸ τῶν Τούρκων μετονομασθεῖσαι Τσατάλτζα, ὑπαγόμεναι ὁμοίως εἰς τὴν ἐπαρχίαν Εὐρώπης, περιβαλλόμεναι ἄλλοτε ὑπὸ τείχους, οἱ Δέλκοι ἢ καὶ Δέρκοι[4] κατὰ τὴν συνήθη ἐναλλαγὴν τῶν γραμμάτων τούτων ὀνομαζομένη, τριάκοντα περίπου μίλια ἀπέχουσα τοῦ Βυζαντίου παρὰ τὴν ὁμώνυμον λίμνην, βορειανατολικῶς τοῦ Νεοχωρίου, ἡ Βρύσις, ὑπὸ τῶν Τούρκων κληθεῖσα Μπουνὰρ- Χισὰρ (φρούριον Πηγῶν) ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ βρυόντων πολλῶν ὑδάτων,ἀποτελούντων τὰς πηγὰς τοῦ ἀπὸ τοῦ Ἡροδότου ἀναφερομένου Τεάρου ἢτις,ὑπαγομένη εἰς τὴν ἐπαρχίαν Αἱμιμόντου, ἦτο ἕδρα ἐπισκοπῆς, διὰ Νεαρᾶς δὲ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου τοῦ πρεσβυτέρου[5] ἐθεσπίσθη «εἶναι καὶ εὑρίσκεσθαι τὴν ἁγιωτάτην ἀρχιεπισκοπὴν Βρύσεως εἰς μητρόπολιν», ἡ Μανικάβα, ἥτις κατελήφθη μετ' ἄλλων ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας Φρειδερίκου τοῦ πρώτου, ὅτε ἐπέδραμεν εἰς Θράκην, ἡ Προβάτα, ἕδρα καὶ αὕτη ἐπισκοπῆς, ὑπὸ τὸν μητροπολίτην Ἀδριανουπόλεως[6], ὑπαγομένη εἰς τὴν ἐπαρχίαν Αἱμιμόντου, Τρόπαιον, Σαλδαπὰ καὶ Πανασά[7] καὶ ἄλλαι.

2. Ἱεροκλ. Συνέκδ. 635.

3. Προκοπ. ἔνθ. ἀν. IV, 11.—Ὁ αὐτὸς Προκόπιος διαλαμβάνει καὶ ἑτέραν Θεοδωρόπολιν οἰκοδομηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ «οὐ πρότερον οὖσαν, ἣν περ ὁμωνύμως τῇ βασιλίσσῃ Θεοδωρόπολιν ἐπωνόμασε». — Κατὰ τὸν Λέοντα Διάκονον (Ἱστορ. σ. 158) «Τὸ Δορύστολον Θεοδωρούπολιν ἐπ' ὀνόματι τοῦ στρατηλάτου μετονομάσας».

4. Οἱ Δέρκοι ἦσαν ἕδρα μητροπολίτου. Τὸν θρόνον τῆς μητροπόλεως ἐκλέξαν ὁ ἔνδοξος Γρηγόριος, οὗ βιογραφίαν συνέγραψεν ὁ κ. Στ. Ν. Θωμόπουλος (Δελτίον Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς ἑταιρείας Τομ. Α).

5. Νεαρὰ XXXI εἰς Jus Graeco-Romanum Ἐκδ. Zachariae Μέρος Γ, σ. 641, ἔπιθι αὐτόσε καὶ ἑπομένην Νεαρὰν ἰδίου Ἀνδρονίκου, καθοριζούσης θέσιν μητροπολίτου αὐτῆς μετὰ τὸν τῆς Αἴνου.

6. Ῥάλλη-Ποτλῆ ἔνθ. ἀν. Τομ. Ε, σ. 483.

7. Θεοφυλάκτου Ἱστορ. σ. 18 «...εἷλον τε [οἱ Ἄβαρες τὸ 584] πολλὰς πόλεις, τήν τε Ρατηρίαν καὶ Βονόνειαν καὶ Ἀκῦς καὶ Δορόστυλον καὶ Σαλδαπὰ καὶ Πανασὰ καὶ Μαρκιανούπολιν καὶ Τρόπαιον».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

ΘΕΣΜΙΑ ΘΡΑΚΗΣ

«Τίς δ' ἦν νόμος ἢ τί θέσμιον Ἑλλάνων;» Εὐριπ. Τρῳ. 267.

§ 18. *Γενικαὶ παρατηρήσεις.*

Οἱ περὶ τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ δικαίου γράψαντες οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον ἀσχολοῦνται περὶ τῶν ἐν Θράκῃ θεσμῶν ἐλλείψει βεβαίως ἐπαρκῶν ἢ σαφῶν στοιχείων, ἡ δ' ἔρευνα τῶν ἐκεῖσε εὐαρίθμων ἐπιγραφῶν ὑπὸ τοῦ Dumont πρώτου, συστηματικῶς γενομένη, καὶ ἐφελκύσασα κατὰ τὰς τελευταίας μόλις δεκαετηρίδας ἀρχαιολόγων τινῶν τὴν προσοχὴν καὶ μελέτην, μικρὰν παρέχει τὴν συμβολήν. Ἂν δὲ ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι ἀποβαίνει δυσχερεστάτη, παρ' ὅλας τὰς σχετικὰς ἀναπτύξεις καὶ τὰς ἐν εἰδικαῖς μονογραφίαις παρὰ τῶν ἁρμοδίων μελέτας, ἡ τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν θεσμῶν ἐν συστήματι κατάστρωσις καὶ ἐξέτασις, ἀφ' οὗ ἑκάστη Ἑλληνὶς πόλις ἀπετέλει αὐτοτελὲς κράτος μετὰ παραλασσόντων κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον θεσμῶν, ἐμφανὲς τὸ δυσμήχανον καὶ ἀνέκβατον τοῦ ἀνὰ τὸν ζόφον τῆς ἀρχαιότητος ἀποπειρωμένου νὰ ὁδεύσῃ μελετητοῦ τῆς ἀρχαίας Θράκης, περὶ ἧς ἐλάχιστα τὰ στοιχεῖα ἐν τῇ προθυζαντινῇ, καὶ ἰδίᾳ τῇ ἀπωτέρῳ ἐποχῇ, καθ' ὅσον τοσούτῳ πυκνότερον σκότος καὶ πενιχρότεραι αἱ πληροφορίαι, ὅσῳ προβαίνει τις εἰς τὴν ἀρχαιοτέραν προϊστορικὴν ἐποχήν. Τοῦτο ἀποδοτέον κυρίως εἰς τὴν ἔλλειψιν, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ἐπικοινωνίας τῶν μεσογείων καὶ πρὸς ἄλλας χώρας ἀλλὰ καὶ μεταξὺ αὐτῶν τῶν πολυπληθῶν φυλῶν, εἰς ἃς ἦτο ἡ Θράκη κατατετμημένη. Εὐαρίθμους δὲ ἱστορικοὺς εὑρίσκομεν ἀσχολουμένους περὶ Θράκης καὶ δὴ ἐν παρόδῳ καὶ περὶ τμημάτων αὐτῆς. Ὁ Ἡρόδοτος ἐν τῷ πέμπτῳ ἰδίᾳ βιβλίῳ τῆς ἱστορίας του, ὁ

Ξενοφῶν ἐν τῇ Κύρου Ἀναβάσει (ἐν βιβλ. Ζ), περιοριζόμενος εἰς συντόμους ἀφηγήσεις διὰ μικρὸν τῆς Θράκης μέρος, ὅπερ διέτρεξε μετὰ τῶν μυρίων, ὁ Τάκιτος (Annales) καὶ ὁ Ἀμμιανὸς Μαρκελλῖνος (Rerum Gestarum), ἀπηχοῦντες τὰς περὶ βαρβαρότητος καὶ συνηθειῶν τινων τῶν Θρακῶν διαδόσεις, ὁ Τίτος Λίβιος, σημειῶν τινα περὶ τῶν περιοχῶν, εἰς ἃς εἰσήλασαν οἱ Ῥωμαῖοι στρατηγοὶ κατὰ τὰς ἐν Θράκῃ ἐπιχειρήσεις, ὁ δὲ Πλίνιος ὁ Πρεσβύτερος διέλαβε σχετικά τινα πρὸς ταύτην, ἐρειδόμενος ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων στρατιωτικῶν παρεχομένων πληροφοριῶν[1], εἰς ἄλλων δ' ἱστορικῶν ἀφηγήσεις ἐλάχισταί εἰσιν ἐγκατεσπαρμέναι περὶ Θρακῶν πληροφορίαι. Τούτων τῶν λόγων ἕνεκεν ματαίως θὰ πειραθῇ τις νὰ ἐξακριβώσῃ δεόντως καὶ πλήρως καὶ διατυπώσῃ εἰς σαφῆ συμπεράσματα, τίνες οἱ θεσμοὶ καὶ θρησκευτικαὶ δοξασίαι, πῶς ἐκυβερνᾶτο καὶ τίνι τρόπῳ ἀνεδεικνύοντο καὶ ἤσκουν τὴν ἐξουσίαν οἱ ἄρχοντες καὶ περὶ τῶν θεσμίων ἐν γένει τῆς προϊστορικῆς μάλιστα Θράκης. Εἰς ταῦτα προσθετέον ὅτι ἐκ τῶν συγγραφῶν περὶ ἀρχαίων Θρακῶν εἴτε γενικῶς εἴτε περὶ τῆς πολιτείας αὐτῶν ἐλάχιστα ἀποσπάσματα σώζονται. Ἔγραψαν δὲ σχετικῶς οἱ ἑξῆς :

1) Θράσυλλος ὁ Μενδήσιος «Θρακικά».

2) Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς «Θρακῶν Πολιτεία».

3) Ὁ Κλειτώνυμος «Θρακικά».

4) Τεῦκρος ὁ Κυζικηνὸς «Περὶ τοῦ Βυζαντίου».

5) Λέων ὁ Βυζάντιος «Τὰ κατὰ τὸν Φίλιππον καὶ τὸ Βυζάντιον».

6) Δάμων ὁ Κυρηναῖος «Περὶ Βυζαντίου».

7) Ἔφορος ὁ Κυμαῖος Περὶ Θρακίων πολισμάτων ἐν τῇ τριακονταβίβλῳ αὐτοῦ Ἱστορίᾳ.

8) Ἡρακλείδης ὁ Ὀδησσηνὸς «Περὶ Ὀδησσοῦ».

9) Δημήτριος ὁ Καλατιανὸς «Περὶ Ἀσίας καὶ Εὐρώπης».

10) Δημήτριος ὁ Ὀδησσηνὸς «Περὶ Ὀδησσοῦ».

11) Κρίτων, ὁ Νάξιος ἱστορικός, «Γετικά».

12) Ὁ Ἀριστοτέλης «Βυζαντίων Πολιτεία», «Ἀπολλωνιατῶν τῶν ἐν τῷ Πόντῳ Πολιτεία» καὶ «Ἱστρίων τῶν ἐν τῷ Πόντῳ Πολιτεία» εἰς τὸ περὶ πολιτειῶν ὀνομαστὸν σύγγραμμα αὐτοῦ.

Ὑπὸ τὴν λέξιν Θ έ σ μ ι α ἐννοητέον καὶ πάσας τὰς δοξασίας

1. Πρβ. καὶ Dumont Rapport σ. 2 καὶ ἑπ.

καὶ συνηθείας, ἃς, ἐκ φυσικῶν συναισθημάτων ἀναφανείσας, μακροχρόνιος καὶ ὁμοιόμορφος ἐφαρμογὴ καθιέρου[2], καὶ αἱ ὁποῖαι, καὶ ἂν μὴ διεμορφοῦντο εἰς θετικούς, ὑπὸ τοῦ ἐνασκοῦντος τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν ψηφιζομένους, νόμους, ἐφηρμόζοντο ὡς ἔθιμα ἔχοντα ἰσχὺν νόμου· καὶ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου[3] νόμος Θρακῶν, ἄγραφος δηλονότι ἐξ ἔθους πηγάζων, καθ' ὅσον κατὰ τοὺς χρόνους, εἰς οὓς ἀνάγονται τὰ λεγόμενα παρὰ τοῦ πατρὸς τῆς Ἱστορίας, ὡς δύναταί τις νὰ εἰκάσῃ, δὲν ὑπῆρχον γραπτοὶ νόμοι, ἀλλ' οἱ ἐκ παραδόσεως κατὰ τὰ ἤθη καὶ ἔθη, οὓς βαθμιαίως ἐπηκολούθουν οἱ σταθεροὶ πολιτικοὶ θεσμοί, ἄγραφοι, περὶ τῶν ὁποίων ὁ Ἀριστοτέλης[4] γνωματεύει «κυριώτεροι καὶ περὶ κυριωτέρων τῶν κατὰ γράμματα νόμων οἱ κατὰ τὰ ἤθη εἰσίν».

Οἱ Θρᾷκες, πλὴν τῶν Γετῶν, Τραυσῶν καὶ τῶν ὕπερθεν Κρηνσωναίων εἶχον κατὰ τὸν Ἡρόδοτον[5] παραπλησίους νόμους.

§ 19. *Λατρεία, μαντεῖα, δοξασίαι.*

Ὡς ἐν πάσῃ τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλάδι, καὶ ἐν Θράκῃ ἐπεκράτει πολυθεΐα. Ὁ Ἡρόδοτος[1] ἱστορεῖ διὰ τοὺς Θρᾷκας «θεοὺς δὲ σέβονται μούνους τούσδε, Ἄρεα καὶ Διόνυσον καὶ Ἄρτεμιν· οἱ δὲ βασιλέες αὐτῶν, πάρεξ τῶν ἄλλων πολιητέων, σέβονται Ἑρμέην μάλιστα θεῶν καὶ ὀμνύουσι μοῦνον, τοῦτον καὶ λέγουσι γεγονέναι ἀπὸ Ἑρμέω ἑωυτούς». — Ἐπόμενον δὲ ἦτο οἱ πολεμικοὶ καὶ φιλόποτοι καὶ εἰς τὴν ἄφθονον ἐκεῖ θήραν ἐπιδιδόμενοι Θρᾷκες νὰ τιμῶσι τοὺς προμνησθέντας θεοὺς τοῦ πολέμου, οἴνου καὶ τῆς θήρας. — Ἡ Θράκη θεωρεῖται ἡ κοιτὶς τῆς Διονυσιακῆς λατρείας, ἐμφανιζομένης ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, ἀπ' αὐτῆς τῆς Ὁμηρικῆς ἐποχῆς, μᾶλλον δὲ διαδεδομένης εἰς τὰ μέρη περὶ τὴν Ῥοδόπην, ἣν Βάκχοι διέτρεχον, καὶ τὰ νοτίως αὐτῆς, ἰδίᾳ περὶ τὰ Ἄβδηρα. Τὴν μορφὴν τοῦ Θεοῦ Διονύσου φέρουσι τὰ πλεῖστα νομίσματα τῆς Μαρωνείας[2]. — Τὸ ἱερὸν

2. Εὐριπιδ. Βάκχ. 803 «τὸ ἐν χρόνῳ μακρῷ νόμιμον ἀεὶ φύσει τε πεφυκὸς» καὶ Σοφοκλ. Ἀντιγ. 450—451.

3. Ἡροδ. Ε, 3 καὶ ἑπ.

4. Ἀριστοτ. Πολιτ. Γ, 11.

5. Ἡροδ. Ε, 34 «νόμοισι δὲ οὗτοι παραπλησίοισι πάντες χρέωνται κατὰ πάντα, πλὴν Γετέων καὶ Τραυσῶν καὶ τῶν καθύπερθε Κρηνσωναίων οἰκεόντων».

1. Ἡροδ. Ε, 7.

τοῦ Διονύσου κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ Ἡρακλείτου «... κατεσκεύασται ἐπὶ τῆς Θράκης ἐπὶ τοῦ καλουμένου Αἵμου, ὅπου δή τινας ἐν σανίσιν ἀναγραφὰς εἶναί φασιν, ἃς ἔγραψεν ὁ Ὀρφεύς[3].» Εἰς ἀνάγλυφόν τι, ἔνθα μνημονεύεται πόλεμος κατὰ τοῦ Γέτου βασιλέως Βυριβίστα διαλαμβάνεται Διόνυσος Ἐλευθέριος[4]. Εἰς νόμισμα ὡσαύτως τῆς Νικοπόλεως πρὸς Νέστον ἀπεικονίζεται ὁ Διόνυσος[5]. Γνωστοὶ εἶναι οἱ ὀργιασμοὶ περὶ τὸν Δυόνυσον τῶν περὶ τὸν τὸν Αἷμον Θρασσῶν[6]. Ἐν Ἀβδήροις ὑπῆρχε ναὸς τοῦ Διονύσου, πρὸς τιμὴν τοῦ ὁποίου ἐτελοῦντο ἐνιαύσιοι ἀγῶνες «Τὰ Διονύσια», ὡς ἐμφαίνεται ἐξ ἐπιγραφῶν[7], ἐκ τῶν ὁποίων δῆλον ἐπίσης γίνεται, ὅτι εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Διονύσου ἀνεγράφοντο τὰ ψηφίσματα τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ δήμου τῶν Ἀβδήρων καὶ συνεκεντροῦτο ἐν αὐτῷ τὸ ἀρχεῖον τῆς πόλεως, ὡς συνέβαινε πολλαχοῦ τῆς τε Εὐρωπαϊκῆς καὶ Μικρασιατικῆς Ἑλλάδος. Καὶ ἐν τῇ Τέω, μητροπόλει τῶν Ἀβδήρων, εἰς τὸ θέατρον τοῦ Διονύσου ἐνεχαράττοντο τὰ ψηφίσματα. Τὸ ἐν Ῥοδόπῃ τοῦ Διονύσου ἐθνικὸν ἱερὸν τῶν Βεσσῶν, ὅπερ μετὰ τοῦ ἀνήκοντος αὐτῷ διαμερίσματος, ὁ Κράσσος ἀφαιρέσας παρ' αὐτῶν ἔδοτο τοῖς Ὀδρύσαις, ἐγένετο ἀφορμὴ μακροῦ πολέμου. Ἱερεὺς δὲ τοῦ Διονύσου ἐν τούτῳ ἀναφέρεται ὁ Βολογέζος ἢ Οὐολόγαισος κατὰ Δίωνα Κάσσιον[8], ἐξάπτων τοὺς Βέσσας πρὸς ἐξέγερσιν κατὰ τῆς ῥωμαϊκῆς δεσποτείας.—Ὁμοίως ἐξ ἄλλης ἐπιγραφῆς βεβαιοῦται καὶ ἐν Χερρονήσῳ ἡ λατρεία τοῦ θεοῦ τούτου. Ἐπιγραφὴ εὑρεθεῖσα πλησίον τῆς Μαδύτου[9] μαρτυρεῖ ὅτι ἐκεῖ που ὑπῆρχε ναὸς τοῦ Διονύσου, λατρευομένου καὶ εἰς Ἀλωπεκόνησον.

Ἐξ ἀνευρισκομένων μνημείων πιστοῦται προσθέτως ὅτι ἐλατρεύοντο ἐν Θράκῃ καὶ οἱ κυριώτεροι Θεοὶ τῶν Ἑλλήνων, ὁ Ζεὺς καὶ ὁ Ἀπόλλων καὶ ἰδίᾳ ὁ τελευταῖος. Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἀφιερωμάτων, τῶν συλλεγέντων ἐν Θράκῃ, τὰ πλεῖστα ἀνήκουσιν εἰς

2. B.C.H. τ. 4 (1882) σ. 59.—Eckel II, σ. 34.

3. Ἡρακλείτου fr. 19 Σχολ. εἰς Εὐριπίδου Ἄλκηστιν 983.

4. R. Et. XXVI σ. 465.

5. Head - Σδορώνου A σ. 361.

6. Πλουτάρ. Ἀλέξ. B.

7. Ἔπιθι ἐπιγραφὰς Ἀβδήρων ὑπ' ἀριθ. 1—4 καὶ 5, πρὸς δὲ καὶ εἰς B.C.H. 37 (1913) μελέτην Ch. Avezou et Ch. Picard σ. 127 καὶ ἑπ.

8. Διον. Κασσ. Ἱστορ. Ρωμ. XIV, 34, «Οὐολόγαισος Θρᾴξ Βησσὸς ἱερεὺς τοῦ...Διονύσου»·

9. Ὅρα ὑπ' ἀριθ. 26 τοῦ Παρ. ἐπιγρ.—Brit. Mus. Cat. Thrace p. 188.

τὸν Ἀπόλλωνα[10]. Ἐκ πολλῶν νομισμάτων, ἐν οἷς ἀναπαρίσταται ὡς Λύκαιος καὶ Σαυροκτόνος ὁ Ἀπόλλων, δύναται νὰ ἐξαχθῇ, ὅτι ἦτο ὁ μᾶλλον τιμώμενος θεὸς ἐν Θράκῃ, ἀφ' ἧς ἤρξαντο πλαισιοῦσαι τὸ νοτιοανατολικὸν τμῆμα ταύτης αἱ ἀποικίαι τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες μετέφεραν καὶ ἐγκαθίστων εἰς τὰ νέα μέρη τὴν λατρείαν τοῦ Ἀπόλλωνος, τοῦ ὑπερτάτου παρ' αὐτοῖς καθηγεμόνος τῶν ἀποικιῶν. Εἰς νομίσματα τῆς Μαρωνείας ἀπεικονίζονται ὁ ἵππος καὶ τὸ ἡλιοτρόπιον ἄνθος, ἐμβλήματα κατ' ἐξοχὴν τοῦ θεοῦ τούτου τοῦ ἡλίου[11]. Παρὰ τῶν Βεσσῶν εἶχεν ἀνεγερθῇ πρὸ τοῦ τρίτου π.Χ. αἰῶνος ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, φέρων τελαμῶνας[12]. Ἀνάγλυφα ἀπεικονίζοντα τὸν θεὸν τοῦτον ἀνευρέθησαν πλησίον τῆς Φιλοππουπόλεως. Ἐξ ἑλληνικῆς δὲ ἐπιγραφῆς ἐν στήλῃ μαρμαρίνῃ εὑρισκομένῃ εἰς τὸ κομμητήριον τοῦ Ταταρ-Παζαρτζίκ, ἔνθα τίθεται ἡ ἀρχαία Βεσσαπάρα, δείκνυται ἡ ἐκεῖ θεραπεία τοῦ Ἀπόλλωνος[13], ὡς καὶ τοῦ Διὸς καὶ Ἄρεως. Ὁμοίως καὶ ἐν τῇ ἐν Πόντῳ Μεσημβρίᾳ εὑρίσκομεν τὴν λατρείαν τοῦ Ἀπόλλωνος, εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ ὁποίου κατετίθεντο τὰ χαρασσόμενα ψηφίσματα[14]. Ἐν τῷ Αἴνῳ ὁ Ἀπόλλων ἐπεκαλεῖτο Ἐπικωμαῖος, καὶ εἰς τὸν βωμὸν αὐτοῦ ἔδει νὰ θυσιάσῃ ὁ ἀγοράζων οἰκίαν, ὡς προκύπτει ἐξ ἀποσπάσματος τῶν νόμων τοῦ Θεοφράστου[15]. Ἐκ μαρμαρίνης πλακὸς ἀνευρεθείσης εἰς τὰς Σαράντα Ἐκκλησίας (Kirk-Kilisseh), ἐφ' ἧς ἡ ἐπιγραφὴ «Ἀπόλλωνι Ἀλσινῷ θεῷ προγόνῳ» ἐμφαίνεται ἡ ἐκεῖ λατρεία τοῦ Ἀπόλλωνος, οὗ ὑπῆρχε πιθανῶς καὶ ναός[16]. Περὶ τῆς ἐν τῇ Ἀπολλωνίᾳ λατρείας τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἐκεῖ ὀνομαστοῦ ἱεροῦ καὶ ἀγάλματος τούτου διελάβομεν ἀνωτέρω ἐν τῇ περιγραφῇ τῆς ἐπωνύμου τοῦ Ἀπόλλωνος πόλεως[17].

Τὴν λατρείαν τοῦ Διὸς εὑρίσκομεν ἐν Αἴνῳ, ἔνθα καὶ Ἀγοραῖος ἐκαλεῖτο[18] καὶ εἰς τὸν βωμὸν αὐτοῦ ὤμνυον περὶ τοῦ ἀδόλου

10. Dumont Inscriptions et monuments - Homolle Mélanges σ. 218.

11. Haed - Σδορώνου σ. 326.

12. Dumont Inscr. I.

13. Dumont - Homolle Mélanges etc σ. 200 καὶ ἑπ. σ. 322 καὶ 324—325.

14. Ἔπ. σχετικὴν ἐπιγραφὴν ὑπ' ἀριθ. 85 παραρτήματος.

15. Ὅρα κατωτέρω.

16. Α. Παπαδρπούλου Κεραμέως εἰς Θρακικ. Ἐπετηρ. (1897) σ. 8.

17. Ἀνωτ. σ. 149.—Στραβ. Z, 319.

18. Ὁ Παυσανίας (III, XI, 9) ἀναφέρει καὶ ἐν Σπάρτῃ ἱερὸν Διὸς Ἀγοραίου.

τῆς πωλήσεως,ἐν δὲ τῷ ἄνω ἄκρῳ τῆς Θρακικῆς χερσονήσου ὑπῆρχε βωμὸς τοῦ Διὸς τοῦ Ὁρίου, ὡς ἀναφέρεται καὶ ἐν τῷ περὶ Ἁλοννήσου λόγῳ τοῦ Δημοσθένους (Ζ', 39), οὕτως ὀνομαζομένου καὶ ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι, διότι ὑπὸ τὴν θρησκευτικὴν τοῦ θεοῦ τούτου προστασίαν ἐτέλουν τὰ ὅρια καὶ ὁρόσημα[19]. Εἶναι ὡσαύτως γνωστὸς ὁ βωμὸς τοῦ Ἱππείου Διὸς ἐν τῷ τόπῳ τοῦ Βυζαντίου τῷ ὀνομαζομένῳ Ζεύξιππος, οὕτως ἀποκληθεὶς κατὰ Ἡσύχιον ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους, δαμάσαντος ἐνταῦθα τοὺς ἀνημέρους τοῦ Διομήδους ἵππους. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἐσωτέρᾳ Θράκῃ ἀπαντᾶται ἡ λατρεία τοῦ Διός. Ἐξ ἐπιγραφῶν διαπιστοῦται ἡ λατρεία τοῦ θεοῦ τούτου ἐν Φιλιππουπόλει[20], ἐξ ἄλλων δὲ μνημείων εὑρεθέντων πολλαχοῦ τῆς Θράκης μαρτυρεῖται ὡς λατρευόμενος ἐκεῖ ὁ Ζεὺς ὑπὸ τὴν προσωνυμίαν Ζβελσοῦρδος, ὡς κεραυνὸς ἀετοφόρος ἀναπαριστώμενος, εἰς νομίσματα δ' ἑλληνικά, ὡς εἶναι γνωστόν, ἀπεικονίζεται ὁ Ζεὺς γυμνὸς καὶ ὁρμητικῶς βαίνων κρατῶν ἀετὸν ἐπὶ τῆς δεξιᾶς χειρός καὶ ἐκτοξεύων κεραυνὸν διὰ τῆς ἀριστερᾶς[21]. Στοιχεῖα ἱκανὰ ἀνευρεθέντα πρὸ τριακονταετίας περίπου εἰς τὰ περίχωρα τῆς Νικοπόλεως παρ' Ἴστρον προσεπικυροῦσι τὴν τοιαύτην λατρείαν[22].

Συνήθης ἦτο καὶ ἡ λατρεία τοῦ Ἄρεως, κυρίως παρ' Ὀδρύσσαις, ἐξ οὗ καὶ Ὀδρύσσιος, καὶ Γέταις, ὡς διαλαμβάνει καὶ ὁ Iornandes περὶ τῶν τελευταίων, ἐπικαλούμενος καὶ στίχον τοῦ Βιργιλίου ὀνομάζοντος τὸν Ἄρην grativum patrem Geticis. Ὁ Τζέτζης εἰς Κασάν. Λυκόφρονος (στ. 937) σημειοῖ «Θεὸς δὲ τῆς Θρακικῆς ὁ Ἄρης, ὅτι πολεμικὸν τὸ παλαιὸν οἱ Θρᾷκες».

Ἡ Ἄρτεμις παρὰ Θραξὶν ἐκαλεῖτο Βένδις ἢ Βενδίδεια, ἐντεῦθεν δ' ὠνομάσθη Βενδίδειον τὸ ἐν Μουνυχίᾳ ἱερὸν καὶ Βενδίδεια ἡ ἐν Πειραιεῖ ἑορτὴ μετὰ λαμπαδηφοριῶν ἐφίππων πρὸς τιμὴν τῆς Ἀρτέμιδος, τῆς ὁποίας ἡ λατρεία εἰσήχθη ἐνταῦθα κατὰ

19. Πλατ. Νόμοι VIII «Διὸς ὁρίου μὲν πρῶτος νόμος ὅδε εἰρήσθω· μὴ κινήτω γῆς ὅρια μηδεὶς μήτε οἰκείου πολίτου γείτονος μήτε ὁμοτέρμονος...»

20. Dumont - Homolle σ. 334, ἀριθ. 34.

21. Mionnet Suppl. II nº 1133.—Ὅρα καὶ Παυσανία V, 24, 9 ἀναγράφοντα τὸν παρὰ τὸ τεῖχος τῆς Ἄλτεως Ὅρκιον Δία, «ἔχει δὲ ἐν ἑκατέρᾳ κεραυνὸν χειρί», καὶ V, 14, 8 «τῷ δὲ Κεραυνίῳ Διί...».

22. G. Seure εἰς Revue des études Grecques XXVI, 225 καὶ ἑπ.—Gawril Kazarow εἰς Revue Archeol. Τομ. 21 (1913) σ. 340—346.—Ὁ Ζεὺς ὡς κεραυνοβόλος ἀναπαρίσταται καὶ λατρεύεται ἐν Μαντινείᾳ καὶ ἀλλαχοῦ, ὅρα Glotz Histoire Grécque Τομ. I, σ. 491 καὶ Gruppe Gr. Myth σ. 1111 ἀριθ. 3.

τὸ τέλος τοῦ πέμπτου π.χ. αἰῶνος πιθανώτατα. Ἀμφίβολον ὅμως ἂν οἱ Ἀθηναῖοι ἐταύτιζον τὴν Θρακικὴν Βένδιν πρὸς τὴν Ἄρτεμιν[23] ἢ παρελλήλιζον τὴν πρώτην πρὸς τὴν δευτέραν, ὅπερ πιθανώτερον, ἀφ' οὗ ἴδιος ναὸς τῆς Βένδιδος ἐν Πειραιεῖ (Βενδίδειον) ᾠκοδόμητο παρὰ τὸν τῆς Ἀρτέμιδος[24]. Ἡ αὐτὴ θεὰ ἐν Θράκῃ ἐκαλεῖτο, φαίνεται, καὶ Οὖπις[25] καὶ Οὔπιγγος ὁ πρὸς τὴν Ἀρτέμιδα ὕμνος. Ἀναφέρεται δὲ ἐκ βορρᾶ ἐλθοῦσα μετὰ τῆς Ἀργῆς εἰς τὴν νῆσον Δῆλον ἡ Ὦπις, ἵνα προσφέρῃ θυσίαν πρὸς τιμὴν τῆς Εἰλειθυίας[26]. Ὁ Ἡρόδοτος βεβαιοῖ ὅτι αἱ γυναῖκες τῶν Θρακῶν, ὁπόταν θύωσι τῇ Ἀρτέμιδι τῇ βασιλείῃ, προσέρχονται κρατοῦσαι καλάμην σίτου[27]. Ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος ἀνίδρυτο καὶ ἐν Βυζαντίῳ, ἔνθα ἐλατρεύετο ὡς Ὀρθωσία[28], ἀλλὰ καὶ ὡς Φωσφόρος καὶ Ἑκάτη. Ὡς βωμὸς δὲ ἐν τῷ ναῷ αὐτῆς ἐχρησιμοποιήθησαν μεταχθεῖσαι αἱ δύω στῆλαι, ἐφ' ὧν ὁ ἀρχιτέκτων Μανδροκλῆς εἶχε ζεύξει τὴν γέφυραν τοῦ Βοσπόρου. Μεγαλοπρεπὴς δὲ βωμὸς τῆς Ἀρτέμιδος ὑπῆρχεν οὐχὶ μακρὰν τῆς Ἀδριανουπόλεως εἰς γήλοφον ὑπερκείμενον τοῦ προαστείου Κιγικίου ἐν τῇ θέσει τῇ νῦν τουρκιστὶ λεγομένῃ Ντὸρ-καγιά, τοὐτέστι Τετράλιθος, οὗ ἡ ἀνίδρυσις ἀπεδίδετο εἰς τὸν οἰκιστὴν τῆς ὁμωνύμου πόλεως Ὀρέστην[29].

Τῆς Ἥρας ἡ λατρεία ἐπιβεβαιοῦται ἐξ ἐπιγραφῆς τῆς Σερδικῆς· φέρεταί που καὶ ὡς Ἀρτακηνή, ἐκ τοῦ ὀνόματος πιθανῶς τῆς Ἀρτακίας χώρας τῆς Θράκης, ἔνθα ἐλατρεύετο (Δίων Κασ. LI, 27—B.C.H. τόμ. 25 σ. 319), ἐπικαλεῖται δὲ καὶ Ῥησκυνθὶς ἐκ τοῦ Ῥησκίνθου ὄρους τῆς Θράκης, ὅπου ὑπῆρχεν ἱερὸν αὐτῆς[30].

23. Ἡσύχ. ἐν λ. Βένδις.

24. Ξεν. Ἑλλην. Β, 4, 11.

25. Τζέτζης εἰς Κασσάνδραν Λυκόφρ. σ. 936 «Ἐπίθετα... Ἀρτέμιδος Δίκτυνα παρὰ Κρησίν, Οὖπις παρὰ Θραξίν, Ὀρθωσία παρ' Ἀρκάσιν».

26. Ἡρόδ. Δ, 35.

27. Ἡρόδ. Δ, 34 καὶ 35.

28. Ἡ Ἄρτεμις ὡς Ὀρθωσία ἢ Ὀρθία ἐλατρεύετο ἐν Σπάρτῃ, καὶ ἐν τῷ βωμῷ αὐτῆς ἐγίνετο ἡ λεγομένη διαμαστίγωσις τῶν νέων. Παυσ. Γ, 16, 9. Πλουταρχ. Λυκοῦργ. 18. Gilbert ἔνθ. ἀν. σ. 77.

29. Λαπουσιάδου Θρακικαὶ Μελέται Τομ. Α, σ. 19. Τοῦτο ἐξάγεται, καθὰ οὗτος βεβαιοῖ, ἐκ νομίσματος τῆς Ἀδριανουπόλεως εὑρισκομένου ἐν τῷ ἀρχαιόλ. μουσείῳ τοῦ φιλεκπαιδευτικοῦ συλλόγου.

30. Νικάνδρου Θηριακὰ 430: ἐνὶ κόλπῳ Θρηϊκίῳ ἑκὰς Ῥησκυνθίδος Ἥρας· καὶ σχολ. αὐτόθι.—Εἰς ἐπιγραφὴν τοῦ Τροπαίου (Τραϊανοῦ) ἀναφέρεται «Ἥρᾳ βασιλίσσῃ».

Σπανιωτέρα ἐμφανίζεται ἡ λατρεία τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Ἀφροδίτης. Τῆς τελευταίας ταύτης, ἥτις καὶ Μορφώ, πρὸς ταῖς ἄλλαις ἐπωνυμίαις, ἐκαλεῖτο, ὑπῆρχε ναὸς εἰς τὴν Θρακικὴν Ζήρινθον, ἐξ οὗ καὶ Ζηρινθία[31], ὡς καὶ ἐν Βυζαντίῳ, τὸν ὁποῖον ὁ αὐτοκράτωρ Θεοδόσιος. καθὰ σημειοῖ ὁ Βυζαντῖνος χρονογράφος Μαλάλας μετέβαλεν εἰς ἀμαξοστάσιον[32]. Μεταξὺ τῶν λατρευομένων Θεῶν ἐν Βυζαντίῳ καταλέγεται καὶ ὁ Ἑρμῆς, ναὸς τοῦ ὁποίου ὑπῆρχεν ἐν τῇ ἐντεῦθεν κληθείσῃ θέσει Ἑρμαῖον τῆς εὐρωπαϊκῆς ἀκτῆς τοῦ Βοσπόρου (Ρούμελι-Χισάρ), ἐν ἐπιγραφῇ δὲ (ὑπ' ἀριθ. 80) σημειοῦται ὅτι ὁ νικητὴς εἰς τὸν ἀγῶνα τῶν Βοσπορίων ἀνατίθησι «τὸ ἄθλον Ἑρμᾷ καὶ Ἡρακλεῖ». Εἴς τι ἀφιέρωμα ἀναφέρεται καὶ ὁ Ἀσκληπιός, ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ὁ πεφημισμένος ἐκ τῶν ἄθλων αὐτοῦ Ἡρακλῆς[33]. Εἰς νομίσματα ἑλληνικὰ ἀνευρισκόμενα ἐν Σερβικῇ εἰκονίζεται ὁ Ἀσκληπιός, εἰς ἄλλα δὲ τῆς αὐτῆς ἀναπαρίσταται ἡ Ὑγεία. Κατ' ἀπόσπασμα τοῦ Ἀπολλωνίου ἐν Κνίδῃ κτίσει, μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ Στεφάνου Βυζαντίου, ἐν Θράκῃ τόπος τις ἐκαλεῖτο Ψυκτήριος, «ἀπὸ Ἡρακλέους ἀναψύξαντος τὸν ἱδρῶτα ἐν τῷ καταπαλαῖσαι τὴν Ἀνδρομύλην» οὕτως ὀνομασθείς.

Ἡ Ἀθηνᾶ ἦτο ἡ μᾶλλον τιμωμένη ἐν Ἀβδήροις θεά, ἐπικαλουμένη καὶ Ἑπταπυργία, ὡς ἐκ τοῦ ἐν τοῖς Πύργοις τῆς πόλεως ἱδρυμένου ναοῦ αὐτῆς. Εἰς τὸ Βοσπόριον ἀκρωτήριον ἦτο ὁ ναὸς τῆς Ἐκβασίας Ἀθηνᾶς, ἡ ἀνέγερσις τοῦ ὁποίου ἀπεδίδετο εἰς τὸν Βύζαντα. Φαίνεται δὲ ὅτι καὶ ἐν Βισάνθῃ ἦτο ἡ κυρίως λατρευομένη θεά, ὡς δύναταί τις εἰκάσαι ἐκ νομίσματος ἀνευρεθέντος εἰς Ῥαιδεστὸν καὶ εἰκονίζοντος τὴν Ἀθηνᾶν[34], ὡς καὶ εἰς Ἐλαιοῦντα.

31. Λυκόφρ. Ἀλεξανδ στ. 110 «Μορφὼ προικίσουσι τὴν Ζηρινθίην· καὶ στ. 958.— Μέγα Ἐτυμ. σ. 411 «Ζηρινθία Ἀφροδίτη ἐν Θράκῃ. Ζήρινθον γὰρ ἄντρον ἐν Θράκῃ».

32. Μαλάλα χρονογραφ. βιβλ. XI, σ 280 (Ἐκδ. Dindorf. ἐν Βόννῃ) «τὸν δὲ τῆς Ἀφροδίτης ναὸν ἐποίησε καρουχαρεῖον τοῦ ἐπάρχου τῶν πραιτωρίων».—Πρὸς τιμὴν τῆς Ἀφροδίτης μεγάλη ἑορτὴ ἐτελεῖτο καὶ ἐν Σηστῷ, ὡς συνάγεται ἐκ τῶν λεγομένων τοῦ Μουσαίου. (Καθ' Ἡρὼ καὶ Λέανδρον 42).

33. B. C. H. 22 (1913 Ἰουλίου Αὐγούστου).—R. Et. XXVI σ. 465.— Τὴν λατρείαν τοῦ Ἀσκληπιοῦ συναντῶμεν καὶ ἐν Τόμοις, ἔνθα ἀνευρέθησαν πλεῖστα ἀφιερώματα πρὸς τὸν θεὸν τοῦτον, ὡς καὶ εἰς τὸν Δία καὶ Ὑγίειαν (B. C. H. 15, σ. 667).

34. Ὅρα τοῦτο εἰς χάρτην Ῥήγα Φερραίου.—Ἐπιθ. καὶ B. C. H. 47 σ. 541.

Ἥρωας τῆς Ἑλλάδος, τιμωμένους ὡς ἰσοθέους, εὑρίσκομεν ἐνιαχοῦ. Ἐν ψηφίσματι τῶν Τόμεων βλέπομεν ὅτι ὁ δῆμος ἀποφασίζει, ὅπως «καθ' ἕκαστον θύουσιν ἐνιαυτὸν ὑπὲρ τῆς τοῦ δήμου σωτηρίας μητρὶ θεῶν καὶ Διοσκούροις». Ἐν Ἐλαιοῦντι περὶ τὸν τάφον τοῦ Πρωτεσιλάου ἦτο καὶ τέμενος αὐτοῦ, ἔνθα κατετίθεντο χρήματα καὶ ἄλλα ἀναθήματα[35]. Τοῦ ἥρωος Ἀμφιαράου λέγεται ὅτι ἀνίδρυτο ναὸς ἐν ταῖς Συκαῖς τοῦ Βυζαντίου καὶ ναὸς τοῦ Κάστορος καὶ Πολυδεύκους εἰς τὴν σύρροιαν τοῦ Κιδάρου καὶ Βορβύζου καθ' Ἡσύχιον[36]. Ἐν Ἀβδήροις ἦτο ὁ ναὸς τοῦ Ἰάσωνος, ὃν κατεσκεύασεν ὁ Παρμενίων[37].

Δῆλον ἐκ τῶν προσημειωθέντων γίνεται ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Θρᾷκες εἶχον κατὰ τὸ πλεῖστον, οὓς καὶ ἐν τῇ κυρίᾳ Ἑλλάδι ἐλάτρευον θεούς· πρόσθετον καὶ τοῦτο μαρτύριον τῆς πρωΐμου μετ' αὐτῆς σχέσεως καὶ ἐπικοινωνίας. Σημειωτέον ὅτι ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις ἦτο συνήθης, ὡς παρετηρήθη ἤδη, ἡ προσφώνησις τῶν θεῶν διὰ τῆς λέξεως «Κύριος», ὡς «κυρίῳ Ἡρακλεῖ»[38], καὶ οὐχὶ ἀπίθανον ἐντεῦθεν, καὶ μετὰ τὴν ἐπικράτησιν τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν τοῖς ὕμνοις καὶ προσευχαῖς νὰ ἐπικαλῆται ὁ τῶν ὅλων ἀληθὴς Θεὸς «Κύριος».

Μαντεῖα. Σημαντικὸν ἐν Θράκῃ μαντεῖον ἦτο τὸ ἐν Ῥοδόπῃ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Διονύσου[39], θεωρουμένου, ὡς εἴρηται, ἐθνικοῦ τῶν Θρακῶν θεοῦ, οὗ ἡ λατρεία ἦτο ἡ κυριωτέρα. Πρὸς τὸ μαντεῖον τοῦτο, φθεγγόμενον διὰ στόματος γυναικός, κατ' ἀπομίμησιν τοῦ Δελφικοῦ, ὅπου διὰ τῆς Πυθίας ἠρωτᾶτο καὶ ἐχρησμοδότει ὁ Ἀπόλλων, ἰδιάζουσαν ἀφοσίωσιν καὶ πίστιν εἶχον οἱ Βέσσαι. Τὸ μαντεῖον τοῦτο ἀνῆκεν εἰς τοὺς Σάτρας, ὡς ἱστορεῖ ὁ Ἡρόδοτος[40] καὶ οἱ προφητεύοντες τοῦ ἱεροῦ Βησσοί, ἴσως δὲ ἦτο τὸ μόνον τοῦ Διονύσου, μὴ ἔχοντος ἀλλαχοῦ, ἐξ ὅσων γνωρίζομεν, μαντεῖον· τὸ δ' ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἀμφικλείᾳ τῆς Φωκίδος (παρὰ τὸ

35. Ἡροδ. Θ, 116.

36. Μελετίου Γεωγρ. Γ, σ. 64.

37. Στραβ. IA, 531.

38. Κουρουνιώτου ἐν Θρακ. Ἐπετηρίδι (1897) σ. 297.

39. Εὐριπ. Ἑκάβη στ. 1267 «Ὁ Θρηξὶ μάντις εἶπε Διόνυσος τάδε».

40. Ἡροδ. Z, 11 «τὸ δὲ μαντήιον τοῦτο ἔστι μὲν ἐπὶ τῶν ὀρέων τῶν ὑψηλοτάτων, Βησσοὶ δὲ τῶν Σατρέων εἰσὶν οἱ προφητεύοντες τοῦ ἱροῦ, πράμαντις δὲ ἡ χρέωσα κατὰ περ ἐν Δελφοῖσι, καὶ οὐδὲν ποικιλώτερον».

νῦν Δαδί) ἱερὸν τοῦ Διονύσου δὲν ἦτο κυρίως μαντεῖον, ἀλλὰ θεραπεῖον τῶν νοσούντων διὰ τῆς ἰατρομαντείας, ἀσκουμένης δι' ἑνὸς ἱερέως, δεσποζομένου ὑπὸ τοῦ θεοῦ καὶ ἐνυπνιαζομένου. Τὸ μαντεῖον τοῦτο συνεβουλεύθη καὶ ὁ μέγας Ἀλέξανδρος, θύσας ἐν αὐτῷ, καὶ βραδύτερον ὁ Ὀκτάβιος. Ὅτε δὲ ὁ Κράσσος ἐπέδραμεν εἰς τὴν Θράκην, ὡς πληροφορεῖ ὁ Δίων Κάσσιος[41], παρέδοτο εἰς τοὺς Ὀδρύσσας. Ἕτερον μαντεῖον ἐν Θράκῃ μνημονεύεται τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος παρὰ τὰ Ἄβδηρα[42].

Εἶδος μαντείου ἦτο καὶ τὸ ἐν Περίνθῳ νεκυοπομπεῖον ἢ ψυχοπομπεῖον, περὶ οὗ διελάβομεν ἀνωτέρω (σελ. 97), καὶ ἐν τῷ ὁποίῳ, μετὰ προηγουμένην θυσίαν τοῖς θεοῖς τοῦ Ἅδου, προσεκαλοῦντο ὑπὸ τῶν μαντευομένων τὰ πνεύματα τῶν νεκρῶν, παραπλήσιόν τι δηλονότι πρὸς τὰς τελουμένας νῦν διὰ τρίποδος τραπεζίου ἐπικλήσεις τῶν πνευμάτων τῶν τεθνεώτων. Φαίνεται δὲ ὅτι ἦτο προσόμοιον τοῦ ἐν Θεσπρωτίᾳ οὐχὶ μακρὰν τῆς Ἀόρνου λίμνης ὀνομαστοῦ νεκυομαντείου[43].

Δοξασίαι. Οἱ Θρᾷκες ἐθεωροῦντο εὐσεβεῖς, εὐλαβέστεροι τοὐλάχιστον τῶν Μακεδόνων πρὸς τὰ θεῖα. Οὕτω παρὰ Παυσανίᾳ[44] διαλαμβάνεται «δεξιώτερον γὰρ τά τε ἄλλα ἐδόκει τοῦ Μακεδονικοῦ τὸ ἔθνος εἶναι πάλαι τὸ Θράκιον καὶ οὐχ ὁμοίως εἰς τὰ θεῖα ὀλίγωρον». Περὶ δὲ τῶν Μυσῶν ἀναφέρει ὁ Ποσειδώνιος κατὰ μαρτυρίαν τοῦ Στράβωνος ὅτι ἀπεῖχον τῶν ἐμψύχων κατ' εὐσέβειαν[45] καὶ περὶ τῶν Γετῶν ὅτι ἴσχυε παρ' αὐτοῖς ἡ περὶ τὸ θεῖον σπουδή. Φαίνεται δὲ ὅτι αἱ τοῦ Πυθαγόρα δοξασίαι καὶ αἱ περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς ἰδέαι τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἦσαν οὐχὶ ὅλως ἄγνωστοι

41. Διων Κασσ. LI, 25, «καὶ τὴν χώραν, ἐν ᾗ καὶ τὸν θεὸν ἀγάλλουσιν, ἐχαρίσατο, Βησσοὺς τοὺς κατέχοντας αὐτὴν ἀφελόμενος».

42. Τζέτζης εἰς Κασσάνδρ. Λυκόφρ. 442 «τοῦ ἐν Δηραίνοις, τόπῳ Ἀβδήρων, τιμωμένου Ἀπόλλωνος, οὗ μνημονεύει καὶ Πίνδαρος ἐν Παιᾶσιν».

43. Ἡροδ. Ε, 92 «πέμψαντι γὰρ οἱ ἐς Θεσπρωτοὺς ἐπ' Ἀχέροντα ποταμὸν ἀγγέλους ἐπὶ τὸ νεκυομαντήιον».—Παυσ. IX, 30, 6 «ἐπὶ τὸ Ἄορνον δι' αὐτὴν τὸ ἐν τῇ Θεσπρωτίδι ἀφίκετο (ὁ Ὀρφεύς)· εἶναι γὰρ πάλαι νεκυομαντεῖον αὐτόθι».

44. Παυσ. IX, 29, 3.

45. Στραβ. Ζ, 296 «Λέγει δὲ τοὺς Μυσοὺς ὁ Ποσειδώνιος καὶ ἐμψύχων ἀπέχεσθαι κατ' εὐσέβειαν, διὰ δὲ τοῦτο καὶ θρεμμάτων, μέλιτι δὲ χρῆσθαι καὶ γάλακτι καὶ τυρῷ, ζῶντες καθ' ἡσυχίαν· διὰ δὲ τοῦτο καλεῖσθαι θεοσεβεῖς τε καὶ Καπνοβάτας» καὶ Ζ, 297.

καὶ εἰς τὰ βορειότερα μέρη τῆς Θράκης, ἂν λάβῃ τις ὑπ' ὄψει προσθέτως καὶ τὰ ἱστορούμενα παρὰ τοῦ Ἡροδότου[46] περὶ Γετῶν τῶν ἀθανατιζόντων καὶ τῶν λεγομένων περὶ τῶν Ἀβίων, μὴ λαμβανόντων ἄλλην τροφήν, εἰ μὴ μόνον γάλα καὶ τυρὸν καὶ μέλι καὶ μὴ μιγνυμένων μετὰ γυναικός[47]. Πιθανολογεῖται δὲ ἡ ἄνω ὑπόθεσις καὶ ἐκ τῆς παραδόσεως, τῆς ἀναφερομένης πρὸς τὸν θεοποιηθέντα ὑπὸ τῶν Γετῶν νομοθέτην αὐτῶν καὶ τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς κηρύξαντα Ζάμολξιν, ὅτι ἦτο μαθητὴς τοῦ Πυθαγόρα[48]. Ὁ Ζάμολξις δὲ οὗτος κατ' ἀπόσπασμα τοῦ Ἑλλανίκου (fr. 173) ἐν τοῖς βαρβαρικοῖς, διαλαμβανόμενον ὑπὸ τοῦ Φωτίου, «Ἑλληνικός τις γεγονώς, τελετὰς κατέδειξε Γέταις τοῖς ἐν Θράκῃ», καὶ καθὰ ἀναγράφει ὁ Ἡρόδοτος[49] ἐδίδασκεν ὅτι «οὔτε αὐτὸς οὔτε οἱ συμπόται αὐτοῦ οὔτε οἱ ἐκ τούτων αἰεὶ γινόμενοι ἀποθανέονται, ἀλλ' ἥξουσι ἐς χῶρον τοῦτον, ἵνα αἰεὶ περιόντες ἕξουσι τὰ πάντα» καὶ ὡς περαιτέρω ἐκτίθησιν ἐξηφανίσθη αἰφνιδίως, διαιτώμενος εἰς παρ' αὐτοῦ οἰκοδομηθὲν κατάγαιον οἴκημα, ἔνθα ἀπεκρύπτετο, καὶ τὸ τέταρτον ἔτος ἐνεφανίσθη εἰς τοὺς ποθοῦντας αὐτὸν Θρᾷκας, οἵτινες ἐπίστευσαν πάντα τὰ παρ' αὐτοῦ λεγόμενα. Παρὰ τῷ Φωτίῳ ἐκτίθεται μαρτυρία ὡσαύτως τοῦ Μνασέα «παρὰ Γέταις τὸν Κρόνον οὕτω τιμᾶσθαι καὶ καλεῖσθαι Ζάμολξιν». Ὑπὸ τοῦ ἰδίου δὲ Φωτίου καὶ τοῦ Σουΐδα ἀναφέρεται ὅτι «ἀθανατίζουσι καὶ Τέριψοι καὶ Κρόβυζοι καὶ τοὺς ἀποθανόντας εἰς Ζάμολξίν φασιν οἰχεσθαι, ἥξειν δὲ αὖθις». Καὶ ὁ Πορφύριος ἐν τῷ βίῳ τοῦ Πυθαγόρα παρίστησι τὸν Ζάμολξιν ὡς φοιτήσαντα παρ' αὐτῷ, ἐξηγῶν καὶ τὴν τοιαύτην τούτου ὀνομασίαν[50]. Ἐξ ἀποσπάσματος τοῦ Ἑρμίππου (fr. 21) ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Πυθαγόρα βιβλίῳ, διασωθέντι ὑπὸ Ἰωσήπου, ὑποβηλοῦται ὅτι εἰς τὰς Πυθαγορίους δοξασίας ῥοπὴν ἔσχον καὶ αἱ ἰδέαι τῶν Θρακῶν καὶ

46. Ἡροδ. Δ, 94 «ἀθανατίζουσι δὲ τόνδε τρόπον· οὔτε ἀποθνήσκειν ἑωυτοὺς νομίζουσι, ἰέναι τε τὸν ἀπολλύμενον παρὰ Ζάμολξιν δαίμονα».

47. Στραβ. Ζ, 296 καὶ 298, «καὶ πως τὸ τῶν ἐμψύχων ἀπέχεσθαι Πυθαγόρειον ὑπὸ τοῦ Ζαμόλξιος ἔμεινε παραδοθέν».

48. Στραβ. Ζ, 297.—Ἡροδ. Δ, 95.

49. Ἡροδ. Δ, 95.—Ὅρα παρὰ τῷ αὐτῷ Ἡροδ. (Δ, 94) ἐνδιαφέρουσαν ἀφήγησιν περὶ τοῦ τρόπου ἀποστολῆς κατὰ πεντετηρίδα ἀγγέλου πρὸς τὸν Ζάμολξιν.

50. Πορφυρίου Βίος τοῦ Πυθαγόρα 14 «Ζάμολξις ἦν ὄνομα, ἐπεὶ γεννηθέντι αὐτῷ δορὰ ἄρκτου ἐπεβλήθη· τὴν γὰρ δορὰν οἱ Θρᾷκες ζαλμὸν καλοῦσι».—Εὐστάθ. εἰς Διονύσ.—Iornandes de Getarum κ.λ.π. κεφ. V.

Ἰουδαίων. Ὅπως ποτ' ἂν ᾖ ὅμως ἐκ τῶν τοιούτων παραδόσεων ὑπεκφαίνεται, ὅτι καὶ ἐν τῇ ἀπωτέρῳ ἐποχῇ ὑπῆρξε πνευματική τις σχέσις καὶ ἄλλη ἐπίδρασις μεταξὺ Θρακῶν καὶ τῶν ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι. Τὴν τοιαύτην πρωϊαιτάτην ἐπικοινωνίαν ἀπηχῶν καὶ ὁ Λουκιανὸς [51] ἐμφανίζει τὴν Φιλοσοφίαν λέγουσαν πρὸς τὸν Δία ὅτι ἀφ' οὗ προηγουμένως μετέβη ἀλληλοδιαδόχως εἰς Αἰθιοπίαν, Αἴγυπτον, Βαβυλῶνα Σκυθίαν ἦλθεν «εἶτα εἰς Θράκην, ἔνθα μοι Εὔμολπος καὶ Ὀρφεὺς συνεγενέσθην, οὓς καὶ προαποστείλασα εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὸν μὲν ὡς τελέσειεν αὐτούς, τὸν Εὔμολπον· ἐμεμαθήκει γὰρ τὰ θεῖα παρ' ἡμῶν ἅπαντα, τὸν δέ, ὡς ἐπάδων προβιβάζοι τῇ μουσικῇ, κατὰ πόδας εὐθὺς εἰπόμην».

Παρά τισιν Θραξὶν ἐπιστεύετο ἡ βασκανία· ὁ Πλίνιος [52] σημειοῖ τὸ βάσκανον τῶν Τριβαλλῶν ὄμμα, θανατοῦν πᾶν ὅτι φθονερῶς προσέβλεπον. Ἡ πίστις περὶ τοῦ βασκάνου ὀφθαλμοῦ ἦτο καὶ παρ' ἀρχαίοις Ἕλλησι καὶ Ῥωμαίοις [53].

§ 20. *Πολιτειακὴ μορφή.*

Ἡ ἔρευνα τοῦ πολιτειακοῦ συστήματος καὶ τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν διακυβέρνησιν τῶν ἐθνῶν τῆς προϊστορικῆς Θράκης ἀποβαίνει καθαρὰ ἐρεβοδιφία, ἐξ ἧς, ὡς εἰκός, δὲν δύνανται νὰ προκύψωσιν ἀσφαλῆ τὰ συμπεράσματα, ἐφ' ὅσον ἀνεπαρκῆ καὶ ἀβέβαια τὰ δεδομένα. Διῃρημένη εἰς πολλὰς ἐπικρατείας ἡ Θράκη διεκυβερνᾶτο ὑπὸ βασιλέων ἀφ' ἧς ἐποχῆς τοὐλάχιστον ὑπάρχουσιν ἱστορικαὶ μαρτυρίαι, ὁ θεσμὸς τῶν ὁποίων, συγκεντρούντων ἐν αὑτοῖς πᾶσαν τὴν ἐξουσίαν, ἀπαντᾶται εἰς τὰς πρώτας ὀργανώσεις τῶν χωρῶν. Μᾶλλον εὐδιάκριτος καὶ πλειότερον ὁπωσδήποτε εὔγνωστος καθίσταται ἡ πολιτειακὴ μορφὴ τῶν παραλίων κυρίως Θρακικῶν χωρῶν, ἀφ' ὅτου ἐπυκνώθησαν ἐν αὐταῖς διὰ τῶν μεταναστεύσεων, ἰδίᾳ τῶν ἐκ τῆς κυρίας Ἑλλάδος. Διὰ τῶν ἀποικιῶν καὶ κληρουχιῶν μετηγγίζετο ὁ πρωϊμότερον ἐκεῖ ἐκδηλωθεὶς πολιτισμὸς καὶ ἐνεκεντρίζοντο τὰ ἐν τῇ μητροπόλει κρατοῦντα διοικητικὰ συστήματα καὶ ἐνεφυτεύοντο ταύτης τὰ ἔθιμα καὶ ἤθη. Ὡς εἴρηται ἐν

51. Λουκιανοῦ Δραπέται 8.

52. Plinii Nat. Hist. VII, 2 καὶ ἐπ

53 Πλούταρχος ἐν συμποσίῳ Ε, 7 «περὶ τῶν καταβασκαίνειν λεγομένων καὶ βάσκανον ἔχειν ὀφθαλμόν».—Πολυδ. Ζ, 103.—Virgil. Eclog. 3,103.

ἀρχῇ, ἅπασα ἡ παράλιος Θράκη ἔν τε τῷ Αἰγαίῳ καὶ Ἑλλησπόντῳ, Προποντίδι, Βοσπόρῳ καὶ Εὐξείνῳ Πόντῳ εἶχε πλαισιωθῇ δι' ἀποικιῶν ἑλληνικῶν. Ὁ διαχεόμενος διὰ τούτων ἑλληνικὸς πολιτισμὸς εἰσέδυε βαθμηδὸν καὶ ἐσώτερον χωρὶς ὅμως νὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς πολλὰ τῶν ἐνδοτέρων μερῶν, ἀνακοπτομένης τῆς εἰσχωρήσεως ἕνεκα τῶν φυσικῶν συνθηκῶν τῆς Θράκης, ὑπὸ μεγάλων ὀροσειρῶν κατατεμνομένης, αἱ ὁποῖαι παρεκώλυον τὴν ἐπικοινωνίαν πρὸς τὰ μεσογειότερα, ἄτινα παρέμενον, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, εἰς τὴν βαρβαρότητα. Εἷς ἐκ τῶν λόγων τῆς βραδείας καὶ μετρίας ἐξελίξεως τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ ἐν τῇ Θράκῃ εἶναι καὶ τὸ ἀλίμενον κατὰ τὸ πλεῖστον τῶν ἀκτῶν αὐτῆς [1].

Βασιλεῖς. Ἀπὸ τῆς μυθικῆς ἐποχῆς ἐμφανίζονται πολλαχοῦ οἱ Θρᾷκες διεπόμενοι ὑπὸ βασιλέων, ἀσκούντων ἀπόλυτον δεσποτείαν. Οἱ ἀρχαῖοι τῶν Θρακῶν βασιλεῖς ὡρκίζοντο εἰς τὸν Ἑρμῆν, ὃν ἰδιαιτέρως ἐτίμων, λέγοντες ὅτι κατήγοντο ἐξ αὐτοῦ, ὡς προείρηται [2].—Ἐν Σαλμηδυσσῷ εὑρίσκουσι βασιλεύοντα οἱ Ἀργοναῦται τὸν ὀνομαστὸν μάντιν Φινέα, ὃν συμβουλεύονται καὶ ἀπελευθεροῦσιν ἐκ τῶν ἁρπυιῶν. Τῶν Βιστόνων ἐβασίλευεν ὁ Διομήδης, υἱὸς τοῦ Ἄρεως καὶ Κυρήνης, τοῦ ὁποίου τοὺς ἀνημέρους ἵππους καὶ αὐτὸν τὸν ἴδιον ἔκτεινεν ὁ Ἡρακλῆς, ἱδρύσας ἐκεῖ καὶ τ' Ἄβδηρα πρὸς τιμὴν τοῦ κατασπαραχθέντος ὑπὸ τῶν ἵππων τούτων ἑταίρου αὐτοῦ Ἀβδήρου. Ὁ Πόλτυς φέρεται ὡς πρῶτος βασιλεὺς καὶ ἱδρυτὴς τῆς Αἴνου, Πολτυομβρίας πρότερον ὀνομαζομένης ἐξ αὐτοῦ, ὅστις μυθολογεῖται ὡς υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, ξενίσας τὸν Ἡρακλέα ἐκ Τροίας ἐπανακάπτοντα. Βασιλεὺς τῶν Θρακῶν ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις χρόνοις ἀναφέρεται ὁ Τεγύριος, ὃν ἐπεβουλεύθη ὁ Εὔμολπος [3], καὶ ὁ Ῥῆσος [4], βασιλεύσας ἐπὶ τῶν Τρωϊκῶν χρόνων καὶ διαλαμβανόμενος καὶ παρὰ τοῦ Ὁμήρου. Ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ὁμήρου [5] σημειοῦται μεταξὺ τῶν μετασχόντων τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου ὁ ἑλ-

1. Homolle - Dumont. Mel. σ. 202.

2. Ἡροδ. Ε, 7.—Ἀνωτ. σ. 177.

3. Ἀπολλ. ΙΙΙ, 15, «μετὰ Ἰσμάρου τοῦ παιδὸς πρὸς Τεγύριον ἦκε Θρακῶν βασιλέα... Ἐπιβουλεύων δὲ ὕστερον Τεγυρίῳ καταφανὴς γίνεται καὶ πρὸς Ἐλευσινίους φεύγει».

4. Στραβ. ΙΓ, 590 —Ὁμηρ. Ἰλιαδ. Κ, 435.— Εὐριπιδ. Ῥῆσος.

5. Ὁμηρ. Ἰλιὰς Δ, 520, 537 «βάλε δὲ Θρῃκῶν ἀγὸς ἀνδρῶν, Πείροος Ἰμβρασίδης, ὃς ἄρ' Αἰνόθεν εἰλήλουθει».

λιγνικώτατον φέρων ὄνομα ἡγεμὼν Θρακῶν Πείρους Ἰμβρασίδης. Γηγενὴς Θρᾷξ βασιλεὺς ἀναφέρεται ὁ Ἁρπάλυκος, τοῦ ὁποίου ἡ ὁμώνυμος θυγάτηρ ἦτο τοσούτῳ ταχεῖα κυνηγέτις, ὥστε οὐδεὶς ἵππος ἠδύνατο νὰ φθάσῃ αὐτήν, ὑπερβαίνουσα ἐν τῷ δρόμῳ κατὰ τὸν Βιργίλιον καὶ αὐτὸν τὸν πτερωτὸν Εὖρον[6], ὡς καὶ ὁ ἐπὶ τῶν Τρωϊκῶν χρόνων βασιλεύων ἐν Χερρονήσῳ Πολυμήστωρ.

Παρ' Ἀθηναίῳ[7] ἀναφέρεται «Φίλαρχος δ' ἐν τῇ δεκάτῃ Ἱστοριῶν Θρακῶν φησι τῶν καλουμένων Κροβύζων βασιλέα γενέσθαι Ἰσάνθην, τρυφῇ πάντας τοὺς καθ' ἑαυτὸν ὑπερβαλλόμενον, ἦν δὲ καὶ πλούσιος καὶ καλός».—Ἐν ταῖς διηγήσεσι τοῦ Κόνωνος ἀναγράφεται βασιλεὺς τῶν Σιθώνων Κλεῖτος κατ' ἀπόσπασμα σωθὲν παρὰ Φωτίῳ[8]. Ἄλλοι βασιλεῖς τῶν Θρακῶν, ἐκτὸς τῶν Ὀδρυσσῶν, περὶ ὧν κατωτέρω, ἱστοροῦνται ὁ Σύρμος, τῶν Τριβαλλῶν βασιλεὺς κατανικηθεὶς ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου[9], ὁ Λάγγαρης, ὁ τῶν Ἀγριάνων βασιλεύς[10], ὁ Δρομιχαίτης, τῶν Γετῶν βασιλεύς, τοῦ ὁποίου ἐκτίθεται ὑπὸ τοῦ Πολυαίνου[11] στρατήγημα, δι' οὗ ἐξηπάτησε τὸν Λυσίμαχον, ὁ Κοθήλας, περὶ τοῦ ὁποίου ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Σατύρου, εὑρισκομένου παρ' Ἀθηναίῳ, ἀναφέρεται, ὅτι ὁπόταν καθυπέταξε τὴν Θράκην ὁ Φίλιππος «ἦκε πρὸς αὐτὸν Κοθήλας, ὁ τῶν Θρακῶν βασιλεύς, ἄγων Μήδαν τὴν θυγατέρα καὶ δῶρα πολλά». Πρὸς τούτοις ὁ Διήγυλις, σημειούμενος ὑπὸ τοῦ Στράβωνος, καθ' ὃν ὁ Ἄτταλος, ὁ υἱὸς τοῦ Εὐμένους «ἐχειρώσατο... Διήγυλιν τῶν Καινῶν βασιλέα, στρατεύσας εἰς τὴν Θράκην», ὁ Βαρσοβᾶς, εἰς ὃν προσέφυγε Φίλιππος, ὁ Ε' ἢ Ψευδοφίλιππος[12], ὁ τῶν Σαπαίων βασιλεὺς Ἀδρούπολις, ὡς καὶ ὁ Ῥασκούπορις ἐπὶ τῶν χρόνων τῶν μεταξὺ Βρούτου καὶ Κασσίου καὶ Ἀντωνίου καὶ Ὀκτα-

6. Virgilii Aeneis A, στ. 316—317. Ὑπὸ τοῦ Πολυαίνου (Z, 22) ἀναφέρεται ἱερεὺς καὶ ἡγεμὼν τῶν Κεβρηνίων καὶ Σκαιβοῶν Θρακῶν Κόσιγγας.

7. Ἀθην. XII, 557. 6—X, 59.

8. Φωτίου βιβλ. Ἐκδ. Bekker σ. 186 «βασιλεὺς δ' ἦν Κλεῖτος σώφρων καὶ δίκαιος Σιθώνων Θρακίου ἔθνους».

9. Πλουταρ. Ἀλέξ. ΙΑ «... καὶ Σύρμον ἐνίκησε μάχῃ μεγάλῃ, βασιλέα τῶν Τριβαλλῶν».

10. Ἀρριαν. Ἀν. Ἀλ. Α, ε «Λάγγαρης δὲ ὁ τῶν Ἀγριάνων βασιλεὺς ἔτι μὲν καὶ Φιλίππου ζῶντος ἀσπαζόμενος Ἀλέξανδρον δῆλος ἦν».

11. Πολυαίνου Στρατ. 7, 25.

12. Διοδ. Σικελ. fr. XVI... «πορευθεὶς πρὸς Βαρσοβᾶν, τῶν Θρακῶν βασιλέα».

διανοῦ ἐμφυλίων πολέμων[13]. Αὐτόχθονες ὁμοίως ἐν Θράκῃ βασιλεῖς μνημονεύονται ὁ τῶν Δενθυλητῶν Σιτᾶς τυφλός, οὗτινος ὑπεργμύνθη ὁ Κράσσος, ὅτε εἰσήλασεν εἰς τὴν χώραν ταύτην, ὁ τῶν Βασταρνῶν Δέλδων καὶ τῶν Γετῶν Ῥώλης καὶ Δάπυξ, διαλαμβανόμενοι παρὰ Δίονι Κασσίῳ (LI 23-26).

Κανονικὴν ὁπωσδήποτε σειρὰν βασιλέων εὑρίσκομεν παρὰ τοῖς Ὀδρύσσαις, τοῦ ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων καὶ πολυπληθεστέρων Θρακικοῦ λαοῦ. Ἡ ἰσχυρὰ αὕτη τῶν Ὀδρυσσῶν φυλὴ ἐμφανίζεται βασιλευομένη ἀπὸ τῶν παλαιοτάτων χρόνων. Ἐξ ἐπιγραφῶν καὶ νομισμάτων ἔχομεν πλήρη σχεδὸν τὸν κατάλογον τῶν βασιλέων ἀπὸ τοῦ πέμπτου π.χ. αἰῶνος καὶ ἐντεῦθεν κατὰ σειρὰν διαδοχῆς, μεταβιβαζομένης εἰς τὸν πρεσβύτερον τῶν υἱῶν κατὰ κανόνα, κρατοῦντα ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ παρ' ἅπασι, δύναταί τις εἰπεῖν, τοῖς ἔθνεσι:

Βασιλεῖς Ὀδρυσσῶν

Τήρης, ὁ ἀνυψώσας τὸ βασίλειον τῶν Ὀδρυσσῶν καὶ ἐπεκτείνας τὴν ἑαυτοῦ κυριαρχίαν νοτίως, βορείως καὶ ἄχρι τῆς Μαύρης θαλάσσης καὶ ἀποθανὼν ἐν βαθεῖ γήρατι κατὰ μαρτυρίαν τοῦ Θεοπόμπου (fr. 300) παρὰ τοῦ Λουκιανοῦ ἐν τῷ περὶ μακροβιότητος[14] σημειουμένην.

Σιτάλκης, υἱὸς τοῦ πρώτου, ὃν διεδέχθη κατὰ τὰ μέσα περίπου τοῦ πέμπτου αἰῶνος, κατὰ τὸ 440 π.χ. πιθανῶς. Ἰσχυρότατος βασιλεύς, τοῦ ὁποίου τὴν φιλίαν περὶ πολλοῦ ἐποιοῦντο οἱ Ἀθηναῖοι, ἐπιτυχόντες ἐν τέλει νὰ καταστήσωσιν αὐτὸν σύμμαχον τῇ μεσολαβήσει τοῦ ἐξ Ἀβδήρων γαμβροῦ αὐτοῦ περιηνουστάτου Νυμφοδώρου, ὃν εἶχον καταστήσει πρόξενον[15]. Οὗτος «ἐστράτευσεν ἐπὶ Περδίκκαν τὸν Ἀλεξάνδρου Μακεδονίας βασιλέα», ὡς ἱστορεῖ ὁ Θουκυδίδης (Β, 95). Τὸν υἱὸν αὐτοῦ Σάδοκον ἐπολιτογράφησαν Ἀθηναῖον κατὰ τὸ 481 ἔτος π.χ.—Γενικῶς ἐξαίρεται ἡ ἰσχὺς καὶ ἡ σύνεσις τούτου.

Σπαράδοκος, ἀδελφὸς τοῦ Σιτάλκου, ἧττον γνωστὸς τοῦ

13. Ἀππιαν. Ἐμφ. Πόλ. IV, 87.

14. Λουκιαν. περὶ μακρ. κ. 10, «Τήρης δὲ Ὀδρυσῶν βασιλεύς, καθά φησι Θεόπομπος δύω καὶ ἐννενήκοντα ἐτῶν ἐτελεύτησε».—Θουκυδ. Β, 29.

15. Θουκυδ. Β, 29 «οὕτω μὲν Σιτάλκης τε ὁ Τήρεω Θρακῶν βασιλεὺς ξύμμαχος ἐγένετο Ἀθηναίοις».—Διοδ. ΙΒ, 50.—Ξενοφ. Κύρ. Ἀναβ. VI, I, 6.

προηγουμένου, βασιλεύσας περὶ τὸ 430, οὗτινος τὸ ὄνομα ἀναγράφεται εἰς νομίσματα[16].

Σεύθης ὁ Α΄, υἱὸς τοῦ Σπαραδόκου, ἀναλαβὼν τὴν βασιλείαν κατὰ τὸ 424, συνεχίσας τὰς μετὰ τῶν Ἀθηναίων φιλικὰς σχέσεις τοῦ θείου αὐτοῦ Σιτάλκου[17].

Μίδοκος ἢ Μήδοκος, Μαισάδης καὶ Τήρης ὁ Β΄. Οἱ τρεῖς οὗτοι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σεύθου (περὶ τὸ 400 π.Χ.) διεμοίρασαν τὸ βασίλειον εἰς τρία, καὶ ὁ μὲν Μήδοκος ἐβασίλευσεν ἐπὶ τῶν Ὀδρυσσῶν, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Μαισάδης ἐπὶ τῶν Θυνῶν καὶ ὁ Τήρης ἐπὶ τοῦ τμήματος τοῦ γειτνιάζοντος πρὸς τὸ Βυζάντιον καὶ σχηματίζοντος Δέλτα[18].

Ἀμάδοκος. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἀπαντᾶ εἰς νομίσματα, κοπέντα πιθανότατα εἰς Μαρώνειαν, φέροντα ἐπὶ τοῦ ἑνὸς μέρους ΑΜΑΔΟΚΟ καὶ ἐπὶ τοῦ ἑτέρου ΕΠΙ ΔΗΜΟΚΡΙΤΟ, ἤτοι τὸ ὄνομα τοῦ ἐπιφανοῦς ἐξ Ἀβδήρων φιλοσόφου[19]. Ἡ παρατήρησις ὅτι τὰ νομίσματα τοῦ Τήρεω τοῦ Β΄ ὁμοιάζουσι πρὸς τὰ τοῦ Ἀμαδόκου, κοπέντα πιθανῶς καὶ ταῦτα ἐν Μαρωνείᾳ, καὶ ὅτι ἡ βασιλεία τοῦ Ἀμαδόκου συμπίπτει πρὸς τὴν τοῦ μνησθέντος Μηδόκου, γεννᾷ ἡμῖν τὴν ὑπόνοιαν ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ αὐτοῦ ἐν Θράκῃ βασιλέως.

Σεύθης ὁ Β΄. Οὗτος βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος, ὅτε ἐπανακάμπτων ἐν Ἑλλάδι μετὰ τῶν Μυρίων ἀπεβιβάσθη εἰς τὴν Θράκην, ἀποκατεστάθη εἰς τὸν πατρικὸν θρόνον, ὃν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Μαισάδου εἶχε σφετερισθῇ ὁ θεῖός του Μέδοκος, μεθ' οὗ ὅμως συνεφιλιώθη ἀκολούθως τῇ ἐνεργείᾳ τῶν Ἀθηναίων. Ὁ Σεύθης οὗτος εἶναι ὁ διαπιστώσας καὶ διακηρύξας τὴν συγγένειαν Θρακῶν καὶ Ἑλλήνων[20], ὡς πρελέχθη.

Ἐμίνακος καὶ Σαράτοκος. Ἑκατέρου τὸ ὄνομα φέρεται εἰς ἀνευρεθέντα νομίσματα. Ἐβασίλευσαν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ τετάρτου αἰῶνος, περὶ τὰ 400 π.χ.

16. Head - Σβορώνου Α, σ. 354.—B. C. H. III σ. 489.

17. Θουκυδ. Δ, 101.

18. Ξενοφ. Κυρ. Ἀνάβ. Ζ, ε, ι, «ὑπερβάλλουσι δὲ πρὸς τοὺς ὑπὲρ Βυζαντίου Θρᾷκας εἰς τὸ Δέλτα καλούμενον· αὕτη δ' ἦν οὐκέτι ἀρχὴ Μαισάδου, ἀλλὰ Τύρους τοῦ Ὀδρύσου ἀρχαίου τινος».—Διοδ. ΙΓ, 105 «Μήδοκος καὶ Σεύθης οἱ τῶν Θρακῶν βασιλεῖς».

19. Head - Σβορώνου Α, σ. 354.

20. Ξενοφ. Ἀναβ. Ζ, 2, 32.

Εὐρύτελμος ἢ Εὐρυτέλμις, κατὰ τὸ 391 π.Χ. γενόμενος βασιλεύς, καταστήσας τὰ Κύψελα πρωτεύουσαν τοῦ βασιλείου του. Σύμμαχος τῶν Ἀθηναίων, ὁ δῆμος τῶν ὁποίων ἀπένειμεν αὐτῷ ἔπαινον «ὅτι ἐστὶν ἀνὴρ ἀγαθὸς περὶ τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων» διὰ ψηφίσματος[21].

Κετρίπορις, βασιλεύσας ἐν Θράκῃ περὶ τὸ 356 π.Χ. ὅστις ἐπὶ ἄρχοντος Ἐλπίνου εἶχε συνομολογήσει συμμαχίαν μετὰ τῶν Ἀθηναίων, ὡς δείκνυται ἐξ ἐπιγραφῆς ἀνευρεθείσης ἐν τῇ Ἀκροπόλει Ἀθηνῶν[22]. Ἀνευρέθη καὶ νόμισμα, φέρον τὸ ὄνομα τοῦ Κετριπόριος, ἀναγνωρισθὲν ὡς Θρακικόν[23].

Κότυς ὁ Α΄ (382—358) πενθερὸς τοῦ Ἀθηναίου στρατηγοῦ Ἰφικράτους. Ἀκολουθήσας πολιτικὴν διάφορον τῶν προκατόχων του καὶ ἥκιστα φιλαθήναιον καὶ τὰ μάλα τυραννικὸς ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Πύθωνος καὶ Ἡρακλείδου ἐξ Αἴνου, μαθητῶν τοῦ Πλάτωνος. Συχνὰ ἀναφέρεται ἐν τῷ λόγῳ τοῦ Δημοσθένους κατὰ Ἀριστοκράτους, καὶ ὀνομαστὸς διὰ τὸν βίαιον χαρακτῆρά του. Κατὰ τὰ ἀναγραφόμενα ὑπὸ τῶν λεξικογράφων Ἁρποκρατίωνος καὶ Σουΐδα «οὗτος ἄρξας Θράκης ἔτη κδ΄, τὰ μὲν πρῶτα ἐν τρυφαῖς καὶ ἡδυπαθείαις ἦν, αὔξησιν δὲ λαμβανούσης αὐτοῦ τῆς εὐπραγίας, εἰς ὠμότητα καὶ ὀργὴν ἐξηνέχθη, ὡς καὶ τὴν γυναῖκα, ἐξ ἧς αὐτῷ ἦν τέκνα, διακόψαι μέσην, ἀπὸ τῶν αἰδοίων ἀρξάμενος». Τὸν Κότυν δὲ τοῦτον φαίνεται ἀφορᾷ καὶ τὸ σημειούμενον ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου ὅτι ἐξέλεξε τὸ χωρίον Ὀνόκαρσις ὡς ἔχον ἄλσος λαμπρόν[24].

Κερσοβλέπτης. Υἱὸς τοῦ προηγουμένου, ὃν διεδέχθη ἐν νεαρᾷ ἡλικίᾳ, βασιλεύσας ἀπὸ τοῦ 357—341 π.Χ. Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν ἑαυτοῦ πατέρα ἦτο εὐσταθὴς φίλος καὶ σύμμαχος τῶν Ἀθηναίων καὶ ὁ Αἰσχίνης ἐν τῷ περὶ παραπρεσβείας λόγῳ καὶ

21. Ἀρχαιολ. Ἐφημ. Ἀθηνῶν Τομ. Ε, σ. 203.— Ὅρα καὶ Γ. Λαπουσιάδου περὶ Ἐβρυζέλμιδος Θρακῶν βασιλέως εἰς Θρακ. Ἐπετηρίδα (1897) σ. 153 καὶ ἑπ..

22. Κουμανούδη εἰς «Ἀθήναιον» Ε, σ. 172.—Ἀρχαιολ. Ἐφημ. 1874 σ. 451. C. I. A. II σ. 406.

23. Waddington Revue Numism. VIII σ. 240 — Droysen, μεταφρ. Πανταζίδου, σ. 104.

24. Ἀθην. Δειπν. ΙΒ, 42 «ἦν γὰρ καὶ τῶν ὑπὸ Κότυος προκριθέντων, ὃς ἁπάντων τῶν βασιλέων τῶν ἐν τῇ Θράκῃ γεγεννημένων μάλιστα πρὸς ἡδυπάθειαν καὶ τρυφὰς ὥρμησε καὶ περιὼν τὴν χώραν, ὅπου κατίδοι τόπους δένδρεσι συσκίους καταρρύτους ὕδασι,, τούτους κατεσκεύασεν ἑστιατόρια».

κατὰ Κτησιφῶντος ἀποκαλεῖ τὸν Κερσοβλέπτην ἄνδρα φίλον καὶ σύμμαχον τῆς πόλεως[25]. Εἰς τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ Ἰόλαον, Ποσειδώνιον, Μηδίσταν καὶ Τήρην οἱ Δελφοί, ὡς πιστοῦται ἐκ ψηφίσματος ἐν μαρμαρίνῃ στήλῃ ἀνευρεθείσῃ ἐκεῖ[26], ἔδωκαν «προμαντείαν, προεδρίαν, προδικίαν ποτὶ Δελφούς, ἀτέλειαν πάντων». Ὁ βασιλεὺς οὗτος, εἶχεν, ὡς ὑποτίθεται, νομισματοποιεῖον ἐν Κυψέλοις, ὡς καὶ ὁ πατήρ του[27]. Φίλος καὶ σύμβουλος αὐτοῦ ἦτο ὁ ἐξ Ὠρεοῦ στρατηγὸς Χαρίδημος, καταπείσας τοῦτον νὰ παραχωρήσῃ τὴν Θρακικὴν χερσόνησον, πλὴν τῆς Καρδίας, εἰς τοὺς Ἀθηναίους κατὰ τὸ 357 π.χ.[28]. Ἐν ἀρχῇ τῆς βασιλείας του εἶχε κατανείμει τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ μετὰ τοῦ Βηρισάδου καὶ Ἀμαδόκου[29].

Σκοτόκος, βασιλεύσας περὶ τὰ μέσα τοῦ τετάρτου αἰῶνος.

Σεύθης ὁ Γ′, (324 π.χ.). Οὗτος μνημονεύεται ὡς ἐπαναστατήσας πολλάκις κατὰ τοῦ Φιλίππου.

Σκοτόκης ὁ Β′, Ὄρσωάλτιος καὶ Κερσίβαυλος, βασιλεύσαντες κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ τρίτου αἰῶνος π.χ. Ἁπάντων τούτων ὑπάρχουσιν ἴδια νομίσματα, ἀναγράφοντα ἑκάστου τὸ ὄνομα[30].

Μόστις. Βασιλεύσας οὐχὶ πρὸ τοῦ δευτέρου αἰῶνος π.χ., πιθανῶς κατὰ τὸ 200 π.χ. ἢ κατά τι μεταγενέστερον, ὡς δύναταί τις εἰκάσαι ἐκ νομίσματος φέροντος τ' ὄνομα αὐτοῦ.

Κότυς ὁ Β′. Κατὰ τὰ μέσα περίπου τοῦ δευτέρου π.χ. αἰῶνος (168—162) βασιλεὺς τῆς Θρᾴκης, γνωστὸς ὡς σύμμαχος τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Περσέως, μεθ' οὗ συνεπολέμησε κατὰ τῶν Ῥωμαίων, αἰχμαλωτισάντων καὶ τὸν υἱόν του ἐν Πύδνᾳ. Ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐξαίρεται ὑπὸ τοῦ Πολυβίου[31]. Εἰς στήλην μαρμαρίνην ἀνευρεθεῖσαν κατὰ τὸ 1894 ἐν Δελφοῖς περιέχεται ψήφισμα τῆς πόλεως ταύτης, ἐπαινούσης «Κότυν Ῥαίτζου Θρα-

25. Αἰσχίν. Περὶ Παραπρ. 9 καὶ κατὰ Κτησιφ. 61.—Δημοσθ. X (κατὰ Φιλιππ' Α) 133.—Ὅρα καὶ Δημοσθ. XXII (κατὰ Ἀριστοκρ.) 623 καὶ 656.

26. Dittenb. Syll.² 913.— B. C. H. Τομ. 20 σ. 469.

27. Head - Σβορώνου Α σ. 356.

28. Διοδ. Σικελ. XVI, 34, 4.

29. Δημοσθ. XXIII, 623.

30. Haed - Σβορώνφυ Α σ. 356.

31. Πολυβ. XXVII, 10 «ὁ Κότυς ἦν ἀνὴρ καὶ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν ἀξιόλογος καὶ πρὸς τὰς πολεμικὰς χρείας διαφέρων· ἔτι δὲ καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν πάντα μᾶλλον ἢ Θρᾷξ ὤν».—Διοδ. Σικελιώτου 30.—

κῶν βασιλέα», ἀλλὰ τὸ τιμητικὸν τοῦτο ψήφισμα ἀφορᾷ πιθανῶς οὐχὶ τοῦτον οὐδὲ τὸν πρῶτον Κότυν, ἀλλ' ἄλλον, καθ' ὅσον ἡ ἐπιγραφὴ φαίνεται ἀνήκουσα εἰς τὸ τελευταῖον ἥμισυ τοῦ τρίτου π.χ. αἰῶνος[32].

Διξατελμεύς, κατὰ τὸν πρῶτον π.χ. αἰῶνα βασιλεύσας.

Κότυς ὁ Γ′ (57—48 π.χ.). Εἰς ἀνευρεθέντα ἀργυρᾶ νομίσματα ἀναγράφεται τὸ ὄνομα τούτου, ὅστις ἀναφέρεται ὡς σύμμαχος τοῦ Πομπηίου κατὰ τοῦ Καίσαρος.

Σαδάλας, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ προηγουμένου.

Ροιμητάλκης ὁ Α′, ἐκυβέρνησεν ὡς ἀντιβασιλεὺς διὰ τοὺς ἀνηλίκους υἱοὺς τοῦ μνησθέντος ἀδελφοῦ του. Ἐβοήθησε τοὺς Ῥωμαίους εἰς τὸν κατὰ τῶν Βεσσῶν πόλεμον, καθ' ὃν ἡττήθη, καὶ εἰς τοῦτον ἀναφέρεται καὶ τὸ λεγόμενον ὑπὸ τοῦ Πλουτάρχου ἐν τῷ βίῳ τοῦ Ῥωμύλου[33].

Κότυς ὁ Δ′. Ἐβασίλευσεν, ἔχων συνάρχοντα τὸν ἄνω Ῥοιμητάλκην τὸν Α′ ἀπὸ τοῦ 11 π.χ. ἔτους ἄχρι τοῦ ἕκτου μ.χ. φονευθεὶς κατὰ ἐξέγερσίν τινα ἐν Θράκῃ.

Κότυς ὁ Ε′ καὶ Ῥαισκούπορις. Υἱὸς ὁ πρῶτος καὶ ἀδελφὸς ὁ δεύτερος τοῦ προρρηθέντος Ῥοιμητάλκου διένειμον τὸ βασίλειον, ὅπερ ἤδη ἦτο ὑποτελὲς εἰς τοὺς Ῥωμαίους, τῇ ἐπιβολῇ τοῦ Αὐγούστου. Οὐχὶ πρὸ μακροῦ χρόνου ἀνευρέθησαν ἐν Βιζύῃ καὶ πολλὰ νομίσματα ἐπὶ τοῦ ἑνὸς μέρους φέροντα τὴν προτομὴν τοῦ Κότυος τούτου μετ' ἐπιγράμματος ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΚΟΤΥΣ· ἐπὶ τοῦ ἑτέρου δὲ τὴν Νίκην κρατοῦσαν στέφανον μετ' ἐπιγραφῆς ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΡΑΙΣΚΟΥΠΟΡΙΔΟΣ. Ὁ ἐν λόγῳ Κότυς ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως τοῦ Πόντου Πολέμωνος Ἀντωνίαν Τρύφαιναν καὶ ἦν ὁ πρῶτος ἐστεμμένος ποιητής, εἰς τὴν ἑλληνικὴν γράψας πολλὰ ἔμμετρα, μὴ διασωθέντα, καθὰ ἱστοροῦσιν ὁ Τάκιτος καὶ ὁ Ὀβίδιος. Ἐπὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἡ πρωτεύουσα Βιζύη εἶχε καταστῇ πνευματικὸν κέντρον καὶ ὀνομαστῶν Ἑλλήνων καὶ Λατίνων ποιητῶν ἐντευκτήριον. Ἐκ τούτου ἐνθαρρυνόμενος καὶ ὁ Ὀβίδιος ἐκ Τόμεων, ἔνθα παρέμεινεν ἐξόριστος ἔγραψεν

32. Pedrizet εἰς B. C. H. 20 σ. 477 καὶ ἑπ.

33. Πλουτ. Ρωμυλ. XVII «οὐδὲ Καῖσαρ εἰπὼν ἐπὶ τοῦ Θρακὸς Ροιμητάλκου φιλεῖν μὲν προδοσίαν προδεδωκότας δὲ μισεῖν».

αὐτῷ τὴν γνωστὴν ἐκ Πόντου πρὸς αὐτὸν ἐπιστολήν[34]. Πρὸς τιμὴν τοῦ Κότυος τούτου ὑπάρχουσι πολλὰ ἐλεγεῖα τοῦ Ἀντιπάτρου τοῦ Θεσσαλονικέως. Ὁ Κότυς οὗτος ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ διαληφθέντος συμβασιλέως Ῥουσκοπόριδος, διαδόσαντος ὅτι ηὐτοκτόνησε.

Ροιμητάλκης ὁ Β', υἱὸς τοῦ Ῥουσκοπόριδος τούτου· ἐβασίλευσεν ἐν τῷ ὀρεινῷ τμήματι τοῦ βασιλείου, ἐν ᾧ εἰς τὸ ἕτερον τμῆμα οἱ Ῥωμαῖοι ἐπὶ Τιβερίου, πρὸς συνέχισιν τῆς διαιρέσεως καὶ πλήρους ἀπορροφήσεως τῆς αὐτονομίας τῶν Θρακῶν, ἐγκατέστησαν ὡς κυβερνήτην τὸν Τριβελλιανὸν Ῥοῦφον ὑπὸ τὸ πρόσχημα νὰ ἐπιτροπεύῃ τοὺς ἀνηλίκους υἱοὺς τοῦ Κότυος. Βραδύτερον ὅμως ὁ Καλλιγούλας (38 μ.χ.) ἐγκαθιδρύσας εἰς τὴν μικρὰν Ἀρμενίαν τὸν υἱὸν τοῦ Κότυος, ἔδοτο ὁλόκληρον τὸ βασίλειον εἰς τὸν παιδικόν του φίλον Ῥοιμητάλκην τοῦτον, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὁποίου ὅμως ὁ Κλαύδιος ἀπέστερξε ν' ἀναγνωρίσῃ διάδοχον ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ οὕτω Ῥοιμητάλκης ὁ Β' παρέμεινεν ὁ τελευταῖος βασιλεὺς ἐν Θράκῃ, ἥτις ἐφεξῆς κατέστη Ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία. Αἱ μετὰ τῶν Ἀθηναίων σχέσεις τούτου ἦσαν φιλικαί.

Μὴ Θρᾷκες βασιλεῖς ὑπῆρξαν ὁ Μιλτιάδης τοῦ Κυψέλου ὁ ὑποδειχθεὶς ὑπὸ τῆς Πυθίας εἰς τοὺς ἐν τῇ Θρακικῇ Χερρονήσῳ Δόλογκας ὡς βασιλεὺς καὶ ἐποικήσας ἐκεῖ Ἀθηναίους[35], οἱ Στησαγόρας καὶ Μιλτιάδης τοῦ Κίμωνος[36], καὶ βραδύτερον ὁ Λυσίμαχος, ὁ ἐκ τῶν ἐπιφανεστέρων στρατηγῶν τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου, βασιλεύσας μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐπὶ τῆς περιελθούσης εἰς αὐτὸν κατὰ τὴν διανομὴν μετὰ τῶν διαδόχων Θράκης, ἐφ' ἧς ὁλοκλήρου ἄχρι τῆς Μαύρης θαλάσσης ἐπεξέτεινε τὴν κυριαρχίαν του, καταστήσας πρωτεύουσαν τὴν παρ' αὐτοῦ πλησίον τῆς Καρδίας ἱδρυθεῖσαν Λυσιμάχειαν καὶ ἐπὶ μακρὸν βασιλεύσας αὐτῆς 323—281 π.χ.) Ὁ Καύαρος ἐβασίλευσε περὶ τὰ 219 ἕως 200 π.χ. ἐν Θράκῃ. Περὶ τοῦ Γαλάτου τούτου βασιλέως διέλαβεν ὁ Πολύβιος[37].

34. Ὅρα καὶ σ. 33.— Κατὰ τὴν εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἐξορίαν του ὁ Ὀβίδιος ἔγραψε τὰς Epistolae ex ponto, ὡς καὶ τὰ Tristia, παραπονετικὰ θηλαδὴ ποιήματα.—Ὅρα καὶ Τακίτου Annal. II, 64.—Τὸν ἐλλόγιμον τοῦτον βασιλέα Ἀντίπατρος ὁ Θεσσαλονικεὺς ἐξῆρεν ἐν ἐλεγείῳ, καταλήγοντι εἰς τὸ ἑξῆς δίστιχον:

Ζεὺς σκῆπτρον βασίλειον, Ἄρης δόρυ, καλλοσύνην δὲ
Φοῖβος ἔχει· παρά σοι δ' ἀθρόα πάντα, Κότυ.

35. Ἡροδ. στ. 36.—Ὅρα ἀνωτέρω σ. 105.

36. Ἡροδ. Στ. 39.—Παυσ. Ε, 19, 6.

37. Πολυβ. IV, 46, 52.

Διαδοχὴ καὶ ἐξουσία βασιλέων. Ἡ βασιλεία καὶ ἐν Θράκῃ κατὰ τὰ κρατοῦντα ἁπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῶν Ὁμηρικῶν χρόνων ἦτο διαδοχική, περιερχομένη εἰς τὸν πρεσβύτερον τοῦ ἐκλείποντος βασιλέως υἱόν[38]. Ἂν δέ ποτε παρεβιάζετο ἡ ἀρχὴ αὕτη, ἐθεωρεῖτο τοῦτο ὡς ἀποτέλεσμα αὐθαιρεσίας. Οὕτω βλέπομεν τὸν Σεύθην ἐπικαλούμενον, ὡς εἴρηται, τὴν συνδρομὴν τοῦ Ξενοφῶντος, ὅτε ἀπεβιβάσθη εἰς Θράκην μετὰ τῶν ἐπανακαμπτόντων μυρίων, ἵνα ἀποκατασταθῇ εἰς τὰ ἐπὶ τοῦ πατρικοῦ θρόνου δικαιώματα αὐτοῦ.

Ἡ τῶν βασιλέων ἐξουσία ἦτο ἀπόλυτος. Ὑπῆκουν τὴν ὑπερτάτην ἀρχήν, δυνάμενοι νὰ διαθέτωσι κατὰ βούλησιν οὐ μόνον τὰς προσόδους, ἀλλὰ καὶ πόλεις τοῦ βασιλείου αὐτῶν. Ὁ προμνησθεὶς Σεύθης ὁ Β' προσφέρεται νὰ παράσχῃ τῷ Ξενοφῶντι κατ' ἀπόλυτον διάθεσιν τὴν Βησάνθην καὶ ἄλλα μέρη τοῦ βασιλείου του[39], κώμας δέ τινας εἶχεν ἀποδώσει εἰς τὸν Μηδοσάδην[40]. Ἐντεῦθεν δῆλον ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐξουσίαζεν ὡς ἀπεριόριστος ἰδιοκτήτης τὸν τόπον, ὡς κατὰ τοὺς Ὁμηρικοὺς χρόνους[41], ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς μετέπειτα ἐξηκολούθει ἡ τοιαύτη τῶν βασιλέων ἐξουσία πολαχοῦ. Ὁ μέγας Ἀλέξανδρος πρὸς τὸν Φωκίωνα προσέφερε τέσσαρας πόλεις, ἵνα ἐκλέξῃ οἵαν ἐξ αὐτῶν ἤθελε[42], ὁ δὲ Ἀρταξέρξης παρέσχε τῷ Θεμιστοκλεῖ τὴν Λάμψακον, Μυοῦντα καὶ Μαγνησίαν[43]. Οἱ τῶν Γετῶν βασιλεῖς εἶχον καὶ σύμβουλον, ὀνομαζόμενον Θεόν[44].

Κωμαρχίαι, φυλαὶ καὶ Κοινά.

Ἡ πρώτη μετὰ τὴν ἐποχὴν τῆς βαρβαρότητος ὀργάνωσις τῶν Θρακικῶν λαῶν ἐμφανίζεται ἐν τῇ διαιρέσει αὐτῶν εἰς κώμας αὐτοδιοικήτους ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ κωμάρχου. Ἡ ὕπαρξις τοιούτων

38. Ὀδυσ. Α, 386—387.

39. Ξενοφ. Ἀναβ. Ζ, 6, 43.

40. Ξενοφ. Ἀναβ. Ζ, 7, 1 «Αἱ δὲ κῶμαι αὗται ἦσαν δεδομέναι ὑπὸ Σεύθου τῷ Μηδοσάδῃ».

41. Ἰλιάδ. Α, 153. «ἑπτὰ πτολίεθρα εὐναιόμενα» προέτεινε τῷ Ἀχιλλεῖ νὰ τῷ δώσῃ ὁ Ἀγαμέμνων.

42. Πλουταρχ. Φωκίων 18 «ἐκέλευσε τεσσάρων πόλεων ἐν Ἀσίᾳ Κίου, Γεργίθου, Μυλάσων, Ἐλαίας, μίαν ἣν ἂν αἱρῆται παραδοῦναι τῷ Φωκίωνι». Αἰλ. Ποικ. Ἱστορ. Α, 25.

43. Πλουταρχ. Θεμιστ. 31.—Θουκυδ. Α, 138.

44. Στραβ. Ζ, 298.

κωμαρχιῶν διεπιστώθη ἐξ ἐπιγραφῶν τῆς Φιλιππουπόλεως, ἐν ᾗ ἀναφέρεται ἡ κωμαρχία[45], τῆς Σαρδικῆς (Σόφιας), καὶ καθ' ἣν ἡ κωμαρχία προσφέρει εὐχὴν τῷ Διὶ καὶ τῇ Ἥρᾳ[46], ἐν ψηφίσματι δὲ τῆς Ἑλληνορωμαϊκῆς ἐποχῆς στεφανοῦσιν οἱ κάτοικοι τῆς Σηλυμβρίας Ἡρόδορον «κωμαρχοῦντα ἑαυτῶν». Κωμάρχας συναντῶμεν καὶ εἴς τινα τῆς Ἰωνίας ἐπιγραφήν[47].

Αἱ φυλαὶ ἀπετελοῦντο ἐκ τῆς ἑνώσεως πλειόνων κωμῶν κατ' ἔκτασιν ἀνάλογον πρὸς τὰς μεταξὺ αὐτῶν σχέσεις ὡς ἐκ τοῦ κοινοῦ γενάρχου καὶ πρὸς τὰς τοπογραφικὰς κυρίως συνθήκας. Τὸν κατὰ φυλὰς ὀργανισμὸν ἐν γένει τῶν λαῶν ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτῶν ἐμφανίσεως συναντῶμεν καὶ ἐν Θράκῃ, ἀλλὰ καὶ πόλεις Θρακικὰς εὑρίσκομεν ὑποδιαιρουμένας εἰς τὰς ἀπαρτιζούσας αὐτὰς φυλάς. Φύλαρχοι καὶ φυλαρχοῦντες διαλαμβάνονται εἴς τινας ἐπιγραφὰς[48] καὶ τὸ λειτούργημα αὐτῶν ἦτο ἀνάλογον πρὸς τὸ τοῦ κωμάρχου. Εἰς τὴν Φιλιππούπολιν ἐμφανίζονται πλείονες φυλαί, χαρακτηριζόμεναι ἐκ τῆς λατρευομένης ὑφ' ἑκάστης θεότητος (Ἀσκληπιάς, Ἀρτεμισιὰς) ἢ καὶ ἐξ ἄλλων ἐπιτοπίων[49] ὀνομασιῶν (Κενδρισεῖς κλπ.). Ὁμοίως εἰς Πέρινθον σημειοῦνται πλείονες, τοὐλάχιστον ἐννέα, φυλαί, ὑποδεικνυόμεναι δι' ἀριθμητικῶν ἐπιθέτων, οἷον φυλὴ δευτέρα, φυλὴ τετάρτη Εὐανθίας[50]. Τοῦτο ἐκράτει βραδύτερον καὶ ἐν Τραϊνουπόλει, ἐν ἐπιγραφῇ τῆς ὁποίας ἀναφέρεται «ἡ πρώτη Τραϊνουπόλεως φυλή». Ἐν Περίνθῳ εὑρίσκομεν καὶ διαίρεσιν τῶν κατοίκων εἰς φυλὰς ὀνομαζομένας Γελεύντας καὶ Αἰγικορεῖς[51], ἐν Τόμοις δὲ Αἰγικορεῖς ὡσαύτως καὶ Ἀργαδεῖς[52], κατ' ἀπομίμησιν τῆς ἐν Ἀθήναις κατανομῆς, ἔνθα μεταξὺ τῶν τεσσάρων φυλῶν ἦσαν οἱ Αἰγικορεῖς (αἰπόλοι δηλαδὴ) καὶ οἱ Ἀργαδεῖς (γεωργοί).

Ἐν Θράκῃ ἐμφανίζεται καὶ τὸ κατ' ἐξοχὴν ἑλληνικὸν σύ-

45. Ὅρα καὶ ἐπιγραφὴν ὑπ' ἀριθ. 123 παραρτήματος.

46. Dumont - Homolle σ. 316.

47. Le Bas et Waddigton Insc. d' Asie Mineure ἀριθ. 1669, C. I. G. 3420.

48. Ἔπιθ. Ἐπιγραφὴν ὑπ' ἀριθ. 124.

49. C. Avezou et Ch. Picard εἰς B. C. H. 37 (1913) σ. 150. — C. I. G. ἀριθ. 2047—2049.

50. G. Seure εἰς Revue Arch. 1912 σ. 256.

51. Ath. Mitth. VI, 49.

52. Perrot Mélanges d' archéol. σ. 446 καὶ ἑπ. —Gilbert - Πολίτου σ. 125, ὑποσ. 1.

στημα τῶν συνενώσεων διαφόρων κωμῶν ἢ πόλεων εἰς συνομοσπονδίας, ἀποτελούσας τὰ κοινά, ποῦ μὲν περιωρισμένα κατ' ἔκτασιν ποῦ δὲ—ἰδίᾳ ἀπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ ἀποικισμοῦ ἢ ἐποικισμοῦ—εὐρύτερα καὶ ὁμοιότυπα πρὸς τὰς ἐν τῇ κυρίᾳ Ἑλλάδι ἀμφικτυονίας ἢ συμπολιτείας, δι' ὧν μετὰ τῶν θρησκευτικῶν σκοπῶν συνεσφίγγοντο καὶ αἱ πολιτικαὶ σχέσεις τῶν μετεχόντων εἰς αὐτὰ περιοίκων λαῶν. Ἐν ἐπιγραφαῖς ἀρχαίαις μνημονεύται «τὸ κοινὸν τῶν Θρακῶν», τοῦ ὁποίου κέντρον ἦτο ἡ Φιλιππούπολις[53], εὐρύτερον καὶ ὑπέρτερον τῶν ἄλλων λαϊκῶν συνελεύσεων. Εἰς νομίσματα τῆς Φιλιππουπόλεως ἐξεικονίζεται ἡ προσωποποίησις τοῦ ὄρους Ῥοδόπη, ἐπὶ βράχου καθημένη, μετ' ἐπιγραφῆς ΚΟΙΝΟΝ ΘΡΑΚΩΝ[54], εἰς ἄλλην δὲ τῆς Φιλιππουπόλεως ὁμοίως ἐπιγραφὴν σημειοῦται «Τὸ κοινὸν τῶν ἐπὶ Θράκης Ἑλλήνων[55]», εἰς ἐπιγραφὴν τῆς αὐτῆς πόλεως[56] διαλαμβάνεται «Τὸ κυνηγῶν κοινόν», ὑπὸ τὴν ἔννοιαν βεβαίως κυνηγετικοῦ συλλόγου, οὗ ἡ ὀργάνωσις ἐξηγεῖται ἐκ τῶν πολλῶν θηρατῶν, τοὺς ὁποίους ἐπόμενον ν' ἀπησχόλει ἐπικερδῶς ἡ κυνηγεσία τῶν δαψιλῶν ἐκεῖ θηραμάτων καὶ ἐλάφων ἔτι, διωκομένων εἰς τὰ εὐήλατα μέρη ὑπὸ ἐφίππων κυνηγῶν[57].— Εἰς ψήφισμα δὲ Ἀττικὸν περὶ Σηλυμβριανῶν[58] ἀναφέρεται «τὸ κοινὸν τῶν Σηλυμβριανῶν.»

Ἐν Θράκῃ συναντῶμεν δύω κυρίως συνομοσπονδίας ἢ ἀμφικτυονίας, «κοινὰ» ἀποκαλουμένας, ἀναλόγους πρὸς τὰς ἐν τῇ κυρίᾳ καὶ τῇ μικρασιατικῇ Ἑλλάδι συνερχομένας καὶ βουλευομένας διὰ τὰς σπουδαιοτέρας τῶν κοινῶν ὑποθέσεων ἑκάστοτε. Ἡ μία ἀπετελεῖτο ἐκ τῶν πόλεων τῆς Θρακικῆς Χερρονήσου Σηστοῦ, Φλαβιουπόλεως, Ἀλωπεκονήσου, Ἐλαιοῦντος, Μαδύτου καὶ τῶν ἔναντι αὐτῆς ἐν Μικρασίᾳ Ἑλλησποντίων πόλεων Ἀβύδου καὶ Δαρδάνου, ἡ δ' ἑτέρα ἐκ τῶν Εὐξεινοποντίων Θρακικῶν πόλεων Ὀδησσοῦ (Βάρνας νῦν), Τόμεων, Καλλάτιδος, Μεσημβρίας καὶ Ἀπολλωνίας, ἀποτελουσῶν «τὸ

53. Eckel II σ. 43. — Mionnet I σ. 417. — Daremberg et Saglio Dictionnaire ἐν λ. Κοινόν.—Dumont Inscr. σ. 165.

54. Head - Σβορώρου A, σ. 262

55. Ὅρα κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 107. Ἔπιθ. καὶ Πολυβ. IX, 28, 2, XXIII, 8, 1.— «οἱ ἐπὶ Θράκης Ἕλληνες».

56. Ὅρα ταύτην ὑπ' ἀριθ. 96 παραρτήματος.

57. Ἀρριαν. Κυνηγ. κεφ. ΚΓ.

58. Ditt. Syl.3 ἀριθ. 112.

κοινὸν τῆς πενταπόλεως», ὡς διαλαμβάνεται ἐν ψηφίσματι[59]. Εἰς τὸ κοινὸν τοῦτο μετεῖχε καὶ ὁ Ἴστρος πολλάκις συγκροτοῦν ἐξάπολιν. Ἐκ τοῦ ψηφίσματος τούτου, ὅπερ εἶναι τιμητικὸν διὰ τὸν Ἡρώσοδον Φαρνάγον «ἄρξαντα τοῦ κοινοῦ τῆς Πενταπόλεως», συνάγεται ὅτι ὑπῆρχε καὶ ἴδιος ἄρχων τοῦ κοινοῦ. Ἐλλείψει ἄλλων ἐνδείξεων ἢ ἄλλοθεν πληροφοριῶν δέον νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ὁ ἄρχων οὗτος ἦτο ὁ προϊστάμενος ἢ πρόεδρος τῶν ἀντιπροσώπων τῶν πόλεων, διευθύνων τὰς συνεδριάσεις τοῦ κοινοῦ, ὅπερ ἂν κρίνῃ τις ἐκ τῶν πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος κοινῶν,[60] συνήρχετο, ὅπως κρίνῃ περὶ τῶν γενικωτέρων συμφερόντων τῶν ὁμοσπόνδων πόλεων, προαγομένων κάλλιον ἐκ τῶν τοιούτων συνενώσεων.

Ἐν Φιλιππουπόλει, ὡς συνάγεται ἐξ ἐπιγραφῆς, ὑπῆρχε καὶ ὅμιλος ἢ σύλλογος ἐφήβων, προσόμοιος πρὸς τοὺς πολλαχοῦ τῆς μικρασιατικῆς Ἑλλάδος, ὡς καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ, Ἐδέσσῃ καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Μακεδονίας, συναντωμένους τοιούτους καὶ ὀργανωμένους ὑπὸ ἐφηβάρχην[61].—Ἐξ ἐπιγραφῆς τῆς Περίνθου γνωστὸν καθίσταται ὅτι οἱ ἐκεῖ ἔμποροι Ἀλεξανδρεῖς ἦσαν συντεταγμένοι εἰς σωματεῖον ἢ σύλλογον ὁμοτέχνων, παρεμφερῆ πρὸς τοὺς ἐν τῇ Μικρασιατικῇ Ἑλλάδι[62] ὑπάρχοντας.

Βουλή, Δῆμος, Γερουσία.

Κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τ' ἀρχαῖα ἐν Θράκῃ μοναρχικὰ πολιτεύματα ὑπὸ τοὺς βασιλεῖς, συγκεντροῦντας πᾶσαν τὴν ἐξουσίαν, αἱ πόλεις τῆς προσακτίου Θράκης συνεπείᾳ τῶν ἐκ τῆς κυρίως Ἑλλάδος καὶ μικρασιατικῆς, καὶ πρὸ παντὸς τῶν ἐξ Ἀθηνῶν, ἀποικισμῶν, διακυβερνῶνται δημοκρατικῶς, προσλαμβάνουσαι, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, τὸν τύπον τοῦ Ἀττικοῦ πολιτεύματος, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Σόλωνος ὑπερτάτη ἀρχή, ἀσκοῦσα τὴν νομοθετικὴν ἐξουσίαν καὶ ἐκλέγουσα τὰς ἀρχάς, εἶναι ὁ Δῆμος καὶ ἡ Βουλή, ἥτις κατ' Ἀριστοτέλην (Πολιτ. VI, 1322) ἀπὸ πάσας τὰς ἄλλας ἀρχὰς «ἡ μάλιστα κυρία πάντων ἐστίν».—Εἰς τὰς ἀποικισθείσας δὲ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων χώρας τῆς Θράκης ἐγκαθιδρύετο τὸ σύστημα τῶν μητροπόλεων, ἐξελισσόμενον σὺν τῷ χρόνῳ ἐκ τοῦ κατ' ἀνάγκην ἐν ἀρχῇ ἐγκαθισταμένου δεσποτισμοῦ εἰς δημοκρατικὸν πολίτευμα.—Ὡς καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ἀποικίαις, καὶ ἐν Θράκῃ οἱ Ἕλληνες ἄποικοι δὲν ἐγκαθίσταντο εἰς τὰς νέας χώρας ὡς κατακτηταὶ καὶ ἐπιδρομεῖς, ἀλλά, μεταλαμπαδευταὶ τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ φορεῖς τῆς θρησκείας καὶ τῶν νόμων τῆς ἰδίας πατρίδος, ἐκόμιζον τῆς κοινῆς πατρίδος τὸ πνεῦμα καὶ τὰς ἰδέας. Οἷαν δὲ φιλελεύθερον ἀρχῆθεν καὶ ὑπερτέραν διανοητικότητα ἐδείκνυον περὶ τὴν διακυβέρνησιν ἑκάστης πόλεως, ὡς δικαιουμένης ν' αὐτονομῆται καὶ διακανονίζῃ ἐλευθέρως τὰ κατ' αὐτήν, μαρτυρεῖ καὶ ψήφισμα[63], ἐν τῷ ὁποίῳ ἐκτὸς τῶν ἄλλων συμμάχων τῶν Ἀθηναίων ἀναγράφονται καὶ οἱ Αἶνιοι, Ἀβδηρῖται, Δικαιοπολῖται, Ἐλαιούσιοι καὶ Συλημβριανοὶ ἀπὸ Θράκης.—Ἀπὸ τῶν Ἑλληνικῶν ἐν Θράκῃ μεταναστεύσεων διαβλέπει τις εἰς τὰ ἀποικιζόμενα μέρη ποῦ μὲν τελείαν ταὐτότητα, ποῦ δὲ ὁμοιομορφίαν εἰς τὸν πολιτικὸν ὀργανισμὸν καὶ τοὺς θεσμοὺς καὶ τὸν δημόσιον ἐν γένει βίον. Ἑκάστη πόλις ἔχει τὴν αὐτοδιοίκησιν κατὰ τὸ ἐν τῇ μητροπόλει σύστημα. Ἐφ' ὅλων δὲ αὐτῶν αἱ λαϊκαὶ συνελεύσεις, ὁμάδες κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον πολυάριθμοι, ἔμμονοι εἴτε μεταβληταί, ἐπετέλουν τὴν βουλευομένην ἐξουσίαν.— Οἱ δῆμοι ἀποτελοῦσιν ἐν ταὐτῷ καὶ θρησκευτικὰς ἑνώσεις, διότι πᾶσα ὀργανωμένη ὁμὰς εἰς τὰς ἀρχαίας ἐν γένει Ἑλληνικὰς χώρας προϋποτίθησιν ἕνα δεσμὸν θρησκευτικόν[64]. Ὡς καὶ ἐν τῇ κυρίᾳ Ἑλλάδι, οἱ πολῖται συνερχόμενοι συζητοῦσι καὶ ἀποφαί-

59. C. I. G. ἀριθ. 2056c —Ὅρα τοῦτο ὑπ' ἀριθ. 91 παραρτήματος.

60. Σπουδαιότερα τούτων εἰσὶ τὸ Κοινὸν τῶν Βοιωτῶν, τῶν Λοκρῶν, τῶν Μαγνήτων, τῶν Αἰνιάνων, τῶν Ἀθαμάνων, τῶν Αἰτωλῶν, τῶν Εὐβοέων, τῶν Ἀχαιῶν, τὸ Ἀρκαδικόν, τὸ Κοινὸν τῶν Νησιωτῶν, τῶν Κρηταίων καὶ τὸ ὀνομαστὸν Ἰώνων τὸ Κοινὸν καὶ ἄλλα.

61. Le Bas et Waddigton Insc. d'Asie Mineure ἀριθ. 643 «τὸν ἐφήβαρχον... ἐν παιδὶ γενόμενον» —Duchesne εἰς Archives des Missions scientifiques (1874) σ. 297—298. –Dumont Inscr. ἀριθ. 42 καὶ Rapport σ. 29.—Ἐν ἐπιγραφῇ τῆς Ἐδέσσης ὑπάρχει «ἀπογραφὴ ἐφήβων τῶν ἐφηβευσάντων ὑπὸ Λυσίμαχον Ἀβδιανὸν τὸν ἐφήβαρχον».—Ὅρα καὶ κατωτέρω σημ. 83.

62. Ἐν Φιλαδελφείᾳ ἀναφέρεται ἐν ἐπιγραφῇ «ἡ ἱερὰ φυλὴ τῶν σκυτέων». Εἰς Θυάτηρα ἀπετέλουν εἶδος ἐπαγγελματικοῦ σωματείου οἱ βαφεῖς, οἱ βυρσεῖς, οἱ λινουργοί, εἰς Ἱεράπολιν οἱ πορφυροβαφεῖς, ἐν δὲ τῇ Ἀπαμείᾳ Κιβωτῷ οἱ σκύται. Ὅρα καὶ R. E. II, 30.—Le Bas et Waddigton ἀρ. 1687.

63. C. I. At. II, ἀριθ. 17, a, b,.—«Ἐάν τις βούληται τῶν Ἑλλήνων ἢ τῶν βαρβάρων τῶν ἐν ἠπείρῳ ἐνοικούντων ἢ τῶν νησιωτῶν τῶν ὅσοι μὴ βασιλέως εἰσίν, Ἀθηναίοις σύμμαχοι εἶναι καὶ τῶν συμμάχων, ἐξεῖναι αὐτῷ ἐλευθέρῳ ὄντι καὶ αὐτονόμῳ, πολιτευομένῳ πολιτείαν, ἣν ἂν βούληται, μήτε φρουρὰν εἰσδεχομένῳ, μήτε ἄρχοντα ὑποδεχομένῳ, μήτε φόρον φέροντι».

64. Schœmann-Calusci Ἑλλην. Ἀρχαιότ. σ. 420.

νονται περὶ τῶν δημοσίων ὑποθέσεων καὶ ἐν γένει περὶ παντὸς ἀναγκαίου καὶ προβαίνουσιν εἰς ἀρχαιρεσίας. Ἐξ τ᾽ Ἀβδηρα, Μαρώνειαν, Αἶνον, Σηλυμβρίαν, Πέρινθον, Μεσημβρίαν, Ὀδησσόν, εἰς τὰς παραλίους ἐν γένει πόλεις τῆς Θράκης, οἱ οὐσιωδέστεροι συντελεσταὶ τῆς πολιτειακῆς ἀρχῆς εἶναι ἡ Βουλὴ καὶ ὁ Δῆμος, αἱ συνελεύσεις τῶν ὁποίων ἀποτελοῦσι τὴν βουλευομένην ἐξουσίαν. Ἡ διατύπωσις τῶν ψηφισμάτων, νομοθετικῶν ἢ τιμητικῶν, εἶναι ὁμοιόμορφος πρὸς τὴν τῶν Ἀθηνῶν καὶ αἱ ἐπίσημοι φράσεις («ἔδοξε τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ κ.λ.π.») εἶναι αἱ αὐταί.[65] Ἐν τοῖς ὀλίγοις Θρακικοῖς ψηφίσμασι, τοῖς εἰς ἀνευρεθείσας πλάκας γεγραμμένοις, τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ Δήμου καθορίζονται οἱ ἄρχοντες, οἵτινες θ᾽ ἀναλάβωσι τὴν χάραξιν, ὡς καὶ οἱ ἐκτίσοντες τὸ πρὸς τοῦτο ἀνάλωμα λειτουργοί, ὡς ἀρχικῶς ἐπεκράτει καὶ εἰς τὰ Ἀθηναϊκὰ ψηφίσματα, διὰ τὰ ὁποῖα ὅμως κατὰ τοὺς βραδυτέρους χρόνους καθωρίζετο καὶ κατεβάλλετο ἡ ἀπαιτουμένη διὰ τὴν χάραξιν δαπάνη[66]. Ἐν τοῖς Ἀβδήροις ἡ χάραξις, τοποθέτησις καὶ καταβολὴ τῆς δαπάνης τῶν ψηφισμάτων ἀνατίθεται εἰς τοὺς νομοφύλακας, εἰς δὲ τὴν Ὀδησσὸν ἡ τοιαύτη μέριμνα ἐπιβάλλεται εἰς τὸν ἱεροποιὸν κατὰ τὰ οἰκεῖα ψηφίσματα.—Εἰς τὴν πόλιν τῶν Τόμεων ἐξ ἐπιγραφῆς, σημαντικῆς διὰ τὴν σαφήνειαν καὶ τὸ κάλλος τῆς γλώσσης, πληροφορούμεθα ὅτι ἡ Βουλὴ καὶ ὁ Δῆμος, παραστάσης ἀνάγκης πρὸς ἀσφαλεστέραν ἄμυναν τῆς πόλεως, ἐξέλεξαν δύω ἡγεμόνας, εἰς οὓς παρέσχον εὐρεῖαν δικαιοδοσίαν, ἐξουσιοδοτήσαντες αὐτοὺς νὰ ἐπιβάλλωσι καὶ πρόστιμα «καὶ πράσσειν τοὺς ἀτακτοῦντας τρόπον ὃν ἂν δύνωνται, ἀζημίους ὄντας καὶ ἀνυποδίκους». Ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης δηλοῦται ὅτι ἡ Βουλὴ καὶ ὁ δῆμος ἤσκουν τὴν ὑπερτάτην ἐξουσίαν. Περὶ τοῦ ὀργανισμοῦ ἑκατέρας τῶν λαϊκῶν αὐτῶν ὁμάδων δὲν εὑρίσκομέν που πληροφορίας, δέον ὅμως νὰ δεχθῇ τις, ὅτι ἦτο ἀνάλογος πρὸς τὸν καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἰδίᾳ τῶν Ἀθηνῶν.—Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ἐσώτερον τῆς Θράκης, ἐν Ἐσκὶ-Ζαγορᾷ, παρ᾽ ἣ τίθεται ἡ ἀρχαία Βερόη, ἀνευρέθησαν ἐπιγραφαί, ἐξ

65. Ἐπ. ψηφίσματα Ἀβδήρων, Μαρωνείας, Μεσημβρίας, Ὀδησσοῦ, Τόμεων κ.λ.π. ὑπ᾽ ἀριθ. 1—6, 85, 89, 90, 92 ἐπιγραφῶν Παραρτήματος.

66. W. Hartel Studien über attischen Staatsrecht und Staatsurkunden σ. 130 καὶ ἑπ.—Κουρτίου Ἑλλ. Ἱστορία, μεταφρ. Λάμπρου Τομ. 4 σ. 338.—Περὶ τῶν παραλλαγῶν μεταξὺ τῶν προευκλειδείων καὶ μετευκλειδείων ψηφισμάτων ὅρα καὶ Gilbert ἔνθ. ἀν. σ. 372—373.

ὧν μανθάνομεν ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως, εἰς ἣν ἀνῆκον, ἐσχημάτιζον ἕνα δ ῆ μ ο ν, τιτλοφορούμενον λαμπρότατον, ὑπῆρχε δὲ καὶ β ο υ λ ή, ἐκδίδουσα τιμητικὰ ψηφίσματα μετὰ τοῦ δήμου[67].—Εἰς ψήφισμα Θρακικόν, τιμητικὸν ὑπὲρ τοῦ Ῥουσκοπόρεως, ἀντὶ τῆς συνήθους φράσεως «ἡ Βουλὴ καὶ ὁ Δῆμος», ἀναγράφεται «ὁ Δῆμος καὶ οἱ Σύνεδροι», ὅπερ ταὐτό, λαμβανομένου ὑπ᾽ ὄψει, ὅτι πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἡ ἔκφρασις «Σύνεδροι» καὶ «Συνέδριον» ἦτο ταὐτόσημον πρὸς τὴν «ἡ Βουλή»· οὕτως ὑπὸ τοῦ Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου ἱστορεῖται[68], ὅτι, ὁπόταν ἀνηγγέλθη ὅτι αἱ δυνάμεις τῶν Περσῶν, χωροῦσαι κατὰ τῆς Ἑλλάδος, εὑρίσκοντο πλησίον, «Τοῖς συνέδροις τῶν Ἑλλήνων ἔδοξε ταχέως ἀποστέλλειν τὴν μὲν ναυτικὴν δύναμιν ἐπ᾽ Ἀρτεμίσιον τῆς Εὐβοίας». Σύνεδροι ἢ Πρόβουλοι ἐλέγοντο καὶ οἱ συνερχόμενοι ἐν Πανιονίῳ ἀντιπρόσωποι τῶν Ἰάδων πόλεων[69]. Σύνεδροι ἀναφέρονται εἰς ψήφισμα τοῦ κοινοῦ τῶν Ἰωνικῶν πόλεων εὑρεθὲν εἰς Κλαζομενάς[70], ὡς καὶ ἐν ἐπιγραφῇ τῆς Πριήνης.

Εἰς τὰς παρὰ τὸν Εὔξεινον Θρακικὰς πόλεις Ὀδησσόν, Κάλλατιν καὶ Ἰστρόπολιν ἐμφανίζονται καὶ πρόβουλοι[71], τῶν ὁποίων κύριον ἔργον ἦτο, ὡς πιθανολογεῖται ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτῶν καὶ τοῦ ἐν λοιπῇ Ἑλλάδι προορισμοῦ αὐτῶν, νὰ παρασκευάζωσιν ἐκ τῶν προτέρων τ᾽ ἀντικείμενα τῆς συζητήσεως ἐν τῷ Δήμῳ καὶ συμβουλεύωσι τοῦτον. Ἀλλὰ τοιαύτην ὀνομασίαν ἔφερον καὶ οἱ πεμπόμενοι ὡς ἀντιπρόσωποι τῶν συνομοσπόνδων πόλεων ἐνίοτε, ὡς εἴρηται[72], ἀλλὰ καὶ ὡς ἄρχοντες περιβεβλημένοι διοικητικὴν ἢ ἐπιτηρητικὴν ἐξουσίαν ἀναφέρονται[73]. Εἰς τὰς μνησθείσας πόλεις, ὡς καὶ ἐν ἄλλαις Ἑλληνικαῖς συνήθως, οἱ πρόβουλοι ἦσαν ἐπιμή-

67. B. C. H. 2 σ. 400—412 Ἐπιγραφαὶ Ἑλληνικαὶ τοῦ Αἵμου ὑπὸ A. Dumont.

68. Διοδ. Ἱστορ. XI, 5.

69. B. C. H. IX (1885) σ. 39—Dittenb. Syl.² 180.

70. B. C. H. XIII (1889) σ. 275. — Πρβ. K. Hermann's Lehrbuch der Griechischen Antiquitäten, erster Band, dritte Abteilung Ἐκδ. H. Swoboda σ. 128.—Σύνεδροι καὶ γραμματεὺς Συνέδρων ἀναφέρονται εἰς ψήφισμα τῶν Μαγνήτων (Θεσσαλίας) ἐν ἐπιγραφῇ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων τῆς Δημητριάδος (ὅρα G. Fougeres μελέτην εἰς B. C. H, 13 (1889) σ. 271 καὶ ἑπ.

71. Hermann ἔνθ. ἀν. σ 130.

72. Ἡροδ. Z, 172 καὶ στ. 7.—Πλουταρ. Ἀριστ. 21.

73. Θουκυδ. H, 1.—Σουΐδα ἐν λ. καὶ Smith ἐν λ. Πρόβουλοι.

νιοι, ἡ ὑπηρεσία δηλαδὴ αὐτῶν ἦτο μηνιαία.—Ἐντεῦθεν δῆλον καθίσταται ὅτι εἰς τὰς Θρακικὰς ταύτας πόλεις τὸ πολίτευμα σὺν τῷ χρόνῳ ἐξελίσσεται εἰς Δημοκρατικόν. Ὁ Ἀριστοτέλης σημειοῖ τοῦτο γενόμενον εἰς τὰς Θρακικὰς πόλεις Ἴστρον ἢ Ἰστρόπολιν καὶ Ἀπολλωνίαν, ὁμαλῶς ἐν τῇ πρώτῃ[74], βιαίως δὲ ἐπιβληθὲν ἐν τῇ δευτέρᾳ ὑπὸ τῶν ἐξεγερθέντων κατοίκων[75].

Ἐξ ἄλλων ἐπιγραφῶν προκύπτει ὅτι εἴς τινας Θρακικὰς πόλεις ὑπῆρχε καὶ Γερουσία, τῆς ὁποίας ἡ λειτουργία ἀπὸ τοὺς χρόνους τοὐλάχιστον τῆς Ῥωμαϊκῆς περιόδου ἱκανῶς μαρτυρεῖται. Ἐξ ἐπιγραφῶν τῆς Καλλιπόλεως καὶ τῆς Αἴνου, ἐν αἷς καθορίζεται, ὅπως πᾶς παραβιαστὴς τοῦ τάφου πληρώνῃ τὸ σημειούμενον πρόστιμον «τῇ κρατίστῃ βουλῇ καὶ τῇ ἱερᾷ γερουσίᾳ», συνάγεται ὅτι ὑφίστατο εἰς τὰς πόλεις ταύτας ἐκ παραλλήλου μετὰ τῆς βουλῆς, ἂν μὴ ἐπὶ μακρὸν χρόνον, διά τινα χρονικὴν περίοδον. Εἰς ἐπιγραφὴν εὑρεθεῖσαν παρὰ τὴν Παλαιὰν Ζαγοράν, ἔνθα ἡ Βερόη, ἀναφέρεται γερουσιαστής[76]. Εἷς τινας ἐπιγραφὰς μνημονεύεται «γερουσιαστὴς Φιλιππουπολείτης» καὶ «γερουσιαστὴς Φιλιππουπολεύς». Ἐκ τούτων καὶ ἄλλων ἐπιγραφῶν[77] δείκνυται ἡ ὕπαρξις Γερουσίας καὶ ἐν Φιλιππουπόλει. Ἀβεβαίωτον ὁποία τις ἦτο ἡ σύνθεσις καὶ ἡ ἐξουσία τῆς Γερουσίας ἐνταῦθα. Ἡ Γερουσία ἐμφανίζεται ἀπὸ τῆς ἀπωτάτης ἀρχαιότητος εἰς τὰ πολιτεύματα τῆς Ἑλλάδος. Ἐκ τοῦ Ὁμήρου μανθάνομεν, ὅτι παρεκάθητο τοῖς Ἄναξιν ἡ βουλὴ τῶν μεγαθύμων γερόντων. Ἐν Σπάρτῃ, ἔνθα τὸ πολίτευμα δὲν ἦτο δημοκρατικόν, ἦτο ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων ἀρχῶν τῆς πόλεως, ἀλλὰ κατὰ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους φαίνεται, ὅτι ἀντικατεστάθη διὰ τῆς βουλῆς, ὁ Παυσανίας μάλιστα τὸ τῆς Γερουσίας ἀρχεῖον καλεῖ βουλευτήριον[78]. Ἀπετελεῖτο δ' ἐν Σπάρτῃ ἐκ τριάκοντα γερόντων ἢ γερουσιαστῶν ἐκλεγομένων ἐκ τῶν ὑπὲρ τὰ ἑξήκοντα ἔτη γεγονότων, ὄντων, ὡς καὶ ἐν Κρήτῃ, ἰσοβίων, ὅπερ ἐπικρίνεται ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους[79] ἐπὶ τῷ λόγῳ «ἔστι γὰρ ὥσπερ καὶ σώματος καὶ διανοίας

74. Ἀριστ. Πολιτ. Ε, 5, κ. «ἔνθα μὲν πολιτικωτέρα ἐγένετο ἡ ὀλιγαρχία, ἐν Ἴστρῳ δ' εἰς δῆμον ἐτελεύτησεν».

75. Ἀριστ. Πολιτ Ε, 6, η, «στασιάζουσιν ἢ οὗτοι ἢ πρὸς τούτους μαχόμενοι κλέπτοντας, ὅπερ ἐν τῇ Ἀπολλωνίᾳ συνέβη τῇ ἐν τῷ Πόντῳ».

76. B. C. H. 2 (18˙8) σ 402.

77. Dumont Inscr. et monum. nº 55

78. Παυσαν. Β, 9, 1.—Ῥαγκαβῆ Πολ. Ἀρχ. Τομ. Β, σ. 264.

79. Ἀριστοτ. Πολ. Β, 6, 17,

γῆρας». Ἡ Γερουσία ἀναφαίνεται καὶ βραδύτερον ἐν τῇ συγκροτούσῃ τὴν πολιτικὴν συνένωσιν τῶν Ἀχαιῶν, τῇ Ἀχαϊκῇ συμπολιτείᾳ, ἐπιμελουμένη τῆς τάξεως ἐν τῇ Συνελεύσει[80].—Ἐν Θράκῃ ἦτο περιωρισμένης ἐξουσίας καὶ διάφορος τῆς ἐν Σπάρτῃ καὶ ἐν ἄλλαις Ἑλληνικαῖς πόλεσι Γερουσίας. Φαίνεται, ὅτι ἀπετέλει σύλλογον προσώπων ὡρίμου ἡλικίας, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν τῶν νέων ἢ τῶν ἐφήβων[81], οὗτινος ἡ ὕπαρξις διεπιστώθη ἐν Φιλιππουπόλει[82], ἀλλὰ καὶ πολλαχοῦ τῆς μικρασιατικῆς Ἑλλάδος ἐμφανίζονται τοιοῦτοι σύνδεσμοι[83], ἐν Κυζίκῳ δὲ ἠρίθμει πολλὰ μέλη[84]. Εἰς ψήφισμά τι ἀναφέρεται καὶ ἔκδικος τῆς ἱερᾶς Γερουσίας, προϊστάμενος πιθανῶς, ἀσκῶν ἀρχὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν τῶν δεκαπρώτων[85] ἢ εἰκοσαπρώτων. Ἐξ ἐπιγραφῶν Θρακικῶν ἐμφαίνεται ὡσαύτως ὅτι ἡ Γερουσία ἐδέχετο πρόστιμα ἐπιβαλλόμενα εἰς παραβιαστὰς τῶν τάφων, ὡς συνέβαινε καὶ ἐν Μικρασιατικῇ Ἑλλάδι[86], εἰς νομίσματα τῆς ὁποίας (τῆς Ἀντιοχείας πρὸς τῷ Μαιάνδρῳ) ἀναγράφεται Ἱερὰ Γερουσία, ἐν ἐπιγραφῇ δὲ τῶν Τράλλεων (B. C. H., 28 σ. 78) μνημονεύεται «ἄρχων Γερουσίας».

Τὸ πολιτειακὸν κατὰ τὰ προαναπτυχθέντα σύστημα εἰς ἅπαν τὸ προσθαλάσσιον τμῆμα τῆς ἀρχαίας Θράκης ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νέστου ἐν τῷ Αἰγαίῳ ἄχρι τοῦ στομίου τοῦ Ἴστρου ἐν τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ ἐξελίσσεται ὡς καὶ ἐν τῇ λοιπῇ Ἑλλάδι. Αἱ ἐν αὐτῷ πόλεις προσέλαβον τοὺς θεσμοὺς τῶν ἐν τῇ κυρίᾳ Ἑλλάδι οἰκούντων καὶ πρὸ παντὸς τῶν Ἀθηναίων, διότι καὶ ἡ ἐπικοινωνία μετ' αὐτῶν ἦτο συχνοτέρα καὶ τελειότερον καὶ ἐλευθεριώτερον τὸ Ἀτ-

80. Πολυβ. Β, 46.—Ῥαγκαβῆ ἔνθ. ἀν. σ. 420.

81. B. C. H ² σ. 405.—Eckel Doctrina numorum IV, σ. 190

82. Ὅρα καὶ σελ. 198.

83. Τοιούτους συλλόγους, τελοῦντας ὑπὸ τὴν ἐφηβαρχίαν λειτουργοῦ, ἐφηβάρχου καλουμένου, εὑρίσκομεν ἐν Ἀπολλωνίᾳ (B C H. 18 σ. 159), εἰς Ἄλλινδα, νῦν Δεμερτζῆ - Δερὲ (B C. H. 15 σ. 540), εἰς Ταβας (B. C. H. 10 σ. 489 καὶ ἑπ.), εἰς Μώβαλα, νῦν Μοῦγλα, (B. C. H. 10 σ. 491) καὶ ἀλλαχοῦ (B C. H. 11 σ. 86). — Ὁμοίως καὶ «σύνοδον τῶν ἐν Περγάμῳ νέων» (Ditt, Syll.² 381), καὶ Ἐφήβαρχον ἐν Βιθυνίᾳ B. C H. 27 σ. 326).

84. Dumont Rap. σ. 29 καὶ Inscr. et Monum. fig. n. 43.—Ditten. Syll.² 365 «ἀγαγεῖν δὲ ἐπὶ τὴν ἀπάντησιν καὶ τὸν ἐφήβαρχον τοὺς ἐφήβους».

85. Δεκάπρωτοι διαλαμβάνονται καὶ ἐν ἐπιγραφῇ τῆς Ἡρακλείας τῆς Ποντικῆς (B. C. H. 25 σ. 48 καὶ Τομ. 8 σ 222.—Ὅρα καὶ Hermann ἔνθ. ἀν. § 21 σ. 179.—

86. Vidal - Lablache de titulis funeribus Graecis p. 47.—B. C. H. 2, σ. 405.

τικὸν δίκαιον καὶ ἐντεῦθεν ἡ ἐκτεταμένη ἐπίδρασις αὐτοῦ ἐπί τε τῶν Ἰωνικῶν καὶ Θρακικῶν Ἑλληνίδων πόλεων· διὸ καὶ ἐν τῷ κατὰ Τιμοκράτους λόγῳ ὁ Δημοσθένης λέγει πρὸς τοὺς Ἀθηναίους «Δεῖ τοίνυν ὑμᾶς κἀκεῖνο σκοπεῖν, ὅτι πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων πολλάκις εἰσὶν ἐψηφισμένοι τοὺς νόμους χρῆσθαι τοὺς ὑμετέρους, ἐφ' ᾧ φιλοτιμεῖσθε ὑμεῖς εἰκότως». Οἱ κοινοὶ οὗτοι ἑλληνικοὶ θεσμοί, οἱ μικρὸν κατὰ τόπους καὶ ἐν ταῖς λεπτομερείαις οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὰς γενικὰς ἀρχὰς παραλάσσοντες εἰσὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Θουκυδίδου[87] καὶ ἄλλων ἀρχαίων συγγραφέων «τὰ νόμιμα τῶν Ἑλλήνων» ἢ «κοινοὶ τῶν Ἑλλήνων νόμοι» λεγόμενοι[88], τὸ ἐνιαῖον δηλονότι Ἑλληνικὸν δίκαιον, ὡς πρὸς τὸ ὁποῖον ἡ δόξα περὶ τοπιστικῆς διασπάσεως ἐν ταῖς γενικαῖς γραμμαῖς ἐσαλεύθη, ἰδίᾳ ἐπὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ καὶ κληρονομικοῦ δικαίου, ἐμφανίζοντος πλείστας ὁμοιότητας, ὡς διεπιστώθη καὶ ἐκ τῶν νόμων τῶν Γόρτυνος[89].

§ 21. *Πανηγύρεις, ἑορταί, ἀγῶνες.*

Ἐκ Θρακικῶν ἐπιγραφῶν, ὧν συλλογὴ ἐγένετο τὸ πρῶτον παρὰ τοῦ ἐγκρίτου Γάλλου ἀρχαιολόγου A. Dumont, δείκνυται, ὅτι καὶ ἐν Θράκῃ εἶχε μεταφυτευθῇ τὸ πανάρχαιον, ἰδιαζόντως Ἑλληνικόν, ἔθος τῶν πανηγύρεων, ὡς ὠνομάζοντο αἱ περιοδικαὶ συνενώσεις τοῦ λαοῦ μιᾶς πόλεως ἢ φυλῆς πέριξ ἑνὸς ἱεροῦ τοῦ μᾶλλον τιμωμένου κοινοῦ Θεοῦ πρὸς θυσίαν καὶ λαμπροτέραν τέλεσιν μιᾶς ἑορτῆς. Διὰ τῶν τοιούτων πανηγύρεων, ὡς καὶ νῦν διὰ τῶν ὁμωνύμων συγκεντρώσεων, ἐξυπηρετοῦντο ἐν ταὐτῷ καὶ ἐμπορικοὶ σκοποί[1], καὶ ἀρχαιότεραι καὶ μᾶλλον ὀνομασταὶ ἐν τῇ κυρίᾳ Ἑλλάδι ἦσαν ἡ ἐν Καλαυρίᾳ, ἥτις τελουμένη περὶ τὸν ἐκεῖ ναὸν τοῦ Ποσειδῶνος καὶ «Ἱερὰ σύνοδος» ἀπεκαλεῖτο, καὶ ἡ ἐν Ὀγχηστῷ τῆς Βοιωτίας[2]. Καὶ ἐν Θράκῃ ὡς δύναταί τις νὰ συμπεράνῃ, εἶχον

87. Θουκυδ. Δ, 97 «ὅτι οὐ δικαίως δράσειεν, παραβαίνοντες τὰ νόμιμα τῶν Ἑλλήνων».

88. Ἀριστοτ. Ῥητορ. Α, 15.

89. Justus Lipsius Λόγος ἐκφωνηθεὶς τῇ 23 Ἀπριλίου 1893 ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Λειψίας (Μετάφρασις Π. Ζήση ἐν Δικαιοσύνῃ ἔτος Α σ. 332).

1. Διογέν. Λαέρτ. Η, 8 «Εἰς πανήγυριν οἱ μὲν ἀγωνιούμενοι, οἱ δὲ κατ' ἐμπορίαν, οἱ δέ γε βέλτιστοι ἔρχονται θεαταί».

2. Στραβ Θ, 632 καὶ Η, 574.—Ὅρα καὶ Θουκυδ. Γ, 104 περὶ τῆς ἐν Δήλῳ πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ Πολυαίνου Στρατ. VI, 45 περὶ τῆς πανηγύρεως Σαμίων περὶ τὸ ἱερὸν τῆς Ἥρας.

τὸν αὐτὸν προορισμόν. Καὶ ἐνταῦθα ἀνευρίσκομεν τὴν συνήθειαν ν' ἀπονέμηται εἰς τὰς δημοσίας πανηγύρεις, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὁ στέφανος εἰς τὸν κριθέντα ἄξιον τῆς τιμῆς ταύτης, «στεφανοῦσθαι δὲ αὐτοὺς καθ' ἑκάστην πανήγυριν» ἀναγράφεται ἔν τινι Θρακικῇ ἐπιγραφῇ[3]. Περὶ τῶν πανηγύρεων, ἐμπορικῶν κυρίως, βραδύτερον ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων ἐθεσπίσθησαν εἰδικαὶ διατάξεις[4].

Ἀγῶνας ὡσαύτως δημοσίους, καθ' ὅμοιον τύπον πρὸς τοὺς ἐν τῇ ἄλλῃ Ἑλλάδι ὀργανουμένους, βλέπει τις ἐν Θράκῃ. Ἐν Φιλιππουπόλει, ἔνθα ἐπεκράτει ἡ Ἀπολλωνολατρεία, ἐτελοῦντο τὰ Πύθια, ὡσαύτως δ' ἐν Περίνθῳ τὰ Ἄκτια καὶ Πύθια. Εἰς τὸ ὀνομαστὸν τῆς πόλεως ταύτης θέατρον ἀνευρέθη κατάλογος τῶν κερδηθεισῶν ὑπὸ τῶν ἀθλητῶν νικῶν εἰς τ' Ἄκτια καὶ Πύθια τῆς Περίνθου[5]. Εἰς μίαν τῶν Θρακικῶν ἐπιγραφῶν ἀναφέρονται τὰ Βοσπόρια, κατὰ τὸν ἀγῶνα τῶν ὁποίων ἐνίκησεν ὁ Ὀλυμπιόδωρος Βενδώρου, ὅστις στεφανωθεὶς διὰ τῆς λαμπάδος τῶν ἀνήβων ἀνέθηκε «τὸ ἄθλον Ἑρμᾷ καὶ Ἡρακλεῖ», καθὰ συνέβαινε καὶ ἐν Ἀθήναις, ἔνθα ὁ κατὰ τὰς λαμπαδηφορίας νικῶν προσέφερε τὴν λαμπάδα αὐτοῦ ὡς ἀνάθημα. Ἐν Ἀβδήροις ἐτελοῦντο πρὸς τιμὴν τοῦ Διονύσου, τοῦ ὁποίου ὑπῆρχεν ἐνταῦθα καὶ ναός, ὡς προελέχθη, τὰ «Διονύσεια», ἀγῶνες «κατ' ἐνιαυτὸν» διεξαγόμενοι. Ἀγῶνα ὁμοίως γυμνικὸν καὶ ἱππικὸν ἐτέλουν οἱ κάτοικοι τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου πρὸς τιμὴν τοῦ οἰκιστοῦ αὐτῆς Μιλτιάδου τοῦ Κυψέλου[6], ἐν τῇ Μικρασιατικῇ δ' Ἑλλάδι παραπλησίως εὑρίσκομεν τελούμενα τὰ Ἀλεξάνδρεια ἐν Τέῳ, παρὰ τὸ ἐκεῖσε ἄλσος, ὑπὸ τοῦ Κοινοῦ τῶν Ἰώνων πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου[7], θεωρουμένου ἐλευθερωτοῦ τῶν Ἰώνων. Τὰ ἐν Ἀβδήροις Διονύσια ἑωρτάζοντο, φαίνεται, παρεμφερῶς πρὸς τὰ ἐν Ἀθήναις, ἔνθα τὰ Διονύσια ἦσαν μία ἐκ τῶν μεγάλων ἑορτῶν, καθ' ἃς ἀπηγορεύοντο αἱ συναλλαγαὶ καὶ αἱ προσωποκρατήσεις[8].

Ἑορταὶ ὀνομασταὶ παρὰ τοῖς Θραξὶν ἦσαν τὰ Κοτύττια

3. Ὅρα ταύτην ὑπ' ἀριθ. 103, καὶ Dumont - Homolle Mel. σ. 322.

4. Πεῖρα Τίτλ. ΝΖ περὶ πανηγύρεων.—Νεαρὰ Βασιλείου Πορφυρογεννήτου Κεφ. Ζ, εἰς Jus Graecoromanum ὑπὸ Zachariae a Ligental Γ σ. 317.

5. B. C. H. 22 σ. 597.

6. Ἡροδ. Στ. 38 «καὶ οἱ τελευτήσαντι Χερσονησῖται θύουσι ὡς νόμος οἰκιστῇ, καὶ ἀγῶνα ἱππικόν τε καὶ γυμνικὸν ἐπιστᾶσι».

7. Darember et Saglio ἐν λ. Κοινόν.

8. Δημοσθ. XXI (κατὰ Μειδίου) 517—518.

καὶ τὰ Βενδίδεια[9], προσόμοιαι πρὸς τὴν τῶν Διονυσίων. Τὰ πρῶτα ἐτελοῦντο πρὸς τιμὴν τῆς Κότυος ἢ Κοτυτοῦς θεότητος, μεταχθέντα ἐκ Θράκης καὶ ἐν Κορίνθῳ καὶ ἐν Ἀθήναις καὶ εἰς ἄλλας πόλεις τῆς κυρίας Ἑλλάδος. Ἡ ἑορτὴ αὕτη ὁμοιάζουσα πρὸς τὴν τῶν Καβείρων τῆς Φρυγίας Κυβέλης ἦτο γνωστὴ διὰ τὰς κατ' αὐτὴν ἀσωτείας[10], οἱ δὲ ἱερεῖς ἐκαλοῦντο Βάπται ἕνεκα τῶν κατὰ ταύτας καλουμένων καθάρσεων. Τὰ Βενδίδεια ἐτελοῦντο πρὸς τιμὴν τῆς Βένδιδος, ὡς ἐκαλεῖτο ὑπὸ τῶν Θρακῶν ἡ Ἄρτεμις. Τοιαύτη ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα ἑορτὴ ἐτελεῖτο καὶ ἐν Πειραιεῖ, ἔνθα καὶ ἱερὸν αὐτῆς, Βενδίδειον[11] ἀποκαλούμενον, εἰσαχθεῖσα, ὡς φαίνεται, ὑπὸ Θρακῶν ἐκεῖ ἐγκατεστημένων καὶ ἐν Ἀθήναις[12]. Καὶ τὰ Ὀρφικὰ τὴν καταρχὴν ἔσχον παρὰ Θραξὶ κατὰ Στράβωνα (I, 470). Καὶ ἐν τῇ ἔνδον Θράκῃ οἱ Βέσσοι ἐτέλουν ἑορτὰς καὶ πανηγύρεις περὶ τὸν ἐν Ῥοδόπῃ ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος.

§ 22. *Ὁ θεσμὸς τῶν νομοφυλάκων.*

Ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν τῶν περιεχουσῶν ψηφίσματα τῆς πόλεως τῶν Ἀβδήρων διαπιστοῦται, ὅτι εἶχεν ἐγκαθιδρυθῇ ἐκεῖ ἡ ἀρχὴ τῶν νομοφυλάκων, τὴν ὕπαρξιν τῶν ὁποίων πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος γνωρίζομεν. Ὡς ἐκ τοῦ ὀνόματος ὑποδηλοῦται, ἔργον τῶν λειτουργῶν τούτων ἦτο ἡ μέριμνα τῆς παραφυλακῆς τῶν νόμων καὶ ἡ ὑποστήριξις αὐτῶν κατὰ τῶν ὑπερβασιῶν τῶν βουλευομένων συνελεύσεων, συναφῶς δὲ καὶ ἡ προπαρασκευὴ τῶν ἀντικειμένων τῆς ἐνώπιον τούτων συζητήσεως, διὸ καὶ συνωνύμως πρὸς τοὺς προβούλους λαμβάνονται ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους,[13] ὅστις κατατάσσει τοὺς νομοφύλακας μεταξὺ τῶν τριῶν κυριωτέρων ἀρχῶν καὶ προστίθησιν «οἱ μὲν νομοφύλακες ἀριστοκρατικόν, ὀλιγαρχικὸν δὲ οἱ πρόβουλοι,

9. Στραβ. I, 470—471.

10. Σουΐδας ἐν λ. Κότυς. Κατὰ τὸν αὐτὸν Σουΐδαν «Κότυς, δαίμων παρὰ Κορινθίοις τιμώμενος, ἔφορος τῶν αἰσχρῶν».

11. Ξενοφ. Ἑλλην. Β, δ, Π «πρός τε τὸ ἱερὸν τῆς Μουνυχίας Ἀρτέμιδος καὶ τὸ Βενδίδειον».—Ὅρα ἀνωτ. σ. 180—181.

12. W. Smith ἐν λ. Βενδίδεια.—C. I. A. II, 626.—Πρβλ. Gilbert - Πολίτου Α σ. 264 ὑποσ. 2 καὶ σ. 454.—Πλατ. Πολιτ. 327—328

13. Ἀριστοτ. Πολιτ. IV, II, 9 «.. οὓς καλοῦσι προβούλους καὶ νομοφύλακας περὶ τούτων χρηματίζειν, περὶ ὧν ἂν οὗτοι προβουλεύσωσιν».

βουλὴ δὲ δημοτικόν». Ἀμφίβολος ὁ χρόνος τῆς ἐγκαστάσεως ἐν Ἑλλάδι τῶν νομοφυλάκων, ὡς καὶ ἡ ἔκτασις τῆς δικαιοδοσίας αὐτῶν. Ἐν τοῖς σχετικοῖς χωρίοις τοῦ Πλάτωνος[14] καὶ Ἀριστοτέλους ὑποδεικνύεται ὁποῖοι δέον νὰ εἶνε οἱ νομοφύλακες καὶ τὰ ἔργα αὐτῶν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τίνα ταῦτα ἦσαν, καὶ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην σημειοῦται καὶ ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος[15] ὅτι «...ἐν ταῖς εὐνομουμέναις πόλεσιν οὐκ ἀρκεῖν δοκεῖ τοῖς πολίταις, ἂν νόμους καλοὺς γράψωνται, ἀλλὰ καὶ νομοφύλακας προσαιροῦνται, οἵτινες ἐπισκοποῦντες τὸν μὲν ποιοῦντα τὰ νόμιμα ἐπαινοῦσιν, ἂν δέ τις παρὰ τοὺς νόμους ποιεῖ ζημιοῦσιν». Ὑποτίθεται ὅτι ἐγκατέστησαν ὑπὸ τοῦ Ἐφιάλτου, ἀφελόντος ἐκ τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὃν ὁ Σόλων «ἐπὶ τὸ νομοφυλακεῖν ἔταξεν», τὴν παρ' αὐτοῦ ἀσκουμένην ὑπερτάτην ἐπιτήρησιν,[16] καὶ ἀναθέσαντος εἰς τοὺς νομοφύλακας τὴν ἀνωτέραν ἐποπτείαν ἐπί τε τῆς Βουλῆς καὶ Ἐκκλησίας καὶ περὶ τὸν ἔλεγχον τῶν δημοσίων λειτουργῶν καὶ ἐπαγρύπνησιν πρὸς ἀκριβῆ τῶν νόμων τήρησιν[17]· καὶ κατὰ μαρτυρίαν τοῦ Δεινάρχου καὶ Φιλοχώρου, διαλαμβανομένην ὑπὸ τοῦ λεξικογράφου Ἁρποκρατίωνος, οἱ νομοφύλακες παρ' Ἀθηναίοις «τὰς ἀρχὰς ἐπηνάγκαζον τοῖς νόμοις χρῆσθαι».—Εἶνε βέβαιον ὅτι οἱ ἐν λόγῳ ἄρχοντες ὑφίσταντο ἐν Ἀθήναις ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως, ὅστις ἀναδιωργάνωσεν ἢ, τὸ πιθανώτερον, ἐγκατέστησε τὴν ἀρχὴν αὐτῶν (κατὰ τὸ 316—315 π. χ.)[18]. Ἑπτὰ ὄντες καὶ παρακαθήμενοι μετὰ τῶν προέδρων ἐν τῇ Βουλῇ καὶ τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐκώλυον τὰ ἀσύμφορα τῇ πόλει, ἐξελέγχοντες τὰς προτάσεις τῶν ῥητόρων καὶ ἐναντιούμενοι εἰς πᾶν κινδυνῶδες ἢ ἀντιτιθέμενον πρὸς τὰ καθεστῶτα ψηφίσματα. Ἐν Σπάρτῃ μεταξὺ τῶν αἱρετῶν ἀρχῶν ἀναφέρονται πέντε νομοφύλακες ἐ-

14. Πλατ. Νόμ. Στ. XIII «Ἐὰν δέ τις ἐπαιτιᾶταί τινα ἑκόντα ἀδίκως κρίναι τὴν δίκην εἰς τοὺς νομοφύλακας ἰὼν κατηγορείτω», καὶ II, XI, 4 «τούτων δέ γε τῶν νόμων εἶναι νομοφύλακας καὶ συνδημιουργοὺς αὐτοῖς τοὺς ἀθορύβους καὶ νήφοντας τῶν μὴ νηφόντων στρατηγούς».

15. Ξενοφῶντος Οἰκον. IX, 14.

16. Ἀριστοτ. Ἀθην. Πολιτ. 4 «ἡ δὲ βουλὴ ἡ ἐξ Ἀρείου Πάγου φύλαξ ἦν τῶν νόμων».—Ἐπίθ. καὶ Gilbert Grichische Staatsalterthümer A σ. 150.

17. Πολυβ. Η, 94 «Νομοφύλακες ἐστεφάνωνται μὲν στροφίῳ λευκῷ, τὴν δὲ πομπὴν πέμπουσι τῇ θεᾷ, τοῖς δὲ Προέδροις ἐν ἐκκλησίαις συγκαθίζουσι, διακωλύοντες ἐπιχειροτονεῖν ὅσα μὴ συμφέρει».

18 Gilbert σ. 192 καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ.—Ὅρα καὶ Straker de nomophylacib. Atheniensium σ. 39 καὶ ἑπ. (Diss. inaug. Vratislav. 1880)

τήσιοι, ὧν προῖστατο εἰς πρέσβυς, κατὰ τὸν δεύτερον μ. χ. αἰῶνα, ὡς δηλοῦται ἐξ ἐπιγραφῶν τῆς ἐποχῆς ταύτης, καὶ τὸ ἀρχεῖον αὐτῶν ἦτο ἐν τῇ ἀγορᾷ[19]. Καὶ ἐν Κερκύρᾳ εὑρίσκομεν τὴν ἀρχὴν τῶν νομοφυλάκων, παρ' οἷς ἐγίνετο καὶ ἡ λογοδοσία τῶν διαχειριζομένων δημόσια χρήματα, ὡς καὶ ἐν Ἠλιδι, ἔνθα οἱ νομοφύλακες ὑπεδείκνυον εἰς τοὺς ἑλλανοδίκας «ὅσα εἰς τὸν ἀγῶνα σφᾶς δεῖ ποιεῖν», ὡς ἀναγράφει εἰς τὰ Ἠλιακὰ ὁ Παυσανίας (Δ, XIIV). Ἐν Μαγνησίᾳ τῇ Θεσσαλικῇ, ὡς δῆλον γίγνεται ἐξ ἐπιγραφῆς, ὑπῆρχον τέσσαρες νομοφύλακες, πρὸς οὓς καὶ τοὺς στρατηγοὺς παρεδίδοντο τὰ τάξιν νόμου ἔχοντα ψηφίσματα[20]. Ἐννέα νομοφύλακες ἀναφέρονται ἐν ἐπιγραφῇ τῆς Κυρίνης.

Ὡς πρὸς τοὺς ἐν Ἀβδήροις νομοφύλακας ἀρυόμεθα ἐκ τῶν διαληφθέντων ψηφισμάτων πληροφορίας τινὰς περὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς δικαιοδοσίας καὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ λειτουργήματος αὐτῶν. Ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς[21], ἐν ᾗ περιέχεται τὸ ὑπὲρ τοῦ Μάρκου Οὐαλλίου τιμητικὸν ψήφισμα καὶ φέρεται «ἀναγραψάτωσαν δὲ οἱ νομοφύλακες οἱ ἐπὶ ἱερέως Διονύσου τόδε τὸ ψήφισμα εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Διονύσου καὶ τὸν ἐπιφανέστατον τόπον», ὑποδηλοῦται, ὅτι οἱ λειτουργοὶ οὗτοι δὲν ἦσαν ἰσόβιοι, ἐμφαινόμενοι ἐκ τοῦ ἐπωνύμου ἄρχοντος, ὅστις ἦτο ὁ ἱερεὺς τοῦ Διονύσου. Ἡ προτασσομένη τῶν ψηφισμάτων τούτων λέξις «Νομοφυλάκων» σημαίνει ἴσως, ὅτι τῇ προτάσει ἢ ἐγκρίσει τῶν νομοφυλάκων ἐγένοντο, ὡς δύναταί τις νὰ εἰκάσῃ ἐκ τῆς εὐρύτητος ὁπωσδήποτε τῆς ἐξουσίας, ὑφ' ἧς φαίνεται ἐκ τῶν χωρίων τῶν ψηφισμάτων περιβαλλομένη ἡ ἀρχὴ αὕτη. Δὲν εἶναι ἀπίθανος ὅμως καὶ ἡ γνώμη, ὅτι ἡ ἐν ἀρχῇ μνεία τῶν νομοφυλάκων ἀποτελεῖ τὴν ἐπισήμανσιν τῆς καταχωρίσεως, ἐνέχουσα τὴν ἔννοιαν τῆς ἐπιθέσεως, τρόπον τινά, τῆς ἐπισήμου σφραγῖδος[22]. Εἰς τοὺς νομοφύλακας ἐν Ἀβδήροις εἶναι ἀνατεθειμένη ἡ μέριμνα τῆς χαράξεως τῶν ψηφισμάτων καὶ τῆς τοποθετήσεως αὐτῶν εἰς τὸ ἱε-

19. C. I. G. 1242, 1244, 1248, 1249, 1252, 1304, καὶ 1251. — Παυσαν. Γ, XI, 2 «καὶ τῶν ἐφόρων καὶ νομοφυλάκων καὶ καλουμένων Βιδιαίων ἀρχεῖά ἐστιν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς».—Πρβ. καὶ Hermann Lehrbuchder Griech. Staatsalterthümer (von V. Thumser) erste Abtheilung § 50 σ. 266.—Schœmann-Caluski σ. 173.

20. Hermann ἔνθ. ἀν. dritte Abteilung (von Swoboda) σ. 434...

21. Ἐπιθι ταύτην ἀριθ. 2 Παραρτήματος.

22. Ch. Avezou et Ch. Picard εἰς B. C. H. 37 (1913) σ. 136, καὶ B.C.H. 38 (1914) σ. 68.

ρὸν τοῦ Διονύσου ἢ εἰς περίοπτον τῆς ἀγορᾶς μέρος[23], ὡς καὶ ἡ ἀποστολὴ ἀντιγράφου πρὸς τούς, οὓς ἀφορᾷ ἕκαστον, ὡς καὶ ἡ ἐκλογὴ τῶν κομιστῶν πρέσβεων[24]. Τὸ τοιοῦτον καθῆκον τῆς ἀναγραφῆς τοῦ ψηφίσματος ἐν τῇ Θρακικῇ Ὀδησσῷ ἐπιβάλλεται εἰς τὸν ἱεροποιόν[25]. Μεταξὺ τῶν ἔργων τῶν νομοφυλάκων τούτων, ὡς μανθάνομεν ἐκ τοῦ ὑπὲρ τοῦ Πύθωνος τοῦ Ἀκανθίου ψηφίσματος, ἦν καὶ ἡ καταβολὴ τῆς δαπάνης ἐκ τῶν εἰσπραττομένων ἐκ τοῦ κεφαλαίου τῶν θυσιῶν[26]. Ἐξ ἄλλου τιμητικοῦ ψηφίσματος τῆς πόλεως τῶν Ἀβδήρων[27] ἐμφαίνεται, ὅτι παρ' αὐτῶν ἐγίνετο ἡ εἰς τὸ ἱερὸν ἀνάθεσις τῶν χρυσῶν στεφάνων, δι' ὧν ὁ δῆμος ἐστεφάνου ἐν τῷ θεάτρῳ τοὺς κρινομένους ἀξίους τῆς τιμῆς ταύτης, οἱ δὲ νομοφύλακες ἐπεφορτίζοντο ν' ἀντιγράψωσι καὶ ἐγχειρίσωσι τὸ ψήφισμα «ἐν διπλώματι σφραγισαμένῳ τῇ δημοσίᾳ σφραγῖδι...». Ἀμφίβολος ὁ χρόνος, καθ' ὃν τὸ πρῶτον εἰσήχθη ἐν Ἀβδήροις ἡ ἀρχὴ τῶν νομοφυλάκων, ἡ ὕπαρξις τῶν ὁποίων διεπιστώθη καὶ ἐν τῇ οὐχὶ μακρὰν αὐτῶν νήσῳ Θάσῳ κατὰ τὸν τρίτον π. χ. αἰῶνα[28]. Μᾶλλον πρέπει ν' ἀναζητηθῇ εἰς ἐποχὴν προγενεστέραν τῆς Μακεδονικῆς κυριαρχίας, ἥτις περιέστειλε τὴν ἀνεξαρτησίαν τῶν Ἀβδήρων, καὶ εἰκάζεται, ὅτι ἡ ἐμφάνισις αὐτοῦ ἀνάγεται εἰς τὸν πέμπτον πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα[29]. Εἰρήσθω ἐν τέλει, ὅτι τοὺς νομοφύλακας εὑρίσκομεν καὶ ἐν Ἰωνίᾳ. Εἰς Μύλασσα ἐν ἐπιγραφῇ μνημονεύεται εἰς νομοφύλαξ, ὅστις παρίσταται ὡς βεβαιωτὴς μετὰ τῶν δικαστῶν μιᾶς μισθώσεως γαίας, ἥτις εἶχε πωληθῇ εἰς τὸ ναὸν τοῦ Διός[30]. Κατὰ τὴν Βυζαντινὴν ἐποχὴν νομοφύλαξ ὠνομάσθη ἐν τῇ ἐν Κωνσταντινου-

23. Ὅρ. ἐπιγραφὴν ὑπ' ἀριθ. 5, «ἐν τῷ ἐπιφανεστάτῳ τόπῳ τῆς ἀγορᾶς», ὡς σημειοῦται ἐν τῷ ὑπὲρ Τηΐων ψηφίσματι.

24. Ἐπιγραφ. ὑπ' ἀριθ. 5 ἀνωτ. «ἐλέσθωσαν οἱ νομοφύλακες πρεσβευτὰς δύω πρὸς Τηΐους, οἵτινες ἀποδημήσαντες εἰς Τέων καὶ δόντες τόδε τὸ ψήφισμα».

25. Ὅρα κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 89 παραρτήματος ἐπιγραφὴν ἐν τέλει.

26. B. C. H., 4 (1882) σ. 59 περὶ τῆς ἀποστολῆς ὑπὸ τῶν νομοφυλάκων πρεσβείας πρὸς τὴν μητρόπολιν τῶν Ἀβδήρων Τέων.

27. Ὅρα ἐπιγραφὴν ὑπ' ἀριθ. 3 παραρτήματος.

28. B.C.H. 37 (1913) σ. 137 Inscrip. de Macedoine et de Thrace ὑπὸ Ch. Avezou et Ch Picard.

29. B. C. H. ἔνθ. ἀν. σ. 137.

30. B.C.H. 5 (1883) σ. 112.

πόλει ἐπανιδρυθείσῃ ὑπὸ Κωνσταντίνου Θ' τοῦ Μονομάχου Νομικῇ σχολῇ ὁ πρῶτος καθηγητὴς τοῦ Δικαίου[31].

§ 23. Οἱ ἀγορανόμοι ἐν Θράκῃ.

Ὁ ἐν Ἀθήναις καὶ πολλαχοῦ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ὑπάρχων θεσμὸς τῶν ἀγορανόμων ἐμφανίζεται καὶ εἰς πόλεις τῆς ἀρχαίας Θράκης. Εἰς ἐπιγραφὴν ἐπὶ ὡραίου ὑγρομέτρου (σηκώματος) εὑρεθέντος παρὰ τὴν Πάνιδον, ὅπερ μετ' ἄλλων μετρολογικῶν μνημείων ἐν Γάνῳ ἀνακαλυφθέντων περιέγραψεν ὁ Dumont[1], ἀναφέρεται «ἐπὶ ἀγορανόμου Φαινίππου», ὁμοίως εἰς ἐπιγραφὴν τῆς Περίνθου[2] ὁ δῆμος τιμᾷ τὸν «ἀγορανομήσαντα ἐπιμελῶς» καὶ εἰς ἄλλην τῆς Μεσημβρίας διαλαμβάνονται δύο ἀγορανόμοι, ἰσάριθμοι δὲ καὶ ἐν Μαρωνείᾳ[3], πλείονες δὲ τούτων ὑπῆρχον ἐν Σηλυμβρίᾳ.—Οὐχὶ μόνον ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι (ἐν Ἀνδανείᾳ τῆς Μεσσηνίας, ἐν Κερκύρᾳ, ἐν Σπάρτῃ, ὡς ἐμπέλωροι ἀγορανόμοι) εὑρίσκομεν τοὺς ἀγορανόμους[4], ἀλλὰ καὶ εἰς πολλὰς τῆς Μικρασιατικῆς Ἑλλάδος πόλεις, ὡς εἰς Μύλασσα, εἰς Ἐρυθράς, ἐν εὐρυτέρᾳ δικαιοδοσίᾳ, εἰς Ἔφεσον, Ἀφροδισιάδα, Θυάτειρα, Σάρδεις, Εὐμένειαν καὶ Τράλλεις (Αἰδίνιον) καὶ ἄλλας ἐκεῖ πόλεις[5], ὡς θέλομεν ἴδει ἐν τῷ περὶ θεσμῶν τῆς Ἰωνίας τμήματι. Ὡσαύτως τὴν ἀρχὴν τῶν ἀγορανόμων συναντῶμεν ἐν Ἀστυπαλαίᾳ[6], εἰς ψήφισμα τῆς ὁποίας ἐπαινεῖται ὁ Δημοτέλης Καλλίππου ἀγορανόμος «τῶν τε κατὰ τὴν ἀγορὰν πάντων ἐπιμελόμενος, ὅπως ὡς εὐωνότατα καὶ δικαιότατα πωλεῖται καὶ σῖτον διετέλει προωνεύμενος τῷ δήμῳ», ὡς καὶ ἐν Ἡρακλείᾳ τῆς

31. Ὅρα σχετικῶς Σ. Σακελλαριάδου Περὶ τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ νομοφύλακος καὶ κριτοῦ Κ. Ἀρμενοπούλου σ. 14—16.

1. Dumont Inscr. σ. 20 καὶ ἑπ.

2. Ὅρα ταύτην ὑπ' ἀριθ. 43 κατωτέρω.

3. Ἐπιθ. ἐπιγραφὰς ὑπ' ἀριθ. 6 καὶ 76 κατωτέρω καὶ ὑπ' ἀριθ. 88.—B.C.H. 5 (1881) σ. 89.

4. Ditt. Syl.[2] 653.—Gilbert Griechische Staatsalterthümer Τομ. Β σελ. 338.—Hermann ἔνθ. ἀν. (von Thumser) σ. 164.

5. Ditt. Syl.[2] 524, 528.—B.C.H. 7 (1883) σ. 273, 8 (1884) σ. 237, καὶ 28 (1906) σ. 81.—Lebas et Wadigton Inscr. d' Asie Mineure Τομ. Γ, ἀριθ. 53, 55, 57, 348, 610, 618, 1111, 1541, 1596 bis καὶ 1663 c.—Ζολώτα Συναγωγὴ Χιακῶν καὶ Ἐρυθραϊκῶν ἐπιγραφῶν σ. 199.—B.C.H. 15 (1891) σελ. 484.

6. Ditt. Syl.[2] 502.—Ἀγορανόμον εὑρίσκομεν καὶ ἐν Μεψίᾳ.

Λιγκιστίδος[7], ἐν δὲ τῇ Λαρίσσῃ εὑρίσκομεν ἀγορανομοῦντας τοὺς Ταγούς[8].

Ὡς πρὸς τοὺς ἀγορανόμους τῆς Θράκης, στερούμενοι ἐπαρκῶν δεδομένων, πρέπει νὰ συμπεράνωμεν. ὅτι τὰ ἔργα αὐτῶν ἦσαν ἀνάλογα πρὸς τὰ τῶν ἐν Ἀθήναις, ἤσκουν δηλονότι, καθὰ καὶ τὸ ὄνομα δεικνύει, τὴν ἀστυνομίαν τῶν ἀγορῶν, ὡς αὕτη γενικώτερον ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους ὁρίζεται[9], διασφαλίζοντες τὰς συναλλαγὰς καὶ τὴν ἐν ταῖς ἀγοραῖς τάξιν ἐποπτεύοντες, περὶ ὧν ὁ λεξικογράφος Ἁρποκρατίων σημειοῖ «Ἀγορανόμοι, οἱ τὰ κατὰ τὴν ἀγορὰν ὠνια διοικοῦντες ἄρχοντες· Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Τιμοκράτους. Ἀριστοτέλης δὲ ἐν Ἀθηναίων πολιτείᾳ, κληροῦσθαί φησι, πέντε μὲν εἰς Πειραιᾶ· πέντε δὲ εἰς ἄστυ». Ἐκτὸς τοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῆς ποιότητος τῶν κατὰ τὴν ἀγορὰν ὠνίων[10], ἐπηγρύπνουν οἱ κληρωτοὶ οὗτοι ἄρχοντες ἐπὶ τῆς ἀκριβείας τῶν μέτρων καὶ τῶν σταθμῶν, ἔχοντες ἐξουσίαν νὰ κολάζωσι καὶ διὰ προστίμου τοὺς παραβαίνοντας τὰς ἀγορανομικὰς διατάξεις καὶ νὰ μαστιγῶσι μάλιστα δι' ἱμάντος τοὺς δούλους ἢ ξένους[11], εἰσέπραττον πρὸς τούτοις τὸ καθοριζόμενον διὰ τοὺς μετοίκους καὶ ξένους τέλος, εἰς ὃ ὑπεχρεοῦντο, ἵνα ἐπιτρέπηται αὐτοῖς νὰ ἐκθέτωσιν ἐμπορεύματα ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἐδίκαζον δὲ καὶ τὰς κατὰ τὴν ἀγορὰν μικροδιαφοράς, ὡς δύναταί τις νὰ εἰκάσῃ καὶ ἐκ χωρίου τοῦ Ἀριστοφάνους[12], ἔνθα παρίσταται ἡ ἀρτοπῶλις ἐγκαλοῦσα πρὸς τοὺς ἀγορανόμους τὸν ἀνατροπέα τοῦ φορτίου αὐτῆς. Πρόσθετα καθήκοντα τῶν ἐν Ἀθήναις ἀγορανόμων, συνερχομένων εἰς τὸ ἀγορανόμιον, ἦσαν νὰ ἐπιμελῶνται καὶ τῶν κατὰ τὴν ἀγορὰν οἰκοδομημάτων, κατά τινα δὲ ἐπιγραφήν, καὶ τῶν ὁδῶν καὶ πλα-

7. B. C. H. 27, (1905) σ. 162.

8. Hermann ἔνθ. ἀν. (von Swoboda) σ. 238 σημ. 1.

9. Ἀριστοτ. Πολ. στ. 5, 2 «Ἐπιμέλεια, τῶν ἀναγκαίων περὶ τὴν ἀγοράν... ἐφορῶσα περί τε τὰ συμβόλαια καὶ τὴν αὐτόθι εὐκοσμίαν».

10. Λυσίου κατὰ σιτοπ. 792.

11. Πολυδ. Ὀνομαστ. I, 177.—Gilbert - Πολίτου Α σ. 322.— Ἐν Ἀνδανίᾳ, ὡς διαπιστοῦται ἐξ ἐκεῖ ἀνευρεθείσης ἐπιγραφῆς (Ditt' Syl. 653) «ὁ ἐπὶ πόλεως ἀγορανόμος» ἐπεμελεῖτο οὐ μόνον «ὅπως οἱ πωλοῦντες ἄβολα καὶ καθαρὰ πωλοῦντι καὶ χρῶνται σταθμοῖς καὶ μέτροις συμφώνοις ποτὶ τὰ δημόσια» ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ ὕδατος «ὅπως καθὼς ἂν μερισθεῖ ῥεῖ τὸ ὕδωρ καὶ μηθεὶς ἀποκωλύει τοῖς χρωμένοις».

12. Ἀριστοφ. Σφ. 1327 «καὶ καταγελᾷς μου; προσκαλοῦμαί σ' ὅστις εἶ, πρὸς τοὺς ἀγορανόμους, βλάβης τῶν φορτίων». Ὅρα καὶ Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 723

τειῶν, ἔχοντες καὶ πρὸς τοῦτο καί τινα χρηματικὴν διαχείρισιν[13], καὶ νὰ ἐποπτεύωσι τὰς ἑταίρας. Ἐν σχέσει πρὸς τὰς τελευταίας παρὰ τοῦ Σουΐδα[14] ἀναφέρεται, ὅτι οἱ ἀγορανόμοι διέγραφον τὸ μίσθωμα «ὅσον ἔδει λαμβάνειν ἑταίραν ἑκάστην». Τὸ μίσθωμα τοῦτο δὲν φαίνεται νὰ ἦτο τὸ πορνικὸν τέλος, ὡς ὑποστηρίζεται ὑπό τινων[15], ἀλλ' ὁ φόρος, ὃν ὤφειλε νὰ καταβάλλῃ ἑκάστη ἑταίρα, διακανονιζόμενος ὑπὸ τῶν ἀγορανόμων[16]. Ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν τῆς Μεσημβρίας καὶ Σηλυμβρίας δῆλον γίνεται, ὅτι οἱ ἀγορανόμοι ἦσαν πλείονες τοῦ ἑνός[17], ἀσκοῦντες καὶ ποινικήν τινα ἐξουσίαν, ὡς καὶ οἱ ἐν Ἀθήναις, κατὰ τῶν πωλούντων τὰ ὤνια ὑπὲρ τὴν διατίμησιν, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς τῆς Σηλυμβρίας, καθ' ἣν «οἱ ἀγορανόμοι ἐζημιῶσαν τὸν . . . ὅτι ἐν θαλάσσᾳ ἔπαιε καὶ τὰ φορτία ἐν τοῖς ἰχθύσιν ἐπώλει δραχμαῖς δέκα», ἐξ ἧς ὡσαύτως προκύπτει, ὅτι ἡ δικαιοδοσία αὐτῶν ἐπεξετείνετο καὶ ἐπὶ τῶν παραβιάσεων ἐπὶ τῶν φορτίων τῶν ἐλλιμενισμένων πλοίων. Οἱ δ' ἐν Μεσημβρίᾳ ἀγορανόμοι κατὰ τὴν σχετικὴν ἐπιγραφὴν «παρακαλοῦσι πάντας τοὺς κατεργαζομένους τὴν πόλιν ἔρχεσθαι καὶ ἀπογράφεσθαι κατὰ τὸν νόμον τῆς πόλεως καὶ τὸ ἔθος», καὶ ἐντεῦθεν δύναταί τις, ἐκ τῆς προσκλήσεως πρὸς ἀπογραφήν, νὰ εἰκάσῃ, ὅτι εἶχον ἐποπτείαν τινα καὶ ἐπὶ τῶν ἐργαζομένων ἐν τῇ πόλει, πιθανῶς δὲ καὶ ἐπὶ τῶν δημοσίων οἰκοδημάτων ἀνάλογον πρὸς τὴν τῶν ἐν Ῥώμῃ, ἔνθα οἱ μείζονες ἀγορανόμοι (aelides curules) μετὰ τῶν δημοτικῶν, ἐκτὸς τῆς ἐπιστασίας ἐπὶ τῶν ὠνίων, ἐπετήρουν τὰς οἰκοδομάς, ὑδραγωγεῖα, ὁδοὺς καὶ ὑπονόμους[18].—Ἐπὶ τοῦ προμνησθέντος τῆς Πανίδου λαμπροῦ ὑγρομέτρου, φέροντος πέντε κοιλότητας, κατὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ Dumont, μετὰ τὸ ὄνομα τοῦ ἀγορανόμου Φαινίππου ὑπάρχει ἀποτυπωμένον κηρύκειον καὶ φαίνεται, ὅτι τοῦτο ἦτο δηλωτικὸν τῆς

13. Ditt. Syl. 337.—Gilbert - Πολίτου A σ. 437 σημ. 4.

14. Σουΐδα ἐν λ. διάγραμμα.

15. Meier u. Schœmann Att. Proc.[2] 103 σημ. 138. — Gilbert ἔνθ. ἀν. σ. 322.

16. Ἀνδρεάδου Σύστημα Δημοσίας Οἰκονομίας Τομ. A, μέρος B σ. 248 καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ.—Ὅρα καὶ Wilamowitz Arist. u. Athen I, 268, 6.

17. Ὅρα κατωτέρω ταύτας ὑπ' ἀριθ. 76 καὶ 88.—Δικαστικήν τινα ἐξουσίαν εἶχον οἱ ἀγορανόμοι, πλείονες τοῦ ἑνὸς ἐν Πηρείᾳ καὶ Μελιταίᾳ.

18. Δίων Κασσ. Ἱστορ. Ῥωμ. XXIX, 43 «ἀγορανόμος ὁ Ἀγρίππας ἐκὼν ἐγένετο· καὶ πάντα μὲν τὰ οἰκοδομήματα τὰ κοινά, πάσας δὲ τὰς ὁδούς, μηδὲν ἐκ τοῦ δημοσίου λαβών, ἐπεσκεύασε· τούς τε ὑπονόμους ἐξεκάθηρε».

ἐπισημάνσεως περὶ τῆς ἀκριβείας τῶν ἐν λόγῳ σηκωμάτων. Ἐκ τούτου ἐμφαίνεται, ὅτι ἐνταῦθα ἦτο εἷς μόνον ὁ ἀγορανόμος, καὶ γενικῶς εἰς τὰς Θρακικὰς ἄνω πόλεις παρήλλασσεν ὁ ἀριθμὸς τούτων, ὡς παρατηρεῖται καὶ ἐν τῇ κυρίως Ἑλλάδι. Ἐν Δήλῳ ἀναφέρονται τρεῖς ἀγορανόμοι, ἀλλὰ κατὰ τὰς βραδυτέρους χρόνους εὑρίσκει τις ἕνα μόνον ἀγορανόμον[19]. Εἴς τινα ἐπιγραφὴν τῆς Θεσσαλονίκης[20] διαλαμβάνεται «προστατησάντων τῶν ἀγορανόμων», ἐξ οὗ δῆλον ὅτι ἦσαν πλείονες καὶ ὅτι εἶχον καὶ ἐκεῖ σχετικήν τινα ἐπαγρύπνησιν[21].

Ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τῆς Βυζαντινῆς περιόδου οἱ ἀγορανόμοι ἀπετέλουν κλάδον τῆς ἀστυνομίας, ἀποκαλούμενοι καὶ ἀγορῶν ἐπιμεληταί. Ἄξιον δὲ μνείας εἶναι καὶ χωρίον τῶν Βασιλικῶν[22], ἐξ οὗ ἐμφαίνεται ὅτι οἱ ἀγορανόμοι ἔθραυον τὰ ἐλλειποβαρῆ σταθμά, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐρευνᾶται τὸ ζήτημα τῆς εὐθύνης τοῦ μισθωσαμένου τοιαῦτα σταθμά, σπασθέντα ὑπὸ τοῦ ἀγορανόμου.

§ 24. Ἱερομνήμονες, ἱεροποιοί, ἱεροκήρυκες.

Ἱερομνήμονες. Τοὺς ἱερομνήμονας συναντῶμεν ἐν Βυζαντίῳ, ὡς ἄρχοντας ἀνωτέρους καὶ μάλιστα ἐπωνύμους, ἐξ οὗ συμπεραίνεται, ὅτι ἐνταῦθα εἶχον ἐξαιρετικὴν θέσιν καὶ εὐρυτέραν ἐξουσίαν, δυσκαθόριστον ὅμως ἐν ταῖς λεπτομερείαις ἐλλείψει δεδομένων. Παρὰ τοῦ Πολυβίου[1] πληροφορούμεθα ὅτι ἐπῆλθον συνδιαλλαγαὶ «ἐπὶ Κώθωνος τοῦ Καλλιγείτονος ἱερομνημονοῦντος ἐν τῷ Βυζαντίῳ πρὸς μὲν Ῥοδίους ἁπλαῖ, Βυζαντίους μὲν μηδένα πράττειν τὸ διαγώγιον τῶν ἐκ τοῦ Πόντου πλεόντων». Ψήφισμα δὲ τῶν Βυζαντίων

19. Th. Homolle εἰς B, C. H. 13 σ. 410 καὶ ἑπ.—C. I. A, B, 985.

20. B. C. H. 10 (1886) σ. 128.

21. Ἐν Σπάρτῃ κατὰ τοὺς ὑστέρους τῆς ῥωμαϊκῆς ἐποχῆς χρόνους οἱ ἀγορανόμοι ἦσαν ὀκτώ. Ἐνταῦθα ἀναφέρεται καὶ «ἀγορανόμος αἰώνιος» ἐν ἐπιγραφαῖς (C. I. G. ἀριθ. 1241, 1277, 1363, 1364, 1375). Τὸ αἰώνιος, δηλ. ἰσόβιος, φαίνεται ὅτι εἶναι ἀξίωμα διδόμενον πρὸς τιμήν. Πρβ. Gilbert - Πολίτου A σ. 31 ὑποσ. 1.

22. Βασιλ. (20, 1) 13 § 8 καὶ ἀντίστοιχος νόμ. 13 § 8 Πανδ. (19, 2).—«Ἐὰν μισθώσωμαι σταθμία καὶ κλάσῃ αὐτὰ ἀγορανόμος, εἰ μὲν ἄδικα ἦσαν καὶ ἠγνόουν, οὐκ ἐνέχομαι· εἰ δὲ εἶδον, ἐνέχομαι· εἰ δὲ δίκαια ἦσαν, οὐκ ἐνέχομαι, εἰ μὴ ἀμελείᾳ μου ἐκλάσθησαν».

1. Πολυβ. IV, 52. 4.

καὶ Περινθίων ὑπὲρ τοῦ δήμου Ἀθηναίων, παρατιθέμενον ἐν τῷ λόγῳ τοῦ Δημοσθένους περὶ τοῦ στεφάνου ἐγένετο «ἐπὶ ἱερομνάμονος Βοσπορίχου». Τὴν ὀνομασίαν ταύτην εὑρίσκομεν καὶ ἐπὶ νομισμάτων τοῦ Βυζαντίου[2].

Οἱ ἱερομνήμονες ἐν Ἑλλάδι ἦσαν ἐν γένει θρησκευτικοῦ χαρακτῆρος λειτουργοί, ὡς καὶ ἐκ τῆς λέξεως ἐμφαίνεται (οἱ ἐνθυμούμενοι τὰ περὶ τὴν θυσίαν), ἔχοντες τὴν μέριμναν κυρίως τοῦ οἰκονομικοῦ μέρους τῶν λατρειῶν. Ὁ Ἁρποκρατίων σημειοῖ, ἐπικαλούμενος τὴν μαρτυρίαν τοῦ Θεοπόμπου, ὅτι ἐκαλοῦντο ἱερομνήμονες «οἱ πεμπόμενοι εἰς τὸ τῶν ἀμφικτυόνων συνέδριον ἐξ ἑκάστης πόλεως». Ὑπὸ τοῦ Διοδώρου[3] ἀναγράφεται, ὅτι «οἱ ἱερομνήμονες ἐν Ἀμφικτύοσιν κατηγόρουν τῶν Φωκέων καὶ τὸ συνέδριον ἠξίουν», διότι δὲν ἐξέτιον τὰ ὀφλήματα αὐτῶν. Οἱ ἱερομνήμονες ἐν Δελφοῖς ἐπετήρουν ὑπευθύνως τὴν τήρησιν τῆς νομίμου τάξεως, ἐφ' ὅσον διήρκουν αἱ θυσίαι, καὶ ἐπεμελοῦντο τῆς διατηρήσεως τῶν σχέσεων τῶν διαφόρων πόλεων μετὰ τῶν Δελφῶν, ἐμερίμνων ὑπὲρ τῆς τηρήσεως τῆς ἱερᾶς ἀνακωχῆς (ἐκεχειρίας) καὶ τῶν νόμων τῆς ἀμφικτυονίας, εἶχον τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ Ἱεροῦ καὶ τῆς προπαρασκευῆς τῶν Πυθίων, τῶν ὁποίων προΐσταντο, ἐξουσιοδοτημένοι νὰ ἐπιβάλλωσι χρηματικὰ ἐπιτίμια εἰς τοὺς παραβάτας τῶν ἀμφυκτιονικῶν νομίμων[4]. Ἐν Δελφικῇ τινι ἐπιγραφῇ ἀναφέρονται «ἱερομναμονέοντες». Ἐν ἑτέρᾳ ἐπιγραφῇ τῆς νήσου Θάσου[5] διαλαμβάνονται ἱεροιερομνήμονες, ἔχοντες τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ θησαυροῦ. Καὶ ἐν Τεγέᾳ, ὡς δείκνυται ἐξ ἐπιγραφῆς αὐτῆς[6], εὑρίσκομεν ἱερομνήμονα. Ἡ ὕπαρξις ἱερομνήμονος ἐν τῇ Μαγνησίᾳ τῇ ἐπὶ Μαιάνδρῳ διεπιστώθη ὁμοίως ἐξ ἐπιγραφῆς παρ' αὐτῇ εὑρεθείσης[7], πρὸς δὲ καὶ ἐν τῷ Ταυρομενίῳ (Ταορμίνᾳ), τῇ Ἑλληνικῇ ἐν Σικελίᾳ ἀποικίᾳ[8]. Λειτουργὸς ἱερομνήμων ἀναφέρεται καὶ ἐν τῷ ὅρκῳ τῶν ἡλιαστῶν.[9]

2. Eckel Doctr. numism. Τομ. II σ. 31.

3. Διοδ. Σικελ. XVI, 23, 3.

4. Smith ἐν λ. Ἀμφικτύονες.—Αἰσχ. κατὰ Κτησιφῶντ. 124. Ditt.Syl.² 323.

5. C. I. G. II, σ. 183—184.

6. B. C. H. 8, (1889) σ. 284.

7. Ditt Syl² 927, ἐν ταύτῃ ἀναφέρεται «Σωσικλῆς ὁ ἐξαποσταλεὶς ὑπὸ τᾶς πόλιος τῶν Μαγνήτων ἱερομνήμων».

8. Ditt. Syl. 515 «...Ἱερομνημόνοις εἴσοδος».

9. Δημοσθ. κατὰ Τιμοκράτους 747 «καὶ τῶν ἐννέα ἀρχόντων καὶ τοῦ ἱερομνήμονος καὶ ὅσαι μετὰ τῶν ἐννέα ἀρχόντων κυαμεύονται». Ὅρα καὶ Ἀριστοφ. Νεφέλαι στ. 620.

Ἐκ τῶν γραφομένων γενικῶς ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους[10] περὶ τοῦ λειτουργήματος τῶν ἱερομνημόνων ἢ μνημόνων παρέχεται ἡ ἔννοια ὅτι ἦσαν πεφορτισμένοι τὴν συντήρησιν καὶ φύλαξιν τῶν ἰδιωτικῶν συμβολαίων καὶ δικαστικῶν πράξεων καὶ δημοσίων ἀγωγῶν, καὶ ἡ τοιαύτη ἐπέκτασις τῶν καθηκόντων τῶν θρησκευτικῶν, ὡς προείρηται, ἀρχικῶς λειτουργῶν τούτων, ἐξηγεῖται ἐκ τοῦ λόγου, ὅτι τ' ἀρχεῖα ἐτηροῦντο ἐν τοῖς ναοῖς[11]. Οἱ τοιοῦτοι, τρόπον τινά, συμβολαιογράφοι καὶ γραμματεῖς κατὰ τὴν κλασικὴν ἐποχὴν φαίνεται πιθανόν, ὅτι ἦσαν ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις χρόνοις οἱ ἀπὸ μνήμης γνωρίζοντες τὰ συνομολογούμενα μεταξὺ προσώπων ἢ ἀποφασιζόμενα περὶ αὐτῶν, τὰ ζῶντα, οὕτως εἰπεῖν, ἀρχεῖα, τῶν ὁποίων ἡ μνήμη ἀνεπλήρου τὴν γραφήν[12]. Ὁ Πλούταρχος ἀντλεῖ τὴν ἔννοιαν ἐκ τῆς ἐτυμολογίας τῆς λέξεως ἐμφαινούσης ἀνθρώπους καλῆς (ἱερᾶς) μνήμης. Ἡ ὀνομασία μνήμων, ἢ αὐτὴ ἢ ὑπὸ διάφορα συνθετικά, δηλωτικὴ λειτουργοῦ ἔχοντος παρεμφερῆ πρὸς τὰ διαληφθέντα ἢ παραλάσσοντα, περιωρισμένα ἢ ἐκτεταμένα, καθήκοντα εὕρηται πολλαχοῦ τῶν πόλεων τῆς τε κυρίας καὶ μικρασιατικῆς Ἑλλάδος. Εἰς τὴν Ἴασον οἱ μνήμονες συμπράττουσιν εἰς τὴν πώλησιν κτημάτων δημευθέντων καὶ ἐντεῦθεν δύναταί τις νὰ συμπεράνῃ, ὅτι ἦσαν οἱ ἐπίσημοι βεβαιωταὶ τῆς πωλήσεως, διασφαλίζοντες τὸ κῦρος αὐτῆς[13]. Εἰς Ἁλικαρνασὸν οἱ μνήμονές εἰσιν ἐντεταλμένοι εἰδικῶς καὶ τὴν ἐτήσιον συλλογὴν ἐκ τῶν παραμενόντων ὑπὸ τὴν μεσεγγύησιν τοῦ Κράτους κτημάτων, ὡς δύναταί τις εἰκάσαι ἐκ σχετικῆς τῆς πόλεως ταύτης ἐπιγραφῆς[14]. Εἰς τὴν Κύζικον ὑπῆρχον ἐννέα ἱερομνήμονες, ὡς δείκνυται ἐξ ἐπιγραφῆς τοῦ τετάρτου π.χ. αἰῶνος[15], εἰς δὲ τὴν Κνίδον εὑρίσκομεν τοὺς ἀμνήμονας, ἑξήκοντα τὸν

10. Ἀριστ. Πολιτ. VII, 8 «ἑτέρα δ' ἀρχή, πρὸς ἣν ἀναγράφεσθαι δεῖ τά τε ἴδια συμβόλαια καὶ τὰς κρίσεις ἐκ τῶν δικαστηρίων· παρὰ δὲ τοῖς αὐτοῖς τούτοις καὶ τὰς γραφὰς τῶν δικῶν γίνεσθαι δεῖ καὶ τὰς εἰσαγωγάς· ἐνιαχοῦ μὲν οὖν μερίζουσι καὶ ταύτην εἰς πλείους, ἔστι δὲ μία κυρία τούτων πάντων, καλοῦνται δὲ ἱερομνήμονες».

11. Daremberg et Saglio ἐν λ. ἱερομνήμονες.

12. Dareste I. J. G. σ. 7, ὅστις παραβάλλει αὐτοὺς πρὸς τοὺς ἐν Ἀγγλίᾳ records.

13. B. C. H. 5 (1881) σ. 493, ἔνθα ἐν τῇ παρατιθεμένῃ ἐπιγραφῇ ἀναφέρονται τρεῖς μνήμονες ἐν Ἴασῳ.

14. Dareste I. J. G. A σ. 2 καὶ ἑπ.

15. B. C. H. 14 (1890) σ. 535 καὶ ἑπ.

ἀριθμόν, ἀσκοῦντας ἰσοδίως εὐρυτάτην διοίκησιν, καθὰ ἀναγράφει ὁ Πλούταρχος[16]. Εἰς ἐπιγραφὴν τῆς ἐν μικρασίᾳ Ἑλληνίδος πόλεως Ἀλάβανδα ἀναφέρεται ἐ π ι μ ν ή μ ω ν, ἀντιπρόσωπος τῆς πόλεως εἰς τὴν συνέλευσιν τὴν συγκροτουμένην εἰς τὸν ναὸν τοῦ Διὸς τοῦ Χρυσαορέως[17]. Μνάμων συμπράττων μετὰ δικαστοῦ καὶ μάρτυς ἐπισήμων πράξεων ἀναφέρεται καὶ εἰς τὴν ἐπιγραφὴν τῆς Γόρτυνος[18], π ρ ο μ ν ά μ ο ν ε ς ἄρχοντες μνημονεύονται εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν ὡς καὶ εἰς τὴν Στυμφαλίαν[19].

Ὅτι οἱ ἱερομνήμονες ἦ καὶ ἁπλῶς μνήμονες ἀρχικῶς ἦσαν ὡς προεξετέθη θρησκευτικοὶ μόνον λειτουργοὶ μαρτυρεῖται καὶ ἐκ ψηφίσματος παλαιοτάτου τῆς Ἀττικῆς τοῦ δήμου Μεσογείων[20], ἐν τῷ ὁποίῳ ἀναφέρονται μεταξὺ τῶν ἐχόντων θρησκευτικὰ ἔργα καὶ μνήμονες. Ἐκ τοῦ Πλουτάρχου ὁμοίως πληροφορούμεθα, ὅτι οἱ ἱερεῖς τοῦ ἐν Μεγάροις ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος ἐτιτλοφοροῦντο ἱ ε ρ ο μ ν ή μ ο ν ε ς, καὶ ἐκ Μεγάρων ἴσως μετεφυτεύθη τροποποιηθὲν τὸ λειτουργημα τοῦτο εἰς τὸ Βυζάντιον, ἀποικισθὲν ὑπὸ τῶν Μεγαρέων, τοὐθ' ὅπερ φαίνεται τόσῳ μᾶλλον πιθανόν, καθ' ὅσον καὶ ἐν τῇ Χαλκηδόνι, ἀποικίᾳ ὡσαύτως τῶν Μεγαρέων συναντῶμεν ἐν ψηφίσματι τῆς πόλεως ἱ ε ρ ο μ ν ή μ ο ν α. Καὶ εἰς βραδυτέραν ἐποχὴν κατὰ τὸ ἀπὸ Μ. Ἀντωνίου μέχρι Γαλλιηνοῦ αὐτοκράτορος διάστημα ὑπῆρχεν ἄρχων ἐν Βυζαντίῳ ἱερομνήμων[22], καὶ ἐν ἐπιγραφῇ τῆς Περίνθου γίνεται μνεία τοιούτου ἄρχοντος ἐπωνύμου «ἱερομνημονοῦντος Πομπωνίου Ἰουστινιανοῦ».

Εἰς τοὺς ὑστέρους Βυζαντινοὺς χρόνους ἱερομνήμων ἐπωνομάζετο ὁ κρατῶν τὸ κοντάκιον καὶ τὸν κώδικα τῶν χειροτονιῶν, ἐπισημαίνων τὰ τόρια, ἐγκαινιάζων δὲ καὶ τὰς ἐκκλησίας ἐν ἐλλείψει ἐπισκόπου. Τὸ ἐκκλησιαστικὸν τοῦτο ἀξίωμα ἦτο κατώτερον καὶ ἀκερδές, προηγούμενον ὅμως τοῦ ῥεφενδαρίου καὶ πρωτεκδίκου[23]. Σημειωτέον, ὅτι καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους μνήμονες ἐν Χίῳ

16. Πλουταρχ. Ἠθικὰ ἔκδ. Βερναρδακη Τομ. Β σ. 322.

17. B. C. H. 10 (1886) σ. 313 καὶ 14 (1890) σ. 609.

18. Στήλη IX, 32 καὶ Στήλη XI, 54. Ὅρα ταύτας εἰς Ῥαγκαβῆ Πολιτ. Ἀρχαιοτ. Β σ. 134.—139 καὶ Dareste I. J. G. Γ σ. 382 καὶ 390.

19. Ditt. Syll. ἀριθ. 326 καὶ 482.

20. C. I. A. II. 603.—Gilbert ἔνθ. ἀν. σ. 263 σημ. 1.

21. Daremberg et Saglio Τομ. σ. 175.

22. Head - Σβορώνου Τομ. σ. Α' 341.

23. Ῥάλλη καὶ Ποτλῆ Σύνταγμα θείων καὶ ἱερῶν κανόνων Τομ. Ε σ. 403.

ἐλέγοντο οἱ συντάσσοντες τὰ συμβολαιογραφικὰ ἔγγραφα (μνημονικὰ) καὶ ἡ δικαιοδοσία αὐτῶν, ὑπὸ τῶν Γενουηνσίων καθορισθεῖσα, ἐπεκυρώθη ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου Σουλεϊμάν[24]. Μνήμονες ὠνομάζοντο καὶ οἱ ἐκπληροῦντες συμβολαιογραφικὰ καθήκοντα εἰς τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἐν Τουρκίᾳ μητροπόλεις. Οὕτω καλοῦνται οἱ συμβολαιογράφοι καὶ ἐν τῷ ἐπὶ Καποδιστρίου ἐκδοθέντι πρώτῳ περὶ αὐτῶν διατάγματι τῆς 15 Αὐγούστου 1830[25], ὡς καὶ ἐν τῷ περὶ διαθηκῶν ψηφίσματι. Ἐν δὲ τῷ ἀπὸ 3 Ἀπριλίου 1833 Διατάγματι καθορίζεται, ὅτι εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης γραμματείας ὑπάγονται «τὰ περὶ μνημονείας, ὡς καὶ ἡ ἐπιτήρησις εἰς τοὺς μνήμονας».

Ἱ ε ρ ο π ο ι ό ς. Τὸν λειτουργὸν τοῦτον εὑρίσκομεν ἐν τῇ Θρακικῇ πόλει Ὀδησσῷ, σημειούμενον εἰς ἐπιγραφήν, περιέχουσαν ψήφισμα τῆς βουλῆς καὶ τοῦ δήμου, ἐκδοθὲν προτάσει τοῦ Κρατισθένους Ζωΐλου ὑπὲρ τοῦ Ἑρμείου Ἀσκληπιοδώρου Ἀντιοχέως, πρὸς ὃν παρέχονται ἀτέλειαι καὶ διάφορα ἄλλα προνόμια[26]. Οἱ ἱεροποιοὶ γενικῶς εἰς διάφορα μέρη ἦσαν βοηθοὶ τῶν ἱερέων ἐν τῇ προπαρασκευῇ τῶν θυσιῶν καὶ τοῦ τυπικοῦ μέρους τῶν τελετῶν, ἐπιμελούμενοι τῶν πραγμάτων καὶ τῆς περιουσίας καθόλου τῶν ναῶν καὶ κατὰ τὰς περιστάσεις εἰσπράττοντες τὰς ὑπὲρ αὐτῶν προσόδους[27]. Οἱ θρησκευτικοὶ οὗτοι λειτουργοί, ἀναφερόμενοι καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους[28], διεκρίνοντο ἐν Ἀθήναις εἰς δύω κατηγορίας, οἱ ἐπὶ τὰ ἐκθύματα ἱεροποιοί, διαφροντίζοντες περὶ τῶν θυσιῶν καὶ τοῦ ἀμώμου τῶν ἱερείων, δέκα τὸν ἀριθμόν, εἷς ἐξ ἑκάστης φυλῆς, οἵτινες ἔθυον ἢ μόνοι ἢ μετὰ τῶν μάντεων, καὶ οἱ ἱεροποιοὶ κατ' ἐνιαυτόν, ἰσάριθμοι πρὸς τοὺς πρώτους, ἐπιφορτισμένοι ὅλων τῶν πεντετηρικῶν ἑορτῶν, ἐξαιρουμένων τῶν μεγάλων Παναθηναίων[29]. Ἀναφέρονται καὶ ἱεροποιοὶ τρεῖς τῶν σεμνῶν θεῶν, τῶν Εὐμενίδων δηλονότι, ἐγκαθιστάμενοι ὑπὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου. Μνεία τούτων, ὡς

24. I. Stefanopoli les iles de l' Egée p. 48 καὶ Βλαστοῦ Χιακὰ σ. 162.

25. Φιλαρέτου Δικαστ. Ὀργαν. σ. 60 καὶ 413.

26. Ὅρα κατωτ. ὑπ. ἀριθ. 89 παραρτήματος.

27. Daremberg et Saeglio ἐν λ. ἱεροποιός.

28. Ἀριστ. Πολιτ. 54, 6 «Κληροῖ δὲ καὶ ἱεροποιοὺς δέκα, τοὺς ἐπὶ τὰ ἐκθύματα καλουμένους, οἳ τά τε μαντευτὰ ἱερὰ θύουσι, κἄν τι καλλιερῆσαι δέῃ, καλλιεροῦσι μετὰ τῶν μάντεων».

29. Gilbert - Πολίτου Α σ. 326.—Δημοσθ. IV (κατὰ Φιλίππου Α) 48, «οἱ λοιποὶ τὰς πομπὰς πέμπουσιν ὑμῖν μετὰ τῶν ἱεροποιῶν».

χειροτονητῶν ὅμως, γίνεται ἐν τῷ κατὰ Μειδίου λόγῳ τοῦ Δημοσθένους[30]. Τοιοῦτοι θρησκευτικοὶ λειτουργοί, τέσσαρες τὸν ἀριθμόν, διαλαμβάνονται εἰς ψήφισμα τοῦ ἐν Ἀττικῇ δήμου Τετραπολέων[31].

Ἐκ τῆς περιεχούσης τὸ μνησθὲν ψήφισμα Θρακικῆς ἐπιγραφῆς δείκνυται ὅτι ὁ ἱεροποιός, εἷς μόνον, ἦτο ἐντεταλμένος, πρὸς τοῖς ἄλλοις, τὴν χάραξιν τῶν ψηφισμάτων καὶ τὴν ἀνάθεσιν τούτων μετὰ τὴν ἀναγραφὴν εἰς τὸ ἱερὸν· «τὸν δὲ ἱεροποιὸν ἀναγράψαι τὸ ψήφισμα τοῦτο εἰς τελαμῶνα καὶ θεῖναι εἰς τὸ ἱερὸν» φέρεται ἐν τέλει τῆς ἐπιγραφῆς. Τοιοῦτον καθῆκον εἶχον καὶ οἱ ἐν Δήλῳ ἱεροποιοί, ὡς προκύπτει ἐκ τιμητικοῦ ψηφίσματος ὑπὲρ τοῦ Βυζαντίου Διονυσίου Κλεωνύμου[32], τῶν ὁποίων ἡ διαχείρισις ἐκεῖ φαίνεται εὐρυτέρα καὶ ὑπεχρεοῦντο εἰς λογοδοσίαν, ὡς μαρτυρεῖται ἐξ ἐπιγραφῆς περιλαμβανούσης τοὺς ἀπολογισμοὺς τῶν ἐν Δήλῳ ἱεροποιῶν[33]. Ἱεροποιοὶ ἀναφέρονται ἐν ἄλλῃ ἐπιγραφῇ διακονοῦντες εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Βραυρωνίας Ἀρτέμιδος[34], ὡς καὶ ἐν Ἐλευσῖνι, τέσσαρες δὲ ἱεροποιοὶ κληρωτοὶ εἰς τὸ τῆς Ἥβης ἱερὸν μνημονεύονται εἰς ψήφισμα τῶν Αἰξωνέων. Οἱ ἱεροποιοὶ τῶν Ἡφαιστείων εἶχον ἐξουσίαν ἐπιβολῆς προστίμου ἄχρι πεντήκοντα δραχμῶν[35].—Ἱεροποιοὺς εὑρίσκομεν καὶ ἐν Ἰωνίᾳ. Εἰς ἐπιγραφὴν εὑρεθεῖσαν ἐν Τέῳ καὶ περιέχουσαν ψήφισμα καθιεροῦν τελετὰς πρὸς τιμὴν τῆς Ἀπολλωνίδος, συζύγου Ἀττάλου τοῦ Α΄ βασιλέως τῆς Περγάμου, διαλαμβάνονται μετὰ τὸν πρύτανιν ἱεροποιοί[36], πρὸς δὲ εἰς τὰς Ἐρυθρὰς μνημονεύεται εἷς ἱεροποιός, ὅστις μάλιστα ἦτο καὶ ἐπώνυμος ἄρχων[37], ὡς καὶ εἰς

30. Δημοσθ. XXI, 115 «περιεῖδε δὲ ταῖς σεμναῖς θεαῖς ἱεροποιόν, αἱρεθέντα ἐξ Ἀθηναίων ἁπάντων, τρίτον αὐτὸν καὶ καταρξάμενον τῶν ἱερῶν».

31. C. I. A. II, 1324 καὶ Gilbert ἔνθ. ἀν. σ. 363 σημ. 1.

32. B. C. H. 10 (1891) σ. 127 καὶ ἐπ. «ἀναγράψας δὲ τόδε τὸ ψήφισμα..· τοὺς δὲ ἱεροποιοὺς εἰς τὸ ἱερόν».

33. B C. H. 27 (1905) σ. 64. — Ὅρα καὶ Hermann Staatsalterthümer, dritte Abteilung (von Swobola) σ. 151.

34 C. I. A. II 729.

35. Gilbert ἔνθ. ἀν. σ. 255, 263 σημ. 1 καὶ σ. 267 σημ. 2.

36. LeBas et Waddington Inscr. d' Asie Mineure III, μέρος Α, ἀριθ. 88, 1, 9.

37. LeBas et Waddington ἔνθ. ἀν. ἀριθ. 1536 «...ἐπὶ ἱεροποιοῦ Ἀπολλοδώρου...» καὶ ἀριθ. 1541 «...ἐπὶ ἱεροποιοῦ Καλλίου».—Ἔπιθι καὶ ψήφισμα Ἐρυθραϊκὸν ἐν Ἀθηνᾷ Τομ. 20 (Συναγωγὴ Ζολώτα) σ. 232. «...ἐπὶ ἱεροποιοῦ Χρυσογόνου».

τὴν νῆσον Χῖον, καθὰ προκύπτει ἐξ ἐπιγραφῆς τοῦ τρίτου π.χ. αἰῶνος, ἐξ ἧς φαίνεται ὅτι εἰσέπραττον καὶ δασμούς[38].

Ἱεροκῆρυξ. Διαλαμβάνεται ὁ ὑποδεέστερος οὗτος λειτουργὸς εἰς τρία τῶν Ἀβδήρων ψηφίσματα, ἐντεταλμένος ν' ἀναγγέλλῃ κατὰ τοὺς τελουμένους ἐκεῖ ἀγῶνας τῶν Διονυσίων τὴν ἀπονομὴν τῶν στεφάνων ἢ ἄλλων τιμῶν κατὰ τὸν ἐν τῷ ψηφίσματι καθοριζόμενον τύπον, ὡς καὶ εἰς τιμητικὸν τῆς Μαρωνείας ψήφισμα, ἐξ οὗ μαρτυρεῖται ὅτι ἐπεφορτίζετο ν' ἀναγγείλῃ τοῦτο ἐν τῷ θεάτρῳ[39]. Μνεία τούτου γίνεται καὶ ἐν ἄλλῃ θρακικῇ ἐπιγραφῇ τῆς Σηστοῦ[40]. Καὶ εἰς ἄλλα τῆς κυρίως Ἑλλάδος μέρη τὸ ἔργον τοῦ ἱεροκήρυκος[41] ἦ καὶ κήρυκος ἁπλῶς ἦτο ἡ δημοσία ἀνακήρυξις παρ' αὐτοῦ τῶν παρεχομένων ἀμοιβῶν διὰ τὰς πρὸς τὸ Κράτος ὑπηρεσίας, στεφανώσεις δηλονότι, ἀτέλειαι, ἀσυλεῖαι, ἀνδριάντες καὶ λοιπαί, ἀπονεμόμεναι γενικῶς εἰς τὸ θέατρον, τιμαί, ὡς καὶ ἐνΜαρωνείᾳ. Ἐν ἐπιγραφῇ τῆς Δήλου, περιεχούσῃ ψήφισμα τοῦ δήμου Δηλίων[42], δι' οὗ στεφανοῦται ὁ Ἀδμητος «δάφνης στεφάνῳ τῷ ἱερῷ», προστίθεται «καὶ ἀναγορεῦσαι τὸν ἱεροκήρυκα ἐν τῷ θεάτρῳ τοῖς Ἀπολλωνίοις».—Ἐν Ἐλευσῖνι, ἔνθα τὸ πρῶτον ἐμφανίζεται τὸ λειτούργημα τοῦ ἱεροκήρυκος, καλουμένου καὶ ἱεροῦ κήρυκος, εἶχε σημαντικωτέραν θέσιν ὁ ἱεροκῆρυξ, διοριζόμενος ἰσοβίως μεταξὺ τῶν κηρύκων καὶ θεωρούμενος ὡς ἕλκων τὴν καταγωγὴν ἐκ τοῦ κήρυκος τῶν θεῶν Ἑρμοῦ[43]. Οὗτος, πρὸς ταῖς ἀναγγελίαις, ἀπεμάκρυνε τοὺς βεβήλους ἐκ τοῦ ναοῦ[44], ἐποιεῖτο τὰς ἀναγκαίας δηλώσεις εἰς τοὺς μύστας, λαμβάνων παρ' ἑκάστου ἐξ αὐτῶν ἕνα ἡμιόβολον καθ' ἡμέραν, παρίστατο κατὰ πᾶσαν μύησιν, καὶ ἄλλας τινὰς περὶ τὴν τάξιν παρέχων ὑπηρεσίας, ἔφερε δὲ ὡς ἔμβλημα ὑπηρεσιακὸν στέφανον ἐκ μύρτων.—Μνημονεύεται τοιοῦτος λειτουργὸς καὶ ἐν ἐπιγραφαῖς τῆς Μαγνησίας τῆς

38. Ἀθηνᾶ ἔνθ. ἀν. 169.

39. Ὅρα ψηφίσματα Ἀβδήρων καὶ Μαρωνείας κατωτ· ὑπ' ἀριθ. 1—3, 10, «τὴν τοῦ στεφάνου ἀναγγελίαν ποιεῖσθαι τὸν ἱεροκήρυκα ἐν τῷ θεάτρῳ κατὰ τάδε» διαλαμβάνεται ἐν τῷ τῆς Μαρωνείας ψηφίσματι.

40. Ditt. Syll. 228.

41. Ὁ ἱεροκῆρυξ ἐν Ἀθήναις εἶχε τὴν ἕδραν του εἰς τὸ θέατρον τοῦ Διονύσου πλησίον τοῦ στρατηγείου.

42. B. C. H. 10 (1891) σ. 127·

43. Daremberg et Saglio ἐν. λ. Praeco - Κῆρυξ καὶ ἐν λ. Mysteria. — C. I. G. 2360 —Ἔπιθ. καὶ Foucart Τὰ μυστήρια τῆς Ἐλευσῖνος, σ. 56.

44. Pastoret VII σ. 388.

ἐπὶ Μαιάνδρῳ καὶ τῆς Ἐφέσου, ἐπικαλούμενος εἰς τὰς συνελεύσεις τὰ ὀνόματα τῶν προστατίδων τῆς πόλεως θεοτήτων[45].

§ 25. Πολιτάρχαι.

Ἄρχοντα, ὀνομαζόμενον πολιτάρχην, εὑρίσκομεν ἐν Φιλιππουπόλει, κατὰ σχετικὴν ἐπιγραφὴν τοῦ πρώτου[1] αἰῶνος μ.χ., χωρὶς νὰ γνωρίζωμεν τὴν ἔκτασιν τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ. Φαίνεται ὅτι ἦτο ἀνάλογος πρὸς τὴν τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ πολιταρχῶν, ἐπιφορτισμένων, ὡς μαρτυρεῖται ἐξ ἐπιγραφῶν τῆς πόλεως ταύτης (ἡ μία ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι πιθανῶς τοῦ ἔτους 143 μ.χ.), τὴν διοίκησιν. Τὴν ὕπαρξιν τῶν πολιταρχῶν κατὰ τὸν πρῶτον μ.χ. αἰῶνα ἐν Θεσσαλονίκῃ γινώσκομεν καὶ ἐκ τῆς εἰς τὰς πράξεις τῶν Ἀποστόλων ἀφηγήσεως, καθ' ἣν διαβληθέντος τοῦ θείου κηρύγματος τοῦ ἐκεῖ μεταβάντος Παύλου, ὡς ἀντικαθεστωτικοῦ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἐπεζητήθη ἡ σύλληψίς του παρὰ τούτων, οἵτινες «ὀχλοποιήσαντες ἐθορύβουν τὴν πόλιν... μὴ εὑρόντες δὲ αὐτοὺς (τὸν Παῦλον καὶ Σύλαν) ἔσυραν τὸν Ἰάσονα καί τινας ἀδελφοὺς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας[2] βοῶντες».—Τὸν θεσμὸν τῶν πολιταρχῶν, πλειόνων κατ' ἀριθμὸν ποικίλλοντα[3], ἀνευρίσκομεν καὶ εἰς ἄλλας πόλεις τῆς Μακεδονίας. Εἰς ψήφισμα τῆς πόλεως Λητοῦς[4], τιθεμένης βορείως τῆς Θεσσαλονίκης, εἰς τετράωρον ἀπὸ ταύτης ἀπόστασιν, παρὰ τὸ χωρίον Ἀϊβάτι, ἀναφέρεται «Λητα[ί]ων οἱ πολιτάρχαι, προβουλευσαμένων τῶν βουλευτῶν, εἶπον...» καὶ ἐν τέλει «προνοηθέντων τῆς τε ἀναγραφῆς τοῦ ψηφίσματος καὶ τῆς ἀναθέσεως τῆς στήλης τῶν τε πολιταρχῶν καὶ τοῦ τῆς πόλεως Ταμίου» Ὡσαύτως μνημονεύονται εἰς ἐπιγραφὴν τοῦ τρίτου μ.χ. αἰῶνος, ὑπάρχουσαν νῦν ἐν τῇ ἐκεῖ ἐκκλησίᾳ

45. LeBas et Waddigton ἔνθ. ἀν ἀριθ. 158α Γ σ. 68.—Ὅρα καὶ Duremberg et Saglio ἐν. λ. Praeco-Κῆρυξ. — Ditt. Syl.² 552, «...τὸν δὲ ἱεροκήρυκα ...πρὸ τοῦ βουλευτηρίου μετὰ τῶν παίδων κατευχὴν καὶ παράκλησιν παντὸς τοῦ πλήθους ποιεῖσθαι».

1. B.C.H., 2 (1878) σ. 405, ὅρα ταύτην ὑπ' ἀριθ. 97 παραρτήματος.

2. Πραξ. Ἀποστόλ. 17, 6.

3. Archives des Missions scientifiques III, σ. 205 καὶ ἑπ.—Ἐν τινι ἐπιγραφῇ τῆς Θεσσαλονίκης ἀναφέρονται ἓξ πολιτάρχαι, εἰς ἄλλας δὲ ἑπτά.

4. Rev. Arch. 175 σ. 6—7.— Ditt. Syl. ἀριθ. 274.— Archives ἔνθ. ἀν. σ. 278 μελέτην Duchesne.

Ἁγίᾳ Παρασκευῇ τῆς Ἐδέσσης· ὁμοίως εἰς Ἀμφίπολιν[5], εἰς Ἡράκλειαν τῆς Λυγκιστίδος[6], εἰς Δερρίοπον καὶ ἄλλας μακεδονικὰς πόλεις ἀναφέρονται πολιτάρχαι ἢ πολιταρχεύοντες, πρὸς δὲ καὶ ἐν Κίῳ καὶ εἰς Παντικάπαιον[7]. Εἰς ἐπιγραφὴν ἐν τῇ μητροπόλει Πελαγωνείας ἐν Μοναστηρίῳ σημειοῦται «...ἐν Δερριόπῳ πολιταρχῶν συναγαγόντων τὸ Βουλευτήριον».

Ἀμφισβητούμενος ὁ χρόνος τῆς ἐμφανίσεως τῶν τοιούτων ἀρχόντων, οὓς οὐδαμοῦ τῆς κυρίας Ἑλλάδος εὑρίσκει τις. Αἱ περὶ αὐτῶν ἐπιγραφαὶ εἰσὶ τῆς αὐτοκρατορικῆς ἐποχῆς· μόνη ἀρχαιοτέρα τούτων εἶναι ἡ προδιαληφθεῖσα τῆς Λητοῦς, ἡ περιέχουσα ψήφισμα προταθὲν ὑπὸ τῶν πολιταρχῶν. Ὑποτίθεται ὅτι ἐγκαθιδρύθησαν ἀπὸ τοῦ ἔτους 168 π.χ., ὅτε ὁ Παῦλος Αἰμίλιος κατατεμαχίσας τὸ κράτος τοῦ ἡττηθέντος Περσέως εἰς πολλὰς αὐτονόμους πόλεις, ἠσχολήθη καὶ περὶ τῆς ὀργανώσεως αὐτῶν, δημοσιεύσας τὸ γνωστὸν edictum[8]. Βέβαιον εἶναι ὅτι ὑπὸ πολιτάρχας ἐτέλουν αἱ κυριώτεραι πόλεις τῆς Μακεδονίας, τοὐλάχιστον ἀπὸ τῆς ὑπαγωγῆς αὐτῆς ὑπὸ τοὺς Ῥωμαίους, χωρὶς ὅμως ν' ἀποκλείηται ὅτι ὑφίσταντο καὶ πρὸ ταύτης[9]. Ἀναφέρεται κατὰ τὴν Βυζαντινὴν περίοδον καὶ πολιαρχήσας, προσόμοιος ἴσως τοῦ πολιταρχήσαντος ἄρχων[10].

Οὐδεμία συμπληρωτικὴ πληροφορία περὶ τοῦ ἐν Φιλιππουπόλει λειτουργήματος τούτου ὑπάρχει καὶ ἄγνωστον ἂν εἷς ἢ πλείονες καὶ πόσοι οἱ ἐκεῖ πολιτάρχαι, οὐδ' ἂν μόνοι ἐνήσκουν τὴν ἀρχὴν ἣν κατενέμετο αὐτὴ καὶ εἰς ἄλλους πολιτειακοὺς παράγοντας, ὡς ἐν Λητῷ καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ. Ὡς πρὸς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῶν δέον νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἦτο περίπου οἵα καὶ ἡ τῶν ἀλλαχοῦ πολιταρχῶν, περὶ τῶν ὁποίων ὑφίστανται σχετικαὶ βεβαιώσεις. Εἶχον οὗτοι τὴν διοίκησιν τῆς πόλεως ἐν εὐρυτέρᾳ ἐννοίᾳ, ἀσχολούμενοι καὶ εἰς τὰ τῆς δικαιοσύνης καὶ ἀστυνομίας ἐκ παραλλήλου πρὸς

5. B. C. H., 18 (1894) σ. 419.

6. B. C. H., 21 (1897) σ. 162. Ὅρα καὶ φύλ. 11 Μαρτίου 1894 ἐφ. Παλλιγενεσίας.

7. B. C. H., 15 (1891) σ. 481 «Πολειτάρχου ἱερέως Ἡρακλέους, Γυμνασιάρχου καὶ ἀγορανόμου».

8. B C. H. 18 (1894) σ. 422 καὶ B.C.H., 37 (1915) σ. 89.

9. Duchesne ἐν Archives des Missions scient. III σ 211.

10. Μάλχου Φιλαδελφεὺς Βυζαντ. fr. 18, ἔνθα σημειοῦται ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ Ζήνων ἐπὶ Θευδερίχου «Ἀδαμάντιον τὸν Βιβιανοῦ παῖδα πατρίκιόν τε ὄντα καὶ πολιαρχήσαντα».

τὴν βουλήν, παρασκευάζουσαν τοὺς νόμους καὶ τὰ ψηφίσματα, καὶ τὸν δῆμον[11]. Εἰς τὴν ἐπιγραφὴν τῆς Λητοῦς φέρονται προτείνοντες τὸ ψήφισμα, ἀλλ' ἐντεῦθεν δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἡ πρότασις ψηφισμάτων ἦτο ἀποκλειστικὸν αὐτῶν ἔργον. Ἐκ δὲ τῆς ῥηθείσης ἐπιγραφῆς τῆς Πελαγωνείας ἐνδείκνυται ὅτι συνεκάλουν οἱ πολιτάρχαι τὴν Βουλήν.

§ 26. Ὀρφανισταί.

Ἐν ἐπιγραφῇ τῆς Σηλυμβρίας[1] ἀναφέρονται ὀ ρ φ α ν ι σ τ α ὶ ὡς ἄρχοντες τῆς πόλεως ταύτης. Ὁποία ἡ φύσις τοῦ λειτουργήματος τούτου; Ὁ Σουΐδας λέγει ὡς πρὸς αὐτοὺς «ἀρχὴν Ἀθήνησι τὰ τῶν ὀρφανῶν κρίνουσαν», καὶ ὁ Φώτιος «Ἀρχὴ ἐπὶ τῶν ὀρφανικῶν, ἵνα μηδὲν ἀδικῶνται» γράφει[2]. Μνεία ὀρφανιστῶν γίνεται καὶ παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ[3]. Ἐκ τῶν σημειωμάτων τούτων καὶ τοῦ ὀνόματος αὐτῶν ὑποδηλοῦται, ὅτι ἦσαν ἐπιμεληταὶ τῶν ὀρφανικῶν συμφερόντων, ἔχοντες τὴν μέριμναν τῶν ὀρφανῶν, περὶ ὧν ἀπὸ τῆς παλαιοτάτης ἐποχῆς παρ' Ἕλλησιν εὑρίσκομεν ἰδιαζόντως διαφροντίζουσαν τὴν Πολιτείαν. Ὁ Πλάτων ἐννοεῖ τὴν ὀφειλομένην ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου ἄρρενος ἢ θήλεως ἐπιμέλειαν τοιαύτην, οἵα καὶ εἰς τὰ ἴδια τέκνα δεικνύεται[4]. Ἡ περὶ τῶν ὀρφανῶν φροντὶς ἦτο μεταξὺ τῶν καθηκόντων τοῦ ἐν Ἀθήναις ἄρχοντος[5], ὅστις καὶ ἐγκαθίστα ἐπίτροπον τῶν ὀρφανῶν, ἂν μὴ εἶχε διορίσῃ τοιοῦτον ὁ πατήρ, ἀποκλειομένων ἐκείνων, εἰς οὓς θὰ περιήρχετο ἡ περιουσία ἐν περιπτώσει τελευτῆς τοῦ ἐπιτροπευομένου[6], καὶ ἐπετήρει ἐνδελεχῶς τὰς τοῦ ἐπιτρόπου πράξεις. Παντὶ δὲ πολίτῃ ἐδίδετο ἡ δημοσία δίωξις

11. B. C. H, 18 (1894) σ. 420 καὶ ἑπ.

1. Ὅρα ταύτην κατωτ. ὑπ. ἀριθ. 76 παραρτήματος.

2. Φωτίου Λεξ. Συναγωγὴ Ὀρφανισταί.

3. Σοφοκλ. Αἴας Μαστιγ. στ. 507 — 508 «...σοῦ διοίσεται μόνος, ὑπ' ὀρφανιστῶν μὴ φίλων· ὅσον κακόν...».

4. Πλάτ. Νόμοι XI, 928 «ὃς ἂν θήλυν εἴτε ἄρρενα ἐπιτροπεύῃ...μὴ χεῖρον ἀγαπάτω τῶν αὐτοῦ τέκνων τὸν τῆς ὀρφανικῆς μετειληχότα τύχης...»

5. Δημοσθ. XLIII (πρὸς Μακάρτατον) 1076 «Ὁ ἄρχων ἐπιμελείσθω τῶν ὀρφανῶν καὶ τῶν ἐπικλήρων καὶ τῶν οἴκων τῶν ἐξερημουμένων» καὶ XXXV (πρὸς Λάκριτον) 940 «ἐπικλήρων καὶ ὀρφανῶν...τῷ ἄρχοντι προσ-τέτακται ἐπιμελεῖσθαι».

6. Διογ. Λαέρ. A, 56.

τῶν ἐπιβλαβῶς ἢ ἀμελῶς διαχειριζομένων τὰ τῶν ὀρφανῶν διὰ τῆς ἀποκαλουμένης γραφῆς ἐπιτροπῆς[7]. Ἐν Σπάρτῃ αἱ ὀρφανικαὶ ὑποθέσεις φαίνεται, ὅτι ὑπήγοντο εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν Προδίκων[8].

Ἐν ἐπιγραφῇ τῆς Ἐφέσου[9] διαλαμβάνονται «σ υ ν ο ρ φ α ν ι σ τ α ί», βοηθοὶ τοῦ ἐπὶ τῶν ὀρφανῶν ἐπιτρόπου, οἵτινες ἐκεῖ, ἂν μὴ ἦσαν ὑπὸ τοῦ πατρὸς διωρισμένοι, ἐξελέγοντο ὑπὸ τοῦ δήμου, ὡς ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης ἐμφαίνεται, ἐν ᾗ σημειοῦται «ἐπίτροποι ὑπὸ τοῦ πατρὸς καταλελειμμένοι ἢ ὑπὸ δήμου ᾑρημένοι ταῖς ὀρφαναῖς». Καὶ εἰς Ἴασον, σημαντικήν ποτε τῆς Ἰωνίας ὡσαύτως πόλιν, καθὰ ἐξ ἀποσπάσματος τοῦ Ἡρακλείδου[10] μανθάνομεν, «ἐπεσκόπουν δὲ καὶ τοὺς ὀρφανούς, ὅπως παιδεύωνται, καὶ τὰς οὐσίας αὐτοῖς ἀπεδίδοσαν εἴκοσιν ἐτῶν γινομένοις».

Οἱ ἐν τῇ ὑπ' ὄψει Θρακικῇ ἐπιγραφῇ μνημονευόμενοι ὀρφανισταὶ θὰ ἦσαν ἐπίτροποι δημόσιοι τῶν ὀρφανῶν, προσόμοιοι πρὸς τοὺς ἐν Κρήτῃ ὀρφανοδικαστάς, τοὺς διαλαμβανομένους ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῆς Γόρτυνος, οἵτινες, ὡς δύναταί τις νὰ εἰκάσῃ, ἦσαν ἄρχοντες εἰδικοί, ἐπιφορτισμένοι τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ὀρφανῶν, ὡς καὶ τὴν διοίκησιν τῆς περιουσίας αὐτῶν ἢ καὶ τὴν ἐπαγρύπνησιν τῶν διαχειριζομένων τὰ ὀρφανικὰ[11], ἡ δὲ τοιαύτη ἀρχὴ τῶν ὀρφανοδικαστῶν μᾶλλον φαίνεται ὅτι δὲν ἦτο μόνιμος, ἀλλ' ὅτι διωρίζοντο ἑκάστοτε[12]. Ἐν ἀρχῇ τῆς ἀνωτέρω ἐπιγραφῆς τῆς Σηλυμβρίας, ὡς αὕτη συμπληροῦται ὑπὸ τοῦ Th. Homolle, φέρεται «σύλαι καὶ ἐλεύθερα οἱ ὀρφανισταὶ ζαμιόντι..» καὶ ἐντεῦθεν δείκνυται, ὅτι ἦτο εὐρυτέρα ἡ ἐξουσία τῶν λειτουργῶν τούτων ἐν Σηλυμβρίᾳ, ἀφ' οὗ κατὰ τὸ ἐπιγραφικὸν τοῦτο κείμενον ἐκέκτηντο τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλλωσι πρόστιμα. Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς Βυζαντινῆς περιόδου εὑρίσκομεν καὶ ὀρφανοτρόφους, τὰ καθήκοντα τῶν ὁποίων καθορίζονται ὑπὸ εἰδικῶν διατάξεων, καθ' ἃς οὗτοι ἐκπροσωποῦσιν ἐπὶ δικαστηρίου τοὺς ὀρφανοὺς εἰς τὰς ἐνδιαφερούσας αὐτοὺς ὑποθέσεις καὶ ὑπὸ ὡρισμένας διατυπώσεις παραδίδεται αὐτοῖς ἡ ὀρφανικὴ περιουσία καὶ ἐξαιρετικῶς ὑπὸ διαγεγραμμένους περιορισμοὺς συγχω-

7. Ἐπιθ. B. Οἰκονομίδου Πρυταν. Λόγον περὶ Εἰσαγγελίας τοῦ Ἀττικοῦ Δικαίου ἐν N. Πανδέκταις Κουντουριώτου Τομ. 6 σ. 522.

8. Ἡροδ. Στ., 57.

9. Ditt. Syl. 344.—Dareste I.J.G. A σ. 32.

10. Ἡρακλείδου Περὶ Πολιτειῶν Ἰάσου) fr. XL.

11. Ἐπιγρ. Γόρτυνος Στήλ. IB, 20—31. Dareste I.J.G. Γ, σ. 390.

12. I. Τυπάλδου Ἑρμηνεία τῆς ἐν Γόρτυνι ἐπιγραφῆς σ. 142.

ρεῖται ἡ ἐκποίησις ἀντικειμένων ταύτης[13]. Παρ' Ἁρμενοπούλῳ διαλαμβάνονται ὀρφανοτρόφοι ὡς ἔφοροι ἢ διοικηταὶ τῶν ὀρφανοτροφείων[14].

§ 27. *Οἰκονομικοὶ λειτουργοί.*

(Ταμίας, ἐπιμελέτης, ὁ ἐπὶ τῶν χρημάτων, οἰκονόμος).

Ταμίας. Εἰς Θρακικὰς ἐπιγραφὰς ἀναφέρεται ὁ δημόσιος οὗτος λειτουργός. Ἐν μιᾷ τούτων ἐντέλλεται νὰ καταβάλλῃ τὸ ἀνάλωμα τὸ ἀπαιτηθησόμενον διὰ τὴν στήλην καὶ τὴν ἐπ' αὐτῆς χάραξιν τοῦ ψηφίσματος[1], ἐν ἄλλῃ, τῆς Μεσημβρίας, τὴν ἀναγραφὴν τοῦ σχετικοῦ ψηφίσματος ἐπὶ λίθου χαραττομένου καὶ τὴν ἀνάθεσιν αὐτοῦ εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. Εἰς ἐπιγραφὴν τῆς Φιλιππουπόλεως, ῥωμαϊκῆς ἐποχῆς[2], τὸ ἐπ' αὐτῆς κεχαραγμένον ψήφισμα χρονολογεῖται διὰ τῆς σημειώσεως «ταμιεύοντος Γλαύκου Θάλλου», ἤτο δηλονότι ὁ λειτουργὸς οὗτος ἐπώνυμος. Τὸ λειτούργημα τοῦτο εὑρίσκομεν πολλαχοῦ τῆς κυρίας καὶ μικρασιατικῆς Ἑλλάδος, τὰ δὲ ἔργα τῶν ταμιῶν, τῶν καὶ ἀποδεκτῶν ἐν Ἀττικῇ καλουμένων, ἦσαν νὰ δέχωνται καὶ νὰ παραφυλάττωσιν ἢ δαπανῶσι διὰ κοινοὺς σκοποὺς τὰ δημόσια χρήματα[3]. Ἐν Ἀθήναις εὑρίσκομεν καὶ ἰδίαν ταμιακὴν ἀρχήν, ἐπὶ Εὐβούλου πιθανῶς ἐγκατασταθεῖσαν, διαχειριζομένην τὸ θεωρικόν, καὶ εἰδικὸν ταμίαν τῶν στρατιωτικῶν, γενόμενον τῇ εἰσηγήσει τοῦ Δημοσθένους[4]. Ἐν Σπάρτῃ ὡσαύτως ὑπῆρχε τοιοῦτος λειτουργὸς ἀναφέρεται δὲ καὶ ταμίας, ἑπόμενος τῇ στρατιᾷ μετ' ἄλλων μὴ πολεμικῶν ἀρχόντων[5]. Ταμίαι μνημονεύον-

13. Ἰουστ. Νεαρὰ 131 κεφ. 15 «οἱ δὲ ὀρφανοτρόφοι ἐπιτρόπων καὶ κουρατόρων τάξιν ἐχέτωσαν...καὶ ἐνάγουσι καὶ ἐνάγονται περὶ τῶν πραγμάτων τοῖς ὀρφανοῖς».—Βασιλ. (5, 3) 17.

14. Ἁρμεν. (Γ, ϑ) 9.

1. Dumont Inscr. ἀριθ. 100 i σ. 52 «ἐπιμεληθέντων τῶν ἀρχόντων καὶ ταμιῶν».—C.I.G. 2053 6. — Mitteil. des deut. archäol. Inst in Athen Τομ. IX σ. 76.

2. Dumont - Homolle Mel. σ. 340 ἀριθ. 55.

3. Schœmann - Guluski σ. 167.—Gilbert - Πολ.του A σ. 137 σημ. 3 καὶ σ. 160.—Ἦσαν δ' ἐν Ἀθήναις οἱ ταμίαι κατὰ τοὺς ἀρχαιοτέρους χρόνους δέκα, κληρούμενοι ἐκ τῆς τάξεως τῶν πεντακοσιομεδίμνων.

4. C. I. G. II. 335, 370, 375, 380, 411, 423, 737 κλπ.—Gilbert ἔνθ. ἀν. 304.

ται εἰς πλείστας τῶν ἐν μικρασίᾳ Ἑλληνίδων πόλεων, εἰς Μύλασσα, εἰς Ἀφροδισιάδα[6], ἐν ἐπιγραφῇ τῆς ὁποίας σημειοῦνται «ταμίαι τῆς πόλεως», εἰς Ἐρυθράς, Ἴασον, Τέων, Ἁλικαρνασόν[7]. Ἐκτὸς τῶν προμνημονευθεισῶν πόλεων τῆς Θράκης καὶ τὸ Βυζάντιον εἶχε τοιοῦτον λειτουργὸν καὶ ἐν ψηφίσματι τῶν Ἀθηναίων[8] ἐπὶ πλακὸς εὑρεθείσης ἐν τῇ Ἀκροπόλει ὑπὲρ τοῦ Κώθωνος Βυζαντίου ἐπαινεῖται ἐν ταυτῷ καὶ ὁ παρακολουθήσας τοῦτον ἐν Ἀθήναις ταμίας Γλαῦκος Λυσίου.

Ἐπιμελέτης. «Ἐπιμελητεύοντος Φλαβίου εὐδαίμονος τοῦ καὶ Φλαβιανοῦ» ἀναφέρεται ἔν τινι ἐπιγραφῇ τῆς Φιλιππουπόλεως. «Ἐπιμελητεύοντος Μαξίμου Σωσίονος» ἐπαναλαμβάνεται ἐν ἄλλῃ τῆς αὐτῆς πόλεως[9]. Ὁ ἄρχων οὗτος, ὅστις, ὡς ἐμφαίνεται ἐξ ἀμφοτέρων τῶν ἐπιγραφῶν, ἦτο καὶ ἐπώνυμος, φαίνεται, ὅτι εἶχε κατὰ τοὺς αὐτοκρατορικοὺς χρόνους σημαντικὴν ἐξουσίαν. Ἦσαν ἀρά γε τὰ καθήκοντά του, οἷα καὶ τῶν ἐν Ἀθήναις ἐπιμελητῶν ἢ ἐπιμελετῶν ; Περὶ τῶν τελευταίων τούτων εἶναι γνωστόν, ὅτι ἐκλεγόμενοι κατὰ πενταετίαν εἶχον τὴν ἐπιστασίαν τῶν οἰκονομικῶν καὶ τὴν διαφύλαξιν τοῦ κυριωτέρου, τοῦ κεντρικοῦ, οὕτως εἰπεῖν, ταμείου, ἐν τῷ ὁποίῳ συνεκεντροῦντο τὰ παρὰ τῶν ἀποδεκτῶν εἰσπραττόμενα ποσά. Καλούμενοι ἐπιμεληταὶ τῆς κοινῆς προσόδου ἢ καὶ ἁπλῶς ἐπιμεληταί, εἶχον, ὡς εἰκάζεται[10], προσθέτως καὶ τὸ δικαίωμα γενικῆς ἐπαγρυπνήσεως ἐφ' ὅλων τῶν δοσιλόγων· τοιοῦτος λειτουργὸς διετέλεσεν ὁ Ἀριστείδης, τοῦ ὁποίου ἐξαίρεται ἡ χρηστότης ἐν τῇ διαχειρίσει[11]. Ἐν Ἀθήναις, ἐκτὸς τῶν οἰκονομικῶν ἄνω λειτουργῶν, οὕτως ὠνομάζοντο καὶ οἱ ἐπιμελούμενοι ἐν γένει ἄλλων ὑπηρεσιῶν· οὕτως εὑρίσκομεν ἐνταῦθα τοὺς ἐπιμελητὰς τῶν νεωρίων, τοῦ ἐμπορίου, τῶν Ἐλευσινίων μυστηρίων, τοὺς ἔχοντας τὴν ἡγεμονίαν τῶν δικαστηρίων εἰς δίκας τῶν ἀδικοπραγούντων κατὰ τῆς

5. Ξενοφ. Λακεδ. Πολ. ιγ, 11, Ἀγησ. α, 18.

6. LeBas et Waddigton ἔνθ. ἀν. ἀριθ. 338 καὶ 404.

7. Ditt. Syl.² 96, 139, 523 καὶ 601.

8. Ditt. Syl. A' Ἐκδ. ἀριθ. 197 καὶ B Ἐκδ. ἀριθ. 267.

9. Ὅρα ταύτας ὑπ' ἀριθ. 100 καὶ 107 καὶ 96 καὶ 102.

10. Schœmann - Galuski σ. 478.

11. Πλουτάρχου Ἀριστείδ. IV «τῶν δὲ δημοσίων προσόδων αἱρεθεὶς ἐπιμελητὴς οὐ μόνον τοὺς καθ' αὑτόν, ἀλλὰ καὶ τοὺς πρὸ αὐτοῦ γενομένους ἄρχοντας ἀπεδείκνυε πολλὰ νενοσφισμένους».

συμμαχίας[12]. Ἐν ἐπιγραφῇ τῆς Μακεδονίας τῶν ὑστέρων χρόνων (εὑρισκομένῃ ἐν Μοναστηρίῳ ἐν τῇ μητροπόλει) διαλαμβάνεται «ἐπιμελητὴς τῶν τῆς βουλῆς δηναρίων».

Ὁ ἐπὶ τῶν χρημάτων. Ἐν ψηφίσματι τιμητικῷ τῶν Ἀβδήρων[13] σημειοῦται «χορηγήσαντες δὲ τὸ γενόμενον ἀνάλωμα τοῦ ἐπὶ τῶν χρημάτων». Τὸ πρῶτον ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐμφανίζεται τὸ ὄνομα τοιούτου οἰκονομικοῦ λειτουργοῦ. Ἐν Φωκίδι μνημονεύονται χρηματισταί, οἵτινες ἦσαν βοηθοὶ εἰς τὴν οἰκονομικὴν διαχείρισιν τῶν στρατηγῶν τῶν καλουμένων Φωκαρχῶν ἢ Φωκαρχεόντων[14], καὶ ἀνάλογα πρὸς τὰ τῶν τελευταίων τούτων πιθανῶς ἦσαν τὰ καθήκοντα τοῦ ἐπὶ τῶν χρημάτων, περὶ ὧν οὐδεμίαν ἄλλην πληροφορίαν ἔχομεν ἢ μόνον τὴν ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ παρεχομένην. Κατὰ τὸ μνησθὲν ψήφισμα ὁ ἐπὶ τῶν χρημάτων τὸ κονδύλιον τῆς δαπάνης διὰ τὸν χρυσοῦν στέφανον καὶ τὴν κατασκευασθησομένην ἐπίχρυσον χαλκῆν εἰκόνα τοῦ τιμωμένου Γαΐου Ἀπουστίου Μάρκου θὰ πορισθῇ «ἀπὸ τῶν πεσσουμένων», ἀπὸ τῶν σφαγίων δηλαδή, ἅτινα ἔπεπτον πρὸς θυσίαν.

Οἰκονόμος. Εἰς μίαν ἐπιγραφὴν τῆς Θράκης ἐπιτυμβίου στήλης φέρεται «Ἑρμάφιλος Θράσωνος Οἰκονόμος». Ὑπὸ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦτον ὑπαλλήλους οἰκονομικοὺς εὑρίσκομεν ἐνΣπάρτῃ, ἔνθα σημειοῦνται εἰς ἢ δύω δημόσιοι οἰκονόμοι[15] καὶ πολλαχοῦ τῆς μικρασιατικῆς Ἑλλάδος. Εἰς ἐπιγραφὴν τῶν Μυλάσσων σημειοῦνται δύω οἰκονόμοι, ἐκλεγέντες ὑπὸ τῆς ἑαυτῶν φυλῆς (τῶν Ὁτωρκονδίων) πρὸς ἐκτέλεσιν μετὰ τῶν ταμιῶν ὡρισμένης ἐντολῆς[16]. Ἀναφέρονται ἐπίσης εἰς ἐπιγραφὰς τῶν Κώων ὡς καὶ τῶν Μαγνήτων τῶν ἐπὶ Μαιάνδρῳ οἰκονόμοι, ἔχοντες τὴν διοίκησιν τῶν πόρων τῆς πόλεως καὶ τὴν ἐκμίσθωσιν τῶν ἱερῶν[17]. Ἐν ἐπιγραφῇ τῆς Στρατονικείας[18] ἡ πόλις «ἐρωτᾷ διὰ Φιλοκάλου β οἰκονόμου εἰ ἐπιστήσονται οἱ ἀλιτήριοι βάρβαροι τῇ πόλει ἢ τῇ χώρᾳ ἐνεστῶτι

12. Ἀρποκρατ. ἐν λ.—Σουΐδα ἐν λ. ὅρα καὶ C. I. A. III, 1017, 1018.

13. Ὅρα ἐπιγρ. ὑπ' ἀριθ. 3 κατωτέρω.

14. Hermann ἔνθ. ἀν. (von Swoboda) σ. 321.

15. Ῥαγκαβῆ Πολ. Ἀρχαιότ. Β, σ. 268.

16. LeBas et Waddigton ἔνθ. ἀν. 111, 404.

17. Ditt. Syl.² 552 καὶ 553 «οἱ οἰκονόμοι ἐκ τῶν πόρων, ὧν ἔχουσιν εἰς πόλεις διοίκησιν» καὶ 551 «εἰς δὲ τὸν ἄλλον χρόνον προσμισθούσθωσαν οἱ οἰκονόμοι τὰ ἱερά» καὶ 902.

18. LeBas et Waddigton ἔνθ. ἀν. 518.—C. I. G. 2717.

ἔτει». Ἐν ἄλλῃ, ῥωμαϊκῆς ἐποχῆς, μνημονεύεται Ἀγρίππας τις οἰκονόμος ἐν Ἐφέσῳ, καὶ ἐν τῷ περιφήμῳ τῆς Ἀρτέμιδος ναῷ ὑπῆρχε τοιοῦτος λειτουργός[19].

§ 28. *Στρατηγοί, ἀντιστράτηγοι.*

Ἐν τῇ διαληφθείσῃ ἄνω[1] σημαντικῇ τῆς Σηλυμβρίας ἐπιγραφῇ μεταξὺ ἄλλων ἀρχόντων τῆς ἀρχαίας ταύτης πόλεως ἀναφέρονται καὶ στρατηγοί, οἵτινες καθὰ ἐκ ταύτης πιστοῦται ἐκέκτηντο καὶ ἐξουσίαν νὰ τιμωρῶσι διὰ χρηματικῶν ποινῶν τοὺς ἐπιφέροντας ζημίας εἰς τὰ τείχη. Κατὰ τὴν ἐν ὄψει ἐπιγραφὴν ἐπέβαλλον «ὄραχμὰς πεντακετίαις, ὅτι τὰ ξύλα ἀπὸ τῶν τειχῶν καὶ τὰς θύρας ἀπὸ τῶν φυλακείων» ἀφῄρεσεν ὁ τιμωρηθείς. Περὶ τῆς ἐκλογῆς καὶ ἄλλας σχετικὰς πληροφορίας περὶ αὐτῶν δὲν ἔχομεν. Γνωρίζομεν, ὅτι εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος, κυρίας καὶ μικρασιατικῆς, οἱ στρατηγοὶ ἦσκουν πολλάκις καὶ ἄλλα, ἐκτὸς τῶν στρατιωτικῶν, καθήκοντα[2], εἰς τινας δ' ἐξαιρετικὰς περιστάσεις παρείχετο αὐτοῖς ὑπὸ τῆς πόλεως ἡ ὑπερτάτη ἐφ' ὅλων τῶν πραγμάτων ἐξουσία[3]. Ἐν Ἀθήναις οἱ στρατηγοὶ ἦσαν ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων ἀρχόντων, δέκα τὸν ἀριθμόν, εἷς ἐξ ἑκάστης φυλῆς ἀρχικῶς καὶ ὕστερον ἐξ ὅλων τῶν Ἀθηναίων[4], αἱρούμενοι διὰ χειροτονίας, κατὰ παρέκβασιν τῆς κρατούσης ἐκεῖ κατ' ἐξοχὴν δημοκρατικῆς ἀρχῆς, ὅπως ἐκλέγωνται οἱ ἄρχοντες διὰ κληρώσεως ἐκ τῶν ἐχόντων τὰ νενομισμένα προσόντα, δικαιολογουμένης τῆς ἐξαιρέσεως ἐκ τοῦ ὅτι οἱ στρατιωτικοὶ διοικηταὶ ἔδει ἀπαραιτήτως νὰ ἔχωσι τὰ εἰδικὰ ἐφόδια τῆς ἱκανότητος καὶ πείρας, ὥστε νὰ ἐξασφαλίζηται ἡ ἐπιτυχία τῶν στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἡ σωτηρία τῆς πόλεως. Κατεμερίζετο δέ, ἀπὸ τοῦ δευτέρου τριήματος τοὐλάχιστον τοῦ τετάρτου αἰῶνος ἡ ἐπὶ

19. Ditt. Syl.² 175 «θύειν δὲ καὶ Εὐαγγέλια τῇ Ἀρτέμιδι τοὺς Ἐσσῆνας καὶ τὴν ἱέρειαν καὶ τὸν οἰκονόμον».

1. Ὅρα σ. 212 καὶ ὑπ. ἀριθ. 76 ἐπιγραφήν.

2. Hermann ἔνθ. ἀν. (von Swoboda) § 38 σ. 365 καὶ § 42 σ. 409.

3. Θουκυδ. Β, 65.—Smith ἐν λ. στρατηγός.

4. Ἀριστοτ. Πολ. 61, 1 «χειροτονοῦσι δὲ καὶ τὰς πρὸς τὸν πόλεμον ἀρχὰς ἁπάσας στρατηγοὺς δέκα, πρότερον μὲν ἀφ' ἑκάστης φυλῆς ἕνα, νῦν δ' ἐξ ἁπάντων».—Ὅρα καὶ Θουκυδ. Β, 59 καὶ Δ 118. Δημοσθ. περὶ Στεφάνου 272.—Gilbert ἔνθ. ἀν. σ. 290 καὶ ἑπ.—Ditt. Syl.² 250, 251 κλπ.—Ῥαγκαβῆ Πολ. Ἀρχ. Α σ. 459.

τῶν πολεμικῶν ὑπηρεσία, χειροτονουμένου ἑκάστου ἐπὶ ἔργον τεταγμένου[5]. Ἐν Λακεδαίμονι κατὰ τοὺς ῥωμαϊκοὺς χρόνους ὁ στρατηγὸς ἦτο ὁ ἐπώνυμος ἄρχων, προϊστάμενος τοῦ κοινοῦ τῶν Ἐλευθεροθαλακώνων[6], ἐν Δημητριάδι δέ, ὡς ἐμφαίνεται ἐξ ἐπιγραφῆς τῶν αὐτῶν χρόνων[7], ὁ στρατηγὸς εἶχε σημαντικωτάτην ἐξουσίαν. Εἰς ἄλλην θρακικὴν ἐπιγραφὴν τῆς Περίνθου[8] ἀναφέρεται «στρατηγὸς ἀστικῆς περὶ Πέρινθον», ἐν ἐπιγραφῇ δὲ τῆς Σηστοῦ[9] ὁ διοικῶν τὰ τῆς Θρακικῆς Χερρονήσου, ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ βασιλέως τῆς Περγάμου Εὐμένους τοῦ δευτέρου, εἰς ὃν εἶχε παραχωρηθῇ κατὰ τὸ 189 αὕτη, ἀποκαλεῖται «στρατηγὸς τῆς Χερρονήσου καὶ τῶν κατὰ τὴν Θράκην τόπων...».—Ἐκ τῆς ῥηρείσης ἐν ἀρχῇ τῆς Σηλυμβρίας ἐπιγραφῆς δῆλον καθίσταται, ὅτι οἱ ἐκεῖ στρατηγοὶ ἦσαν πλείονες, ἀπὸ κοινοῦ ἐνεργοῦντες καὶ ἐπιβάλλοντες πρόστιμα διὰ βλάβας τῶν τειχῶν. Ἐν Ἀθήναις ἀναφέρονται οἱ στρατηγοὶ ὡς προϊστάμενοι τῶν δικαστηρίων[10], ἀλλ' ἡ δικαιοδοσία αὐτῶν περιωρίζετο βεβαίως εἰς τὰ στρατιωτικὰ ἀδικήματα, εἰς ἃ περιλαμβάνοντο καὶ τὰ θίγοντα τὴν ἀσφάλειαν τῶν ὁρίων καὶ λιμένων καὶ ἐν γένει τῆς χώρας.

Ἀνάλογα καθήκοντα, παραλλάσσοντά πως κατὰ τόπους ἐν ταῖς λεπτομερείαις, ἦσαν τῶν εἰς πολλὰς τῆς μικρασίας Ἑλληνίδας πόλεις στρατηγῶν, ἐχόντων ἕνεκα τῆς σπουδαιότητος τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν, ὡς καὶ ἐν Ἀθήναις, τὸ δικαίωμα νὰ ὑποβάλλωσι γνώμας καὶ προτάσεις εἰς τὴν βουλήν· οὕτω οἱ ἐν Ἐρυθραῖς τῆς Ἰωνίας στρατηγοί, ὡς ἐκσχετικῆς ἐπιγραφῆς μαρτυρεῖται[11], ἐδικαιοῦντο νὰ ἐκφέρωσι γνώμας εἰς τὴν βουλήν, ἡ δὲ λειτουργία αὐτῶν, ἐννέα τὸν ἀριθμὸν ὄντων,

5. Gilbert A σ. 287.

6. Ἐφημερ. Ἀρχ. 1892 σ. 196.—Gilbert A σ. 34.

7. B. C. H. 13 (1889) σ. 271.

8. Ὅρα ταύτην ὑπ' ἀριθ. 57 παραρτήματος.

9. LeBas et Waddington Inscr. d' Asie Mineure III ἀριθ. 1765.

10. Δημοσθ. XXXV (πρὸς Λάκριτον) 940 καὶ XXXIX (πρὸς Βοιωτόν) 997.—Λυσία 1Δ (κατὰ Ἀλκιβιάδου Λειποταξίου) 21 καὶ 1Ε (κατὰ Ἀλκιβιάδου Ἀστρατείας) 1.—Ἐν ἐπιγραφῇ, περιεχούσῃ ψήφισμα τιμητικόν, ἥτις ἀνευρέθη ἐν Προύσῃ (B. C. H. 48 (1924) σ. 25 καὶ ἑπ.) ἀναφέρεται «Στρατηγὸς τῶν καθ' Ἑλλήσποντον τόπων».—Ἐν ἄλλῃ ἐπιγραφῇ τῆς ἐν Θράκῃ Νεαπόλεως (Καβάλλας) διακλαμβάνονται στρατηγοὶ συμπράττοντες μετὰ τῆς βουλῆς (ὅρα εἰς C. I. A. I, 64).

11. LeBas ἔνθ. ἀν. 1536 ὅρα ἐν αὐτῷ καὶ ὑπ' ἀριθ. 1011 σχετικὴν ἐπιγραφὴν τῆς Ἀγκύρας.—Ditt. Syl. 211, 250, 251 καὶ 260.

διήρκει ἐπὶ τετράμηνον μόνον. Ἐν τῇ Ἰωνίᾳ ὡσαύτως, κατ' ἀπομίμησιν τῶν ἐν τῇ Ἀττικῇ κρατούντων, εἷς τινας πόλις ἦτο καὶ στρατηγὸς «ὁ ἐπὶ τῆς χώρας», ὁ ἐπιμελούμενος τοὐτέστι τὴν παραφυλακὴν καὶ διαφρούρησιν τῆς χώρας[12], ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἐπιγραφῶν ἀναφέρονται πλείονες στρατηγοὶ τῆς χώρας. Ἐν Ἀλαβάνδοις εὑρίσκομεν πρὸς τῷ στρατηγῷ τῆς πόλεως καὶ στρατηγὸν εἰς τοὺς δήμους, ὅστις φαίνεται ἦτο ὑπὸ ἄλλην ὀνομασίαν «ὁ στρατηγὸς τῆς χώρας»[13], ἐν τῇ Τέῳ ὁ στρατηγὸς συνέπραττε μετὰ τῶν συνέδρων[14]. Ἀναφέρεται πρὸς τούτοις[15] καὶ «Στρατηγὸς ἐπὶ τῶν πόλεων τῶν Ἰάδων». Ἐν τῇ Στρατονικείᾳ (παρὰ τὸ νῦν Ἐσκὶ-Χισσὰρ) σημειοῦνται ἓξ στρατηγοί, ἄρχοντες οἱ τρεῖς μὲν κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας, οἱ ἄλλοι δὲ κατὰ τὸ χειμερινὸν ἑξάμηνον[16], πρὸς δὲ συναντῶμεν τοιούτους ἐν Κνίδῳ καὶ Ἀφροδισιάδι[17], καὶ Ἁλικαρνασσῷ, ἔνθα μνημονεύονται στρατηγοὶ ἐνιαύσιοι[18] καὶ ἐν Ἐφέσῳ.

Εἰς ἐπιγραφὰς τῆς Θράκης, ῥωμαϊκῆς ἐποχῆς, ἀναφέρονται καὶ ἀντιστράτηγοι, διοικοῦντες αὐτήν, ἀφ' ἧς ἐγένετο ἐπαρχία ῥωμαϊκὴ τοὐλάχιστον μέχρι τῆς βασιλείας Γορδιανοῦ τοῦ Γ', ἀναγορευθέντος τὸ 238 μ.χ. ἔτος καὶ ἀποθανόντος κατὰ τὸ 243, καὶ ἦσαν πιθανῶς οἱ αὐτοὶ οἱ ἐπὶ νομισμάτων ἡγεμόνες σημειούμενοι[19], ὡς καὶ ἐν ἐπιγραφαῖς[20]. Ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἡ τῶν στρατηγῶν ἐξουσία ἦτο περιωρισμένη ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν πραγμάτων, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς Νεαρᾶς εἰκοστῆς ἕκτης τοῦ αὐτοκράτορος τούτου, ἐκ τοῦ προοιμίου τῆς ὁποίας προσθέτως μανθάνομεν, ὅτι εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ ἐν Θράκῃ Μακροῦ Τείχους διῴκουν δύο βικάριοι «...τὸν μὲν στρατιωτικῶν ἡγούμενον τάξεων (πολλαὶ δὲ αἱ κατὰ τὸν τόπον ἐκεῖνον δυνάμεις), τὸν δὲ τοῖς πολιτικοῖς πράγμασιν ἐφεστῶτα», κατήργησε δὲ τὰς θέσεις τούτων, ὡς οὐδέποτε ὁμονοούντων[21].

12. B. C. H. 5 (1881) σ. 180.

13. B. C. H. 14 (1890) σ. 507.

14. Ditt. Syll.² 280.

15. Ditt. Syll.² 189.

16. B. C. H. 15 (1891) σ. 423 καὶ B C H. 5 (1881) σ. 180.

17. C. I. G. 2654.—LeBas et Waddington ἔνθ. ἀν. 1601, 1611, 1706.—

18. B. C. H. 14 (1890) σ. 96 καὶ ἑπ.—Ἐπιθ. καὶ C. I. G. 2837, καὶ Dareste I. J. G. σ. 24, καὶ Ditt. Syll. 253.

19. Dumont Inscr. σ. 73.—Annuaires de la Société κλπ. ἔτος 1873 σ. 98 «ἡγεμονεύοντος τῆς Θρακῶν ἐπαρχίας».

20. Ὅρα ὑπ' ἀριθ. 58 ἐπιγραφήν.

21. Νεαρὰ Ἰουστιν. 24 περὶ τοῦ Πραίτωρος Θράκης «...ὁμονοοῦσι δὲ

§ 29. *Ταφαὶ καὶ τάφοι ἐν Θράκῃ.*

Ἐκ τοῦ Ἡροδότου[1] πληροφορούμεθα, ὅτι ἐκ τῶν Θρακῶν οἱ Τραυσοὶ ὠλοφύροντο οὐχὶ ὅταν ἔθνησκέ τις, ἀλλ' ὅταν ἐγεννᾶτο, ἀναλογιζόμενοι τὰ ἐγκόσμια δεινά, ἅτινα θὰ ὑφίστατο, ἀντιθέτως «τὸν δ' ἀπογενόμενον παίζοντές τε καὶ ἡδόμενοι γῇ κρύπτουσι, ἐπιλέγοντες ὅσων κακῶς ἐξαπαλλαχθεὶς ἐστι ἐν πάσῃ εὐδαιμονίῃ». Εἰς τοὺς καθύπερθεν Θρᾷκας Κρηστωνέους ἦτο ἔθος, ὁπόταν ἀπέθνησκέ τις ἔγγαμος, νὰ σφάζηται εἰς τὸν τάφον ὑπὸ τοῦ οἰκειοτάτου ἐκ τῶν γυναικῶν αὐτοῦ ἡ μᾶλλον προσφιλὴς τῷ θανόντι κατὰ τὴν κρίσιν τῶν φίλων, συνεθάπτετο δὲ μετὰ τοῦ ἀνδρός, ἐγκωμιαζομένη, διότι τοιαύτης ἔτυχε τιμῆς, ἐν ᾧ αἱ λοιπαὶ ἐθεώρουν ὄνειδος καὶ συμφοράν, διότι παρηγγωνίσθησαν ἐν τῇ τοιαύτῃ τιμητικῇ θυσίᾳ.—Περὶ τῶν ἄλλων Θρακῶν ἐν γένει παρὰ τοῦ αὐτοῦ Ἡροδότου μανθάνομεν, ὅτι ἔκαιον τοὺς νεκροὺς πρὸ τῆς ταφῆς, ὅτι ὁ νεκρὸς τῶν ἐπισημοτέρων ἐξετίθετο ἐπὶ τριήμερον καὶ εὐωχίαι καὶ ἀγῶνες ἐτελοῦντο κατὰ τὰς ταφάς. Ὁμοίως καὶ ὁ Ξενοφῶν[2] περὶ τῶν Ὀδρυσσῶν βεβαιοῖ, ὅτι οἰνοπότουν κατὰ τὰς ταφὰς ἀφθόνως καὶ ἱπποδρομίας ἐτέλουν.—Αἱ τοιαῦται εὐωχίαι ὡς καὶ αἱ ἐκθέσεις ἐπί τι χρονικὸν διάστημα τῶν νεκρῶν δὲν ἦσαν ἀλλότροποι πρὸς τὰς ἑλληνικὰς συνηθείας ἐν γένει. Ἡ μετὰ τὸν ἐνταφιασμὸν εὐωχία παρὰ τῷ οἰκειοτάτῳ τοῦ ἀποθανόντος, τὸ λεγόμενον περίδειπνον ἢ νεκρόδειπνον, εἶνε γνωστή[3]. Ὑπὸ τῶν Θεσσαλῶν ἐγίνοντο σπονδαὶ καὶ θυσίαι ἐπὶ τῶν τάφων καὶ κατετίθεντο ἐξ ἀνθέων στέφανοι[4]. Τὸ δὲ

οὐδέποτε πρὸς ἀλλήλους, ἀλλὰ τὸ μὲν δημόσιον ἑκάστῳ καὶ σιτήσεις χορηγεῖ καὶ τὴν ἄλλην δίαιταν παραψυχήν, οἱ δὲ μ'αν ἔχουσι διηνεκῆ τε καὶ ἀτελεύτητον πρᾶξιν τὸ φιλονεικεῖν πρὸς ἀλλήλους ἀθάνατα».

1. Ἡροδ. Ε, 4.—Κατ' ἀπόσπασμα Νικολάου Δαμασκηνοῦ παρὰ Στοβαίῳ (Ἀνθολ. ν) «Καυσιανοί (;) τοὺς μὲν γεννωμένους θρηνοῦσι, τοὺς δὲ τελευτήσαντας μακρίζουσι». Τὴν λέξιν Καυσιανοὶ διορθωτέαν, νομίζομεν, Τραυσιανοί.

2. Ξενοφ. Ἑλλην. Γ, 2, 5 «οἱ Ὀδρύσσαι θάψαντες τοὺς ἑαυτῶν καὶ πολὺν οἶνον ἐκπιόντες ἐπ' αὐτοῖς καὶ ἱπποδρομίαν ποιήσαντες».

3. Λουκιαν. περὶ Πένθους 21. — Δημοσθ. XVIII (περὶ Στεφάνου) 321 «ἀλλὰ δέον ποιεῖν αὐτοὺς τὸ περίδειπνον ὡς παρ' οἰκειοτάτῳ τῶν τετελευτηκότων».—Πολυδ. Η, 66 «ἡ δὲ ἐπὶ τῷ πένθει σύνοδος περὶ δεῖπνον».

4. Pastorert Τομ. VIII σ. 428 καὶ τοὺς παρ' αὐτῷ.— Οἱ Θρᾷκες κατὰ τὴν ἀφήγησιν τοῦ Ἡροδότου Ε, 8 «παντοῖα σφάξαντες ἱρήια εὐωχέονται,

πίνειν οἶνον, προσφερόμενον ὑπὸ τῶν οἰκείων τοῦ θανόντος μετὰ τὴν κήδευσιν, συνειθίζεται πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἔτι καὶ νῦν. Πρὸς τούτοις καὶ ἡ τέλεσις ἀγώνων περὶ τὸν τάφον τῶν ἐπισήμων, ὡς οἱ ἀναφερόμενοι ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου περὶ τὸν τάφον τοῦ Πατρόκλου[5], ὁμοίως δὲ καὶ ἐν ταῖς ἀρχαίαις Ἀθήναις ἡ ἐκφορὰ καὶ ταφὴ τῶν ἐπισημοτέρων ἐγίνετο, ἀφ' οὗ ὁ νεκρὸς προὐτίθετο ἐπὶ τριήμερον, ἵνα οὕτω διαπιστωθῇ ὁ φυσικὸς θάνατος[6], νόμος δὲ τοῦ Σόλωνος[7] ἐπέτασσεν «ἐκφέρειν τὸν ἀποθανόντα τῇ ὑστεραίᾳ, ἢ ἂν προθῶνται πρὶν ἥλιον ἐξέχειν».

Ἐξ ἐπιγραφῶν τῶν μεταγενεστέρων χρόνων ἐν Θράκῃ ὑποδηλοῦται, ὅτι ἀνεγνωρίζετο ἐκεῖ, τοὐλάχιστον ἀπὸ τοὺς μετὰ Χριστὸν χρόνους, δικαίωμα εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ τάφου τὸ μὲν ἀποκλειστικῆς τῶν παρ' αὐτοῦ ὁριζομένων οἰκείων ταφῆς, τὸ δὲ νὰ διακανονίζῃ τὸ ἐπιβλητέον εἰς τοὺς παραβιάζοντας τὸν τάφον πρὸς ἔνθεσιν πτώματος πρόστιμον. Εἶναι σύνηθες εἰς τὰς τοιαύτας ἐπιτυμβίους ἐπιγραφὰς τόσῳ ἐν Θράκῃ, ὡς καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ[8] καὶ πολλαχοῦ τῆς μικρασιατικῆς Ἑλλάδος[9], νὰ περιλαμβάνηται ἐν τέλει αὐτῶν ἀπαγόρευσις εἰς πάντα ξένον παραβιάσεως τοῦ τάφου καὶ καταθέσεως ἑτέρου πτώματος ἐπὶ ποινῇ προστίμου, καθοριζομένου ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ τάφου. Τὸ πρόστιμον εἰς τὰς Θρακικὰς ἐπιγραφὰς ὁτὲ μὲν ὁρίζεται νὰ δοθῇ παρὰ τοῦ παραβάτου εἰς τὴν πόλιν, εἰς ἄλλας δὲ «τῇ κρατίστῃ βουλῇ καὶ τῇ ἱερᾷ γερουσίᾳ» ἢ εἰς τὸ «ταμεῖον» ἢ «εἰς τὸ ἱερώτατον ταμεῖον» ἢ «εἰς τὸν φίσκον», ἔν τινι δ' ἐξ αὐτῶν γράφεται «ὃς ἂν δὲ τολμήσῃ δόσει τοῖς κληρο-

προκλαύσαντες πρῶτον ἔπειτα δὲ θάπτουσι κατακλύσαντες ἢ ἄλλως γῇ κρύψαντες, χῶμα δὲ χέαντες ἀγῶνα τιθεῖσι παντοῖον, ἐν τῷ τὰ μέγιστα ἆεθλα τίθεται κατὰ λόγον μουνεμαχίης».

5 Ἰλιάδ. Ψ στ. 558 καὶ ἑπ.

6. Πολυδ. Η, 65 «καὶ αἱ προθέσεις δὲ διὰ τοῦτο ἐγίνοντο, ὡς ἐρῷτο ὁ νεκρός, μή τι βιαίως πέπονθεν».

7. Ν. Παπαδούκα Σόλων ἀριθ. 355.

8. L. Duchesne εἰς Archives des Missions scientifiques etc (τοῦ 1874) σ. 220, ἔπιθι καὶ τὰς αὐτόσε ὑπ' ἀριθ. 16—24 ἐπιγραφάς.

9. B. C. H. 19 (1895) σ. 264 ἐπιγραφὴν Ὑπαίπων, B.C.H. 16 σ. 213—219 καὶ ἐν Ἀπαμείᾳ Κιβωτῷ R. Et. II, 29 καὶ ἑπ.—LeBas et Waddington ἔνθ. ἀν. ἀριθ. 25 (Σμύρνης), 134 (Ἀφροδισιάδος), 220 (Μιλήτου), 311, 1035, 1076 (Ἀπολλωνίας ἐν Ῥυνδάκῳ) 1274—1276, 1287—1283, 1302, 1320, 1353, 1354, 1631 καὶ ἑπ.—B.C.H. 7 σ. 308 καὶ ἑπ.—B.C.H. 27. σ. 315.

νόμοις μου δηνάρια Φ καὶ τῇ πόλει δηνάρια Φ».—Εἰς πολλὰς προσομοίους ἐπιγραφὰς Ἑλληνίδων ἐν Μικρασίᾳ πόλεων ἀναγράφεται προσθέτως καὶ ἀμοιβή, συνισταμένη εἰς ποσοστὸν ἐκ τοῦ προσδιοριζομένου προστίμου, δοθησομένη εἰς τὸν καταμηνυτὴν τοῦ παραβιαστοῦ τυχὸν τοῦ τάφου'[10].

Ἐν τέλει ἐπιταφίου Θρακικῆς ἐπιγραφῆς εὑρεθείσης ἐν Ἡρακλείᾳ (Περίνθῳ) φέρεται «εἰ δέ τις φωραθείη ἕτερον πτῶμα ἐπιβάλλων κρατηθήσεται τῷ τῆς τυμβωρυχίας νόμῳ», καὶ ἐμφανίζεται ἐν ταύτῃ τὸ ἐξαιρετικόν, ὅτι ἐν ᾧ εἰς τὰς ἄλλας τῆς Θράκης ἢ καὶ τῆς Θεσσαλονίκης τοιούτου εἴδους ἐπιγραφὰς ὑποδεικνύει ὁ κτίσας τὸν τάφον τὸν τρόπον τῆς τιμωρίας τοῦ παραβιαστοῦ διὰ τῆς ἐκτίσεως τοῦ κανονιζομένου ὑπὸ τοῦ ἰδίου προστίμου, ἐν ταύτῃ παραπέμπει εἰς τὸν περὶ τυμβωρυχίας νόμον. Ὑφίστατο ἀρά γε τοιοῦτος εἰδικὸς νόμος ; Ἐκφράζονται ἐνδοιασμοὶ περὶ τῆς ὑπάρξεως θετικῆς τινος διατάξεως προνοούσης περὶ τυμβωρυχίας[11]. Ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψει ὅτι ἐν τῷ Ῥωμαϊκῷ Δικαίῳ ἐκτὸς τῶν ἐπιβαλλουσῶν βαρυτάτας ποινὰς κατὰ τῶν ὀρυττόντων τοὺς τάφους πρὸς σύλησιν (τυμβωρύχων) διατάξεων ἐδίδετο καὶ ἰδία ἀγωγή, ἕνεκα μὲν κακοβούλου παραβιάσεως τάφου ἡ actio sepulcri violati[12], ἕνεκα δὲ ἐνταφιασμοῦ νεκροῦ ἄνευ δικαιώματος ἡ actio de mortuo iliato, ἐπιδιώκουσα τὴν ἐπάνοδον τῶν πραγμάτων εἰς τὴν προτέραν κατάστασιν καὶ τὴν καταβολὴν τῆς καθοριζομένης αὐτογνωμόνως χρηματικῆς ποινῆς (arbitraria), ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ νόμου 2 § 2 Πανδ. de religios, (11,7), καὶ ἐν γένει ἐνείχετο ὁ παραβιάζων κληρονομιαῖον τάφον, ἐὰν ἐναντίον τῆς θελήσεως τοῦ διαθέτου κατέθεσεν εἰς αὐτόν[12'], προσθέτως δέ, ὅτι τὸ ἀδίκημα τῆς παραβιάσεως τάφου ἐμπί-

10. LeBas et Waddingtoe ἔνθ. ἀν ἀριθ. 1271 «...ὁ δὲ ἀνοίξας ἢ ἐνθάψας... τῷ δήμῳ ἀνὰ δηνάρια χίλια πεντακόσια, εἰσαγγελεύοντος τοῦ βουλομένου ἐπὶ τῷ τρίτῳ μέρει», καὶ ὑπ' ἀριθ. 1302 «...ὁ ἐλένξας λήψεται τὸ ἥμισυ». Ὁμοίως εἰς τὰς ὑπ' ἀριθ. 1320, 1353 καὶ 1354 σημειοῦται ὅτι ὁ μηνυτὴς λήψεται τὸ τρίτον τοῦ προστίμου.

11. Liebenam Die Städtverwaltung in römischen Kaiserreiche (1900) σ. 42. Κ. Κουρουνιώτου ἐν Θρακ. Ἐπετηρίδι (1897) σ. 302.

12. Lex 3 § 3 Pand. (47,12) «tamen potest sepulcri violati teneri si forte voluntatem testatoris intulit».

12'. Βασιλ. (60, 13) 3 «καὶ κληρονόμος καὶ πᾶς ἕτερος παρὰ γνώμην τοῦ διαθεμένου εἰς τάφον κληρονομιαῖον εἰσάγων ἐνέχεται ταύτῃ τῇ ἀγωγῇ· δύναται γὰρ ὁ τελευτήσας καὶ τελείως καί τινας τῶν κληρονόμων εἰσαγαγεῖν κωλῦσαι». — Πρβ. καὶ Julii Pauli Sententiarum receptarum ad filium Βιβλ. 1 τίτλ. XXIII de sepulcris et lugendis § 6 καὶ 9. — Ὅρα καὶ Arndts Lehrbuch der Pandekten § 325.—Πρβ. καὶ G. Seure εἰς R. A. 1912 σ. 257 καὶ Heberdey - Wilhelm Reisen in Kilikien σ. 65 καὶ 140.

πτει εἰς τὸν Ἰούλιον νόμον περὶ δημοσίας βίας, δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἰσχύος τῶν ἀνωτέρω σχετικῶν διατάξεων ἢ θέσπισιν παρεμφερῶν καὶ ἐν Θράκῃ καὶ Ἰωνίᾳ ἀπὸ τῆς Ῥωμαϊκῆς περιόδου καὶ ἐντεῦθεν καὶ ὅτι εἰς τοιοῦτόν τινα νόμον παραπέμπεται νὰ τιμωρηθῇ ὁ ἐνθέσων ἀλλότριον πτῶμα ἐν τῇ διαληφθείσῃ ἐπιγραφῇ. Τοῦτο πιθανολογεῖται καὶ ἐξ ἄλλων μικρασιατικῶν ἐπιγραφῶν, καθ' ἃς ὑποκείσεται ὁ παραβιάσων «τῷ τῆς τυμβωρυχίας νόμῳ». Ἐν μιᾷ τῶν τελευταίων[13] τούτων (τῶν Θυατείρων) ἐμφανέστερον σημειοῦται «γεινόμενος ὑπεύθυνος ἔξωθεν τῷ τῆς τυμβωρυχίας νόμῳ», ἔνθα τὸ ἔξωθεν δέον νὰ ἑρμηνευθῇ ἐκτὸς τῶν ἐκ τοῦ νόμου αὐτοῦ ποινῶν.—Εἰς τὸ τέλος σχετικῆς τῶν Ὑπαίπων[14] ἐπιγραφῆς ἀναγινώσκομεν «εἰ δέ τις παρὰ τὰ γεγραμμένα ποιήσει ὑπεύθυνος ἔσται τῷ τῆς τυμβωρυχίας ἐγκλήματι καὶ εἰς τὸ ταμεῖον δηνάρια αφ... τούτου ἀντίγραφον ἐτέθη εἰς τὸ ἐν Ὑπαίποις ἀρχεῖον». Ἐκ τῆς τελευταίας ῥήτρας περὶ καταθέσεως ἀντιγράφου εἰς τὸ ἀρχεῖον, παρατηρουμένης καὶ εἰς ἄλλας ἐπιταφίους τῆς Ἰωνίας ἐπιγραφάς[15], ἐνδείκνυται, ὅτι ἐλάμβανον, οὕτω κατατιθέμεναι, ἐπίσημον μορφήν.—Ἐν ταῖς Ἀθήναις, ὡς γνωστόν, ἐπετρέπετο ἡ ταφὴ εἰς τὰ πατρῷα μνήματα εἰς ἐκείνους, ὅσοι τοῦ γένους κοινωνοῦσι[16].—Εἰρήσθω ἐν τέλει, ὅτι καὶ τύμβοι (tumuli) προσόμοιοι πρὸς τοὺς ἐν τῇ κυρίᾳ Ἑλλάδι πολλαχοῦ τῆς Θράκης παρετηρήθησαν. Ὁ Dumont[17] οὐκ ὀλίγους τοιούτους διέκρινε εἰς τὴν περιφέρειαν Ἀδριανουπόλεως, Βερόης, Βεσσαπάρας, καὶ ὑπὲρ τοὺς διακοσίους ἠρίθμησαν εἰς τὴν πεδιάδα Φιλιπ-

13. C.I.G. ἀριθ. 3509, ὁμοία καὶ ἡ ὑπ' ἀριθ. 4203.

14. B.C.H. 19 σ. 264.—Ἁρμονίας Σμύρνης φύλ. 19 . ὀγούστου 1895.

15. C.I.G. 2590 (ἐπιγραφὴ Νύσης) «Ταύτης τῆς ἐπιγραφῆς ἀντίγραφον ἀπεθέμεν εἰς τὰ ἀρχεῖα».—LeBas et Waddington ἔνθ. ἀν. ὑπ' ἀριθ. 1631—1634, 1636, 1637, 1639, 1641—1643 καὶ ἰδίᾳ τὴν εὑρεθεῖσαν εἰς Ναζλῆ (Μάσταυρα) ὑπ. ἀριθ. 1664, ὡς καὶ 1681—1682 τῆς Ἱεραπόλεως.

16. Δημοσθ. LVII (πρὸς Εὐβουλίδην) 1307 «...ἔθαψε τούτους εἰς τὰ πατρῷα μνήματα, ὧν ὅσοι πέρ εἰσι τοῦ γένους κοινωνοῦσι...καίτοι ὡς ἔστιν ἂν εἰς τὰ πατρῷα μνήματα τοὺς μηδὲν ἐν γένει τιθέντας ἐᾶσαι;»

17. Dumont - Homolle Mélanges σ. 198—199.

πουπόλεως, φέροντας τὴν μορφὴν τοῦ ἐν Μαραθῶνι τύμβου, τὰ δ' ἐξ αὐτῶν προερχόμενα λείψανά εἰσιν Ἑλληνικῆς τέχνης.

§ 30. Τοπικοί τινες ἐν Θράκῃ νόμοι.

α) Νόμοι Αἴνιων

(διατυπώσεις πωλήσεως ἀκινήτων)

Ἀπόσπασμα ἐκτενὲς ἐκ τῶν νόμων τοῦ Θεοφράστου, σωζόμενον παρὰ Στοβαίῳ, σημαντικὰς λίαν παρέχει ἡμῖν πληροφορίας περὶ νόμου ἰσχύοντος ἐν Αἴνῳ καὶ ῥυθμίζοντος τὸν τρόπον τῆς δημοσιότητος ἐν ταῖς ἀγοραπωλησίαις ἀκινήτων. Παραθέτομεν τὸ σχετικὸν μέρος, καθὰ τοῦτο ἀναγράφεται ὑπὸ τοῦ Στοβαίου[1], «Παρ' οἷς γὰρ ἀναγραφὴ τῶν κτημάτων ἐστὶ καὶ τῶν συμβολαίων, ἐξ ἐκείνων ἐστὶ μαθεῖν εἰ ἐλεύθερα καὶ ἀνέπαφα καὶ τὰ αὐτοῦ πωλεῖ δικαίως· εὐθὺς γὰρ καὶ μετεγγράφει ἡ ἀρχὴ τὸν ἐωνημένον· ἐπεὶ δὲ καὶ προστασίαι τινὲς ὠνοῦνται καὶ πωλοῦσιν, ἀπαλλοτριοῦν ἐθέλοντες, ὀρθῶς ἔχει καὶ πρὸς ταῦτα νομοθετεῖν, ὅπερ καὶ ποιοῦσιν, ἅμα ταῦτά τε βουλόμενοι κωλύειν καὶ τὴν ἀπάτην ἐμφανῆ ποιεῖν, ὥσπερ ἐν τοῖς Αἰνίων· κελεύουσι γάρ, ἐὰν μέν τις οἰκίαν πρίηται, θύειν ἐπὶ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ ἐπικωμαίου, ἐὰν δὲ χωρίον ἐπὶ τῆς κώμης ἧ αὐτὸς οἰκεῖ, καὶ ὀμνύειν ἐναντίον τῆς ἀρχῆς ἐγγραφούσης καὶ κωμητῶν τριῶν, ἢ μὲν ὠνεῖσθαι δικαίως, μηδὲν συγκακουργοῦντα μήτε τέχνῃ μήτε μηχανῇ μηδεμιᾷ· τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ τὸν πωλοῦντα πωλεῖν ἀδόλως· τὸν δὲ μὴ οἰκοῦντα ἐν ἄστει θύειν τὸν ὅρκον ἐπὶ τοῦ Διὸς τοῦ ἀγοραίου, τὴν δὲ θυσίαν τῶν ἐλαττόνων εἶναι θυλήμασιν, ἄνευ δὲ τούτων μὴ ἐγγράφειν τὴν ἀρχήν· ἅμα καὶ ἐν τῷ ὅρκῳ προσορκίζειν αὐτήν, ἐὰν μὴ ὀμνύωσι, μηδὲ ἐγγράψειν τὴν ὠνήν· οὗτοι μὲν δὴ πρὸς ἀμφότερα, μᾶλλον δὲ πρὸς πάντα βούλονται πεφυλάχθαι, καθάπερ ἴσως καὶ δεῖ...» Εἶναι τόσῳ σαφὴς καὶ ἀκριβολόγος ἡ διατύπωσις, ὥστε παρέλκουσα δύναται νὰ θεωρηθῇ πᾶσα τοῦ ἀποσπάσματος ἐπεξήγησις[2]. Κατὰ τὰ ἐκ τοῦ κειμένου τούτου προκύπτοντα, διὰ τὴν συντέλεσιν τῆς ἀγο-

1. Στοβαίου Ἀνθολόγιον Τομ. ΙΙ περὶ νόμων καὶ ἐθῶν ΜΔ, 22 «ἐκ τῶν Θεοφράστου περὶ συμβολαίων».

2. Κπιθ. ἀνάλυσιν παρὰ Dareste La science du droit en Gréce σ. 308 καὶ Beauchet Histoire de droit privé de la République Athenienne Τομ. ΙΙΙ σ. 326.

ραπωλησίας εἴτε ἀστικοῦ εἴτε ἀγροτικοῦ ἀκινήτου ἔδει τὸ μὲν νὰ δοθῇ ὁ ἀναγραφόμενος ὅρκος παρ' ἑκατέρου τῶν συμβαλλομένων, τὸ δὲ νὰ ἐπακολουθήσῃ καταχώρισις τῆς πωλήσεως παρὰ τοῦ ἁρμοδίου λειτουργοῦ. Τοῦ ὅρκου προηγεῖτο ἀπαραιτήτως θυσία, ἧς ὅμως ἦσαν ἀπηλλαγμένοι οἱ ἀπορώτεροι, προσφέροντες ἁπλῶς πλακούντια ἐξ ἀλφίτων μετὰ μέλιτος ἐζυμωμένα (θυλήματα). Τὸ ὑπὸ τοῦ Beauchet σημειούμενον[3], ὅτι ἡ θυσία συνίστατο εἰς πλακούντια ἐπὶ τῶν εὐτελοῦς ἀξίας πωλουμένων πραγμάτων, ὀφείλεται εἰς παρανόησιν τοῦ προπαρατεθέντος χωρίου, ἐν τῷ ὁποίῳ «θυσίαν ἐλαττόνων» νοητέον, νομίζομεν, τὴν θυσίαν τῶν ἀπορωτέρων, ὡς εἴρηται, προσώπων. Ὁ ὅρκος ἐδίδετο παρὰ μὲν τοῦ κατοικοῦντος ἐν τῇ πόλει, ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Ἐπικωμαίου Ἀπόλλωνος, ἐὰν προύκειτο περὶ ἀγορᾶς οἰκίας, ἢ καὶ ἐπὶ τοῦ ἐν τῇ συνοικίᾳ αὐτοῦ βωμοῦ, ἂν ἡ ἀγοραπωλησία ἀφεώρα ἀγροτικὸν κτῆμα, καὶ ἐνώπιον τοῦ ἐπιφορτισμένου τὴν καταχώρισιν καὶ τριῶν τῆς αὐτῆς συνοικίας κατοίκων, παρὰ δὲ τοῦ ἐκτὸς τῆς πόλεως οἰκοῦντος ἐδίδετο ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Ἀγοραίου Διός. Δυσεξήγητον εἶναι διατὶ οἱ οἰκοῦντες ἐν τῇ πόλει ἀπῃτεῖτο νὰ ὀμνύουν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, οἱ δ' ἐκτὸς ἐπὶ τοῦ τοῦ Ἀγοραίου Διός. Ἦτο ἄρα γε ἐκτὸς τῆς πόλεως ὁ βωμὸς τοῦ τελευταίου καὶ ἀπεσκοπεῖτο ἡ διευκόλυνσις τῶν μὴ διαμενόντων ἐν τῇ πόλει συμβαλλομένων;[4]. Τὸ περιεχόμενον τοῦ ὅρκου ἦτο διὰ μὲν τὸν ὠνούμενον ὅτι τιμίως καὶ ἄνευ τινὸς ἀπάτης ἢ συμπαιγνίας καὶ εἰκονικότητος ἀγοράζει, διὰ δὲ τὸν πωλητήν, ὅτι ἀδόλως πωλεῖ. Πρὸ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν διατυπώσεων τούτων ὤφειλεν ὁ ἁρμόδιος ἄρχων ν' ἀρνηθῇ τὴν καταχώρισιν. Οὕτω διὰ τῆς διαληφθείσης ὁρκοδοσίας, ἐπισήμως γιγνομένης, καὶ τῆς τοιαύτης καταχωρίσεως εἰς βιβλία, παρὰ δημοσίου λειτουργοῦ τηρούμενα, ἐπετυγχάνετο τὸ μὲν ἡ ἐπίσημος ἀπόδειξις τῆς ἀπαλλοτριώσεως καὶ κτήσεως, τὸ δὲ ἀπετρέπετο ἡ βλάβη τρίτων διὰ τῆς ἐν λόγῳ δημοσιότητος, ἥτις ἦτο ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἰσχὺν τῆς πωλήσεως τῶν ἀκινήτων ἔναντι τῶν τρίτων κατὰ τὰ κρατοῦντα γενικώτερον ἐν τῷ ἀρχαίῳ Ἑλληνικῷ δικαίῳ, ἐν τῷ ὁποίῳ πρώτῳ εὑρίσκομεν τὸν θεσμὸν τῶν ἐν τοῖς δημοσίοις βιβλί-

3. Beauchet ἔνθ. ἀν. σ. 326.

4. Dareste La science du droit en Gréce σ. 308, ὅστις ἀποκρούει τὴν τοιαύτην εἰκασίαν.

οις καταχωρίσεων, ἀπαντώμενον ἐν Χίῳ, ἔνθα νόμος καθώριζεν «ἀπογράφεσθαι τὰ χρέη εἰς τὸ δημόσιον».

β') Νόμος περὶ ἀπογραφῆς ἐν Μεσημβρίᾳ.

Ἐν τῇ Θρακικῇ πόλει Μεσημβρίᾳ, τῇ παρὰ τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ, ὡς δύναταί τις νὰ συμπεράνῃ ἐξ ἀνευρεθείσης ἐκεῖ ἐπιγραφῆς[5], ὑπῆρχε νόμος προβλέπων τὴν ἐνέργειαν καὶ τὸν τρόπον τῆς διεξαγωγῆς ἀπογραφῆς τῶν κατοίκων. Ἡ δ' ἐν αὐτῇ πρόσκλησις πρὸς «τοὺς κατεργαζομένους τὴν πόλιν ἔρχεσθαι καὶ ἀπογράφεσθαι κατὰ τὸν νόμον τῆς πόλεως καὶ τὸ ἔθος» γίνεται παρὰ τῶν ἀγορανόμων ὡς ἁρμοδίων, φαίνεται, διὰ τὴν καλουμένην νὰ προσέλθῃ πρὸς ἀπογραφὴν κλάσιν τῶν τεχνιτῶν τῆς πόλεως.

Ἐκ τῆς ἀπογραφῆς ταύτης ἐμφαίνεται προσθέτως, ὅτι παραλλήλως πρὸς τὸν νόμον συνεπολιτεύετο καὶ τὸ ἔθιμον διακανονίζον συμπληρωματικὰς διατυπώσεις, ἐκτὸς ἐὰν τὸ ἔθος ἑρμηνευθῇ ὡς περιέχον τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἡ ἀπογραφὴ γίνεται συμφώνως πρὸς τὴν κρατοῦσαν συνήθειαν, ὅπως ἑκάστοτε ἐνεργεῖται τοιαύτη.

§ *31. Ξενία καὶ Προξενία.*

Ὑπὸ τῶν Θυνῶν Θρακῶν ἐπεδαψιλεύετο φιλοξενία πρὸς τοὺς ἀτυχήσαντας καὶ κατ' ἀνάγκην καταφυγόντας εἰς τὴν χώραν αὐτῶν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ εἰς τοὺς ἑκουσίως μεταβαίνοντας, μηδεμιᾶς τυγχάνοντας παρ' αὐτῶν περιποιήσεως, ἀλλὰ καὶ τιμωρουμένους. Πρὸς τοὺς ναυαγοὺς ἐφέροντο μετὰ φιλανθρωπίας καὶ παρεῖχον πᾶσαν ξενίαν κατὰ μαρτυρίαν τοῦ ἱστορικοῦ Νικολάου τοῦ Δαμασκηνοῦ, μνημονευομένην ὑπὸ τοῦ Στοβαίου[1]. Οἱ ἀρχαῖοι ἐν γένει Ἕλληνες, παρ' οἷς ἡ ξενία ἐθεωρεῖτο καθῆκον ἐπιβεβλημένον ὑπὸ τοῦ πατρὸς τῶν Θεῶν, τοῦ καὶ ὡς Ξενίου τιμωμένου Διός, ἰδιαζόντως περιέθαλπον καὶ ἐφιλοξένουν τοὺς ναυαγοὺς καὶ ἀθλίους ξένους, τοὺς καταφεύγοντας εἰς τὸν τόπον αὐτῶν. Ἐπὶ τῶν Ὁμηρικῶν χρόνων εἶνε γνωστὸν ἐκ τῆς Ὀδυσσείας, πόσον προφρόνως ἐξενίσθη εἰς τὴν νῆσον τῶν Φαιάκων παρὰ τοῦ Ἀλκινόου ὁ ναυαγὸς Ὀδυσσεύς, ὃν ὁ Εὔ-

5. Ἔπιθι ταύτην κατωτ. ἐν Παραρτήμ. ὑπ' ἀριθ. 88.

1. Στοβαίου Ἀνθολ. II, 38 «Θύνοι τοὺς ναυαγοὺς φιλανθρώπως δεχόμενοι φίλους ποιοῦνται, τῶν δὲ ξένων τοὺς μὲν ἀκουσίως ἐλθόντας σφόδρα τιμῶσι, τοὺς δ' ἑκουσίως κολάζουσιν».

μαιος βεβαιοῖ, ὅτι ἱερὰ ἡ ὑποχρέωσις πρὸς ξενίαν τῶν ἐρχομένων[2]. Οἱ αὐτοὶ Θυνοὶ Θρᾷκες παρέσχον εἰς τοὺς Ἀργοναύτας «ξεινήια ἄσπετα» κατὰ τὴν ἐκ τῆς χώρας αὐτῶν διέλευσιν[3].

Ἐκ τοῦ ἐθίμου τῆς ξενίας πηγάζουσα καὶ εἰσαχθεῖσα ἡ ἐκουσία προξενία προσέλαβε, τοῦ χρόνου προϊόντος, δημόσιον χαρακτῆρα. Ἐκ ψηφίσματος τῶν Ἀβδήρων, δι' οὗ Φίλων Πύθωνος Ἀκάνθιος διορίζεται πρόξενος τῆς πόλεως ταύτης, δηλοποιεῖται, ὅτι κατὰ τὰ κρατοῦντα εἰς τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις ὑφίστατο ἐν Ἀβδήροις ὁ θεσμὸς τῶν προξένων, λειτουργῶν ἐντεταλμένων παραπλήσια καθήκοντα πρὸς τοὺς καὶ νῦν φέροντας τὸ αὐτὸ ὄνομα, ἀντιληπτόρων δηλονότι ἕν τινι πόλει τῶν προερχομένων ἐκ τῆς ἐγκαθιστώσης αὐτοὺς πόλεως, μεριμνώντων κυρίως περὶ τῆς ὑποδοχῆς αὐτῶν, πρὸς δὲ καὶ περὶ τῆς περιουσίας τῶν θνησκόντων ἐν τῇ ἐν ᾗ διέμενον χώρᾳ πολιτῶν τῆς ἐκπροσωπουμένης[4]. Ἡ διατήρησις τῶν φιλικῶν σχέσεων καὶ ἡ διαλλαγὴ τῶν δύω πόλεων ἐν περιπτώσει ἔριδος ἦτο ὡσαύτως μεταξὺ τῶν καθηκόντων αὐτῶν. Ὁ Νυμφόδωρος ὁ ἐξ Ἀβδήρων, διαλλάξας τοὺς Ἀθηναίους μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας Περδίκκα καὶ ἐπιτυχὼν τὴν συμμαχίαν τοῦ βασιλέως τῶν Θρακῶν Σιτάλκου μετ' αὐτῶν, ἦτο πρόξενος τῶν Ἀθηναίων. Ἀνεδεικνύοντο δὲ οἱ πρόξενοι ἢ ἐξ ἰδίων πολιτῶν, ἀποστελλομένων ἐν ἄλλῃ πόλει ἢ ἐκ πολιτῶν τῆς ἰδίας πόλεως, παρ' ᾗ ἤσκουν τὴν τοιαύτην ὑπηρεσίαν. Οἱ ἑκουσίως δὲ ἀναλαμβάνοντες νὰ ξενῶνται τοὺς ἐρχομένους ἐξ ἄλλης πόλεως καὶ ἀφ' ἑαυτῶν ἀναδεχόμενοι νὰ ἐπιμελῶνται τῶν συμφερόντων αὐτῶν ἐκαλοῦντο ἐθελοπρόξενοι[5]. Καὶ ἐν Σπάρτῃ ἐπίσης συναντῶμεν τὴν ἀρχὴν τῶν προξένων, καθισταμένων ὑπὸ τῶν βασιλέων[6], ὡς καὶ ἐν τῇ μικρασια-

2. Ὁμήρ. Ὀδ. Ξ στ. 56–58.— Ὅρα καὶ Ξενοφ. Ἀπομνημ. Β. «Αἱ πόλεις ξένῳ κηρύττουσιν ἀσφάλειαν καὶ προσιόντι καὶ ἀπιόντι».

3. Ἀπολλωνίου Ἀργοναυτ. Βιβλ. Β στ. 529.

4. Πολυδ. Γ, 59.—Ξενοφ. Ἑλλην. Στ. 3, 4.—Δημοσθ. πρὸς Καλλιπον 1237 «ἐκεῖνος μὲν τετελεύτηκεν, ἐγὼ δὲ προξενῶν τυγχάνω τῶν Ἡρακλεωτῶν· ἀξιῶ δή σε δεῖξαί μοι τὰ γράμματα, ἵν' εἰδῶ εἴτι καταλέλοιπεν ἀργύριον· ἐξ ἀνάγκης γὰρ μοί ἐστιν ἁπάντων Ἡρακλεωτῶν ἐπιμελεῖσθαι».

5. Θουκυδ. Β, 22.—Πολυδ. Γ, 59.

6. Ἡροδ. Στ. 57 «καὶ προξείνους ἀποδεικνύναι τούτοισι προσκεῖσθαι τοὺς ἂν ἐθέλωσι τῶν ἀστῶν».—Gilbert - Πολίτου Α σ. 72. — Ὅρα ἐν τούτοις καὶ Monceaux Les proxenies grecques (Paris 1886) σ. 6.

τικῇ Ἑλληνίδι πόλει Κνίδῳ, ἥτις μάλιστα, καθὰ δείκνυται ἐκ σχετικοῦ ψηφίσματος, ἐν Ἀβύδῳ εἶχε δύω προξένους[7].

Διὰ τοῦ προμνησθέντος ψηφίσματος ὁ δῆμος τῶν Ἀβδήρων ἐκτὸς τῆς προξενίας, ἥτις ἐθεωρεῖτο τιμὴ καὶ παρείχετο ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλάδι, ἰδίᾳ ἐν Ἀθήναις, πρὸς ἀμοιβὴν ὑπηρεσιῶν, χορηγεῖ καὶ τὰς ἑξῆς ἄλλας συνειθιζομένας παρὰ τοῖς Ἕλλησι τιμὰς καὶ πλεονεκτήματα, ἤτοι «ἔφοδον ἐπί τε βουλὴν καὶ τὸν δῆμον πρώτῳ μετὰ τὰ ἱερά», ἀπεριόριστον εἴσπλουν καὶ ἔκπλουν, πολιτείαν, προεδρίαν εἰς τὰ κατ' ἔτος τελούμενα Διονύσια καὶ χρυσοῦν στέφανον, ἀναγγελομένων ἁπάντων τούτων ὑπὸ τοῦ ἱεροκήρυκος, διότι κατὰ τὸ ἐν λόγῳ ψήφισμα «καθῆκον...ἐστὶ καὶ τὸν ἡμέτερον δῆμον μνημονεύοντα τῶν ὑπ' αὐτοῦ γεγενημένων εὐεργεσιῶν ἀμείβεσθαι ταῖς καταξίαις τιμαῖς». Ἐν ἄλλῃ ἐπιγραφῇ τῆς Θράκης, περιεχούσῃ ψήφισμα τῆς Ὀδησσοῦ[8], παρέχεται πρὸς τὸν εὐεργετήσαντα τὴν πόλιν Ἑρμεῖον Ἀσκληπιοδώρου Ἀντιοχέα τιμῆς ἕνεκεν ἡ προξενία μετὰ τῶν ἀνωτέρω πλεονεκτημάτων καὶ προσθέτων ἄλλων (ἀτέλεια, ἔγκτησις, δίκαι πρόδικοι κλπ.). Ὁμοίως δὲ κατ' ἄλλας δύω Θρακικὰς ἐπιγραφὰς[9] πρὸς ἐπιβράβευσιν ὑπηρεσιῶν «οἱ Μεσημβριανοὶ ἔδωκαν Καλλίπῳ Κασσανδρίδᾳ Θεσσαλῷ προξενίαν, πολιτείαν, προεδρίαν, ἰσοτέλειαν πάντων χρημάτων αὐτῷ καὶ ἐκγόνοις καὶ εἴσπλουν εἰς πόλιν», ὡς φέρεται ἐν τῇ μιᾷ τούτων, κατὰ δὲ τὸ ἐν τῇ ἑτέρᾳ ψήφισμα ἀπένειμαν εἰς Δεμόντην Δῆξον Ἀστὸν «αὐτῷ καὶ ἐκγόνοις προξενίαν, πολιτείαν, ἰσοτέλειαν πάντων» κλπ.—Ἡ διατύπωσις τῶν ψηφισμάτων τούτων καὶ ἡ φρασεολογία εἶναι οἵα καὶ εἰς τὰ ὅμοια ψηφίσματα τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἔκδηλος ἐντεῦθεν ἡ πνευματικὴ καὶ πολιτειακὴ ἐπήρεια καθίσταται.

§ 32. Ὁ γάμος παρὰ Θραξίν.

Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Θράκῃ ἐπεκράτει ἡ πολυγαμία. Ὁ Ἡρόδοτος[1] λέγει περὶ τῶν Κρηστωναίων Θρακῶν, ὅτι «ἔχει γυναῖκας ἕκαστος πολλάς», ὁμοίως δ' εἰς διασωθὲν ἀπόσπασμα τοῦ Ἡρακλείδου[2] περὶ

7. Dittenb. Syll. 475.—H. Francotte De la condition des étrangers dans les cités grecques σ. 6.

8. Ὅρα ταύτην κατωτ. ὑπ' ἀριθ. 89 Παραρτ.

9. Κατωτέρω ὑπ' ἀριθ. 85 καὶ 86 ἐπιγραφάς.

1. Ἡρόδ. Ε. 3.

2. Ἡρακλείδου Περὶ πολιτειῶν fr. XXVIII (Θρακῶν).

τῆς Πολιτείας τῶν Θρακῶν ἐκτίθεται, ὅτι «γαμεῖ ἕκαστος τρεῖς καὶ τέσσαρας, εἰσὶ δὲ οἳ καὶ τριάκοντα· καὶ θεραπαίναις χρῶνται». Τοῦτο προσεπιμαρτυρεῖται καὶ ὑπὸ τοῦ Μενάνδρου εἰς ἀπόσπασμα παρατιθέμενον ὑπὸ τοῦ Στράβωνος[3], θεωροῦντος ἀκριβῆ τὰ ἐν αὐτῷ, διότι, ὡς παρατηρεῖ «λέγει Μένανδρος περὶ αὐτῶν οὐ πλάσας, ὡς εἰκός, ἀλλ' ἐξ ἱστορίας λαβών». Ὁ Μένανδρος δ' ἐμφανίζει Θρᾳκά τινα λέγοντα περὶ τῶν ἐν τῇ πατρίδι του γάμων :

Γαμεῖ γὰρ ἡμῶν οὐδὲ εἷς, εἰ μὴ δέκ', ἢ
Ἕνδεκα γυναῖκας, δώδεκά τε, πλείους τινές.
Ἂν τέτταρας δ' ἢ πέντε γεγαμηκὼς τύχῃ
Καταστρέφῃ τις, ἀνυμέναιος, ἄθλιος
Ἄνυμφος οὗτος ἐπικαλεῖτ' ἐν τοῖς ἐκεῖ.

Κατὰ τοῦτο λοιπὸν ὁ Θρᾷξ ὁ νυμφευόμενος ὀλιγωτέρας τῶν πέντε ἐθεωρεῖτο οὐχὶ ἄξιος τιμῆς, ἀλλ' ἄθλιος καὶ ἀνυμέναιος. Τοιαύτην συνήθειαν καὶ ἀντίληψιν εἶχον καὶ οἱ Μῆδοι, πολύγαμοι ὄντες, αἱ γαμεταὶ δὲ αἱ ἀνήκουσαι εἰς ἔχοντα ὀλιγωτέρας τῶν πέντε ὑπελάμβανον τοῦτο ὡς συμφοράν[4]. Καὶ ὁ Εὐριπίδης[5] παριστᾷ τὴν Ἀνδρομάχην λέγουσαν πρὸς τὴν Ἑρμιόνην, ὅτι ἐν τῇ Θράκῃ «τὸ λέχος δίδωσι πολλαῖς εἷς ἀνὴρ κοινούμενος». Τὸ ἔθος τοῦτο τῆς πολυγαμίας κατὰ τὸν Εὐστάθιον, ἐπικαλούμενον τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἀρριανοῦ, προέκυψεν ἐκ τοῦ βασιλέως αὐτῶν Δολόγκου, πολλὰ ἐκ πολλῶν γυναικῶν ἀποκτήσαντος τέκνα[6].

Οἱ ἀρχαῖοι Θρᾷκες ἠγνόουν τὴν προῖκα, ἀντιθέτως δ' ἠγόραζον

3. Στραβ. Ζ, 297. — Ἡ πολυγαμία ἐπεκράτει καὶ εἰς τὰ παρὰ τὸν Στρυμόνα οἰκοῦντα φύλλα. Σήμερον ὑφίσταται ἐν Ἰνδοκίνᾳ καὶ Ἰαπωνίᾳ, πραγματοποιουμένη ὅμως ὑπὸ τῶν πλουσιωτέρων, καὶ ἐν Μαδαγασκάρῃ, περισταλεῖσα ὅμως ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς ἐκεῖ τοῦ Κώδικος τοῦ 1881, ὡς καὶ ἐν Μογγολίᾳ καὶ παρὰ τοῖς λαοῖς τοῦ Καυκάσου (ὅρα καὶ Dareste Nouvelles études d' histoire du droit σ. 255, 268 καὶ σ. 304, 322 καὶ ἑπ.).

4. Στραβ. ΙΑ, 46 «ὅτι Μηδικὸν τὸ μὴ ἐλάττους τῶν ε' γυναικῶν τίθεσθαι γαμετάς· ὡσαύτως δὲ καὶ γυναῖκας συμφορὰν νέμειν τὸ εἶναι ἐλάττονας τῶν ε' ἔχοντι γυναῖκας .

5. Εὐριπίδου Ἀνδρομάχῃ στ. 215—217.

6. Ἀρριαν. fr. 37. — Εὐσταθ. εἰς Διονύσ. 140 «Ὁ αὐτὸς [Ἀρριανὸς] λέγει ὅτι ἔθος ἦν Θρᾳξὶ πολλὰς ἔχειν γυναῖκας, ὡς ἂν ἐκ πολλῶν πολλοὺς ἔχοιεν παῖδας, καὶ τὸ ἔθος αὐτοῖς γενέσθαι φησὶν ἀπὸ βασιλέως αὐτῶν Δολόγκου, ᾧ παῖδες πολλοὶ ἐκ πολλῶν γυναικῶν ἐγένοντο».

τὰς γυναῖκας ἀντὶ τιμήματος σημαντικοῦ[7] παρὰ τῶν γονέων, οἵτινες ἐν περιπτώσει ἐπιστροφῆς εἰς αὐτοὺς ἀπέδιδον τὸ ληφθὲν τίμημα. «Καὶ ἀποθανόντος τοῦ ἀνδρός, ὥσπερ τ' ἄλλα, οὕτω καὶ τὰς γυναῖκας κληρονομοῦσιν». Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Θράκῃ δηλονότι ἡ γυνὴ ἐθεωρεῖτο εἶδος ἀνδραπόδου ὠνητοῦ καὶ κληρονομητοῦ. Ὁ βασιλεὺς τῶν Θρακῶν Σεύθης, κατὰ τὴν μετὰ τῶν μυρίων δίοδον ἐν Θράκῃ, εἶπε τῷ Ξενοφῶντι, ὡς αὐτὸς ἱστορεῖ ἐν τῇ Κύρου Ἀναβάσει (Ζ, β, 38) «Σοὶ δέ, ὦ Ξενοφῶν, καὶ θυγατέρα δώσω καὶ εἴ τις σοί ἐστι θυγάτηρ ὠνήσομαι Θρακίῳ νόμῳ». Ὠνηταὶ δὲ ἦσαν αἱ σύζυγοι καὶ ἐν τῇ Φρυγίᾳ, ἔνθα μετηνέχθη, φαίνεται, ἡ συνήθεια ὑπὸ τῶν Θρακῶν, τῶν ὁποίων ἦσαν ἄποικοι. Καὶ περὶ τῶν Ἀσσυρίων μαρτυρεῖται, ὅτι προεκήρυττον ἀγορὰν τῶν ἐν ὥρᾳ γάμου παρθένου[8]. Εἰς τὴν Μογγολίαν ἄχρι τοῦ νῦν ὁ ἀνὴρ ἀγοράζει τήν, ἣν πρόκειται νὰ συζευχθῇ ἀντὶ τιμήματος καταβαλλομένου τῷ πατρί, ἢ, ἐν ἐλλείψει τούτου, εἰς τοὺς συγγενεῖς. Δι' ἀγορᾶς ὁμοίως λαμβάνεται καὶ ἤδη ἡ σύζυγος εἰς τοὺς λαοὺς τοῦ Καυκάσου, πρὸς δὲ εἰς τὴν Κίναν καὶ Ἰνδοκίναν, ὅπου παλαιότερον ὁ ἀνὴρ ἐδικαιοῦτο καὶ νὰ πωλήσῃ τὴν ἑαυτοῦ σύζυγον[9].—Κατὰ τοὺς Ὁμηρικοὺς χρόνους καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἀναφέρονται ἀγοραὶ τῶν γυναικῶν[10] παρὰ τῶν οἰκείων ἀντὶ παροχῶν (ἕδνων)· οὐχ' ἧττον παρ' αὐτοῖς ἡ ἀντίθετος συνήθεια τῆς προικὸς ἐμφανίζεται ἀπὸ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων· οὕτως ὁ Ἀκάμας, παῖς τοῦ Θησέως, φέρεται λαβὼν χώραν τινὰ παρὰ τὴν Ἀμφίπολιν ὡς φερνήν[11], καί παρ' Ὁμήρῳ μνημονεύονται θυγατέρες λαβοῦσαι γαμικὰ δῶρα, μείλια ἐπικαλούμενα, παρὰ τῶν ἑαυτῶν γονέων[12], ἀπὸ τοῦ πέμπτου δὲ αἰῶνος π. χ. ἡ γυνὴ κατὰ κανόνα ἔφερεν εἰς τὸν ἄνδρα προῖκα.

7. Ἡροδ. Ε, 6 «...ὠνέονται τὰς γυναῖκας παρὰ τῶν γονέων ἀντὶ χρημάτων μεγάλων».—Ἰλιάδ. Λ στ. 243 καὶ ἑπ. (περὶ Θρακὸς Ἰφιδάμοντος Ἀντηνορίδου).

8. Αἰλιανοῦ Π. Ἱστορία Δ, ι «Ἀσσύριοι τὰς ὡραίας γάμου παρθένους ἀθροίσαντες εἴς τινα πόλιν ἀγορὰν αὐτῶν προκηρύττουσι καὶ ἕκαστος, ἣν ἂν πρίηται, ἀπάγει νύμφην».

9. Dareste Nouvelles études d' Histoire du droit σ. 238, 268, 291 καὶ ἑπ. σ. 323 καὶ ἑπ.

10. Ἰλιάδ. Π στ. 178 «ὅπυιε, πορὼν ἀπερείσια ἕδνα», καὶ Π, σ. 190 «ἠγάγετο πρὸς δώματ', ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα».—Ἀριστοτ. Πολιτ. Β, η «τὰς γυναῖκας ὠνοῦντο».

11. Αἰσχίνου περὶ παραπρεσβ. 33.—Ἐπιθ. καὶ Εὐριπ. Μήδεια 437.

12. Ἰλιάδ. Ζ, 394 καὶ Ὀδυσ. Ω 294.—Ἰλιάδ. Ι, 147.

Τὰς συζύγους ἐπηγρύπνουν αὐστηρῶς οἱ ἀρχαῖοι Θρᾶκες, ἀξιοῦντες ἀπόλυτον πίστιν καὶ προσήλωσιν εἰς τόν, πρὸς ὃν παρεσχέθησαν, ἄνδρα, ὑπὲρ τοῦ ὁποίου θνήσκοντος ἐσφάζετο, ὡς προείρηται, ἡ προσφιλεστέρα[13], ἐν ᾧ ἀντιθέτως πλήρης ἐλευθερία συμμίξεως ἐδίδετο εἰς τὰς ἀγάμους, ὡς δ' ἐκτίθησιν ὁ Ἡρόδοτος (Ε, 6), «τὰς παρθένους οὐ φυλάσσουσι, ἀλλ' ἐῶσι τοῖσι αὐταὶ βούλονται ἀνδράσι μίγεσθαι· τὰς δὲ γυναῖκας ἰσχυρῶς φυλάσσουσι». Καὶ ἐξ ἀποσπάσματος σωζομένου ἐκ τῶν ἱστοριῶν Νικολάου τοῦ Δαμασκηνοῦ ὑποδηλοῦται ἡ ἐλευθεριότης τῶν Θρασσῶν, τῶν ἀγάμων τοὐλάχιστον, διότι ἀναφέρεται, ὅτι οἱ ἄνδρες τῆς Λήμνου καταλιπόντες τὰς ἰδίας γυναῖκας «ταῖς Θρήσσαις ἐμίγνυντο», καὶ διὰ τοῦτο ἡ Ὑψιπύλη ἐκδικουμένη, ὁπότε διῆλθον οἱ Ἀργοναῦται ἐκ Λήμνου καὶ εὗρον τὴν νῆσον ὑπὸ γυναικῶν μόνον κατοικουμένην, ἔπεισε τὸν Ἰάσονα «αὐτῇ συγκοιμηθῆναι καὶ τοὺς ἄλλους πεῖσαι ταῖς λοιπαῖς συνευνᾶσθαι, ὡς ἂν ἐγγενήσειαν παῖδας ἐξ αὐτῶν». Διάφορον ὅλως ἀντίληψιν περὶ τῆς ἀγνότητος τῶν παρθένων εἶχον οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι, παρ' οἷς κατὰ τοὺς προσολωνείους χρόνους, ἂν θυγάτηρ τις ἢ ἀδελφὴ πρὶν ἢ νυμφευθῇ ἀφίνετο νὰ διαφθαρῇ, ἐπετρέπετο καὶ νὰ πωληθῇ[14].

§ 33. Ὁπλισμὸς καὶ πολεμικά.

Ὁ ὁπλισμὸς τῶν Θρακῶν συνίστατο, καθὰ ἱστορεῖ ὁ Ἡρόδοτος[1], εἰς «ἀκόντιά τε καὶ πέλτας καὶ ἐγχειρίδια σμικρά». Τὰ ἀκόντια αὐτῶν κατὰ τὴν ὁμηρικὴν ἐποχὴν μαρτυροῦνται μακρά[2], ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου δὲ ἐξαίρεται τὸ Θρήικον φάσγανον καὶ ξίφος[3]. Ἡ πέλτη, ἐλαφρὰ ἀσπίς, ἦτο εὕρημα τῶν Θρακῶν, οἵτινες καὶ πελτασταὶ πολλαχοῦ ἀναφέρονται[4]. Ταύτην δὲ εἰσήγαγε καὶ ὁ Ἀθηναῖος στρατηγὸς Ἰφικράτης παρὰ τοῖς Ἕλλησι, σμικρύνας τὰς προτέρας

13. Εὐσταθ. εἰς Διονύσ. 304 «Νόμος δὲ Γετικὸς ἐπισφάζεσθαι τὴν γυναῖκα τῷ ἀνδρὶ θανόντι». Ὅρα ἀνωτέρω σ. 230.

14. Πλουτάρχου Σόλων 44.

1. Ἡροδ. Ζ, 75.

2. Ἰλιάδ. Δ, 533 «Θρήικες ἀκρόκομοι, δολίχ' ἔγχεα χερσὶν ἔχοντες».

3. Ἰλιάδ. Ν, 578 καὶ Ψ, 807—808 «φάσγανον ἀργυρόηλον, καλὸν Θρηίκιον».

4. Θουκυδ. Β, 29.—Εὐριπ. Ἄλκηστ. σ. 498 καὶ Εὐριπ. Ῥῆσος, στ. 305 «πέλτης δ' ἐπ' ὤμου χρυσοκόλλητος».

βαρείας καὶ ἐντεῦθεν δυσχρήστους ἀσπίδας. Τὸ ἐπικαμπὲς ξίφος ἐθεωρεῖτο ὡσαύτως Θρακικὴ ἐφεύρεσις[5]. Εἶδός τι μαχαίρας ἐκαλεῖτο παρ' αὐτοῖς σκάλμη[6]. Ὁ πέλεκυς τῶν Θρακῶν ἀναφέρεται ὡς καλῶς κατασκευαζόμενος καὶ παρὰ τῷ Πολυδεύκῃ (I, 149) σημειοῦται «Εὐδοκίμει... πέλεκυς Θρακικός».—Ὁ ὁπλισμὸς τῶν Θρακῶν γενικῶς ἦτο προσόμοιος πρὸς τὸν τῶν Ἀχαιῶν[7]. Οἱ φέροντες ξιφίδιον καὶ πέλτην μονομάχοι (gladiatores) ἐν Ῥώμῃ ἐκαλοῦντο Θρᾷκες, ὡς φέροντες Θρακικὸν ὁπλισμόν. Ὡς προελέχθη ἐν τῇ ἐρεύνῃ τῶν ἰδιωμάτων αὐτῶν, οἱ Θρᾷκες ἦσαν ἱκανοὶ πολεμισταί, ἰδίᾳ δὲ πελτασταὶ δεξιοὶ καὶ ἄριστοι ἱππεῖς, διὸ καὶ ὑπὸ τοῦ Εὐριπίδου[8] ὀνομάζονται «Ἄρει κάτοχον γένος». Ἀντιθέτως πρὸς τοὺς ἐπιδιδομένους εἰς τὰς τέχνας, οἵτινες ἐθεωροῦντο παρ' αὐτοῖς ἀνυπόληπτοι, ἐτίμων καὶ ὠνόμαζον γενναίους «τοὺς ἐς τὸν πόλεμον ἀνειμένους» καὶ «τὸ ζῆν ἀπὸ πολέμου καὶ λῃστύος κάλλιστον» ἐνομίζετο παρὰ τοῖς Θραξί, καθὰ ὁ Ἡρόδοτος ἱστορεῖ[9]. Οἱ Θρᾷκες μισθοφόροι, οὓς ἐχρησιμοποίουν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ὁ Ἀλέξανδρος ὁ μέγας ἐν τῇ κατὰ τῶν Περσῶν ἐκστρατείᾳ[10], ὡς καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Ἠπείρου Πύρρος, ἐξετιμῶντο διὰ τὸ ἀνδρεῖον καὶ ἐμπειροπόλεμον αὐτῶν.—Πειθαρχία αὐστηρὰ δὲν ἐτηρεῖτο ὑπὸ τῶν πολεμιστῶν Θρακῶν, ἡ συνήθης δὲ τακτικὴ αὐτῶν ἦτο νὰ ἐπιπίπτωσι ῥαγδαίως καὶ μεθ' ὁρμητικότητος πολλῆς, ἐπιδιώκοντες τὴν καταπτόησιν τὴν ἄμεσον τοῦ ἀντιπάλου· διὰ τῆς ταχείας δὲ φυγῆς ἐξ ἑτέρου, ἂν ἡττῶντο, ἐπεζήτουν τὴν διάσωσιν, καλύπτοντες τὰ νῶτα διὰ τῆς ἀσπίδος. Ἐν χρήσει παρ' αὐτοῖς ἦτο ἡ ἐμβολοειδὴς παράταξις παραληφθεῖσα ὑπὸ τῶν ὁμόρων Σκυθῶν[11], ἥτις καὶ ἐν τῇ ὑστέρᾳ

5. Κλήμ. Ἀλεξ. 307 «ἅρπη, μάχαιρα καμπύλη, Θρακῶν εὕρεσις».
6. Φωτίου ἐν λ. σκάλμη
7. Ὅρα καὶ Tomaschek σ. 119.
8. Εὐριπ. Ἑκάβη στ. 1065—1067. Ἐπιθ. καὶ σ. 33.
9. Ἡροδ. Β, 167 καὶ Ε, 6.
10. Ἀρριαν. Ἀναβ. Ἀλεξ. Γ, ι, 6.
11. Ἀρριαν. Τέχνη Τακτική XVI, 6 «Ταῖς δὲ δὴ ἐμβολοειδέσι τάξεσι Σκύθας κεχρῆσθαι μάλιστα ἀκούομεν καὶ Θρᾷκας ἀπὸ Σκυθῶν μαθόντας. Φίλιππος δὲ ὁ Μακεδὼν καὶ Μακεδόνας ταύτῃ τῇ τάξει χρῆσθαι ἐπήσκησεν». Ἐκ τοῦ Ξενοφῶντος πληροφορούμεθα ὅτι πυρὰ ἠνάπτοντο μακρὰν τῶν νυκτοφυλάκων καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν κατὰ τὴν νύκτα καὶ τοῦτο «ὅπως οἱ μὲν φύλακες μὴ ὁρῶντο ἐν τῷ σκότει ὄντες, μηθ' ὅπου εἶεν· οἱ δὲ προσιόντες μὴ λανθάνοιεν, ἀλλὰ διὰ τὸ φῶς καταφανεῖς εἶεν» (Κύρου Ἀνάβ. VII, 2, 18).

τακτικῇ τῆς σφηνοειδοῦς τάξεως τῶν ἐπιτιθεμένων ἐφαρμόζεται πρὸς εἰσχώρησιν καὶ διάσπασιν τῆς ἐχθρικῆς παρατάξεως.

Κατὰ τὰς νυκτερινὰς πορείας τὰ Θρακικὰ στρατεύματα ἐτήρουν, ἢν καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας τακτικὴν νὰ προπορεύωνται τὰ ἐλαφρότερα σώματα· οὐχ' ἧττον ὁ Σεύθης ἀπεδέχθη ὡς ὀρθὴν τὴν ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος ὑποδειχθεῖσαν αὐτῷ Ἑλληνικὴν ἀρχήν, ὡς ὁ ἴδιος ἀναφέρει[12], νὰ προηγῆται τὸ βραδύτατον σῶμα πρὸς πρόληψιν τῆς διασπάσεως τῆς συνοχῆς τοῦ στρατεύματος καὶ ἀποφυγὴν λιποταξιῶν. Κατὰ τὰς ἐφόδους, ἰδίᾳ ἐν καιρῷ νυκτός, ἐκ τῶν Θρακῶν, καθὰ ἀναφέρει ὁ Ξενοφῶν[13], οἱ «Θυνοὶ πάντων λεγόμενοι εἶναι μάλιστα νυκτὸς πολεμικώτατοι». Οἱ δὲ Τριβαλλοὶ κατὰ τὰς στρατιωτικὰς ἐπιχειρήσεις κατένεμον τὴν στρατιὰν εἰς τέσσαρας φάλαγγας, ὡς ἀναγράφεται εἰς ἀπόσπασμα τοῦ τεσσαρακοστοῦ βιβλίου τοῦ ἱστορικοῦ Ν. Δαμασκηνοῦ, σωζόμενον παρὰ τῷ Στοβαίῳ[14], καθ' ὃ «Τριβαλλοὶ τέτταρας φάλαγγας ἐν ταῖς μάχαις ποιοῦνται, τὴν πρώτην τῶν ἀσθενῶν, τὴν ἐχομένην τῶν κρατίστων, τὴν τρίτην τῶν ἱππέων, τελευταίαν τὴν τῶν γυναικῶν, αἳ αὐτοὺς εἰς φυγὴν τρεπομένους κωλύουσι βλασφημοῦσαι».

Παρὰ τοῖς Θραξὶ συνειθίζετο νὰ κρεμῶσιν ἐπὶ κοντοῦ δράκοντας αἰωρουμένους, οὓς κατεσκεύαζον ἐκ πορφυρῶν νημάτων[15], ἐν εἴδει σημαιῶν. Ἔθος δὲ παρὰ τοῖς ἐσωτέροις τῶν Θρακῶν ἦτο ν' ἄδωσι καὶ ὀρχῶνται περὶ τὰ χαρακώματα αὐτῶν, ὡς ἀναφέρει ὁ Τάκιτος[16] ἐν τῇ ἐξιστορήσει τῶν κατ' αὐτῶν πολεμικῶν ἐνεργειῶν τοῦ στρατηγοῦ τῶν Ῥωμαίων Σαβίνου.

Οἱ Θρᾷκες ἐπώλουν τοὺς ἑαυτῶν αἰχμαλώτους. Ἐπικειμένης δ' ἁλώσεως αὐτῶν ὑπὸ τῶν πολεμίων κατέσφαζον τοὺς οἰκείους καὶ τὰ τέκνα ἔτι, ἵνα μὴ περιπέσωσιν εἰς αἰχμαλωσίαν, ὡς ἔπραττον

12. Ξενοφ. Κύρου Ἀνάβ. Ζ, δ', 37, «νύκτωρ δὲ νόμος τοῖς Ἕλλησιν ἡγεῖσθαι ἐστι τὸ βραδύτατον· οὕτω γὰρ ἥκιστα διασπᾶται τὰ στρατεύματα καὶ ἥκιστα λανθάνουσιν ἀποδιδρᾶσκοντες ἀλλήλους».
13. Ξενοφ. ἔνθ. ἀν. Ζ, 6, 22.
14. Στοβαίου Ἀνθολόγιον II, 40 «ἐκ τῶν Νικολάου Δαμασκηνοῦ».
15. Ἀρριαν. Τακτ. 35, 3 «ἐπὶ κοντῶν δράκοντας ἀπαιρούμενοι», Ammian. Marc. XVI, 10.
16. Tacit. Anual. IV, 46 «simul in ferocissimos, qui ante vallum, more gentibus, cum criminibus et tripudiis persultabant». Εἰς τὰς μάχας ἔβιδον τὰ παραγγέλματα καὶ διὰ κεράτων, δι' ὧν καὶ ηὔλουν (Ξενοφ. Κύρ. Ἀνάβ. Ζ, Γ, 32).

οἱ Ἴβηρες, Σκύθαι καὶ Κελτοί[17]. Περὶ τῶν ἐν Θράκῃ Γετῶν λέγεται, ὅτι κιθαρίζουσιν, ὅταν ἐπικηρυκεύωνται, ὁπόταν δηλονότι ἀπέστελλον κήρυκά τινα πρὸς εἰρήνευσιν, κατὰ μαρτυρίαν τοῦ Θεοπόμπου, διασωθεῖσαν παρ' Ἀθηναίου. Τῶν Γετῶν τούτων ἐξαίρεται ἡ ἀνδρία καὶ τὸ μαχιμώτατον καὶ εἴς τινα λόγον τοῦ Ἰουλιανοῦ, «διά τε ἀνδρίαν καὶ διὰ τὸν Ζάμολξιν, ὃν τιμῶσιν· οὐ γὰρ ἀποθνήσκειν, ἀλλὰ μετοικίζεσθαι νομίζοντες ἑτοιμότερον θνήσκουσι» (Εὐσταθ. εἰς Διονύσ.).

Κατὰ μαρτυρίαν τοῦ Ἐφόρου, διαλαμβανομένην ὑπὸ τοῦ Στράβωνος[19], οἱ Θρᾶκες κατεστρατήγησάν ποτε τὴν περὶ ἀνακωχῆς συμφωνίαν μετὰ τῶν πολεμίων ἐπιτεθέντες κατ' αὐτῶν τὴν νύκτα, ἀποκρουσθέντες δὲ καὶ ἐγκαλούμενοι διὰ τὴν παραβίασιν τῆς ἐπί τινας ἡμέρας ἀνακωχῆς, προέβαλον, ὅτι δὲν συνεφωνήθη ἐν ταὐτῷ ἡ ἀνακωχὴ νὰ περιλαμβάνῃ καὶ τὰς νύκτας καὶ ἐντεῦθεν ἡ παροιμία «Θρακία παρεύρεσις». Ἄλλοτε δὲ κατ' ἀπόσπασμα τοῦ Μενάνδρου, μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ Σουΐδα, ἀπέκτειναν πρέσβυν ἀποσταλέντα αὐτοῖς, ἀκοντίσαντες αὐτὸν εἰς τὸ στῆθος, καὶ εἰς τοῦτο ὀφείλεται τὸ περὶ τῶν ἰδίων λεγόμενον «Θρᾶκες ὅρκια οὐκ ἐπίστανται».

Τὴν χειραψίαν, ὡς ὅρκιον πίστεως, τὴν συνειθιζομένην παρ' Ἕλλησιν[20], εὑρίσκομεν καὶ ἐν Θράκῃ, ἐπαναληφθεῖσαν κατὰ τὴν συνέντευξιν τοῦ Ξενοφῶντος μετὰ τοῦ Σεύθου [21].

§ 34. Τὸ ἔθος τῆς στίξεως.

Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Θραξὶν ἐθεωρεῖτο εὐγενὲς νὰ στίζωσι τὸ σῶμα[1], ἤτοι νὰ ἐγχαράττωσι δι' αἰχμηρῶν ὀργάνων ἐπὶ τοῦ σώμα-

17. Στραβ. (Χρηστ.) Γ, 23.

18. Ἀθην. XIV, 627c «Γέται κιθάρας ἔχοντες καὶ κιθαρίζοντες τὰς ἐπικηρυκείας ποιοῦνται».—Εὐσταθίου εἰς Διονύσ. 304.

19. Στραβ. Θ, 401—402 «Φησὶ δ' Ἔφορος, τοὺς μὲν Θρᾶκας, ποιησαμένους σπονδὰς πρὸς τοὺς Βοιωτούς, ἐπιθέσθαι νύκτωρ στρατοπεδεύουσιν ὀλιγωρότερον, ὡς εἰρήνης γεγονυίας· διακρουσαμένων δ' αὐτούς, αἰτιωμένων τε ἅμα, ὅτι τὰς σπονδὰς παρέβαινον, μὴ παραβῆναι φάσκειν ἐκείνους· συνθέσθαι γὰρ ἡμέρας, νύκτωρ δ' ἐπιθέσθαι· ἀφ' οὗ δὴ καὶ τὴν παροιμίαν εἰρῆσθαι, Θρακία παρεύρεσις».

20. Εὐριπ. Μήδ. 496.—Σοφοκλ. Φιλοκτ. 812 καὶ Τραχίνιαι 1173 «Ἔμβαλε χεῖρα δεξιὰν πρώτιστά μοι».

21. Ξενοφ. Κύρ. Ἀνάβ. VII, 3, 1 «...καὶ δεξιὰς δόντες καὶ λαβόντες ἀπήλαυνον».

1. Ἡρόδ. Ε,3 «τὸ μὲν ἐστίχθαι εὐγενὲς κέκριται, τὸ δὲ ἀστικτον ἀγενές».

τος αὐτῶν ποικίλματα, ἀνεξίτηλα καθιστάμενα δι' ἐπιχύσεως ὕλης τινος κεχρωματισμένης ἐπὶ τῶν χαρασσομένων ζωγραφημάτων. Ἡ τοιαύτη συνήθεια ὑπῆρχε καὶ εἰς τοὺς Δάκας καὶ Σαρμάτας[2] καὶ ἄλλους παριστρίους[3]. Παρὰ τοῖς Γέταις οἱ δοῦλοι μόνον ἐστίζοντο[4]. Ἡ τοιαύτη στίξις συνεχίζετο καὶ κατὰ τὴν Ῥωμαϊκὴν ἐποχήν[5].

Ὁ στιγματισμὸς τοῦ σώματος ἐθεωρεῖτο ἐν ἐκ τῶν βαρβάρων ἐθίμων, τῶν ἐπικαλουμένων πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀγριότητος τῶν Θρακῶν, ἀλλὰ καὶ οὕτος ὡς καὶ ἡ σφαγὴ εἰς τὸν τάφον τοῦ θνήσκοντος ἀνδρὸς τῆς μᾶλλον ἀγαπωμένης γυναικός, αἱ εὐωχίαι κατὰ τὰς ταφὰς καὶ ἄλλα δὲν ἐμφανίζονται μόνον ἐν Θράκῃ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ κυρίᾳ Ἑλλάδι κατὰ τὴν ἀρχαιότητα[6], ἡ στίξις μάλιστα δὲ τοῦ δέρματος διὰ διαφόρων ἀνεξαλείπτων διακοσμήσεων εἶναι καὶ νῦν ἔτι ἐν εὐρείᾳ χρήσει εἰς τὴν Πολυνησίαν καὶ Ἰαπωνίαν· ἀλλὰ καί τινες τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων, ἰδίᾳ ἐκ τῶν ἐν φυλακαῖς διατριψάντων, φέρουσιν ἐγκεχαραγμένα εἰς τοὺς βραχίονας ὁμοιώματα γυναικῶν ἢ ἄλλων ἀπεικονίσεων. Ἂν δὲ ἀληθὴς ἡ παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ σωζομένη μαρτυρία τοῦ Καλλιστράτου περὶ τῆς αἰτίας, ἧς ἕνεκα ἐδημιουργήθη ἡ τοιαύτη συνήθεια, δεδικαιολογημένως δὲν ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τῶν Θρακῶν κατάκριτον, ἀλλ' εὐγενὲς τὸ ἐστίχθαι, ὅτι δηλονότι ἐγένετο πρὸς ἐξουδετέρωσιν τῆς ὕβρεως, τῆς προσγενομένης εἰς τὰς Θράσσας ὑπὸ τῶν Σκυθῶν, οἵτινες κατισχύσαντες εἴς τινα μετὰ τῶν Θρακῶν πόλεμον, πρὸς ὀνειδισμὸν τῶν γυναικῶν αὐτῶν, ἐνέγραψαν διὰ περονῶν ἀνεξάλειπτα σημειώματα[7]. Ὡς δὲ συναφῶς πρὸς ταῦτα ἱστορεῖται ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ τοῦ Ἀριστοτέλους Κλεάρχου τοῦ Σολέως, κατὰ μαρτυρίαν ὡσαύτως τοῦ αὐτοῦ Ἀθηναίου[8], «πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον αἱ ὑβρισθεῖσαι τῶν Θρακῶν γυναῖκες ἰδίως ἐξηλείψαντο τὴν συμφοράν, προσαναγραψάμεναι τὰ

2. Plinii XXII, 2 «moresque etiam apud Dacos et Sarmates corpora sua inscribunt».

3. Ἡσύχιος ἐν λ. Ἰστριανὰ «Ἀριστοφάνης ἐν Βαβυλωνίοις (fr. III) τὰ μέτωπα τῶν οἰκετῶν Ἰστριανὰ φησιν, ἐπεὶ ἐστιγμένοι εἰσίν· οἱ γὰρ παρὰ τῷ Ἴστρῳ στίζονται καὶ ποικίλαις αἰσθήσεσι χρῶνται».

4. Ἀρτεμιδώρου Ὀνειροκριτ. Βιβλ. Α κεφ. VIII «στίζονται παρὰ Θραξὶν οἱ εὐγενεῖς παῖδες καὶ παρὰ Γέταις οἱ δοῦλοι».

5. Ammian. Marcel. XXII, 8, 30.—Tomaschek σ. 117.

6. Πρβ. καὶ Τσούντα εἰς Θρακικὴν Ἐπετηρίδα (1897) σ. 234.

7. Ἀθην. VI, 231e.

8. Ἀθην. XII, 521.

λοιπὰ τοῦ χρωτός, ἵν' ὁ τῆς ὕβρεως καὶ τῆς αἰσχύνης ἐπ' αὐταῖς χαρακτὴρ εἰς ποικιλίαν καταριθμηθεὶς κόσμου προσηγορίᾳ τοὔνειδος ἐξαλείψει. Πάντων δὲ ὄντως ὑπερηφάνως προέστησαν, ὥστε οὐδένα ἄδακρυς ἡ τῆς βουλείας ὑπουργία γιγνομένη, διήγγειλεν εἰς τοὺς ἐπιγιγνομένους τὴν ὑπὸ τῶν Σκυθῶν ῥύσιν, οἵα τις ἦν». Κατὰ τὸν ἐλεγειακὸν ποιητὴν Φανοκλῆν ἐν τούτοις ἤχθησαν εἰς τὴν τοι-αύτην στίξιν, ἵνα μὴ λησμονῶσι τὸν φόνον τοῦ Ὀρφέως ὑπὸ τῶν Θρακικῶν μαινάδων οἱ Θρᾶκες,

ἃς ἀλόχους ἔστιζον, ἵν' ἐν χροΐ σήματ' ἔχουσαι
κυάνεα στυγεροῦ μὴ λελάθοιντο φόνου.

Κατὰ ἓν δ' ἐπίγραμμα, ἀναφερόμενον εἰς τὸν θρῆνον τοῦ Ὀρφέως παρὰ τῶν Βιστωνίδων γυναικῶν, αἱ Θρῆσσαι :

στικτοὺς δ' ἡμάξαντο βραχίονας, ἀμφιμελαίνῃ
δευόμεναι σποδιῇ Θρηΐκιον πλόκαμον.

§ 35. *Μουσική, χοροὶ καὶ παιδιαί.*

Οἱ Θρᾶκες εἶχον ἀγάπην πρὸς τὴν μουσικήν*. Ἀπὸ τῆς μυθικῆς ἐποχῆς ἐμφανίζεται ὁ υἱὸς τῆς Μούσης, ὁ καταγοητεύων διὰ τῆς λύρας του καὶ αὐτὰ τὰ θηρία ὀνομαστὸς Ὀρφεύς, καὶ ὁ ἀρχαιότατος ποιητὴς Θάμυρις, Θρᾶκες ἀμφότεροι. Ὁ Κάνθαρος κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ Πολυδεύκους[1] ἀποδίδει εἰς τοὺς Θρᾶκας τὴν ἐφεύρεσιν τοῦ ἐγχόρδου μουσικοῦ ὀργάνου, ὅπερ μάγαδιν ὀνομάζει ὁ Ἀνακρέων. Οἱ Γέται ἐξ αὐτῶν εἶχον κιθάρας, χρῆσιν τῶν ὁποίων ἐποιοῦντο, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω, καὶ οἱ πρὸς εἰρήνευσιν πεμπόμενοι κήρυκες.

Οἱ Θρᾶκες ὠρχοῦντο συνήθως μετὰ τῶν ὅπλων. Ὁ Ξενοφῶν ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως παρέχει πληροφορίας περὶ τῶν ἰδιαζόντων παρ' αὐτοῖς πολεμικῶν χορῶν ὑπὸ τὴν συνοδείαν αὐλοῦ καὶ τῶν συνειθιζομένων παιδιῶν. Ἐν τῇ Κύρου Ἀναβάσει[2], ἱστορεῖ «ἀνέ-

* Στραβ. Ι, 471 «Ἀπὸ δὲ τοῦ μέλους, καὶ τοῦ ῥυθμοῦ, καὶ τῶν ὀργάνων καὶ ἡ μουσικὴ πᾶσα Θρακία καὶ Ἀσιᾶτις νενόμισται... Οἵ τε ἐπιμεληθέντες τῆς ἀρχαίας μουσικῆς, Θρᾶκες λέγονται, Ὀρφεύς τε καὶ Μουσαῖος καὶ Θάμυρις καὶ τῷ Εὐμόλπῳ δὲ τοὔνομα ἐνθένδε». — Ὅρα καὶ ἀνωτέρω σελ. 51.

1. Πολυδ. Ὀνομαστ. Δ, 61.

2. Ξενοφ. Κύρου Ἀναβ. Στ, α, 5.

στησαν πρῶτον μὲν Θρᾶκες καὶ πρὸς αὐλὸν ὠρχήσαντο σὺν τοῖς ὅπλοις καὶ ἤλλοντο ὑψηλά τε καὶ κούφως καὶ ταῖς μαχαίραις ἐχρῶντο· τέλος δὲ ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον παίει, ὡς πᾶσιν ἐδόκει πεπληγέναι τὸν ἄνδρα· ὁ δ' ἔπεσε τεχνικῶς πως». Ἡ μεθ' ὅπλων ὄρχησις δὲν συναντᾶται μόνον ἐν Θράκῃ, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλας, Δωρικὰς ἰδίᾳ, πολιτείας τῆς Ἑλλάδος. Ἐξ ἀρχαίων αὐτῶν εἰκονογραφιῶν πληροφορούμεθα τὰς ἐνοπλίους ὀρχήσεις. Καὶ οἱ Κούρητες ἐν Κρήτῃ παρίστανται μετὰ τῶν ὅπλων ὀρχούμενοι[3] καὶ προσομοίως πρὸς τοὺς Θρᾶκας, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς περιγραφῆς τοῦ Λουκιανοῦ (περὶ Ὀρχήσ. 8) σημειοῦντος «ἐνόπλιος δὲ αὐτῶν (τῶν Κορυβάντων) ἡ ὄρχησις ἦν, τὰ ξίφη μεταξὺ κροτούντων πρὸς τὰς ἀσπίδας καὶ πηδώντων...» Ἀνάλογος πρὸς τὴν δι' ἀναπηδήσεων ὄρχησιν εἶναι ἡ πυρρίχη, καθὰ περιγράφεται ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος[4]. Ὁ Βυζαντῖνος χρονογράφος Μαλάλας, ἀπηχῶν τὰς ἀρχαίας μυθοπλαστίας, αἵτινες, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐλέχθη, συμβολίζουσι τὴν ἀπὸ τῶν παλαιοτάτων χρόνων ἐπικοινωνίαν τῶν ἀρχαίων Θρακῶν μετὰ τῆς κυρίας Ἑλλάδος, ἀναφέρει[5] ὅτι ὁ Διόνυσος, μαθὼν ὅτι ἐγήρασεν ἐν Βοιωτίᾳ ὁ πάππος αὐτοῦ Κάδμος, μετέβη ἐκεῖσε μετ' ἀνδρῶν, «οὓς, φησι, σκίρτους ἐκάλει, ὡς γοργοὺς καὶ ἐξαλλομένους». Μεταξὺ τῶν Θρακίων ἐνοπλίων ὀρχημάτων ἦτο καὶ ὁ κολαβρισμός[6].

§ 36. *Περιβολὴ καὶ οἴκησις.*

Ἡ ἐνδυμασία τῶν ἀρχαίων Θρακῶν ἡ χειμερινὴ ἦτο ἀνάλογος πρὸς τὸ δυσχείμερον καὶ ψυχρὸν τῆς Θράκης, ἥτις ὡς χώρα τρα-

3. Στραβ. Ι, 468 «τούτους δ' ὠνόμαζον Κουρῆτας, νέους τινάς, ἐνόπλιον κίνησιν μετ' ὀρχήσεως ἀποδιδόντας», καὶ Ι, 480 «ἀσκεῖν δὲ καὶ τοξικὴν καὶ ἐνοπλίῳ ὀρχήσει, ἣν καταδεῖξαι Κουρῆτα πρῶτον, ὕστερον δὲ καὶ συντάξαντα τὴν κληθεῖσαν παρ' αὐτοῦ πυρρίχην». — Πρβ. καὶ ἀπόσπασμα Ν. Δαμασκηνοῦ παρὰ τῷ Στοβαίῳ Ἀνθολ. ΙΙ, 41. — Διοδ. Ε, 64 καὶ 65. — Πλάτ. Κρίτων 54, καὶ Smith ἐν λέξει ὄρχησις.

4. Πλάτων. Νόμ. 815 «.. καὶ ἐκπηδήσεσιν ἐν ὕψει καὶ ξὺν ταπεινώσει μιμουμένην καὶ τὰς ταύταις ἐναντίας, τὰς ἐπὶ τὰ δραστικὰ φερομένας εὖ σχήματα ἔν τε ταῖς τόξων βολαῖς καὶ ἀκοντίων καὶ πασῶν πληγῶν μιμήματα ἐπιχειρούσας μιμεῖσθαι».

5. Μαλάλα Χρονογρ. Βιβλ. ΙΙ, 50.

6. Πολυδ. Ὀνομαστ. Δ, 100 «καὶ κολαβρισμὸς Θράκιον ὄρχημα καὶ Καρικόν· ἦν δὲ καὶ τοῦτο ἐνόπλιον».

* Ὅρα καὶ Χ. Τσούντα Ἀπεικόνισις Θρακῶν εἰς ἓν ἀγγεῖον εἰς «Θρακικά» Τομ. Α, σ. 26—29.

χεῖα κατὰ τὸ κλίμα ὠνομάσθη κατὰ μετασχηματισμὸν τῆς λέξεως πιθανῶς οὕτως, ὡς ἐν ἀρχῇ εἴρηται. Εἰκόνα τῆς δριμύτητος τοῦ ἐκεῖ ψύχρους κατὰ τὸν χειμῶνα δίδει ὁ Ξενοφῶν (Κύρ. Ἀνάβ. Ζ, δ, 3) ἱστορῶν «Ἦν δὲ χιὼν πολλὴ καὶ ψῦχος, οὕτως ὥστε τὸ ὕδωρ, ὃ ἐφέροντο ἐπὶ δεῖπνον, ἐπήγνυτο καὶ ὁ οἶνος ὁ ἐν τοῖς ἀγγείοις καὶ τῶν Ἑλλήνων πολλῶν αἱ ῥῖνες ἀπεκαίοντο καὶ τὰ ὦτα. Καὶ τότε δῆλον ἐγένετο, οὗ ἕνεκα οἱ Θρᾷκες τὰς ἀλωπεκίδας ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς φοροῦσι καὶ τοῖς ὠσὶ καὶ χιτῶνας οὐ μόνον περὶ τοῖς στέρνοις, ἀλλὰ καὶ περὶ τοῖς μηροῖς καὶ ζειρὰς μέχρι ποδῶν ἐπὶ τῶν ἵππων ἔχουσιν, ἀλλ᾽ οὐ χλαμύδας». Ταὐτὰ περίπου περὶ τῆς ἐνδυμασίας τῶν παλαιῶν Θρακῶν σημειοῖ καὶ ὁ πατὴρ τῆς ἱστορίας[1]. Αἱ ζειραὶ ἦτο μακρὸν ἐπανωφόριον, περιζωνόμενον εἰς τοὺς κιθῶνας, ὡς Ἰωνιστὶ ὁ Ἡρόδοτος ἀποκαλεῖ τοὺς χιτῶνας, τὰ ὑποφορέματα δηλαδὴ τῶν Θρακῶν[2]. Πρὸς τούτοις διεποίκιλλον οἱ Θρᾷκες τὰς ἐσθῆτας αὐτῶν διὰ κεντημάτων[3]. Αἱ ἐμβάδες, ἐφεύρεσις τῶν Θρακῶν[4], ἦτο ὑπόδημα αὐτῶν, ἐκ δέρματος νεβρῶν κατασκευαζόμενον. Οἱ Θρᾷκες παρεσκεύαζον καὶ ἱμάτια ἐκ κανάβιδος αὐτοφυοῦς, ὁμοιότατα πρὸς τὰ λινά[5].

Ἡ μορφὴ τῶν κατοικιῶν δὲν ἦτο ἡ αὐτὴ παρὰ τοῖς Θραξί. Περὶ τῶν Θυνῶν μαρτυρεῖται, ὅτι ἐνῴκουν εἰς καλύβας, ἐκ ξυλοπασάλων κατασκευαζομένας, ὡς καὶ ὁ Ξενοφῶν ἐν τῇ ἀναβάσει (VII, 4) διαλαμβάνει.

§ 37 *Τροφὴ καὶ πότος Θρακῶν.*

Θράκιαί τινες φυλαὶ κτηνοτρόφοι ἀπεῖχον τῆς σαρκικῆς τροφῆς, μεταχειριζόμετοι πρὸς διατροφὴν μέλι, γάλα, τυρὸν καὶ βούτυρον, διὸ καὶ ὡς γαλακτοπόται καὶ βουτυροφάγοι μνημονεύονται. Κατὰ μαρτυρίαν τοῦ Ἀθηναίου (IV, 131) «ὁ Ἀλεξανδρίδης ἐν Πρωτεσιλάῳ διασύρων τὸ τῶν Ἰφικράτους γάμων συμπόσιον» ἀναφέρει «δειπνεῖν δ᾽ ἄνδρας βουτυροφάγους», καθ᾽ ὁμοίαν δὲ μαρτυρίαν τοῦ Στράβωνος (Ζ, 296) διὰ τοὺς Μυσοὺς λέγει «ὁ Ἰωσειδώνιος, καὶ ἐμψύχων ἀπέχεσθαι κατ᾽ εὐσέβειαν, διὰ δὲ τοῦτο καὶ θρεμμάτων· μέλιτι δὲ χρῆσθαι, καὶ γάλακτι, καὶ τυρῷ». Οἱ Ἄβιοι, οἵτινες συγχέονται μετὰ τῶν Μυσῶν, ἀναφέρονται ὡς «γάλακτι ἵππων χρώμενοι». Εἰς τὸ γάλα ἐμίγνυον πολλάκις καὶ ἵππειον αἷμα. Ἔτρωγον πολὺ τὸ σκόρδον. «Σκορδοφαγοῦσιν οἱ Θρᾷκες» κατὰ τὸν Ἡσύχιον. Καὶ χρῆσιν ναρκωτικῶν, φαίνεται, ἐποιοῦντο οἱ ἀρχαῖοι Θρᾷκες. Ὁ Πλούταρχος ἐν τῇ περιγραφῇ τοῦ Ἔβρου[6] ἐκτίθησι «Γεννᾶται δὲ ἐν αὐτῷ τῷ προειρημένῳ ποταμῷ βοτάνη παρόμοιος ὀριγάνῳ, ἧς τὰ ἄκρα δραξάμενοι Θρᾷκες ἐπιθέασι πυρὶ μετὰ τὸν κόρον τῆς δημητριακῆς τροφῆς, καὶ τὴν ἀναφερομένην ἀναθυμίασιν δεχόμενοι ταῖς ἀναπνοαῖς καροῦνται καὶ εἰς βαθὺν ὕπνον καταφέρονται».

Οἱ Θρᾷκες μαρτυροῦνται ὡς οἰνερασταὶ καὶ ἀκρατοπόται. Παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ[7] σώζεται μαρτυρία τοῦ Θεοπόμπου ὅτι «ἐπιεικῶς δ᾽εἰσι πάντες οἱ Θρᾷκες πολυπόται», παρὰ τῷ αὐτῷ ὁμοίως διαλαμβάνεται[8] ἀπόσπασμα τοῦ Σατύρου, ἱστοροῦντος περὶ τοῦ Ἀλκιβιάδου ὅτι «ὑπερῆρε καὶ τὴν τῶν Θρακῶν ἀκρατοποσίαν». Τὴν συνήθειαν τοῦ πίνειν ἄκρατον εἶχον καὶ οἱ Σκύθαι[9], κατ᾽ ἀντίθεσιν πρὸς τὰ κρατοῦντα ἐν τῇ κυρίᾳ Ἑλλάδι, ἔνθα μόνον εἰς τὰς θυσίας ἐγίνετο χρῆσις ἀκράτου οἴνου, τὸ δὲ ἀκρατοποτεῖν βάρβαρον καὶ ἐπιβλαβὲς εἰς τὴν ὑγείαν τοῦ σώματος καὶ τοῦ νοῦ.[10]—Οἱ Θρᾷκες ἐκτὸς τοῦ οἴνου ἐποιοῦντο χρῆσιν καὶ ποτοῦ τινός, ὅπερ παρῆγον ἐκ κριθῶν, προσομοίου φαίνεται πρὸς τὸν ζῦθον, ὡς ἀναφέρεται εἰς ἀπόσπασμα τοῦ Ἑλλανίκου[11] καὶ στίχον τοῦ Ἀρχιλόχου. Ἡ οἰνοποσία ἦτο καὶ πα-

1. Ἡροδ. Ζ, 75 «Θρᾷκες δὲ ἐπὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι ἀλωπεκέας ἔχοντες ἐστρατεύοντο. περὶ δὲ τὸ σῶμα κιθῶνας, ἐπὶ δὲ ζειρὰς περιβεβλημένοι ποικίλας, περὶ δὲ τοὺς πόδας τε καὶ τὰς κνῆμας πέδιλα νεβρῶν».

2. Ἀρποκρατ. ἐν λ. Ζειραί.—Πολυδ. Ὀνομαστ. Ζ, 60 «ὡς ἡ ζειρὰ τῶν Θρακῶν εἴτε περίβλημά ἐστιν εἴτε ζῶμα».—Ἔτυμ. «Ζειραί, χιτῶνες ἀνεκολπωμένοι ἢ ἀνάκωλοι».

3. Ἡσύχιος «οἱ Θρᾷκες ποικίλαις ἐσθήσεσι χρῶνται».

4. Πολυδ. Ὀνομαστ. Δ, 100 «Ἐμβάδες· εὐτελὲς μὲν τὸ ὑπόδημα, Θρᾴκιον δὲ τὸ εὕρημα».—Οἱ Γέται μετεχειρίζοντο ἀναξυρίδας.

Ἡροδ. Δ, 74 «...καὶ ἐξ αὐτῆς Θρήικες μὲν καὶ εἵματα ποιεῦνται τοῖσι λινέοισιν ὁμοιότατα».—Tomaschek σ. 120 καὶ ἑπ.

6. Πλουτάρχ. Περὶ Ποταμῶν III, Ἔβρος 3.

7. Ἀθην. X, 442 —Ὧρα καὶ Καλλιμάχου (Αἴτια II, 12).

8. Ἀθην. XII, 534 B. — Ὧρα καὶ Αἰλιαν. Ποικ. Ἱστορ. Γ, 15 «Τόγε μὴν ὑπὲρ τῶν Θρακῶν, ἀλλὰ τοῦτο μὲν διαβεβόηται ἤδη καὶ διατεθρύλληται, ὡς εἰσὶ πιεῖν δεινότατοι».—Hor. Od. I, 36, 14.

9. Αἰλιαν. Ποικ. Ἱστορ. Β, 41 «Σκυθῶν γὰρ ἴδιον τὸ πίνειν ἄκρατον».

10. Πλάτ. Νόμ. Α, 637.

11. Ἀθήν. X, 447c «Ἑλλάνικος δ᾽ ἐν Κτίσεσι...γράφων ὧδε: πίνουσι δὲ βρύτον ἐκ τῶν ῥιζῶν, καθάπερ οἱ Θρᾷκες ἐκ τῶν κριθῶν» καὶ Ἀθην. X, 447 τοῦ Ἀρχιλόχου «ὥσπερ παρ᾽ αὐλῷ βρύτον ἢ Θρῆιξ ἀνήρ».

ρὰ ταῖς Θράσσαις, ὡς δύναταί τις νὰ συμπεράνῃ ἐξ ὅσων ἐκτίθησιν ὁ Παυσανίας περὶ τῶν γυναικῶν τῶν Θρακῶν, ὅτι συναποφασίσασαι νὰ φονεύσωσι τὸν Ὀρφέα, πείσαντα τοὺς ἄνδρας ν' ἀκολουθήσωσιν αὐτὸν πλανώμενον[12], δὲν ἐτόλμων ἐκ φόβου τῶν ἀνδρῶν νὰ προβῶσιν εἰς τοῦτο, «Ὡς δὲ ἐνεφορήσαντο οἴνῳ, ἐξεργάζονται τὸ τόλμημα, καὶ τοῖς ἀνδράσιν ἀπὸ τούτου κατέστη μεθυσκομένους ἐς τὰς μάχας χωρεῖν». Οἱ μέθυσοι ἐν Θράκῃ ἀπεκαλοῦντο Σανάπαι[13] καὶ ἡ διὰ τοιαύτης ἰδιαιτέρας ὀνομασίας διάκρισις ἐνδεικνύει ὅτι δὲν ἦτο γενικὴ ἡ οἰνοφλυγία.

Τῆς ἕξεως τοῦ οἰνοποτεῖν ἀφθόνως δὲν ἦσαν ἀπηλλαγμένοι οὐδὲ οἱ Βυζάντιοι, διακωμωδούμενοι ὡς φιλοπόται, καὶ λέγεται, ὅτι ἐπικειμένου ποτὲ πολέμου ὁ στρατηγὸς πρὸς συγκράτησιν αὐτῶν μετέφερε τὰ καπηλεῖα ἐγγὺς τῶν τειχῶν[14]. — Οἱ Ὀδρύσσαι καὶ Γέται ἀντὶ οἰνοκυπέλων ἐποιοῦντο χρῆσιν κατὰ τὰ συμπόσια κεράτων ταύρων καὶ βονάσων, συνηθίζοντο δὲ παρ' αὐτοῖς αἱ προπόσεις. Ὅταν ὁ Σεύθης ἐδεξιώθη ἐν Θράκῃ τὸν Ξενοφῶντα καὶ παρεκάθησε μετ' αὐτοῦ εἰς συμπόσιον[15], καθὰ ὁ ἴδιος ἀφηγεῖται «κατὰ τὸν Θράκιον νόμον κέρατα οἴνου προὔπινον». Τοῦ οἴνου συνεπῶς χρῆσις ἐγίνετο καὶ παρὰ τῶν ἐπισήμων εἰς τὰς προπόσεις καὶ τὰ συμπόσια, καθ' ἃ ἔχυνον καὶ ἐπὶ τῶν ἱματίων τῶν συμποτῶν τὸ ὑπόλοιπον τοῦ οἴνου.

Ὁ οἶνος τῶν μεσημβρινῶν παραλίων τῆς Θράκης ἦτο ἐξαίρετος, ὑπερεπαινούμενος ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου, περιγράφοντος αὐτὸν (Ὀδυσ. I, στ. 205 καὶ 210) ὡς «ἡδύν, ἀκηράσιον, θεῖον ποτὸν» ἐκ τοῦ ὁποίου «ὀδμὴ δ' ἦδεῖα ἀπὸ κρατῆρος ὀδώδει». Καὶ ὁ Πλίνιος διαβεβαιοῖ ὅτι ὁ Θράκιος οἶνος ἐπὶ τῶν χρόνων αὐτοῦ ἦτο ἀρίστης ποιότητος (Nat. Hist. XVI, 6).

§ 38 *Ἄλλα τινὰ θέσμια Θράκια.*

Ἡ κουρὰ παρὰ τοῖς Θραξὶ δὲν ἐξετείνετο ἐφ' ὅλων τῶν

12. Παυσαν. IX, 30, 5.

13. Πρβ. Σχολ. Ἀπολλ. Ῥοδίου II, 946 «Ἐπεὶ δὲ οἱ μέθυσοι Σανάπαι λέγονται παρὰ Θραξίν».

14. Ἀθην. X, 59, «Φύλαρχος ἐν ἕκτῃ Βυζαντίους οἰνόφλυγας ὄντας ἐν τοῖς καπηλείοις οἰκεῖν».—Αἰλ. Ποικ. Ἱστορ. Γ, 14.—Εὐστ. εἰς Διονύσ. 803.

15. Ξενοφ. Κύρ. Ἀνάβ. Ζ, γ, 35 «οἱ μὲν ἄλλοι κατὰ τάξεις ἐσκήνησαν, στρατηγοὺς δὲ καὶ λοχαγοὺς ἐπὶ δεῖπνον Σεύθης ἐκάλεσε».—Πολυδ. Ὀνομ. Στ. 25 «Θρᾳκία πρόποσις».—Ξενοφ. Κύρ. Ἀνάβ. Ζ, 6, 23, καὶ γ, 32.

τριχῶν, ἀλλ' εἰς τὸ ἄκρον τῆς κεφαλῆς διετήρουν τὴν κόμην, διὸ καὶ ἀκρόκομοι ἐκαλοῦντο[1]. Προσδένοντες τὴν κόμην ἐπὶ τῆς κορυφῆς, ἔκειρον τὸ λοιπὸν μέρος καὶ τοιαύτην κουρὰν ὑπεμφαίνει τὸ παρὰ Θεοκρίτῳ[2] φερόμενον «Θρακιστὶ κέκαρμαι». Καὶ οἱ Ἄβαντες, Θράκιον ἔθνος, παρ' Ὁμήρῳ[3] ἀναφέρονται «ὄπισθεν κομόοντες».— Αἱ γυναῖκες ἐν Θράκῃ ἔκοπτον τὴν ἑαυτῶν κόμην εἰς ἔνδειξιν πένθους, ὡς δύναταί τις νὰ συναγάγῃ ἐξ ἀποσπάσματος τοῦ Κλεάρχου Σολέως[4], καὶ οἱ Θεσσαλοὶ εἰς τὸ πένθος ἔκοπτον τὴν κόμην καὶ περιεβάλλοντο ἰδιαίτερα μελανὰ ἐνδύματα[5]. Καὶ ἐν χωρίοις τῆς Κρήτης ἀποκόπτουσι καὶ νῦν τὴν κόμην των αἱ γυναῖκες, ἀποθέτουσαι ταύτην εἰς τὸν τάφον τοῦ τελευτῶντος προσφιλοῦς συγγενοῦς.— Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τὸ πένθος ἐξεδηλοῦτο διὰ κουρᾶς ἐν χρῷ τοῦ πώγωνος, ἐν ᾧ ἀντιθέτως παρὰ Ῥωμαίοις καὶ πολλοῖς τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων ἡ πωγωνοφορία ἦτο σημεῖον δηλωτικὸν πένθους[6]. Φαίνεται ὅτι οἱ Θρᾷκες δὲν ἐκτένιζον ἐπιμελῶς τὴν ἀκρομόκην αὐτῶν, ὁ δ' Ἀλεξανδρίδης ἐν Πρωτεσιλάῳ κατὰ διασωθὲν ἀπόσπασμα παρ' Ἀθηναίῳ (IV, 131) ἀποκαλεῖ τοὺς Θρᾷκας «αὐχμηροκόμας μυριοπληθεῖς», ἀντιθέτως πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας, οἵτινες κομῶντες ἀπὸ τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας, «μάλιστα περὶ τοὺς κινδύνους ἐθεράπευον τὴν κόμην, λιπαράν τε φαίνεσθαι[7] καὶ διακεκριμένην». Ἐν Ἀθήναις νόμος τοῦ Σόλωνος ἐπέβαλλε «τοὺς νέους μηκέτι ἁβροδιαίτους εἶναι μηδὲ κομᾶν».

Ἡ χειροτεχνία ἦτο μισητὴ εἰς τοὺς Θρᾷκας, ἥκιστα τιμῶντας τοὺς χειρώνακτας[8], ἔτι δὲ μᾶλλον ἀνυπολήπτους ἐθεώρουν

1. Πολυδ. Ὀνομ. Β, 23 «ὀπισθοκόμαι μὲν Εὐβοεῖς, ἀκροκόμαι δὲ Θρᾷκες» —Ἰλιαδ. Δ, 533 «Θρῄκες ἀκρόκομοι».

2. Θεοκρίτ. XIV, 46.

3. Ὁμήρ. Ἰλιαδ. Β, 542. — Εὐσταθ. εἰς Διονύσ. 520 «...ἔθνους τῶν Ἀβάντων Θρακίου ..Τούτους Ὅμηρος κωμᾶν τε τὰ ὄπισθέν φησι τῷ Θρακίῳ νόμῳ».

4. Κλεάρχ. Σολ. fr. 8.—Ἀθην. XII, 524c, «ἐπεὶ διὰ τὸ πένθος ἅμα τόν τε τῶν βίου ὄλβον καὶ τὰς κόμας περιεσπάσθησαν».

5. Εὐριπ. Ἄλκηστ. στ. 427 «κουρᾷ ξυρήκει καὶ μελαμπέπλῳ στολῇ», καὶ Ὁμήρου Ἰλιαδ. Ψ 144 καὶ ἐπ. ἔνθα ὁ Πηλεὺς ὑπόσχεται εἰς τὸν ποταμὸν θεὸν Σπερχειὸν να ἀποκείρῃ τὴν κόμην τοῦ υἱοῦ του πρὸς τιμήν του.

6. Smith ἐν λ. πώγων, ὡς καὶ τοὺς παρ' αὐτῷ.

7. Πλουτάρχ. Λυκοῦργ. 22. Ξενοφ. Λακεδ. Πολ. Η, 3.—Ἡροδ. Ζ, 208 «τοὺς δὲ (Λακεδαιμονίους) τὰς κόμας κτενιζομένους».

8. Ἡροδ. Β, 167 «...δρέων καὶ Θρήικας... ἀποτιμοτέρους τῶν ἄλλων

τοὺς γεωργούς, καὶ καθὰ ὁ Ἡρόδοτος βεβαιοῖ (Ε, 6) ἐκρίνετο ὑπ᾽ αὐτῶν «ἀργὸν εἶναι κάλλιστον, γῆς δὲ ἐργάτην ἀτιμότατον», Ἀλλ᾽ αἱ περὶ τούτου βεβαιώσεις τοῦ Ἡροδότου, ὡς ὑποθέτομεν, ἀναφέρονται εἰς τὴν ἀρχαιοτάτην τῶν Θρακῶν περίοδον, καίτοι καὶ κατ᾽ αὐτὴν μνημονεύονται εἴδη τινὰ ἐκλεκτῆς τέχνης[9]. Περὶ τῶν ἐν τῷ κέντρῳ τῆς Θράκης οἰκούντων Βεσσῶν μαρτυρεῖται, ὅτι ἐξεμεταλλεύοντο ἐπωφελῶς τὰ ἐκεῖ μεταλλεῖα σιδήρου καὶ περισυνέλεγον μετ᾽ ἐπιμελείας ψύγματα χρυσοῦ ἐκ τῆς ἄμμου τῶν ποταμῶν πλύνοντες αὐτήν. Καὶ ἡ γεωργία καὶ ἡ κτηνοτροφία εἶχε παρ᾽ αὐτοῖς σχετικήν τινα ἀνάπτυξιν, ὥστε ν᾽ ἀποδίδῃ τοὐλάχιστον τ᾽ ἀναγκαιοῦντα τῷ τόπῳ, μάλιστα δ᾽ ἀπὸ τοῦ τετάρτου π. χ. αἰῶνος ἐξήγοντο ἐκ Θράκης δέρματα.

Ἀ ν τ α λ λ α γ ὴ πραγμάτων καὶ δούλων ἐγίνετο πολλάκις καὶ παρὰ τῶν μεσογειοτέρων Θρακῶν ἐδίδοντο πρὸς τοὺς προσθαλασσίους ἀντὶ ἅλατος ἀνδράποδα· ὑπὸ τοῦ Πολυδεύκους σημειοῦται[10], ὅτι «ἁλώνητοι ἐκαλοῦντο οἱ μηδενὸς ἄξιοι τῶν οἰκετῶν, ὅτι τῶν Θρακῶν οἱ μεσόγειοι ἁλῶν ἀντικατηλλάττοντο τοὺς οἰκέτας», καὶ ὁ Ἡσύχιος[11] γράφει ὅτι ἁλωνήτους ἐκάλουν «τοὺς (οἰκέτας, οὓς) ἅλας λαμβάνοντες οἱ Θρῆικες ἀνδράποδα ἐδίδοσαν». Παρ᾽ Ἀριστοφάνει σκώπτεταί τις ὑπὸ παιδός, λέγοντος «Θρὰξ εὐγενὴς εἶ; πρὸς ἅλας ὠνημένος». —Εἰς τὴν ἁλατοσυλλογὴν ἰδίᾳ ἐπεδίδοντο οἱ Ἕλληνες τῆς παρευξεινοποντίου Θράκης εἰς τὰ μεταξὺ Ἀγχιάλου καὶ Μεσημβρίας παράλια.

Ἡ π ώ λ η σ ι ς τ ῶ ν τ έ κ ν ω ν παρὰ τῶν Θρακῶν βεβαιοῦται παρὰ τοῦ Ἡροδότου[12], ἀλλ᾽ ἡ συνήθεια αὕτη, ἥτις πρὸς ταῖς ἄλλαις συνέβαλλε νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς ἄγριοι οἱ Θράκες, ἀναφέρεται βεβαίως εἰς τὴν ἀπωτέραν ἀρχαιότητα καὶ δὲν φαίνεται ἀνήκουσα μόνον εἰς τοὺς Θρᾶκας. Ἐν αὐτῇ τῇ πολὺ ἐνωρίτερον ἐκπολιτισθείσῃ Ἀττικῇ κατὰ τὴν προσολώνιον ἐποχὴν ἐπετρέπετο εἰς

ἡγημένους πολιτῶν τοὺς τὰς τέχνας μανθάνοντας καὶ τοὺς ἐκγόνους τούτων, τοὺς δὲ ἀπαλλαγμένους τῶν χειρωναξιῶν γεννικοὺς νομίζοντας εἶναι».

9. Ὁμήρ. Ἰλιαδ. Ω. 234 «ἐκ δὲ δέπας περικαλλές, ὃ οἱ Θρῆικες πόρον ἄνδρες».

10. Πολυδ. Ὀνομασ. Ζ, 14.

11. Ἡσυχ. ἐν λ. ἁλώνητος.

12. Ἡροδ. Ε, 3 «Τῶν δὲ δὴ ἄλλων Θρηίκων ἔστι ὅδε νόμος· πωλέουσι τὰ τέκνα ἐπ᾽ ἐξαγωγῇ».

τοὺς γονεῖς νὰ πωλῶσι τὰ τέκνα, ἐὰν δὲν ἠδύναντο νὰ ἱκανοποιηθῶσι κατ᾽ ἄλλον τρόπον οἱ πιστωταὶ αὐτῶν ἢ διὰ τοῦ μέσου τούτου. Πρὸς δὲ καὶ τῆς θυγατρὸς ἢ ἀδελφῆς ἡ πώλησις ἦτο ἐπιτετραμμένη, ἐὰν αὕτη πρὶν ἔλθῃ εἰς γάμον ἀφήνετο νὰ διαφθαρῇ[13] Οἱ Ἕλληνες ἐδουλαγώγουν κυρίως ἐκ Θράκης, καὶ ἐκ ταύτης καὶ τῆς Καρίας ἐλάμβανον πολλοὺς δούλους καὶ δούλας καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον τοὺς δούλους Κᾶρας ὠνόμαζον καὶ Θράκας καὶ τὰς δούλας Θράττας καὶ Καείρας[14]. Δουλοπρασίας παραδείγματα εὑρίσκομεν παρ᾽ Ὁμήρῳ.[15]

Ἡ ἐ κ τ ο μ ὴ ἐθεωρεῖτο ὕβρις δεινὴ ὑπὸ τῶν Θρακῶν, καί, ὡς ὁ Ἀριστοτέλης ἀναγράφει[16], ὁ Ἀδάμας «ἀπέστη Κότυος διὰ τὸ ἐκτμηθῆναι παῖς ὢν ὑπ᾽ αὐτοῦ, ὡς ὑβρισμένος».

Ἡ ἀ λ λ η λ ο κ τ ο ν ί α ἦτο ἀπεχθὴς καὶ κατάκριτος παρὰ τοῖς Θραξὶ καὶ, ὡς λέγεται ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους ἐν τῷ κατὰ Ἀριστοκράτους λόγῳ αὐτοῦ[17], ὁ Μιλτοκύθης δὲν παρεδόθη πρὸς τὸν Κερσοβλέπτην ὑπὸ τοῦ, καθ᾽ οὗ καταφέρεται ὁ ῥήτωρ, Χαριδήμου, ἵνα μὴ σωθῇ «οὐκ ὄντος νομίμου τοῖς Θραξὶν ἀλλήλους ἀποκτιννύναι».

§ 39. *Θεσμοί τινες τοῦ Βυζαντίου.*

Ἐν τῷ ἀρχαίῳ Βυζαντίῳ, ἔνθα πρωϊαίτερον ἀνεπτύχθη καὶ ἐκαλλιεργήθη ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμός, συναντῶμεν ἰδιάζοντάς τινας θεσμούς, ἐξ ὧν δηλοῦται ἡ ἀκμὴ καὶ ἡ πρόοδος τοῦ τόπου, διεπομένου ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος, ἐπαναχθέντος ἐν τῷ Βυζαντίῳ κατὰ τὸ 390 π.χ. ὑπὸ τοῦ πεμφθέντος ἐκεῖ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων Θρασυβούλου, ὅστις, καθὰ ἀφηγεῖται ὁ Ξενοφῶν[1] σχετικῶς, «μετέστησε δ᾽ ἐξ ὀλιγαρχίας εἰς τὸ δημοκρατεῖσθαι τοὺς Βυζαντίους· ὥστε οὐκ ἀχθενῶς ἑώρα ὁ τῶν Βυζαντίων δῆμος Ἀθηναίους, ὅτι πλείστους παρόντας ἐν τῇ πόλει». Ὁ Ἀριστοτέλης εἰς γενικὰς παρατηρήσεις του ἐπὶ τοῦ δημοκρατικοῦ πολι-

13. Πλουτάρχ. Σόλων 44 «Πολλοὶ δὲ καὶ παῖδας ἰδίους ἠναγκάζοντο πωλεῖν, οὐδεὶς γὰρ νόμος ἐκώλυε»... «ἔτι δὲ οὔτε θυγατέρας πωλεῖν, οὔτ᾽ ἀδελφάς, πλὴν ἂν μὴ λάβῃ παρθένον ἀνδρὶ συγγεγεννημένην».

14. Ἐπιθ. Σχολιασ. εἰς Πλάτ. Λάχητα Ἐκδ. Baiterus σ. 922.

15. Ὁμήρ. Ὀδύσ. Θ, 483 «ἔνθα με Λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν» λέγει ὁ Εὔμαιος εἰς τὸν Ὀδυσσέα.

16. Ἀριστοτ. Πολιτ. Ε, η.

17. Δημοσθ. XXIII, 676—677.

1. Ξενοφ. Ἑλλην. Δ, η, 27.

τεύματος, παραλλάσσοντος ἀναλόγως τῆς ἐπικρατούσης ἐν τῇ χώρᾳ κατηγορίας ἀνθρώπων, ἀναφέρει ὡς παράδειγμα καὶ τὸ πολύοχλον τῶν ἐν Βυζαντίῳ ἁλιέων[2].

Οἱ Βυζάντιοι, περὶ ὧν εἶναι γνωστόν, ὅτι ἐποιοῦντο χρῆσιν σιδηρῶν νομισμάτων περὶ τό τέλος τῆς πέμπτης π.χ. ἑκατονταετηρίδος[3], πρῶτοι ἐθέσπισαν πρὸς ἐπαύξησιν τῶν κρατικῶν προσόδων κατὰ τὸν τέταρτον π.χ. αἰῶνα τὸ μονοπώλιον τῆς καταλλαγῆς τῶν νομισμάτων, ὡς ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ ἰδίου Ἀριστοτέλους[4], παραχωρήσαντες τὸ ἐμπόριον τῆς καταλλαγῆς ταύτης εἰς μίαν τῶν ἐν Βυζαντίῳ τραπεζῶν. Τοιαύτην παραχώρησιν εἰς μίαν τράπεζαν προνομιοῦχον εὑρίσκομεν καὶ ἐν τῇ σημαντικῇ πόλει τῆς Μικρασιατικῆς Ἑλλάδος Μύλασα, ὡς δῆλον γίγνεται ἐξ ἐπιγραφῆς, περιεχούσης σχετικὸν ψήφισμα τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ Δήμου Μυλάσων[5]. Ἐν τῷ μέτρῳ τούτῳ δὲν πρέπει νὰ ἐννοηθῇ, ὅτι ἐγκαθίδρυσαν ἅμα δημοσίαν ἢ ἐθνικὴν Τράπεζαν, ἀλλ' ὅτι παρέσχον μιᾷ τὸ τοιοῦτον ἀποκλειστικὸν προνόμιον τῆς ἀργυραμοιβίας ἐπ' ἀνταλλάγματι, καθ' ὅσον καὶ ἐν Βυζαντίῳ τὸ τραπεζιτεύειν, ὡς ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν τῇ Μικρασιατικῇ Ἑλλάδι, ἦτο ἰδιωτικὴ ἐμπορικὴ ἐπιχείρησις, οἱ δὲ Τραπεζῖται, δανείζοντες καὶ δανειζόμενοι, ἀνταλλάσσοντες ἀργύρια, δεχόμενοι παρακαταθήκας (χρημάτων ἢ πολυτίμων πραγμάτων ἢ καὶ ἐγγράφων[6], ἀφορώντων τὰ συμφέροντα τῶν ἐμπιστευομένων), ἔχοντες ἀνοικτοὺς λογαριασμοὺς μετὰ ἐμπόρων, ὡς καὶ τὴν σήμερον, ἀπήλαυον τοσαύτης παρὰ τῷ κοινῷ πίστεως, ὥστε κατ' ἐξαίρεσιν «τὰ συμβόλαια πρὸς τοὺς ἐπὶ ταῖς Τραπέζαις ἄνευ μαρτύρων γίγνεται»[7]. Ἐξ ἐπιγραφῆς τῶν Ἀβδήρων[8] ἔχομεν ἐνδιαφέρουσαν πληροφορίαν, ὅτι ἡ πόλις αὕτη ἐντέλλεται τὴν κατάθεσιν μιᾶς χρηματικῆς ποσότητος παρὰ τῇ Τραπέζῃ Τέου, παρ' ἧς θὰ ληφθῶσι τὰ

2. Ἀριστοτ. Πολιτ. Δ, 3, 6 «Εἴδη γὰρ πλείω τοῦτε δήμου.... (πολλαχοῦ γὰρ ἕκαστον τούτων πολύοχλα, οἷον ἁλιεῖς μὲν ἐν Τάραντι καὶ Βυζαντίῳ».

3. Ἀριστοφ. Νεφέλ. 249.— Ἡσύχιος ἐν λ. σιδήρεως.

4. Ἀριστοτ. Οἰκον. Β,6 «Τῶν τε νομισμάτων τὴν καταλλαγὴν ἀπέδοντο μιᾷ τραπέζῃ· ἑτέρῳ δὲ οὐκ ἦν οὐθενὶ οὔτ' ἀποδόσθαι ἑτέρῳ, οὔτε πρίασθαι παρ' ἑτέρου· εἰ δὲ μὴ στέρησις ἦν».

5. B. C. H. 20 σ. 525.

6. Δημοσθ. XXXIV (πρὸς Φορμίωνα) 909 «καὶ συγγραφὴν ἐθέμαν παρὰ Κίττῳ τῷ τραπεζίτῃ», καὶ πρὸς Κάλλιππον 1242.

7. Ἰσοκράτ. Τραπεζ. 23 καὶ ἑπ.

8. Ὅρα ταύτην ὑπ' ἀριθ. 5 κατωτέρω ἐν παραρτήματι.

δαπανηθησόμενα διὰ λογαρισμὸν τῆς πόλεως τῶν Ἀβδήρων πρὸς χάραξιν τιμητικοῦ ψηφίσματος ἐν τῇ ἐκεῖ στηθησομένῃ στήλῃ. Ἐντεῦθεν δηλοῦται, ὅτι ἠδύνατο μία πόλις νὰ καταθέτῃ παρὰ Τραπέζῃ συμμαχικῆς πόλεως πρὸς ἀπόδοσιν διὰ λογαριασμὸν αὐτῆς.

Παρὰ τοῖς αὐτοῖς Βυζαντίοις εὑρίσκομεν καὶ ἄλλους ἐνδιαφέροντας δημοσιονομικοὺς θεσμούς. Ἔχοντες ἀνάγκην χρημάτων ἐπέβαλλον πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν δημοσίων προσόδων τέλη ἐπὶ τῆς χρήσεως τῶν δημοσίων διὰ τὰς ἀγοραπωλησίας τόπων, πρὸς δὲ ἐπὶ τῆς ἁλιείας καὶ ἁλατοπωλίας, ὡς καὶ φόρον ἐπιτηδεύματος ἐπὶ τῶν θαυματοποιῶν, μάντεων, φαρμακοπωλῶν καὶ ἄλλων, διαθέσαντες ἐν ταὐτῷ καὶ τὰ τεμένη[9], τὰ μὲν κάρπιμα προσκαίρως, τὰ δ' ἄκαρπα ἀενάως.

Ἵνα τις ἀπολαύῃ παρὰ τοῖς Βυζαντίοις τῶν δικαιωμάτων τοῦ πολίτου ἔδει νὰ ᾖ ἀστὸς καὶ ἐκ πατρὸς καὶ ἐκ μητρός. Τὸν νόμον τοῦτον παρέλαβον πιθανώτατα ἐκ τῆς Ἀθηναϊκῆς πολιτείας, παρ' ἧς εἶχε θεσπισθῇ, τῇ προτάσει τοῦ Περικλέους, περὶ τὸ 451 π. χ., ὅτι ἀπεκλείετο τῆς συμμετοχῆς εἰς τὰ τῆς πόλεως «ὃς ἂν μὴ ἐξ ἀμφοῖν ἀστοῖν ᾖ γεγονώς[10]». Παρομοία διάταξις ὑπῆρχεν εἰς Ὠρεούς[11], ὡς καὶ εἰς τὴν Ῥόδον, Ἁλικαρνασὸν καὶ τὰς Ἐρυθράς[12]. Ἀλλ' οἱ Βυζάντιοι, πρὸς ἱκανοποίησιν χρηματικῶν ἀναγκῶν, ἔκαμψαν τὴν αὐστηρότητα τῆς διατάξεως, ψηφίσαντες, ὅτι καὶ ὁ πατρόθεν ἢ μητρόθεν μόνον ἀστὸς καθίσταται πολίτης, καταβάλλων μνᾶς τριάκοντα[13]. Καὶ ἐν Ἀθήναις ἐκ λόγων σκοπιμότητος ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Κλεισθένους φαίνεται ὅτι ἐθεωρεῖτο ἀρκοῦν διὰ νὰ καταριθμηθῇ τις μεταξὺ τῶν πολιτῶν νὰ εἶναι ὡς πρὸς τὸν ἕνα τῶν γονέων ἀστός[14].—Πρὸς τούτοις ἐν Βυζαντίῳ εὑρίσκομεν ἐγκαθισταμένην τὴν μονοπωλίαν τῆς ἁλιείας καὶ παραχωρουμένην εἰς σωματεῖον[15].

9. Ἀριστοτ. Οἰκονομ. Β, 6.

10. Ἀριστοτ. Ἀθην. Πολιτ. 26.— Πλουτάρχ. Περικλῆς... «...νόμον ἔγραψε μόνους Ἀθηναίους εἶναι τοὺς ἐκ δυοῖν Ἀθηναίοιν γεγονότας».—Πρβ. καὶ Γ. Σωτηριάδου Ἱστορία τῆς ἀρχαιότητος σ. 162.

11. Δημοσθ. XXIII (κατὰ Ἀριστοκράτους) 691.

12. K. Hermanns Lehrbuch der Griech. Antiq. Τόμ. Α' Τεῦχ. Γ' (ἔκδοσις Swoboda) σ. 17.

13. Ἀριστ. Οἰκον. Β. 6 «Ὄντος δὲ νόμου αὐτοῖς μὴ εἶναι πολίτην ὃς ἂν μὴ ἐξ ἀστῶν ἀμφοτέρων ᾖ, χρημάτων δεηθέντες, ἐψηφίσαντο τὸν ἐξ ἑνὸς ὄντα αὐτῶν, καταβαλόντα μνᾶς τριάκοντα εἶναι πολίτην...».

14. Gilbert—Πολίτου σ. 185.

15. Πρβ. Α. Ἀνδρεάδου Σύστημα Δημ. Οἰκον. Τόμ. Α' Μέρος Β' σ. 130.

Τὸ ξύρεσθαι ἐν τῷ ἀρχαίῳ Βυζαντίῳ ἀπηγορεύετο, ἐπεβάλλετο δὲ ποινὴ καὶ εἰς τὸν ἔχοντα ξυρὸν κουρέα. Ἐν τούτοις τὴν διάταξιν ταύτην οὐδέποτε ἐτήρησαν οἱ Βυζάντιοι, καθὰ ἱστορεῖ ὁ φιλόσοφος Χρύσιππος ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ περὶ τοῦ Καλοῦ καὶ τῆς Ἡδονῆς κατ' ἀπόσπασμα σωζόμενον παρ' Ἀθηναίῳ[16], παρ' οὗ ὡσαύτως πληροφορούμεθα, ὅτι τοιοῦτος νόμος ἦτο καὶ ἐν Ῥόδῳ, μὴ παρακωλύσας ὅμως οὐδένα ἀπὸ τοῦ ξύρεσθαι.

16. Ἀθην. Δειπν. ΙΓ, 18 «Λέγει δὲ οὗτος ὁ φιλόσοφος... ἐν Βυζαντίῳ δὲ ζημίας ἐπικειμένης τῷ ἔχοντι ξυρόν, οὐδὲν ἧττον πάντες χρῶνται αὐτῷ»... «Ἐν Ῥόδῳ δὲ νόμου ὄντος μὴ ξύρεσθαι, οὐδ' ὁ ἐπιληψόμενος οὐδείς ἐστι διὰ τὸ πάντας ξύρεσθαι».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΑΡΧΑΙΑΙ ΕΠΙΓΡΑΦΑΙ ΘΡΑΚΗΣ

ΣΥΝΑΓΩΓΗ

ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΠΙΓΡΑΦΩΝ ΘΡΑΚΗΣ[α]

Α. Τῶν πρὸς τὸ Αἰγαῖον πόλεων

α΄) ΑΒΔΗΡΩΝ

(Ἐδημοσιεύθη εἰς Β. C. H. 37 (1913) σ. 123)

[Νομοφυλάκων· ἐπειδὴ Φίλων Πύθωνος Ἀκανθέως]
σπεύδων ἀεί τινος ἀγαθοῦ παραίτιος γίνεται
καὶ κοινῇ τῇ πόλει καὶ τοῖς κατ᾽ ἰδίαν ἐντυγχάνου-
σι τῶν πολιτῶν, ἀποδεικνύμενος ἐν παντὶ καιρῷ
τὴν καθ᾽ αὑτὸν εὔνοιαν, ἣν ἔχων διατελεῖ πρὸς
τὸν δῆμον ἡμῶν, καθῆκον δέ ἐστιν καὶ τὸν ἡμέ-
τερον δῆμον μνημονεύοντα τῶν ὑπ᾽ αὐτοῦ γε-
γενημένων εὐεργεσιῶν ἀμείβεσθαι ταῖς κα-
ταξίαις τιμαῖς, ἵνα καὶ οἱ λοιποί, θεωροῦντες
τὴν τοῦ δήμου σπουδὴν ἐπὶ τῷ μὴ λείπεσθαι
ἐν χάριτος ἀποδόσει φιλοτιμοτέρους ἑαυ-
τοὺς παρέχωνται εἰς τὰ συνφέροντα τῇ πόλει
ἔδοξεν τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ ἐπῃνῆσθαι Φί-
λωνα Πύθωνος Ἀκάνθιον ἐπὶ τῇ εὐνοίᾳ καὶ
τῇ αἱρέσει, ἣ ἔχων διατελεῖ πρὸς τὸν δῆμον ἡ-
μῶν, εἶναι δὲ αὐτὸν πρόξενον τῆς πόλεως ἡ-
μῶν καὶ δεδόσθαι αὐτῷ ἔφοδον ἐπί τε βουλὴν
καὶ τὸν δῆμον πρώτῳ μετὰ τὰ ἱερά, καὶ εἰσπλουν
καὶ ἔκπλουν καὶ ἐν πολέμῳ καὶ ἐν εἰρήνῃ ἀσυλεὶ
καὶ ἀσπονδεί, ὑπάρχειν δὲ αὐτῷ καὶ πολιτείαν,
καλεῖσθαι δὲ αὐτόν, ἕως ἂν ζῇ καὶ εἰς προε-
δρίαν κατ᾽ ἐνιαυτόν, καὶ στεφανοῦσθαι ἐν

α) Αἱ ἐπιγραφαὶ ἀντιγράφονται διὰ μικρῶν στοιχείων καὶ οὐχὶ διὰ τῶν ἐν αὐταῖς ἐπιγραφικῶν χαρακτήρων ἕνεκεν δυσπερβλήτων δυσχερειῶν.

τῷ θεάτρῳ ἐς ἀεὶ Διονυσίων τῷ ἀγῶνι χρυσῷ στεφάνῳ, τὴν ἀναγγελίαν ποιουμένου τοῦ ἱεροκήρυκος τήνδε· ὁ δῆμος στεφανοῖ Φίλωνα Πύθωνος Ἀκάνθιον χρυσῷ στεφάνῳ ἀρετῆς ἕνεκεν καὶ εὐνοίας τῆς εἰς ἑαυτόν. Τὸ δὲ ψήφισμα τόδε ἀναγραψάτωσαν οἱ νομοφύλακες εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Διονύσου, οὗ καὶ τῶν ἄλλων προξένων ἀναγεγραμμέναι τιμαὶ εἰσίν· τὸ δὲ γενόμενον ἀνάλωμα εἰς ταῦτα δότωσαν ἀπὸ τῶν εἰς τὰς θυσίας. Ἵνα δὲ ὁ δῆμος ὁ Ἀκανθίων ἐπιγνῷ τὴν τοῦ δήμου εὐχαριστίαν, οἱ νομοφύλακες ἐλέσθωσαν πρεσβείαν πρὸς Ἀκανθίους τὴν ἀποίσουσαν τὸ ψήφισμα πρὸς αὐτοὺς καὶ παρακαλέσουσαν, ὅπως τάξαντες τὸ ψήφισμα εἰς τὰ παρ' ἑαυτοῖς δημόσια ἀναγράψωσιν καὶ θῶσιν εἰς τὸν ἐπιφανέστατον τόπον τῆς ἀγορᾶς. Τὸ δὲ ψήφισμα τόδε εἶναι εἰς εὐχαριστίαν. τῶν εὐνοούντων τῷ δήμῳ.

2. (Ἐδημοσιεύθη εἰς B. C. H. 37 (1913) σ. 124—125)

Νομοφυλάκων· ἐπειδὴ Μάρκος Οὐάλλιος Μάρκου υἱὸς Ῥωμαῖος, ἀνὴρ καλὸς καὶ ἀγαθὸς ὑπάρχων καὶ εὔνους τῷ δήμῳ, ἀεί τινος ἀγαθοῦ παραίτιος γίνεται καὶ κοινῇ καὶ κατ' ἰδίαν τοῖς ἐντυχάνουσι τῶν πολιτῶν, ἀπροφασίστως ἑαυτὸν ἐπιδιδοὺς διὰ παντὸς εἰς τὰ παρακαλούμενα, ἐνδημήσας τε εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν πλεονάκις τήν τε ἀναστροφὴν πεποίηται καὶ τὴν ἐνδημίαν εὐσχήμονα καὶ πρέπουσαν ἀνδρὶ καλῷ καὶ ἀγαθῷ καὶ ἀξίαν τῆς τε ἡμετέρας πόλεως καὶ τοῦ δήμου τοῦ Ῥωμαίων, καὶ εὔχρηστον ἑαυτὸν παρέσχετο εἰς πάντα τὰ τῷ δήμῳ συμφέροντα, ἵνα οὖν καὶ ὁ δῆμος εὔπιστος ὢν φαίνηται καὶ τιμῶν τοὺς ἀγαθοὺς τῶν ἀνδρῶν, ἔδοξεν τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ· ἐπῃνῆσθαι Μάρκον Οὐάλλιον Μάρκου υἱὸν Ῥωμαῖον ἐπὶ τῇ πρὸς τὸν δῆμον

εὐνοίᾳ, ἣν ἔχων διατελεῖ, καὶ εἶναι αὐτῷ ἔφοδον ἐπί τε βουλὴν καὶ τὸν δῆμον μετὰ τὰ ἱερὰ πρώτῳ, καλεῖσθαι δὲ αὐτὸν καὶ εἰς προεδρίαν ἕως ἂν ζῇ Διονυσίων τῷ ἀγῶνι κατ' ἐνιαυτὸν καὶ στεφανοῦσθαι χρυσῷ στεφάνῳ, τὴν ἀναγγελίαν ποιουμένου τοῦ ἱεροκήρυκος τήνδε· ὁ δῆμος στεφανοῖ Μάρκον Οὐάλλιον Μάρκου υἱὸν Ῥωμαῖον χρυσῷ στεφάνῳ ἀρετῆς ἕνεκεν καὶ εὐνοίας τῆς εἰς ἑαυτόν· δεδόσθαι δὲ αὐτῷ καὶ ἀτέλειαν μετὰ ἱερέα Διόνυσον ὧν ἂν ἐξάγῃ ἢ εἰσάγῃ εἰς τὴν ἰδίαν χρείαν καὶ κατ' ἐμπορίαν, δεδόσθαι δὲ αὐτῷ καὶ ἐξαγωγὴν σίτου εἰς τὴν ἰδίαν χρείαν κατ' ἐνιαυτὸν ἕως μεδίμνων ἑκατόν· ἀναγράψατωσαν δὲ οἱ νομοφύλακες οἱ ἐπὶ ἱερέως Διονύσου τόδε τὸ ψήφισμα εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Διονύσου εἰς τὸν ἐπιφανέστατον τόπον.

3. (Ἐδημοσιεύθη εἰς B. C. H. 37 (1913) σ. 127)

Νομοφυλάκων· ἐπειδὴ Γάϊος Ἀπούστιος Μάρκου υἱὸς Ῥωμαῖος τὴν πλείστην ποιεῖται τῷ δήμῳ ἀπόδειξιν ἀρετῆς τε καὶ διαλήψεως —— ἐν παντὶ τῇ πόλει συμφέροντι, ὑπάρχων δὲ καὶ ἀνὴρ καλὸς καὶ ἀγαθὸς περὶ τὸν δῆμον ἡμῶν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν πολέμῳ ἀπροφασίστως ἑαυτὸν παρέχεται εὐεργέτην καὶ κοινῇ καὶ κατ' ἰδίαν πρὸς τοὺς ἐντυχάνοντας τῶν πολιτῶν ——————— ἐν ᾧ συντηρεῖται ἡμῶν —— καὶ ποιεῖται ἀπόδειξιν τῆς πρὸς τὸν δῆμον εὐνοίας, τήν τε ἀναστροφὴν καὶ ἐνδημίαν, πολλάκις ἐνδημήσας, πεποίηται καλὴν καὶ εὔτακτον καὶ σώφρονα· ὅπως οὖν καὶ ὁ δῆμος εὐχάριστος ὢν φαίνηται καὶ τιμῶν τοὺς ἀγαθοὺς τῶν ἀνδρῶν ἔδοξεν τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ· ἐπῃνῆσθαι Γάϊον Ἀπούστιον Μάρκου υἱὸν Ῥωμαῖον ἐπὶ τῇ αἱρέσει, ἣν ἔχων πρὸς τὸν δῆμον ἡμῶν διατελεῖ καὶ ἐπὶ τῷ πεποιῆσθαι τὴν ἐνδημίαν καλὴν καὶ εὐσχήμονα καὶ ἀξίαν τοῦ δήμου τῶν Ῥωμαίων καὶ τῆς ἡμετέρας πόλεως, ἐπῃνῆσθαι δὲ καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Μάρκον Ἀπούστιον Γαΐου υἱὸν Ῥωμαῖον ἐπὶ τῷ ἔχειν τὴν αὐτὴν ἀρετήν, καλεῖσθαι δὲ αὐτοὺς καὶ εἰς προεδρίαν Διονυσίων τῷ ἀγῶνι, ἀναγγέλλοντος τοῦ ἱεροκήρυκος, καὶ στεφα-

SISMANOGLIO MUSEUM

νοῦσθαι χρυσῷ στεφάνῳ αὐτόν, τὴν ἀναγγελίαν ποιουμένου τοῦ ἱεροκήρυκος τήνδε· ὁ δῆμος στεφανοῖ Γάϊον Ἀπούστιον Μάρκου υἱὸν Ῥωμαῖον χρυσῷ στεφάνῳ ἀρετῆς ἕνεκεν καὶ εὐνοίας τῆς εἰς ἑαυτὸν — — — — ὡς δὲ καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Μάρκον Ἀπούστιον Γαΐου υἱὸν Ῥωμαῖον, τὴν ἀναγγελίαν ποιουμένου τοῦ ἱεροκήρυκος καθότι προγέγραπται· ποιεῖσθαι δὲ τὸν δῆμον εἰκόνα χαλκῆν, ἐπίχρυσον Γαΐου Ἀπουστίου Μάρκου υἱοῦ Ῥωμαίου ἀπὸ ἀλεξανδρείων διακοσίων — — τοὺς δὲ στεφάνους ἀναθέτωσαν οἱ νομοφύλακες εἰς τὸ ἱερόν· παρὰ τὸν στέφανον τῶν Σωτηρίχου, χορηγήσαντος δὲ τὸ γενόμενον ἀνάλωμα τοῦ ἐπὶ τῶν χρημάτων — — κομισθέντος δὲ τοῦ ἀργυρίου ἀπὸ τῶν πεσουμένων — — τὴν δὲ εἰκόνα ἀναθέτωσαν ἐν Θεσσαλονικείῳ, ἐν τῷ ἐπιφανεστάτῳ τόπῳ, ἔχουσαν ἐπιγραφὴν τήνδε· ὁ δῆμος Ἀβδηριτῶν Γάϊον Ἀπούστιον Μάρκου υἱὸν Ῥωμαῖον, παραίτιον γενόμενον τῆς ἐλευθερίας τῇ πόλει ἡμῶν καὶ τῶν χρειῶν παρασχεθεισῶν ἡμεῖν· δεδόσθαι δὲ αὐτοῖς καὶ πολιτείαν καὶ εἴσπλουν καὶ ἔκπλουν εἰς τοὺς λιμένας ἀσυλεὶ καὶ ἀσπονδεί, καὶ ἔφοδον ἐπί τε βουλὴν καὶ τὸν δῆμον πρώτοις μετὰ τὰ ἱερὰ καὶ τὰ δημόσια· οἱ δὲ τὸ ψήφισμα ἀναγράψαντες νομοφύλακες ἀντίγραφον αὐτοῖς μεταδότωσαν ἐν διπλώματι σφραγισαμένῳ τῇ δημοσίᾳ σφραγίδι...
τὸ δὲ ψήφισμα τόδε εἶναι εἰς εὐχαριστίαν ταῦ δήμου.

4. (***Ἐδημοσιεύθη εἰς B. C. H. 37 (1913) σελ. 127***)

Νομοφυλάκων· ἐπειδὴ Πόπλιος — — τοῦ — υἱὸς Ῥωμαῖος, γενόμενος — — — — φιλικῆς ἐργασίας, καὶ στοιχῶν τῇ προνοίᾳ καὶ τῇ διαλήψει, ἐποιήσατο τὴν ἐνδημίαν καὶ τὴν ἀναστροφὴν εὔτακτόν τε καὶ εὐσχήμονα καὶ πρέπουσαν ἀνδρὶ καλῷ καὶ ἀγαθῷ, γινόμενος δὲ ἀεί τινος ἀγαθοῦ παραίτιος τῷ τε δήμῳ καὶ τοῖς κατ' ἰδίαν ἐντυγχάνουσι τῶν πολιτῶν, ἔδωκέν τε πολλὰς ἀποδείξεις ἐν τοῖς ἀναγκαίοις τῆς πρὸς τὸν δῆμον εὐνοίας — — καὶ διετήρησεν ἡμᾶς ἐν εἰρήνῃ· ὅπως οὖν καὶ ὁ δῆμος εὔπιστος ὢν φαίνηται καὶ τιμῶν τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας, ἔδοξεν τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ· ἐπῃνῆσθαι Πόπλιον τοῦ — — υἱὸν Ῥωμαῖον ἐπὶ

τῇ αἱρέσει, ἣν ἔχων πρὸς τὸν δῆμον διατελεῖ καὶ ἐπὶ τῷ πεποιῆσθαι τὴν ἐνδημίαν εὐσχήμονα — — —

5. (***Ἐδημοσιεύθη εἰς Dittenberger Sylloge Inscript. Graec. Ἐκδ. β', ἀριθ. 303, εὑρεθεῖσα ἐν Σεβρί-Χισσάρ, πλησίον τῆς ἀρχαίας Τέω***).

Ο ΔΗΜΟΣ ΑΒΔΗΡΙΤΩΝ

Ἀμύμονα Ἐπικούρου Μεγάθυμον Ἀθηναίου
Ἐπειδὴ χρείας τῷ δήμῳ γενομένης πρεσβείας εἰς Ῥώμην ὑπὲρ τῆς πατρίου χώρας, περὶ ἧς ἐπιδοὺς ἀξίωμα βασιλέως Θρακῶν Κότυς τῇ συγκλήτῳ διά τε τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ τῶν ἅμ' ἐκείνῳ ἐξαποσταλέντων ὑπ' αὐτοῦ πρεσβευτῶν ἤτει τὴν πάτριον ἡμῶν χώραν, αἱρεθέντες πρεσβευταὶ ὑπὸ τοῦ δήμου τῶν Τηΐων Ἀμύμων τε Ἐπικούρου καὶ Μεγάθυμος Ἀθηναίου, ἄνδρες καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ καὶ ἄξιοι σφετέρας πατρίδος καὶ εὔνοι τῷ ἡμετέρῳ δήμῳ ὄντες τὴν πᾶσαν σπουδήν τε καὶ φιλοτιμίαν εἰσήνεγκον προθυμίας οὐδὲν ἐλλείποντες· ἔν τε γὰρ ταῖς συνεδρίαις ταῖς γενομέναις ὑπὲρ τῆς χώρας πᾶσαν ἐπίνοιαν παρέσχοντο χάριν τοῦ μηθὲν παραλειφθῆναι τῶν δυναμένων ἐπανορθῶσαι τὰ πράγματα, ἀγαστὴν ἅμα καὶ σωτήριον περὶ τῶν ἀπορουμένων ἀεὶ προτιθέντες γνώμην· εἵς τε Ῥώμην πρεσβεύσαντες ὑπὲρ τοῦ δήμου ψυχικὴν ἅμα καὶ σωματικὴν ὑπέμειναν κακοπάθειαν ἐντυγχάνοντες μὲν τοῖς πρώτοις Ῥωμαίων καὶ ἐξομηρευόμενοι διὰ τῆς καθ' ἡμέραν προσκυνήσεως, καταστησάμενοι δὲ τοὺς πάτρωνας τῆς πατρίδος εἰς τὴν ὑπὲρ τοῦ ἡμετέρου δήμου βοήθειαν τοὺς προνοουμένους τοῦ ἀντιδίκου ἡμῶν καὶ προστατοῦντας αὐτοῦ, πολλῶν πραγμάτων παραθέσει, ὥστε καὶ τῆς καθ' ἡμέραν μετέχοντας ἐφοδείας ἐπὶ τῶν ἀτρέων ἐφιλοτιμοῦντο· περὶ δὴ τούτων ἔδοξεν τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ τῷ Ἀβδηριτῶν ἐπαινέσαι τοὺς προγεγραμμένους ἄνδρας καὶ καλεῖσθαι εἰς προεδρίαν κατ' ἐνιαυτὸν Διονυσίων τῷ ἀγῶνι ἕως ἂν ζῶσι καὶ στεφανοῦσθαι χρυσῷ στεφάνῳ ἐν ἀγῶνι τὴν ἀναγγελίαν ποιουμένου τοῦ κήρυκος, διότι ὁ δῆμος στεφανοῖ χρυσῷ στεφάνῳ Ἀμύμωνα Ἐπικούρου Τήιον ἀρετῆς ἕνεκεν καὶ εὐνοίας τῆς εἰς ἑαυτὸν καὶ Μεγάθυμον Ἀθηναίου Τήιον χρυσῷ στεφάνῳ ἀρετῆς ἕνεκεν καὶ εὐνοίας τῆς εἰς ἑαυτόν· οἱ δὲ νομοφύλακες οἱ ἐπὶ ἱερέως Η..... ἀναγραψάτωσαν τόδε τὸ ψήφισμα

εἰς στήλην λευκοῦ λίθου καὶ στησάτωσαν ἐν τῷ ἐπιφανεστάτῳ τόπῳ τῆς ἀγορᾶς, ἵνα πάντες κοινῶς εἰδῶσι τὴν τοῦ δήμου προθυμίαν, ἣν ἔχει πρὸς τοὺς καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς τῶν ἀνδρῶν καὶ ἐλέσθωσαν οἱ νομοφύλακες πρεσβευτὰς δύω πρὸς Τηίους, οἵτινες ἀποδημήσαντες εἰς Τέων καὶ δόντες τόδε τὸ ψήφισμα παρακαλέσουσιν Τηίους προσαγγεῖλαι τὰς ἐψηφισμένας ὑπὸ τοῦ δήμου ἡμῶν τοῖς πολίταις αὐτῶν τιμάς, καὶ συγχωρῆσαι τοῖς πρεσβευταῖς στῆσαι στήλην λευκοῦ λίθου ἐν τῷ ἐπιφανεστάτῳ τόπῳ, ἐν ᾗ ἀναγραφήσεται τόδε τὸ ψήφισμα· τὸ δὲ γενόμενον ἀνάλωμα ἐπί τε τὴν στήλην καὶ ἐπὶ ἀναγραφῶν τοῦ ψηφίσματος ἀπολογισάμενοι τῇ πόλει οἱ πρεσβευταί, ὅπως ἀμοίβωνται κομιζόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης, θεμένων αὐτοῖς τὸ διπλάσιον τῶν νομοφυλάκων ἀπὸ τῶν εἰς τὰς πρεσβείας· τὸ δὲ ψήφισμα τόδε εἶναι εἰς εὐχαριστίαν τοῦ δήμου· ᾑρέθησαν πρεσβευταὶ Ἡρακλείδης Ἀλκίφρονος, Ἀλκίφρων Δημητρίου.

ε') ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ

6. (Ἀνευρέθη πλησίον τοῦ ἐξωκλησίου Ἁγίου Χαραλάμπους. Ἐδημοσιεύθη εἰς B C. H. 5 (1881) σ 89).

Ἔδοξεν τῇ βουλῇ ἐπειδὴ
. . . . . , ος Καλῃρίτου καὶ
. . . . τος Εκφάντου αἱρεθέντες ἀγορανόμοι ὑπὸ τοῦ δήμου
ὡς εὐωνότατα ἐπέδωκαν σῖτον τῇ πόλει . . . . .
. . . . . τίμης ἐπὶ βάσιν λάβο . . . . . .
. . . . . ἐπώλουν τοῖς προσδεομένοις . . . . . .
. . . . . βουλόμενοι συντηρῆσαι τὴν . . . . . .
. . . . . ν ἐν τῇ πόλει καὶ διασῶσαι . . . . . .

7. (Ἐδημοσιεύθη εἰς B C. H 5 (1881) σ 90

. . . . . .
ἡ ἀδελφὴ Φλαβία
Ἀπολλωνία
ὁ δῆμος
Φλαβίαν Ῥηγίλλαν
ὁ δῆμος

8. (Ἐδημοσιεύθη εἰς B. C. H. 5 (1881) σ. 90, ἐντειχισμένη εἰς οἰκίαν Θ. Χατζῆ-Γιαννούδη).

Μητρόδωρον ὁ δῆ-
Φιλομούσου μος
ἥρωα
Κατουβῆα Πλουτογέ-
νους

9. (Εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους εὑρισκομένη, ἐδημοσιεύθη εἰς B C. H. 5 (1881) σ. 98–99).

Ἀγαθῇ τύχῃ
ἱερέως Διὸς
. . . . . Δι-
νύσου καὶ
Μάρωνος
Αὐρ. Τάρσας
Μύρωνος.

Ἀριθ. 10 (Εὕρηται εἰς τὴν κλίμακα τῆς οἰκίας Παν. Σαμοθρακίτη ἐπὶ πλακὸς κεκολοβωμένης ἐν μέρει καὶ τετριμμένης ἐκ τῶν πατημάτων. Ἐδημοσιεύθη εἰς B. C H. 37 (1913) σελ. 142).

(6) . . . . . .
Τὴν τοῦ στεφάνου ἀναγγελίαν ποιεῖσθαι τὸν ἱεροκήρυκα ἐν τῷ θεάτρῳ κατὰ τάδε· ὁ δῆμος στεφανοῖ Λυσίμαχον Διείου Χαλκηδ-; ὀνιον χρυσῷ στεφάνῳ ἀρετῆς ἕνεκεν καὶ εὐνοίας τῆς εἰς αὐτόν· δεδόσθαι δὲ αὐτῷ καὶ πολιτείαν καὶ ἔγκτησιν καὶ εἴσπλουν καὶ ἔκπλουν καὶ ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐμ πολέμῳ ἀσυλεὶ καὶ ἀσπονδεί, καὶ ἔφοδον ἐπὶ τὴν βουλὴν καὶ τὸν δῆμον ἐὰν τοῦ δέηται, πρώτῳ μετὰ τὰ ἱερὰ καὶ τὰ δημόσια· εἶναι δὲ αὐτὸν καὶ

6). Ἀντεγράφη καθὰ ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τῶν Ch Avezou καὶ Ch. Picard εἰς Bulletin de Correspondance Hellenique Τόμ. 37 (1913) σ. 142.

πρόξενον καὶ εὐεργέτην· δεδόσθα-
ι δὲ αὐτῷ τὰς ἄλλας τιμὰς καὶ ξέν-
ια παρὰ τῆς πόλεως ἀπὸ δραχμ-
ῶν χιλίων· ἵνα δὲ καὶ ὑπόμνημα ὑπά-
ρχῃ πρὸς (τὸ) τοὺς εὐεργέτας τοὺς τὸν δ-
ῆμον προαιρουμένους, ὅπως
Ε — — — — εστίαν αὐτόν ;
ψήφισμα περὶ προξενίας

11. (*Ἐπὶ τείχους ἔξωθεν τῆς οἰκίας Θωμᾶ Γιαννούδη. Ἐδημοσιεύθη εἰς B. C. H. 37 (1883) σ. 143*).

. . . . . .
Κέρδωνος
ὁ δῆμος

12. (*Εὑρισκομένη εἰς μίαν πηγὴν εἰς τρίωρον περίπου ἀπὸ τῆς Ξάνθης ἀπόστασιν, ἐδημοσιεύθη εἰς B. C. H 8 1884*) *σ. 52* .

Ὁ δῆμος
Βασιλέα Θρακῶν Ῥοιμητάλκην
Κότυος υἱὸν τὸν
Βιστόνων εὐεργέτην

13. (*Ἐδημοσιεύθη εἰς Annuaire des études Grecques τοῦ ἔτους 1873 σελ. 96 ἀριθ. 3*).

Αὐτοκράτορα Τραϊανὸν Ἁδριανὸν Καίσαρα Σεβα-
στὸν τὸν σωτῆρα ὁ δῆμος . . .,

14. (*Ἐδημοσιεύθη εἰς An ét. Gr. 1873 σ. 97 ἀριθ. 4*)

Βρούττιος Ἐπίνεικος ζῶν ἐποίει ἑαυτῷ καὶ τῇ συμβίῳ
Βρουττία Δημητρίᾳ τὸ μνῆμα.

γ') ΤΡΑΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

15. (*Ὡς ἐδημοσιεύθη εἰς B. C. H. 37 (1913) σ. 149 — Ἐδημοσιεύθη ὡσαύτως καὶ εἰς Annuaire des études Grecques 1873 σελ. 98 ἀριθ 5*).

Ἀγαθῇ τύχῃ
Ὑπὲρ σωτηρίας καὶ νείκης
Αὐτοκρατόρων Καισάρων Λ.

Σεπτιμίου Σεουήρου Περτίνα-
κος καὶ Μ. Αὐρηλίου Ἀντωνείνου
Σεβαστῶν καὶ Π. Σεπτιμίου Γέτα
Καίσαρος — — — — καὶ Ἰουλίας
Δομνας Σεβαστῆς καὶ Πλαυτίλλας
καὶ σύμπαντος αὐτῶν οἴκου,
ἡγεμονεύοντος τῆς Θρακῶν ἐ-
παρχείας Κ. Στικινίου Κλάρου· Πο-
— ἡ πρώτη Τραϊανουπόλεως φυλὴ
ἀνέστησεν ἀρξαμένη ἀπὸ ταύ-
της τῆς στήλης τὰ ἑξῆς μεί-
λια· τὸ μίλιον τρίτον ἀπὸ
τῆς στήλης — — — Κελέβδαι καὶ Διο-
— — — — κῶμαι· τὸ ἡμιμείλιον τὸ
ἀπὸ τοῦ τείχους τοῦ Σαμοθρακῶν·
ἀπὸ τῆς στήλης καὶ ἄλλα δύω μεί-
λια — — — δος μέχρις Ἕβρου πο-
ταμοῦ· τὸ τὸν μείλιον ἐργάζον-
ται αἱ κῶμαι αἱ ἀρξάμεναι· Ῥούπτουλος
— — — — — — —]παρα· Πυλέμωλο-
— — — — — — —]παρα Κόρσαντος
— — — — — — —]η Δρύαι· Σρυμ-
— — — — — — —]λέδυσσος· καὶ
— — — — — — —]ιζος· Θιομπο-
— — — — — — —]υζος· Καντα.

δ') ΑΙΝΟΥ

16 (*Ἐδημοσιεύθη εἰς An. ét. Grecques 1873 σ 96*)

Ἀγαθῇ τύχῃ
— — — — — —άνην
— — — — — — λειναν
— — — — — —αν Σεβα-
στὴν ἡ βουλὴ καὶ
ὁ δῆμος ὁ Αἰνίων.

17 (*Ἐδημοσιεύθη εἰς Revue arch 1873 (Août) σελ. 94, ὡς καὶ εἰς An Et Cr. 1873 σελ 95*).

Αὐρήλιος ναύκληρος θεραπευτὴς τοῦ φιλαν-
θρώπου θεοῦ Ἀσκληπιοῦ. Τά σοι λεγόμενα ταῦτα·

ὅταν ἀποθάνῃς, οὐκ' ἀπέθανες· ἡ δὲ ψυχή σου
——αχωρῆσαι.

18. (Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ **Dumont** *ὑπ' ἀριθ. 104 —Ἐπιθι* **Dumont - Homolle Mélanges** *σελ. 437).*

——————————
——————————
Ἐὰν δέ τις ἕτερος τολμήσει
ἀνοῖξαι ἢ ἐνθάψῃ τινὰ
πληρώσῃ τῇ κρατίστῃ βουλῇ
καὶ τῇ ἱερᾷ γερουσίᾳ ———

19 (Ἐδημοσιεύθη εἰς **Ann ét Grecques** *1873 σελ. 96)*

Ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος Αἰνίων
. . . . .

Β. Τῆς Θρακικῆς Χερρονήσου.

α') ΚΑΛΛΙΠΟΛΕΩΣ(γ)

20 (Ἐδημοσιεύθη εἰς **C I G** *ἀριθ. 2012 καὶ ὑπὸ* **Dumont** *εἰς* **Inscript** *ἀριθ 10c —Ὁρα* **Dumont - Homolle Mélanges** *σελ. 437.*

Ἐπιμεληθέντων τῶν ἀρχόντων καὶ ταμιῶν Τ. Φλαβίου
Διογενιανοῦ καὶ Τιβ. Κλαυδίου Σεβήρου.

21 (Ἐδημοσιεύθη εἰς **C. I. G.** *ἀριθ 2013)*

Αὐτοκράτορα Καίσαρα θεοῦ Τραϊανοῦ Παρθικοῦ υἱὸν
θεοῦ Νερούα ὠνῶν, Τραϊανὸν Ἀνδριανοῦ Σεβαστὸν
ἀρχιερέα μέγιστον, δημαρχικῆς ἐξουσίας τὸ ἡ ὕπατον
τὸ γ'.

22. Ἐδημοσιεύθη εἰς **C. I. G.** *ἀριθ. 2015).*

Τοῦτο τὸ μνῆμα Ἑρμάφιλος Στράτωνος κατεσκεύασεν
ἑαυτῷ ζῶν καὶ τῇ συντέκνῳ Ἀρτωρίᾳ Ὀνησίμῃ καὶ τῷ ἀνδρὶ
αὐτῆς Ζωσίμῳ Μενεστράτου καὶ τῷ υἱῷ αὐτῆς Ζωσίμῳ Ζω-

γ) Εἰς τὰς τῆς Καλλιπόλεως ἀνήκει καὶ ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ὑπ' ἀριθ. 37.

σίμου. Τοῖς δὲ λοιποῖς ἀπαγορεύω, εἴ τις δὲ τολμήσει ἕτερον
καταθέσθαι, δώσει εἰς τὸν φίσκον δηνάρια χίλια.

23 (Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ **Dumont** *εἰς* **Inscr. et monum** *ἀριθ.* **104**, *καὶ* **Dumont - Homolle Mélanges** *σ. 437).*

. . . . . .
. . . Ἐὰν δέ τις ἕτερος τολμήσει
ἀνοῖξαι ἢ ἐνθάψῃ τινὰ
πληρώσει τῇ κρατίστῃ βουλῇ
καὶ τῇ ἱερᾷ γερουσίᾳ . . .

24. (Ἐδημοσιεύθη εἰς **C I. G** *ἀριθ. 2011)*

Πραιτωριανὸς
Ἀφροδείτῃ
εὐχὴν ἀνέθηκα

β') ΜΑΔΥΤΟΥ καὶ ΚΟΙΛΗΣ

25. (Ἀνευρέθη μεταξὺ Μαδύτου καὶ Κοίλης, ἐδημοσιεύθη εἰς **B. C H** *36 (1912) σελ* **289**).

Αἴλιος Ἀπολλωνίδης ἐπέγραψα τὴν σορὸν ἑαυτῷ
καὶ τῇ συμβίῳ μου Ὀνησίμῃ· κατέ-
λιπέν μοι ἡ θρέψασά μου Αἴλια Ζωσί-
μη· μνήμης χάριν ἐπέδωκα αὐτῇ
τὴν ὑπὲρ αὐτῆς τειμήν· εἰ δέ τις τολ-
μήσῃ ἕτερος ἀνοῖξαι τὴν σο-
ρὸν ταύτην δόσει εἰς τὸν
φίσκον . . . ,

26 (Εἰς ἐκκλησίαν Ἄνω Παναγιὰ τῆς Μαδύτου. Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ **Dumont - Homolle Mélanges** *ἀριθ.* **111c**).

. . . . . ἀγωνοθετήσας τὰ
. . . . ἀνέθηκεν τῷ Διονύσῳ
τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ καὶ τὰ ἐν αὐτῷ ἀγάλματα
καὶ τὸν περίπατον καὶ τὰ α . . .
κατασκευάσας καὶ τοὺς οἴκους
. . . . . τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν
. . . . . καὶ τὸν ἐλάσσονα πυλῶν.

27. (Ἐπὶ μαρμάρου τεθραυσμένου, εὑρεθέντος παρὰ τὸ χωρίον

ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΕΙΟ

Μπαγίκιοϊ, πλησίον Σηστοῦ. — ***Ἐδημοσιεύθη εἰς*** **Β. C. H.** ***4 (1882) σελ. 513).***

. . ἡ λαμπροτάτη Κοιλανῶν πόλις
Ψ. Χ Β

28. (Ἐπὶ πλακὸς ἐπιτεθειμένης εἰς τὴν ἁγίαν Τράπεζαν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Δημητρίου ἐν Μαδυτῷ Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ ***Dumont - Homolle Mélanges σ. 448).***

. . . Κοιλανῶν πόλεως
τὸν πρώτως ἀχθέντα
παίδων πάλην . . .
ἐπιτροπεύοντος τῆς
ἐπαρχείας
Φλ. Εὐγενέτορος

29. (Ἐδημοσιεύθη εἰς **Β. C. H.** ***4 (1880), σ. 514).***

Κάτιος Τίβερις ἔθηκα τὴν σορὸν
ἐμαυτῷ καὶ τῇ γυναικί μου
Κλαυδίᾳ Εὐημερίᾳ καὶ τέκνοις
δυσί· εἰδέ τις ἀνοίξας ἕτερον
νεκρὸν βαλεῖ, δώσει τῷ φίσκῳ
δηνάρια δισχίλια πεντακόσια
καὶ τῇ Κοιλανῶν πόλει
δηνάρια * Β Φ

30 (Ἐπὶ πλακὸς εὑρισκομένης ἐπὶ ἐξωτερικοῦ τοίχου τῆς ἐν Μαδύτῳ Ἐκκλησίας Ἁγ. Ἰωάννου. Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Χρυσ. Παπαδοπούλου «Ἡ Μάδυτος» σ. 28).

. . . . . .
ἐὰν δέ τις
ἕτερος ἀνοίξῃ
ξῃ, δώσει
τῷ φίσκῳ...

γ') ΣΗΣΤΟΥ

31. (Ἐδημοσιεύθη εἰς **Β. C. H.** ***36 (1912) σ. 277 ὑπὸ Ch Picard καὶ A. Reinach. Ἀνευρέθη πλησίον Σηστοῦ, μετεφέρθη εἰς Μάδυτον).***

Τατία ἡ καὶ Μαξίμα Τίτῳ
Π. Ορφανῷ ἰδίῳ ἀνδρὶ

Ὁ δῆμος	Ὁ δῆμος	Ὁ δῆμος
Σηστίων	Φλαβιοπο-	Μαδυτίω
ὁ δῆμος	λειτῶν	ν
Αβυδην-	Ὁ δῆμος Δαρδ-	Ὁ δῆμο-
ων	ανείων	ς Αλοπε-
	Ὁ δῆμος	κοννησίω-
	ὁ Ἐλεωσί-	ν
	ων	

32. (Ἀνευρέθη εἰς Σηστὸν καὶ περιελήφθη εἰς τὴν συλλογὴν τοῦ Ἀμερικανοῦ προξένου Καλβέρτη. Ἐδημοσιεύθη ἐν μέρει ὑπὸ τοῦ Κουρτίου (Ἑρμ. VII σ. 113 καὶ ἑπ.) καὶ εἰς Μουσεῖον καὶ Βιβλιοθ. τῆς ἐν Σμύρνῃ Εὐαγγελικῆς σχολῆς (Περίοδος Β' ἔτος β' καὶ γ' (1876 — 1878) σ. 18 καὶ ἑπ. καὶ 221 καὶ ἑπ.) — Ὁλόκληρος ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Dittenberger Syll. ἀριθ. 246).

Ἐπὶ ἱερέως Γλαυκίου τοῦ Κιλλαίου μηνὸς Ὑπερβερεταίου — — — — — — — ἔδοξεν τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ· Μέναν-
δρος Ἀπολλᾶ εἶπεν· ἐπειδὴ Μηνᾶς Μένητος ἀπὸ τῆς πρώτης ἡλικίας κάλλιστον ἡγησάμενος εἶνε τὸ τῇ πατρίδι χρήσιμον ἑαυτὸν παρέχεσθαι, οὔτε δαπάνης καὶ χορηγίας οὐδε-
5 μιᾶς φειδόμενος, οὔτε κακοπαθίαν καὶ κίνδυνον ἐκκλίνων οὔτε τὴν ἀπαντωμένην καταφθορὰν τῶν ἰδίων τοῖς ὑπὲρ τῆς πόλεως πρεσβεύουσιν ὑπολογιζόμενος, πάντα δὲ ταῦθ' ἡγούμενος δεύτερα καὶ πρὸ πλείστου θέμενος τὸ πρὸς τὴν πατρίδα γνήσιον καὶ ἐκτενές, βουλόμενός τε τῷ μὲν δήμῳ διὰ τῆς ἰδίας σπου-
δῆς ἀεί τι τῶν χρησίμων κατασκευάζειν, ἑαυτῷ δὲ καὶ τοῖς ἐξ ἑαυτοῦ διὰ τῆς ἀπαντωμένοις ἐκ τοῦ πλήθους εὐχαριστίας
10 δόξαν ἀείμνηστον περιποιεῖν, πολλὰς μὲν πρεσβείας ἐπιτελέσας πρὸς τοὺς βασιλεῖς, ἐν αἷς πάντα τὰ συμφέροντα κατηργάσατο μετὰ τῶν συνπρεσβευτῶν τῷ δήμῳ, τὰς τ' ἐνχειρισθείσας ἑαυτῷ πίστεις ὁσίως διεφύλαξεν· πραγματευθεὶς δὲ καὶ παρὰ Στράτωνι τῷ στρατηγῷ τῆς Χερρονήσου καὶ τῶν κατὰ τὴν
Θρᾴκην τόπων καὶ τῆς καλλίστης ἀποδοχῆς ἀξιούμενος παρ'
15 αὐτῷ διὰ τὴν ἐν τοῖς πιστευομένοις καθαρειότητα, ἐκεῖνόν τε παρείστατο χρήσιμον γείνεσθαι τῇ πόλει, αὐτός τε πάσι τοῖς πολίταις ἐκτενῶς προσηνέχθη· τῶν τε βασιλέων εἰς θεοὺς μεταστάντων καὶ τῆς πόλεως ἐν ἐπικινδύνῳ καιρῷ γενομένης διά τε τὸν ἀπὸ τῶν γειτνιώντων Θρᾳκῶν φόβον καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐκ τῆς ἀφνιδίου περιστάσεως ἐπιστάντων χαλεπῶν, Μηνᾶς

καὶ λέγων καὶ πράσσων διετέλει τὰ ἄριστα καὶ κάλλιστα, δι-
δοὺς ἀπροφασίστως ἑαυτὸν εἰς πάντα τὰ συνφέροντα τῇ πόλει
τάς τε πρεσβείας ἀνεδέχετο προθύμως πρός τε τοὺς στρατηγοὺς
τοὺς ἀποστελλομένους ὑπὸ Ῥωμαίων εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ τοὺς
πεμπομένους πρεσβευτάς, ἐν αἷς ἐν οὐδενὶ καθυστέργησεν ὁ
δῆμος, ἀλλὰ πάντα κατῳκονομίσατο διὰ τῆς τῶν πρεσβευόν-
των κακοπαθίας, πρὸς οὓς τε ἐπρέσβευσεν δήμους ἐν καιροῖς
ἀναγκαίοις, τὰ λυσιτελῆ τῇ πατρίδι μετὰ τῶν συνπρεσβευτῶν
κατεσκεύασεν, ἔν τε ταῖς πολεμικαῖς περιστάσεσιν ἀνὴρ ἀγαθὸς
ὢν διετετέλεκεν πρὸς τὸν δῆμον ἱερεύς τε ἀποδειχθεὶς τοῦ βα-
σιλέως Ἀττάλου ἀξίως ἀνεστράφη τοῦ δήμου πᾶσαν ὑπομείνας
φιλαγάθως τὴν ἐν τοῖς δαπανωμένοις χορηγίαν, ἐπιστραφεὶς
οὐ μόνον τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατοικούντων τὴν
πόλιν, ἀλλὰ καὶ τῶν παρεπιδημούντων περιτεθεὶς τὴν ἐκ
τῶν ξένων εὐφημίαν τῇ πατρίδι· γυμνασίαρχός τε αἱρεθεὶς
τῆς τε εὐταξίας τῶν ἐφήβων καὶ τῶν νέων προενοήθη τῆς
τε ἄλλης εὐσχημοσύνης τῆς κατὰ τὸ γυμνάσιον ἀντελάβετο κα-
λῶς καὶ φιλοτίμως· κατεσκεύασεν τόν τε λουτρῶνα καὶ τὸν
ἐφεξῆς οἶκον, ἀνέθηκεν δὲ καὶ ἄγαλμα λευκοῦ λίθου, τά τε
ἐλλείποντα καὶ ὄντα ἀναγκαῖα προσκατεσκεύασεν· ἔν τε τοῖς
γενεθλίοις τοῦ βασιλέως καθ' ἕκαστον μῆνα θυσιάζων ὑπὲρ
τοῦ δήμου διαδρομὰς ἐτίθη τοῖς τε ἐφήβοις καὶ τοῖς νέοις
συνετέλει δὲ καὶ ἀκοντισμοὺς καὶ τοξείας, ἐτίθη δὲ καὶ ἐπαλείμ-
ματα, διὰ τῆς ἑαυτοῦ φιλοδοξίας προτρεπόμενος εἰς ἄσκησιν
καὶ φιλοπονίαν τοὺς νέους, ἀνθ' ὧν ὁ δῆμος ἀποδεχόμενος
αὐτὸ τὸ φιλόσπουδον καὶ ἐκτενὲς συνεχώρησεν μὲν αὐτῷ τὰς
ἐπιγραφάς, ἠξίωσεν δὲ ἐπαίνου διὰ τῶν ψηφισμάτων, οἵ τε
ἔφηβοι καὶ νέοι ἐστεφάνωσαν αὐτόν τε καὶ τὸν ἐφήβαρχον,
ὧν ἀποδεξάμενος τὴν τιμὴν τῆς δαπάνης αὐτοὺς παρέλυσεν τάς
τε τῶν ὅπλων ἀναθέσεις ἐκ τῶν ἰδίων ἐποιήσατο· τοῦ τε δή-
μου προελομένου νομίσματι χαλκίνῳ χρῆσθαι ἰδίῳ χάριν τοῦ
νομειτεύεσθαι μὲν τὸν τῆς πόλεως χαρακτῆρα, τό τε λυσιτε
λὲς τὸ περιγεινόμενον ἐκ τῆς τοιαύτης προσόδου λαμβάνων τὸν
δῆμον καὶ προχειρισαμένου τοὺς τὴν πίστιν εὐσεβῶς τε καὶ
δικαίως τηρήσαντας, Μηνᾶς αἱρεθεὶς μετὰ τοῦ συναποδειχθέν-
τος τὴν καθήκουσαν εἰσηνέγκατο ἐπιμέλειαν, ἐξ ὧν ὁ δῆμος
διὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν δικαιοσύνην καὶ φιλοτιμίαν χρῆται τῷ
ἰδίῳ νομίσματι, ἔν τε ταῖς ἄλλαις ἀρχαῖς καὶ λειτουργίαις, εἰς

ἃς ὁ δῆμος αὐτὸν προκεχείρισται, ἴσον ἑαυτὸν καὶ δίκαιον πα-
ρείσχηται, βουλόμενος στοιχεῖν τοῖς ὑφ' ἑαυτοῦ πρασσομένοις
καὶ κατὰ τὰ μηθὲν ἐνλείπειν τῇ πρὸς τὸ πλῆθος εὐνοίᾳ φυλάσ-
σειν δὲ ὀρθῶς καὶ δικαίως τὰς ἐνχειριζομένας αὐτῷ πίστεις·
τότε δεύτερον παρακληθεὶς γυμνασιαρχῆσαι ὑπέμεινεν ἐν καιρ-
οῖς δυσκόλοις, τεθλειμμένων ἡμῶν ἐξ ἐτῶν πλειόνων διά τε τὰς
Θρᾳκίους ἐπιδρομὰς καὶ τοὺς περιστάντας τὴν πόλιν πολέ-
μους, ἐν οἷς ἀπῄχθη μὲν τὰ ἀπὸ ἀγρῶν πάντα, ἄσπορος
δὲ ἡ πλείστη χώρα ἐγένετο, αἵ τε ἐπιγενόμεναι κατὰ τὸ συνε-
χὲς ἀφορίαι τοῦ σίτου εἰς ἀπορίαν κατὰ κοινόν τε τὸν δῆμον
ἤγαγον κατ' ἰδίαν τε ἕκαστον τῶν πολιτῶν, ἐν οἷς καὶ ὁ Μη-
νᾶς ἦν πολλαῖς τεθλειμμένος· πάντα δὲ ταῦτα παραιτησάμε-
νος, τῷ θεωρεῖν τὸν δῆμον εὐχάριστον ὄντα καὶ τιμᾶν τοὺς
ἀγαθοὺς ἄνδρας ἐπιστάμενον, ὑπερέθετο ἑαυτὸν ταῖς τε δα-
πάναις καὶ τῇ λοιπῇ φιλοδοξίᾳ· εἰσελθὼν γὰρ εἰς τὴν ἀρχὴν
τῇ νουμηνίᾳ συνετέλεσε μὲν θυσίας τῷ τε Ἑρμεῖ καὶ τῷ
Ἡρακλεῖ τοῖς καθιδρυμένοις ἐν τῷ γυμνασίῳ θεοῖς ὑπὲρ τῆς
τοῦ δήμου καὶ τῆς τῶν νέων σωτηρίας, ἐπετέλεσεν δὲ καὶ δια-
δρομὰς καὶ θέσεις ἀκοντισμοῦ καὶ τοξείας, τῇ δ' ἐσχάτῃ καλ-
λιερήσας ἐκάλεσεν ἐπὶ τὰ ἱερὰ οὐ μόνον τοὺς μετέχοντας τοῦ
ἀλείματος, ἀλλὰ καὶ τοὺς λοιποὺς πάντας, ποιούμενος τὴν
μετάδοσιν τῶν ἱερῶν καὶ τοῖς ξένοις· καθ' ἕκαστόν τε μῆνα
ἐπιτελῶν τὰς πρεπούσας θυσίας ὑπὲρ τῶν νέων τοῖς προεστη-
κόσιν τοῦ γυμνασίου θεοῖς φιλαγάθως καὶ μεγαλομερῶς ἐχρῆτο
τιθεὶς διακοντισμούς τε καὶ τοξείας καὶ διαδρομὰς ἐπιτελῶν,
μεταδιδοὺς μὲν τοῖς νέοις τῶν καλλιερουμένων ὑφ' ἑαυτοῦ
ἱερῶν, προτρεπόμενος δὲ διὰ τῆς τοιαύτης φιλοδοξίας πρὸς
ἄσκησιν καὶ φιλοπονίαν τοὺς νέους, ἐξ ὧν αἱ τῶν νεωτέρων
ψυχαὶ πρὸς ἀνδρείαν ἀμιλλώμεναι καλῶς ἄγονται τοῖς ἤθεσιν
πρὸς ἀρετήν· μετεδίδου δὲ τοῖς ἀλειφομένοις τῶν ἱερῶν τῶν
ἀπὸ τοῦ ἀλείμματος εἰς οἶκον· κοινὴν ποιούμενος τὴν φιλαν-
θρωπίαν καὶ τοῖς ξένοις τοῖς μετέχουσι τοῦ ἀλείμματος· προσ-
ηνέχθη δὲ φιλανθρώπως καὶ τοῖς τὰς ἀκροάσεις ποιησαμένοις
πᾶσιν, βουλόμενος καὶ ἐν τούτοις διὰ τῶν πεπαιδευμένων τὸ
ἔνδοξον περιτιθέναι τῇ πατρίδι· ἐπεμελήθη δὲ καὶ τῆς τῶν ἐφή-
βων καὶ νέων παιδείας, τῆς τε λοιπῆς εὐσχημοσύνης τῆς κατὰ
τὸ γυμνάσιον προενοήθη, ἐχορήγησεν δὲ καὶ ξύστρας καὶ ἐπα-
λείμματα ἔθηκεν, συνετέλεσεν δὲ καὶ ἀγῶνα τῷ Ἑρμεῖ καὶ τῷ

Ἡρακλεῖ ἐν τῷ Ὑπερβερεταίῳ, τιθεὶς ἆθλα πάντων τῶν ἀθλημάτων τοῖς τε νέοις καὶ τοῖς ἐφήβοις ὅπλα ἐπίσημα ἐνδεδεμένα ἐν ὁπλοθήκαις, ἐφ' ἃ ἐπιγράψας τοὺς νικήσαντας τὴν ἀνάθεσιν αὐτῶν παραχρῆμα ἐν τῷ γυμνασίῳ ἐποιήσατο· ἔθηκεν δὲ καὶ δευτερεῖα θέματα· ἔθηκεν δὲ καὶ παισὶν ἆθλα καὶ ὁπλομαχίας θέματα ἐφήβοις τε καὶ ἀνδράσιν, ὁμοίως δὲ καὶ διατοξείας καὶ διακοντισμοῦ· ἔθηκεν δὲ καὶ ὅπλα μακροῦ δρόμου καὶ εὐταξίας καὶ φιλοπονίας καὶ εὐεξίας· συντελέσας δὲ καὶ θυσίαν τοῖς προγεγραμμένοις θεοῖς καὶ κατατροχάσας τὴν εὐανδρίαν κατὰ τὸν νόμον ἐκάλεσεν ἐπὶ τὰ ἱερὰ τοὺς ἀλειφομένους πάντας καὶ τοὺς ξένους τοὺς μετέχοντας τῶν κοινῶν λαμπρὰν ποιησάμενος τὴν ὑποδοχὴν καὶ ἀξίαν τῶν θεῶν καὶ τοῦ δήμου· ἵνα οὖν καὶ ὁ δῆμος φαίνηται τοὺς καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς τῶν ἀνδρῶν τιμῶν καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς πρώτης ἡλικίας φιλοτίμους γινομένους πρὸς τὰ κοινὰ καὶ φιλοδοξεῖν προαιρουμένους ἀποδεχόμενος καὶ ἐν χάριτος ἀποδόσει μὴ λείπηται θεωροῦντες τε καὶ οἱ λοιποὶ τὰς περιγενομένας τιμὰς ἐκ τοῦ δήμου τοῖς καλοῖς καὶ ἀγαθοῖς, ζηλωταὶ μὲν τῶν καλλίστων γίνωνται προτρέπωνται δὲ πρὸς ἀρετήν, ἐπαύξηται δὲ τὰ κοινὰ παρορμωμένων πάντων πρὸς τὸ φιλοδοξεῖν καὶ περιποιούντων ἀεί τι τῇ πατρίδι τῶν καλῶν· τύχῃ τῇ ἀγαθῇ, δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ ἐπαινῆσθαι Μηνᾶν Μέννητος ἐπί τε τοῖς προγεγραμμένοις πᾶσιν καὶ ἐφ' ᾗ ἔχων εὐνοίᾳ διατελεῖ πρὸς τὸν δῆμον συνκεχωρεῖσθαι δὲ αὐτῷ καὶ τὴν τῶν ὅπλων ἀνάθεσιν ἐπιτελέσαι ποιουμένων τὰς ἐπιγραφὰς καὶ ὅτι ἐστεφάνωται ὑπό τε τῶν ἐφήβων καὶ τῶν νέων· στεφανοῦσθαι δὲ αὐτὸν καὶ ὑπὸ τοῦ δήμου ἀνὰ πᾶν ἔτος τῆς πανηγύρεως ἐν τῷ γυμνικῷ ἀγῶνι χρυσῷ στεφάνῳ, τὴν ἀναγόρευσιν τοῦ κήρυκος ποιουμένου κατὰ τάδε «ὁ δῆμος στεφανοῖ Μηνᾶν Μέννητος γυμνασιαρχήσαντα δὶς καλῶς καὶ φιλοδόξως ἀρετῆς ἕνεκα καὶ εὐνοίας τῆς εἰς ἑαυτόν· στῆσαι δὲ αὐτοῦ καὶ εἰκόνα χαλκῆν ἐν τῷ γυμνασίῳ ἐφ' ἧς ἐπιγραφήσεται «ὁ δῆμος καὶ οἱ νέοι Μηνᾶν Μέννητος γυμνασιαρχήσαντα δὶς καλῶς καὶ φιλοδόξως καὶ ἀγαθὸν ἄνδρα γεγονότα περὶ τὸν δῆμον», καλεῖσθαι δὲ αὐτὸν καὶ ἐκγόνους εἰς προεδρίαν ἐν πᾶσι τοῖς ἀγῶσιν, οἷς ἂν ἐπιτελῇ ὁ δῆμος· ποιεῖσθαι δὲ τοῦ στεφάνου τὴν ἀνάρρησιν τὸν κατ' ἐνιαυτὸν γινόμενον ἀγωνοθέτην· ἐπεὶ δὲ βουλόμενος διὰ τὴν ὑπάρχουσαν περὶ τὰ κοινὰ στενοχωρίαν χαρίζεσθαι καὶ

ἐν τούτοις τῇ πόλει ἀναδέχεται ἐκ τῶν ἰδίων τὸ ἀνάλωμα τὸ εἰς τὸν ἀνδριάντα, προνοηθήτω ἵνα ὡς κάλλιστος σταθῇ ἀναγραψάτω δὲ καὶ εἰς στήλην λευκοῦ λίθου τόδε τὸ ψήφισμα καὶ στησάτω εἰς τὸ γυμνάσιον —

δ') ΑΛΛΩΝ ΜΕΡΩΝ ΤΗΣ ΧΕΡΡΟΝΗΣΟΥ

33 [***Εὑρίσκεται εἰς ἐξωκλήσιον τοῦ Ἁγ. Γεωργίου, ἀπέχον περὶ τὸ ἡμίωρον τῆς κώμης Νεοχώριον (Γενήκιοϊ) κειμένης Βορειοδυτικῶς τῆς Χερρονήσου παρὰ τὸν Μέλανα κόλπον. Ἐδημοσιεύθη ἐν Mitteilungen des deutschen archäogischen institutes in Athen 1884 Τομ. IX σελ. 76***]

. . . . . κ —
αι στῆσαι αὐτὴν ἐν τῇ ἀκροπόλει,
τὸ δὲ ἀνάλωμα τὸ εἰς τὴν στή-
λην καὶ τὴν ἀναγραφὴν δοῦ-
ναι τὸν ταμίαν.

34. [***Εὑρίσκεται ἔμπροσθεν τῆς πύλης τοῦ ἱεροῦ βήματος τοῦ ἐν Ἐξαμηλίῳ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους. Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου Καραμέως, Ἀρχαιότητες καὶ Ἐπιγραφαὶ Θράκης σελ. 103***].

. . . . . .
ἕτερος . . . . . .
ἐς τῷ ἱερώτατον ταμεῖον
προστίμου ✻ ΒΦ

35. [***Ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου εἰς Ταϊφέριον τῆς Χερρονήσου. Ἐδημοσιεύθη ἐν Mitteil. deuts. arch. Τομ. IX σ. 77***].

Χρυσέρως
φιλοκυνηγὸς
ἐποίησα ἐμαυ-
τῷ τὸ ἐνσόριον
καὶ τῇ γυναικί
μου καὶ τοῖς τέ-
κνοις· εἴ τις δὲ
ἕτερον τολμήσῃ βάλλειν, δώ-
σει προστείμου
τῷ ταμείῳ δην. Φ
καὶ τῇ πόλι δην. Φ.

36. [*Ἐδημοσιεύθη εἰς C. I G. ἀριθ· 2017*]·

Κάλλιστος ὑπὲρ τοῦ
υἱοῦ Ἀλεξάνδρου Διῒ
Ὀλβίῳ εὐχαριστήριον

37. [*Εὑρίσκεται ἐπὶ μιᾶς μαρμαρίνης σαρκοφάγου ἐν Τουρκικῇ μονῇ τῶν δερβισῶν (ε). Ἐδημοσιεύθη εἰς* **Annuaire de l'Association pour l'encouragement des Etudes Grecques** *Ἔτος 7 (1873) σ. 99 — Ὡσαύτως ὑπὸ* **Dumont** *ἀριθ. 100s* **Homolle** *Mélanges σ. 434*].

. . . .

Αὐρ, Κάρπος
ἑαυτῷ
κὲ τῇ γυ-
νεκί μου

κέ τοῖς τέ-
κνοις· εἰ δέ
τις ἕτερος
κητωποιεῖ δη-
ναρίων μυριάδες
ἑκατὸν

. βουλήθη
ἀνοίξῃ δώσει
τῷ ἱερῷ τα-
μείῳ δώσει
δηναρίων μυ-
ριάδες τριακο-
σίας

Γ. Τῶν παρὰ τὴν Προποντίδα καὶ Βόσπορον.

α') ΓΑΝΟΥ

38. [*Ἐπὶ σηκώματος περιγραφομένου ὑπὸ* **Dumont** *εἰς* **Inscriptions et Monument de la Thrace** *σελ. 20 καὶ* **Homolle Mélanges** *σελ. 407. Τὸ μετρολογικὸν τοῦτο μνημεῖον δὲν ὑπάρχει πλέον. Ὅρα σχετικῶς καὶ Α. Παπαδοπούλου Κεραμέως Ἀρχαιότ. καὶ Ἐπιγρ. Θράκης κλπ. σελ. 101*].

ἐπ' ἀγορανόμου Φαινίππου

39. [*Ἐδημοσιεύθη εἰς* **Mitteilungen des deutschen archäologichen institutes in Athen** *Τομ. IX (1884) σελ. 74*]

Ἀγαθῇ Τύχῃ·
Ἀπολλώνιος
Σεύθου Θεᾶ
Γανήᾳ εὐχὴν

ε) Ἡ μονὴ αὕτη εἶναι ἐν Καλλιπόλει, καὶ ἐν τῷ προαυλίῳ αὐτῆς ἡ σαρκοφάγος αὕτη.

β') ΧΩΡΑΣ

40. [*Εὑρίσκεται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου (τῆς Τσάκαινας) Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου Κεραμέως Ἀρχαιοτ. καὶ Ἐπιγραφαὶ Θράκης καὶ Μακεδονίας σελ. 102*]

Ἀγαθῇ Τύχῃ
Βρουτία Βασ-
σου ὑπὲρ
Κολερίνης
τῆς θρεπ[τ]
ῆς τῷ Μυρ-
τηνῷ
εὐχήν

γ') ΠΑΝΙΔΟΥ - ΒΙΣΑΝΘΗΣ

41. [*Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ* **Dumont - Homolle** *Mél. σελ. 405. Εὑρίσκεται ἐπὶ ἑνὸς τεμαχίου σηκώματος μετὰ ὄνομα ἐν μονογράμματι*].

Ἀγορανόμος

42 [*Ἐπὶ τοῦ περιτειχίσματος τοῦ ναοῦ τῶν Γενεθλίων τῆς Θεοτόκου. Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου Κεραμέως Ἀρχ. καὶ Ἐπιγραφ. Θράκ. καὶ Μακεδ σελ. 90*].

Ζοΐλου Θαλαθήου καὶ , ...
ὃ κατεσκεύασεν ἑαυτῷ καὶ τῇ γυναι-
κὶ Εὐτέρπῃ ζῶσα καὶ τοῖς τέκνοις
Δαμᾷ Ζοΐλου καὶ Ἀσκληπιοδότῃ
Ζοΐλου· εἴ τις ἂν τολμήσει ἕτε-
ρον καταθέσθαι δώσει τῷ φίσ-
κῳ δην. ᾱφ καὶ τῷ ἐνσορίῳ δην. Φ

δ') ΠΕΡΙΝΘΟΥ (ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ)

43. [*Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ* **Dumont Inscr. et monum** *72h καὶ* **Hommolle Mélanges** *σελ. 384*].

Ὁ δῆμος
Πόπλιον Κωσίνιον
Πωπλίου υἱὸν Καπίτωνα
ἀγορανομήσαντα ἐπιμελῶς

44. [***Ἀνευρέθη εἰς Τυρολόην, ἀλλὰ προέρχεται ἐκ Περίνθου. Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Dumont - Homolle Mélanges σελ. 389 ἀριθ. 74h. Καὶ εἰς Mitteilungen des deut. archäol. inst. Τομ. IX (1884) σελ. 74***].

Εὐστάθιος Περίνθιος
βουλευτὴς ἔθηκα τὴν
σορὸν τῷ χρηστῷ Αὐρ . . .
Ὃς δ' ἂν τολ-
μήσῃ ἕτερον
καταθέσθαι κατὰ ἑαυτὸν
δώσει τῇ πόλει δηνάρια ἑφ

45. ***Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Dumont ἀριθ. 72b Homolle Mél. σελ. 381***].

Ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος τῆς λαμπρο-
τάτης Περινθίων πόλεως Στατεί-
λιον Κριτωνιατὸν τὸν κράτιστον
ἐπίτροπον τοῦ Σεβαστοῦ

46. ***Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Dumont ἀριθ. 72h Homolle Mél. σελ. 384***]

Μετιδίαν Σεβαστὴν
ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος
ὁ Περινθίων

47. [***Εἰς C. I. G. ὑπ' ἀριθ. 2022 ἐδημοσιεύθη καὶ ὑπὸ Dumont Inscr. et Monum ἀριθ. 74c καὶ Homolle Mélanges σελ. 388***].

Ἀγαθῇ τύχῃ
Αὐτοκράτορα Καίσαρα
Λ. Σεπτίμιον Σεουῆρον
Εὐσεβῆ Περτίνακα
Σεβαστόν, Ἀραβικὸν
Ἀδιαβηνικόν, Παρθικὸν
μέγιστον ἡ βουλὴ
καὶ ὁ δῆμος τῶν
νεωκόρων Περινθίων

48 [***Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Dumont ἀριθ. 72j Homolle σ. 384***].

Ἡ πόλις
τὸν πρῶτον τῆς πόλεως
καὶ τῶν Ἑλλήνων Μ. Αὐρ. Θεμιστοκλέα
ἱππικὸν γραμματέα μόνον
Ἐφεσίων πρῶτον καὶ Ἀσιάρχην Αὐρ. Ἡρακλᾶς τὸν ἑαυτοῦ
συνήγορον καὶ προστάτην
ψηφίσματι βουλῆς —

49. ***Ὑπὸ Dumont Inscr. et monum 72a, Homolle Mél. σ. 381***].

Διὶ Ζ Βελασούρδῳ
Αὐτοκράτορι Καίσαρι Δομιτια-
νῷ Σεβαστῷ Γερμανικῷ, τὸ ιδ'
ὑπάτῳ ἐπιτροπεύοντος Θράκης
Κ. Οὐετιδίου Βάσσου, Π. Κλαύ-
διος Σεβαστοῦ ἀπελεύθερος
Ζηνᾶ, τριήραρχος κλάσεως Περιν-
θίας σὺν Κλαυδίοις τε υἱοῖς Κυρήνᾳ
Μαξίνῳ, Σαβίνῳ, Λούπῳ, Φου-
τούρῳ τέκνοις ἰδίοις πρῶτος
καθιέρωσεν.

50 [***Ἐδημοσιεύθη εἰς C. I. G. ἀριθ. 2021***].

Καὶ Ὀλυμπίῳ Ἐλευθερίῳ καὶ Σαβείνῃ Σεβαστῇ

51. [***Ἐδημοσιεύθη εἰς C. I. G. ὑπ' ἀριθ. 2024 ἐν τῇ Θρακικῇ Ἐπετηρίδι (1897) σελ. 14 ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου Κεραμέως***].

Ἀγαθῇ τύχῃ, ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος ἐτείμησε Π . . .
Αἴλιον Ἀρποκρατίωνα τὸν καὶ Πρόκλον τὸν τὸ Τύχαιον
κατασκευάσαντα. Ἀλεξανδρεῖς οἱ πραγματευόμενοι ἐν Πε-
ρίνθῳ τὸν ἀνδριάντα ἀνέστησα τειμῆς χάριν.—(στ')

52. ***Εἰς C. I. G. ὑπ' ἀριθ. 2025 καὶ Dumont ἀριθ. 74***].

Πάσαις ἐν πολίεσσι τέχνην ἤσκησα πρὸ πάντων

στ). Ἐν τῷ ἀντιγράφῳ τοῦ Α. Παπαδοπούλου, λαβόντος αὐτὸ παρά τι-
νος διδασκάλου ἀντὶ «Π... Αἴλιος» φέρεται «Πόπλιος» καὶ ἄλλαι τινὲς
παραλλαγαί εἰσιν.

ψηφοδέτης, δώροις Παλλάδος εὐράμενος
Γΐα λιπὼν βουλῆς σύνεδρον Πρόκλον ἰσότεχνόν μου
ὀγδοηκοντούτης τοῦδε τάφοιο λαχῶν

53. [*Ἀνευρέθη εἰς τὰ ἐρείπια τοῦ πλησίον τῆς Περίνθου ἀμφιθεάτρου· ἐδημοσιεύθη εἰς* C. I. G. *ὑπ. ἀριθ. 2026*].

Ἀσκληπιάδης Ταύρου
ζῶν καὶ φρονῶν ἑαυτῷ
ἔθηκε τὸν βωμὸν καὶ τῇ
συμβίῳ ἑαυτοῦ ἐπικτήσει καὶ τοῖς
τέκνοις μνείας χάριν
χαῖρε παροδεῖτα.

54. [*Ἐδημοσιεύθη εἰς* C. I. G. *ὑπ' ἀριθ. 2027 καὶ ὑπὸ* Dumont Homolle *Mélanges σ 389.—Εἶναι ὁμοία τῇ ἀνωτέρω δημοσιευθείσῃ ὑπ' ἀριθ. 44*].

Βεττίδιος Εὐτυχιανὸς Περίνθιος
βουλευτὴς ἔθηκα
τὴν σορὸν Αὐρηλίῳ Χρήστῳ
ὃς δ' ἂν τολμήσῃ ἕτερον
καταθέσθαι κατὰ αὐτὸν
δώσει τῇ πόλει δηνάρια ,ϐφ'.

55. [*Ἐδημοσιεύθη εἰς* C. I. G. *ὑπ' ἀριθ. 2028*].

Ἰουλίᾳ Κλεοπάτρα . . . . ὃς δ' ἂν τολμήσῃ ἕτερον
τινα καταθέσθαι, δόσει προστείμου τῇ πόλει δεινάρια
. . . . χαῖρε παροδεῖτα.

56. [*Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Κ. Παπαδοπούλου Κεραμέως εἰς Θρακικὴν Ἐπετηρίδα (1897) σ. 12*].

Μάρκος Αὐρήλιος ὁ καὶ
Ἀχιλλᾶς ἠγόρασα τὸ λατόμιν ἑαυτῷ καὶ ἐπὶ τῷ ἐσωτικὸν μηδένα βληθῆναι, ἐπεὶ ὁ τολμήσας δώσει προστείμου τῇ πόλει δηνάρια Τ.

57. [*Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Κ. Παπαδοπούλου Κεραμέως εἰς Θρακικὴν Ἐπετηρίδα (1897) σ. 13*].

Μάρκος Ἰούλιος Ἰοῦλδος
στρατηγὸς ἀστικῆς περὶ
Πέρινθον εὐχαριστήριον

58. [*Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ* Dumont-Homolles *Mélanges σ. 378*].

Μ. Οὔλπιον Σενεκίωνα Σατουρνεῖνον πρεσβευτὴν
Σεβαστοῦ ἀντιστράτηγον, τὸν τειμητὴν καὶ ὑγιέστατον ἡ βουλὴ
διὰ ἅπασαν ἀρετὴν τὸν ἑαυτῆς
εὐεργέτην

59. [*Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ* Dumont *ἀριθ. 72 - Homolle Mélanges σ. 380*].

Ἀρτεμεισία Σόφου τὸ μνημεῖον ἐποίησα ἐμαυτῇ σὺν τῷ σώματι Προκονησείῳ—
βούλομαι δὲ μετὰ τὸν ἐμὸν θάνατον μηδένα
ἕτερον βληθῆναι ἢ μόνον τὸν σύνδιόν μου—
Ἀπολλώνιον Ἀπολλωνίου· εἰ δέ τις παρενχειρήσῃ ἕτερόν τινα βαλεῖν, δῶσι εἰς τὴν πόλιν—
δηνάρια ,ϐφ'.

60. [*Ὑπὸ* Dumont *ἀριθ. 63 - Homolle Mélanges σ. 378*].

Ρεσκουπόρεως υἱὸν ὁ δῆμος καὶ οἱ σύνεδροι τῶν ἑαυτῶν σωτῆρα καὶ εὐεργέτην

61. [*Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ* Dumont *ἀριθ. 72 - Homolle Mélanges σ. 382*].

Ἀγαθῇ τύχῃ·
Ὑπὲρ ὑγείας καὶ νίκης τοῦ κυρίου ἡμῶν Αὐτοκράτορος καὶ αἰωνίου
διαμονῆς Λουκίου Σεπτιμίου Σε-

δήμου Περτίνακος Ἀραβικοῦ, Ἀδιαβενικοῦ καὶ Μάρκου Αὐρηλίου Ἀντωνίνου Καίσαρος καὶ τοῦ σύμπαντος οἴκου καὶ ἱερᾶς συγκλήτου καὶ δήμου Ρωμαίων καὶ βουλῆς καὶ δήμου Περινθίων νεωκόρων Μάρκος Ὥρου τὸν τελαμῶνα τῷ Βακχείῳ. Δαπανῶν ἐκ τῶν ἰδίων ὑπὲρ τῆς εἰς αὐτὸν ἀεὶ τιμῆς καὶ εὐνοίας ἀνέθηκεν ἡγεμονεύοντος Στατυλίου Βαρβάρου ἱερομνημονοῦντος Πομπωνίου Ἰουστινιανοῦ καὶ ἀρχιμυστοῦντος Μαξίμου καὶ Κλαυδίου, ἱερατεύοντος Εὐτυχοῦς Ἐπικτήτου. Εὐτυχεῖτε.

62. ***Ὑπὸ Dumont ἀρ. 33 - Homolle Mélanges σ. 333.***

Κυρίᾳ Ἥρᾳ Ἀρτακηνῇ εὐχήν

63. [***Ἐδημοσιεύθη εἰς C. I. G. ἀρ. 2023. Ἀνευρέθη εἰς τὴν πολίχνην Τυρολόην, ἀλλ' ἀνήκει εἰς τὴν Πέρινθον***].

Αὐτοκράτορα Καίσαρα Γάϊον, Μέσιον Κύϊντον, Δέκιον Τραϊανόν, Εὐσεβῆ Εὐτυχῆ Σεβαστὸν ἡ λαμπροτάτη δὶς νεωκόρος Περινθίων πόλις

64. [***Ἀνευρέθη εἰς χωρίον Σαρήκιοϊ, ἀπέχον μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν τῆς Σηλυμβρίας. Ἐδημοσιεύθη εἰς Θρακικὴν Ἐπετηρίδα (1897) σελ. 295 ὑπὸ Κ. Κουρουνιώτου***]

Ἀγαθῇ Τύχῃ Αὐτοκράτορα Καίσαρα Μάρκον Αὐρήλιον Ἀντωνῖνον σεβαστὸν

ἡ βουλὴ καὶ ὁ δῆμος τῶν νεωκόρων Περινθίων

65. [***Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Κ. Κουρουνιώτη εἰς Θρακικὴν Ἐπετηρίδα 1897 σ. 301—302. Εὑρέθη ἐν Ἡρακλείᾳ***].

Μ. Αὐρ. Ἀλέξανδρος Εὐτυχοῦς Περίνθιος βουλευτὴς ἔθηκα τὴν σορὸν ἐκ τῶν ἐμῶν τῷ φίλῳ μου Ἐπαφροδείτῳ Ἐπαφροδείτου φυλῆς Β, εἰ δέ τις φωραθείη ἕτερον πτῶμα ἐπιβάλλων κρατηθήσεται τῷ τῆς τυμβωρυχίας νόμῳ.

66. [***Εὑρέθη ἐν Ἡρακλείᾳ. ἀνήκουσα τῷ Α. Κ. Π. Σταμούλη. Ἐδημοσιεύθη εἰς Θρακ. Ἐπετηρίδα 1897 σ. 302 ὑπὸ Κ. Κουρουνιώτη***].

Ἀρ. Ἀκακίου Ἡρακλειώτου πολίτου ἑβδόμης φυλῆς

67. [***Μετεφέρθη ἐξ Ἡρακλείας εἰς Τζεδὼ (Τσάνταν), κεχαραγμένη ἐπὶ μαρμαρίνης πλακὸς Ἐδημοσιεύθη εἰς Θρακ. Ἐπετηρίδα 1897 σ. 303 ὑπὸ Κ. Κουρουνιώτη***].

Ἀρισταινέτη Ἑρμογένους τοῦ Ἑρμογένου βουλευτοῦ θυγατρὶ ζησάσῃ ἔτη εἴκοσι δύο γυναικὶ ἰδίᾳ Ἐπιγόνου Ἀντίλοχος μνήμης χάριν.

68. [*Ἀνήκει τῷ Α. Κ. Π. Σταμούλη, εἱρεθεῖσα ἐν Ἡρακλείᾳ. Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ Κ. Κουρουνιώτη εἰς Θρακ. Ἐπετηρίδα 1897 σ. 304*].

Ετῶν ΙΓ
Κλαύδιος Ἀγρίππας κατεσ-
κεύασα τὸ λατόμιν
τῷ τέκνῳ μου (Αὐρηλία(
Σεβήρα, εἰ δέ τις ἕτε-
ρον βάλῃ δώσει τῇ
πόλει Χ Φ
Χαῖρε πα-
ροδεῖτα

69. [*Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Κ. Κουρουνιώτη εἰς Θρακ. Ἐτετηρίδα 1897 σελ. 305. Εὑρέθη ἐν Ἡρακλείᾳ. Ἀνήκει τῷ Α. Σταμούλῃ*].

Ἀντίπατρος
Στρατονείκου
ἐποίησα τὸ λα-
τόμιν ἐμαυτῷ
καὶ τῇ γυγαι-
κί μου Μαρκια-
νῇ εἰ δέ τις ἕ-
τερον βάλει δώ-
σει προστεί-
μου τῷ ταμεί-
ῳ Χ Α

70. [*Ἀνήκει τῷ εἰρημένῳ Α. Σταμούλῃ, ἀνευρεθεῖσα ἐν Ἡρακλείᾳ. Ἐδημοσιεύθη εἰς Θρακ. Ἐπετηρίδα 1897 σ 305 ὑπὸ Κ. Κουρουνιώτη*].

Χαῖρε παροδεῖτα
Ἀλέξανδρος Διοτείμου
κατεσκεύασεν ἐκ τῶν
ἰδίων τὴν στήλην καὶ τὸ
λατόμιον ἑαυτῷ καὶ
τῇ γυναικί μου Ἀθηνᾷ
ἰδίως· μηδένα ἕτερον
ἐπιβληθῆναι·
Χαῖρε.

71. [*Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Dumont - Homolle Mélanges σ 380*]

Γυρτάσης ζῶν καὶ φρονῶν
κατεσκεύασα τὸ λατόμι-
ον ἐμαυτῷ καὶ τῇ γλυκητάτῃ
μου συμβίῳ Αὐρ. Ἀρήτᾳ καὶ
τοῖς φωτινοτάτοις
τέκνοις· ἐὰν δέ τις τολ-
μήσει ἕτερον θέσθαι
πτῶμα δώσει τῇ πόλει δηνάρια . . .

ε') ΣΗΛΥΜΒΡΙΑΣ

72. [*Εὑρέθη ἐν Σηλυμβρίᾳ, κεχαραγμένη κάτωθι ἀναγλύφου ἰχθύος. Ἐδημοσιεύθη εἰς Θρακ. Ἐπετηρίδα τοῦ 1897 σ 298 ὑπὸ τοῦ Κ. Κουρουνιώτη. Εὕρηται παρά τινι Ὀθωμανῷ*].

Εὐξάμενος Σαλ - μβριανοῖς

73. [*Ἐδημοσιεύθη εἰς C. I. G. ἀριθ. 2032. Ἀνευρέθη πλησίον τοῦ κόλπου τοῦ Ἀθύρα*].

Αὐρηλία Βλουκία ζῶσα καὶ φρονοῦσα κατεσκεύασε τὸ
λατόμιον σὺν τῇ στήλῃ, ἐμαυτῇ καὶ τῷ γλυκητάτῳ μου
ἀνδρὶ Σατωρωνίδι ὑπομνείας χάριν, ζήσαντι ἔτη τριάκοντα
ἀμέμπτως· μηδένα ἕτερον ἐξέσται βληθῆναι ἐς αὐτό, εἰ
μὴ τὰ τέκνα μου· εἰ δέ τις κατάθηται ἕτερον
πτῶμα, δώσῃ τῇ πόλει δηνάρια ,αφ΄ Χαῖρε Παρθένα.

74. [*Ἐδημοσιεύθη εἰς Revue Archéol. (1912) σ. 263 ὑπὸ G. Seure καὶ πρότερον εἰς Θρακ. Ἐπετηρίδα 1897 σ. 303 ὑπὸ Κουρουνιώτη*].

Διογένης Κλήμεντος
βουλευτὴς Ἀγχιανέων

75. [*Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Κ. Κουρουνιώτη εἰς Θρακικὴν Ἐπετηρίδα 1897 σ.310, ἐγκεχαραγμένη ἐπὶ τῶν δύω ὄψεων σταθμοῦ ἀνευρεθέντος εἰς χωρίον Κιλίτσι παρὰ τὴν Σηλυμβρίαν.*

Μνᾶ	+ ἑπτ-
Περι	άλιτ-
γθία	ρονδί
	κεον

76. [*Ἐδημοσιεύθη εἰς* B. C. H. *36 (1912) σ. 549 καὶ ἐπ. ὑπὸ G. Seure, συμπληρωθεῖσα τῇ συνεργασίᾳ καὶ τοῦ Th. Homolle. Εὑρίσκεται παρὰ τῷ A. Σταμούλῃ*]

σύλαι καὶ ἐλεύθερα
οἱ ὀρφανισταὶ ζαμιόντι
. . . . . .
τοὶ στρατηγοὶ ζαμιόντι
Χίμαρον Ἐπισκόπου δραχμαῖς πεντα-
κετίαις, ὅτι τὰ ξύλα ἀπὸ τῶν τειχῶν
καὶ τὰς θύρας ἀπὸ τῶν φυλακείων
. . . . . .
. . . . τάδε ζαμιόντι τὸν . . .
δραχμαῖς δέκα ὅτι ἐνέχυρα λαζόμενος
δανεισμὸν ἀφείλετο· τοὶ ἀγοορανόμοι ἐ-
ζαμιῶσαν τὸν . . . . ὅτ ἐν
θαλάσσαι ἔπαιε καὶ τὰ φορτία ἐν τοῖς ἰχθύ-
σιν ἐπώλει δραχμαῖς δέκα . . . Μετά . . —

77. [*Ἐδημοσιεύθη εἰς* B. C. H. *36 (1912) σ. 555 ὑπὸ G. Seure*].

. . . . . [εἰς τὰ]
κοινὰ ἀναλώσαντα
καὶ γυμνασιαρχήσαντα

78. [*Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ G. Seure εἰς* B. C. H. *36 (1912) σ. 556*].

Οἱ κατοικοῦντες ἐν Σαλυμ-
βρίᾳ στεφανοῦντι Ἡρόδω-
ρον Ἀντιαλκίδα στεφάνῳ
χρυσέῳ, κωμαρχοῦντα
ἑαυτῶν ἀπὸ ἐτέων πλει-
όνων καὶ προϊστάμενον
τῶν τε ἱερῶν καὶ τῶν δα-
μοσίων ὁσίως καὶ δικαί-
ως, εἰσευπορηκότα δὲ καὶ
[π]οθόδους τοῖς ἐγχωρίοις
. . . . διὰ παν-
. . . .

σι') BYZANTION

79. [*Ἐδημοσιεύθη εἰς Dittenberger Sylloge. Ἐκδ. Β' ἀρ. 171. Ἀνευρέθη εἰς Ὀλυμπίαν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Διός*].

Ὁ δᾶμος ὁ Βυζαντίων
βασιλῆ Ἀντίγονον

80. [*Ἀνευρέθη οὐχὶ μακρὰν τοῦ Βυζαντίου πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου Ἑρμαίου, εἰς τὸν λιμένα γυναικῶν (Μπαλτᾶ λιμάν). Ἐδημοσιεύθη εἰς* C. I. G. *ἀριθ. 2034*].

Ὀλυμπιόδωρος Βεν-
δώρου στεφανωθεὶς
τᾷ λαμπάδι τῶν ἀνή-
δων τὰ Βοσπόρια τὸ
ἄθλον Ἑρμᾷ καὶ Ἡ-
ρακλεῖ.

81. [*Ἐδημοσιεύθη εἰς* C. I. G. *ἀριθ. 2038, εὑρεθεῖσα ἐν Κωνσταντινουπόλει*].

Ἀθήναιος καὶ Ἀγαθημερὶς
ὑπὲρ τῶν υἱῶν Ἀθηναίου
καὶ Παμφίλου Ἀσκληπιῷ
καὶ Ὑγιείᾳ.

82. [*Εὑρέθη ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἐδημοσιεύθη εἰς* C. I. G. *ἀριθ. 2043*].

Ζωτικὸς Παφιομναίου
Σουλπικείου τὸ λατόμιον
κατεσκεύασα ζῶν καὶ φρο-
νῶν ἐμαυτῷ καὶ τῇ γλυκυ-
τάτῃ μου γυναικὶ Φερμείνῃ
καὶ ἂν τέκνον μου ἔσται,
ἕτερον δὲ ἐξὸν μὴ εἶναι πτῶμα
καταθέσθαι· ὃς ἂν δὲ τολμήσῃ
δόσει τοῖς κληρονόμοις μου δηνάρια Φ
καὶ τῇ πόλει δηνάρια Φ. Χαῖρε παροδεῖτα.

83. [*Εὑρέθη πλησίον φάρου τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Βοσπόρου, εἰς ἑλληνικὸν κοιμητήριον. Ἐδημοσιεύθη εἰς* C. I. G. *ἀριθ. 2040*].

. . . . . .
. . , . μεθα, μετὰ τὸ κατατεθεῖναι ἡμᾶς καὶ τὴν

θρεπτὴν ἡμῶν . . . τὴν καὶ Κυριλλὼ
μηδένα τεθεῖναι, εἰ δέ τις τολμήσ-
ει δώσει τῇ πόλι ,ε΄ ταμείῳ χρυσίου λέιτρας.

84. [*Ἐδημοσιεύθη εἰς* C. I. G. *ἀριθ. 2044. Εὑρέθη ἐν Γαλατᾷ*].

Μητρόδωρος Μάρκου ζῶν τῶν
καὶ ἑαυτῷ . . . . . .
. . . μνημεῖον κατεσκεύασε
ἔχοντος, ἕτερον δὲ μὴ
ἐξεῖναι ἐνταφῆναι,
εἰ μὴ τὸν θρεπτόν μου καί—

84α. [*Ἐδημοσιεύθη εἰς* C. I. G. *ἀριθ 2060*].

Ὁ δᾶμος ὁ Βυζαντίων
Ἔδοξε τᾷ βουλᾷ καὶ τῷ δάμῳ· τοί στρατηγοὶ εἶ-
πον· ἐπεὶ Ὀρόντας Ὀλβιοπολείτας Ἀβάβου
υἱός, ἀνδρὸς οὐ μόνον τᾶς πατρίδος, ἀλλὰ καὶ
σύμπαντος τοῦ Ποντικοῦ πρατιστεύσαντος
ἔθνεος καὶ μέχρι τᾶς τῶν Σεβαστῶν γνώ-
σεως προκόψαντος, πολλὰ δὲ καὶ Βυζαν-
τίων πόλει κατά τε τὰς δημοσίας χρήας καὶ
τῶν εἰς τὸ ἐνπόριον πλεόντων προστα-
σίας γενομένου ὠφελίμου καὶ αὐτὸς ὥσ-
περ τὰ λοιπὰ τοῦ πατρός, οὕτως τὰν ποτὶ τὸν
δᾶμον εὔνοιαν καὶ προξενίαν διαδεξά-
μενος, ὑπὸ πάντων μὲν μαρτυρεῖται τῶν
εἰσπλεόντων εἰς τὸν Πόντον πολειτᾶν
ἐπὶ φιλανθρωπίᾳ καὶ προνοίᾳ, καὶ παρα-
γενόμενος δὲ εἰς τὰν πόλιν σεμνῶς μὲν
προέστα τᾶς ἐπιδημίας, προετρέψατο
δὲ εἰς πλήονας ἐλπίδας τόν τε δᾶμον καὶ
τοὺς ἰδιώτας, ἃ δὲ πόλις διά τε τὰς εἰς ἑαυ-
τὰν εὐεργεσίας καὶ διὰ τὸ τοῦ ἀνδρὸς καὶ
τῶν προγόνων ἀξίωμα ἐπιτάδιον ἠγήσα-
το καὶ ἀσαμήωτον αὐτοῦ τὰν παρουσίαν ἀφέ-
μεν, ὅτε δᾶμος ἐνεκελεύσατο τοῖς στρα-
ταγοῖς τειμᾶσαι τὸν ἄνδρα· δι' ἃ δὴ δεδό-
χθαι ἐπαινῆσθαι μὲν Ὀρόνταν Ἀβάβου

Ὀλβιοπολείταν ἐπὶ τᾷ διανεκεῖ ποτὶ τὸν
δᾶμον καὶ διὰ προγόνων προνοίᾳ· εἶμεν δὲ
αὐτὸν καὶ πολείταν καὶ τοὺς ἐγγόνους αὐ-
τοῦ καὶ ποτιγραφῆμεν παθ' ἄν κα θέλῃ τᾶν
ἑκατοστύων· τεθῆμεν δὲ αὐτοῦ καὶ εἰκό-
να ἐπίχρυσον ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ἐν
τόπῳ ᾧ μὴ ἄλλος ἔχει καὶ ἐπι-
γραφὰν ἐπιγράψαι τὰν προδεδηλωμέναν, διαπέμψα-
σθαι δὲ καὶ τὸ ψάφισμα τοῦτο δι' ἐπιστο-
λᾶς τοῖς Ὀβιοπολειτᾶν ἄρχουσιν, ἵνα καὶ ἁ
πατρὶς αὐτοῦ τὰς Βυζαντίων εὐνοίας πρὸς
τὸν ἄνδρα καὶ τειμᾶς αἴσθηται

Δ. Παρευξεινοποντίου Θράκης.

α΄) ΜΕΣΗΜΒΡΙΑΣ

85. [*Ἐδημοσιεύθη εἰς C. I. G. ἀριθ. 2053*b].

Ἔδοξε τᾷ βουλᾷ καὶ τῷ δάμῳ. Κό-
νων Μαντιθέου εἶπε· ἐπειδὴ Δεμόν-
της Δήζου Ἀστὰς φιλόξενος καὶ εὔνους ὢν
διατελεῖ τᾷ πόλει καὶ ἰδίᾳ τοῖς
ἐντυγχάνουσι χρήσιμον ἑαυτὸν πα-
ρέχεται, δεδόχθαι τᾷ βουλᾷ καὶ τῷ δάμῳ
δεδόσθαι αὐτῷ καὶ ἐκγόνοις προξενίαν
πολιτείαν, ἰσοτέλειαν πάντων καὶ πο-
λέμου καὶ εἰράνας ἀσυλεὶ καὶ ἀσπονδεὶ
καὶ ἔφοδον ἐπὶ τὰν βουλὰν καὶ τὸν δᾶ-
μον πράττοις μετὰ τὰ ἱερά· τὸν δὲ ταμί-
αν ἀναγράψαντα τὰ ψάφισμα τοῦτο
εἰς τελαμῶνα λευκοῦ λίθου ἀνα-
θέμεν εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος.

86. [*Ἐδημοσιεύθη εἰς C. I. G. ἀριθ. 2053*c].

Ἀγαθᾷ τύχᾳ· Μεσσαμ-
βριανοὶ ἔδωκαν Καλλίππῳ
Κασσανδρίδᾳ Θεσσαλῷ προ-
ξενίαν, πολιτείαν, προε-

δρίαν ἰσοτέλειαν πάν-
των χρημάτων αὐτῷ καὶ ἐκ-
γόνοις καὶ εἴσπλουν
εἰς πόλιν

87. [***Ἐδημοσιεύθη εἰς C. I. G. ἀριθ. 2054, κεχαραγμένη ἐπὶ ἀναλύφου***].

Ἀγαθῇ τύχῃ·
Αὐλουξένης Αὐλουξένιος
Ἀπόλλωνι ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ σωτη-
ρίας καὶ τῶν ἰδίων ἀμπέλων ἐπὶ ἄ-
κραν εὐχαριστήριον ἀνέθηκε.

88. [***Ἐδημοσιεύθη εἰς C. I. G. ἀριθ. 2053, καὶ ὑπὸ Dumont Inscript. σ. 57. Εὑρίσκεται ἐν τῷ τοίχῳ τοῦ ναοῦ τῆς μητροπόλεως***].

Ἀγαθῇ τύχῃ
Ἀγορανόμοι τῆς λαμπροτάτης Μεσαμ-
βριανῶν πόλεως Αὐρ. Ἀσκληπιάδης Ἀ-
σκληπιάδου καὶ Δημοσθένης Τατᾶ βουλε-
υταὶ παρακαλοῦσι πάντας τοὺς κατερ-
γαζομένους τὴν πόλιν ἔρχεσθαι καὶ
ἀπογράφεσθαι κατὰ τὸν νόμον τῆς
πόλεως καὶ τὸ ἔθος. Εὐτυχῶς—

β') ΟΔΗΣΣΟΥ

89. [***Εὑρίσκεται ἐν τῇ μητροπόλει Βόρνης. Ἐδημοσιεύθη εἰς C. I. G. ἀριθ. 2056).***

Ἔδοξε τῇ βουλῇ καὶ τῷ
δήμῳ, Κρατισθένης Ζωΐλου
εἶπεν. Ἐπειδὴ Ἑρμεῖος Ἀσκληπιοδώρου
Ἀντιοχεὺς διατρίβων παρὰ βασιλεῖ
Σκυθῶν Γκανίτᾳ, εὔνουν καὶ πρόθυμον
ἑαυτὸν τῷ δήμῳ διατελεῖ . . . . . .
καὶ ἰδίᾳ τοῖς ἐντυγχάνουσιν αὐτῷ
τῶν πολειτῶν συμπαρίσταται
σπουδῆς οὐθὲν ἐπιλείπων ἐν πᾶσι
τοῖς ἀξιουμένοις· δεδόχθαι τῇ
βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ, δεδόσθαι

αὐτῷ καὶ ἐκγόνοις προξενίαν
πολιτείαν, προεδρίαν, ἀτέλειαν
χρημάτων πάντων ὧν ἂν
εἰσάγωσι καὶ ἐξάγωσι ἐπὶ κτήσει
καὶ ἐγγείων ἔγκτησιν καὶ δίκας
προδίκους καὶ εἴσπλουν καὶ
ἔκπλουν καὶ πολέμου καὶ εἰρήνης
ἀσυλεὶ καὶ ἀσπονδεί· εἶνε δὲ
αὐτοῖς καὶ ἔφοδον ἐπὶ τὴν
βουλὴν καὶ τὸν δῆμον πρώτοις
μετὰ τὰ ἱερά· τὸν δὲ ἱεροποιὸν
ἀναγράψαι τὸ ψήφισμα τοῦτο
εἰς τελαμῶνα καὶ θεῖναι εἰς τὸ ἱ-
ερόν.

90. [***Ἐδημοσιεύθη εἰς C. I. G. ἀριθ. 2056b***].

Ἔδοξε τῇ βουλῇ καὶ
δήμῳ. Ἐπειδὴ Φιλοκράτης
Λεωνίδου Ἐπιδάμνιος ἀ-
νὴρ ἀγαθὸς γεγένηται
περὶ τὴν πόλιν τῶν [Ὀδησ-
σιτῶν]

91. [***Ἐδημοσιεύθη εἰς C. I. G. ἀριθ. 2056c***].

Ἀγαθῇ τύχῃ,
Ἡρόσοδον Φαρνά-
γου ἄρξαντα τῆς πό-
λεως καὶ ἄρξαντα
τοῦ κοινοῦ τῆς πενταπόλεως
καὶ τειμηθέντα ὑπὸ
τοῦ κοινοῦ τῆς πεν-
ταπόλεως.

γ') ΤΟΜΕΩΝ

92. [***Ἐδημοσιεύθη εἰς Archeologisch-Epigraphische Mittheilungen aus Oesterreiche 1891 σελ. 24 καὶ εἰς Revue Arch. Τόμ. XVII (1891) σελ. 406 καὶ ἑπ.***].

Ἐφ' ἱερέω Σαραπίωνος τοῦ Διοσκορίδου ἄρχοντες
εἶπον· ἐπειδὴ διὰ τὰς τῶν Καρῶν περὶ τὰς εἰσβόλας μέγα

ἀπορῶν καὶ θλιβόμενος ὁ δῆμος ἐν τῇ μεγίστῃ καθέστηκεν δυσελπιστίᾳ καὶ μάλιστα πάντων μι . . . κεν . . . ὑπὲρ τοῦ περιβόλου τῆς πόλεως, τῶν μὲν διὰ τὴν ἀπορίαν ἐκλελοιπότων τὴν πόλιν, τῶν δὲ διὰ τὴν γενομένην πολεμικὴν περίστασιν καὶ τὰς ἀρρωστίας μὴ δυναμένων φυλάσσειν τὴν πατρίδα καὶ διὰ ταῦτα ἐνδριθεστέρας καὶ μείζονος φυλακῆς προσδεόμενος οἴεται δεῖν καταστῆσαί τινας τοὺς ἀφηγησομένους καὶ φυλάξοντας τοὺς ἐγκαιροτάτους τῆς πόλεως τόπους· δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ ἑλέσθαι ἡγεμόνας ἐκ πάντων τῶν πολειτῶν ἤδη δύο, οἵτινες καταγράψουσιν ἄνδρας ἐπιλέκτους τεσσαράκοντα τοὺς ἐφημερεύσοντας ἐπὶ τῶν πυλῶν καὶ παρακοιτήσοντας τὰς νύκτας καὶ ἐφοδεύσοντας τὴν πόλιν, ἕως ἂν εἰς βελτίονα κατάστασιν παραγενηθεὶς ὁ δῆμος καὶ διαφυγὼν τοὺς περιεστῶτας κινδύνους ἀποδῷ τὰς ἀξίας χάριτας τοῖς θεοῖς· τοὺς δ' αἱρεθέντας ἡγεμόνας ἐξουσίαν ἔχειν ἀναγκάζειν καὶ ζημιοῦν ἑκάστης ἡμέρας ἀργυροῖς δέκα καὶ πράσ(σ)ειν τοὺς ἀτακτοῦντας τρόπον ὃν ἂν δύνωνται ἀζημίους ὄντας καὶ ἀνυποδίκους· βοηθῆναι δὲ αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ δήμου καὶ εἰς ἀπαρχὴν καὶ σύνοδον χρυσοῦς τέσσαρας, παραπραθεῖναι δὲ αὐτοῖς ὑπὸ τῶν ἀρχόντων ἐν τῷ λιμένι τῷ ἐφ' ἱερέῳ Ἀριστοφάνου· ἠρέθησαν Ἀπόλλους Νικοκράτου, Ποσειδώνιος Γέροντος. Ἐφ' ἱερέῳ Θεοφίλου τοῦ Νουμηνίου ἄρχοντες εἶπαν· ἐπειδὴ αἱρεθέντες ὑπὸ τοῦ δήμου ἡγεμόνες κατὰ ψήφισμα ἐφ' ἱερέω Σαραπίωνος τοῦ Διοσκορίδου Ἀπόλλους Νικηράτου καὶ Ποσειδώνιος Γέροντος καὶ καταγράψαντες ἄνδρας ἐπιλέκτους τεσσαράκοντα καὶ πᾶσαν εἰσενεγκάμενοι φιλοπονίαν ἐφημερεύοντες ἐπὶ τῶν πυλῶν καὶ τὰς νύκτας παρακοιτοῦντες καὶ ἐφοδεύοντες διεφύλαξαν τὴν πόλιν ἕως τοῦ ἀποκατασταθῆναι τὸν δῆμον εἰς βελτίονας ἐλπίδας καὶ τὸ δοθὲν ἑαυτοῖς εἰς ἀπαρχὴν παρὰ τῆς πόλεως αὐξήσαντες καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν θύουσιν ὑπὲρ τῆς τοῦ δήμου σωτηρίας μητρὶ θεῶν καὶ Διοσκούροις· δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ ἐπαινέσαι μὲν ἐπὶ τούτοις τοὺς ἡγεμόνας καὶ τοὺς ἐπιλέκτους, ἀναγράψαι δὲ τά τε ψηφίσματα καὶ

τὰ ὀνόματα αὐτῶν εἰς τελαμῶνα λευκοῦ λίθου καὶ ἀναθεῖναι ἐν ᾧ ἂν προαιρῶνται τόπῳ, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ εἰδότες τὴν εὐχαριστίαν τοῦ δήμου φιλοτιμότεροι γείνωνται εἰς τὸ διαφυλάσσειν τὴν πατρίδα.

[Ἔπονται τὰ ὀνόματα 27 προσώπων]

Ε. Μεσογείων χωρῶν Θράκης.

α') ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ*

93. [*Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ* **Dumont** *ἀριθ. 6* [220] **Homolle Mélanges** *σελ. 362 καὶ Τοσύντα Ἐφημ. Ἀρχ 1883 σελ. 263—264*].

Τόν δε ποτ' εἰδρύσαντο θεῷ περικαλλέϊ
Φοίβῳ
Ἀπολλωνὶς ἡ δὲ κασίγνητοι παῖδες
Αὐλουξενέω,
ἐξ Κελετῶν πατρῶος ἀνὰ Σαπαϊκὴν
ἐρίβωλον
αὐτὰρ οἱ ἐστήσαντο κατὰ χθόνα
Δωδοπάροιο.

94. [*Ἐδημοσιεύθη εἰς* **C. I. G.** *ἀριθ. 2046 καὶ ὑπὸ* **Dumont Homolle Mélanges** *σελ. 357*].

Ζώσιμος Ὀνησιφῶντος
καὶ Τρειτωνὶς ὑπὲρ τοῦ
υἱοῦ Ὀνησιφῶντος
Ἀσκληπιῷ καὶ Ὑγείᾳ

95 [*Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ* **Dumont-Homolle Mélanges** *σ. 358*]

Ἑορτὴ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ Ἀσκληπιάδης ὁ υἱὸς αὐτοῦ Δανάῳ δευτέρῳ πάλῳ Θρακικῶν μνείας
χάριν
Ἐννεάκις πυκτεύσας ὤχετο εἰς
Ἀΐδην

* Εἰς τὰς τῆς Ἀδριανουπόλεως ἐπιγραφὰς ἀνήκει καὶ ἡ κατωτέρω δημοσιευομένη ὑπ' ἀριθ. 129 ἀνευρεθεῖσα εἰς Διδυμότειχον.

ε') ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΕΩΣ

96 [*Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ* **Dumont** *ἀριθ. 42* **Homolle** ***Mélanges σ 335 - 336. Εὑρίσκεται εἰς τὸ πρὸς δυσμὰς τῆς πόλεως κοιτήριον ἐπὶ στήλης κεχαραγμένη***].

. . . ἀρχὴν ΚΛ . . . . . τῆς λαμπροτάτης μητροπόλεως Φιλιππουπόλεως ἀδελφὴ Γ . . . . . τοῦ συγκλητικοῦ . . . . . τὸ κηνυγῶν κοινὸν ἡ λαμπροτάτη . . . φυλὴ ἡ . . . . . ἐτίμησεν . . . . Ἐπιμελουμένου Ἀσκληπιάδου τοῦ Μενέφρονος

97 [*Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ* **Dumont** ***Inscr. ἀριθ. 4***].

. . . . σὺν πάσῃ ἐπισκευῇ Πολειτάρχης καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Τίτος Φλάυϊος Μονδανὸς ἐκ τῶν ἰδίων

98. [*Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ* **Dumont - Homolle** ***Mélanges σ. 332***].

Κρατίστῃ φυλῇ Ἀσκληπιὰς

99. [*Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ* **Dumont** *ἀριθ. 55 -* **Homolle** ***Mélanges σελ. 340***].

Ἀγαθῇ τύχῃ Τιβ. Κλαύδιον Πασίνουν Μουκιανὸν ἡ ἱερὰ γερουσία τὸν ἑαυτῆς ἔκδικον

100. [***Εὑρίσκεται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Ἁγίᾳ Παρασκευῇ. Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ*** **Dumont** *ἀριθ. 57a -* **Homolle** ***Mélanges σελ. 340***].

Ἀγαθῇ τύχῃ Ὑπὲρ τῆς τῶν αὐτοκρατόρων νίκης καὶ αἰωνίου διαμονῆς Μ. Αὐρηλίου Ἀντωνείνου καὶ Λ. Αὐρηλίου Οὐήρου Ἀρμενιακῶν Φίλισκος καὶ Γάϊος οἱ Μάρκου τῇ φυλῇ τὰ ἱερὰ ἀνέθηκεν Ἀρτεμεισιάδι μετὰ ἱερ-

ρωσύνην· ἐκδικοῦντος Ἀλφείου Ποσειδωνίου ἐπιμελητεύοντος Φλαουΐου Εὐδαίμονος τοῦ καὶ Φλαουϊανοῦ

101. [***Ἐδημοσιεύθη εἰς*** **B. C. H** ***47 (1923) σ. 541. Ἀνευρέθη πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐν Φιλιππουπόλει ὑπὸ τὰ θεμέλια τῆς οἰκίας Ταχτατσῆ***].

. . . Τὸν ὕψιστον καὶ κραταιότατον αὐτοκράτορα Καίσαρα Πόπλιον Λικίνιον Γαλλιηνὸν εὐτυχῆ, εὐσεβῆ, σεβαστόν . . . . .

102. [***Ἐδημοσιεύθη εἰς*** **C. I. G.** *ἀριθ. 2048.* ***Εὑρίσκεται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου***].

Ἀγαθῇ Τύχῃ. Ἐγδικοῦντος Ἀλφίου Ποσειδωνίου Ἄκτιος Μαξίμου τοὺς κλιντῆρας κατεσκεύασεν σὺν τοῖς ὑποθέμασιν ἐκ τῶν ἰδίων φυλῇ Ἀρτεμισιάδι ἀντὶ τῆς πολιτείας ἐπιμελητεύοντος Φλαβίου Εὐδαίμονος τοῦ καὶ Φλαβιανοῦ

103. [***Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ*** **Dumont - Homolle** ***Mélanges σελ. 334 ἀριθ. 34***].

Κυρίῳ Διΐ

103a [***Ἐδημοσιεύθη εἰς*** **C. I. G.** *ἀριθ.* ***2049 καὶ πληρεστέρα ὑπὸ*** **Dumont** *ἀριθ. 57b* **Homolle** ***Mélanges σ. 340. Εὑρίσκεται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου***].

Ἀγαθῇ τύχῃ Τὸν [δεῖνα] . . . . . γου τοῦ ὑπατικοῦ τὸν ἑαυτῆς εὐεργέτην καὶ πάτρωνα φυλὴ Κενδρισεῖς

104. [***Ἐδημοσιεύθη εἰς*** **C I. G.** *ἀριθ.* ***2050 καὶ ὑπὸ*** **Dumont** *ἀριθ. 54c -* **Homolle** ***Mélanges σελ. 341***].

Ἐρέννιος Ἡρακλιανὸς γερουσιαστὴς Φιλιππουπολείτης ἐκ τῶν ἰδίων ἑαυτῷ καὶ τῇ συμβίῳ ἑαυτοῦ Κλεοπάτρᾳ Ἀθηνοδώρου κατεσκεύασε τὴν σορόν, σὺν τῷ πυάλῳ ἀνεξοδίαστον, ὃς ἂν δὲ πωλήσῃ δώσει τῷ φίσκῳ δηνάρια . . . . ο . . .

105 [*Ἐδημοσιεύθη εἰς* **B. C. H. 25** *σελ.* ***311***].

. . . ιος Σατορνεῖνος γερουσιαστὴς Φιλιππουπόλεως ζῶν καὶ φρονῶν τὸ ἡρῷον Θεοῖς καταχθονίοις καὶ τὴν ἐναποκειμένην θήκην ἑαυτῷ καὶ τῇ συμβίῳ αὐτοῦ . . . . κατεσκεύασεν. Ἄτινα ἀξιῶ ἄσυλα καὶ ἀμετάτρεπτα εἶνε . . . Μηδενὶ δὲ ἐξὸν εἶναι μετὰ τὴν τελευτὴν τὴν ἐμὴν ἄλλο πτῶμα καταθέσθαι εἰς τὴν θήκην, ἐπεὶ δώσει τοῖς κληρονόμοις προστείμου ὀνόματι ΜΒΦ καὶ τῇ γερουσίᾳ

106. [*Ἐδημοσιεύθη εἰς* **B. C. H. 25** *σελ.* ***312***. *Εὑρίσκετο εἰς τὸ Ἰσραηλιτικὸν νεκροταφεῖον*].

. . . κατεσκεύασα τὴν θήκην ἑαυτῷ καὶ . . . . . .
Ἂν δὲ θελήσῃ μετὰ τὴν τελευτήν μου θεῖναί τίς τινα . . . . . .
οἴσει εἰς τὸ ταμεῖον δηνάρια δισχίλια καὶ εἰς τὴν πόλιν δηνάρια . .

107. [*Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ* **Dumont** *ἀριθ. 37,* **Homolle Mélanges** *σελ.* ***334***].

Ἐπιμελητεύοντος Μαξίμου Σουσίωνος, γραμματεύοντος Αὔλου Λυκίου Φροντίνου τὸ κοινὸν τῶν ἐπὶ Θράκης Ἑλλήνων κατεσκεύασεν,
Συναγόμενοι δέ εἰσιν οἵ δε Ἡρακλιανός, Φλαβιανός, Εὐτυχής . . . . Ἀπελλίκων, Ἀπολλόδωρος . . . . Φιλάρετος, Φίλιππος, Πελίων, Πρόκλος.—

γ') ΜΑΡΚΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

108. [*Ἐδημοσιεύθη εἰς* **C. I. G.** *ὑπ' ἀριθ.* ***2055b***, *εὑρεθεῖσα πλησίον τῆς νῦν Ζέβνου*].

Οὐαλέριος Ἀλέξανδρος ζῶν
τὸ μνημεῖον ἑαυτῷ κατεσκεύασεν

δ') ΒΕΣΣΑΠΑΡΑΣ (ΤΑΤΑΡ-ΠΑΖΑΡΤΖΙΚ)

109. [*Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ* **Dumont-Homolle Mélanges** *σ.* 322].

Δεδόχθαι τοῖς
πολίταις στῆσαι
αὐτῷ καὶ τοῖς
ἀδελφοῖς αὐτοῦ
τελαμῶνα ἐν

τῷ ἱερῷ τοῦ Ἀ-
πόλλωνος στε-
φανοῦσθαι δὲ αὐ-
τοὺς καθ' ἑκάστ-
ην πανήγυριν

110. [*Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ* **Dumont-Homolle Mélanges** *σ.* 324].

Τῷ Θεῷ Ἀπόλλωνι

111. [*Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ* **Dumont-Homolle Mélanges** *σ.* 324].

Κυρίῳ Ἀ-
πόλλωνι

112. [*Εὑρίσκεται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἡ Κοίμησις τῆς Παναγίας. Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ* **Dumont** *ἀριθ.* **12** - **Homolle Mélanges** *σελὶς* ***325***].

Ἀγαθῇ Τύχῃ
Θεῷ Ἀσκληπιῷ
Γ. Οὐαλέριος Σκοπελιανὸς καὶ Αἰλία
Ἀλκένη; . . . . .
χαριστήριον

113. [*Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ* **Dumont** *ἀριθ.* **9** - **Homolle Mélanges** *σελ.* ***324***].

Κυρίῳ Διῒ καὶ κυρίᾳ Ἥρᾳ

114. *Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ* **Dumont** *ἀριθ.* **23** - **Homolle Mélanges** *σελ.* ***324***].

. . . του Βίθυς Δεισόρου κυρίᾳ Ἥρᾳ

ε') ΒΕΡΟΗΣ (ΕΣΚΙ-ΖΑΓΟΡΑ)

115. [*Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ* **Dumont** *ἀριθ.* **61b** - **Homolle Mélanges** *σελ.* ***349***].

Ἀγαθῇ Τύχῃ
Τὸν φιλότιμον
Ἀρχιερέα
δι' ὅπλων

Μ. Αὐρήλιον
Ἀπολλόδωρον
Δημοσθένους
τειμήσασα
ἡ πατρὶς
εὐτυχῶς

116. [*Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ* **Dumont** *ἀριθ.* **61c** - **Homolle** *Mélanges σ.* **349**].

Ἀγαθῇ Τύχῃ
Τὸν θειότατον καὶ μέ-
γιστον Αὐτοκράτορα Καί-
σαρα Μ. Αὐρήλιον Κόμμοδον
Ἀντωνεῖνον Σεβαστὸν
Γερμανικὸν Σαρματικὸν
Βρεττανικὸν ἀρχιερέα
μέγιστον δημαρχικῆς ἐξουσίας τὸ ϛ΄ αὐτο-
κράτορα τὸ ι΄, ὕπατον τὸ ε΄
πατέρα πατρίδος, ἡγεμονεύοντος τῆς Θρακῶν
ἐπαρχίας Κατκυλίου Ματέρνου
πρεσβευτοῦ Σεβαστοῦ ἀντιστρατήγου
Ἀντίπατρος Ἀπολλωνίου
τοῦ ἀρχιερέως ϛ΄ κατὰ ὑπό-
σχεσιν τοῦ πατρὸς ἐκ τῶν ἰδί-
ων ποιήσας ἀνέστησεν.

117. [*Ἐδημοσιεύθη εἰς* **B. C. H.** *II (1878) σελ* **400**].

Ἀγαθῇ Τύχῃ
Τήρης Παιων . . . . . Ἀπόλλωνος ἑταῖρον
Ὀρφέα δαιδαλέης θῆκεν ἄγαλμα τέχνης,
ὃς θῆρας καὶ δένδρα καὶ ἑρπετὰ καὶ πετεηνὰ
φωνῇ καὶ χειρῶν κοίμισεν ἁρμονίῃ

118. [*Ἐδημοσιεύθη εἰς* **B. C. H.** *II (1878) σελ* **402**].

Ἀγαθῇ Τύχῃ. Αὐρήλιος Ἀσκληπιόδοτος
ὁ καὶ Φαλακρίων ἱε-
ρεὺς Διὸς Καπετω-
λίου καὶ γερουσιαστὴς

τὸν βωμὸν σὺν τῇ τρα-
πέζῃ . . . . καὶ ταῖς ζωγραφίαις
ἐκ τῶν ἰδίων ἐποίησα
εὐτυχῶς

119. [*Ἐδημοσιεύθη εἰς* **B. C. H.** *τόμ. 2 (1878) σελ. 403*].

Θειότατον αὐτοκράτορα
Μ. Αὐρ. Ἀντωνεῖνον Αὔγουστον
ἡ Τραϊανῶν πόλις πρωταρ-
χοῦντος Ἀρχεδήμου

στ΄. ΣΑΡΔΙΚΗΣ (ΣΟΦΙΑΣ)

120. [*Ἐδημοσιεύθη εἰς* **Revue Archéologique XVII** *σ.* **413**].

. . . . ἡγεμονεύοντος τοῦ λαμπρωτά-
του Ἰουλιανοῦ πρεσβευτοῦ (Σεβαστοῦ
ἀντιστρατηγοῦ) ἡ Σέρδων πόλις ἀνέ-
στησεν τὸ μείλιον.

121. [*Ἐδαμοσιεύθη εἰς* **Revue Archéologique XVII** *σ.* **412**].

Ἀγαθῇ τύχῃ
αὐτοκράτορα Καίσα-
ρα Μ. Αὐρήλιον Ἀντω-
νινον Σεβαστὸν ἡ λαμ-
προτάτη Σερδῶν πό-
λις ἡγεμονεύοντος
τῆς Θρακῶν Ἐπαρχεί-
ας Κ. Σικινίου Κλάρου
Πρεσϐ. Σεϐ. ἀντιστρατή-
γου ἀπὸ ——————

122. [*Ἐδημοσιεύθη εἰς* **Revue Études Grecques XXVI** *σελὶς* **466**].

Θρήικες οἱ ναίοντες ἀγάκλυτον ἄστυ
τὸ Σάρδων

123. [*Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ* **Dumont-Homolle Mélanges** *σ.* **316**].

α Κυρίᾳ Ἥρᾳ ἡ κωμα-

ρχία εὐχὴν
6 Κυρίῳ Διὶ ἡ κωμαρχία εὐχὴν

ζ') ΑΛΛΩΝ ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ ΧΩΡΩΝ

124. [*Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Κ. Κουρουνιώτη εἰς Θρακικὴν Ἐπετηρίδα 1897 σελ. 299. Εὑρίσκεται ἡ. ἐφ' ἧς εἶνε ἀναγεγραμμένη, βάσις εἰς προαύλιον τῆς ἀστικῆς σχολῆς Ὀρτάκιοϊ. Ἐκομίσθη ἐκ Σαμαβόνας. Ἐξ ἀντιγράφου τοῦ διδασκάλου Ν. Κ. Κωνσταντινίδου*]

Ἀγαθῇ τύχῃ
Αἴλιος Φίρμενος φυλαρχή-
σας εὐχαριστήριον ἀνέ-
θηκεν.

125. [*Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Κ. Κουρουνιώτη εἰς Θρακικὴν Ἐπετηρίδα τοῦ 1897 σελ. 296. Εὑρέθη εἰς Ὀρτάκιοϊ (Ἀδριανουπόλεως) ἐπὶ μαρμαρίνης πλακός, κειμένης ἐν τῷ παρεκκλησίῳ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς. Ἐξ ἀντιγράφου τοῦ διδασκάλου Ν. Κ. Κωνσταντινίδου*].

Κυρίῳ Ἡρακλῇ
Ἀπολλόδωρος Ῥισκουπό-
ρεος Βωσαγυργηνὸς ὑπέρ τε αὐ-
τοῦ καὶ τῶν ἰδίων εὐχαριστήρι-
ον ἀνέθηκα.

126. [*Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου Κεραμέως εἰς Θρακικὴν Ἐπετηρίδα 1897 σελ. 7. Ἐν ἀναγλύφῳ ἐπὶ στήλης ἐπιτυμβίου, εὑρεθείσης παρὰ τῷ Γαριμπουργᾷ πλησίον τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς μεταξὺ Ἀδριανουπόλεως καὶ Κωνσταντινουπόλεως, ἀναπαριστῶντι ἱππέα ἱστάμενον παρὰ τῷ ἑαυτοῦ ἵππῳ*].

Ἑρμάφιλος Θρά-
σωνος οἰκονόμος

127. [*Ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ συνταγματάρχου τοῦ Ρωσσικοῦ ἐπιτελείου G. Eneholm (Notice sur les villes au-dela du Balkan occupées par les troupes Russes (1830) σελ. 88 καὶ Α. Παπαδοπούλου Κεραμέως εἰς Θρακικὴν Ἐπετηρίδα 1897 σελ. 8. Καὶ ὑπὸ Μελισσηνοῦ Χριστοδούλου Περιγραφὴ τῆς Ἐπαρχίας Σαράντα Ἐκκλησιῶν σ. 23. Ἐντετειχισμένη εἰς κατάστημα τῆς ἀγορᾶς τῆς πόλεως*].

Ἀπόλλωνι
Ἁλσηνῷ

Θεῷ προγόνῳ

128. [*Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ Μελισσηνοῦ Χριστοδούλου Περιγραφὴ τῆς Ἐπαρχίας Σαράντα Ἐκκλησιῶν σελ. 53. Εὑρίσκεται ἐντὸς τῆς ἐν Τυρνόβῳ Βουλγαρικῆς ἐκκλησίας*]

. . . . . .
. . . . εἴ τις δέ τολμήσῃ δῶσῃ τῷ ἱερωτάτῳ
ταμείῳ Ἀττικὰ πεντακισχίλια καὶ τῇ πόλ-
ει τοσαῦτα.

129. [*Εὑρεθεῖσα εἰς Διδυμότειχον. Ἀνήκει εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν. Ἐδημοσιεύθη ὑπὸ* Dumont - Homolle *Mélanges σελ* **439**].

Ἐνθάδε μυρμύλλων Ζμύρνης
κλέος, ὦ παροδεῖτα, κεῖμε
θανὼν πυγ-
μῇ προβο-
κάτορος Ὑα-
κίνθου ἐν-
δεκα πυκτεύσας
νείκην
δ' ἀπ' ἐμοῦ λάβεν οὐδείς
Μοῖρα δ' ἐμοὶ κατέκλω-
σε θανεῖν, ἐπέπρωτο γὰρ
οὕτως· Κεῖμε δ' ἐν γέῃ Θρακι-
ῶν Ἀδριανοπολειτῶν. Χρη-
στῳ Ζμυρναίῳ τῷ ἀνδρὶ μνίας
χάριν ἔστησεν
ἡ . . . . .

130. [*Ἐδημοσιεύθη εἰς Revue Archéol. Τόμ. XVII σελ. 412-413*].

Ἀγαθῇ τύχῃ
Ὑπὲρ ὑγίας καὶ σω-
τηρείας καὶ νίκης
τοῦ Κυρίου ἡμῶν Μ. Αν
Γορδιανοῦ Σεβ καὶ τῆς ἐκ-
φιλεστάτης Αὐγούστης
Φαβουρίας Σαβινίας
Τραγκυλλινῆς ἡγεμο-

νεύοντος τῆς Θρακῶν ἐπαρχείας
Πομπωνίου ἀντεστιανοῦ πρεσ-
6 Σεβ ἀντιστρατηγοῦ
. . . . ἡ Παυταλεωτῶν πόλις τὸ μίλιον
εὐτυχῶς

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΙΣ

§ 1 Ὁριογραφία τῆς Θράκης . . . . . σελ. 13
§ 2 Ὀνομασία Θράκης . . . . . » 15
§ 3 Φυλαὶ Θράκης . . . . . » 16
§ 4 Κυριαρχίαι ἐπὶ τῆς Θράκης . . . . . » 28
§ 5 Καταγωγὴ καὶ ἰδιώματα Θρακῶν . . . » 32
§ 6 Ἐπικοινωνία Θράκης μετὰ κυρίας Ἑλλάδος » 34
§ 7 Ἀποικίαι καὶ κληρουχίαι ἐν Θράκῃ . . » 40
§ 8 Διείσδυσις Ἑλληνισμοῦ εἰς τὸ ἐσώτερ. Θράκης » 42
§ 9 Ἀποικισμοὶ ἐκ Θράκης . . . . . » 45
§ 10 Σημαντικοὶ ἐκ Θράκης ἄνδρες . . . . . » 48

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΘΡΑΚΙΑΙ ΠΟΛΕΙΣ

§ 11 Πόλεις μεταξὺ Νέστου καὶ Ἕβρου . . . » 53
§ 12 Παρέβριαι πόλεις. Ἔβρος . . . . . » 69
§ 13 Πόλεις μεταξὺ Ἕβρου καὶ Προποντίδος . » 84
§ 14 Ἡ Χερρόνησος καὶ αἱ ἐν αὐτῇ πόλεις . . » 104
§ 15 Βόσπορος καὶ ἡ ἐν αὐτῷ Πόλις . . . . » 128
§ 16 Παρευξεινοπόντιοι Θράκιαι πόλεις . . . . » 140
§ 17 Ἐσώτεραι Θράκιαι πόλεις . . . . . » 154

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

ΘΕΣΜΙΑ ΘΡΑΚΗΣ

§ 18 Γενικαὶ παρατηρήσεις . . . . . » 175

§ 19 Λατρεία, μαντεῖα, δοξασίαι . . . . . σελ. 177
§ 20 Πολιτειακή μορφὴ . . . . . » 186
§ 21 Πανηγύρεις, ἑορταὶ, ἀγῶνες . . . . . » 204
§ 22 Ὁ θεσμὸς τῶν νομοφυλάκων . . . . . » 206
§ 23 Οἱ ἀγορανόμοι ἐν Θράκῃ . . . . . » 210
§ 24 Ἱερομνήμονες, ἱεροποιοί, ἱεροκήρυκες . . . » 213
§ 25 Πολιτάρχαι . . . . . » 220
§ 26 Ὀρφανισταί . . . . . » 222
§ 27 Οἰκονομικοὶ λειτουργοί (ταμίας, ἐπιμελέτης, ὁ ἐπὶ τῶν χρημάτων οἰκονόμος), . . . » 224
§ 28 Στρατηγοί, Ἀντιστράτηγοι . . . . . » 227
§ 29 Ταφαὶ καὶ τάφοι ἐν Θράκῃ . . . . . » 230
§ 30 Τοπικοί τινες ἐν Θράκῃ νόμοι:
α') Νόμος Αἰνίων . . . . . » 234
β') Νόμος περὶ ἀπογραφῆς . . . . . » 236
§ 31 Ξενία καὶ Προξενία . . . . . » 236
§ 32 Ὁ γάμος παρὰ Θραξίν . . . . . » 238
§ 33 Ὁπλισμὸς καὶ πολεμικά . . . . . » 241
§ 34 Τὸ ἔθος τῆς στίξεως . . . . . » 244
§ 35 Μουσική, χοροὶ καὶ παιδιαί . . . . . » 246
§ 36 Περιβολὴ καὶ οἴκησις . . . . . » 247
§ 37 Τροφὴ καὶ πότος Θρακῶν . . . . . » 248
§ 38 Ἄλλα τινὰ θέσμια Θράκια . . . . . » 250
§ 39 Θεσμοί τινες τοῦ βυζαντίου . . . . . » 253

ΣΥΝΑΓΩΓΗ
ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΠΙΓΡΑΦΩΝ ΘΡΑΚΗΣ

Α. Τῶν πρὸς τὸ Αἰγαῖον πόλεων

Α. ΑΒΔΗΡΩΝ . . . . . » 259
Β. ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ . . . . . » 264
Γ. ΤΡΑΪΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ . . . . . » 266

Δ. ΑΙΝΟΥ . . . . . σελ. 267

Β. Τῆς Θρακικῆς χερρονήσου

Α. ΚΑΛΛΙΠΟΛΕΩΣ . . . . . » 268
Β. ΜΑΔΥΤΟΥ ΚΑΙ ΚΟΙΛΗΣ . . . . . » 269
Γ. ΣΗΣΤΟΥ . . . . . » 270
Δ. ΑΛΛΩΝ ΜΕΡΩΝ ΤΗΣ ΧΕΡΡΟΝΗΣΟΥ . . . . . » 275

Γ. Τῶν παρὰ τὴν Προποντίδα καὶ Βόσπορον

Α. ΓΑΝΟΥ . . . . . σελ. 276
Β. ΧΩΡΑΣ . . . . . » 277
Γ. ΠΑΝΙΔΟΥ-ΒΙΣΑΝΘΗΣ . . . . . » 277
Δ. ΠΕΡΙΝΘΟΥ (ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ) . . . . . » 277
Ε. ΣΗΛΥΜΒΡΙΑΣ . . . . . » 285
ΣΤ. ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ . . . . . » 287

Δ. Παρευξεινοποντίου Θράκης

Α. ΜΕΣΗΜΒΡΙΑΣ . . . . . » 289
Β. ΟΔΗΣΣΟΥ . . . . . » 290
Γ. ΤΟΜΕΩΝ . . . . . » 291

Ε. Μεσογείων χωρῶν Θράκης

Α. ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ . . . . . » 293
Β. ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΕΩΣ . . . . . » 294
Γ. ΜΑΡΚΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ . . . . . » 296
Δ. ΒΕΡΟΗΣ (ΕΣΚΙ-ΖΑΓΟΡΑ) . . . . . » 297
Ε. ΣΑΡΔΙΚΗΣ (ΣΟΦΙΑΣ) . . . . . » 299
ΣΤ. ΑΛΛΩΝ ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ ΧΩΡΩΝ . . . . . » 300

ΗΜΑΡΤΗΜΕΝΑ

Ἐν σελ.	17	ἀντὶ	ἡττηθέντος	γραπτέον	ἡττηθέντων
» »	24	»	Διονύσιος	»	Διόνυσος
» »	32	»	Tbrecia	»	Threcia
» »	34	»	Ἀνδρυτίων	»	Ἀνδρωτίων
» »	49	»	Ἀδδήρυ	»	Ἀβδήρων
» »	54	»	Ἀνεκρέοντος	»	Ἀνακρέοντος
» »	66	»	Σρύμη	»	Στρύμη
» »	74	»	πεπαιδιάδα	»	πεδιάδα
» »	78	»	Tomschek	»	Tomaschek
» »	90	»	πιθανῶν	»	πιθανῶς
» »	91	»	Ἀμποκρατίων	»	Ἀρποκρατίων
» »	111	»	Ἀγορᾶιον	»	Ἀγοραῖον
» »	130	»	d'an voyage	»	d'un voyage
» »	138	»	Ἔσσελιγκ ἔγθ. κατ.	»	Ἔσσελιγκ ἐνθ. ἀν.
» »	141	»	Γεροστοβίτσα	»	Προστοβίτσα
» »	204	»	τῶν Γόρτυνος	»	τῆς Γόρτυνος
» »	212	»	οἰκοδγμάτων	»	οἰκοδομημάτων
» »	212	»	allides	»	aediles
» »	214	»	τὼν ὁποίων	»	τῶν ὁποίων
» »	214	»	ἱε-ἱερομνήμονες	»	ἱερομνήμονες
» »	219	»	τοὺς μύστας	»	τοὺς μύστας
» »	228	»	ῥηρείσης	»	ῥηθείσης
» »	251	»	ἀκρομόκην	»	ἀκροκόμην

ΠΙΝΑΞ ΚΑΤ' ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ*

A

Ἄβαντες 16
Ἄβδηρα . . . . . 53 καὶ ἑπ. 199, 206, 208, 226
Ἀβδήρων ἐπιγραφαὶ . . . . . 259—264
Ἀβρούπολις βασιλεὺς 188
Ἀγαθόπολις 150
Ἀγορὰ 111
Ἀγορανόμοι ἐν Θράκῃ . . . . . 210 καὶ ἑπ.
Ἀγχιάνες 28
Ἀγχίαλος 148
Ἀγῶνες ἐν Θράκῃ 205
Ἀδράνη 167
Ἀδριανούπολις . . . . . 78—80
Ἀθήναιος ἐκ Βυζαντίου 43
Ἀθηνᾶ Ἐπταπυργία 182
Ἀθηνᾶ Ἐκβασία 182
Ἀθηνόδωρος ἐξ Αἴνου 73
Ἀθῦρας 102
Αἰάντειον 131
Αἰγὸς ποταμοί 116
Αἱμιμόντου ἐπαρχία . . . . . 77—79
Αἷμος 33
Αἵμου ὀνομασία 21
Αἰναῖον ἀκρωτήριον 71
Αἰνίων νόμος 234
Αἶνος πόλις 69, 199, 202
Αἰραὶ 95
Αἰσύμη 172
Αἴσωπος 51
Ἄκτια 205
Ἀλεξανδρούπολις 166
Ἀλληλοκτονία 253
Ἀλωπεκόνησος . . . . . 70, 126—127
Ἀμάδοκος 190
Ἀνακρέων ὁ μελοποιὸς 54
Ἀμνήμονες 215
Ἀνάξαρχος ἐξ Ἀβδήρων 49
Ἀναξίμανδρος 149
Ἀνδριάκη . . . . . 153—154
Ἄνθειον πόλις 149
Ἀνταλλαγὴ 252
Ἀντιστράτηγος 229
Ἀντιόχος ὁ Β' 30
Ἀντισθένης φιλόσοφος 26
Ἄορσοι 16
Ἀποικίαι ἐν Θράκῃ . . . . . 40 καὶ ἑπ.
Ἀποικισμοὶ ἐκ Θράκης . . . . . 45 καὶ ἑπ.
Ἀπόλλων Ἐπικωμαῖος 179
Ἀπόλλων 50, 205
Ἀπολλωνία 149, 197, 202
Ἄπρως πόλις 86
Ἄραπλος πόλις 126
Ἄρης Ὁδρύσσιος 180
Ἄρζος πόλις 171
Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος 52
Ἀρκαδιούπολις . . . . . 154 καὶ ἑπ.
Ἀρπάλυκος βασιλεὺς 188
Ἀρτάκοι ἢ Ἀρτάκιοι 16
Ἄρτεμις Ὀρθωσία 181
Ἀρτεμισιὰς φυλὴ 83
Ἀσκληπιὰς φυλὴ 83
Ἄστοι . . . . . 16—17
Ἀφροδισιὰς 85, 131
Ἀφροδίτη Ζυρινθία 182
Ἀφίνθιοι 17
Ἄφινθος 17, 71

B

Βάντιοι 28
Βάπται 206
Βαρσοβᾶς βασιλεὺς 188
Βασιλεῖς ἐν Θράκῃ . . . . . 187 καὶ ἑπ.
Βενδίδεια 206
Βένδις θεὰ Θρακῶν 180, 206
Βέννοι 17
Βέργη πολίχνη 127
Βεργούλη 154
Βερενίκη 167
Βερόη . . . . . 164—165, 200, 202
Βέσσοι ἢ Βεσσοὶ 17, 30, 84, 206
Βεσσαπάρα 45, 84
Βιζύη 159
Βιζώνη 144
Βιθυνοὶ 21
Βισάλται . . . . . 17—18
Βισάνθη 23

* Οἱ ἀριθμοὶ ἐμφαίνουσι τὰς σελίδας.

Βίστονες 18, 32
Βιστονὶς 57
Βολογέζος ἱερεὺς 178
Βορεάδαι 25, 153
Βοσπόρια 182, 205
Βοσπόριχος ἐκ Βυζαντίου 50
Βόσπορος . . . . . 128 καὶ ἑπ.
Βουλγαρόφυγον 156, 160
Βουλὴ ἐν Θράκῃ . . . . . 198 καὶ ἑπ.
Βουρτουδιζὸς 160
Βρίγες 18
Βρύσις 174
Βυζάντιον . . . . . 132 καὶ ἑπ.
Βυζαντίου ἐπιγραφαὶ 287
Βύζας κτήτωρ Βυζαντίου 50, 132

Γ

Γαῖνοι 18
Γαλάται ἐν Θράκῃ 29, 166
Γάμος Θρακῶν 238
Γανιὰς . . . . . 90—91
Γανὶς καὶ Γανίαι 91
Γάνος . . . . . 90—91, 276
Γερουσία ἐν Θράκῃ . . . . . 202 καὶ ἑπ.
Γέται . . . . . 18—19
Γετία 19

Δ

Δάρσιοι ἢ Δερσέοι 20, 85
Δανθυλῖται 19
Δαύνειον τεῖχος 101
Δᾶτος ἢ Δᾶτον 81
Δεβελτὸς 162
Δεινίας 50, 133
Δερὶς πόλις 84
Δέρκοι ἢ Δέλκοι 174
Δερκυλλίδας 39
Δημήτριος ὁ Καλλατιανὸς 50
Δημήταιος ὁ ἐξ Ὀδησσοῦ 147
Δημόκριτος φιλόσοφος . . . . . 48 καὶ ἑπ.
Δῆμος ἐν Θράκῃ . . . . . 198 καὶ ἑπ.
Διδυμότειχον 75
Διήγυλις βασιλεὺς Θρακῶν 188
Δίκαια πόλις Θράκης . . . . . 56—67, 199
Διξατελμεὺς 193
Διοκλητιανούπολις 172
Διόβεσσοι 20
Διοκλείδης μηχανικὸς 49
Διομήδης βασιλεὺς 187
Διονύσια ἐν Ἀβδήροις 170, 205, 219
Διονυσιακὴ λατρεία . . . . . 177 καὶ ἑπ.
Διονύσιος ὁ Θρᾷξ 51
Διονυσόπολις 145
Διόνυσος . . . . . 17, 60, 177, καὶ ἑπ.
Διονύσου μαντεῖον 183
Δῖοι 20
Διοπείθης 90
Διόσπολις 163
Διὸς Οὐρίου ναὸς 181
Διοσκουρίδης ἐξ Ἀβδήρων 50
Δόλογκες 20
Δοξασίαι Θρακῶν . . . . . 184 καὶ ἑπ.
Δορόστολον 168
Δρογγύλον 91, 92
Δρομιχαίτης βασιλεὺς 188
Δρουσιπάρα 157
Δρῦς παρὰ Σέρρειον 66
Δύμη πόλις Θράκης 188

Ε

Ἐβρυτέλμης βασιλεὺς 39, 77
Εἰρηνούπολις 165
Ἑκαταῖος ἐξ Ἀβδήρων 49
Ἑκάτη . . . . . 73 καὶ ἑπ.
Ἑκτομὴ 253
Ἐλαιοῦς 123, 199
Ἑλληνισμὸς εἰς Θράκην 43
Ἑλλήσποντος 93, 105
Ἐμίνακος 190
Ἔντριβαι 28
Ἑορταὶ ἐν Θράκῃ . . . . . 205 καὶ ἑπ.
Ἐπιμελέτης 225
Ἐπιμνήμων 216
Ἐπικοινωνία Θράκης . . . . . 22 καὶ ἑπ.
Ἐργίσκη 89, 162
Ἑρμαῖον 132, 182
Εὐθύμιος ἱεράρχης 118
Εὐμένης βασιλεὺς 17
Εὐμένης ὁ Καρδιανὸς 50, 110
Εὔμολπος 35, 186
Εὔξεινος πόντος 140
Εὐρύτελμος 191

Ζ

Ζάμολξις νομοθέτης Θρακῶν 40, 185
Ζβελσοῦρδος 180
Ζειρινία 171
Ζήρινθος πόλις Θρακίου 73
Ζεὺς Ἀγοραῖος 179
» Ἵππειος 180
» Ὅριος 180
» Οὔριος 39
Ζώνη πόλις Θράκης 64

Η

Ἥρα Ἀρτακηνὴ 181
Ἥρα Ρησκυνθὶς 181

Ἡραῖον 131
Ἡράκλεια 48
Ἡρακλείδης ὁ ἱστοριογράφος . . . 50, 147
» Αἴνιος 73
Ἡρόδικος 50, 101

Θ

Θάμυρις ἀοιδὸς Θρᾷξ 35, 51
Θεόδωρος Βυζάντιος 50
Θεοδωρούπολις 174
Θῆσκος πολίχνη 112
Θεσμοὶ Βυζαντίου . . . . . 253 καὶ ἑπ.
Θρᾷκες ἔποικοι εἰς Εὔβοιαν 35
» Ἀσιανοὶ 46
» εἰς Σαμοθράκην 37
Θράκης κυριαρχίαι . . . . . 28 καὶ ἑπ.
» θέσμια 175
» φυλαὶ 16
Θράκια ἀναθήματα . . . . . 39—40
Θρακῖδαι οἱ ἐν Δελφοῖς 36
Θρακῶν ἰδιώματα 20, 32
Θρακῶν καταγωγὴ . . . . . 32 καὶ ἑπ.
Θυνιὰς 151
Θυνοὶ . . . . . 46—47

Ι

Ἰάσωνος ναὸς 183
Ἰασώνιον 131
Ἴδη πόλις 127
Ἱεροκῆυξ 219
Ἱερομνήμονες . . . . . 213 καὶ ἑπ.
Ἱερὸν 131
Ἱερώνυμος ἱστοριογράφος 110
Ἱεροποιὸς 209, 217
Ἰουστινιανὴ νέα 78
Ἱππαρχὶς φιλόσοφος 52, 60
Ἰσάνθης βασιλεὺς 188
Ἴσμαρος πόλις 61
Ἰστρόπολις 141, 202, 198
Ἴστρος 141, 198
Ἰφικράτης γαμβρὸς Κότυος 37

Κ

Κάβαρος βασιλεὺς 194
Καβύλη 164
Καινοὶ 102
Καινὸν Τεῖχος 21
Κάλλατις 143, 145, 197
Κάληρος 126
Καλλιπόλεως ἐπιγραφαὶ 268, 269
Καλλίπολις 114, 202
Καρδία . . . . . 108 καὶ ἑπ.
Καρποδαίμων 161
Κάρποι 21
Κεβρήνιος 21
Κερεόπυργος 174
Κερσίβαυλος 192
Κετρίπορις 39
Κίκονες 21
Κλαυδιούπολις 173
Κληρουχίαι ἐν Θράκῃ . . . . 41 καὶ ἑπ.
Κοθήλας βασιλεὺς 188
Κοῖλα πόλις 121
Κοίλης ἐπιγραφαὶ 170
Κοιλῖται . . . . . 21—22
Κοινὰ ἐν Θράκῃ 197
Κομοντόριος 166
Κοντάδεστος ποταμὸς 154
Κόραλλοι 22
Κορτίλλοι 22
Κότυς ὁ Α′ 77, 191
» ὁ Β′ 192
» ὁ Γ′ 193
» ὁ Δ′ 193
» ὁ Ε′ 43, 193
Κοτύττια 205
Κουρὰ ἐν Θράκῃ 250
Κρηνῖδες 181
Κριθώτη . . . . . 115, 122, καὶ ἑπ.
Κρόβυζοι 22
Κρουνοὶ 145
Κρῆσσα πόλις 116
Κροβύλη 90
Κυάνεαι 131
Κυνηγῶν κοινὸν 197
Κυνὸς σῆμα 117
Κύπασις πόλις 84
Κύψελα πόλις 77
Κώβρυς πόλις 84
Κώθων ἐκ Βυζαντίου 50, 213
Κωμαρχίαι ἐν Θράκῃ . . . . 195 καὶ ἑπ.
Κωνσταντινούπολις . . . . 138 καὶ ἑπ.

Λ

Λάγγαρις βασιλεὺς Θρακῶν 188
Λευκὴ ἀκτὴ 88
Λεύκιππος ἐξ Ἀβδήρων 50
Λέων ὁ Βυζάντιος 136
Λεωνίδας ἐπίσκοπος Κοίλων 122
Λίμναι πόλις 126
Λίσος ποταμὸς 65
Λυσιμάχια . . . . . 100, 113, καὶ ἑπ. 194
Λυσίμαχος 29, 113, 194

Μ

Μάγδης 51

Μάδυτος 116
Μαδύτου ἐπιγραφαί 269, 270
Μαῖδοι 22
Μαισάδης 190
Μανικάβα 174
Μαξιμιανούπολις . . . . . 172—173
Μαρκιανούπολις 167
Μάρων ἱδρυτὴς Μαρωνείας 61
Μαρώνεια . . . . . 58 καὶ ἑπ.
Μάστειρα 91
Μελανδῖται . . . . . 22—23
Μελαντίας 104
Μέλετος τραγωδὸς Θρᾷξ 51
Μελινοφάγοι 23
Μένδη Θρακία 73
Μεσημβρία ἡ ἐν Αἰγαίῳ 65
» ἐν Πόντῳ . 134, 147—148, 197
Μεσημβρίας νόμος 236
Μεσσήνη 157, 173
Μέτραι 174
Μήδεια 151
Μίδοκος 190
Μιλτιάδης τοῦ κυψέλου . . 20, 194, 205
» Κίμωνος 194
Μνήμονες . . . . . 215—217
Μοισία ἐπαρχία 14, 167
Μοισοί 23
Μόστις 192
Μοσινόπολις 173
Μουσαῖος 51
Μουσικὴ ἐν Θράκῃ 246
Μυριόφυτον 89
Μυρτηνὸν 89

N

Ναύλοχον πολίχνιον 148
Νέον Τεῖχος 92
Νίκαια 156
Νικόπολις πρὸς Νέστῳ 58
» » Ἴστρον 169
Νίψα 148
Νιψαῖος 23
Νόμιμα Ἑλλήνων 204
Νομοφύλακες . . . . 206 καὶ ἑπ.
Νυμφόδωρος ἐξ Ἀβδήρων . . . 37, 49

Ξ

Ξάνθεια 173
Ξάνθιοι 23
Ξενία ἐν Θράκῃ 236

O

Ὀβίδιος ἐξόριστος ἐνΘράκῃ 35
Ὀδησσὸς 146, 197
Ὀδησσοῦ ἱεροποιοί 217
Ὀδόμαντοι . . . . . 23—24
Ὀδρύσσαι 24, 189
Ὀδρυσσῶν βασιλεῖς . . . . 189 καὶ ἑπ.
Ὁ ἐπὶ τῶν χρημάτων 226
Οἴαγρος βασιλεὺς Θράκης 36
Οἰκονομικοὶ λειτουργοί 224
Οἰκονόμος 226
Ὅλορος βασιλεὺς Θράκης 37
Ὀνομασία Θράκης . . . . . 15—16
Ὀπίσηνα 173
Ὁπλισμὸς Θρακῶν . . . . . 241 καὶ ἑπ.
Ὀρθαγόρεια 61
Ὀρεστιάς . . . . . 78—79
Ὁριογραφία Θράκης . . . . . 13—14
Ὀρκελλῖς 172
Ὀρσωάλτιος 192
Ὀρφανισταί . . . . . 222 καὶ ἑπ.
Ὀρφανοδικασταί 223
Ὀρφανοτρόφοι 223
Ὀρφικὰ 206
Ὀρφεύς 51
Ὅσταφος 173
Οὐαλλα 173
Οὔπις θεὰ ἐν Θράκῃ 181
Οὐσκουδάμη 80
Οὐστοδιζός 156

Π

Παιδιαὶ ἐν Θράκῃ . . . . 246 καὶ ἑπ.
Παίονες 28
Παῖτοι 24
Παιῶν πόλις 127
Πακτύη 112
Παναῖοι 24
Πανασὰ 174
Πανηγύρεις ἐν Θράκῃ 204
Πανίδου ἐπιγραφαί 277
Πάνιον 92
Παρθενόπολις 169
Παυταλία . . . . . 170—171
Πείροος Ἰμβρασίδης 188
Πέργαμον 172
Περιβολὴ Θρακῶν 247
Πέρινθος . . . . . 96—99
Περίνθου ἐπιγραφαί . . . . . 277—285
Περίνθου νεκυοπομπεῖον 184
» φυλαί 196
Πέρκη πάλαι ὄνομ. Θράκης 15
Περοντικὸν 150
Πίζος ἢ Πίνζος 171, 173
Πλωτινόπολις 76
Πολεμικὰ 241
Πολιτάρχαι . . . . . 220 καὶ ἑπ.

Πολτυομβρία 71, 187
Πολυμήστωρ βασιλεὺς Χερρονήσου . . 188
Πονηρούπολις 80
Πόντος Θρακῶν 248
Πρασίδιον 173
Πρίσκος Πανίτης 31, 92
Προβάτα 174
Πρόβουλοι ἐν Θράκῃ 201
Προμνάμων 216
Προξενία ἐν Θράκῃ . . . . 236 καὶ ἑπ.
Πρωταγόρας ἐξ Ἀβδήρων 40
Πρωτεσίλειον 125
Πτελεὸν 112
Πύθια 205
Πύθων ἐξ Αἴνου 73
Πύρρος . . . . . 163—164
Πώλησις τέκνων 252

P

Ραιδεστὸς . . . . . 94—95
Ραισκούπορις 188, 193, 201
Ροδόπη 33, 197
Ροιμητάλκης ὁ Α′ 193
» ὁ Β′ 194

Σ

Σάβοι 24
Σαδάλας 193
Σάδοκος 38
Σαλδαπὰ 174
Σάλη Σαμοθρηικίη 67
Σαλμυδησσὸς 151
Σάπαι 25
Σαραπίειον 131
Σαράτοκος 190
Σαρδικὴ 43, 170
Σάτραι 24
Σέλλαι ἢ Σελλιῶται 25
Σερδοί 55
Σέρρειον 63, 74, 89
Σεύθης Α′ 24, 190
» Β′ 190, 195
» Γ′ 192
Σηλυμβρία 99, 197, 199
Σηστὸς . . . . . 106, 118, καὶ ἑπ.
Σηστοῦ ἐπιγραφαί . . . . . 270—275
Σίθωνες 25
Σικίνιος Κλάρος 68
Σίντιες . . . . . 25—26
Σίπτη πολίχνη 73
Σῖρες 26
Σιτάλκης τοῦ Τήρεω . . . 24, 37, 38, 189
Σιτᾶς βασιλεὺς 189
Σκαιοί 26
Σκέλλις 15
Σκόπελος 161
Σκόποι ἢ Σκοῦποι 161
Σκορδίσκοι 26
Σκοτόκης ὁ Β′ 192
Σκοτόκος 192
Σκύθαι 31
Σκυρμιάδαι 26
Σμύλα 172
Σπαράδοκος 189
Σπάρτακος 51, 167
Στεντορὶς λίμνη 73
Στησαγόρας βασιλεὺς Θράκης . . . 194
Στιγματισμὸς ἐν Θράκῃ . . 244 καὶ ἑπ.
Στρατηγοί 227
Στρύμη 65
Σύνεδροι ἐν Θράκῃ 201
Συράλλον 88
Σύρμος βασιλεὺς Θρακῶν 188
Σωζόπολις 149
Σωτάδης ἐκ Μαρωνείας 60

T

Ταμίας 224
Ταφαὶ 230
Τάφοι ἐν Θράκῃ . . . . . 230 καὶ ἑπ.
Τέμπυρα πόλις Θράκης 68
Τέριζοι 26
Τέρτα πόλις 173
Τζόϊδος 157
Τηρεὺς βασιλεὺς Θράκης 35, 38
Τήρης 189
» ὁ Β′ 190
Τέαρος ποταμὸς 174
Τιλαταῖαι 27
Τίνδη πόλις Θράκης 57
Τριστασις . . . . . 89—90
Τίριψις ἄκρα 144
Τόμις πόλις Θράκης 35, 142
Τόντζος πολίχνη 151
Τοπικοὶ νόμοι Θράκης . . . 234 καὶ ἑπ.
Τοριστὴ πόλις 168
Τραϊανουπόλεως ἐπιγραφαί . . . 266—268
Τραϊανούπολις 67, 196
Τραϊανέων πόλις 68
Τράλλεις ἢ Τράλλοι 27
Τρανίψαι 27
Τραυσοὶ 27
Τρῆρες 27
Τριβαλλοὶ 27
Τριμόντιον 82
Τρισῶλαι 28
Τρόπαιον 174
Τροφὴ Θρακῶν . . . . . 248 καὶ ἑπ.
Τρωγλοδῦται 28

Τύλη 137
Τύλος ἢ Τύλις 166
Τυροδίψα 64
Τυρολόη 88

Υ

Ὑψάλται 28

Φ

Φαίδιμος 42, 95
Φαρμακία 131
Φερραὶ Θράκης 75
Φιδαλία 133
Φιλία (ἄκρα) 152
Φιλιππουπόλεως φυλαὶ 196
Φιλιππουπόλεως πολιτάρχαι 220
Φιλιππούπολις 80, 198, 205
Φίλων μηχανικὸς 50
Φινεὺς μάντις Θρᾷξ 187
Φινόπολις 153
Φλαβιούπολις 121
Φόρουνα 172
Φρύγες ἄποικοι Θράκης 48
Φρυγία πόλις 153
Φυλαὶ ἐν Θράκῃ 196
Φύλαρχοι ἐν Θράκῃ 196
Φύταιον 63

Χ

Χαλκὶς 157
Χάρης 119
Χαριούπολις 87
Χειροτεχνία 251
Χερρόνησος Θρακικὴ . . . 42, 104 καὶ ἑπ.
Χερρονήσου ἐπιγραφαὶ 275, 276
Χερσόνησος πόλις 114
Χρυσόπολις 120
Χώρας ἐπιγραφαὶ 277

Ω

Ὡρείθυια 37

ΧΑΡΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΘΡΑΚΗΣ

Κλῖμαξ 1:1,500,000

ΠΟΝΤΟΣ ΕΥΞΕΙΝΟΣ

Ἴστρος (Ἰστροπολις)

Τιγινάβδα Ἀξιόπολις

Ῥάσσοβα

Δούναβις π. – ΙΣΤΡΟΣ Π.

Κωνστάντσα τομοι (Κωνσταντία)

Σιλίστρια Δουροστολον

Μαγγάλεια Κάλλατις

Καβάρνα Βυζώνη

Βαλτζίν Κρανοι (Διονυσόπολις)

Καλὴ Ἄκρα ΤΙΡΙΖΑ ΑΚΡΑ

Μαρκιανούπολις

ΟΔΗΣΣΟΣ (Βάρνα)

Πάνυσος π.

Νικόπολις

Σίστοβα Νοαι

Πλέβνα

Νικόπολις (Νικιούπ)

Αἷμος Ὄρος

Αἴμου Ἀκρωτήριον (Ἐμινὲ)

Μεσημβρία

Ἀγχίαλος

Μέτος

Καβύλη

Καρναβάτ

Ρουσσόμαστρον

Πύργος

Σωζόπολις (Ἀπολλωνία)

Δεβελτός

Διάμπολις

Καραβουρνάρ Ἄρζος

Νέα Ζαγορά

Παλαιὰ Ζαγορά Βερόη

ΣΟΦΙΑ Σαρδίκη

ΣΚΟΜΙΟΝ

Κουστενδίλ Παντάλια

Φιλιππούπολις Εὐμολπιας

ΠΥΡΡΟΣ Τσιρπάν

Καραβουρνάρ Ἄρζος

Ἔβρος Π.

Βασιλικὸν Ἀγαθόπολις (Αὐλαῖον Τεῖχος)

Περοντικὸν

Τόνζος

Βεββελάρα

Χάσκοι

Σιόπελος

Θυνιάς

Σιοπόλ

Σαράντα Ἐκκλησίαι Καρπαθαίων

Μηδία Σαλμυδησσός

ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ

Τσιμέν

Ἄρδας π.

Χαλκίς

Ὀνιστοδίκος Νικαία

Καβὰ Ἐσκὶ Βουρδιδεσσός

Βίζυη ΟΡΚΕΛΙΣ

Κουλελὶ-Βουργὰς Πλωτινούπολις

Λουλεβουργὰς Βεργούλη (Ἀρκαδιούπολις)

ΕΡΓΙΣΚΗ

ΦΙΛΙΑΣ ΑΚΡΑ

ΒΟΣΠΟΡΟΣ ΘΡΑΚΙΚΟΣ

Ἐργίνης π. Ἀγριάνης π.

Ὀυζοὺν-ιοπροῦ

Καριστεραὶ ΜΕΣΣΗΝΗ Δρουσιάρα

Διδυμότειχον

Σουφλίον

Χαριόπολις

Σύραλλον Τυραλόη

Δαύλιον Τεῖχος

Σπλυμβρία

Τζαπάτσα

ΑΒΥΔΟΣ

ΣΚΟΥΤΑΡΙ Χρυσόπολις

Ἀπρος

Ραιδεστὸς Βιζάνθη

Περίνθος Ἡράκλεια

ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

ΑΣΤΑΚΗΝΟΣ ΚΟΛ.

ΠΡΟΠΟΝΤΙΣ

ΠΡΟΚΟΝΝΗΣΟΣ

Ἀμπ. Ποσειδίον

ΑΡΚΤΟΝΝΗΣΟΣ

ΚΙΑΝΟΣ ΚΟΛ.

Μύρλεια

Ἀστακὸς

Νικομήδεια

Ἀστακηνὸς κόλπος

Ἀπολλωνία

Ῥοδόπη Ὄρος

Νέστος Π.

Νεστος-Θρ.

Σερβικὸν Ὄρος

Νυμφόπολις

Νευροκόπι

Μελενίκων

Δράμα Δραβήσκος

Σέρραι

Σίδηρο-Θρ.

Σίδηρο Ὄρος

Σίνιτσα

Κιζανλίκ

Κοζλουτσὸβ

Τόνζος Π.

Ξάνθη

Πέργαμον

Κομοτινή

Δίμιτα

Ὄγυρος Ὄρος

Μαρώνεια Ὀρθαγόρεια

Στρύμη Μεσημβρία Τυρόζικα Σέρρειον

Μανουρβὴ Δεδε-Ἀγατς

Σαλὴ

ΤΕΜΠΥΡΑ Λίνος

Φερραὶ Ἔβρος Δρίζιμος Τραϊανούπολις

Κίγελα

Κεβὰν

Μάλγαρα

Νεὸν Τεῖχος Πανιον (Πανίδος)

Γάνος χώρα

Μυριόφυτον Μυρτινοῦς

Ἀγορὰ Πτελέον Περίστασις Τερίστασις

Μέλας Π. Μέλας Ὄρος

ΖΗΡΙΝΟΣ Δερίς

ΚΥΠΑΣΙΣ

Κορὺ

ΚΟΛΠΟΣ Καρδία

Ἀφροδισιάς

Λυσιμαχεία

ΠΑΚΤΥΗ

Λευκὴ Ἀκτὴ

Κριθωτὴ Πάριον

Πρίαπος

Ἀστακὸς

Ἀμαδοκὸς

Ἀβυδος

Ἑλλήσποντος

Ἀκτὴ Ἀβυδηνή

Ἀκτὴ Ἀβυδηνοῦ

Ἀκτὴ Ἀβυδηνοῦ Πεσμετζὲ

Ῥηγίον

Κουτζοὺ Πεσμετζὲ

Ἀβυδος

Ἀρίδαι

Ἀκτὴ Ἀβυδηνοῦ

Ἀκτὴ Ἀβυδηνοῦ Πεσμετζὲ

Μαγνάλεια
Καππατις
Καβάρνα
Βυζώη
Καλή Άκρα
ΤΙΡΙΖΑ ΑΚΡΑ
Βαλτζίν
Κρανοι (Διονυσόπολις)
Μαρκιανούπολις
ΟΔΗΣΣΟΣ
(Βάρνα)
Πάννυος π.
Νικόπολις
Σίστοβα
Νοαί
Πλέβνα
Νικόπολις
(Νικούπ)
Αίμος Όρος
Αϊμου Άκρωτήριον
(Εμινέ)
Μεσημβρία
Άγχίαλος
Πύργος
Σωζόπολις
(Άγαθόπολις)
Άετός
Καρναβάτ
Καβύλη
Ρουσσόκαστρον
Δεβελτός
Διάμπολις
Καραβουρνάρ
Άρζος
Περόντιμον
Βασιλικόν
Άγαθόπολις
(Αυλαίον Τείχος)
Τόνζος
Θυνιάς
Μηδία
Σαλμυδησσός
Σιμόπελος
Σιμόπολις
Σαράντα Εκκλησίαι
Καρπαδαίμων
ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ
Τσιρμέν
Άρδας π.
Χαλκίς
Ούστοδίζος
Νιτσαία
Καβά-Εσκί
Βουρπιβισσός
Κομλεβουργάς
Πλωτινούπολις
Βιζύη
ΟΡΚΕΛΙΣ
Λουλεβουργάς
Βεργούλη
(Αρκαδιούπολις)
Καριστεφάνι
Μεσσήνη
Δρουβιστάρα
Διδυμότειχον
Ερσίνης π.
Άγριάνης π.
Ουζουν-μισορού
Σουφλίον
Χαριούπολις
Ξάνθη
Πέργαμον
Κομοτινή
Δράμα
Δραβήσκος
Σέρραι
Φίλιπποι
Παγγαίον Όρος
Καβάλλα
Νεάπολις-Δάτον
Θάσος
Άγ. Θεόδωρος
ΘΑΣΟΣ
ΤΙΝΔΗ
Άβδηρα
Δίκαια
Σμίλαρος Όρος
Μαρώνεια
Ορθαγόρεια
Στρύμη
Μεσημβρία
Τυρόσκιο
Μαύρη Δρύς
Σαλή
Δεδε-Άγατς
Σέρρειον
ΤΕΜΠΥΡΑ
Λίνος
Φερραί
Δορίσκος
Τραιανούπολις
Κύγελα
Κεσάν
Μάλγαρα
Νέον Τείχος
Παγίον (Μανίδος)
Γάνος
Χώρα
Μυριόφυτον
Μυρτινόν
Περίστασις
Τειρίστασις
ΠΡΟΠΟΝΤΙΣ
ΠΡΟΚΟΝΝΗΣΟΣ
Μαρμαράς
ΑΡΚΤΟΝΝΗΣΟΣ
Άρταίη
Πρίαπος
Αμυδος
Καλλίπολις
Άπαισος
Λάμψακος
Παιών
Κρηθώτη
Κρίθωτη
Πάριον
ΙΔΗ
ΑΛΩΠΕΚΟΝΝΗΣΟΣ
Άκ Σούβλα
ΜΕΛΑΣ ΚΟΛΠΟΣ
Καρδία
Λυσιμαχεία
ΠΑΚΤΥΗ
ΠΤΕΛΕΟΝ
ΑΓΟΡΑ
ΚΥΠΑΣΙΣ
ΑΦΡΟΔΙΣΙΑΣ
ΖΗΡΙΝΟΣ
Δερίς
Κόβος
Μίλας π.
Άγ. Όρος
ΣΤΡΥΜΟΝΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΚΙΑΝΟΣ ΚΟΛ.
Μύρλεια
ΔΑΣΚΥΛΕΙΟ
ΠΡΟΥΣΑ
ΑΠΟΛΛΩΝΙΑ
Όλυμπος Όρος
Μανγάνοβρυσον π.
Σοσγάνη
Γρανικός π.
Χάσιωι
Χώρα
ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ
ΙΜΒΡΟΣ
Κάστρον
Άρασλος
Έλαιούς
Άμρ. Μαστούσια
Σίγειον
ΡΗΤΕΙΟΝ
Άχιλλείον
Ίλιον
Σιμοείς π.
Σκαμανδρός π.
ΤΕΝΕΔΟΣ
Ήραίστια
ΛΗΜΝΟΣ
Κάστρον
Μύρινα
Σαμοθράκη
Ρόδοπη Όρος
Νέστος Π.
Νεστος Π.
Νιστόλιμο
Νευροκόπι
Μελένικον
Σιδηρόκαστρον
Σιδηρόκαστρον
Σκύμνος Όρος
Σκύμνος π.
Άξιός π.
Λ.Ε. Άχινού
Πέλλα
Άνδιας π.
Άμρ. Αίναιον
Πύδνα
Ποτίδαια
Όλυνθος
Μένδη
Άμρ. Ποσειδίον
ΘΕΡΜΑΪΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ
ΚΟΛΠΟΣ ΑΓ. ΟΡΟΥΣ
Άθως
Σταγειρα
Άκανθος
ΣΙΘΩΝΙΑ
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ
Κουσταντζίλ
Παυτάλια
ΣΚΟΜΙΟΝ
ΣΟΦΙΑ
Σαρδίκη
Βελεσσόβο
Κιζανλίκ
Σίμιτλι
Τόνζος Π.
Παλαιά Ζαγορά
Βερόη
Νέα Ζαγορά
Έβρος Π.
Φιλιππούπολις
Εύμολπιας
ΠΥΡΡΟΣ
Τσιρπάν
Βεβδαπάρα
Καραβουνάρ
Άρζος
Ξυλόπολις
Ευρώπη
ΒΟΣΠΟΡΟΣ ΘΡΑΚΙΚΟΣ
ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ
ΑΣΤΑΚΗΝΟΣ ΚΟΛ.
ΕΡΓΙΣΚΗ
ΦΙΛΙΑΣ ΑΚΡΑ
Σύραλλον
Τυρολόη
Δαύνιον Τείχος
Σπιλύμβρια
Τζαπάτσα
Δέρκος
Κυβάρις π.
Ερεσία Αναβδεινοτείχους
ΣΚΟΥΤΑΡΙ
Χρυσόπολις
Περίνθος
Ήράκλεια
Βουϊούκ Πεσμετζέ
Κουτζούκ Πεσμετζέ
Ραιδεστός
Βιβάνθη
ΑΙΜΑΙ
ΡΗΓΙΟΝ
ΑΒΥΡΑΣ
Σμύρνη
Μαγνησία
Σαρδεις
Τμώλος
Κρήτη
Κάστρον
Μύρινα
Ήράκλεια
Μενεμένη
Άμρ. Ποσειδίον
Ποσειδίον
Ποσειδίον

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

Τιμὴ Δρχ. 100.